Ne vorbeşte Părintele Cleopa

vol. 1-10 Editura Episcopiei Romanului 1995-2000

Cuprins :

ENOH SI ILIE (Despre Apocalipsă)

Acesti doi prooroci au sa se pogoare, sa vina din Rai, trimisi de Dumnezeu, fiind luati cu tot cu trup la cer. Când vor predica ei cu mare putere si vor înfrunta pe Antihrist trei ani si jumatate, cât va împarati el, Sfintii Enoh si Ilie vor avea mare putere sa strabata tot pamântul cu fel de fel de minuni. Au sa faca minuni mari si semne în Ierusalim ca sa întoarca pe evrei, caci ei nu se întorc pâna nu vine Ilie si Enoh. Vor întoarce inimile catre fii si sinagoga satanei catre Hristos.

Când vor predica ei, îi va auzi tot pamântul si-i va vedea toata lumea. Si acestea sunt scrise de 2000 de ani, de când i s-au descoperit Sfântului Ioan Evanghelistul. Si cine ar fi crezut? Ar zice cineva ca este o nebunie asta. Si se întrebau oamenii: "Cum o sa-i vada pe Enoh si Ilie? Din continentul Asia sau Africa, cum o sa-i auda în America?"

Acum, daca ar predica, îi vede la televizor toata lumea si îi aude la aparate toata lumea. Cum sa nu! Dumnezeu stie toate, ca si cum ar fi venit. Când vor predica si vor face minuni, tu ai sa te uiti aici si ai sa-i vezi cum fac minuni, cum învie mortii, si ai sa auzi de aici ce predica Enoh si Ilie si cum mustra pe Antihrist, când va împarati peste toata lumea, timp de 1260 de zile.

Vezi? Ceea ce era atunci de necrezut si de neînchipuit, acum se poate realiza! De aici se poate vedea si auzi la Ierusalim. Da! Si uite, stam aici si vedem la Ierusalim cum slujesc acolo, cum predica si auzim toate! Si la Muntele Sinai si în Italia si în Belgia si în Olanda si în Bulgaria si în Grecia si în Serbia. Deci stau aici si vad slujba de la Ierusalim! Vezi ca-i posibil acum? Dumnezeu stia de mai înainte cât are sa se înmulteasca mintea, adica stiinta.

Ca Daniil Proorocul a spus la capitolul doi: În vremea de apoi se va înmulti mintea foarte, si se vor întelepti oamenii si vor zbura prin vazduh si vor înconjura lumea. Toate câte le vezi acum, Biblia le-a spus cu mii de ani înainte.

Vezi Proorocul Isaia, care traieste cu 850 de ani înainte de venirea Domnului, la capitolul 60 întreaba de avioane, ca el le vedea acum 2800 de ani: Doamne, ce sunt acestea care zboara si se întrec cu norii; si zboara ca porumbeii spre porumbarele lor si de huietul aripilor lor se tulbura vazduhul? (Isaia 60, 8).

Ai auzit? Cu 2800 de ani înainte a spus de avioane. Ce-a zis? "Ca zboara ca porumbeii spre porumbarele lor". Ca ei nu zboara, decât de la un aerodrom la altul, ca sa alimenteze.

Dar si Proorocul Ieremia a vazut masinile astea fara cai, care le vedeti acum ca alearga pe drum. Si întreaba pe Dumnezeu: Doamne, ce sunt acestea, care huruie pe drum si întrec carele oamenilor?

Vezi, ca spune de bomba cu neutroni la Apocalipsa: Iata au iesit de la fata Mielului niste lacuste si acestea aveau putere mare de vatamat în cozile lor. Si am auzit un glas de la tronul Mielului: Nu vatamati iarba pamântului, nici copacii, nici florile, nici toate cerealele lumii, numai pe oameni sa-i vatamati cinci luni de zile. Razboiul neutronic. Bomba cu neutroni îti lasa pomii înfloriti.

Eu am la marturisire pe cel mai mare profesor de fizica atomica din Bucuresti.

- Domnule, zic, ce rau poate face aceasta bomba?

- Aceasta distruge numai viata, si-ti lasa orasul complet. Ca ce folos daca l-ar distruge? Ei ce sa mai câstige când vin sa ocupe? Au nevoie sa ucida pe oameni, ca sa ocupe orase si toate bunurile lumii.

- Dar daca eu sunt închis într-o casa de fier si bomba cu neutroni explodeaza afara, ce poate sa-mi faca, daca zici ca nu distruge materia? Eu nu sunt în siguranta?

- Dumneata daca ai avea o casa de fier fara usa, cu peretii de zece metri grosime în jur si te-ai bagat acolo,

neutronii rapizi nu sunt împiedicati de fier sa treaca. Trec prin fier si vin la dumneata si-ti distrug numai viata.

Am grait cu dânsul. Sotia lui este mare bibliotecara la cartile de limbi vechi. Un om credincios!

Asa ne-a spus Dumnezeu, ca acestea sunt scrise la Apocalipsa. Nu vor vatama copacii, nici florile, nici sadurile, nici ierburile, ci numai pe oameni cinci luni de zile. Atât o sa dureze razboiul neutronic. Cinci luni de zile n-ai sa te poti pazi nici în casa, nici în beci, nici în apa, nicaieri, nicaieri. Unde te-a ajuns… Tot ce-i viu distruge. Asta-i bomba cu neutroni.

Toate-s scrise, fratii mei. Si Mântuitorul a spus: Cerul si pamântul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece (Matei 24, 35). Da. Noi suntem cei de pe urma!…

O ISTORIOARĂ ADEVĂRATĂ

Un preot, mergând pe strada, întâlneste un copilas, ca de cinci-sase ani, cu picioarele crapate de glod, parul încâlcit în cap, zoios, nespalat, cu mâinile crapate, si-l întreaba:
- Mai copile, de unde vii tu?
- Din iad vin!
Preotul s-a minunat de copilul acesta.
- Cum îl cheama pe tatal tau?
- Satana!
- Dar pe mama ta?
- Aripa satanei!
- Dar frati si surori ai?
- Da.
- Cum îi cheama?
- Diavoli.
Si atunci preotul a spus:
- Unde stai, copile?
- Hai, ca eu stiu unde!
Si a mers cu preotul. Si în marginea satului îi arata o casuta stricata, veche si o ograda cu gardurile rupte. Preotul ia copilasul de mâna si intra acolo. Aude sfadindu-se în casa tatal cu mama sa.
Barbatul o înjura pe femeie groaznic, iar femeia îi spunea: "Du-te de-aici, satano!" Barbatul zicea: "Tu esti aripa satanei!" Au trecut niste copii pe acolo: "Treci, drace, de-aici!" Dar femeia striga pe urma: "Vai de mine, casa asta este iad!"
Preotul a auzit de afara. Si atunci si-a dat seama de ce spune copilul ca vine din iad. El nu stia cum sa spuna. A auzit pe mama-sa ca este iad în casa ei; ca pe tatal sau îl cheama satana si pe mama-sa, aripa satanei, si pe fratii lui îi cheama diavoli. Asa auzea graind în casa.
Dar stiti voi de ce se face casa iad? Unde nu-i post, unde nu-i rugaciune de dimineata si de seara, unde nu-i viata curata, unde nu merg oamenii la biserica, unde se apuca si beau de dimineata, fumeaza si înjura, casa aceea se face cu adevarat iad. Si diavolul vine acolo si apoi, vai de zilele care le mai traieste omul pe pamânt!
Toata ziua înjuraturi, toata ziua batai, toata ziua suferinta. A intrat diavolul! Diavolul aduce ura, sfada, mânie, iutime, ocara, blestem, înjuraturi, batai, morti, betii, desfrâuri. Asa! Unde a intrat el, distruge. Casa o face iad!
Iar unde oamenii se scoala dimineata si se închina lui Dumnezeu si merg la lucru cu rugaciunea în minte si postesc sfintele posturi de peste an, si fac milostenie si citesc sfintele carti, si rabda scârbele si necazurile cu bucurie, acolo este si binecuvântarea lui Dumnezeu si toate se rânduiesc dupa iconomia Lui pentru folosul sufletului si pentru mântuirea noastra.

VINDECAREA CELOR DOI DEMONIZAȚI DIN GADARA

Iubiti credinciosi,

Cu cât pătrundem în Sfintele Scripturi mai adânc prin teologie si prin tâlcuire, cu atât ne dau si ele mai bogat mireasma Duhului Sfânt si întelegem mai mult cuprinsul lor.

Mântuitorul spune: Cercetati Scripturile, căci ele mărturisesc pentru Mine. Deci stim din gura lui Hristos că Sfintele Scripturi sunt mărturii ale lui Dumnezeu. Proorocul David zice: În calea mărturii-lor Tale, Doamne, m-am desfătat ca de toată bogătia. Mare adevăr este în aceste cuvinte. Cine aleargă pe calea mărturiilor sau pe calea dumnezeiestilor Scrip-turi si pe calea întelesurilor duhovnicesti din ele, pururea se veseleste de înăltimea tainelor care se află în ele.

Duhul Sfânt fericeste mai departe pe cei ce le cercetează, zicând: Fericiti cei ce cearcă mărturiile Lui, cu toată inima Îl vor căuta pe Dânsul (Ps. 118, 2). Duhul Sfânt Însusi fericeste pe omul care cearcă mărturiile Lui, adică cearcă cu de-amănuntul întelesul duhovnicesc al Sfintelor si dumnezeiestilor Scripturi. Pentru care pricină caută omul cu toată inima pe Dumnezeu în calea Scripturilor? Pentru întelegerea celor ce citeste. Căci, rugându-se la Dumnezeu să-i deschidă ochii mintii, întelege taine mari si negrăite, atât cât este cu putintă omului a întelege, si atunci aleargă cu toată puterea pe calea poruncilor lui Dumnezeu.

Dumnezeiasca Evanghelie de astăzi începe asa: În vremea aceea, a venit Iisus Hristos în latura Gadarenilor si i-au iesit înainte doi îndrăciti foarte cumpliti, care locuiau în morminte.

Îndrăcitii nu puteau sta în case, ci se ascundeau în criptele din morminte. Deci doi din acesti îndrăciti au iesit înaintea Mântuitorului, si Sfânta Scriptură spune că erau foarte cumpliti, încât din cauza lor nimeni nu putea să treacă pe calea aceea, căci toti se speriau de ei si fugeau din calea lor.

Si ce-au făcut îndrăcitii acestia, mai bine-zis diavolii din ei, când au văzut pe Iisus Hristos, Dumnezeul nostru si Mântuitorul lumii? Au început a striga foarte tare către Dânsul: Ce este nouă si Tie, Iisuse, Fiul Dumnezeului Celui Preaînalt? Adică: "Ce ai cu noi? Noi nu Ti-am făcut Tie nimic. Noi îi chinuim numai pe oamenii acestia, care sunt dati nouă tot de puterea Ta si pe care îi avem în stăpânire si în care locuim noi". Dar apoi, temându-se de puterea Mântuitorului, au zis: Ai venit să ne muncesti pe noi mai înainte de vreme?

Auzi ce spun diavolii? Din această pericopă evanghelică învătăm trei lucruri mari:

- întâi, că si diavolii au credintă si cunostintă;

- al doilea, că ei nu fac nimic fără voia lui Dumnezeu; si

- al treilea, se tem foarte tare de puterea dumnezeiască, ca să nu-i alunge în gheena mai înainte de judecata viitoare, că muncile iadului sunt foarte grele.

Deci nu toti diavolii se află desăvârsit la muncă pentru căderea lor, asa cum nici păcătosii nu se află definitiv în iad, cum spun dumnezeiestii Părinti. De aceea ziceau diavolii acestia: De ce ai venit să ne muncesti înainte de vreme? Adică: "Nu-Ti ajunge că ai să ne muncesti desăvârsit începând din ziua Judecătii? Ai venit să ne muncesti pe noi înainte de judecată?" Căci multi din ei au rămas în văzduh, cum zice marele Apostol Pavel către efeseni: domnii puterii văzduhului; duhurile răutătii răspândite în aer, sau cum zice marele prooroc David: Multi sunt cei ce se luptă cu noi de la înăltime.

Asa si diavolii sălăsluiti în cei doi oameni, încă nu erau în gheenă, ci erau din cei din văzduh. Ei intraseră în acesti doi îndrăciti si se temeau ca nu cumva Hristos să-i scoată din oameni si să-i trimită în gheena, unde se munceau alti conducători de-ai lor, care intraseră de la început acolo.

Dar dumnezeiescul Evanghelist Luca mai spune ceva în Evanghelia sa; zice că Hristos a întrebat pe diavoli: Cum vă este numele? Căci si diavolii au nume. Si au răspuns ei din cei îndrăciti: Legheon ne este numele. Adică: "Eu nu sunt numai unul, ci suntem 6000 de diavoli" (Legheon sau legiune. Legiunea romană avea 6000 de ostasi). Dar cu toate că erau asa de multi, se rugau lui Hristos să nu-i trimită în gheenă.

Dar oare diavolul n-are putere, de au trebuit să fie atât de multi într-un om? Are foarte multă putere, căci spune Iov: Adâncul fierbe ca o căldare înaintea lui si cine va descoperi pieptul armurii lui? Si proorocul Iezechiel, vorbind de împăratul Tirului si al Sidonului, zice despre căderea satanei: Erai un heruvim ocrotitor si te plimbai în mijlocul cetelor celor scânteietoare din cer si toate flautele si muzicile cerului te lăudau pe tine. Si frumusetile tale te-au înselat pe tine, adică te-au vopsit cu carbinetul de aur, cu iachint, cu hrisolit, cu topaz, cu ametist, cu beril si cu celelalte pietre scumpe.

Auzi cum era satana înainte de cădere? Era un heruvim ocrotitor, înfrumusetat cu mare podoabă, sau cum mai zice Isaia, era luceafărul care răsare dimi-neata din ceruri. Căci zice: Cum ai căzut din fala ta, stea de dimineată? Vezi cine era si câtă putere avea? Dar această putere o au numai când si cât le îngăduie Dumnezeu. Stiti de ce? Pentru că "puterea drăcească - cum spune Sfântul Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu - este îngrădită de puterea dumnezeirii".

Frânele puterii satanei sunt în mâna lui Dumnezeu. El este câinele lui Dumnezeu si nu poate să facă nimic fără poruncă. Ati văzut la Iov cum satana a cerut voie să-l ispitească, si când i-a dat voie, a adus ispite, pogorând si foc din cer, si într-un ceas a pierdut cele 7000 de oi, 3000 de cămile, 500 de perechi de boi, 500 de asine si casele le-a dărâmat printr-un cutremur. Ai văzut ce poate el? Dar numai când îi dă voie Dumnezeu.

Deci, cum v-am spus, toată puterea drăcească este îngrădită de puterea dumnezeirii si el nu poate face nimic până nu îi dă voie Dumnezeu.

Si ce-au zis acesti diavoli? "Acesta Care este de fată este Fiul lui Dumnezeu Cel Preaînalt". Credeau aceasta diavolii si mărturiseau: Stimu-te pe Tine cine esti; esti Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt.

Auzi mărturisirea diavolească? Vezi credinta diavolilor? Dar oare credinta aceasta a diavolilor este mântuitoare? Nu, nicidecum. Sfântul Apostol Iacov ne învată: si diavolii cred în Dumnezeu si se cutremură.

De ce se cutremură diavolii? Erau 6000 în fata lui Iisus si tremurau ca varga si se rugau să nu-i trimită în gheenă mai înainte de vreme. Ce le folosea lor credinta, dacă n-au zis: "Iartă-ne, Doamne! Ne pocăim! Ne vom face slugile Tale!" N-au zis. Ci se temeau numai si se cutremurau; dar credinta lor nu era lucrătoare si mântuitoare!

Când credinta este numai cunoscătoare, nu mântuieste pe nimeni. Adică, dacă cred eu că este Dumnezeu si cunosc aceasta, numai cu atât nu mă mântuiesc. Căci zice Sfântul Apostol Iacov: Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci; dar si diavolii cred si se cutremură. Ce folos au de credinta lor? Este o credintă cunoscătoare si iscoditoare, care nu foloseste nimănui. Ea nu mântuieste nici pe diavoli, nici pe oameni.

Dar este o altă credintă, despre care spune dumnezeiescul Apostol Pavel. Care? Credinta cea lucrătoare care se lucrează prin dragoste. Cel ce o are, păseste de la credintă la fapte. Se smereste, ascultă, miluieste, iartă, posteste, priveghează, duce viată curată, cu sfintenie, iartă pe toti cei ce l-au supărat si, cu darul lui Dumnezeu, totdeauna este milostiv, precum si Tatăl nostru milostiv este. Aceasta este credinta lucrătoare sau credinta care se lucrează prin dragoste.

Deci tineti minte că si diavolii au credintă, dar numai credintă cunoscătoare, si vai de noi păcătosii dacă ne vom asemăna cu ei, dacă numai vom crede că este Dumnezeu, dar nu vom lucra poruncile Lui! Se va împlini cu noi cuvântul care zice: Multi vor zice Mie în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele Tău am vindecat? Nu în numele Tău am propovăduit? Si voi zice către ei: Duceti-vă de la Mine,

blestematilor, în focul cel vesnic! Nu vă cunosc pe voi. Dar de ce? "M-ati cunoscut ca Dumnezeu si ati făcut chiar minuni în numele Meu, dar n-ati lucrat poruncile Mele. Nu vă cunosc pe voi!" Asa, fratilor, să nu ne asemănăm diavolilor, care nu împlinesc poruncile lui Dumnezeu.

Dar să vedem ce spune Evanghelia mai departe. Zice că acolo lângă lac păstea o turmă mare de porci. Si s-au rugat diavolii: Doamne, dacă ne scoti pe noi din acesti doi oameni, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci. Adică: "Doamne, dacă ne scoti din zidirea făcută după chipul si asemănarea Ta, din oamenii acestia care pot să fie biserica Ta, nu-ti cerem să ne ducem în alt om, ci dă-ne voie să ne ducem în aceste dobitoace, care, desi sunt ale Tale, sunt murdare, lenese si lacome, fiind chipul patimilor trupesti, la care noi îi învătăm pe oameni".

Si a ascultat Hristos rugăciunea diavolilor si a zis: Mergeti! Si îndată ce le-a dat voie, au intrat diavolii în porci si s-a aruncat turma în mare si s-a înecat. Si erau ca la 2000 de porci.

Oare de ce a ascultat Mântuitorul rugăciunea diavolilor? A ascultat-o fiindcă rânduia prin diavoli o pedeapsă celor ce aveau porci. Pentru că porcul este un animal greoi, lenes, lacom, mocirlos si murdar, asa cum este un om păcătos, care se tăvăleste în mocirla fărădelegilor, a lăcomiei, a betiei si a curviei. Si de aceea le-a dat voie, pentru a arăta simbolul omului în care locuiesc diavolii, căci ei se odihnesc pururea în oamenii cei lacomi ca porcii, curvari si preacurvari.

Diavolii, temându-se de munca din gheena, si-au zis: "O fi mai rău în porci si în mare si oriunde ne-am duce decât în om, dar e mai bine decât în gheena".

Oare de ce se tem diavolii de gheena? Am spus putin mai sus, dar aici vom deslusi mai pe larg acest lucru. Ati citit în psalmul 74 cuvântul: Paharul este în mâna Domnului, cu vin neamestecat, plin de amestecătură . Oare ce să fie aceasta? Paharul mâniei si a iutimii Domnului este, zice, neamestecat si plin de amestecătură.

Iată ce vrea să însemne aceasta, după mărturia Sfântului Andrei al Cezareei, care a dat cea mai înaltă tâlcuire la Apocalipsă, el punând cuvântul acesta în legătură cu muncile cele de după judecată.

Paharul cu vin neamestecat si totodată plin de amestecătură este focul iutimii mâniei Domnului în veacul de acum, când vine asupra noastră, a tuturor popoarelor pământului, amestecat cu milă. Până la sfârsitul lumii vor veni multe răni peste popoarele lumii: robie, războaie, foamete, secetă, boli, holeră, ciumă, tulburări; dar toate acestea vor veni amestecate cu mila lui Dumnezeu.

Până în ziua judecătii, focul mâniei lui Dumnezeu vine amestecat pururea cu milă. Ne-a robit Dumnezeu, dar ne dezrobeste; ne-a îmbolnăvit, dar poate să ne ridice din boală, dacă ne rugăm. Vine peste noi secetă, dar, dacă ne rugăm, o depărtează. Deci, cum zice Sfântul Maxim Mărturisitorul: "Precum noptile urmează zilelor si zilele urmează noptilor, asa si în veacul de acum, bucuriile urmează scârbelor si scârbele vin iarăsi după bucurii". După bucurii vin necazurile si după necazuri iarăsi bucurii. Nu se judecă Dumnezeu acum deplin cu noi.

Dar când va veni paharul iutimii mâniei Domnului neamestecat? În ziua judecătii. Iată ce spune dumnezeiescul Andrei pentru ziua judecătii: "Iutimea mâniei Domnului va veni peste diavoli si peste toti oamenii care au făcut voia lor, fără de milă si fără de crutare". Si totusi zice că va fi plin de amestecătură. Ce vrea să zică? Atunci nu va mai fi amestecat paharul mâniei Domnului cu milă.

Dar amestecătura de care vorbeste, înseamnă multimea si felurimea muncilor. Muncile nu vor fi la fel pentru toti. Nu se va munci curvarul si tâlharul la fel cu cel ce a jurat strâmb, sau cel ce a jurat la fel cu cel ce a hulit. Nu! Muncile vor fi vesnice, dar nu deopotrivă la toti. Vor fi feluri si feluri de munci, după cum fericirile raiului sunt iarăsi felurite. Căci zice Hristos: Să nu se tulbure inima voastră, în casa Tatălui Meu sunt multe lăcasuri. Eu mă duc să vă pregătesc vouă loc.

După cum în rai sunt multe lăcasuri, asa si în iad sunt multe feluri si neasemănate chipuri de munci, pe

care numai Unul Dumnezeu le stie.

Fratii mei, de aceea ziceau diavolii: "Nu ne trimite, nu ne munci în gheenă înainte de vreme; suntem noi munciti destul, am căzut din darul Tău, am fost îngeri, eram fiinte usoare, luminoase, curate, neprihănite; ne îndulceam de slava Ta în ceruri, pururea vedeam fata Sfintei Treimi, cât era cu putintă nouă, întelegeam teologia adâncă despre Tine. Apoi ne-ai aruncat jos din cer si stăm prin văzduh; ne-am băgat printre dobitoace, prin oameni, stăm în locuri spurcate, stăm în păduri, în pustii, în lacuri. Ne rugăm, lasă-ne aici, că este destulă muncă, fată de dregătoria, de cinstea noastră cea dintâi! Nu ne trimite înainte de vreme în gheenă!"

Iată cât se tem diavolii de gheenă! Cu atât mai mult ar trebui să ne temem noi si să nu mai facem voia lor. De gheenă se tem diavolii foarte tare, căci este locul pe care-l vor mosteni de la judecată pentru vesnicie si ei si toti care vor face voia lor. Atunci paharul iutimii mâniei Domnului va veni neamestecat cu mila.

Dar să trecem mai departe, la celelalte învătături din Sfânta Evanghelie. Si s-au aruncat diavolii cu turma de porci în mare, iar păstorii ei văzând aceasta, au fugit cu spaimă în cetatea Gadara. Ati văzut? S-au dus cu spaimă si cu strigăt mare: "Oameni buni, iesiti să vedeti! A venit un prooroc, a vindecat doi îndrăciti de care nu se putea apropia nimeni. A scos diavolii din ei si i-a trimis în porci! Dar iată ce au pătit porcii nostri; s-au înecat toti în Marea Galileii".

S-au înecat în lacul Ghenizaret 2000 de porci. Spaimă mare, căci era averea acelei cetăti. Dar dreptatea lui Dumnezeu a îngăduit paguba pe care au suferit-o stăpânii porcilor si fiindcă în cetatea ghergesenilor locuiau alături de păgâni si evrei, care, desi nu aveau aceeasi credintă cu păgânii cu care trăiau împreună, nu numai că hrăneau porcii pentru negotul lor, dar si mâncau din cărnurile lor, călcând prin aceasta legea lui Moise. Si ce spune dumneze-iasca Evanghelie? Au iesit toti locuitorii cetătii, cu mic cu mare, de la bătrân si până la copil, căci îi cuprinsese spaima. Toti se întrebau: "Cum a venit un vânt, a luat porcii si i-a dus în mare si am rămas fără ei? Ce putere are acest prooroc, care a scos diavolii cu cuvântul si a aruncat porcii în mare?"

Dar frica lor a fost o frică binecuvântată? Fratilor, frica Domnului cea curată, zice psalmistul, rămâne în veacul veacului. Dar este si o frică rea, o frică pătimasă. Căci zice proorocul: Acolo s-au temut de frică, unde nu era frică. Aceasta este o frică rea, care întunecă mintea, pe aceasta o aveau gadarenii. Dacă era cealaltă frică, frica curată a Domnului, ei, când ar fi văzut minunea aceasta, ar fi căzut cu totii la picioarele lui Hristos si ar fi spus: "Iartă-ne, Doamne! Mântuieste-ne, Doamne! Credem în Tine!" Dar ce-au făcut gadarenii? I-au spus lui Hristos: Du-Te din locurile noastre, du-Te de aici! căci i-a cuprins frica. Aceasta este răsplata, multumirea gadarenilor, că le-a vindecat îndrăcitii si le-a arătat puterea Sa în minunea săvârsită acolo. Aceasta este o frică rea, adusă de diavoli.

Heruvimii si serafimii se cutremură în fata Domnului, dar cu frica cea curată. Frică - zice Isaia proorocul - au serafimii dimprejurul tronului, din care fiecare are sase aripi si cu două îsi acoperă fetele, cu două picioarele si cu două zboară si umplu văzduhul, strigând cu glas mare: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este cerul si pământul de slava Lui.

Aceasta este frica cea bună, care rămâne în veacul veacului si peste îngeri si peste heruvimi si peste serafimi, pe care ne-o dă Dumnezeu si nouă. Este frica prin care omul, desi se teme de Dumnezeu, Îl si iubeste. La gadareni n-a fost această frică, ci o frică pătimasă, căci au zis: "Acest Hristos, Care a avut putere să trimită porcii în mare, va veni aici, ne va schimba obiceiurile si credinta, ne va pune cine stie ce legi si rânduieli si ne va pedepsi pentru păcatele noastre. Mai bine să-i spunem să plece de aici. Să nu ne mai pricinuiască cine stie ce pagube cu minunile, asa cum ne-a pricinuit până acum". Era frică rea, frică pătimasă. Numai o frică este binecuvântată: frica de Dumnezeu, care ne aduce la picioarele Lui, ca să ne rugăm Lui.

Frica prin care ne temem să nu ne păgubim în avere, să nu pătimim ceva rău în lumea aceasta, este frică de la diavol. Această frică au avut-o gadarenii. De aceea L-au rugat pe Hristos să-i părăsească. Si Mântuitorul, blând si preabun, văzând împietrirea, necredinta, nemultumirea si răutatea lor, S-a suit în

corabie si S-a dus în cetatea Sa.

Din această Evanghelie noi am putea trage mii de învătături, din fiecare cuvânt, si am putea face multe predici despre ea. Dar nu putem să ne lungim prea mult, ci trebuie să scurtăm cuvântul.

Să tineti minte. Evanghelia de astăzi este învătă-tură pentru oamenii nemultumitori. Vai de omul acela care, atunci când Dumnezeu îi face un bine, Îl uită pe Dumnezeu!

Se află un om în război pe front; cad proiectilele în stânga si în dreapta lui; cad obuzele, trag mitralierele, se bombardează, nu se vede de fum si de flăcări. Si omul nostru zice: "Doamne, dacă mă scoti de aici, călugăr mă fac! Doamne, dacă mă scoti de aici, toată averea mea o dau săracilor! Doamne, dacă voi scăpa, nu mai fumez, nu mai trăiesc cu femeia altuia...". Face mii de făgăduinte lui Dumnezeu când este în primejdie si necaz.

Dar când a venit acasă, uită tot. Si în loc să-i multumească lui Dumnezeu că l-a izbăvit, se face ca o aspidă surdă care-si astupă urechile de la orice îndemn bun.

Altul vrea să facă o casă si când o porneste spune: "Doamne, ajută-mă să pot scoate autorizatie de la conducere, să capăt lemn, să pot căpăta piatră, să câstig un ban, să găsesc de lucru! Ajută-mi, Doamne, să fac casa!" Si când a terminat-o, în loc să aducă multumire lui Dumnezeu, uită. Se pune pe băut. Intră într-însa beat si înjură. Aceasta este multumirea lui fată de Dumnezeu, Care l-a ajutat să-si facă casă. Uită că i-a dat mijloace si putere să o ridice.

Altul vrea să-si mărite sau să-si însoare copiii. Altul, să reusească la examen; altul la operatie; altul să scape de judecată si face făgăduinte mari: "Am să fac, Doamne, asa, dacă mă vei scoate la liman!" Dar, după ce l-a scos, a uitat tot.

Bine a zis Sfântul Isihie Sinaitul: "Precum apa stinge focul, asa uitarea stinge lucrarea cea bună din minte". Dumnezeu ne face pururea bine, iar noi uităm. El ne-a dat viată, minte, sănătate, ochi, lumină, căldură, apă, ploi la vreme, hrană, poame cu tot felul de dulceti, livezi, vite, păsări. Tot ce avem este de la El, cum zice apostolul: Toate de la El si prin El si întru El sunt. Si iarăsi: Ce ai, omule, ce n-ai luat? Ce ai, omule? Ai minte, întelepciune, pricepere, libertate. Si ce ai ce n-ai luat de la Dumnezeu? Si dacă le-ai luat, de ce te mândresti ca si cum ar fi ale tale proprii? Toate sunt de la Dumnezeu si întru El. Căci zice apostolul: Întru El si prin El ne miscăm.

Deci, dacă toate sunt de la Dumnezeu, si prin El, si întru El, ce mai este al nostru? Si voi - zice - sunteti ai Lui si răscumpărati cu sângele Lui. Si cât ar trebui să-L iubim pe Dumnezeu! Câtă nemărginire si netărmurire de dragoste are Sfânta Treime! Iar Tatăl ne cere în porunca întâia: Să iubesti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot cugetul si din toată puterea ta; din inima noastră, adică din suflet; din cugetare, cu mintea; si din vârtute, adică cu trupul, cu toată fiinta.

Dar de ce? Pentru că fiinta noastră nu se poate despărti de Dumnezeu, nici nu poate creste, nici nu poate să se miste fără El. Si dacă atâtea daruri avem de la Dumnezeu si atâtea bunătăti, trebuie să-I multumim pururea si să umplem gura noastră de multumire.

Azi dimineată o femeie a plătit două pomelnice pentru vii si zice: "Multumim Preasfântului Dumnezeu pentru binefacerile Lui că ne-a ajutat nouă". Sunt si suflete recunoscătoare. Stiti ce a făcut femeia aceea? L-a miscat pe Dumnezeu ca să-i facă si mai bine. Căci asa zice Sfântul Isaac Sirul: "Dacă Îi multumesti lui Dumnezeu pentru putin, Îl misti să-ti facă si mai mare bine". El zice asa: "Dacă tu, omule, Îmi multumesti pentru putin, pe urmă Eu am să-ti fac si mai mare bine si în veacul de acum si în cel viitor". Deci fericit si de trei ori fericit este crestinul care multumeste lui Dumnezeu în toată vremea pentru binefacerile Lui.

Asa, Abel, la începutul facerii, a adus jertfele curate ale oilor, ca jertfe de multumire lui Dumnezeu. Asa, Noe, după potop a adus jertfă de multumire că a scăpat de apele potopului. Si zice dumnezeiasca

Scriptură că a căutat Dumnezeu spre Noe si spre arderile si spre jertfele lui si le-a mirosit întru miros de bună mireasmă. De ce? Pentru că si Abel si Noe au adus jertfe de multumire. Acela a adus că i-a dat Dumnezeu oi, celălalt că l-a scăpat Dumnezeu de potop.

Avraam a adus si el de trei ori jertfă de multumire si a făcut trei jertfelnice; unul la stejarul cel înalt din Sichem, al doilea la Betel si al treilea în pământul Hebronului, pentru că l-a binecuvântat Dumnezeu si i-a spus: Avraame, Avraame, voi înmulti sământa ta ca stelele cerului. Si i-a adus jertfă de multumire, ba l-ar fi adus la urmă si pe Isaac, fiul său, drept jertfă, cea mai înaltă jertfă pe care ar fi putut să o aducă, multumind lui Dumnezeu. El n-ar fi crutat nici pe unicul născut fiu al său, pe care l-a câstigat de la Dumnezeu la bătrânete.

Isaac a adus si el jertfă de multumire si Dumnezeu i-a înnoit făgăduinta pe care i-o făcuse tatălui său si a zis: Pentru Avraam, robul Meu, voi înmulti sământa ta. Iacov de asemenea a adus jertfă lui Dumnezeu în Sichem si a înăltat stâlp si jertfelnic, pentru că l-a scăpat Dumnezeu din mâna lui Isav, fratele său si s-a întors de la Laban, cel lacom de bani. Si spunea: Cu toiagul acesta am trecut Iordanul, Doamne, si acum mă întorc cu două tabere.

A adus jertfă de multumire si Moise, când se bătea cu Amalic si l-a biruit în pustie. A adus jertfă de multumire Isus al lui Navi, când a cucerit cetatea Ierihonului unde erau adunati cei sapte împărati. A adus jertfă de multumire Samuil, când i-a ajutat Dumnezeu să facă pace cu amoreii, si a zidit jertfelnic Domnului în Armatem.

Si nu ne ajunge vremea să spunem câti au adus jertfă de multumire lui Dumnezeu. Auziti pe Aposto-lul Pavel care spune: Neîncetat vă rugati, întru toate multumiti.

Deci, fratii mei, să vă rămână în inimi scris din Sfânta Evanghelie de astăzi: Totdeauna când îti ajută Dumnezeu să faci un gard, o fântână, un grajd, o casă, o punte, să măriti o fată, să însori un băiat, să iei un examen, să-ti reusească o operatie, să-I aduci lui Dumnezeu jertfă de multumire si să-I multumesti din toată inima, căci prin aceasta Îl pleci pe Dumnezeu să-ti facă mai mare bine în viitor.

Iar dacă nu-I veti aduce multumire si dacă veti uita binefacerile Lui, veti fi asemenea gadarenilor de astăzi, care au gonit pe Mântuitorul din cetatea lor, ca si cum ati zice: "N-avem nevoie de Tine! Du-Te de aici! Nu vrem să-Ti multumim Tie pentru minunile Tale si pentru puterile Tale! Nu vrem să primim binefacerile Tale!" Să nu fie!...

Dumnezeu si Preacurata Lui Maică si toti sfintii să ne ajute tuturor să-I multumim pururea lui Dumne-zeu din toată inima pentru binefacerile Lui! Amin.

CUVÎNT CĂTRE MAICA IRINA, AFLATĂ ÎN SUFERINȚĂ

(1979)

Ce să-i spun eu maicii Irina? Maica Irina a fost o fiintă cu frică de Dumnezeu, cu smerenie, cu dra-goste si a iubit-o Dumnezeu din tinerete. Eu stiu că ea, când a plecat la Ierusalim, săraca, s-a mărturisit la mine. Era slăbută si o durea capul. Si atunci era cam bolnavă. Si a plecat cu una Ermionia. Si aceea s-a întors în tară, dar ea era mai sănătoasă decât dânsa. Si Ermionia s-a îmbolnăvit aici si Irina s-a făcut sănă-toasă la Ierusalim.

Si a făcut săraca vreo zece ani si mai bine ascul-tare acolo si a venit în tară, tot la mănăstirea de unde a plecat, la Văratec. Si ea a mai avut o soră acolo la Văratec; cine este mai aproape ca sora de-o mamă si de-un tată? Dar vedeti? Asa a voit Dumnezeu, ca să fie iar împreună. Chiar neputinta si boala au silit-o să se apropie de sora ei, ca să fie ajutată, că nimeni nu te poate ajuta mai sincer ca sora si fratele.

Deci mai întâi este semn că pe ea o iubeste Dumnezeu, că a tinut-o în suferintă, că zice: Pe cine iubeste Dumnezeu, îl ceartă. Si bate pe tot fiul pe care-l primeste, si "Precum focul curătă rugina de pe fier, asa boala curătă păcatul de pe om", zice Sfântul Isaac Sirul.

Si Sfântul Efrem Sirul zice asa: "Dumnezeu de la omul bolnav, două lucruri cere: Să multumească lui Dumnezeu pentru boală si să se roage neîncetat". Numai atât. Nu cere post, nu priveghere, nu plecare de genunchi, nu culcarea pe jos, nu târzia mâncare, nu uscata mâncare, nu putina mâncare, nu starea de toată noaptea, nu cere de la dânsul nimic, decât aceste două lucruri. Orice bolnav care crede în Hristos si are dreapta credintă, atât trebuie să zică: "Multumescu-Ti Tie, Doamne, că-mi dai suferintă si certare. Multu-mescu-Ti Tie, Doamne, că mă iubesti si mă certi"; si "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-mă pe mine, păcătosul". Acestea se cer de la tot sufletul, fie bolnav, fie sănătos, dar de la bolnav numaidecât.

Că Dumnezeu stie că trupul se smereste prin boală si nu mai trebuie să-l înfrânezi cu postul, cu asprimea, cu cutare; deja trupul este smerit, mai mult decât puterea lui de suferintă. Si de aceea se cere osteneala duhului, rugăciunea. De la aceasta nu-i scutit nimeni până la ultima suflare.

De aceea Apostolul Pavel a poruncit să facem toate faptele bune după putintă, dar când a ajuns la rugăciune, a zis: Neîncetat să vă rugati. Că aceasta se cere până la ultima suflare, să fie cu mintea si cu inima la Hristos.

Deci, unde va fi Maica Irina, să-si aducă aminte de numele Domnului: "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-mă pe mine, păcătoasa". Si când nu va tine minte nici atât, să zică "Doamne miluieste", si este tot o rugăciune. Că Dumnezeu nu caută aici lungimea cuvântului, ci dacă se zice cu toată inima si cu toată privirea mintii.

Iar în ceea ce zice Sfântul Efrem, că trebuie să multumesti lui Dumnezeu pentru boală, Sfântul Ioan Gură de Aur în acelasi duh vorbeste despre bolnavi: "Atât de plăcută este limba bolnavului, care multu-meste lui Dumnezeu în boală, în vreme de suferintă, încât nu este cu nimic mai prejos decât limba martirilor, care-L mărturiseau în chinuri, când îi răstigneau si-i băgau în căldări si-i fierbeau. Că si aceia sufereau, si acesta suferă într-o măsură".

Deci cine multumeste lui Dumnezeu în boală, este un martir de bună voie. Si de aceea să-i spui să se bucure că-i bolnavă. Da! Să nu se întristeze. Stii cine se întristează? Trupul. Că el are să sufere ceva. Dar sufletul trebuie să se bucure totdeauna. Să-si aducă aminte că zice marele Apostol Pavel: Când sunt slab, atunci sunt tare. Căci cu cât slăbeste omul nostru cel dinafară, adică trupul, cu atât se înnoieste cel dinlăuntru, din zi în zi.

Noi am avut aici un călugăr, Dumnezeu să-l odihnească, Constandie Uricaru, care stia Psaltirea pe de rost, ca si fratele meu mai mare, Gherasim. Si era bolnav de tuberculoză osoasă. I se vedeau oasele la coate, la solduri, la genunchi si stătea pe un colac de gumă în chilie. Nu putea sta pe altceva, că era tot numai o rană, si nu înceta zicând psalmi. Un alt părinte bun la inimă, Constandie Golea, îngrijea de el. Veneau diavolii si-l băteau si el zicea: "Fratilor, nu mă lăsati! Rugati-vă pentru mine, că vin diavolii cu culioane rosii pe cap si cu bastoane de foc si mă bat toată noaptea, ca să nu mai spun rugăciuni". Atât de tare îi ardea, când se ruga el! Că zice un sfânt părinte: "Rugăciunea bolnavului este cea mai puternică, că se roagă cu toată inima si cu smerenie".

Stia acatistele către Maica Domnului si toate acatistele zilelor. Si când îi spuneam: "Părinte Con-standie, te doare tare?" Zicea: "Nu mă doare! Eu am supărat pe Dumnezeu!" Si cum era să-L fi supărat el, că era de mic copil în mănăstire? Venise de la Tifesti, metocul Schitului Prodromul, din Sfântul Munte, de la marele călugăr Evghenie Dumitrescu, care a fost un sfânt acolo si care a stat 40 de ani la Prodromul.

Si tot timpul, dacă termina psalmii, auzeai: "Doamne Iisuse..., Doamne Iisuse...". Ca ceasul, cu metaniile în mână. Si dacă îl întrebai ceva, zicea: "Iertati-mă, fratilor, că am gresit lui Dumnezeu!"

Când am venit eu la mănăstire, în Sihăstria n-am găsit la nimeni pat. Toti părintii bătrâni dormeau pe scaune, altii aveau rogojini jos, altii aveau câte o piele de oaie asternută jos, altii pe podeaua goală. Altii dormeau în genunchi pe scaun. Dar cât poti să stai? Îmi aduc aminte de părintele Constandie Serban că avea un scăunel si când adormea, cădea cu tot cu scaun. "Lasă asa, să mă trezesc!" Atât era somnul lui.

Iar Gherasim, fratele meu, a făcut un sicriu foarte gros si a pus o piatră în loc de pernă. Si-i spunea unul Nectarie Pintilie: "Ei, Gherasime, câte sicrie de acelea or să putrezească până vei muri frătia ta!" Dar Gherasim răspundea: "Eu cred lui Hristos că acesta îmi va fi casa de veci!" Si asa a fost. Avea crucea de înmormântare si sicriul, si stia Psaltirea din scoartă în scoartă încă de când era la Cozancea ucenic la Părintele Paisie; acolo a început el întâi.

Eu eram cu Gherasim în chilie si el făcea 500 de metanii cu rugăciunea Doamne Iisuse. Eu mi-am făcut un pat să dorm, că eram la vaci cu ascultarea si nu puteam. Eu eram slăbut de acasă. Cel mai slab din familie. De aceea m-a lăsat Dumnezeu să mai trăiesc până acum, că eu am fost cel mai lenes si cel mai nelucrător. Gherasim făcea 500 de metanii si pe urmă stătea în picioare si zicea cinci catisme pe de rost. Si iar 500 de metanii si iar cinci catisme. Până la Utrenie făcea 1500 de metanii si 15 catisme. Apoi venea si mă scula si pe mine la Utrenie.

Mergea la Utrenie si după aceea venea si se culca în sicriul acela câteva ceasuri. Îl însemna cu Sfânta Cruce si se scula înaintea mea dimineată si mai citea celelalte cinci catisme, ca să aibă o Psaltire pe noapte si Utrenia. Si când îi era somn -, stii că era luptă, că se lupta cu vrăjmasul, că el era om voinic, nu era ca mine -, numai ce-l vedeai că-si dă palme, 40-50, zicând: "Nu dormi, calule! Uite sicriul! Ai să dormi acolo". Si pe urmă dacă vedea că tot îl năcăjeste cu somnul, avea un centiron lat si se lovea, câte o sută de centiroane, zicând: "Nu dormi, că ai să dormi acolo acusi". Cum puteau să mai trăiască acestia, asa de mari nevoitori?

Eu m-am dus la staret si i-am spus: "A înnebunit Gherasim! Toată noaptea se bate peste cap si face metanii si nu mă lasă să dorm". Dar staretul stia nevointa lui, doar Gherasim îi era ucenic: "Lasă-l, măi! ăla-i călugăr! Că în Sfântul Munte de ăstia erau, care se băteau si care plângeau toată noaptea". Si apoi îl vedeam că uneori, bătându-se asa si nedormind, îi veneau lacrimi. Si se punea în genunchi si plângea câte un ceas-două într-una. Apoi se linistea. Nu-i mai auzeai gura. Se ruga în taină cu rugăciunea mintii.

Călugări de acestia am apucat eu aici. Si nu numai el. Era unul Teodosie care s-a înecat în Iordan. Acela stia toti Sfintii Părinti. Când am venit eu aici, Teodosie stia Psaltirea pe de rost, Gherasim, Con-standie Uricaru, Vasile Mitoseru, Visarion Palade si fratele meu, Vasile, cel mai mare, cu care am stat la oi.

Ceilalti..., nu aveai cu cine vorbi în mănăstire. Atât auzeai: "Blagosloviti si iertati!" Ascultarea si "Doamne Iisuse". Si acesti călugări s-au nevoit si, cum spune Ioan Gură de Aur: "..repede au alergat, degrabă au ajuns la cer".

De câte ori aud paremia aceea care se citeste la mucenici: Răpitu-s-a, ca să nu schimbe răutatea mintea lui, sau înselăciunea să însele sufletul lui, de atâtea ori îmi aduc aminte cum au murit fratii mei de tineri si alti călugări, că erau mari nevoitori. Si Sfântul Ioan Scărarul spune asa: "Dumnezeu, dacă vede pe monah sau pe frate că-i aprins tare cu dragoste către El si are o viată înaltă la început, nu-l lasă să trăiască mult - că Dumnezeu stie mai înainte viata omului -, ca să nu se schimbe".

Si poate la nevointa asta, aveau să se ridice niste ispite mari mai târziu, si aveau să-si schimbe viata. Si nevointa lui de 8-9 ani cât a fost, a fost mai mult decât o sută de ani, că auzi ce zice: Putin ostenindu-se, a plinit ani îndelungati, că plăcut era Domnului sufletul său, de aceea S-a grăbit a-l scoate.

Ai auzit? Asa se întâmplă cu acei mari nevoi-tori. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că nu-i o fericire să trăiesti mult. Sfântul Vasile, cel mai mare nevoitor, stâlpul cel de foc, gura de foc a Duhului Sfânt, ochiul Bisericii lui Dumnezeu, după care s-au ghidat atâtea Sinoade Ecumenice, a murit la 45 de ani. Canoanele lui, care îndreaptă Biserica până astăzi, sunt cele mai drepte si cele mai austere.

Sfântul Ioan Gură de Aur a trăit 64 de ani si a murit în surghiun. Din cei trei mari ierarhi, numai Sfântul Grigorie a trăit 80 de ani. Si zice el: "Nu-i o fericire să trăim mult! Este fericire ca atunci când vom încheia viata, s-o încheiem cu Hristos. Să murim cu Hristos în mintea si în inima noastră".

Deci maica Irina să nu-si facă multe gânduri. A avut viată curată pe unde s-a dus, cu frică de Dumnezeu. Să nu se teamă acum! Domnul poate vrea s-o ia dincolo. Si dacă o vrea s-o mai lase, are o scânteie de viată într-însa, Dumnezeu i-o lungeste cât vrea. Iar dacă nu are, poti să chemi frătia ta toti doctorii din lume, că tot se duce.

Noi am fost patru frati si o soră la mănăstire, si toti au murit în mănăstire. Si mama a murit călugărită bătrână la Agapia Veche, de 94 de ani. Sora mea, rasofora Ecaterina, a venit înaintea mea la mănăstire. Eu eram încă acasă. A murit pe la 23-24 de ani, dar era venită în mănăstire la 11 ani. A terminat patru clase si a plecat la Mănăstirea Agafton.

Si de aceea spune-i maicii Irina că acesta este semn că o iubeste Dumnezeu. Ea să nu facă altă osteneală, decât să zică un "Doamne Iisuse" în mintea ei cu smerenie si cu frică de Dumnezeu. Că nu-i viata de veci aici. Când ne vom întâlni noi dincolo, acolo n-are să mai fie durere de cap, nici de sale, nici junghiuri, nici suferintă, nici nimica; numai bucurie si veselie si mângâiere în vecii vecilor.

Să vă spun ceva. Noi, ca frati firesti, tot am dori să fim împreună. Asa ne leagă dragostea asta firească. Asa au fost fratii mei. Când a murit fratele Vasile, Gherasim era în armată la Cernăuti, un frate al meu mai mic, Mihai, era la Durău cu părintele Dorotei; sora mea era la Agafton si eu am rămas din familie singur în mănăstirea asta, din câti frati eram noi pe drumurile astea. Si fratele meu a stat la oi până în Joia Mare si a început a scuipa sânge, că a răcit în pădure cu oile. El a venit jos si m-a dat pe mine în locul lui. I-am schimbat eu ascultarea.

Eu tot veneam pe de vale, după ce-a venit Pastile, să-i aduc ceva, si-l găseam vesnic în rugăciune, vesnic în rugăciune. Si cu trei zile înainte de a muri, era în ograda mănăstirii, i s-a arătat Maica Domnului. El avea mare evlavie la Maica Domnului, stia toate acatistele ei pe de rost. Părintele Ioanichie Moroi l-a văzut bolnav si a vrut să-l facă călugăr. Făcuse armata. A fost sergent. Om cuminte. Dar eram schit dependent de Mănăstirea Secu. Si ei au spus: "Nu! Să vină la Secu să-l facă călugăr", că a spus că aici se înmultesc călugării si apoi o să iesim autonomi. De ce s-au temut, de aceea n-au scăpat, că pe urmă a devenit aici mănăstire. Putea să-l facă cu un an-doi înainte, dar au spus să se ducă la Secu, si atunci staretul nostru n-a călcat porunca si nu l-a mai făcut.

Era îmbrăcat frate si era cu metania în mână si era în fata bisericii de piatră. Si acolo era oleacă de prisacă. El zicea rugăciuni si rugăciuni pe-un scaun acolo, cu fata la biserică. Si a apărut Maica Domnului. Părintii erau la masă cu tot soborul. La masă afară, într-un coridor colo la fântână. Si el numai ce a văzut că s-a coborât Maica Domnului peste nori, până deasupra bisericii, cu un cârd de îngeri cu aripi de aur în jur. El, când a văzut-o, a lăsat rugăciunea "Doamne Iisuse" si a început a striga: "Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieste-mă! Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieste-mă!..." Si a tot strigat, până a căzut jos. Tot se uita în sus si striga!

Călugării au auzit de la masă si au zis: "Ce strigă, măi, săracul Vasile acolo? A căzut jos!" Când au venit călugării, el le-a spus: "Părinte staret, părin-tilor, închinati-vă! Nu vedeti pe Maica Domnului deasupra bisericii? Uite, este înconjurată de nori albi si are niste copii cu aripi de aur în jurul ei". Dar staretul a zis: "Unde, Vasilică, unde?" "Uitati-vă!... Închinati-vă, că Maica Domnului blagosloveste! Mântuitorul în bratele Maicii Domnului a blagoslovit mănăstirea noastră cu amândouă mâinile, ca un arhiereu!"

Toti călugării de la masă se uitau la dânsul si în văzduh. Eu nu eram aici; eram la oi în locul lui. Si părintele staret îl întreabă: "Frate Vasile, dar ce ti-a spus?" "A spus că după trei zile vine să mă ia". Si era la ora 11.30, în ziua când a văzut pe Maica Domnului. "Vai de mine, Maica Domnului se înaltă la cer". Si călugării au început să facă metanii, dar n-o vedeau, numai cum spunea el. "S-a dus! zice. N-o mai văd".

Apoi fratele Vasile s-a dus în chilie. Avea o chilie mică în dos, unde a stat Dionisie Iorga. Se ruga. A

venit staretul repede, l-a împărtăsit din nou cu Preacuratele Taine si s-a rugat. Atunci eu am auzit că a avut descoperirea asta si am venit la el. Era cu picioarele umflate de reumatism. "Fratele meu, mi-a zis el, mai am o zi si jumătate si mă duc la Domnul! A fost Maica Domnului si mi-a spus!...".

Eu credeam că a fost vreo nălucire, că si vrăjmasul îti face în vremea mortii năluciri. Toti părintii au urmărit. Exact în ceasul si minutul acela la trei zile a murit. Avea o cruce de chiparos de la unul Ghenadie din Sfântul Munte, pe care o săruta pe amândouă părtile, si a spus: "Iertati-mă, că vine ceasul meu!" Si s-a dus, sărutând acea sfântă cruce. Si atunci toti s-au încredintat că n-a fost nălucire, că si diavolul vine în vremea mortii cu năluciri, fel de fel, ca să te arunce în mândrie sau în slavă desartă.

Dar n-a fost nălucire, că staretul a zis, că dacă se va împlini ce i-a spus Maica Domnului, este de la Dumnezeu. Si drept în acelasi minut s-a dus fratele meu. Asa a murit fratele meu Vasile, mai mare si decât Gherasim cu care am venit eu la mănăstire.

Când a murit era o primăvară ploioasă, pe la sfârsitul lui mai. Si ploua, ploua toată ziua, de nu se mai usca apa în opinci. Eu eram cu oile prin pădure. Si am început a citi câte o Psaltire în fiecare zi, până la 40 de zile, ca să văd: "Oare s-a mântuit fratele Vasile?" La 40 de zile eram cu oile sterpe si am venit ud si năcăjit, ca vai de capul meu, că toată ziua m-a plouat. Am vrut să fac oleacă de foc si mi l-a stins ploaia si m-am culcat asa ud. Aveam un butuc acolo de mesteacăn si am adormit mort.

Se împliniseră sase săptămâni. A doua zi era sâmbătă, trebuia să-i facă pomenirea de sase săptămâni, că asa se face. Si eu am adormit de obosit ce eram, dar am uitat în care zi este. Si m-am făcut deodată, într-o grădină frumoasă, cu o livadă. Si iaca văd biserica Sihăstriei acolo si cimitirul cu cruci, cu toate, si în mijlocul cimitirului un tânăr foarte frumos, îmbrăcat cu un brâu în trei culori.

Zice Sfântul Ioan Scărarul să nu crezi vedeniile si visurile, că toate sunt de la diavoli. Numai care îti vestesc tie moarte si judecată, acelea sunt de la Dumnezeu. Iar dacă te duc la deznădejde, si acelea sunt de la diavoli. Să nu le crezi.

Si eu eram atent. Si parcă acela m-a întrebat: "Pe cine cauti? Pe fratele Vasile?" Când am auzit de fratele Vasile, eram bucuros. "Hai să vezi ce se petrece cu fratele Vasile!" Si m-a dus drept lângă biserica noastră, că acolo a fost mormântul lui; acum am mutat cimitirul în locul unde este acum, cu toti părintii. El a fost drept lângă geamul altarului.

Si iaca s-a deschis mormântul fratelui. Eu voiam să stiu dacă s-a mântuit, de aceea am citit 40 de Psaltiri. S-a deschis mormântul, s-a deschis sicriul. Si l-am văzut îmbrăcat cum l-au pus. Că i-au pus în cap un culion frumos de plus si pe fată i-a pus un voal alb; i se vedea fata prin voalul acela. Dar tânărul acela se uita si la mine si la el. Din sfântul altar iesea o teavă cu apă rece si curgea pe fata lui în sicriu. Si curgând apă, el se făcea tot alb, curat, frumos, mai frumos si a început a se lumina la fată, a străluci. Si apa aceea a început să spele vesmintele de pe el. Si vesmintele în loc să fie negre, se făceau albe si acelea. Si numai văd că a înviat fratele din sicriu si mi-a zis: "Măi, frate, spăla-mă-vei si mai vârtos decât zăpada mă voi albi". Aceste cuvinte mi le-a spus. Si pe urmă m-am trezit. Măi, zic, dar frumos mai era! Si când mi-am adus aminte, zic: "Măi, astăzi sunt 40 de zile!"

Si vin la staret, nu cumva să mă însel, că diavolul poate să te prăpădească cu visurile, mai tare ca cu orice. Si mă mărturisesc întâi de păcatele mele de la ultima spovedanie si i-am spus ce am visat. Când i-am spus staretului, el mi-a zis: "Ai văzut, băiete? S-au împlinit 40 de zile. I-am făcut de 40 de zile. Fratele Vasile ce nevointă mare avea! Stia atâtea acatiste pe de rost. A murit martir în ascultare. Până la ultima suflare s-a tinut de oile mănăstirii. Ai văzut de unde vine izbăvirea si izvorul? Din sfântul altar. Acea apă pe care ai văzut-o că venea pe teavă din altar si curgea pe fata si pe hainele lui, sunt liturghiile pe care le-am slujit 40 de zile. Si prin Liturghiile Bisericii si cu cât a mai făcut el fapte bune, l-a spălat Dumnezeu si l-a albit". Asa mi-a tâlcuit staretul visul.

Iată de ce spun acestea: Viata noastră este scurtă. Foarte, foarte scurtă si trecătoare. Si să stiti că de minutul cel mai de pe urmă al vietii noastre, este conditionată ori fericirea vesnică, ori munca vesnică.

Pentru minutul cel mai de pe urmă al vietii, S-a coborât Fiul lui Dumnezeu din cer si S-a făcut om, S-a născut din Fecioară în pesteră si a fost asezat pe paie si a crescut între noi si a suferit pentru noi si s-a răstignit si a murit. Pentru că în acel minut, ori se pierde sufletul ori se câstigă. Ce spune? Sfârsitul omului încununează viata lui. Si: în ce te voi găsi, în aceea te voi judeca.

Deci maicii Irina să-i spui să nu aibă altă grijă, decât să multumească lui Dumnezeu că-i bolnavă si să se roage: "Doamne, de este voia Ta să mă iei, să fiu cu Tine si în veacul de acum si în cel viitor. Amin".

CUVÎNT LA ÎNCEPUTUL POSTULUI MARE DIN ANUL 1983

Prea Cuvioase părinte staret, prea cuviosi părinti si frati. Să multumim Preasfintei si de viată făcătoarei Treimi si Preasfintei Născătoare de Dumnezeu si pururea Fecioarei Maria si tuturor sfintilor că ne-am învrednicit să ajungem si anul acesta la poarta Sfântului si Marelui Post al patruzecimii, post pe care l-a postit si Însusi Mântuitorul Hristos.

Iubitii mei frati, pentru că suntem aici si monahi si credinciosi, voi vorbi pentru ambele părti, că scopul nostru este să ne întărim acum la începutul postului cu un cuvânt.

Sigur că mănăstirea noastră nu este mănăstire nesfătuită. Totdeauna personalul de aici si poporul din biserică aud cuvintele Sfintilor Părinti, aud cazania, aud cântările Bisericii, aud paremiile, proorociile, si din toate se poate învăta adevărul. Dar acum la începutul postului este un cuvânt cu deosebire pentru ceea ce ne stă înainte.

Iată că citea acum fratele cuvânt de la Sfântul Teodor Studitul. Această carte a Sfântului Teodor Studitul, cu slovă veche, care mai este azi în inventarul bibliotecii noastre, este neagră la file. Ale cui mânute au umblat pe ea? Ale vestitului nostru staret Ioanichie. Zeci de ani a citit în capul mesei pe Sfântul Teodor Studitul. Zeci de ani! Că eu o stiu pe de rost cartea asta, numai de câte ori am ascultat-o.

Bătrânul a făcut douăzeci de ani la altar aproape singur. Si el nu venea să mănânce la masă, el venea să ne citească cuvântul. El trăia numai cu Sfânta Împărtăsanie si mânca numai sâmbăta si Duminica, iar atunci numai oleacă de grâu fiert sau oleacă de varză murată. Iar în celălalt timp staretul nostru venea să ne destepte pe noi păcătosii si supusii ucenici ai lui, cu această minunată carte.

Această carte este cea mai bună carte pentru viata de obste la monahi. Cuvinte scurte si foarte cuprinzătoare. Dacă ati fi avut urechi sau poate ati avut si ati tinut minte, ati văzut cu ce a început cuvântul acesta. Adevăratul post este tăierea voii si supunerea monahului întru toate.

Mare lucru este tăierea voii! Auzi ce spune Duhul Sfânt: Socotitu-ne-am ca niste oi de junghiere, Doamne, că întru Tine ne junghiem toată ziua. De câte ori călugărul îsi taie voia si are răbdare unde-i trimis la ascultare, de atâtea ori este mucenic pentru Hristos. De atâtea ori se junghie el pentru Iisus Hristos si nu-si dă seama că duce o mucenicie permanentă în viata lui!

Mântuitorul nostru Iisus Hristos când a venit în lume, n-a arătat viata pustnicească întâi, nici cea stâlpnicească de pe stâlp, nici cea idioritmică, să trăiască omul de capul lui, adică de sine. Viata de obste a arătat-o. A venit în lume să facă ascultare Părintelui Ceresc până la moarte si moarte pe cruce, iar viata Lui, de când a iesit la propovăduire, timp de trei ani si jumătate, a dus-o de obste cu ucenicii Săi. Aveau o pungă, o masă si o biserică, după cum stiti că a fost la Cina de Taină, când a fost vândut de Iuda, unul din ucenicii Lui.

Dar viata de obste, cum spune marele Vasile, este o viată îngerească, dacă se tine în hotarele ei canonice. O pungă, o masă si o biserică, iar ceilalti să fie toti ascultători, ca îngerii lui Dumnezeu în ceruri, supunându-se staretului, economului si la cei care sunt pusi de Dumnezeu să conducă. Oriunde este ascultătorul, face Liturghie!

Să nu-mi spui mie: "Dar eu mă duc pe câmp, eu mă duc la oi, eu mă duc la vaci, eu fac ascultare, mă apuc să mătur în ogradă, sau sunt la trapeză, sau sunt bucătar, sau sunt în altă parte". Auzi ce spune despre aceasta Sfântul Teodor Studitul: "Cel ce face ascultare cu dragoste, liturghie săvârseste".

Iar marele Vasile în regulile mari, în regula a 55-a, zice asa: Călugărul în viata de obste este jertfă si jertfitor. În mănăstirea cu viata de obste, după cum arată Sfântul Pahomie cel Mare, călugărul este călător fără de povară. Călugărul în viata de obste nu are voie să aibă mai mult de două haine, una de purtat si una pentru biserică; să aibă urechi de ascultat si vointă tare de a face serviciu unde este trimis, cu mare dragoste si cu mare sinceritate.

Dar tineti minte, părintilor! Întâi cu sfintiile voastre vorbesc. Adevăratul călugăr este mort de viu. Auzi pe Apostolul Pavel ce spune: În toate zilele mor. Cum poate muri omul si să trăiască? Să moară fată de păcat. Să moară într-însul păcatul, viciul. Să moară fată de betie, să moară fată de lăcomie, să moară fată de lenevie, să moară fată de trândăvie, să moară fată de cârtire, să moară fată de nesimtire, de nepăsare. Să moară fată de trufie, de semetie, de ură, de zavistie, de pizmă, de invidie, de răutate. Să moară fată de tinerea minte de rău, de dorinta de a se răzbuna, de a se mânia. Să moară vorbirea de rău într-însul, clevetirea. Să moară iubirea de arătare, trufia, fătărnicia, viclenia, lăudărosia, minciuna, iubirea de sine, plăcerea de sine, încrederea în sine, rezemarea pe sine, nesimtirea, împietrirea inimii. Să moară în călugăr greseala cu vederea, cu auzul, cu mirosul, cu gustul, cu pipăirea.

Deci iată moartea de sine! Să moară adică păcatului si să vieze dreptătii. Si aceasta nu se cere numai monahilor, ci si tuturor crestinilor care au Sfântul Botez din mâinile Preasfintei si de viată făcătoarei Treimi, pentru că Apostolul Pavel n-a zis cuvântul acesta către călugări, căci monahismul nu era încă întemeiat. Rânduielile monahale sunt întemeiate în secolul I si II după Hristos.

Părintilor si fratilor, viata noastră este umbră si vis. Unde sunt părintii nostri cei vechi? Eu cu mila Preasfintei Treimi am aici 54 de ani. Îmi aduc aminte, când am intrat aici în mănăstirea aceasta, nimeni nu avea pat în chilie. Toti dormeau pe scaune. Cei mai râvnitori dormeau noaptea în sicrie.

Dumnezeu să-i odihnească pe Gherasim, pe Constandie Uricaru si pe ceilalti. Toată noaptea plângeau si se rugau, stiau Psaltirea toată pe de rost, dormeau două-trei ore pe noapte, făceau mii de me-tanii. Unde sunt acum cei ce nu mai sunt? În ceruri.

Fericiti, de trei ori fericiti sunt aceia care s-au nevoit în putina asta viată, care este umbră si vis. De ce să ne legăm cu mintea de cele de aici, care vrând sau nevrând, ne lasă pe noi?

Ia gânditi-vă, când moare omul si se duce la Domnul, de-ar avea munti de aur de aici si până la marginea lumii, la ce i-ar folosi? Îi ia cu dânsul? Nimic nu ia cu el. Doamne fereste, să nu moară si sufletul odată cu trupul nostru! Fiinta sufletului nu moare niciodată. Dar care este moartea sufletului? Păcatul. Ce-a zis dumnezeiescul Apostol Pavel? Plata păcatului este moartea.

Vai de acel om care a trăit nepocăit pe pământ si odată cu trupul a murit si sufletul lui. Trupul s-a dus să-l mănânce viermii, să se facă pământ, iar sufletul s-a dus în gheena. Aceea-i moartea sufletului, cum zice la Apocalipsă, moartea a doua, că omul se va munci în vecii vecilor.

A trăit patriarhul Matusalem 969 de ani; mai mult decât toti oamenii din lume. Dar fată de vesnicie…! Si chiar dacă ar trăi omul 10.000 de ani, nu este nici cât o picătură din Oceanul Pacific. Pentru ce? În comparatie cu vesnicia.

Vai de noi! Tare ne înselăm, si noi monahii si voi mirenii, dacă punem mare bază pe viata aceasta! Să trăim aici pentru viata cea vesnică. Să trăim pe pământ pentru ceruri. Să trăim aici pentru rai, pentru bucuria cea fără de margini care ne asteaptă dincolo de mormânt. Vai de noi dacă punem bază în hoitul ăsta de trup, în blestematul ăsta vrăjmas, care se luptă cu noi până la moarte! N-ati auzit ce spune Apostolul Pavel? Grija trupului să nu o faceti spre pofte. Adică să-i dăm trupului mâncare cu ratiune, si

băutură si odihnă, dar cu cumpătare.

Ati auzit mai înainte un cuvânt al Sfântului Asterie al Amasiei, ce se întâmplă din mâncarea si băutura multă: se întâmplă scleroză, din cauză că sângele se îngroasă si se închează pe vine, si îl vezi pe om sclerozat, îl vezi paralizat, boala lui Parkinson, boală de stomac, ulcer duodenal, ulcer stomacal, auzi si cancer, ciroză si asa mai departe.

Iată ce facem noi cu trupul nostru dacă îl îngre-unăm cu mâncări! Mâncările grase sunt toxice: ouăle, carnea, brânzeturile, grăsimea, si ele vatămă orga-nismul nostru si ne facem vrăjmasi ai vietii noastre.

Sfântul Vasile cel Mare spune asa: "Omule, vrei să trăiesti mult, posteste mult!" Postul este maica sănătătii si lungimea vietii. Iar în cuvântul IV în Hexaimeron zice pentru post: "Bucatele cele multe si bucatele cele grase, neputând să le mistuie stomacul, multe boli au adus în lume. Iar postului si înfrânării, pururea îi urmează sănătatea".

Dacă nu crezi sfintilor, crede doctorilor, că-ti spun ei! Ai făcut abuz de mâncări, de băuturi, te-ai trezit cu cancer, cu ulcer, te-ai trezit sclerozat. De ce? Toate trebuie să fie cu măsură. Auzi ce spune Sfântul Isaac Sirul: "Pe tot lucru îl împodobeste măsura în viată". Cum ai trecut cântarul cu mâncare multă, sau băutură, sau somn mult, sau îti permiti multe altele, cum ai stricat si trupul, ai stricat si sufletul si te pierzi pentru vesnicie. Ce spun dumnezeiestii Părinti? "Marginile, extremele, sunt ale diavolilor, iar mijlocul este al lui Hristos, calea împărătească". Ce spune Scriptura? Nu te abate, omule, nici la dreapta, nici la stânga. Mergi pe calea împărătească, dacă vrei să mergi cu Împăratul Hristos! Adică să ne folosim de toate, de hrană, de odihnă, de băutură, dar cu ratiune.

Staretul nostru ne citea aici mereu cartea aceas-ta, scrisă după regulile marelui Vasile, si ne spunea că Sfântul Teodor Studitul în Studion, în Constantinopol, a făcut optsprezece ani de închisoare si bătăi pentru sfintele icoane. De aceea îi spune "Mărturisitorul", că a suferit multe bătăi si chinuri pentru sfintele icoane.

L-au băgat la închisoare, legându-l în lanturi, iar ighemonul priveghea pe ai lui în închisoare si-i dădea câte o sută de lovituri în fiecare zi. Se rupsese carnea de pe el, iar ucenicul lui, Nicolae Studitul, putrezind carnea pe Sfântul Teodor si căzând bucăti, o tăia cu briciul si-l ungea cu untdelemn si cu vin să-l vindece.

Au fost multi călugări care au pătimit martiriul pentru sfintele icoane, cum au fost: Sfântul Iosif, Navcratie, Eftimie si multi altii.

Asa au răbdat sfintii pentru Împărătia cerurilor împotriva împăratilor iconoclasti, care au tulburat Biserica lui Hristos peste o sută de ani, că au fost mai multi împărati iconoclasti: Leon Isaurul, Constantin Copronim, Leon al IV-lea, Leon Armeanul si Teofil, până la anul 842.

Vedeti ce au răbdat sfintii si ce răbdăm noi? Ne-a zis unul un cuvânt, ne supărăm. Vai de noi! Vrem să fim cu sfintii, dar nu vrem să răbdăm cum au răbdat ei.

Dar să revenim la viata noastră. Intrăm în post. Să intrăm cu mare umilintă, cu mare frică de Dumnezeu si împăcati cu toti. Dacă nu-i o picătură de dragoste în inima fiecăruia, nu ne putem mântui. Dacă are cineva care de minte, dar n-are un dram de dragoste, nu se poate mântui.

Auzi? Dacă vrei să ai pacea, să-i vezi pe toti îngeri si pe tine să te vezi diavol. Toti să fie îngeri în fata ta, sfinti, si pe tine să te vezi ca un diavol de păcătos. Atunci ai pozitia cea mai ortodoxă. Atunci ai ajuns la ceea ce spune proorocul: că fărădelegea mea eu o cunosc si păcatul meu înaintea mea este pururea.

Deci avem rânduială dumnezeiască în Biserica lui Hristos, rugăciunea soborniceească a Sfântului Efrem Sirul, care de acum merge si până în Miercurea Scumpă. Ati auzit ce zice? Doamne si Stăpânul vietii mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire si al grăirii în desert nu mi-l da mie.

Iar duhul curătiei, al gândului smerit, al răbdă-rii si al dragostei, dăruieste-l mie, slugii Tale.

Si încheie asa la a treia metanie: Asa, Doamne, Împărate, dăruieste-mi ca să-mi văd greselile mele si să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat esti în vecii vecilor. Amin.

Vai si amar de noi, dacă nu ne vedem acum păcatele, că în vremea sfârsitului, la iesirea sufletului, vin atâtia diavoli, câte păcate a făcut omul, si atâtia îngeri buni, câte fapte bune a făcut. Acolo ne întâlnim cu faptele noastre. Si când vede bietul suflet ce-l asteaptă, unii se sperie si vor să fugă, altuia i se leagă limba de frică si nu poate spune tainele care le vede; altuia îi dă Dumnezeu să poată spune ce vede; este constient până ce-si dă sufletul.

Vai de noi si de noi! De aceea vă spun si vouă crestinilor si vouă monahilor. Mare lucru este spovedania. Când vei vedea în familie că unul s-a îmbolnăvit, tata, mama, copilul, fratele, sora, sotul, sotia, cel mai iubit prieten, si chiar si cine ti-a fost vrăjmas, căci si pe el trebuie să-l iubesti, fă-i cel mai mare bine din lume, pe care poti să-l faci. Adu repede duhovnicul să-l mărturisească. Spovedania curată este al doilea botez.

Deunăzi am vorbit despre Taina Pocăintei la o conferintă, si îmi spuneau preotii că ei au în parohie pocăiti; si le-am zis: "Întrebati-i pe dânsii, părintilor, cum pot ei să se pocăiască fără Biserică?" Taina Pocăintei nu-i a fiecăruia. Este a Bisericii; este asezată de Hristos în Biserică, când a suflat asupra apostolilor si a zis: Luati Duh Sfânt, cărora veti ierta păcatele, iertate vor fi, si cărora le veti tine, vor fi tinute. Si ce veti lega voi pe pământ, va fi legat si în ceruri; si ce veti dezlega voi aici, este dezlegat si acolo.

Deci vedeti că Taina Pocăintei este în mâna preotilor! Si le-am arătat cele patru părti ale pocăintei. Întâi este durerea inimii si părerea de rău a celui ce a gresit; al doilea este spovedania prin viu grai la duhovnic; al treilea este primirea canonului si al patrulea este punerea mâinilor pe capul celui ce se spovedeste, că atunci vine Duhul Sfânt să ierte păcatele.

După cum atunci când arhiereul pune mâna pe cel hirotonit, atunci proheriseste si vine Duhul Sfânt pe cel ce se hirotoneste, tot asa vine prin mâna duhovnicului Duhul Sfânt si-l iartă pe cel ce s-a mărturisit. Dar le-am arătat preotilor că n-au voie să dezlege pe nimeni, până nu făgăduieste că face canonul, pentru că spune Sfântul Nicodim Aghioritul: "Dacă ai dezlegat pe om, fără a promite că-si face canonul, toate păcatele trec asupra preotului".

Le-am arătat cum se cearcă păcatul la mărtu-risire cu cele sapte pricini: Cine? Ce? Pentru ce? În ce fel? În ce vreme? În ce loc? Si suma păcatului. Ne interesăm, că ce este mintea duhovnicului? Trebuie să fie ca un serafim si ca un heruvim. Să privească toate ascunsurile fiintei omenesti.

Părintilor si fratilor, a rânduit Dumnezeu ca mănăstirea aceasta să aibă si gospodărie mare. Vă rog din suflet si vă aduc aminte un cuvânt al staretului meu, nu stiu dacă voi mai vorbi vreodată, că eu sufăr cu inima si poate într-o clipă am să mă duc de aici. Staretul nostru bătrân, Dumnezeu să-l odihnească, 34 de ani a stăretit aici, de prin 1910 până în 1944. El ne chema la capul lui, când pe mine, când pe Părintele Ioil, care nu poate fi aici săracul că cu boala lui stă acasă acum, si care a stăretit după mine 12 ani. Eu am plecat la Mănăstirea Slatina si el a rămas pe post de egumen aici, că am avut pe capul meu opt mănăstiri atunci: sase de călugări si două de maici - "Obstea Sfântul Teodor Studitul" , că a trebuit să le conduc sapte ani de zile cu multe jertfe si necazuri.

Ce se întâmplă? Bătrânul ne chema pe noi la patul lui, după ce l-au bătut tâlharii si i-au scos ochiul drept si au dat foc mănăstirii. "Măi băieti, orice ati face, orice n-ati face, biserica, dragii mei să n-o lăsati. Că dacă veti tine biserica, Dumnezeu are să ridice locul acesta mult mai frumos de cum a fost mai înainte de a arde. Iar dacă nu, se va pustii".

Astea sunt cuvintele staretului meu, care n-a mai trăit decât câteva luni si s-a dus la Domnul. Cea mai sfântă grijă a avut de biserică. Iată, mănăstirea are gospodărie, are vite multe, are grădini, are de toate. De

toate ne bucurăm, că-s ale mănăstirii, nu-s ale noastre. Sunt spre folosul obstesc. Vedeti că aici se face asistentă socială. Aici vin la masă atâtea mii de oameni tot timpul, că avem la sărbători mari si patru cinci rânduri de mese. De aceea trebuie să avem si prisos, nu pentru noi, ci spre binele obstesc al poporului.

Dar băgati de seamă, a trimis Maica Domnului aici niste frătiori buni, niste călugări, să-i tinem cât mai aproape de biserică... Se începuse oleacă de scoală monahală si s-a sistat; nu s-a mai făcut. Dar cea mai mare scoală din lume este biserica. Ei acolo învată si cântările, să pună troparele si condacele; aud proorociile, sunt sfătuiti.

Să stăm lângă biserică, că de la biserică se tin toate în mănăstirea asta. Cu banul bisericii puneti mireni la vite, la grădini; puneti oameni, care n-au sotii, n-au grijă. Călugărul săracul trebuie să pos-tească, să se roage, nu poate să facă ascultările grele. Si ceilalti adunati-vă lângă biserică. Să tineti sfatul bătrânului staret Ioanichie, că eu nu sunt nimica, si vedeti că de la biserică, cu darul lui Hristos, se tin toate.

Să ne ajute Preamilostivul Dumnezeu să trecem cu pocăintă curgerea Sfântului si Marelui Post si să ajungem cu bucurie la slăvita Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINTELUI NIFON
(1983)

Preacuvioase părinte staret, preacuviosi părinti si frati si iubiti credinciosi,

Iată că prin pronia si voia lui Dumnezeu ne-am aflat cu totii aici la făgăduinta si călugăria fratelui nostru, monahul Nifon. Nu de mult am avut altă călugărie. Dar de câte ori se face această mare taină înfricosată, de atâtea ori trebuie să ne reamintim făgăduintele noastre călugăresti.

V-am spus data trecută că cel dintâi călugăr din lume a fost Iisus Hristos, fiindcă S-a născut din Tatăl Cel pururea feciorelnic, a venit pe pământ si a trăit în fecioria cea preadesăvârsită după omenitate, si i-a plăcut să aibă o Maică Pururea Fecioară, în vecii vecilor.

Dar acum, pentru că voturile călugăresti sunt cele trei sfaturi evanghelice, ascultarea neconditio-nată, sărăcia de bună voie si fecioria până la moarte, o să vorbim câte putin din fiecare.

Ascultarea

Ce este ascultarea? Mai întâi Hristos a fost prototipul si icoana cea mai desăvârsită a ascultării, după cum am auzit în Evanghelie: N-am venit să fac voia Mea, ci voia Tatălui Celui ce M-a trimis pe Mine. Iar la Corinteni spune că: S-a făcut ascultător până la moarte si moarte pe cruce.

Dar oare noi, care am făgăduit ascultarea de atâtia ani si auzim mereu zicându-se de ascultare la masă si în Biserică si oriunde la chilii citim, ne întrebăm vreodată serios si concret în fata lui Dumnezeu ce este ascultarea?

Vreti să stiti ce este ascultarea? Ascultati pe dumnezeiescul părinte Ioan Scărarul, care ne spune foarte, foarte filosofic. Auzi ce este ascultarea: Ascultarea este mormânt al voii. Fiecare să-si îngroape voia sa. Niciodată să nu uitati. Si iarăsi: "Ascultarea este părăsirea socotelii tale întru toate".

Celui care i se pare că face ascultare si mai face de capul lui, este batjocorit de diavoli. Acela care are rânduiala de sine si i se pare lui că este mai bine asa cum face el, că trebuie să facă cum crede el, niciodată nu se mântuieste. Merge pe alături cu crucea, nu pe calea mântuirii. Că Hristos n-a venit pe alături, ci Si-a dus crucea până la moarte.

Cine are părerea aceasta si nu-si omoară voia si nu părăseste socoteala sa întru toate, n-are ascultare, este

batjocorit de diavoli. Merge după mintea lui si la urmă ajunge la îndoială. Deci acela e ascultător care, cum spune Sfântul Teodor Studitul, este ca fierul în mâna fierarului si ca lutul în mâna olarului, adică în mâna celui ce-l conduce pe calea mântuirii. Este acela care si-a omorât voia sa, care si-a omorât părerea sa. Iar dacă va merge după voia sa, după părerea sa, este batjocorit în tot ce face.

Sărăcia

Despre sărăcie adeseori auzim pe Hristos, Care zice: Vulpile au vizuini si păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omului n-are unde să-si plece capul. Cel ce a făcut cerul si pământul si-l îmbracă cu podoabă si tine si hrăneste toate popoarele lumii, umbla descult cu capul gol, n-avea casa Sa, n-avea unde-Si pleca capul Său. El ne-a arătat cale desăvârsită prin sărăcie, că n-a avut nimic. Dumnezeirea si omenirea care o purta întru El era mai presus decât toate bogătiile.

Fecioria

Două feciorii sunt: una din fire si una din călugărie. Unii sunt feciorelnici, căci n-au cunoscut femei până la călugărie si până la moarte. Altii au fost căsătoriti si de la călugărie iau votul fecioriei si sunt la fel cu ceilalti, dacă duc viată curată până la moarte. Sfântul Ioan Scărarul arată că fecioria cea după făgăduintă are aceeasi valoare cu cea din fire.

Să nu credeti că sunt feciorelnici, numai aceia care si-au păzit viata sfântă si nu s-au culcat cu femei în veac. Nu! Este mare lucru si acesta. Dar fecioria este de trei feluri: fecioria trupului, adică a nu cădea cu femei sau în alte păcate spurcate; fecioria mintii, adică a nu primi nici un gând păcătos si spurcat în minte; si fecioria inimii sau a sufletului este desăvârsita despătimire de gândurile răutătii si ale stricăciunii omenesti.

Asa o tâlcuieste dumnezeiescul părinte Isaac Sirul. Nu-i de ajuns să te păzesti cu trupul de păcat. Trebuie să nu primesti păcatul nici cu mintea, pentru că Evanghelia si Legea Darului n-a venit ca Legea Veche să cosească păcatul ca pe iarbă si să rămână rădăcina. Nu! Legea Darului când vine, o desăvârseste pe cea Veche, că zice: Ati auzit că s-a zis în Lege: Să nu curvesti. Dar Eu vă zic vouă: Cel ce priveste la femeie spre a o pofti pe dânsa, iată, a preacurvit cu dânsa întru inima sa. Ati auzit că s-a zis: Să nu ucizi…Iar eu zic vouă: Cela ce urăste pe fratele său, ucigas de om este (vezi Matei 5, 27, 21).

De aceea zice dumnezeiescul părinte Efrem Sirul: "Nu vă aruncati în negrijă, fratii mei, pentru păcatele cu gândul că ar fi usoare! Dacă ar fi usoare, n-ar fi socotit Însusi Hristos, Întelepciunea lui Dumnezeu, preacurvie întru poftă de muiere si ucidere întru ură de frate".

Ai auzit ucidere si preacurvie care o face omul întotdeauna? Numai dacă urăste pe cineva si numai dacă gândeste la păcatele trupesti. Vezi cât este de desăvârsită Legea Darului? Ea nu taie păcatul numai din obisnuintă si deprindere, ci scoate si rădăcina. Si care sunt rădăcinile păcatului? Gândurile. Gândurile sunt rădăcinile păcatelor. Cine nu smulge din inimă poftele cele necurate, pofta de avere, pofta de slavă, ura si răutatea, acela în zadar se pocăieste. Acela să nu creadă că are desăvârsire, că-i plin de ură si de răutate si de pofte si necurătii, si în zadar se laudă cu masca din afară, cu forma din afară, dacă nu si-a desăvârsit inima sa, dacă n-a scos patima si poftele din adâncul inimii si din gândire.

Deci, când auzi în Legea Darului că zice să nu poftesti femeia aproapelui sau casa sau boul sau asinul sau toate câte sunt ale lui, atunci te învată să smulgi păcatul din rădăcină. Nu numai să nu furi - si acela-i mare lucru -, nici să nu poftesti lucrul altuia. Dacă-l poftesti, esti ca si cel ce fură înaintea lui Dumnezeu, pentru că inima ta este pătimasă si plină de păcate.

În această privintă, pentru că a depus făgăduinta acest rob al lui Iisus Hristos, părintele nostru Nifon, care slujeste la chelărie de atâtia ani, toti cei ce au venit cu dragoste la călugăria lui se bucură că au ajuns la acest moment fericit, că pe toti i-a împăcat după putere. Să dea Dumnezeu si Maica Domnului să meargă pe drumul lui asa până la sfârsit, cum a mers până acum.

El săracul a venit hotărât din familie; a terminat armata, a lăsat toate la părinti si a venit cu dragoste să slujească până la ultima lui suflare în mănăstire, ca să-si mântuiască sufletul său si al neamului său.

Ascultare, mamă. Când tu îi spui una cuiva si el se duce si face ce vrea el, este batjocură, nu ascultare. Ati auzit de Sfântul Ioan Colov din Pateric? S-a dus ucenic la avva Siluan:

- Ia vină încoace, frate.

S-a dus, dar s-a dus să-si răstignească voia.

- Faci ascultare?

- Fac, părinte.

A luat bătrânul un lemn uscat din pustie si l-a înfipt în nisip.

- Să cari aici apă, frate, până dă roade lemnul acesta!

Si a început ucenicul să care apă; si încă se ducea de cu seară si venea dimineata cu apa, asa de departe era. Si turna apă la lemnul uscat si nu cârtea în sine: "ăsta-i staret? M-a pus să ud un lemn uscat? ăsta nu-i întreg la minte!" Nu s-a deznădăjduit niciodată. "A spus părintele staret ca să-l ud până o să rodească, asa fac".

Si el săracul a cărat acolo apă trei ani de zile. Îl întrebau unii:

- Ce faci, frate, aici?

- Ud pomul acesta ca să rodească!

Si altii râdeau de el, zicând: "ăsta nu-i prea sănătos! Udă un lemn uscat".

Ce-a făcut Dumnezeu după trei ani? Minunea minunilor! Lemnul cel uscat a prins rădăcină în nisip, a crescut, s-a făcut pom mare si a făcut mere frumoase. Si a luat staretul în poala hainei si a dus la trapeza mănăstirii.

- Luati, fratilor, si mâncati din roadele ascultării fratelui Ioan!

Ati auzit ce minuni face ascultarea? Dar nu ascultarea aceea: "Că mă duc, că nu m-as duce; că as face; nu, că altul trebuie să facă. Nu fac cum vrea staretul sau economul sau nu stiu care".

"Trebuie să mor pentru Hristos. A spus să fac asa, asa fac! Nu mă priveste pe mine! Eu sunt în ascultare. Dacă voi iesi bine, bine! Dacă voi iesi rău, eu sunt păcătos. Eu îmi fac datoria! Stie Dumnezeu pentru ce a iesit rău. Că nu răspunzi tu, răspunde cel ce-a dat ascultarea". Aceea este ascultare, fără cârtire, fără răstire si fără a avea socoteală în mintea ta, că faci tu mai bine decât ti-a spus cel mai mare.

Ati văzut alt ascultător care s-a făcut mucenic? Sfântul Acachie de la Muntele Sinai. O, Doamne, am să spun ceva despre viata lui din cartea Sfântului Ioan Scărarul, care a fost 75 de ani egumen la Muntele Sinai si avea mii de călugări. El avea în toată obstea aceea un bătrân foarte aspru. Nimeni nu stătea ucenic la el, decât o lună, două si pleca; că bătrânul îi bătea de-i rupea.

La acest bătrân a venit un frate, Acachie, monah blând, răbdător si foarte întelept. Dar a stat la acest bătrân aspru, nu o săptămână, nu o lună si să fugă. Nu! A stat asa nouă ani. Si se minunau toti, că-l bătea bătrânul în fiecare zi. El nu mai spunea la nimeni. Îl întrebau fratii:

- Ai luat vreo cunună astăzi?

Si arăta capul spart, mâna vânătă, piciorul vânăt, spinarea lovită, dar nu zicea nimic. Îl bătea ca pe un hot. Iar după nouă ani de ascultare, fericitul Acachie, mucenicul lui Iisus Hristos, a murit. Si se întâlneste Sfântul Ioan Scărarul cu bătrânul:

- Bătrânule, unde este Acachie?

- A murit!

- Dar l-ai îngropat?

- L-am îngropat acolo în marginea cimitirului.

- Părinte, eu nu cred că a murit.

- Ba a murit, că eu l-am îngropat.

- Părinte, hai si-mi arată unde l-ai îngropat.

Si au mers la mormânt si a întrebat staretul:

- Ai murit, Acachie?

Si s-a auzit o voce din mormânt:

- Nu, părinte, nu! Ascultătorul niciodată nu moare!

Atunci a zis Sfântul Ioan bătrânului:

- Ai auzit, părinte, că n-a murit? Ai zis că a murit Acachie.

Si a zis bătrânul:

- Vai mie! Vai mie! Ce-am făcut? Ucidere am făcut! Ucidere!

- Vezi pe cine ai avut ucenic? Pe martirul lui Iisus Hristos, care ti-a răspuns din groapă, că ascultătorul niciodată nu moare!

Si a zis bătrânul:

- Dă-mi voie să-mi fac o colibă lângă crucea lui si să plâng până la moarte!

Si a făcut bătrânul acela o colibă lângă mormântul Sfântului Acachie si plângea si se ruga: "Iartă-mă, frate Acachie, că moarte am făcut si ucidere am făcut, că te-am omorât cu atâtea bătăi!" Si a plâns bătrânul nouă ani acolo. Iar înainte de moarte i s-a arătat Sfântul Acachie în vis si i-a zis:

- Părinte sfinte, nu mai plânge! Azi, mâine, trebuie să vii. Fericite si sfinte sunt mâinile acelea care m-au bătut pe mine! Acestea mi-au făcut lăcas cu martirii în ceruri! Pentru că eu prin tine m-am mântuit si prin sfintele tale mâini eu m-am dus la cer si mi s-a iertat mie orice păcat. Sfinte să fie mâinile tale, mântuit să fii si tu cu ceata cuviosilor călugări sfinti, că te iert, si Dumnezeu să te ierte! Si l-a sărutat.

Si s-a mântuit bătrânul si s-a dus în ceata sfintilor. S-a mântuit Acachie prin bătrânul cel aspru, si bătrânul cel aspru, prin rugăciunile Sfântului Acachie. Dar Acachie a dat dovadă de atâta supunere.

Dar noi? Mi-a zis ceva, eu cârtesc; spun altceva. Vai de noi si de noi, ce făgăduinte facem! Ai văzut ce-a

spus acum staretul: "Ia aminte, fiule, că are să vină Hristos la Judecată si ai să dai seamă nu de cele ce ai făgăduit, ci de cele ce ai împlinit după făgă-duintă". Deci să luăm aminte!

Dar ca să păzească monahul cele trei voturi ale călugăriei - ascultarea, sărăcia si fecioria -, cele trei sfaturi ale Evangheliei, ce trebuie să aibă? Ce lucrare de geniu? Negresit îi trebuie paza mintii.

Vai si amar de noi dacă nu vom avea această lucrare. Ati auzit ce a zis Dumnezeu sarpelui, când a amăgit-o pe Eva, la început: Vrajbă voi pune între sământa ta si între sământa ei; aceasta îti va zdrobi capul, iar tu îi vei păzi călcâiul.

Satana păzeste călcâiul omului, adică sfârsitul lui pe pământ. Iar aceea îti va zdrobi capul tău, a spus satanei. Si ati văzut prin cine? Prin Eva cea tainică, prin Maica Domnului.

Dar să revenim la paza mintii. Ce este paza mintii? Când auzim de paza mintii sau trezvia atentiei sau linistea mintii sau privegherea mintii, este exact acelasi lucru cum ai zice pâine, bucată de pâine sau felie de pâine. Dar să auzim pe Sfântul Isihie Sinaitul în Filocalie ce spune: Paza mintii este calea si poarta a toată virtutea si a toată fapta bună înaintea lui Dumnezeu. În ce constă paza mintii? În trei lucruri:

- în a ne trezi cu mintea la cele ce gândim;

- în a ne împotrivi păcatului cu mintea;

- si al treilea, în a chema pe "Doamne Iisuse....", prin rugăciunea mintii.

Că atâta legătură au paza mintii si cu rugăciunea inimii, cât are trupul si cu sufletul. "Si nimeni, spune Sfântul Isihie Sinaitul, nu va scăpa de căpeteniile tartarului, dacă nu are această lucrare, fie el călugăr sau mirean". A păzi mintea, înseamnă a zdrobi capul sarpelui.

Auzi ce spun Sfintii Părinti? Tot gândul păcătos care se apropie de mintea noastră este un sarpe gânditor. Dacă-i de curvie, dacă-i de mânie, dacă-i de mândrie, dacă-i slavă desartă, dacă-i betie, dacă-i furtisag, dacă-i mâhnire, dacă-i întristare, dacă-i zavistie, dacă-i pizmă, dacă-i răutate, când îl vezi că s-a apropiat de mintea ta, imediat cheamă pe "Doamne Iisuse": "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-mă pe mine, păcătosul sau păcătoasa". Si ai zdrobit capul sarpelui în felul acesta.

Ati auzit voi ce cântă Biserica aici? Fata Babi-lonului, ticăloasa. Fericit este care va apuca si va lovi pruncii tăi de piatră. Cine este fata Babilonului? Care sunt pruncii fetei Babilonului? Pe cine fericeste Duhul Sfânt, când zice să lovesti pruncii fetei de piatră? Iată pe cine: Fata Babilonului este mintea noastră, iar pruncii ei sunt gândurile spurcate care răsar în minte.

Cumpăna dreptei socoteli trebuie să meargă în toate. Ai auzit ce spune acelasi părinte Isaac? "Pe tot lucrul îl împodobeste măsura". Măsură la mâncare, măsură la dormit, măsură la înfrânare, măsură la priveghere, măsură la metanii, după măsura puterii fiecăruia. Dar cea mai mare grijă să avem de trezvia atentiei, paza mintii si privegherea mintii.

Aceasta este o lucrare de geniu si pentru monahi si pentru crestini, până la suflarea cea mai de pe urmă. Că războiul cu trupul nu tine mult. Omul a slăbit, s-a îmbolnăvit, a îmbătrânit, dar războiul cu mintea este până la ultima suflare.

Acela-i călcâiul! Că te pândeste până la ultima suflare, ca mintea ta să nu fie trează, si-i destul numai atât. Nu să faci păcatul, ci numai să te gândesti la el. Este destul să te găsească împătimit cu mintea, si tot în iad te duce. Că în ce te va găsi moartea, în aceea te va judeca!

Deci pentru călugării nostri spun aceasta: Ascultarea neconditionată, sărăcia, viata curată, fecioria, iar mai presus de toate, ca să poată să le păzească pe aceste trei lucrări si voturi, sunt trezvia atentiei, paza mintii si privegherea mintii. O lucrare usoară, dar prezentă în toată clipa, fie că esti în ascultare, fie că esti în

biserică, fie că esti la vaci, că esti la oi, că esti la bucătărie, că esti la chelărie, că esti la grădină; fie că esti la cizmărie, la cojocărie, unde-i fi, să ai pe Hristos înaintea ochilor.

Adu-ti aminte ceea ce spunea marele prooroc David: De-a pururea vedeam pe Domnul înaintea mea, că de-a dreapta mea este ca să nu mă clatin. Trezvia atentiei se naste din frica lui Dumnezeu, iar frica lui Dumnezeu se naste din credintă, după cum spune dumnezeiescul părinte Maxim: "Cel ce crede, se teme si cel ce se teme, se trezeste".

Dumnezeu si Preacurata lui Maică să ne ajute si mie, păcătosului, si vouă, la toti monahii si crestinii, să câstigăm ascultare desăvârsită, sărăcie de bună voie, feciorie si curătie, si mai presus de toate paza mintii, trezvia atentiei, priveghere a mintii în toată vremea. Amin.

DESPRE PUTEREA MILOSTENIEI ŞI POCĂINȚA CEA ADEVĂRATĂ

Fiindcă azi în cuvintele Evangheliei ati auzit la fericirea a cincea pe Mântuitorul nostru zicând: Fericiti cei milostivi, că aceia se vor milui, vom arăta printr-o oarecare istorioară cât poate înaintea lui Dumnezeu milostenia si cum ajută ea chiar si celor mai păcătosi dintre oameni, spre a se întoarce la pocăintă si spre a se împăca cu Dumnezeu, pe Care ei L-au supărat foarte mult cu păcatele si fărădelegile lor. Pentru a cunoaste adevărul în această privintă, ascultati cu atentie cele ce urmează:

Era un mare sihastru cu numele Pafnutie, pustnic având darul preotiei, desăvârsit în fapta bună si făcător de minuni. Odată acest mare sihastru a fost ispitit de gândul acesta: cu cine ar fi el asemenea la fapta bună si dacă mai este cineva dintre oameni care să-l întreacă pe el în lucrarea duhovnicească. Acesta poate a fost si un gând de mândrie, sau poate anume a venit acest gând în inima sa, ca Dumnezeu să-i arate lui tainele Sale, pe care el încă nu le cunostea.

Deci zăbovind gândul acela în inima lui, el a alergat la Dumnezeu prin rugăciune si s-a rugat să-i descopere acest lucru, adică să-i arate cine ar fi asemenea lui cu vietuirea duhovnicească sau de este cineva care îl întrece. Si asa rugându-se el cu stăruintă către Preabunul Dumnezeu, a auzit un glas, zicându-i: "Pafnutie, încă nu ai ajuns în măsura cutărui cimpoias care cântă pe la nunti în orasul Alexandria".

La auzirea acestor cuvinte, bătrânul sihastru a oftat, a suspinat din greu si s-a smerit foarte cu mintea si inima lui, zicându-si: "Dacă eu încă n-am ajuns la măsura acelui lăutar ce cântă pe la nunti si dacă acela este mai bun decât mine, apoi mare este puterea Mântuitorului meu. Nici n-am să mănânc si nici n-am să beau, până nu voi afla pe acel om minunat pe care mi l-a descoperit Domnul".

Si asa bătrânul pustnic si-a luat toiagul său si a pornit spre orasul Alexandria. Ajungând el acolo cu multă osteneală, căuta pe acel cimpoias întrebând din om în om până ce l-a aflat în casa lui, pregătindu-se tocmai atunci să se ducă spre a cânta la o nuntă. Acela când a văzut pe bătrânul sfânt cu barba albă ca zăpada si cu haine vechi, pustnicesti pe el, a căzut în ge-nunchi înaintea lui si s-a închinat până la pământ. Apoi, ducându-l în casă după obiceiul locului, i-a spălat picioarele sale cu apă rece, căci era mare căl-dură si fierbinteală, si apoi i-a pus masa.

Dar Sfântul Pafnutie i-a zis:

- Mă jur pe Dumnezeul Cel viu că nu voi gusta din masa ta, nici nu mă voi odihni la tine până ce nu-mi vei spune viata ta si care sunt faptele tale bune.

Iar cimpoiasul i-a spus:

- Sfintite Părinte, ce viată si ce fapte bune cauti la mine, un lăutar care supără pe Dumnezeu cântând pe la nunti?

Atunci sfântul sihastru i-a spus:

- Te jur pe Dumnezeu să nu tii taina ascunsă de mine, căci eu nu de voie am venit aici, ci sunt trimis la tine de îngerul Domnului.

Atunci cimpoiasul a spus:

- Ce lucruri vrei să auzi de la mine, părinte sfinte, că eu în viata mea am fost căpetenie de tâlhari si nu este păcat pe care să nu-l fi făcut. Iar acum, după cum vezi, sunt lăutar si cânt pe la nunti. Deci ce fapte bune poti să afli la un asemenea om?

Iar sfântul i-a zis:

- Eu am venit aici nu ca să-mi spui faptele tale cele rele, ci pe cele bune. Vezi că te-am jurat cu numele Domnului si nu poti să tăinuiesti cele ce caut eu de la tine. Căci eu cu multă osteneală, cu foame si cu sete, din munti depărtati am venit până la tine ca să mă folosesc.

Atunci cimpoiasul a chemat pe sotia sa si i-a zis:

- Adu, te rog, un scaun pentru sfântul bătrân, că iată stă în picioare si se osteneste după atâta cale.

După ce a stat bătrânul sihastru pe scaun, cim-poiesul a început a-i spune asa:

- Părinte sfinte, eu păcătosul si necuratul nu sunt vrednic să primesc în casa mea un om asemenea sfintiei tale, căci multe răutăti am făcut în viata mea. Dar fiindcă m-ai jurat cu numele Domnului si fiindcă zici că ai avut vestire de la înger să vii la mine păcătosul cel cu totul nevrednic, apoi îti voi spune sfintiei tale si unele fapte bune pe care le-am făcut pe vremea când eram sef de tâlhari si aveam sub conducerea mea mai mult de 30 de hoti, asemenea mie. Si iată ce am a-ti povesti:

Mergând noi odată călări pe cai si pe cămile pentru a mai prăda pe undeva - căci desi făceam prădăciuni mari si mai băteam pe unii, dar moarte de om n-am voit să fac niciodată -, deodată, mergând noi prin pustie, iată că întâlnim o fată foarte frumoasă la chip, care mergea pe o cărare. Cum au văzut-o tova-răsii mei, care erau si cam ametiti de vin, au vrut să o prindă si să o batjocorească. Iar aceea, văzându-se în această primejdie si cunoscând că eu sunt mai-marele lor, a alergat la mine cu lacrimi si s-a prins de picioarele mele rugându-se să nu o las pe mâna acelora ca să o batjocorească. Si mi-a spus:

- Eu, domnule vătaf, am pierdut niste vite si acum am rătăcit pe aici căutându-le si iată că am căzut în mâinile voastre, dar vă rog foarte mult, pentru Dumnezeu, nu mă lăsati. Fie-vă milă de mine care nu am pe nimeni în pustia aceasta ca să mă ajute, decât pe Bunul Dumnezeu.

Iar eu i-am zis:

- Nu te teme, fată, că nu ti se va întâmpla nimic. Numai îti cer ca si tu în viata ta să te rogi lui Dumnezeu să facă milă cu mine si să mă scape de primejdie si de moarte năprasnică.

Si asa am dat ordin la toti, ca nimeni să nu se atingă de ea, ci s-o lase să se ducă cu pace. Văzând biata fată că a scăpat din primejdie si de batjocură, mi-a sărutat picioarele si mi-a zis:

- Să-ti dea Dumnezeu plată în ziua judecătii si să aibă milă de tine precum si tie ti-a fost milă de mine.

Si zicând acestea, s-a dus în drumul ei...

Mai trecând apoi câtiva ani de hotie, s-a întâmplat că am dat peste altă fată tânără si frumoasă lângă cetatea Alexandriei în pădure, care tinea în mână o funie lângă un copac si se pregătea să se spânzure. Îndată ce au văzut-o tovarăsii mei, au prins-o si voiau să-si bată joc de ea. Dar eu le-am spus:

- Dati-i pace, să vedem ce are de gând.

Si am întrebat-o:

- Ce-i cu tine, fată?

Iar ea a răspuns:

- Văd că voi sunteti hoti. Deci vă rog pe voi să mă omorâti, aici, căci nu mai vreau să trăiesc. Iată, dacă nu soseati voi, cu funia asta eram gata să mă spânzur.

- Dar de ce?

- Un băiat de bun neam a vrut să mă ia în căsătorie. Dar acum nu mai vrea să mă ia pe mine pe motiv că sunt săracă; iar el are avere multă si de aceea vrea să ia pe o alta bogată, asemenea lui.

- Si ce ti-a zis mirele tău?

- Mi-a spus că dacă nu am o sută de galbeni de aur nu mă ia. Si eu am numai patru, că mama mea este văduvă si săracă.

Atunci mie mi s-a făcut milă foarte tare de frumusetea si tineretea ei si am zis către tovarăsii mei:

- Măi, dati fiecare dintre voi câte cinci galbeni.

Iar eu i-am dato sută, si asa cu totii i-am făcut fetei 250 de galbeni pe care i-am dat în mână, zicându-i:

- Du-te copilă cu Dumnezeu si să ai parte de o căsătorie fericită, numai ai grijă ca în rugăciunile tale să nu ne uiti nici pe noi!

Atunci biata fată, văzând această întâmplare fe-ricită care i-a schimbat necazul în bucurie, a lăcrimat si a zis:

- Să facă Dumnezeu milă cu voi, asa precum si voi m-ati miluit pe mine.

Plecând ea, am zis către însotitorii mei de tâlhărie:

- Vedeti, fratilor, că azi am avut fericita ocazie să scoatem un suflet de la moarte?

Unii din ei au si plâns de bucurie, că i-am oprit a face rău unui suflet deznădăjduit de viată. Apoi am aflat că, ducându-se ea la Alexandria si vestind tânărului că are atâtia galbeni, acela o ruga să meargă după el, si asa s-au făcut toate după dorinta lor.

Altădată, mergând noi prin văile muntilor, am găsit o altă femeie tânără, care abia se tinea pe picioa-re si plângea cu amar, că era gata să moară de foame.

Si am întrebat-o:

- Ce-i cu dumneata pe aici?

Iar ea, căzând în genunchi, a început a spune asa:

- Domnilor, nu vă cunosc, dar vă rog dacă aveti o bucătică de pâine, dati-mi, căci altfel mor de foame. Sunt sapte zile de când nu am gustat nimic, nici apă si nici hrană. Sotul meu este căpitan de vapor si a pierdut corabia într-o furtună, dar el a scăpat viu. Însă l-au condamnat la închisoare pe viată, învinuindu-l că n-a condus bine corabia si că de aceea a pierdut încărcătura în valoare de 5000 de galbeni. Si asa pe sotul meu l-au ridicat si toată averea noastră a fost luată. Încă si pe copiii nostri i-au luat. Iar eu de abia am scăpat cu fuga de n-am căzut în mâinile lor.

Asa am venit în pustia aceasta rugându-mă lui Dumnezeu ca ori să mor aici, ori, de este voia Lui să mai trăiesc, să facă milă cu mine si, cu judecătile pe care le stie, să facă minune cu mine ca să scap cu zile si să nu mă închidă si pe mine pe toată viata. Asa m-am rugat, fiind hotărâtă mai bine să mor aici de foame si de sete, decât să merg în cetate, unde stiu ce mă asteaptă.

Deci, văzând primejdia în care a căzut această familie, am zis către acea femeie necăjită:

- Femeie, cât ai zis că a pierdut sotul tău?

- Ca la 5000 de galbeni, a spus ea.

- Hai cu noi!

- Nu pot merge, căci, după cum vedeti, am slăbit foarte mult de foame si de sete.

Atunci i-am dat să mănânce pâine si să bea apă. Iar după putină odihnă întărindu-se, încet-încet a mers cu noi până la pestera noastră tâlhărească. Însă ea foarte se temea, nestiind ce hotărâre vom lua asupra ei. Când am ajuns la pesteră, ea a căzut în genunchi la rugăciune către Dumnezeu, apoi a zis către noi:

- Vă rog, fratilor, să vă fie milă de mine, căci vedeti în ce necaz sunt.

Atunci eu i-am zis:

- Femeie, eu sunt căpetenie peste banda aceasta de hoti. Priveste la vasul aceasta plin cu bani de aur. Ia-ti de aici 5000 de galbeni.

Iar femeia uimită, neavând în ce-i pune, si-a luat basmaua de pe cap si, numărând banii, i-a pus în ea. Apoi i-am dat pâine să se hrănească si, scotând-o până aproape de cetate, ne-am despărtit de ea, spunându-i:

- Du-te, femeie, si plăteste ceea ce datorati statului si scoate-ti sotul, copiii si averile voastre.

Aceasta, sfinte părinte, a fost în viata mea a treia faptă bună făcută cu femeile. Altă dată, mergând cu ceata mea de tâlhari prin pustie ca să ne ascundem prăzile ce le făcusem, am întâlnit doi oameni, frati de mamă după spusa lor. Acesti oameni erau numai în cămasă, desculti, cu capetele goale si foarte tristi. Eu, văzându-i, i-am întrebat:

- Unde mergeti voi asa prin pustia aceasta?

Iar ei au zis:

- Domnule, noi am avut sub paza noastră averea unui mare dregător împărătesc. Si fiind noi paznicii acelui aur, într-o noapte a venit o ceată de hoti, au spart casa dregătorului care tocmai atunci era plecat si au luat acea avutie în valoare de 10.000 de galbeni. Când a venit boierul a dat vina pe noi, spunând că am fost complici cu acei hoti la prădarea averii lui. Iar noi, văzând primejdia în care am căzut, am fugit, ca să nu ne ia în stăpânire si să ne pedepsească cu amare chinuri si închisoare.

Atunci eu le-am spus:

- Întoarceti-vă înapoi, căci pe boierul acela îl stiu eu (căci ei fuseseră hotii care l-au prădat) si o să-l facem să-si găsească toate lucrurile care i s-au furat, dar cu conditia să vă dea vouă pace.

Ei au zis:

- Noi, domnule, nu ne mai întoarcem, căci am auzit că acel boier vrea să ne piardă cu moartea.

- Nu vă temeti, le-am zis. Haideti cu noi!

Si asa ei au prins curaj si s-au întors. Iar când a înserat, ne-am dus cu ei la boier si i-am spus:

- Stii cine te-a prădat?

- Nu.

- Noi, pe care ne vezi. Apoi am adăugat: Iată lucrurile tale si banii tăi. Ia-le si să stii că dacă vei pedepsi pe acesti oameni nevinovati, apoi vom veni când nici nu gândesti si îti vom lua si averea si viata.

Si asa acela cu jurământ a făgăduit că nu-i va pedepsi pe acei oameni nevinovati, care adormiseră tocmai în vremea când noi am prădat pe acel boier.

După o vreme, Sfinte Părinte Pafnutie, am căzut si noi în mâna stăpânitorilor, că asa este viata de tâlhar. Ceata s-a desfiintat si eu am fost bătut si schingiuit. Am dat înapoi pe cât am putut din cele furate si fiindcă nu făcusem în viata mea moarte de om, am scăpat cu 20 de ani închisoare. După o vreme a fost o oarecare gratiere si mi s-au mai scăzut din ani si asa am venit si eu la casa mea având vârsta de peste 50 de ani.

Si văzând că nu am cu ce trăi, fiind foarte sărac, m-am apucat să cânt si eu din cimpoi pe la nunti, căci stiam bine să cânt din tineretile mele, ca să-mi câstig astfel pâinea cea de toate zilele. Si asa până azi îmi petrec zilele cu sotia mea, cu care, după ce am venit de la închisoare, m-am sfătuit să trăiesc în curătie, ca fratii, ea învoindu-se bucuroasă la acest lucru, fiind femeie cu frica lui Dumnezeu. La sfânta biserică mergem, din toată sărăcia noastră facem putină milostenie si, pe cât putem, ne rugăm si postim. Iată, sfinte părinte, aceasta este petrecerea noastră pe acest pământ.

Atunci Sfântul Pafnutie a zis:

- Frate, lasă cântările acestea lumesti care strică sufletele multora si hai cu mine la călugărie, iar pe sotia ta du-o la o mănăstire de călugărite.

Auzind ei de la sfântul bătrân aceste cuvinte, cu mare bucurie s-au făgăduit să facă cele poruncite lor. Si nu după multă vreme, cimpoiasul Ioan - căci asa îi era numele - a venit în pustie la sfântul staret. Iar acesta l-a pus într-o pesteră aproape de el si l-a învătat cum să se roage, dându-i o Psaltire în mână spre a o citi ziua si noaptea. Iar hrana cea de trebuintă odată pe zi o primea de la bătrânul.

Asa fericitul Ioan cimpoiasul a petrecut în sfânta pustnicie 15 ani, după care, văzându-si cu 40 de zile mai înainte sfârsitul, s-a mai spovedit o dată de tot ce gresise, s-a împărtăsit din mâna staretului celui sfânt cu Preacuratele Taine ale lui Hristos si, adormind în Domnul ca un fericit sihastru, s-a dus să se odihnească cu sfintii lui Dumnezeu întru desfătarea cea negrăită si vesnică.

CUVÎNT LA ÎNCEPUTUL POSTULUI MARE, DIN ANUL 1984

Prea Cuvioase părinte staret, prea cuviosi părinti si frati.

Mai întâi suntem datori să multumim, din toată inima si din toată puterea noastră, Preasfintei si de viată făcătoarei Treimi, Dumnezeului nostru, Preasfin-tei Născătoare de Dumnezeu si pururea Fecioarei Maria si la toti sfintii cei plăcuti lui Dumnezeu, care se roagă pentru mântuirea noastră, că am ajuns si anul acesta la poarta Sfântului si Marelui Post al Patruzecimii.

Ca să vă dati seama cât de veche este porunca postului, voi aduce în mijloc cuvintele Marelui Vasile, care zice asa: "Cucereste-te, smereste-te, omule, în fata bătrânetii postului, că de o vechime cu lumea este el!" Cea mai veche poruncă dată de Dumnezeu omului este porunca postului. De aceea nu figurează în cele zece porunci, că s-a dat mai înainte de cele zece porunci cu 4108 ani, cât a fost de la zidirea lumii până când s-a suit Moise pe Muntele Sinai să primească tablele Legii.

Căci a zis Dumnezeu lui Adam în Rai: Din toti pomii Raiului să mâncati, iar din pomul cunostintei binelui si răului să nu mâncati, căci dacă veti mânca, cu moarte veti muri.

Ati auzit poruncă de post înainte de a fi rana? Înainte de a gresi Adam, i s-a dat ca doctorie postul. Să nu mâncati. Ce înseamnă? Post din cutare pom. Deci cea mai veche poruncă din toate poruncile date de Dumnezeu omului este porunca postului. De aceea zice dumnezeiescul Vasile: "Fiindcă n-am postit, am iesit din Rai si am fost izgoniti de acolo. Să postim ca să intrăm iar în Rai".

Postul este legiuit în Legea Veche în multe părti si obligatoriu. Cei mai mari sfinti ai lui Dumnezeu au postit foarte mult. Moise a postit 40 de zile si 40 de nopti când a primit Tablele Legii; Ilie iarăsi a postit si a legat cerul 3 ani si sase luni; Daniel a postit în groapa leilor si dintii lor nu s-au atins de dânsul. Proorocul David auziti ce zice: Genunchii mei au slăbit de post si trupul meu s-a istovit de lipsa untdelemnului, că cenusă ca pâinea am mâncat si băutura mea cu plângere am amestecat-o si celelalte.

Vei auzi si la Isaia si la Ieremia si la Proorocul Ioil, care zic asa: Vestiti post, vestiti vindecare. Să iasă mirele din asternutul său si mireasa din cămara sa! Aici arată că postul se face si cu curătie.

În Legea Darului, pecetea tuturor proorocilor a fost Sfântul Ioan Botezătorul, care a trăit numai cu acride si cu miere sălbatică. Legea si proorocii sunt până la Ioan. De aici începe propovăduirea Evan-gheliei lui Hristos, Care, mai înainte de a începe misiunea Sa pe pământ, S-a dus în pustia Carantania si a postit acolo 40 de zile si 40 de nopti, ispitindu-Se de diavol.

Postul l-a legiuit nu numai Mântuitorul, ci si apostolii. Auziti pe Pavel: Întru postiri, întru înfrâ-nări, întru privegheri, întru rugăciuni... Si arată că totdeauna când mergeau la propovăduit, ei se înarmau cu postul si cu rugăciunea.

Dar ce să zicem de milioanele de monahi si monahii, care au înfiintat mănăstirile din jurul Ierusali-mului, din Egipt, apoi din Sfântul Munte si mănăstirile din marea Rusie si din toate tările ortodoxe, în care s-a pus tipicul si rânduiala canonică pentru celelalte posturi.

Trebuie să stiti că postul având originea lui încă din Rai si din Legea Veche si din Legea Darului, având traditie evanghelică si apostolică, el s-a pus în dumnezeiestile canoane obligatoriu, cu rânduială pentru toată Biserica universală crestină în cele patru posturi de peste an, lunea, miercurea si vinerea si în zilele în care se posteste post negru, cum este ziua de 29 august, înăltarea Sfintei Cruci si celelalte.

Trebuie să stim însă că cel mai mare post si mai însemnat de peste tot anul, este postul mare la care am ajuns. Acesta-i postul patruzecimii, al proorocilor.

Ce am a vă spune despre post? Postul nu este de un singur fel. El este de două feluri: post trupesc, când

cineva posteste să nu mănânce mult, să nu bea mult si se înfrânează de anumite mâncăruri: de carne, de brânză, de ouă, de lapte, de untdelemn si de altele. Si când cineva se înfrânează cu curătie trupească. Cei căsătoriti trebuie să ducă viata curată si cinstită. Acesta-i post trupesc.

Iar postul duhovnicesc este mult mai înalt decât cel trupesc. Pentru că nu ajută nimic postul trupesc fără cel duhovnicesc. Si diavolii postesc si niciodată nu mănâncă, nici nu beau, dar tot diavoli sunt. Nici nu se însoară, nici nu se mărită, dar tot diavoli sunt, pentru că au inima înaltă, plină de mândrie înaintea lui Dumnezeu. Si Solomon zice: Necurat este înaintea Domnului tot cel înalt cu inima si viclean, asa cum sunt diavolii.

Deci postul duhovnicesc este acesta: să postim si cu limba, să postim si cu ochii. Limba să nu vorbească minciuni, nedreptăti si cuvinte putrede si stricăcioase; ochii să nu privească cele spre sminteală; urechea să se înfrâneze de a auzi cântece lumesti si de alte feluri; mâna să postească, să nu iscălească zapise nedrepte sau pâră, sau să fure ceva, sau să bată pe cineva, sau să facă altă nedreptate cu mâna. Piciorul si el trebuie să postească. Să nu mergem acolo unde sunt păcate, să nu ne ducă la răutăti si la fărădelegi.

Mintea trebuie si ea să postească postul cel mai mare. Postul ei este să nu primească gânduri spurcate, gânduri rele, gânduri de ură pe cineva si toate gândurile care duc la păcat. Toate organele noastre să postească de la cele rele, si atunci si postul nostru de a bea si a mânca este de mare folos.

Cine uneste postul acesta duhovnicesc cu cel trupesc, ajunge, cum arată Sfântul Isidor Pelusiotul, icoană a toată filosofia. Pentru că el înfrânează si partea exterioară prin post, si cea dinăuntru, sufletul, prin postul duhovnicesc si, unindu-se aceste două feluri de posturi, îl fac pe om icoană si filosofie a tuturor faptelor bune.

Dar să stiti că nu toti pot posti la fel. Acum la începutul postului este rânduit de Biserică soborni-ceste, trei zile post negru; cine poate cinci zile, o săptămână si mai mult. Dar Marele Vasile - cântarul cel mai desăvârsit al cumpenei înfrânării, ochiul Bisericii, gura cea de foc a Duhului Sfânt, stâlpul si lumina Sinoadelor Ecumenice, căci canoanele lui au fost aprobate în unanimitate de toate sinoadele, pentru scumpătatea si austeritatea lor -, spune asa: "Iar măsura înfrânării să se ia după măsura puterii fiecăruia". Este om bătrân, bolnav, este om slab, este om nedeprins la post. Acela chiar de posteste mai putin, să-i pară rău că nu se poate tine de ceilalti, si prin această smerenie el se ridică unde trebuia să se ridice prin fapta bună a postului.

Stai lângă unul tare cu trupul si el face 500 de metanii si tu de abia faci 100 sau 50 de metanii, fiind bolnav si slab, dar îti pare rău. Si acela nu se mândreste. Îsi face datoria lui, canonul lui de călugăr sau de schimnic. Acesta l-a ajuns din urmă cu smerenia inimii. Cine ne învată asa? Sfântul Părinte Isaac Sirul, că zice: "Ajunge întristarea mintii si smerenia la monah mai mult decât toată osteneala duhului si a sufletului". Ai auzit că smerenia îl înaltă pe om spre Dumnezeu?

De aceea si la milostenie, când nu poti face milostenie multă - vorbim de credinciosii de la tară -, să-ti pară rău că n-ai făcut, si acea părere te ridică exact la măsura celui ce a făcut mari milostenii. La toată fapta bună, dacă se smereste inima se împlineste cuvântul: inima înfrântă si smerită, Dumnezeu nu o va urgisi.

Deci Dumnezeu nu se uită numai la postul nostru exterior. Se uită dacă avem dragoste, dacă avem smerenie, dacă avem părere de rău pentru păcatele noastre. Această jertfă este mare; este jertfa cea cu duh umilit si inimă înfrântă primită la Dumnezeu. Măcar că si rugăciunea este jertfă, că zice: Jertfeste lui Dumnezeu jertfă de laudă si dă celui Preaînalt rugăciunile tale. Si mă cheamă pe Mine în ziua necazului tău si te voi scoate, si Mă vei preaslăvi, si celelalte. Dar smerenia este cea mai înaltă jertfă.

Iar dacă vom pune bază numai pe postul trupesc si nu vom avea dragoste, smerenie, umilintă, asculta-re, tăierea voii si dacă nu vom avea între noi întelege-re si bucurie duhovnicească, postul nostru este sterp.

Ai văzut ce scrie la Levitic? Si va fi tie postul al treilea si al patrulea si al cincilea si al saselea si al

zecelea, postire sfântă, va fi tie de mare folos, dar să dezlegati datoriile către altii, să iertati pe cei ce v-au gresit vouă, să faceti bine celor ce vă urăsc... si celelalte.

Ai auzit cum este postul primit? Evanghelia de astăzi v-a arătat trei lucruri mari. De ce s-a pus? Alcătuitorul Sinaxarului a potrivit evangheliile după evenimentele anului tipiconal bisericesc. De ce s-a pus astăzi evanghelia care ne arată cum să ne rugăm lui Dumnezeu, cum să postim si cum să facem milostenie? Că Mântuitorul, neavând păcat, a postit 40 de zile si 40 de nopti pentru noi si pentru mântuirea noastră, ca să ne dea nouă pildă.

Domnul ne-a învătat si cum să postim. Ce zice? Tu când postesti, spală fata ta, piaptănă capul tău si nu te arăta oamenilor că postesti. Aceasta pentru că pe vremea Mântuitorului erau foarte multi farisei si arhierei, cărturari fătarnici care se smoleau, stăteau pe la coltul ulitelor, posteau si se rugau să-i vadă lumea că-s mari postitori.

Urâciune era postul lor înaintea lui Dumnezeu, că-si luau plata de la oameni. Nu asa! Să ne acoperim cât se poate în taină postul nostru cu bunătatea inimii si cu dragoste. Ati auzit pe Sfântul Teodor Studitul mai înainte? "Ascultarea si tăierea voii este cea mai înaltă postire din lume".

Ascultarea către proiestos, către econom, către cei mai mari si unul fată de altul si fiecare la vremea sa este o mucenicie de bună voie si mare postire, pentru că nu face omul voia lui.

Cartea Sfântului Teodor Studitul atât s-a citit în mănăstirea aceasta, de când sunt si eu pe aici - si iată că cu mila Preasfintei Treimi sunt 55 de ani -, că eu o stiu pe de rost, numai de câte ori am ascultat-o.

Ai auzit câtă bază pun Sfintii Părinti pe tăierea voii si pe spovedania sinceră? "Deci nimeni să nu umble în întunericul nespovedaniei!" Vai de acela care se duce la mărturisire si crede că nu-i Dumnezeu acolo si spune ce vrea el, nu ce-a făcut! Altul vine si citeste pe-o carte, dar ce-a făcut el nu spune. Să nu crezi că-L poti însela pe Dumnezeu! Că cei ce n-au spovedania sinceră, se vădesc singuri, că diavolul îi ia si-i duce după capul lor tocmai prin acea spărtură - că nu-s sinceri înaintea lui Dumnezeu - si-i prăpădeste!

Am văzut foarte adesea că cei ce n-au spovedanie sinceră o iau într-o parte. Diavolul îl ia de acolo de unde a putut si-l prinde. Pentru că îl duce după mintea lui, îi zice: "Nu spune asta la duhovnic!"

Eu n-am nevoie să vă spovediti la mine! V-am spus de sute de ori că eu nu mai pot. Dar care vreti să veniti si cât mai pot eu, să fiti sinceri la spovedanie. Pentru că nu sunt eu acolo. Eu când mă duc la spovedanie, cât mi-ajută Dumnezeu, cât as putea mai tare mă pârăsc. Pentru că stiu că mă duc în fata lui Hristos. Si apoi pot să-L mint pe Dumnezeu, Care citeste în inima mea pururea?

Ce zice Solomon? Ochii lui Dumnezeu sunt de milioane de ori mai luminosi decât soarele. Ce zice la Ieremia? Iadul este gol înaintea Mea, cum nu si inimile oamenilor? Ce zice Dumnezeu lui Iov? Cine este care poate să ascundă de Mine sfatul inimii sale?

Cred eu că Dumnezeu nu stie viclenia mea, răutatea mea? "Măi, dar să nu stie cutare! Să n-audă cutare!" Vai de noi, dacă am ajuns asa! Vai de nenorocirea noastră si de răutatea noastră! Sfântul Ioan Gură de Aur zice: "Vai de acela care se teme de urechile si de ochii oamenilor!" Dar de urechea lui Dumnezeu si de ochii Lui cine se poate păzi? Te temi că va auzi cutare? Că stie cutare? Dacă faci aceasta ca să nu smintesti, ai un motiv; iar dacă te păzesti de oameni, nu stie Dumnezeu? Asta-i mare viclenie, mare înselăciune!

Ca mâine plecăm! Când mă uit la sfintiile voastre aici, îmi aduc aminte de acu 40-50 de ani în urmă, câti părinti buni au fost aici! Unde sunt părintii nostri cei vechi? Nici unul nu mai este! Din cei mai vechi, iată mai este Părintele Antonie, Părintele Ioil, săracul, care-si duce crucea lui, până Dumnezeu va rândui, asa cum o duce. Dar din ceilalti, masa întreagă, nu-i mai văd pe nici unul!

Mâine plecăm si noi! Ei ne asteaptă la cimitir, trupurile, iar sufletele lor, unde Dumnezeu le-a rânduit. Să-

i pomenim cu toată dragostea, cu toată smerenia. Să ne aducem aminte de ei, de dragostea lor, cu care am făcut ascultare, cu care ne sfătuiam, cu care am petrecut atâtea zile si ne mângâiam la praznicele mari. Uite asa la lăsatul secului ne sfătuiam. Si-mi aduc aminte de osteneala lor si de râvna lor de atunci, si uneori eu stau uimit asa, câte zile mai am, că si eu sunt bolnav si bătrân si putred de viu, si cu inima si cu dantura si cu altele.

Ca mâine trebuie să plec si n-am făcut nimic înaintea lui Dumnezeu, dar îmi aduc aminte de dragostea lor si de credinta lor si nădăjduiesc la rugăciunea părintilor si a fratilor, că va face Dumnezeu milă si cu mine, ca celui mai de pe urmă.

Ce vreau să vă spun, părintilor? Intrăm în Postul Mare. Cât de frumos este în biserică când suntem cu totii! Ne simtim ca în rai, când vezi că toti sunt pe la străni, toti în biserică, altii la sfântul altar. Vă rog din toată inima, că întotdeauna v-am spus asa, să dăm mare întâietate si să avem mare grijă mai întâi de sfânta biserică.

Staretul nostru Ioanichie era bolnav, cu un ochi scos de hotii Baltă, si stătea cu epitrahilul de gât si cu un ochi citea la Psaltire zi si noapte. Si a mai trăit vreo patru ani si mai bine după asta.

Ne chema la capul lui, când pe mine, când pe Părintele Ioil, si ne zicea:

- Dragii mei, ia veniti încoace! Ce-ti mai face, ce nu veti mai face, dar biserica să nu o lăsati!

Cea mai sfântă grijă a avut de biserică. Douăzeci de ani a slujit singur Sfânta Liturghie. Douăzeci de ani! Si venea la noi aici în capul mesei si ne citea cartea Sfântului Teodor Studitul sau alt cuvânt si trăia cu Sfânta Împărtăsanie. Asa staret, că-l stia toată lumea.

Când vedea un frate tulburat în mănăstire, îi zicea: "Dragul meu, n-am nevoie de ascultarea ta! Ia Psaltirea si du-te în chilie! Să postesti trei zile si să citesti trei Psaltiri. Să vezi ce are să-ti zică gândul! Să nu iesi de acolo până nu te-oi chema eu!"

Ce metodă dumnezeiască! Fratele, dacă citea la Psaltire si postea în chilie, se trezea, cunostea ispita si venea si se mărturisea: "Părinte, nu mă mai duc din mănăstire! Părinte, de acum înainte îmi îndrept viata!" "Ei, vezi că te-ai trezit? Vezi că era de la vrăjmasul?" Încerca să-l aducă înapoi la asezarea lui duhovnicească, să cunoască că este în ispită. Avea mare grijă de fiecare.

Fratii mei, dacă n-ar fi oleacă de dragoste si milă unul fată de altul, degeaba am sta aici! Suntem o familie. Mie asa îmi este de drag când vă văd pe toti si în biserică si la masă, că văd că Duhul lui Dumnezeu este cu voi, si Maica Domnului care ne-a adus aici. De aceea vă rog să fie dragoste, unitate, întelegere si să vă fie dragă biserica.

Vor veni multi oameni în post, dar vin oamenii cu greutătile lor. Eu stiu, că-s pe front acolo. Vin săracii toti cu cereri, toti cu greutăti, toti cu necazuri si dau pomelnice. Omul vine si-ti aduce aici osteneala lui. Vin ca albinele; unul aduce alimente, altul aduce bani. Pomelnicele acestea sunt o greutate mare pe sufletele noastre!

În Pravila Mare spune asa: "Preotii care nu vor pomeni liturghiile sau pomelnicele date de credin-ciosi, să fie anatema"; îi desparte de Hristos. Si de aceea îmi pare bine că veniti la pomenit. Uite, văd preotii la pomenit si călugării. Veniti cu totii la pomenit, ca să se ridice povara de pe sufletele noastre. Pentru că aici este o lucrare misionară.

Noi trăim cu venitul credinciosilor, iar ei se mântuiesc prin rugăciunile noastre, ale Bisericii. Este o colaborare dintotdeauna a mănăstirii noastre. Asa si la celelalte mănăstiri din tară. Toate sunt asa. Si cei din Sfântul Munte stau acolo si se roagă. Dar să stiti că si aceia sunt ajutati tot de credinciosi.

Deci poporul se mântuieste prin mănăstiri, prin rugăciuni si liturghii si noi suntem ajutati de ei cu cele

materiale. Apostolul Pavel spune asa: Dacă voi ati primit de la noi cele duhovnicesti - cuvântul lui Dumnezeu si învătătura si toate celelalte rugăciuni -, ce mare lucru este de vom primi si noi de la voi cele trupesti? Hrana si îmbrăcămintea. Este clar!

Ai auzit că si pe vremea aceea se proceda asa? Apostolii predicau, că vrednic este lucrătorul de plata sa, si poporul îi ajuta pe apostoli. Ce spune la Faptele Apostolilor? Veneau cu toate averile si le aruncau la picioarele apostolilor. Si apostolii au rânduit viata de obste: Toate erau ale Bisericii, iar ei zăboveau pururea în rugăciune si în frângerea pâinii, adică în împărtă-sire.

Acum aceste obsti, care au rămas tocmai de la sfintii apostoli, se mai găsesc prin mănăstiri. De aceea zic asa: Noi să ne facem datoria. Să iubim Biserica si slujbele Bisericii. Care urăste Biserica, voi auziti cum cântă la antifoane: Cei ce urăsc Sionul, rusina-se-vor de Domnul; că precum iarba de foc, asa se vor usca!

Să vă fie dragă Biserica, să veniti la pomenit si să veniti la slujbele Bisericii. Că noi ne facem datoria si fată de noi la biserică si fată de atâtea mii si zeci de mii de credinciosi care cercetează mănăstirea asta în timpul anului. Si aceasta am vrut să vă aduc aminte si la începutul Postului Mare, pentru că eu sunt si bătrân si bolnav. Dar am stat cum am putut cu fiecare, că au venit săracii pe jos, prin zăpezi.

Aceasta vă spun: Să iubiti biserica si să veniti cu totii la biserică, că de la biserică nu numai că avem mântuirea sufletului; dar tot biserica aduce si venitul, si cu venitul bisericii putem purta toată gospodăria si toate câte trebuie să le îndeplinească administratia pentru nevoile celelalte ale mănăstirii.

Aceasta v-am spus acum. Iar dacă intrăm în post, de obicei, după cum spune tipicul, se pune un desteptător, un părinte, care să-i scoale pe frati la biserică. Când eram eu clopotar, asa era: făceam si desteptarea, băteam si toaca, trăgeam si clopotul, iar paraclisierul se ocupa numai de altar.

Îmi spunea staretul Ioanichie: "Du-te si-i trezeste o dată, mai treci o dată si apoi, după ce-ai tocat si ai sculat soborul, du-te si te culcă si te odihneste! Ti-ai făcut datoria!"

Atât de mult tinea ca acela să nu fie prea obosit, că dacă era obosit, săracul, adormea si el. Trebuie să împărtim ascultările cu dreaptă socoteală. Mă duceam si luam blagoslovenie, tocam în tochita de fier, tocam împrejur, tocam sus si trăgeam clopotele si mă duceam si-i sculam la biserică. Si mă mai uitam în biserică o dată. Si-mi spunea: "Ia să-mi dai o listă cu cei care n-au fost la biserică!"

Si dacă pe listă era unul care a fost bolnav, sau a fost dus în vreo ascultare departe, nu-i zicea nimic. Iar dacă vedea că-l chemi o dată sau de două ori si nu vrea să vină, apoi nu-i dădea mâncare. A doua zi stătea în genunchi la masă si nu mânca în ziua aceea până seara, ca să stie.

Si de aceea clopotarul sau desteptătorul, care va fi el săracul, dacă scoală si se duce, are grija asta. Este o ascultare sfântă, că-i desteaptă pe toti la rugăciune. Eu umblam cu un ciocănas în mână, mi-aduc aminte, si cu un clopotel. Si loveam de trei ori cu ciocănelul în usă si sunam clopotelul: "Pentru rugăciunile Sfintilor Părintilor nostri, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ne pe noi!" si el din chilie zicea: "Amin". "Părinte cutare, vremea cântării, ceasul rugăciunii" si mă duceam de la dânsul.

Ia cititi la Sfântul Pahomie în secolul IV, cu toaca în usă si cu clopotelul. Ia cititi la Sfântul Ioan Scărarul! Acum, dacă vine cineva din partea noastră, să nu se supere careva dacă va bate în usă. El vine si îsi face datoria. Trece de la unul la altul. Si sfintiile voastre, care sunteti mai aproape unul de altul, dacă v-ati sculat: "Părinte, hai la biserică, că a sunat clopotul, a tocat! Hai să mergem!"

Să ne adunăm la biserică, că acolo este masa duhovnicească a sufletelor noastre, mai mult decât la masa aceasta. V-am adus aminte si de biserică, pentru că, cu nevrednicie, câte zile mai am o scânteie de viată, sunt si duhovnic la multi si am mare datorie să vă spun. Să iubiti biserica si pravila la chilie si să aveti mare grijă de rugăciunea mintii.

Cea mai puternică rugăciune care te păzeste de gânduri rele si de războaie este aceasta: "Doamne, Iisuse

Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-mă pe mine, păcătosul!" Ai văzut când ne-am călugărit? Ne-a dat metania. Ce-a zis? "Iată, fiule, sabia Duhului, că esti dator în toată vremea si în tot locul să zici: "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-mă pe mine, păcătosul!""

În zadar vei face mii de metanii si nu stiu câte zile de post si alte nevointe mari, dacă nu-ti păzesti mintea! Paza mintii si rugăciunea mintii sunt legate una de alta ca trupul de suflet. Si vei vedea că nu pătrund în mintea ta gânduri rele si nici n-ai ispite, pentru că unde se aude numele lui Hristos nu poate intra satana. Ce spune la Filipeni? Întru numele lui Iisus Hristos tot genunchiul să se plece, al celor ceresti, al celor pământesti si al celor de dedesubt.

Deci dacă ar vibra în mintea noastră rugăciunea aceasta, fie călugăr sau mirean închinător, de unde esti, diavolul nu are putere să intre în sufletul acesta, pentru că aude numele Dumnezeului celui viu. Si Dumnezeul nostru este foc mistuitor, îi arde pe diavoli.

Dar pentru că se leneveste mintea noastră si trândăveste, de aceea suferim atâtea înfruntări si atâtea ispite. Ne răspândim la altele si uităm rugăciunea. Vai de noi! Dacă nu vorbim în mintea noastră cu Iisus Hristos, ajungem un măturoi al vrăjmasului, batjocură, si ne duce unde vrea.

V-am făcut atenti, că sunteti multi care vă mărturisiti si la mine. Si măcar că eu nu am cu ce mă lăuda, că nu fac această rugăciune, dar măcar să vă trezesc pe voi, ca prin rugăciunea voastră să mă mântuiesc si eu.

Si la începutul postului ati văzut că s-a făcut iertarea. Fiti atenti, fiecare cu chiliuta lui. Aceste trei zile si toată săptămâna aceasta mai cu seamă, este vreme de liniste. Să nu se vorbească. În tipic spune asa: "Cine va vorbi după Pavecernită un cuvânt, să facă 50 de metanii". Ati iesit de la biserică, mergeti la chiliută. Stai fiecare linistit în chilia ta; odihneste-te, roagă-te, citeste.

Asa si credinciosii care ati avut dragoste să ne însotiti la aceste mari rânduieli si rugăciuni din săptămâna aceasta. Ati iesit din biserică, plecati la odăile voastre. Odihniti-vă, cititi prin cărti, rugati-vă si nimic mai mult.

Marti după slujbă se va pune molitfa de spove-danie pentru sobor si atunci vom spovedi soborul mănăstirii. Numai pe părintele Ambrozie îl mai avem liber din cei care pot mărturisi, că Varsanufie a intrat săracul de săptămână. N-avem duhovnici să se ocupe. Sunt bătrâni prea tare si nu primesc la mărturisire, că nu pot. Singur părintele Ambrozie îl mai avem duhovnic pentru popor. Cu toate că este atâta popor credincios care vine, trebuie dinainte să spunem sărăcia noastră.

Eu cât pot mă ocup si cu soborul si cu voi, dar numai cât voi putea, că eu am ascultare si de la Sfântul Sinod să lucrez, să scriu si altele cum v-am spus.

Eu zic asa, ca si la începutul acestei predici, să multumim Preasfântului Dumnezeu si Preacuratei Lui Maici că am ajuns până aici. Să ne ajute Preabunul si Preaînduratul nostru Dumnezeu si Maica Domnului si toti sfintii care se roagă din Biserica biruitoare pentru noi, să ajungem si noi păcătosii si la Sfânta Înviere. Iar dacă vreunul pe drumul acesta până atunci se va duce la Domnul, să-i dea Dumnezeu sfârsit bun si mergere usoară înaintea Preasfintei Treimi. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINȚILOR DAMASCHIN ŞI VITALIE

(22 martie 1987)

Preacuvioase părinte staret, preacuviosi părinti si frati, iubiti credinciosi,

Iată că, prin rânduiala Preavesnicului si Prea-sfântului Dumnezeu, Celui în Treime închinat, si cu mijlocirea rugăciunilor Preasfintei Maicii Sale, la acest prealuminat praznic al Bunei Vestiri, pe lângă podoaba duhovnicească a slujbelor bisericesti care sunt puse de Sfintii Părinti, ati avut ocazie cu totii să luati parte la o ceremonie duhovnicească, să-i zicem asa, la o nuntă călugărească si la un botez călugăresc.

Acum au depus jurământul si au primit al doilea botez doi părinti din această mănăstire, care până acum se chemau unul fratele Dumitru si unul fratele Victorin, iar acum unul se cheamă monahul Damaschin si unul, monahul Vitalie. Ati auzit cum a decurs ceremonia, cum li s-a schimbat numele, cum li s-a tuns părul capului, cum Biserica a cântat exact ca la Botez: "Câti în Hristos v-ati botezat, în Hristos v-ati si îmbrăcat. Aliluia!"

Mare este taina! Mare este făgăduinta! Înfricosată este făgăduinta! Dar oare numai noi, călugării, o avem? Nu, ci si voi. Toti o avem de la dumnezeiescul Botez. Ai văzut rugăciunea întâi de la Botez, pentru lepădare de satana? Auzi ce spune preotul? "Doamne, fă pe acesta care s-a botezat ostas ales al Tău, ca să biruiască toate puterile întunericului, cu darul si cu puterea Ta".

Da. Toti suntem ostasi ai lui Iisus Hristos, si bărbati si femei; toti care am luat dumnezeiescul Botez, că de atunci ne-am lepădat de satana si de toate lucrurile lui, cum spune, si am făgăduit să urmăm lui Iisus Hristos, si nu numai să urmăm Lui, ci si să ne îmbrăcăm cu Hristos. Auzi ce spune: Câti în Hristos v-ati botezat, în Hristos v-ati si îmbrăcat. Aliluia!

Vezi? Vine deunăzi o biată crestină din Bucovina. "Domnu' părinte - asa vorbesc ei -, vai de mine, ne-o intrat în casă o broască cu gura cusută. Si am găsit la tâtâna portii o coadă de cocos legată cu trei verigi". "Si ce-i?" "Tare mă tem!"

Vai de capul nostru! Ne-am îmbrăcat cu Hristos, de Care se cutremură cerul si pământul si toti dracii din iad, si ne temem de o broască cu gura cusută. Ce crestini suntem noi? O nebună de femeie a prins o biată broască, si în loc s-o lase să mănânce un fir de iarbă, i-a cusut gura. Altă nebună se teme de broască, că-i cu gura cusută. Unde-i credinta noastră? Si se teme că i-a legat o coadă de cocos. Dar ce poate să-ti facă tie coada de cocos si broasca? Tu, care ai pe Hristos în tine si nu numai pe Hristos, toată Sfânta Treime! N-auzi ce spune Hristos? Eu si Tatăl vom veni la el si lăcas la el vom face. Deci în inima noastră este Sfânta Treime de la Botez.

Mare putere am primit si mari daruri la botez. Dacă am fi tinut legătura cu Mântuitorul Hristos si dacă ne-am fi lepădat într-adevăr de satana si de toate lucrurile lui, cum am spus la botez, nu ne-am fi temut de nimic. Că auzi ce zice psalmul: Nu mă voi teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua, de lucrul ce umblă întru întuneric, de întâmplare si de dracul cel de amiază-zi. Si iarăsi zice Duhul Sfânt: Nu mă voi teme de rele, că Tu cu mine esti.

Deci să nu ne temem de altcineva, decât de Dumnezeu. Dacă ne vom teme de El si-L vom avea în inima noastră si în mintea noastră si în gura noastră totdeauna, tot iadul n-are ce ne face. Nu cu puterea noastră. Noi suntem praf si cenusă. Cel ce ne întăreste pe noi si ne păzeste si care lucrează prin noi este Hristos.

Aceasta v-o spun, că toti avem făgăduinta de la botez, iar ceea ce-ati văzut în seara aceasta, este al doilea botez, care-l primesc numai monahii. La această făgăduintă, ati văzut, ei au făgăduit trei sfaturi evanghelice. Care? Ascultarea neconditionată până la moarte, sărăcia de bună voie si fecioria, să ducă viată în feciorie până la ultima suflare, până îl va pune în groapă.

Ai văzut că în toate acestea au declarat că ei au venit de bună voie. I-a întrebat părintele staret: "De bună voie ati venit?" "De bună voie". "Nu de vreo nevoie ori silă?" "Nu". "Veti răbda în mănăstire foame si sete si ocară si durere si boală si toate?" "Asa, Dumnezeu să-mi ajute, cinstite părinte!" Vom răbda!

Iar când au spus aceasta, în fata lor era Evan-ghelia lui Hristos si era aici Sfânta Treime si Maica Domnului si îngerii păzitori care au auzit.

Deci nici noi să nu uităm făgăduintele noastre, nici voi să nu uitati ce ati făgăduit la Botez când ati zis: "Mă lepăd de satana si de toate lucrurile lui", când a zis nasul pentru voi Crezul. V-am spus de atâtea ori când veniti acolo, când faceti pomelnic, cel mai mare neam pe care îl aveti pe lume nu-i tata si mama sau sora sau fratele sau bărbatul sau sotia sau nora sau ginerele sau copiii. Nu! Cel mai mare neam pe care îl aveti este preotul care v-a botezat si al doilea nasul de botez.

Prin aceste două persoane, noi ne-am făcut la Botez fiii lui Dumnezeu după dar, că după fiintă este numai Hristos. N-ati văzut voi? Preotul administrează taina dumnezeiescului Botez cu atâta grijă, sfinteste apa, face lepădările de satana, afundarea si pe urmă scoaterea si ungerea cu Sfântul si Marele Mir. El toată răspunderea Sfântului si dumnezeiescului Botez o ia asupra lui. Iar al doilea martor după el este nasul de botez, care-i garant că acel copil s-a botezat.

Oare copilul stie că-l botezi atunci? Sau are el credintă? Nu. Dar Biserica, când a pus botezul pruncilor, n-a pus-o fără de temei. Că Scriptura spune: În baza a doi sau a trei martori se reazemă tot adevărul (Matei 18, 16). Care sunt martorii nostri la botez? Întâi este preotul care ne-a botezat; al doilea este nasul de botez si-al treilea sunt părintii copilului.

Deci totdeauna v-am spus, când faceti pomelnic, dacă-l faci acasă, te gândesti: "Măi, ce preot m-a botezat pe mine?" Dacă-i mort si faci la morti, pe el îl pui. Dacă-i viu si faci la vii, pe el îl pui întâi. Ce este nasul? Păi nasul si preotul sunt cele mai mari neamuri din lume, rudenii spirituale. Copilul când se naste, se naste cu satana în inimă, cum arată Sfântul Marcu Ascetul în legea duhovnicească si atâtia sfinti, pentru două păcate mari. Care? Întâi este păcatul protopă-rintilor, al lui Adam si al Evei, căderea din ascultarea lui Dumnezeu. Si al doilea este păcatul zămislirii părintilor. N-auziti voi de mii de ori în biserică, că întru fărădelegi m-am zămislit si în păcate m-a născut maica mea.

Vezi? Pentru aceste două păcate mari copilul este lipsit cu totul de Împărătia Cerurilor până la botez. Este carne si sânge. Ce zice dumnezeiescul Evanghelist Ioan? Zice asa: Ce se naste din trup, trup este. Ce se naste din Duh, duh este. Biserica este mama noastră spirituală, care ne-a născut pe noi la Botez din apă si din duh, si acest botez a cerut Mântuitorul de la toată lumea.

Când a venit Nicodim la El noaptea, unul din învătatii iudeilor, si Îl întreba: "Ce să fac ca să mă mântuiesc?", Mântuitorul i-a spus: De nu se va naste cineva din nou, nu poate să se mântuiască. Si atunci, acela fiind destul de mare bărbat si învătat în legea iudaică, L-a întrebat: Cum poate omul să se nască din nou? Să intre în pântecele maicii lui, din nou, bătrân? Si-i zice Mântuitorul: Tu esti învătătorul lui Israel, si aceasta nu stii? De nu se va naste cineva din apă si din duh, nu poate să intre în Împărătia Cerurilor! De aceea s-a pus botezul si al pruncilor si al bătrânilor, să se nască din apă si din duh. Altfel nu pot intra în Împărătia Cerurilor.

Aceasta am spus-o pentru voi, credinciosii, care sunteti veniti la praznicul Bunei Vestiri, fiindcă si voi cu totii aveti făgăduintă înfricosată de la Sfântul Botez; iar ce ati văzut în seara aceasta este al doilea botez, care îl iau călugării, după ce fac atâta ascultare în mănăstire si tăierea voii. Ei depun din nou jurământul si se nasc din nou, se îmbracă cu Hristos din nou si până la moarte vor duce crucea spirituală a lui Hristos, adică toate necazurile, toate supărările, toate durerile pentru dragostea lui Iisus Hristos.

Ati auzit ce spunea Apostolul când s-a citit: Luati toate armele lui Dumnezeu, ca să puteti sta împotrivă în ziua cea rea. Si toate isprăvindu-le, să stati. Si apoi arată care sunt armele duhovnicesti pe care le luăm la botez si care le iau călugării a doua oară la botez. Ai văzut? Mijlocul încins, îmbrăcân-du-vă cu platosa dreptătii. Încăltăminte în picioare. Pavăza credintei, cu care veti putea stinge toate săgetile vicleanului

cele aprinse. Pe urmă dragostea, care se ia prin rugăciune. Ai auzit ce spune proorocul David? Doamne, pus-ai arc de aramă în bratele mele. Când? Când ridicăm noi mâinile la cer sau la rugăciune în casa noastră. Să nu ridicăm numai mâinile, că nu sunt bratele noastre arc de aramă, dacă mâinile-s la cer si mintea la diavoli, pe pământ. Când ridicăm mâinile la rugăciune, să fie ridicată si mintea noastră la Dumnezeu. Că aceasta este rugăciunea: suirea mintii către Dumnezeu sau vorbirea mintii noastre cu Dumnezeu. Când noi ne rugăm cu toată mintea si cu toată inima, atunci bratele noastre sunt arc de aramă împotriva satanei, deoarece căpătăm ajutor de sus si nimeni nu poate să ne biruiască.

Si a zis după aceasta: Luati coiful mântuirii si sabia duhului, sau trâmbita, care trebuie să o aibă un ostas duhovnicesc. Iar Sfântul Efrem zice: "Ia citirea Sfintelor Scripturi, că precum trâmbita în vreme de război trezeste inima ostasului să înainteze, asa este Sfânta Scriptură, care trezeste mintea crestinului când o citim".

Dar când începeti a citi dumnezeiasca Scriptură, n-o cititi asa, ca pe oricare altă carte. Nu! Asa ne învată Sfintii Părinti: "Iei Biblia, zici Tatăl nostru, faci trei metanii, faci Sfânta Cruce de trei ori asupra Bibliei si pe fata ta. Săruti Biblia si zici asa: Doamne, descoperă ochii mei, si voi cunoaste minunile din Legea Ta! Si iarăsi: Doamne, arată-mi mie cele nearătate si cele ascunse ale întelepciunii Tale, pentru că Biblia este plină de Duhul lui Dumnezeu si noi ne rugăm să ne deschidă Dumnezeu ochii mintii, să întelegem ceea ce citim si să multumim lui Dumnezeu".

N-a numit Sfântul Efrem citirea Scripturilor trâmbită, ci trâmbite ale Duhului Sfânt. Cum? Că în Sfânta Scriptură nu-i numai o trâmbită. Nenumăratele învătături ale Duhului Sfânt, toate sunt trâmbite, să ne trezească pe noi, crestinii. Si când citim în Sfânta Scriptură, să nu citim ca să treacă timpul, ci să luăm aminte, căci cuvântul lui Dumnezeu nu are margini în întelegerea lui duhovnicească.

Si dacă citesti ceva în Scriptură cu luare aminte, si dacă diavolul te duce la îndoială, si ti s-ar părea că ar fi ceva nedrept, nu căuta să iscodesti mai departe, că asa s-au rătăcit sectarii. S-a umplut lumea de secte. Numai în Europa sunt câteva sute de secte. De aceea, că au luat Biblia după capul lor. Nebuni! Dacă eu nu stiu să înot, de ce să mă bag într-o apă adâncă, într-o mare? Este de vină marea sau apa adâncă? Un râu care curge repede este de vină, dacă eu, ca un nebun, m-am aruncat într-însul fără să stiu a înota? Asa pătesc toti sectarii si toti crestinii cei neiscusiti care se bagă în Sfânta Scriptură cu întelegerea lor.

Nu-i de vină Scriptura că s-au înecat atâtia nebuni si atâtea secte s-au făcut! Nebuni sunt cei care iscodesc Scriptura mai presus de puterea lor. Auzi ce spune Sfântul Grigore de Nyssa: "Nu spargeti oasele Scripturii, având dintii întelegerii de lapte". Ca si cum i-ai da unui copil de clasa I lectii de universitate. Asa-i si cu Sfânta Scriptură. Nu te băga! Sunt locuri foarte adânci. Si cei mai mari din sfinti au ocolit locurile cele grele, pentru că este întelepciunea lui Dumnezeu.

Sfânta Scriptură este o fântână fără fund. Dar eu, dacă mi-e sete, si mă duc tare însetat la o fântână, beau toată fântâna? Ori mă dau cu capul jos în fântână ca să beau apă? Nu! Scot întâi cu ciutura si din ciutură iau cu cana si din cană iau cu paharul si beau si mă răcoresc. Si fântâna rămâne curată si eu m-am răcorit. Asa-i Sfânta Scriptură. Unde nu întelegi, du-te si întreabă preotul: "Uite, părinte, am găsit în Scriptură asa, si parcă ceva-i rătăcit, ceva nedrept", că preotul a învătat teologie, si îndată te îndreaptă. Că zic Sfintii Părinti: "Cine vrea să se mântuiască, cu întrebarea să călătorească". Sfatul bun te va păzi si cugetul drept te va apăra. Si frate pe frate ajutorându-se si sfătuindu-se, sunt ca o cetate bine întemeiată si ca o împărătie nebiruită.

Nu te băga în Scriptură dacă nu cunosti adânci-mea ei. Si dacă vrăjmasul te duce la îndoială: "Măi, parcă ar fi aici ceva nedrept!", tu zi asa: "Eu sunt prost si nu înteleg! Soarele luminează, dar nu lumi-nează pentru cei orbi care nu văd. Eu sunt orb cu mintea!" Că asa fiecare se luminează din Scriptură, pe măsura curătiei mintii si a inimii lui.

Iată, dacă am sta mâine cu totii în fata soarelui, si ar fi soarele la amiază, si unu-i cu un ochi, altu-i cu amândoi, altul este miop, altul zăreste numai oleacă cu amândoi ochii, fiecare se împărtăseste din lumina soarelui după măsura puterii lui cea văzătoare. La fel si cu mintea. După măsura în care ne-am curătit

mintea si inima, putem întelege Scriptura. Că de aici s-au făcut atâtea nenumărate secte si neghine ale satanei si strică toată întelegerea Scripturii cu mintile lor stricate si nebune. S-au băgat în Scriptură si n-au avut povătuitor, ca să le-o tâlcuiască si să o înteleagă.

Apoi, dacă diavolul îti zice tie: "Este ceva ne-drept în Scriptură", spune-i si tu cuvintele Scripturii. Ce zice Duhul Sfânt? Credincios este Domnul întru toate cuvintele Sale si cuvios întru toate lucrurile Sale. Si iar zice: Cuvintele Domnului, cuvinte curate, argint cu foc lămurit, ispitit si curătit de sapte ori.

Unde să-mi mai rămână mie îndoială, când cu-vintele Domnului sunt cuvinte curate, argint cu foc lămurit si ispitit si curătit de sapte ori.

Dar să revenim la cuvântul nostru. Odată ce te-ai călugărit nu mai ai mamă, nu mai ai tată, nu mai ai soră, nu mai ai frate, nu mai ai prieteni, nu mai ai nimic. Ai pe Hristos si ascultarea de El. Dar ce datorie mai au călugării fată de tata, de mama si de rudenii? Au două datorii. Care? Să se roage lui Dumnezeu pentru ei si, dacă le cer ajutorul, să-i povătuiască. Dar ca să mai asculte de tată sau să mai aibă grijă de ce face mama acasă sau sora sau copilul, aceea este drept lucrare diavolească!

Tu, care te-ai răstignit cu Hristos, cum te mai tragi înapoi să ai grijă ce face mama, tata sau sotia sau copilul sau fratele. Cea mai mare înselăciune si cea mai mare nebunie. N-ai văzut că a venit la Hristos unul si-L ruga: Doamne, dă-mi voie să mă duc să îngrop pe tatăl meu. Ce i-a spus Hristos? Lasă mortii să-si îngroape mortii lor si tu urmează-Mi Mie.

Ce-a zis lui Lot îngerul, când iesea din Sodoma: Mântuind, mântuieste-te în Toar, si nu te uita înapoi. Ce-a pătit sotia lui Lot că s-a uitat înapoi? Deci, odată ce te-ai făcut călugăr, nimic nu mai ai, decât pe Hristos si crucea Lui până la moarte. Să-L iubesti pe El si pentru dragostea Lui să rabzi toate necazurile si pururea să fii cu ochii mintii la patimile, la scuipările, la bătăile, la ocările si la răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos, ca să zici cu Pavel: Că pentru Iisus Hristos, eu m-am răstignit lumii si lumea s-a răstignit mie. N-ai de ce te mai uita înapoi.

Iar voi, părinti, care aveti copii, si dacă cumva unul se trage la mănăstire, să nu-l opriti, că-i o crimă mare. Chemarea la mănăstire este o vocatie în inima copilului, de mic sau mai mare. Este o chemare de sus, si tu, dacă îl opresti, stai împotriva lui Dumnezeu. Auzi ce spune Sfântul Ioan Postnicul: "Părintii care vor opri copiii să se ducă la mănăstire, nici la moarte să nu li se dea Împărtăsanie". Asa-i de mare păcat, dacă Dumnezeu vrea să cheme din familia ta un copil la mănăstire, si tu zici: "Dragul mamei, însoară-te, mărită-te, că am avere, că cutare, că aceea-i frumoasă, că acela-i bogat". Te face diavolul avocat cât poate mai tare, ca să întorci sufletul acela de pe calea lui Hristos. Să nu faceti asta, că-i crimă si ucidere.

Dacă Dumnezeu trezeste unul din familia voastră, să aveti mare bucurie. Un călugăr, dacă slujeste lui Dumnezeu asa cum a făgăduit, prin el se mântuiesc până la al saptelea neam din neamul lui. Si este o mare fericire să aveti unul în slujba lui Dumnezeu în mănăstire.

V-am vorbit aceasta, că si voi aveti făgăduintă de la botez si noi avem de două ori făgăduintă, cei care ne-am făcut călugări. Să ne ajute Preasfântul Dumnezeu si Preacurata Lui Maică, să nu uităm ce-am făgăduit la botez, ce-am făgăduit la călugărie, si după puterea noastră să împlinim, ca să ne putem mântui. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINȚILOR MACARIE, IOANICHIE ŞI IACOV
(1988)

Iată că, cu mila si cu îndurarea si cu pronia Preamilostivului si Preavesnicului Dumnezeu si prin mijlocirile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu si Pururea Fecioarei Maria, în seara aceasta am avut ocazie cu totii să luăm parte la o mare ceremonie duhovnicească, în care trei frati de-ai nostri s-au făcut ostasi ai marelui Împărat Hristos. Toată viata lor nu le trebuie o altă învătătură, decât să nu uite ce au auzit în seara aceasta din gura părintelui staret: "Lepădarea de lume, lepădarea de tată, de mamă, de soră, de frate, de prieteni, de mosii, de casă, de averi si de toate grijile lumii".

Ati auzit dumnezeiasca Evanghelie ce zice: Cel ce iubeste pe tatăl său, sau pe mama sa, sau pe fratele său, sau pe sora sa, sau mosie, sau casă, sau holde, sau vii, sau prieteni, nu este Mie vrednic! Dumnezeu, Care ne-a făcut si ne-a dat viată si suflare si minte si toate însusirile, Acela trebuie iubit mai presus de toate. Acela tine în mână toate împărătiile lumii si toate vietătile din cer si de pe pământ. De aceea în Decalog, în porunca întâi, cu mare dreptate zice: Să iubesti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot cugetul tău si din toată puterea ta. Iar când zice de aproapele, pune măsură dragostei tale, ca pe tine însuti. Deci suntem datori să iubim pe Dumnezeu fără margine, fără granită, iar pe aproapele numai ca pe mine.

Dacă vreau eu să mă mântuiesc, si tie îti doresc mântuirea; iar dacă tu nu voiesti, n-am voie să te iubesc pe tine mai mult decât pe Dumnezeu. Ati auzit cum s-a cântat la Apostol? Exact ca la Botez: Câti în Hristos v-ati botezat, în Hristos v-ati si îmbrăcat. Aliluia! Ati auzit nu numai când s-a citit Apostolul si Evanghelia de la Botez, ci si tunderea si schimbarea numelui după rânduiala tuturor dumnezeiestilor părinti: Sfântul Efrem Sirul, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Simeon Tesaloniceanul, Sfântul Teodor Studitul si atâtia altii.

Călugăria este al doilea botez. Dar acum când s-au făgăduit acesti trei frati ai nostri cărora li s-au schimbat numele, nu s-au făgăduit numai în fata voastră. În chip nevăzut a fost Preasfânta Treime si este aici de fată în veci, si Maica Domnului si toti îngerii si toti sfintii. În ziua cea mare a Judecătii nu putem zice: "Doamne, am uitat ce am făgăduit, sau n-am făgăduit". Nu trebuie să uităm că n-am făgăduit oamenilor, ci lui Dumnezeu.

De aceea călugăria, după rânduiala ei, este mai mare ca împărătia lumească. Auziti ce zic dumneze-iestii părinti: "Mai mare rusine de o mie de ori este ca un călugăr să lase călugăria, să se facă împărat, decât împăratul să lase împărătia si să se facă călugăr". Este mult mai mare înaintea lui Dumnezeu călugărul care îsi face datoria, decât toti împăratii lumii, că nu poartă chip omenesc, ci chip îngeresc.

Când eram în Sfântul Munte al Athosului, acum vreo zece ani si mai bine, când am ajuns la mănăstirea Hilandaru a sârbilor, am văzut acolo trei morminte de împărati care au dat cu piciorul la împărătie, au socotit-o gunoaie si s-au făcut călugări: Sfântul Simeon împăratul, Sfântul Stefan si Lazăr. Acestia au luat aminte ce spune marele Apostol Pavel: Pentru Hristos Iisus, toate le socotesc gunoaie. Nici viata, nici moartea, nici averea, nici rudeniile, nimic să nu mă despartă de dragostea lui Iisus Hristos.

De bunăvoie au venit fratii, ati văzut că i-a întrebat, de bunăvoie s-au făgăduit să ducă crucea lui Hristos, să rabde toate scârbele si toate durerile si toate necazurile pentru dragostea lui Iisus Hristos si mântuirea sufletelor lor. Ati văzut în Evanghelie, că a venit un om, când era Mântuitorul în Galileea: Doamne, dă-mi voie să mă duc să îngrop pe tatăl meu. Ati auzit ce-a spus Hristos: Lasă mortii să-si îngroape mortii lor! Tu urmează Mie. Dacă vrei să fii al Meu, nu mai ai tată, nu mai ai mamă, nimic! Nici trupul tău nu-i al tău, că l-ai dat lui Hristos, să se răstignească împreună cu El toată viata.

La călugăr, nici trupul nu-i al său, nici sufletul, toate-s ale lui Hristos. Nu are voie să facă voia lui, sau să aibă averea lui, sau să aibă altceva. Pentru ce? Pentru Împărătia cerurilor. Vai si amar când gresim, după ce am făgăduit lui Dumnezeu să ne predăm de bunăvoie, nesiliti de nimeni!

Dar oare numai călugării au făgăduintă? Voi mirenii nu aveti? Ba da! Voi aveti făgăduintă mai înfricosată. Aceea de la dumnezeiescul Botez. Dar voi erati copii mici si nu stiati că vă botezati atunci, nici ati cerut voi botezul. Martori oculari au fost preotul, nasul de botez si părintii vostri. Ati văzut cum îl întreabă preotul pe nas? "Te lepezi de satana?" "Mă lepăd". "Te-ai lepădat?" "M-am lepădat". "Crezi în Dumnezeu?" "Cred". Nu zice nasul Crezul? Si ai auzit ce spune: "Mă lepăd de satana si de toate lucrurile lui". Nu de unul sau două, ci de toate câte sunt ale lui.

Trupul, lumea si diavolul sunt cei trei mari vrăjmasi ai mântuirii. Si noi prin aceste făgăduinte călugăresti si de la botez ne-am lepădat de ele si ne-am împreunat cu Hristos. Să nu fiti fără grijă nici voi mirenii, că la botezul dintâi ati făgăduit lui Dumnezeu că vă lepădati de satana si de toate lucrurile lui. Iar călugării au făcut reînnoirea botezului. Al doilea botez, a doua făgăduintă. Pentru ce? Si-au luat o sarcină mai grea decât voi. Crucea călugărului este mai grea decât a voastră, dar are plată mai mare. Cine ne-a arătat nouă asta? Ia cititi în viata Cuviosului Paisie cel Mare de la 19 iunie. Ce zice acest mare sfânt al lui Dumnezeu, care patruzeci de ani a trăit numai cu Sfânta Împărtăsanie? Se împărtăsea o dată la 40 de zile si apoi trăia numai cu Duhul Sfânt. De multe ori a vorbit cu Mântuitorul, cu Maica Domnului si cu îngerii, că era un om sfânt. Era o fiintă cu totul desăvârsită pe fata pământului!

Dar odată, stând el noaptea la rugăciune în chilie, a apărut într-o lumină negrăită un împărat foarte frumos la chip, care strălucea ca soarele. El, când l-a văzut, a crezut că este Hristos, cu toate că văzuse pe Mântuitorul, căci Mântuitorul putea să Se facă si împărat si înger, oricum. Si l-a întrebat:

- Doamne, tu esti Hristos?

- Nu! Eu sunt împăratul Constantin cel Mare, primul împărat al crestinilor.

- Si de ce-ai venit, Sfinte Constantin?

- O, Paisie! Fericiti si de trei ori fericiti sunteti voi, călugării, că mare si negrăită slavă vă asteaptă în ceruri!

Si l-a întrebat Sfântul Paisie:

- Dar te văd strălucind ca soarele, ce slavă poate fi mai mare?

- O, Paisie, dacă ai veni în ceruri să vezi! Unde stau adevăratii călugări, noi nici nu putem să privim! Nici nu putem să-i vedem! În atâta slavă sunt călugării! Cei care au fost adevărati călugări, care au răstignit pe omul cel dinlăuntru împreună cu toate poftele lui, cum a făcut marele Apostol Pavel, si au fost adevărati următori ai Crucii lui Hristos, au câte sase aripi ca serafimii.

Si a zis Sfântul Paisie:

- Dar si pe sfintia ta te văd strălucind.

- Da! Si eu am palate în ceruri si împărăteasa Elena si atâtia din neamul nostru, si avem strălucire, dar unde sunt călugării nu ne putem uita, că ne orbeste strălucirea lor.

- Pentru ce?

- Dacă stiam eu - a zis Sfântul Constantin -, câtă slavă are un adevărat călugăr, as fi zvârlit coroana împărătească în glod si hlamida si porfira si toti banii si toată cinstea, si toti generalii si toti ministrii i-as fi lepădat, si toate împărătiile le-as fi dat cu piciorul, numai să fiu unde sunt călugării.

Si a întrebat:

- De ce? Dumneata, dacă ai fost împărat, ai dat libertate crestinilor cu edictul de la Milan, ai slobozit

întreaga crestinătate de marea prigoană care era si ai făcut atâtea mănăstiri si biserici. Ai scos de la închisori atâtea mii de sfinti, care sufereau pentru dreapta credintă pe vremea lui Diocletian, până la împărătia ta. Pentru ce să ai dumneata mai putină slavă ca un călugăr?

- O, Paisie, pentru că, împărat fiind, mi-am permis multe. Oamenii mă lăudau că eu sunt cineva, muzicile îmi cântau, ministrii mă salutau, generalii mă slăveau, armata mă lăuda, bogătie aveam, bani aveam, tot, băuturi scumpe, palate, haine scumpe, porfiră împărătească si multă libertate ca un împărat. Si toate acestea mi-au luat slava călugărilor.

Bietul călugăr, săracul, cum a făgăduit ca să fie sărac pentru Hristos! El îsi aduce aminte de cuvântul Mântuitorului care zice: Vulpile au vizuini si păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omul nu are unde să-si plece capul. El îsi aduce aminte toată viata că Mântuitorul a venit din cer, nu ca să facă voia Lui, ci voia Tatălui Său Celui din ceruri, cum zice la filipeni: Hristos S-a făcut ascultător până la moarte si moarte de cruce.

El îsi aduce aminte că Mântuitorul a fost rănit pe cruce si adăpat cu otet si fiere; batjocorit, pălmuit, biciuit, ocărât, încununat cu spini, răstignit si omorât. Si când îsi aduce aminte că a luat crucea lui Hristos de bunăvoie, să se lege cu toată puterea să rabde: necazuri, ocări, foame, sete, boală, neputintă, durere, usturime, părăsire, vinovătie, năpaste si toate câte se ivesc în viată, care aduc scârbă, durere si necazuri.

Deci călugărul, acum fiind stăpân pe voia sa, că nu-i copil, el singur cu mintea sa, cu inima sa si cu limba sa declară că va duce de bunăvoie crucea lui Iisus Hristos, iar voi ati declarat aceasta prin nasii vostri când ati fost botezati.

Fratilor, viata noastră este umbră si vis. Nici o filosofie nu este mai înaltă în viata omului decât să-si aducă aminte omul ce este el: "Ce sunt eu?" Că nouă, dacă ar încerca cei mai mari savanti din toată lumea, de la Apus si Răsărit, să ne spună ce suntem, nu pot. Fiindcă omul este icoana Sfintei Treimi pe pământ si nu-i făcut de oameni. Este făcut de Atotputernicul Dumnezeu. Numai El stie ce-i omul, că l-a făcut din pământ si i-a dat suflare de viată. Si auzi ce zice că suntem noi după partea exterioară, că după partea cea nevăzută suntem chipul si asemănarea lui Dumnezeu: minte, cuvânt si duh; iar după partea asta, cu care ne vedem unii cu altii, auzi ce suntem; n-auziti la biserică de atâtea ori? Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, asa va înflori.

Nu te mândri! Nu te umfla! Nu umbla cu capul în nori că esti ceva! Că suntem praf si cenusă, floare si umbră! Ce zice Scriptura? Uscatu-s-a iarba si floarea ei a căzut, iar cuvântul Domnului rămâne în veac. Ce zice iarăsi Duhul Sfânt? Omul, desertăciunii s-a asemănat; zilele lui ca umbra trec. Ce zice Duhul Sfânt? Că s-au stins ca fumul zilele mele. Ce zice Duhul Sfânt? Anii nostri cu pânza păianjenului s-au asemănat. Ce zice dumnezeiescul Iov? Noi suntem de ieri si zilele noastre ca umbra trec. Ce zice acelasi preaminunat bărbat? Doamne, zilele mele ca umbra norului au trecut pe pământ. Ce zice sfântul si întru tot lăudatul Apostol Iacov de viata noastră? Doamne, zilele noastre ca aburul s-au stins înaintea Ta.

Ati auzit ce suntem? Floare, umbră, vis, pânză de păianjen, umbra norului pe pământ si altceva nimic. Cu cele mai neputincioase stihii este asemănată viata noastră. Nu pune bază că azi esti sănătos, că esti frumos, că esti bogat, că esti tânăr! Astea sunt umbre si vise. Cea mai mare nebunie, să nădăjduiască omul în sănătatea lui, în întelepciunea lui, în puterea lui, în averea lui, în dregătoria lui si în cinstea lui! Cea mai mare si cea mai întunecată cursă a satanei, când omul se leagă de lucrurile de aici. Acestea sunt vânt, umbră, vis si floare!

Deci fericiti si de trei ori fericiti sunt acei crestini si acei monahi, care toate lucrurile veacului acestuia le socotesc umbră si vis, si mintea lor pururea înaintează spre bunătătile ceresti, vesnice.

La moartea lui Adam, care a trăit 930 de ani, a venit arhanghelul Uriil din cer, când se chinuia cu moartea si i-a zis: "Adame, Adame, cum ti s-a părut viata?" Si a răspuns Adam: "Asa, Doamne, cum as intra pe o usă si as iesi pe cealaltă", si asta era după 930 de ani!

Dar noi ce suntem? Floare, umbră si vis. O mână de pământ spurcat, în fundul unui mormânt. Aceasta suntem după ce-am ajuns în pământ. Nimic nu se alege din om. Fericit este si de trei ori fericit acela care va străluci cu sufletul său ca soarele înaintea lui Dumnezeu.

Aceasta o arată Mântuitorul când spune: Atunci dreptii vor străluci ca soarele în Împărătia Tatălui Meu. Când auzi pe apostol că spune: Alta este slava soarelui, alta slava lunii, alta slava stelelor; si stea de stea se osebeste întru slavă.

Iesiti afară când nu-i lună, si-i cerul înstelat frumos, si vedeti că o stea luminează mai mult, alta mai putin. Asa stau sfintii în ceruri, diferit. Că după mărimea si bogătia slavei lui Dumnezeu, sunt străluciti după faptele lor. Preadrept si preasfânt este Dumnezeu să răsplătească fiecăruia după faptele lui. Acolo o să vedem noi care sunt cetele Bisericii, care sunt stelele cele luminate si cele mai putin luminate. Până atunci noi trebuie să credem cuvântul Scripturii, că suntem umbră si vis.

Să ne silim să câstigăm bunătătile acelea de care spune marele Apostol Pavel, când s-a răpit până la al treilea cer: Ceea ce ochiul n-a văzut si urechea n-a auzit si la inimă de om nu s-a suit; acelea le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc pe Dânsul.

Deci fericit este sufletul acela care va câstiga mântuirea sufletului său, pentru că acela va fi mai mare decât toti împăratii lumii si va trăi nemărginit în veci cu Dumnezeu, împreună cu sfintii. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINȚILOR IERONIM ŞI AUGUSTIN

Iată că, cu pronia Preasfintei si de viată făcătoarei Treimi, cu rugăciunile Preasfintei Maicii lui Dumnezeu si ale tuturor sfintilor care se roagă pentru noi, am avut fericita ocazie în seara aceasta să luăm parte la un botez călugăresc, mai bine-zis o nuntă duhovnicească. Vedeti dumneavoastră, din cele ce ati auzit din gura părintelui staret, din cântările Bisericii, de la Apostol si din Evanghelie, toate s-au referit la această taină la care suntem acum, adică la călugăria unor părinti.

Acesti doi părinti au făgăduit înaintea Preasfintei Treimi, a Maicii Domnului si a tuturor îngerilor si sfintilor, că de acum înainte vor sluji lui Dumnezeu în viata călugărească, având cele trei sfaturi evanghelice, adică cele trei voturi călugăresti: ascultarea până la moarte, sărăcia de bună voie si fecioria până la usa mormântului.

Da. Mari făgăduinte au făcut. Să dea Dumnezeu să nu uite nici ei, nici noi ceea ce am făgăduit, că n-am făgăduit unui om, nici unui boier, nici unui general, nici unui conducător, nici unui împărat. Am făgăduit înaintea Celui ce a făcut cerul si pământul, Care le tine si poartă grijă de toate.

Ati auzit ce zice în făgăduintă: "Luati aminte că o să dati seamă lui Dumnezeu nu de cele ce ati făgăduit, ci de cele ce-ati lucrat după făgăduintă". Nu cumva să făgăduim una si să facem alta. Dar fiindcă predica din seara aceasta priveste si pe monahi si pe voi credinciosii, o să împărtim subiectul în două.

Oare voi, mirenii, nu aveti făgăduintă? S-a întâmplat să luati parte la o făgăduintă a noastră, la o călugărie, care este al doilea botez, după rânduiala tainelor crestinesti. Dar voi n-aveti făgăduintă? Avem cu totii. Si voi si noi, toti crestinii, cea dintâi făgăduintă am avut-o la dumnezeiescul Botez. Vai si amar, că tare uităm! Că si atunci am zis că ne lepădăm de satana si de toate lucrurile lui; nu de unul sau două, ci de toate. Si pe urmă călcăm si facem toate răutătile, împotriva făgăduintei dumnezeiescului Botez.

Dar Dumnezeu nu poate fi mintit. Pe El nu-L putem minti. În ziua cea mare a Judecătii va cere făgăduinta botezului de la toti crestinii, iar de la noi, monahii, îndoita făgăduintă, si de la botez si de la călugărie.

Iubiti frati, ati auzit ce zice în Evanghelie: Cel ce vrea să-Mi urmeze Mie să se lepede de sine, să-si ia crucea si să-Mi urmeze Mie. Oare pentru care pricină Hristos pune ca primă conditie, la cel ce vrea să-I urmeze Lui, lepădarea de sine? Auzi! N-a spus altceva. Să se lepede de sine si să-si ia crucea, adică să sufere toate necazurile si ostenelile pentru Împărătia Cerurilor, pentru mântuirea lui.

Iată de ce a pus Dumnezeu prima conditie lepădarea de sine. Pentru că cel mai mare păcat sub cer la mintea omenească este iubirea de sine. Cum să nu stie Preavesnicul si Preasfântul si Preaînteleptul Dumnezeu, dacă El ne-a făcut din nimic? Cum să nu stie El care-i patima aceea care ne loveste simtitor si gânditor în toată vremea si noi nici n-o cunoastem?

Dar ce este iubirea de sine? Să întrebăm pe dumnezeiescul Maxim Mărturisitorul: "Iubirea de sine este iubirea neratională fată de trup". Ai voie să iubesti trupul tău, să-l îngrijesti, că Dumnezeu ti-a dat minte, dar cum ai pierdut cumpăna si te îngrijesti mai mult de trup decât de suflet, te-ai pierdut. Că Aposto-lul zice: Iar grija trupului să nu o faceti spre pofte.

Avem datoria să dăm trupului mâncare, apă, odihnă, îmbrăcăminte, aer, lumină, tot ce-i trebuie, dar când vedem că face abuz si vrea să tragă sufletul în gheena cu toate poftele lui, te opresti. Mie mi-a spus Domnul: "Pe nimeni să nu iubesti mai mult decât pe Dumnezeu". Care este porunca cea dintâi în Decalog? Să iubesti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot cugetul tău, din toată virtutea ta. A luat cele trei părti ale omului: prin inimă, sufletul; prin cugetare, mintea si prin virtute, trupul. Deci cu toată fiinta noastră să ne adâncim în iubirea de Dumnezeu! Să ne contopim în dragostea de Dumnezeu cu toată fiinta noastră. Asta-i prima poruncă.

Iar a doua, asemenea acesteia, zice: si pe aproapele tău, ca pe tine însuti! Ai văzut că la porunca a doua, îi pune măsură dragostei? Nu cu toată fiinta. Nu să mă contopesc cu el. Nu, ci ca pe mine însumi. Si eu, dacă doresc să mă mântuiesc, tot asa îi doresc si fratelui. Ce-a spus Mântuitorul în această privintă? Cel ce iubeste pe tatăl său, sau pe mama sa, sau pe sora sa, sau pe fratele său, sau pe prietenii săi, sau holde, sau mosie, sau casă, sau vii, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic Mie. Din clipa aceasta, de când am făgăduit lepădarea de părinti, nu mai suntem ai părintilor trupesti. Suntem ai lui Hristos!

Îmi aduc aminte, când a murit tata, Dumnezeu să-l odihnească, poate sunt 40 de ani, mama a trimis trei telegrame să mă duc. Eram cu grija mănăstirii atunci si nu m-am dus la înmormântarea lui. "Îl va îngropa primăria, dacă nu va avea cine", am zis; că mama era singură. Vine biata mamă plângând, după vreo lună de zile:

- Dragul mamei, n-ai venit nici la înmormân-tarea tatălui tău!

- Da? Dar eu n-am tată!

- Cum asa?

- Nu!…

- Dar mamă?

- Nici mamă! De când am iesit pe poarta voastră si am plecat la mănăstire, aveam 14 ani si ceva, nu mai am tată si mamă, nu mai am soră, nu mai am frate, nu mai am prieteni, nu mai am nimic. De ce? Asa spune Hristos: Că dacă iubiti pe acestia mai mult, nu sunteti vrednici de Împărătia Cerurilor, că tot cel ce va lăsa pentru Mine tată si mamă si casă si holde si mosii si prieteni, însutit va lua si viată vesnică va mosteni.

Deci călugării nostri să audă si să-si deschidă urechile. După ce-au intrat frătiorii nostri aici si călugării, nu mai au nimic cu casa. Nu mai au nimic cu prietenii, cu neamurile, cu rudeniile, în veac, că te-ai lepădat! Ati văzut în seara aceasta, în fata lui Dumnezeu: "Te lepezi de mamă? Te lepezi de tată?" "Asa, Dumnezeu ajutând, cinstite părinte, mă lepăd!"

Voi n-ati zis la botez asa? Si voi ati zis că vă lepădati de satana, de toate lucrurile lui. Si acum altă făgăduintă mai mare, când este omul matur si cu mintea lui si cu voia lui vine si făgăduieste că se leapădă de toate, ca să slujească lui Hristos.

Vai de noi dacă ne-om întoarce cu mintea înapoi în lume, să mai avem de azi înainte tată si mamă si soră si frate si prieteni si neamuri si rudenii si casă si mosie si cutare! Am fost trădători de Hristos! Mincinosi si fătarnici si cei mai mari vicleni, că în fata lui Dumnezeu am zis că ne lepădăm de acestea, si noi pe acestea le căutăm.

Nu! Când ai intrat în mănăstire ai murit lumii! Nu mai ai mamă, nu mai ai tată! Ai auzit ce spune Evanghelia? De te sminteste ochiul tău cel drept, scoate-l. Că mai bine cu un ochi să mergi în rai, decât cu amândoi în iad. De te sminteste mâna ta cea dreaptă tai-o, că mai bine cu o mână să mergi în rai, decât cu amândouă în iad.

Care-i mâna dreaptă si ochiul drept? Avem un prieten, avem sotie, avem mamă, si tinem la ei ca la ochii nostri. Hristos m-a învătat: nu mai am mână dreaptă, nu mai am nimic, când e vorba de iubirea lui Dumnezeu. Pentru mine astea au murit. Eu una să stiu: din toată fiinta mea să-L iubesc pe Dumnezeu.

Iar vouă celor de acasă, vă dorim mântuire. O singură datorie mai au cei din mănăstire fată de tata, de mama, de sotie, de oricine ar fi acasă. Să-i învete cuvântul lui Dumnezeu si să se roage pentru mântuirea lor. Dar ca să se mai ducă să-i ajute pe ei, sau să plece din mănăstire, sau să fure nu stiu ce din averea mănăstirii să dea la ai săi, acela este al doilea Iuda, pentru că s-a lepădat de lume numai cu gura, iar cu inima este în lume. Cu inima trăieste la tatăl său si la mama sa si la sotie si la frati si la surori.

Pentru ce s-a spânzurat Iuda? Evanghelia spune: Căci pungă avea, si ceea ce se punea într-însa lua si dădea la neamurile lui. Deci punga obstească. Parcă Hristos nu stia, dacă era Dumnezeu? Dar îl lăsase liber, să vadă ce-o să facă. Si s-a dus Duhul Sfânt de la el, că lua din averea obstii si dădea la neamurile lui.

Nu-i voie! Ai intrat în mănăstire, te-ai unit cu Hristos, nu mai ai nimic al tău. Toate sunt ale obstii. Tu ai sufletul si trupul si acelea sunt roadele lui Iisus Hristos până la moarte, dacă vrei să le câstigi vesnic.

Aici este o lepădare de bună voie si din toată inima, ca să iubesti numai pe Dumnezeu si poruncile Lui. Ce înseamnă monah? Monah vine de la cuvântul grecesc monos, adică singur. Om care s-a însingurat pentru Împărătia Cerurilor. Ce înseamnă monah după dumnezeiescul Maxim? Monah este cel care afară de lume stă cu mintea sa si de-a pururea se roagă lui Dumnezeu. Poate să fie în Bucuresti, poate să fie în Paris sau în Londra, poate să fie în Praga, poate să fie în orice capitală, el nu mai vede ale lumii, nu mai aude. El stă cu mintea înaintea lui Dumnezeu si de-a pururea se roagă Lui. Acela este monah, care vede pururea pe Dumnezeu înaintea ochilor.

Dacă vrem să mergem pe calea împărătească, ne trebuie două ziduri până la moarte: unul de-a dreapta si altul de-a stânga. Care sunt acelea? Să-i întrebăm pe Sfintii Părinti: Zidul din dreapta este frica de Dumnezeu. Ai auzit cum îl avea David pe acesta? Văzut-am pe Domnul înaintea mea pururea, că de-a dreapta mea este ca să nu mă clatin. Iar zidul din stânga este cugetarea la moarte. Că spune dumnezeiescul Isus Sirah: Fiule, adu-ti aminte de cele mai de pe urmă ale tale, si în veac nu vei gresi. Totdeauna trebuie să călătorim cu mintea între cele două ziduri. Dumnezeu este de fată si vede în inima noastră. Totdeauna să ne gândim că nu stim când vine moartea si nimeni nu scapă de dânsa.

Când a fost întrebat Marele Vasile de filosoful Eubul din Alexandria: "O, Vasile, care-i cea mai mare întelepciune în lumea crestină?" Ati auzit ce-a spus? "De-a pururea să vedem moartea înaintea noastră". Că strămosii nostri, Adam si Eva, cât au avut această armă, nu i-a înselat satana. Mergeau până la măr: "Măi, nu mâncăm, că a spus Dumnezeu că o să murim!" A văzut satana că i-a înarmat Dumnezeu pe oameni cu cea mai puternică armă contra lui. Atunci s-a băgat în sarpe si vine la Eva:

- Ce-a zis Dumnezeu?

- A zis că din toti pomii din Rai să mâncăm, dar din pomul ăsta să nu mâncăm, că în orice zi vom mânca, cu moarte vom muri.

- Nu-i adevărat! a zis diavolul.

- Vai de mine! De câte ori n-am poftit noi mărul ăsta, dar ne-am ferit de moarte!

- Nu-i adevărat! a zis satana. Stii ce ascunde? Când veti mânca din măr, are să se deschidă ochii inimii voastre si o să cunoasteti binele si răul, si veti fi ca Dumnezeu. Dumnezeu, de frică să nu vă faceti ca El, v-a oprit să mâncati!

Dumnezeu spune să nu mănânce, iar sarpele spune să mănânce. Dumnezeu spune să nu mănânci că o să mori; sarpele spune că n-ai să mori, ci ai să te faci dumnezeu, ca să scoată frica mortii din inima lor. Cum au mâncat, au dobândit moartea cea trupească după 930 de ani si moartea cea duhovnicească timp de 5508 ani, în iad, pentru că au ascultat de satana, că nu veti muri cu moarte.

Asa face diavolul, când te duce în fata unui păcat, zice: "N-ai să mori chiar acum! Fă păcatul! Doar mai ai timp de pocăintă! Te pocăiesti mâine, poimâine, că doar esti tânăr!" Iată asa face! Este acelasi care a vorbit din sarpe. Tot el vorbeste si acum. Dar de unde stiu eu că ajung până dimineată? Hristos ne-a înarmat pe noi din toate veacurile cu această învătătură: Privegheati si vă rugati, că nu stiti ziua nici ceasul, întru care Fiul Omului va veni. Stiu eu că ajung până dimineată? Sau de dimineată până seara? Cine mi-a spus? Câti nu mor de tineri si mai voinici ca noi. Deci nu stim.

Iar diavolul ne pândeste. Auzi ce spune Sfântul Apostol Petru: Privegheati, că potrivnicul vostru diavolul umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită. Cum înghite el sufletele noastre? Prin păcat. I-am făcut voia lui, am făcut păcatul, ne-a si înghitit. Suntem ai lui. De aceea trebuie mare veghere si vouă credinciosilor si nouă monahilor; pururea să-L vedem pe Dumnezeu înaintea ochilor nostri si să avem cugetarea la moarte.

Pentru ce? Că nu stim când vine moartea, căci Dumnezeu nu se uită la exteriorul nostru. Auzi ce spune la Ieremia: Iadul este gol înaintea Mea, cum nu si inimile voastre totdeauna? Pururea citeste si cele mai subtiri gânduri din inima noastră.

Auzi ce spune Apostolul Pavel: Cuvântul lui Dumnezeu este mai ascutit decât toată sabia cea cu două tăisuri si străbate până la despărtirea duhului de a sufletului. Nu până la despărtirea trupului de a sufletului, si aceasta este despărtire mare, si aceasta este unire negrăită, că sufletul este vărsat de Dumnezeu în trupul nostru ca focul prin fier, în toate fibrele corpului nostru, cele mai mici. Toate vasele sangvine si capilare contin suflet.

Dar stiinta lui Dumnezeu nu merge până la despărtirea sufletului de a trupului. Dar până unde? Până la despărtirea duhului de a sufletului. Voi stiti ce înseamnă aceasta? Întreabă pe dumnezeiescul părinte Grigorie Palama: "Acest duh de viată făcător este în chip de raze de lumină în mijlocul inimii". El este chipul si asemănarea lui Dumnezeu în om: minte, cuvânt si duh. Acest duh de viată făcător este un dor gânditor, care stă între minte si între cuvânt si are în sine si pe cuvânt si pe minte, circumscrie exact cum face Duhul Sfânt în sânul Sfintei Treimi. Că Duhul Sfânt are si pe Tatăl si pe Fiul. Asa-i duhul acesta, are si mintea si sufletul nostru. Este chipul si asemănarea - icoana - Preasfintei Treimi. Si stiinta lui Dumnezeu străbate până la despărtirea duhului de a sufletului. O unire negrăită, neînteleasă nici de îngeri. Să nu credem noi că este vreun gând în inima noastră pe care nu-l stie Dumnezeu, sau nu-l vede.

Dacă vom avea această convingere, ne vom feri de tot păcatul. Dumnezeu vede pururea; nu ce gândesc eu acum, ci ceea ce voi gândi până mor; până mă fac o mână de tărână în fundul unui mormânt. Că auzi ce spune: Cele mai înainte gândite ale tale le-au văzut ochii Mei. Nu ce gândesc acum. Până mă voi duce în groapă, Dumnezeu le stie toate.

Si atunci, dacă vom avea această convingere, ne vom feri de tot răul. Auzi ce spune Scriptura: Cu frica lui Dumnezeu, se păzeste tot omul de la rău. Si iarăsi: Fiule, adu-ti aminte de cele mai de pe urmă ale tale, si în veac nu vei gresi. A părăsit strămosul nostru frica mortii si a intrat păcatul cel vechi pe care-l mostenim.

Asa pătim noi, fiii lui Adam. Si aceasta nu o grăiesc numai cu călugării, ci si cu voi, că sunteti suflete aici botezate în numele Sfintei Treimi. Si noi si voi trebuie să avem frica lui Dumnezeu în toată vremea si frica mortii în toată clipa, dacă vrem să mergem pe calea împărătească, cum zice Scriptura: Nu te abate nici la stânga, nici la dreapta.

Cum vom uita frica de Dumnezeu si frica mortii, devenim măturoiul dracilor si batjocura lor. Ne legăm cu lucrurile veacului de aici, ne umplem de grijile cele blestemate si Duhul Sfânt se duce de la noi. Auzi ce spune Marele Vasile: "Însă potop de ape multe, Doamne, către Tine nu se vor apropia". Care-i potopul? Acelasi sfânt zice: "Grijile veacului aces-tuia". Grija! Grija după lucrurile veacului acestuia; mintea, fiind legată cu grijile acestea, nu poate să se apropie de Dumnezeu. Că zice: "Însă potop de ape multe, Doamne, către Tine nu se vor apropia".

Auzi ce spune dumnezeiescul Părinte Isaac Sirul: "Mintea cea tulburată nu va scăpa de uitare si întelepciunea acesteia usa n-o deschide". Si Sfântul Talasie Libianul zice: "Nu poti, cu grija lumii fiind înfăsurat, să mai ai cu tine si frica lui Dumnezeu".

Vezi? Toate acestea ne trag să ne lege cu pământul si cu păcatul si cu moartea. Să fim atenti, că le spun si călugărilor si fratilor la mărturisire: "Măi, du-te unde te trimite la ascultare, dar să nu crezi că acolo esti fără Dumnezeu! Să ai pe Hristos în minte si în inimă, că cine face ascultare în mănăstire fără rugăciunea inimii, argătie face. Cum ai sta la un boier! Nici o plată n-are de la Dumnezeu. Iar cine face ascultare cu dragoste si are pe Hristos în minte, fiu al lui Dumnezeu după dar se face", spune Sfântul Isaac Sirul. Si acestea le zice si pentru noi si pentru voi. Si nouă si vouă ne trebuie frica lui Dumnezeu si frica mortii.

Să revenim oleacă asupra călugăriei. Fratii nostri, monahii Ieronim si Augustin, au luat două nume a doi sfinti mari de la Apus, contemporani cu Sfântul Ioan Gură de Aur. Mari scriitori. Sfântul Augustin, teologul inimii, teologul sentimentelor, si Ieronim, mare scriitor si mare apologet al dreptei credinte, care a trăit în secolele III - IV.

Să dea Dumnezeu să le urmeze si ei viata. Să aibă întotdeauna în mintea lor "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-mă pe mine, păcătosul" si totdeauna să creadă "că poate nici o oră nu mai trăiesc si voi muri". Atunci vor fi cei mai întelepti călugări si cei mai buni si cei mai apărati de toate ispitele diavolilor. Pentru că frica de Dumnezeu si frica mortii, si pe voi credinciosii si pe noi monahii, ne păzeste de tot păcatul.

Asa să ne ajute bunul Dumnezeu la toti să nu uităm frica lui Dumnezeu, să nu uităm frica mortii, si atunci vom merge drept pe cărarea cea dreaptă a mântuirii noastre. Amin.

DIN PRISOSUL INIMII GRĂIEŞTE GURA

De multe ori pierdem toată osteneala noastră si toată fapta bună, dacă nu păzim două lucruri: mintea si limba. Că tot păcatul se începe de la minte, de la gând si toată fapta rea se exprimă întâi prin limbă. Zice Mântuitorul că din prisosinta inimii grăieste gura. Si Solomon zice: Mai bine este a cădea de la loc înalt, decât a cădea prin limbă. Ferească Dumnezeu! De aceea trebuie mare băgare de seamă.

Limba este organ cu care lăudăm pe Dumnezeu, la fel si mintea. Dar vrăjmasul le ia pe amândouă aceste organe: mintea o întunecă cu gânduri rele si limba cu cuvinte rele. Si atunci omul devine unealta

vrăjmasului, că si gândurile lui sunt spurcate, si limba si cuvintele lui. Trebuie mare băgare de seamă.

O femeie păcătoasă si-a pus îndreptare la o mărturisire si a început să ducă o viată sfântă. Post, rugăciune, milostenie, că era văduvă acum. Toată lumea se minuna în sat cum femeia aceea si-a schimbat viata. Înainte o stiau toti. Îi murise sotul, iar copiii îi avea pe toti căsătoriti. Mai avea un păcat, săraca, pe care nu-l putea lăsa. Toate celelalte le lăsase. Făcea si milostenie multă si post tinea, dar nu tăcea din gură. Să spună ceva de cumătra, de cumnata, de cutare. Când a venit la duhovnic, a zis: "Părinte, am postit posturile, am făcut milostenie, fac pravilă, citesc prin sfintele cărti; ei, dar limba asta n-o pot eu stăpâni! Mai vorbesc de unul, mai zic de altul, mai spun o minciună, mai spun o glumă, mai cutare".

Era primăvară, când se arau grădinile si ogoarele. Duhovnicul îi zice: "Uite ce este, mătusă, nici eu nu-ti dau canon mare; dar n-ai voie să te împărtăsesti până nu vei face canonul acesta". "Care?" Duhovnicul avea un butoi mare cu sământă de scai. Stiti cum e sământa de scai, ca de ceapă. Măruntă. I-a dat mătusii un pumn bun de sământă de scai si i-a zis: "Uite ce! Când vei ara grădina, să te duci să semeni scaiul ăsta prin grădină, cât e grădina de lungă, si pe-o brazdă si pe alta".

Si a semănat scaiul. Au crescut păpusoii, dar au iesit si scaii. La prăsit a mai tăiat din ei, dar n-a putut să-i taie pe toti. Când a venit femeia în Postul Sfintei Mării, o întreabă duhovnicul: "Ai semănat scaii?" "Da". "Ti-am spus că nu-i greu. Mata ai zis că păcatele pe care le faci cu limba nu-s grele. Eu ti-am dat să semeni scai. Du-te si-mi adu acum înapoi toate semintele acelea pe care le-ai semănat". "Vai de mine, părinte, zice, eu am prăsit, dar din nebăgare de seamă scaii aceia au făcut sământă, a venit vântul si a dus-o la megiesi, pe câmp. S-a umplut lumea de scai". Zice preotul: "Nu-ti dau împărtăsanie, până nu-mi aduci sământa înapoi". "Imposibil, părinte. S-a dus sământa de scai! A luat-o vântul, a făcut scai, s-a înmultit...".

Vezi? Asa sunt si cuvintele noastre. Cuvintele noastre, dacă sunt rele, pe unde nu au ajuns? Au făcut sământă, au prins rădăcină si s-a umplut lumea de cuvinte rele. Cuvintele noastre sunt sământă de scai. După cum nu poti aduna sământa înapoi, după ce-ai semănat-o - la vreun an de zile, după ce s-a umplut câmpia de scai -, asa nu putem să adunăm răutatea si păcatul pe care le-am semănat noi prin limbă. De aceea trebuie mare pază a limbii. Ai văzut ce spune Solomon: Cine nu păzeste gura si limba sa, nu se poate mântui.

Dar Dumnezeu nu ne-a făcut să fim muti. Ne-a dat limbă să vorbim. Dar ceea ce vorbim, să fie spre slava lui Dumnezeu si ceea ce este de trebuintă. Deci când vedem că începem a vorbi de rău pe altul, să stăm pe loc, că semănăm scai, si îl duce vântul în mai multe inimi. Să băgăm de seamă!

CHEMAREA LUI DUMNEZEU ŞI ASCULTAREA OMULUI

Frati crestini, vreau să vă vorbesc despre chemarea lui Dumnezeu si de ascultarea omului de Dumnezeu si de ascultarea tuturor zidirilor Sale. Dar vreau mai ales să vorbesc despre chemarea neamului celui cuvântător al oamenilor si să vă spun în câte chipuri ne cheamă Dumnezeu pe noi.

Dumnezeu cheamă popoarele pământului la pocăintă prin foamete, cu secetă, cu boli, de parcă le-ar spune: Iată, Eu sunt Acela despre Care spune Ieremia proorocul că voi da ploaie peste zece cetăti si peste două nu voi ploua. Si iarăsi, voi da ploaie peste două cetăti si peste zece n-am să dau ploaie, ca să vă arăt că Eu sunt Dumnezeul norilor si Tatăl ploilor, cum a zis si Iov.

Am auzit că la televizor, când se dă buletinul meteorologic, se arată harta tării spunându-se: aici plouă, si se arată vreo 10-15 puncte unde plouă în tară, iar în cea mai mare parte a tării nu plouă. Auzind aceasta, foarte m-am folosit. Si mi-am adus aminte de cuvintele proorocului Ieremia si mi-am zis: Iată cum se împlinesc sub ochii nostri, că plouă în câteva sate si în 20-30 nu plouă.

Deci în mâna lui Dumnezeu sunt ploile si norii si furtunile si vânturile. Căci spune Hristos: Anii si vremile le-a pus Tatăl întru a Sa stăpânire. Nimeni nu-I poate cere socoteala Lui de ce a lăsat secetă sau

furtună; nimeni nu poate opri vânturile si ploile, nimeni nu le poate aduce, decât mâna cea atotpu-ternică a lui Dumnezeu. Deci, iată, uneori ne cheamă Dumnezeu cu secetă, alteori cu grindină, alteori cu fulgere, când trăsneste pe multi, alteori ne cheamă cu foamete, alteori cu boli.

Alteori dă Dumnezeu boală si molimă si nu este casă unde să nu fie un bolnav. Alteori ne cheamă cu războaie, alteori cu robie, alteori cu glasul Scripturilor când zice: Veniti la Mine toti cei osteniti si împovărati si Eu vă voi odihni pe voi. Si altă dată zice: Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-si ia crucea sa si să-Mi urmeze Mie.

Deci iată că ne cheamă Dumnezeu si prin stihii, si prin cutremure si prin secetă; ne cheamă prin boli si prin necazuri, prin scârbe, prin toate cheamă popoa-rele la El să cunoască că este un Tată în cer si că poate face cu popoarele câte voieste.

Ce spune Isaia? Doamne, Tu ai zidit pământul ca pe o nimica si toate popoarele pământului înaintea Ta sunt ca o picătură într-o cadă (Isaia 40, 15). Ce putere are o picătură într-o cadă? Sau ce este de vei lua o lingură de apă din oceanul cel fără de margini al mărilor? Asa suntem noi de mici si de slabi înaintea lui Dumnezeu. Ne cheamă Dumnezeu prin glasul Scripturii, ne cheamă prin glasul zidirilor ce pornesc asupra noastră cu secetă sau cu ploaie prea multă sau cu cutremur; ne cheamă Dumnezeu prin arsită, dar ne cheamă si în alt fel.

Cum? Prin glasul constiintei. Nu vezi, când păcătuim sau gresim, ne mustră cugetul îndată. Te întreabă: "Omule, de ce ai făcut aceasta? De ce ai furat de la vecinul? De ce ai luat femeia altuia? De ce ai omorât pruncul nevinovat în pântece? De ce ai râs de cele sfinte? De ce fumezi? De ce nu mergi la biserică Duminica si sărbătoarea? De ce nu cresti copiii în frica lui Dumnezeu? De ce nu postesti cele patru posturi de peste an si vinerea si miercurea si te faci asemenea cu iudeii? De ce urăsti pe fratele tău? De ce hulesti pe Dumnezeu când esti în scârbă?"

Prin toate ne mustră constiinta când gresim. Ea este glasul lui Dumnezeu care ne cheamă la El: "Omule, ai gresit. Eu te iert, dar să nu mai faci. Vino la Mine, căci la Mine este izvorul iertării, al iubirii si al milostivirii. Pune început bun de azi înainte, să nu mai păcătuiesti".

Deci constiinta este glasul lui Dumnezeu în inima noastră. Această lege s-a pus înainte de toate legile omenesti.

Zic o seamă de oameni putin credinciosi: "Pe noi, crestinii, Dumnezeu o să ne judece si o să ne pedepsească după Evanghelie, dar popoarele care nu cunosc pe Dumnezeu, cum este China, cum este Japonia, India, care se închină la zei si la vrăjitori, cum are să le pedepsească Dumnezeu? Căci n-au avut Evanghelia si n-au stiut ce este păcat. De aceea nu se pot îndrepta".

Auzi ce spune dumnezeiescul Apostol Pavel în Epistola sa către Romani: Cele nevăzute ale lui Dumnezeu, de la începutul zidirii lumii prin făpturi întelegându-se se văd, adică vesnica Lui putere si dumnezeire (Romani 1, 20). Deci toate popoarele lumii, în ziua judecătii, se vor judeca după patru legi. Asa dogmatisesc Sfintii Părinti. Cei ce n-au avut legea scrisă, se vor judeca după două legi: după legea constiintei, pe care a pus-o în om la zidirea lui, si după legea zidirilor. Cum, după legea zidirilor? Iată cum:

Toate care sunt în jurul nostru vorbesc cu noi. Căci spune Sfântul Grigorie de Nyssa în Viata lui Moise: "Ca o trâmbită din înaltul cerului vorbesc zidirile cu noi si strigă că este un Ziditor". Si ce spune proorocul David: Cerurile spun slava lui Dumnezeu si facerea mâinilor Lui o vesteste tăria. Cum vorbesc cerurile cu noi? Cum vorbeste tăria cu noi si vesteste puterea lui Dumnezeu? Iată cum:

Când te uiti seara la cerul înstelat si-l vezi plin de stele si împodobit ca un candelabru plin de lumină si vezi luna plină strălucind pe cer si rânduiala cea prea frumoasă cu care se conduc stelele si galaxiile si constelatiile cerului cu atâta precizie, încât nici cei mai mari savanti ai lumii nu ajung să facă calendarul după ele, atunci zici cu proorocul: Doamne, ce este omul, că-l pomenesti pe el sau fiul omului, să-l

cercetezi pe el? Si atunci îti dai seama că aceste stele, aceste miscări ale lor sunt făcute si purtate de mâna lui Dumnezeu. El a fost Creatorul, El este Cârmui-torul lor. Îti dai seama că lumea aceasta are o minte care le îndrumă, că este un Dumnezeu Care le-a făcut si o mână nevăzută care le poartă de grijă, ca si nouă.

Asa vorbesc cerurile cu noi, încât văzându-le, cunoastem prin ele pe Ziditorul cerului. Când ne uităm la soare si-l vedem cum luminează, că nu putem să-l privim decât câteva minute si orbim, ne aducem aminte de Cel ce a făcut soarele atât de frumos, atât de luminos. Si ne dăm seama că Cel ce l-a făcut pe el, Soarele dreptătii, străluceste de miliarde de ori mai mult ca el. Si asa soarele laudă pe Dumnezeu. Căci se zice: Lăudati-L pe El soarele si luna, lăudati-L pe El toate stelele si lumina. Cum laudă soarele pe Dumnezeu? Cum Îl laudă luna, stelele, cerurile, tot firmamentul, toată zidirea?

Prin existenta si prin miscarea lor. Căci "altele sunt contemplatiile zidirilor si altele sunt legile lor", zice Sfântul Maxim Mărturisitorul în Filocalie. Contemplatia are loc când ne gândim la cine le-a făcut. Iar legile lor sunt rânduielile după care se miscă în univers. Si amândouă sunt făcute de Dumnezeu: existenta lor si legile după care se miscă ele. Asa vorbesc cu noi soarele, luna, stelele si cerurile, florile si păsările, animalele si fiarele, văile si apele, noianurile si aerul, vânturile si toate stihiile. Toate vorbesc cu noi si ne spun că este un Ziditor, un Dumnezeu în cer Care le-a făcut, le tine si le miscă.

Deci după legea constiintei si după legea zidirilor se vor judeca cei ce n-au avut legea cea scrisă. Începând de la Moise, căruia Dumnezeu i-a dat tablele Legii pe Muntele Sinai, poporul iudeu se va judeca după Legea scrisă, iar toate popoarele care au cunoscut Evanghelia, se vor judeca după Legea darului, legea dragostei si a desăvârsirii. De la începutul lumii, astăzi si vesnic, zidirea vorbeste despre Ziditorul ei.

Un necredincios oarecare mergea pe Oceanul Atlantic, pe un vapor mare, un transatlantic. Si un sărman misionar predica pe vapor noaptea despre Dumnezeu, despre minunile Lui care se văd pe cer, sus, pe pământ si în ape. Iar necredinciosul, ca să ia în batjocură pe misionar, a luat binoclul si se tot uita lung la stele. Iar misionarul lui Hristos predica cu foc, pentru că Dumnezeu dă putere multă în cuvânt celor ce-L binevestesc pe El si-L predică pe Dumnezeul Cel adevărat, pe stăpânul Zidirii.

La urmă vine cel necredincios si zice către preot: "Părinte, tot predici pe Dumnezeu, dar eu m-am uitat prin binoclu la stele si nu L-am văzut. Nu stiu unde-I". Iar misionarul lui Hristos i-a spus: "Bine zici frate, că nu-L vezi, si în acest fel nici n-ai să-L vezi în veacul veacului. Dar stii de ce? Ca să-L vezi pe Dumnezeu trebuie să cureti inima de necredintă si de păgânătate, căci asa ne învată pe noi Evanghelia, spunându-ne în fericirea a sasea: Fericiti cei curati cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. Deci drept ai zis, pentru că nu L-ai văzut si nici n-ai să-L vezi în veacul veacului, până ce nu-ti vei curăti inima ta de necredintă, de răutate si de păcate. Atunci ai să-L vezi pe Dumnezeu prin lumina credintei".

Asa si azi. Sunt multi oameni care nu aud chemarea lui Dumnezeu. Si dacă nu o auzim, o să pună biciul pe noi, o să ne cheme mai aspru. Dacă ne vom întoarce, El o să dea ploaie timpurie si belsug si sănătate si fericire, că în mâna Lui este viata si moartea. Iar dacă nu, stie El cum să tragă frâul calului. Căci zice Ilie Miniat că lumea aceasta este ca un cal sirep, care aleargă pururea spre pierzare, aleargă la păcate, spre fundul iadului. Dar Dumnezeu va pune frâu acestui cal neastâmpărat. Si care e frâul calului? Care e frâna lui Dumnezeu cu care trage lumea la Dânsul? Sunt bolile, seceta, robiile, războa-iele, moartea, suferintele si toate necazurile.

Când este război, ce cerem? "Dă, Doamne, pace!" Când suntem bolnavi cerem: "Dă-ne, Doamne, sănătate". Când nu plouă: "Dă-ne, Doamne, apă, că murim de sete!" Când suntem robi: "Scapă-ne, Doamne, de robie!" Deci bine ne face Dumnezeu. Stie El să tină în frâu această lume, care aleargă ca un cal sirep la prăpăd, la pierzare. Auzi ce spune proorocul: Însă cu zăbală si cu frâu, Doamne, fălcile lor vei strânge, ale celor ce nu se apropie de Tine. Nu ne apropiem de bună voie, ne pune zăbală si frâu si ne întoarce înapoi, pentru că are putere, căci este Dumnezeu, Care poate să coboare în iad, să ridice, să omoare si să facă viu.

Deci, fratii mei, când vom întelege că Dumnezeu ne cheamă prin boli, prin suferinte, prin pagube, prin

necazuri, prin robie, prin secetă, să nu stăm împietriti, ci să ne întoarcem acasă la Tata si să zicem: "Iartă-ne nouă, Doamne, păcatele si ne miluieste pe noi". Atunci Bunul Dumnezeu ne iartă, pentru că El nu ne ceartă din ură. Adevăratul părinte nu bate copiii săi din ură. Doamne fereste! Care mamă sau tată ar vrea să-si bată copiii degeaba, să-si bată joc de dânsii? Nu! Ci dacă vede că vreunul azi nu ascultă si mâine nu ascultă si poimâine nu ascultă, si-i încăpătânat si-i răspunde împotrivă si face după voia lui cea rea, pune mâna fără să vrea pe vargă sau pe curea sau pe băt. Pentru ce? Pentru că vede că acest copil a pornit pe căi rele si merge din rău în mai rău, se duce în prăpastie si dacă îl va bate mai pe urmă, va fi prea târziu.

Asa face si Dumnezeu cu noi. Noi suntem toti fiii lui Dumnezeu după dar. Auzi ce zice Scriptura: Eu am zis: dumnezei sunteti si fii ai Celui Prea Înalt toti. Iar voi ca niste oameni muriti si ca unul din boieri cădeti, adică ca unul din diavoli. Dacă suntem fiii lui Dumnezeu după dar si avem darul punerii de fii prin Sfântul Botez, avem Biserica mamă si pe Dumnezeu Tată, după cum zicem pururea: Tatăl nostru Care esti în ceruri, dacă-i asa, să stăm pururea cu ochii mintii la Tatăl nostru si să stim că dacă nu vom voi de bună voie să-L iubim si să-L cunoastem că există, El va pune mâna pe vargă.

Dar mai bine să ascultăm din dragoste si să-L iubim pe Dumnezeu si să facem poruncile Lui din cumintenie, ca El pururea să aibă milă de noi si să ne poarte de grijă.

Apostolii au ascultat de Hristos, proorocii au ascultat, cerul ascultă, pământul ascultă, roua ascultă, grindina ascultă, stelele ascultă, noianurile si toată natura ascultă! Numai omul, fiinta cea ratională, nu vrea să asculte de Părintele său Cel ceresc. Dar băgati de seamă că mâna lui Dumnezeu are si vargă cu care ne poate bate.

Deci să stăm bine, să luăm aminte! Să nu uitati, de astăzi înainte, că orice necaz care vine peste noi, este o chemare a lui Dumnezeu. Căci zice: Dumnezeu bate pe tot fiul pe care-l primeste.

Si să nu cârtim dacă suntem chemati într-un fel sau altul, căci spune Apostolul Pavel: Fiecare, întru ceea ce este chemat, întru aceea să rămână!

Te-a chemat Dumnezeu sărac, nu dori să te îmbogătesti; te-a chemat să fii călugăr, călugăr să rămâi până la moarte; te-a chemat să fii preot, preot vrednic să fii; te-a chemat să fii meserias, meserias bun si cinstit să fii; te-a chemat să fii filosof sau mecanic sau în alt serviciu, asa să rămâi. Dar să slujesti cu cinste, să cunosti că Dumnezeu este Cel ce te-a chemat într-un fel sau altul si fiecare din noi întru ceea ce este chemat, întru aceea să rămână! Amin.

SFATURI DUHOVNICEŞTI 1

- Părinte, ajungem uneori într-o astfel de stare, încât nici nu ne putem ruga, nici nu putem dormi, nici nu putem mânca, nici nu putem vorbi, nu avem nici o dispozitie.

- Auzi ce zice dumnezeiescul părinte Isaac Sirul, că eu nu voi înceta să aduc pilde, nu de la mine, că eu sunt izvorul a toată răutatea si viclenia si smerenia. Ce vorbim, vorbim de la Sfintii Părinti ca să ne folosim. Când vei vedea că esti într-o astfel de stare, te sfătuiesc, omule, să te culci. Si chiar de nu dormi, stai culcat să se linistească simtirea.

- Dacă nu avem Sfânta Liturghie în fiecare zi la mănăstire, cum ne putem mântui?

- Nu numai Liturghia te mântuieste. Nu auzi ce spune Sfântul Grigorie Sinaitul? "Cine are rugăciunea mintii, are si Liturghia, are si toată pravila Bisericii tot timpul". D-apăi acei care au trăit în pustie, cum a fost Sfântul Marcu de la pesteră, la care s-a dus Sfântul Serapion, de 95 de ani nu văzuse om, acela stătea la slujbă? Era în timpul prigoanelor. Si ai văzut, când se ruga era stâlp de foc de la pământ până la cer. "Dar cei care au trăit în pustie ani de zile, cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, si se împărtăseau la trei-

patru ani, oare pentru nevrednicie se împărtăseau asa rar?"

Auzi ce spune Sfântul Efrem: "Biserici aveau pe limbile lor si altare în inimile lor". Totdeauna erau în comuniune cu Dumnezeu în rugăciune. Pentru că rugăciunea care se face în biserică este rugăciune obstească. Dar nu cumva să rămânem numai la aceasta si să nu avem o rugăciune proprie, că ne înselăm. Că spune Sfântul Teofan Zăvorâtul: "Vai de cei ce au înghetat la rânduiala tipicului bisericesc si n-au rugăciunea lor proprie!"

- Dar nu este păcat ca atunci când este Liturghia, eu să-mi zic rugăciunea inimii sau altă rugăciune si să nu fiu atent la slujbă?

- Nu-i adevărat! Pentru că are mare legătură liturghia inimii cu cealaltă de la sfântul altar. Aceasta este o rugăciune obstească si are mare putere, mai ales Sfânta Liturghie, si o ajută pe cea din inimă. Că dacă vine o prigoană si te-ai dus într-o pustie, sau într-un sat, sau într-un bordei, mai ai Liturghie?

În măsura în care se roagă, auzi ce zice Sfântul Nicodim Aghioritul, mintea este preot, inima este altar; jertfa care se aduce pe acest altar este alegerea si buna vointă, că de bună voie aleg să mă rog lui Dumnezeu, iar mirosul de bună mireasmă, tămâia, care se ridică de pe altarul inimii este rugăciunea, să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta. De pe altarul inimii. Omul este un fel de biserică în biserică.

În zadar te duci în altarul ăsta, dacă nu ai rugăciunea cea din inimă. Putin îti foloseste. De aceea, mergerea la biserică îti ajută foarte mult ca să întăresti rugăciunea din inimă, dar nu o schimbă pe aceea. Tocmai rugăciunile si momentele Sfintei Liturghii, dacă tu ai lucrare lăuntrică, îti întăresc această lucrare. Mai mult îti învăpăiază inima de dragostea lui Dumnezeu, când auzi momentele Sfintei Liturghii, când iese cu Sfintele Daruri, căci credinta vine prin auz.

Ai văzut că a întrebat cineva pe Sfântul Nichifor: "Dacă merg în biserică, să ascult strana si Liturghia si celelalte, sau să zic rugăciunea inimii?" Dacă n-ai sporit în rugăciunea mintii, ascultă cu mare atentie Liturghia si strana, că te ajută să te concentrezi cu mintea în inimă. Foarte mult te ajută.

Iar dacă ai ajuns la rugăciunea de sine miscătoare a mintii, este ca ceasul, ai pornit inima, eu dorm si inima mea veghează. Permanent inima se roagă. Atunci si fără să vrei vei rămâne cu rugăciunea asta lăuntrică si în timpul Liturghiei si în timpul celorlalte rugăciuni, că ajungi la o rugăciune de sine miscătoare. Permanent se roagă inima. Neîncetat, cum zice apostolul.

Eu am scris câteva predici despre treptele rugăciunii. Am vrut să scriu si una despre rugăciunea contemplativă, care-i mai înaltă decât rugăciunea inimii, dar nu are nici un rost la oamenii de azi, că nu o înteleg; este pentru cei desăvârsiti, aceea este în extaz, rugăciunea cea de foc, în răpire. Am pus acestea pe care le poate întelege oricine. Noi le-am citit, si numai cu atât am rămas. Le-am înteles, dar nu le-am lucrat niciodată în viată. Asa este.

- Cum cunoastem noi care este calea cea bună a mântuirii?

- Sfatul bun te va păzi si cugetul drept te va apăra. Si iarăsi zice Scriptura: Cei ce n-au sfătuitori, cad ca frunzele. De aceea este bine, mamă, să ne mai sfătuim.

- Cum putem trăi noi în viata de obste fără tulburare?

- Zice Sfântul Ioan Gură de Aur: "Tăria celui din obste este ascultarea; tăria împăratului stă întru multă ostire; iar tăria celui din liniste este multa rugăciune. Si căderea celui din obste este neascultarea - când nu face ascultare; si căderea celui din liniste, împutinarea rugăciunii".

La pustie aveam timp să mă rog 14 ore si mai mult.

- Cum trebuie să ne purtăm, noi crestinii ortodocsi fată de oamenii eretici?

- Nu cumva socotind noi că iubim pe aproapele, să ne lăsăm călcati de cei străini de dreapta credintă în Hristos, care voiesc a ne depărta pe noi de la Ortodoxie si a ne impune credinta lor cea strâmbă si eretică. Iar dacă voiesc a ne ataca credinta noastră cea sfântă sau Sfânta Traditie a Bisericii Ortodoxe, atunci trebuie să o apărăm cu toată puterea până la moarte, după cum zice Sfântul Nicodim Aghioritul în Războiul nevăzut.

Se cade, asadar, oricărui preot ortodox si oricărui crestin al Bisericii noastre dreptmăritoare, să fie un bun ostas al lui Hristos cu toată evlavia si cu mânie bărbătească si tare să apere, prin cuvânt si prin scris, adevărul dreptei noastre credinte. Nu se cuvine a fi blând acolo unde nu trebuie a te purta cu blândete. Acelasi lucru ne învată si Sfântul Pimen cel Mare, zicând: "Se cade nouă a răbda toate, măcar de ne-ar scoate cineva si ochii sau ne-ar tăia mâna noastră cea dreaptă, iar dacă cineva voieste a ne depărta si a ne despărti pe noi de Dumnezeu, atunci să ne mâniem" (Pateric, Cuvântul 118). Si iarăsi zice: "Întâia oară fugi, a doua oară fugi, a treia oară fă-te sabie cu cel ce vrea să te despartă pe tine de dreapta credintă".

- Dar cum trebuie să ne comportăm cu acesti oameni?

- Auzi ce spune apostolul? Biserica este Trupul lui Hristos. Cap al Bisericii este Hristos. Toate sectele mistice si rationaliste, nu numai din România, care s-au despărtit de Biserică, s-au despărtit de Hristos. Nu mai au legătură cu Hristos. Gata. Asa este. Si pe sectari, nu în casă, nici în ogradă să nu-i primesti, ca nu cumva să ne împărtăsim de lucrurile cele rele ale lor si de ereziile lor.

- Si dacă vin cu tot felul de cărti, ce să facem cu ele?

- Pe foc, pe foc, pe foc! Ei au diavoli numiti arhiconi, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Îi învată toată Scriptura pe de rost, dar pe dos, pe dos, pe dos. Le tâlcuieste toată Scriptura pe dos. Din Scriptură îti vorbeste, dar pe dos, nu cum spune Biserica si dogmele Bisericii. Să nu vorbiti cu ei.

- De ce Biserica Ortodoxă nu se prea implică în misionarism, ca să facă cunoscută dogma ortodoxă în alte părti, cum fac catolicii si celelalte confesiuni?

- Biserica Ortodoxă trăieste! Cea mai mare învătătură este trăirea. Eu am la spovedanie popor de la tară. Tin traditia sfântă cum au învătat-o de la părintii lor. Datorită poporului se tine mai tare Ortodoxia la noi.

- În câte feluri se împart oamenii pe pământ, din punct de vedere al credintei în Dumnezeu?

- Oamenii de pe pământ se împart în trei grupe: crestinii, care cred în Hristos; necrestini sau păgânii, care nu cred în Evanghelia lui Hristos, ci în anumiti oameni zeificati, precum Brahma, Buda, Confucius, Mahomed etc., si a treia grupă, ateii, care nu cred în nici o divinitate.

Necrestinii se împart si ei în trei grupe: monoteisti - evrei si mahomedani; dualisti - care cred în două principii, al binelui si al răului; si politeisti, care cred în mai multi idoli sau zei mincinosi.

Crestinii se împart la rândul lor în trei mari confesiuni si Biserici: ortodocsi, catolici si protestanti. Din protestanti s-au format mai multe ramuri, ca protestanti de Confesiune Augustană (luterani), reformati, anglicani, metodisti, prezbiterieni si grupări neoprotestante.

- Care din aceste categorii de crestini au harul mântuirii?

- Biserica noastră Ortodoxă învată că harul este dat tuturor oamenilor (Tit 2, 11), deoarece Dumnezeu voieste ca toti oamenii să se mântuiască si la cunostinta adevărului să vină (I Timotei 2, 4). Dar harul nu sileste pe nimeni. Oamenii au libertatea să-l primească si să conlucreze cu el sau să-l respingă. Cei dintâi se mântuiesc, cei din urmă, nu (Învătătură de Credintă Ortodoxă). Biserica Ortodoxă, fiind Biserică apostolică, are harul mântuirii.

- Care dintre crestini se vor mântui?

- Numai crestinii care slujesc lui Dumnezeu întru adevăr, aceia se vor mântui, după cum spune Duhul Sfânt: Aproape este Domnul de toti cei ce-L cheamă pe El întru adevăr (Psalm 144, 18). Despre oamenii care nu au primit credinta în Dumnezeu nu putem zice că se mântuiesc, deoarece apostolul ne învată: Este un Domn, o credintă si un botez (Efeseni 4, 5; I Corinteni 12, 12). Si iarăsi: Pace peste cei ce vor umbla cu dreptarul aceasta (dreapta credintă) (Galateni 6, 16) si în alt loc: Cine nu se luptă după lege, nu se încununează (II Timotei 2, 5).

- Toti oamenii au harul Sfântului Duh?

- Păgânii, necredinciosii si apostatii (lepădatii de dreapta credintă) nu au harul Preasfântului Duh. În Vechiul si Noul Testament, harul Sfântului Duh a fost făgăduit tuturor celor ce vor crede în Iisus Hristos (Isaia 44, 3; 59, 21; Iezechiel 36, 27; Fapte 2, 17-18). În vremea de apoi multi înselători si hristosi mincinosi se vor arăta cu viclenie că au harul Sfântului Duh si vor face semne mari si minuni false cu puterea satanei, spre a însela pe multi si a-i îndepărta de la dreapta credintă, precum a zis Domnul (Matei 24, 24).

Vrăjitorii, proorocii mincinosi, ereticii, înselă-torii si făcătorii de minuni false sunt urâciune înaintea Domnului si Dumnezeu nu ascultă de ei (Levitic 20, 27; Deuteronom 18, 10-12).

Crestinii care cad în păcate grele întristează Duhul Sfânt (Efeseni 4, 30). Totusi nu pierd harul mântuirii. Dacă se vor întoarce din toată inima la spovedanie si la lucrarea faptelor bune, iarăsi dobândesc harul Preasfântului Duh, fiindcă primul păcat împotriva Sfântului Duh săvârsit de ei este, după cum zice în Învătătura de Credintă Ortodoxă, "răutatea neîncrederii adevărului arătat si dovedit, al dreptei credinte în Hristos".

- Părinte Cleopa, dati-ne un cuvânt de încheiere.

- Cuvânt de încheiere trebuie mai întâi să mă prihănesc pe sinemi că vorbesc ce nu fac. Si de aceea vă rog să vă rugati pentru mine, păcătosul, ca să-mi aduc aminte de cuvintele Sfântului Ioan Scărarul: "Cade-se celui ce învată si nu face, ca, rusinându-se de cuvintele sale, să înceapă si el a lucra într-o bună zi".

Asa si eu, poate vorbind la altul, mă gândesc si eu vreodată să fac. Pentru că de vorbit este usor. Nimic nu-i mai usor ca vorba. Amin.

MESAJE DUHOVNICEŞTI ALE MARILOR PĂRINȚI

transmise pe bandă magnetică (II)

PăRINTELE CLEOPA CATRE PARINTELE PAISIE

(Vineri, 1 ianuarie 1982)

Preacuvioase Părinte duhovnic Paisie,

Prin mijlocirea fratelui Petru, care stăruieste mereu să facă o legătură între noi, având câteva momente libere aici la casa din deal, vă trimit smerite închinăciuni si metanii cu dragoste în Iisus Hristos, în anul 1982, si doresc ca Preasfântul Dumnezeu si Preacurata Lui Maică să vă lungească zilele spre folosul miilor de crestini care vă cercetează si în anul care vine să sporiti întru crestere si întru darul lui Dumnezeu, să fiti de folos si nouă monahilor, la tot poporul si credinciosilor care vă cercetează.

Vă doresc din toată inima multi si fericiti ani si vă rog iar din toată inima să nu mă uitati si pe mine păcătosul, lenesul si necuratul, în sfintele si curatele rugăciuni care le faceti acolo către Mântuitorul si Maica Domnului.

Eu, ca totdeauna, sunt încărcat de griji, de răspândire, de lenevire, de nesimtire, de neluare aminte, de acedie, adică de moleseala vointei, si măcar că am intrat într-un an nou, în loc să pun început bun, merg înapoi ca racul.

Blagosloviti si mă iertati pe mine, păcătosul.

PARINTELE CLEOPA CATRE PARINTELE ARSENIE

(Vineri, 1 ianuarie 1982)

Cuviose Părinte duhovnic Arsenie,

Văd că nu mă lasă în pace fratele Petru până nu trimit câteva cuvinte pe acolo. Mă minunez de dragostea lui cum s-a aflat el între noi să putem vorbi unii cu altii. Se vede că este lucrarea Preasfântului Dumnezeu prin el.

Asadar, având câteva momente libere, vă rog din toată inima să primiti din partea nevredniciei mele smerite închinăciuni si sărutări cu dragoste în Iisus Hristos.

Preasfântul si Preabunul Dumnezeu si Preacurata Lui Maică si toti sfintii să vă ajute să sporiti si să fiti de mare folos milioanelor de credinciosi care vă cercetează acolo si vă cer sfat si pe care îi mângâiati si-i ziditi în Hristos.

Bine faceti că vă tineti de cuvântul marelui Apostol Pavel, care zice: Nimenea al său să nu caute, fiecare să lucreze pentru binele si zidirea aproapelui.

Bine faceti că sunteti de jertfă acolo cu atâtea mii de suflete, deoarece, după învătătura Sfântului Isaac, folosul fratelui este roada ta.

Dumnezeiescul Ioan Gură de Aur într-una din Omiliile sale zice asa: "Eu vorbesc din catedrala aceasta - adică a Sfintilor Apostoli din Constanti-nopol -, si văd multime de oameni aici. De se vor întoarce 100 la Hristos, plată însutită voi avea. De se vor întoarce 60 sau 30, nu mică este plata; iar de se va întoarce numai unul, si pentru acesta mare plată îmi va da mie Hristos, că un singur suflet este mai scump decât toată lumea, după cuvântul care a zis: Ce va da omul în schimb pentru sufletul său, măcar de-ar câstiga toată lumea. Iar de nu se va întoarce chiar nici unul, eu nu voi înceta să învăt si să predic, deoarece fântânile izvorăsc si izvoarele curg, măcar de ar lua cineva si ar bea apă din ele sau nu ar bea, ele îsi fac datoria".

Asa cum vă stiu activ, aprins în credintă, cu dragoste de a zidi pe altii si a-i folosi; asa cum v-am cunoscut cu mila Domnului cât am fost împreună, tot asa, cu atât mai mult acolo unde v-a dus Dumnezeu, să puneti toată activitatea duhovnicească în folosul poporului si a atâtor mii de suflete însetate după cuvântul lui Dumnezeu.

Din toată inima doresc ca Preasfântul Dumne-zeu să rânduiască ca, atunci când vom muri si ne vom întâlni înaintea Mântuitorului, să văd în urma Părinte-lui duhovnic Arsenie un sobor de mii si mii de suflete curătite si luminate de el prin cuvânt si pilda vietii.

Această dorintă să fie pururea între noi, ca, cu darul lui Dumnezeu, să lucrăm în slujba aproapelui, si mila lui Dumnezeu va completa neputintele noastre cu folosul sufletelor care ne cercetează si ne cer ajutorul

duhovnicesc.

Fiind îndemnat si de fratele Petru, vă rog, dacă credeti de bunăcuviintă si socotiti că-i bine, să trimiteti la toti iubitii credinciosi din Constanta si Mangalia, care ne cunosc, multă bucurie în Hristos, mângâierea Duhului Sfânt, spor în cele duhovnicesti în anul acesta în care am păsit (1982) si mai presus de toate, tuturor le dorim mântuirea sufletului si să sporească în frica lui Dumnezeu, în dragostea lui Dumnezeu si în toate faptele bune.

Mila Domnului nostru Iisus Hristos si Acoperământul Preasfintei si Preacuratei Sale Maici să rămână cu noi în veacul de acum, în anul care vine si în veacul cel viitor. Amin.

PARINTELE CLEOPA CATRE PREACUVIOSUL PARINTE ILARION

(Vineri, 1 ianuarie 1982)

Preacuviose Părinte Arhimandrit Ilarion,

Iată fratele Petru l-a pus Dumnezeu între noi un fel de mijlocitor, prin care ne întâlnim asa pe această cale cu ajutorul aparatului, noi fiind la mare distantă. El îmi spune să vă trimit câteva cuvinte.

Eu, păcătosul si nevrednicul, din partea mea vă trimit mai întâi smerite închinăciuni cu dragoste în Iisus Hristos si vă doresc înaintea Preasfântului Dumnezeu si a Preacuratei Lui Maici să vă sporească puterile duhovnicesti, energia fizică si cea duhovnicească si în anul care a sosit să stati în slujba apostolatului acolo pentru milioanele de suflete care vă cercetează si vă cer ajutorul duhovnicesc.

Preasfântul Dumnezeu să vă întărească, să vă mângâie, să vă sprijinească în această activitate duhovnicească si Preacurata Lui Maică să vă acopere cu dumnezeiescul ei Acoperământ de ispitele văzutilor si nevăzutilor vrăjmasi. Si vă rog din toată inima să nu mă uitati pe mine păcătosul la sfintele rugăciuni, că eu niciodată până acum n-am pus început bun de faptă bună.

Multă bucurie în Iisus Hristos si multă dorire de sporire si crestere în cele duhovnicesti. Spuneti tuturor ce ne cunosc de acolo si pe toti vă rog să nu mă uitati în sfintele rugăciuni. Amin.

RĂSPUNSUL PĂRINTELUI ILARION
CĂTRE PĂRINTELE CLEOPA

Preacuvioase Părinte Cleopa,

Tare mult m-am bucurat de cuvintele frumoase pe care le-ati adresat către mine, păcătosul, care mă găsesc la Cernica.

M-am bucurat tare mult că sunteti sănătos si vă rugati si pentru mine păcătosul.

Eu mă rog Bunului Dumnezeu ca să vă tină sănătos si pe mai departe, si cu rugăciunile preacuviosiei voastre să mă întăresc si eu în lupta pe care o am zi de zi, atât cu patimile mele cât si cu lupta ce vine din afară.

Vă sărut mâna cu multă dragoste si cred si doresc să ne întâlnim cât mai degrabă spre a ne împărtăsi cuvinte de întărire si de bucurie, cuvinte de ajutor duhovnicesc spre mântuire.

Blagosloviti si mă iertati pe mine, păcătosul Ilarion Argatu!

PĂRINTELE ARSENIE CĂTRE OBSTEA MĂNĂSTIRII SIHĂSTRIA (1982)

Părinte Paisie, Părinte Cleopa si toti dragii mei de la Sihăstria.
Nemernicia mea a făcut să lupt singur, păstrând în inimă duhul Sihăstriei de atunci. Locul acela în sihăstreasca Sihăstrie ajută mult si mai ales preacuviosiile voastre, Părintele Cleopa, Părintele Paisie, Părintele Ioil, Părintele Chiril, Părintele Macarie si Valerian si alti dragi părinti ai mei de acolo. Ati păstrat o cuviincioasă si îngerească unitate a duhului locului, al rânduielilor. Ati folosit multă lume ca niste stâlpi cuviosi, statornici, întelepti si cu inimile calde pentru toti.
Stiu că duhul vă spune că eu sunt slab si rănit, dar si mă bucur foarte mult că mă cercetati si simt mângâierea ce mi-o dati si pe care am simtit-o totdeauna de când a binevoit pronia cerească să vă cunosc. Vă iubesc mult! Împrejurările fac să fiu departe si Bunul Dumnezeu si Măicuta Domnului stie si lacrimile mele străine si sărace pentru mântuirea mea cu ajutorul duhului vostru.
Nu pot să nu amintesc si de preaiubitul Ambrozie si Marcu care se luptă asa cum îi place bunului Dumnezeu să fim pe lumea aceasta.
Vă sărut mâinile cu multă smerenie si iubire, eu, fiul vostru slab, dar plin de nădejde, Arsenie. Amin.

RĂSPUNSUL PĂRINTELUI PAISIE PENTRU PĂRINTELE ARSENIE (1982)

M-am bucurat, Părinte Arsenie, de blagoslo-venia sfintiei voastre si de dragostea ce ne-o purtati, pentru că nu ne-ati uitat, de ne-ati pomenit pe noi si pe toti care i-ati cunoscut.
Noi vă dorim tot ce este bun si frumos, tot ce este folositor si plăcut lui Dumnezeu si dacă nu ne vom mai întâlni în viata asta, să ne facă Dumnezeu parte să ne întâlnim acolo în vesnica fericire. Amin.
Blagosloviti si mă iertati!

RĂSPUNSUL PĂRINTELUI CLEOPA PENTRU PĂRINTELE ARSENIE (1982)

Preacuvioase Părinte si mult iubite si fratele meu, Arsenie.
Multumesc Preasfintei si de viată Făcătoare Treimi, Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu si pururea Fecioarei Maria si mijlocirii tuturor sfintilor, care au binevoit măcar asa prin aceste mijloace să putem vorbi de la această mare distantă care ne desparte numai cu trupul, nu si cu duhul.
Iubite Părinte, mai întâi vă multumesc din toată inima că nu ne-ati uitat si păstrati unitatea duhului si dragostea aceea ce a fost oarecând între noi.
Dragostea lui Dumnezeu nu cunoaste hotare; ea nu cunoaste granite. Dragostea lui Dumnezeu trece peste toate si nu numai peste granitele veacului de acum, a unei tări sau a unei localităti, ci ea trece si peste granita mortii.
Auzim pe marele Apostol Pavel zicând: Limbile vor înceta, proorociile se vor desfiinta, iar dragostea rămâne. Singura din cele trei virtuti teologice care rămâne în veacul viitor si nemărginitii vecilor este dragostea, care trebuie să o purtăm în sufletele noastre si care este mai mare decât toate virtutile în acest veac si în cel viitor.
Iubite Părinte, îmi dau seama, după cum ati spus, că luptati singur. Nu sunteti singur! Aveti pe Preasfântul nostru Mântuitor, pe Preacurata Lui Maică si pe sfintii lui Dumnezeu. Aveti învătăturile dumnezeiestii Scripturi, ale celei vechi si ale celei noi, învătăturile dumnezeiestilor părinti si aveti practica vietii, cu care, prin darul lui Hristos, ati străbătut până acum, care vă ajută să puteti fi de mare folos în acel loc unde este atâta afluentă de suflete, care vin acolo cu atâtea si atâtea nevoi sufletesti.
Un singur suflet este mai scump decât toată lumea, că la această valoare l-a ridicat Însusi Dumnezeu Cuvântul, Care zice: Ce va da omul în schimb pentru sufletul său, măcar de ar dobândi toată lumea? Nu are valoare lumea toată cât are un suflet.

Deci acolo aveti posibilitate să aduceti la lumină si la mântuire nu un suflet, ci mii de suflete, numai să vă întărească Preasfântul Dumnezeu si Preacurata Lui Maică să puteti face fată, cât este cu putintă, atâtor nevoi sufletesti, care se cer mai ales acolo unde este sezonul de vară si unde vin atâtea suflete, unele mai zbuciumate decât altele de ispitele si de valurile veacului de acum.
Iubite Părinte, asa a binevoit Dumnezeu ca prin fratele Petru noi să putem vorbi de la asa mare distantă si să mai auzim unul altuia vocea, care este mult dorită între noi. Eu sunt cam bolnav cu inima, acum putin si cu ficatul de câtăva vreme. Bunul Dumnezeu stie viata noastră si scânteia de viată care o avem, cât o mai lasă Ziditorul în noi.
Sunt si eu foarte, foarte ocupat cu multe suflete, care nu-mi dau răgaz zi si noapte. Când mai am putine momente de liniste mai însemnez ceva, mai scriu câte ceva, să rămână după ticăloasa asta viată, poate pentru cineva care va voi să citească.
Cu multă umilintă si dragoste mi-aduc aminte de momentele care le-am petrecut împreună, când mi-ati fost de mare ajutor si mângâiere în scârbele mele si în necazurile prin care am trecut si totodată v-am socotit ca pe un înger a lui Dumnezeu lângă mine, că ati fost om cu frică de Dumnezeu, cu dragoste mare si cu bărbătie de cuget în toate supărările si m-ati îmbărbătat si mi-ati fost de mângâiere.
Acum Preamilostivul Dumnezeu a rânduit să fim departe unul de altul, dar această depărtare este, asa după cum am zis, numai cu trupul nu si cu duhul. Nimic nu ne împiedică pe noi să trăim într-un gând si într-un duh înaintea lui Dumnezeu, numai dacă rămâne între noi dragostea Preasfântului Dumnezeu.
Din când în când vin si de pe acolo credinciosi, de pe la Constanta, de pe la Mangalia, din Dobrogea, de pe la Tulcea, care ajung mai rar pe la noi si totusi ajung. Am întrebat când si când dacă vă aflati sănătos si unii v-au cunoscut si mi-au spus de frumoasa activitate si energia duhovnicească care vă stăpâneste ca totdeauna si în momentele de fată.
As dori, de va voi Preamilostivul Dumnezeu, să ne vedem, dar nu stim chipul proniei lui Dumnezeu ce este între noi.
Am fost invitat cu mare stăruintă să mă duc la Galati, unde Părintele Teofil Pandele s-a sârguit si a făcut o biserică si a sfintit-o în ziua de Sfintii Voievozi, Sfintii Arhangheli Mihail si Gavriil. El a trimis si masina, a venit si personal si am fost chemat eu, părintele staret, părintele staret de la Secu, de la Neamt, mai multi părinti, si eram dator să mă duc că acest părinte, încă de când era director în Ministerul Cultelor, a ajutat foarte mult această mănăstire, care stii că a fost arsă si necăjită.
Dar n-am putut să ne ducem. Una că a fost hram la Mănăstirea Agapia, tot cu hramul Sfintii Voievozi, si părintele staret a fost chemat de Înalt Preasfintitul mitropolit Teoctist să slujească acolo, si părintele staret de la Neamt si de la Secu, iar eu singur, fiind si bolnav, nu m-am bizuit; si asa că n-am fost.
Dacă era să ajung pe acolo, mă gândeam, fiindcă n-am fost niciodată în Dobrogea în viata mea, să mă duc pe la Preacuviosia Voastră, să vizitez Sfânta Mănăstire Cocosu, unde am aflat că se află moastele celor patru sfinti martiri: Atalos, Zoticos, Filipos si Camasis, care s-au găsit la Niculitel în Dobrogea. Si cu această fericită ocazie, aveam să trec si pe la Sfintia Voastră si pe la acele sfinte moaste. Dar rămâne acest lucru în voia lui Dumnezeu, poate pentru mai târziu, de voi mai avea zile.
Am dorit de multe ori, când am avut momente de liniste, să ne mai vedem. Dar, cum am zis, lăsăm toate în voia Domnului si la rânduiala Lui cea preabună. Un lucru să rămână între noi: să rămână dragostea lui Dumnezeu si bunăvointa Lui si să rugăm îndurarea Lui să nu ne despartă pe noi cu duhul. Si să rămână mila Domnului Dumnezeu si Mântuitorului nostru Iisus Hristos si acoperământul rugăciunilor Preasfintei si Preacuratei maicii Sale si ale tuturor sfintilor cu noi păcătosii, în veacul de acum si în cel viitor. Amin.
Blagosloviti si mă iertati pe mine, păcătosul.

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE ARSENIE
(Aprilie 1984)

Spune-i părintelui Arsenie smerite închinăciuni cu dragoste, să se roage pentru mine păcătosul, că sunt foarte, foarte ocupat. Chiar acum când vorbesc mi-au venit niste studenti care au trecut pe la Mănăstirea Neamt si mi-au spus că trebuie să vină seminaristii de la Neamt cu profesorii, pentru niste predici să le vorbesc aici pe munte.
Altfel am primit o scrisoare oficială de la Mitropolie. Sunt cerut de Vlădica Antonie la un congres, nu stiu unde, si va trebui să mă duc. A venit oficial să mă duc pe ziua de 1 iunie.

Sunt cam bolnav cu inima. Obosit. Am si soborul mănăstirii, trebuie să fac si de săptămână la sfântul altar. Poporul nu mă lasă în pace. Nici nu am când mă gândi.
În momentele foarte putine, când mai am ceasuri de liniste, mă duc la casa din pădure, acolo unde-i prisaca mănăstirii si acolo mai scriu câte ceva, ca după ce voi închide ochii să rămână ceva în biblioteca mănăstirii.
Bunul Dumnezeu si Preacurata lui Maică să ne facă parte de mântuire. Vă zic "Hristos a înviat", Părinte Arsenie, si vă rog pe toti să nu ne uitati în sfintele rugăciuni!
Mila Domnului si Acoperământul Preasfintei Maicii Sale să fie si să rămână cu noi în veacul de acum si în cel viitor. Amin.

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE PAISIE

(Aprilie 1984)

Preacuvioase Părinte Paisie,
Îti vorbesc asa în grabă, în fugă, că am avut un consiliu chiar acum si am fost si cu biserica. Suntem foarte aglomerati cu lumea. Nu stim ce-om mai face cu atâta lume. Vine Înăltarea Domnului, vine Duminica Mare. Am fost înstiintat că vin aici câteva clase de la seminar cu profesorii, ca să le vorbesc.
Sunt peste măsură de ocupat. As dori să te rogi mai tare, să se ducă zăpada aceea de acolo. Toată. Că atunci când am fost la Sihla, numai trei săptămâni am fost bolnav. Numai cu frectii si cu injectii. Eram să mor. Am dormit într-o chilie acolo, am asudat, eram tot apă. M-am sculat când toca la biserică si am crezut că în biserică aveti foc, si când m-am dus nu era nici în altar foc. Si am stat două ore la Utrenie si când am venit aici m-a luat o durere, ca atunci când am venit din Italia. Rinichii si rinichii si rinichii. M-a tinut vreo 2-3 săptămâni.
M-am învătat minte, când mă duc la Sihla trebuie să-mi iau schimburi cu mine si s-o iau încet, să iau seama cum dorm si ce fac. Dacă va fi mila Domnului si a Maicii Domnului sper, peste o săptămână-două, adică înainte de Înăltare, să ne mai vedem, numai dacă ai să te rogi sfintia ta să se ducă toată zăpada. Când mă duc acolo să fie cald! Să-i spui Părintelui Ilarion de la bucătărie, ca atunci să facă un bors de urzici bun! Stie el cum.
Stăm si noi de azi pe mâine. Obositi până-n gât. Avalansă de lume. Grija de sobor. La biserică am fost de rând în prima săptămână după Pasti si acum îmi vine rândul iar. Cât va mai rândui mila Domnului si cu rugăciunile Preacuviosiei voastre, ne vom strădui să mai facem câte ceva.
Vă rog să nu mă uitati în sfintele rugăciuni, si când o fi să mă duc pe acolo, dacă a rândui Domnul, vom vorbi mai pe larg cele ce ne va da Bunul Dumnezeu atunci în gând.
Acum merge fratele Petru, care este un fel de curier, de la Constanta până la noi, si de aici până la Bucuresti si în toată lumea, si duce vorbele noastre de aici dincolo. Să-l pomeniti si pe el la rugăciune si pe mine păcătosul.
Blagosloviti si mă iertati!

PĂRINTELE PAISIE CĂTRE PĂRINTELE CLEOPA

(Aprilie 1984)

Părintele Cleopa, vă multumesc pentru dragostea care o aveti si o purtati pentru mine păcătosul si mă bucur pentru că ne-ati făgăduit că veti veni pe la noi. Eu v-am asteptat când a cânta cucul, dar la noi încă n-a prins a cânta cucul; la noi încă-i iarnă.
Dumnezeu să ne ajute ca să ne mai întâlnim si pe lumea asta si să ne dea Dumnezeu răbdare în toate cele ce le rânduieste pentru mântuirea noastră. Amin.

PĂRINTELE CLEOPA DESPRE
PĂRINTELE ARSENIE
(Martie 1986)

Se luptă săracul singur la Techirghiol. Este unul cu barbă mare. Si este un om cu toată inima pentru Biserica lui Hristos si pentru mântuirea lumii. El, unde s-a dus, a făcut mare cinste Bisericii. Îi sincer si cu el si cu Dumnezeu si cu lumea. Mare dragoste are de a învăta pe oameni. Si are un cuvânt. Cred că-l mai are si acum: "Fratilor, nu vă jucati cu mântuirea!" Asa le spune. "Nu vă jucati cu mântuirea".
Încă de când era frate predica. Se chema fratele Anghel, când l-am primit aici. Îl aveam ucenic la stăretie. Si aveam un scaun, un jilt pe care dormeam noaptea, ca preot tânăr să fiu mai treaz. O dată mi-a zis: "Îmi dai voie, când nu esti acasă, să stau eu pe scaunul acela?" I-am zis: "Stai". Si apoi de-acolo le tinea lectie: "Băgati de seamă! Eu sunt ucenic, doar sunt în scaunul staretului. Eu vă învăt în locul lui!"
Si le spunea frumos si-i învăta. Asa a fost viata lui. Foarte, foarte sincer si hotărât. Si s-a jertfit săracul în multe părti în tara asta. Si acum este acolo si cred că a trecut si el de 70 de ani, că eu nu mai tin minte. Si el nu uită mănăstirea de unde a plecat.
L-am avut si la Slatina, altă mănăstire unde am fost eu staret. Eu stiu că el pune toată inima să-i învete pe oameni, să le spuie. Si el îi slăbit, săracul, si nu mai poate. Amu si bătrânetea...

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE
PĂRINTELE ARSENIE
(Martie 1986)

Părinte Arsenie, acum când grăiesc cu sfintia ta, casa-i plină de lume; vede fratele Petru. Mai trebuie să sosească si 50 de crestini de la Pitesti acum. Suntem peste măsură de aglomerati. Dar mă bucur că vă tine Dumnezeu si Maica Domnului cu sănătate si cu putere de muncă până în ziua de astăzi.
Eu sunt un hârb legat cu sârmă. Operatie grea am avut astă-vară. Hernie strangulată. Acum sufăr cu inima, mă cam dor si plămânii. Este si vârsta. Mai am trei săptămâni si păsesc pe 75 de ani. Si să fie mila Mântuitorului cu noi să ne întâlnim la rai. Poate aici n-om fi vrednici să ne mai întâlnim. Eu as dori să ne întâlnim în toată ziua, dar suntem la mare distantă.
Luptati-vă acolo, cu darul lui Hristos si cu rugăciunile Maicii Domnului. Eu vă am cu nevrednicie în pomelnicul meu de la Sfânta Proscomidie. Si vă am nu numai eu; multi părinti vă au care v-au cunoscut. Unde v-ati dus, ati fost omul dreptătii si al fricii de Dumnezeu si om cu mare dragoste de a mântui pe toti.
De aceea vreau să vă spun, fiindcă a venit fratele Petru, avem în fată Sfântul si Marele Post. Trebuie să luăm în călătoria noastră, de sapte săptămâni, întâi si întâi rugăciunea si postul. Apoi osteneala, apoi citirea sfintelor cărti, paza mintii, privegherea mintii; grijă mare de minte, că tot păcatul de la minte începe, si trezvia atentiei ne trebuie în toată clipa.
De aceea, bun este si postul si rugăciunea si mintea veghetoare, dar mai mult decât toate este dragostea. Asa ne-a arătat Apostolul Pavel, că mai mare decât toate rămâne dragostea. Milă, cât vom putea de fiecare, pentru că mila este fiica dragostei. Cu milă să lucrăm cât vom putea, ca să câstigăm si noi milă în ziua Judecătii si în vremea mortii.
Să ne ajute Preasfântul Dumnezeu si Maica Domnului si mie păcătosului si sfintiei voastre ca să terminăm călătoria cu bine si să ne întâlnim la rai.
Vă doresc toată bucuria duhovnicească în acest sfânt si mare post si să ajungeti cu bucurii duhovnicesti si în lumina Învierii lui Iisus Hristos, să vă bucurati de ziua Învierii Lui.
Vă doresc bucurie, sănătate, mântuire si să nu ne uitati în sfintele rugăciuni. Amin.

PĂRINTELE ARSENIE CĂTRE
OBSTEA MĂNĂSTIRII SIHĂSTRIA
(1986)

Blagosloviti, Preacuvioase Părinte Cleopa, Preacuvioase Părinte Paisie, Preacuvioase Părinte Ioil si Valerian, cuviosi părinti Ambrozie, Varsanufie, Macarie, precum si toti părintii mănăstirii.
Cu frică de Dumnezeu si cu sincere si smerite gânduri vă cer blagoslovenie din inimă si rugăciuni la toti. Nu m-am înstrăinat sufleteste absolut cu nimic de preacuviosiile voastre si de locul acela scump si sfânt, Sihăstria.
Sunt zi de zi cu inima la sfintiile voastre si aceasta este o mare mângâiere pentru mine. Bunul Dumnezeu, se vede, a rânduit ca eu să port pe alte meleaguri crucea si numele sfintei Sihăstrii. Stie Bunul Dumnezeu că, cu toată neputinta mea, nu am făcut decât cinste sfintei noastre Sihăstrii si, de asemenea, numelui preacuviosiilor voastre, Părinte Cleopa, precum si la toti, chiar la toti părintii si vietuitorii acestei iubite mănăstiri.
Am fost pe unde am fost, si singur am fost mereu. Nu m-am despărtit de nădejdea si puterea harului divin, si cu mare frică vă spun că nici de bucuria ce vreau s-o am, având pe Preasfânta, Preascumpa, Preaputernica mijlocitoare, Maica Dom-nului, la care nu va nădăjdui nimeni în zadar.
Aici am intrat în al unsprezecelea an de când sunt aici. Valuri, valuri de credinciosi vin la Techirghiol. Sunt obligat să-i primesc, să-i înteleg si la toti să le dau câte ceva si să plece cu nădejde.
Sunteti, Preacuvioase Părinte Cleopa si cu toti părintii, bucuria mea. Vă port cu drag si vă consider mereu puternici. Să nu mă lăsati din rugăciuni, precum si nevrednicia mea pe preacuviosiile voastre.
Blagosloviti si mă iertati pe mine, Arsenie protosinghelul.

PĂRINTELE PAISIE DESPRE
PĂRINTELE CLEOPA

Vă duceti la Părintele Cleopa de vale? Apoi el, cu darul lui Dumnezeu care îl are, vă satură de vorbă. A fost si el bolnav, l-a mai durut un picior, acum s-a mai îndreptat.
El nu încetează cu programul lui. Lucrează. Numai cărti de ale lui face. Si cu cuvântul si cu scrisul.
Părintele Cleopa a mai fost pe la noi. Vine o dată sau de două ori pe an. Cam asa vine la noi. Dar poate de acum va veni mai des.
A avut în plan să plece prin America, unde a mai vrut el să plece, dar a renuntat. Este bolnav. Nu se poate despărti de mormintele fratilor lui, a maicii lui, că-i la Agapia Veche. Totdeauna în predicile lui aminteste si de fratii lui, că a avut frati atâtia si, în sfârsit...
Părintele Cleopa, el îi singur în tara noastră cu darul care i l-a dat Dumnezeu lui. În sfârsit...
Spuneti-i să se roage, să mă pomenească la rugăciune, că eu sunt de azi pe mâine. Doamne ajută!

PĂRINTELE CLEOPA DESPRE
PĂRINTELE PAISIE
(1988)

În anul 1929 am venit eu la mănăstire. L-am cunoscut pe Părintele Paisie de când era fratele Petru. Era vizitiu la caii staretului Vladimir Bodescu. Venise de pe front de la Budapesta, a fost în primul război mondial. Mi-aduc aminte, săracul.
Cât de obosit este, când vede că vin oamenii, tot de milă zice: "Hai să-i primesc!" Däunăzi era acolo si era si Neonil. El, săracul, cu piciorul stâng umflat, nu mâncase toată ziua, nici nu dormise. Si iaca vin niste oameni din Bucovina: "Sărut mâna, domnu' părinte! că asa vorbesc ei. Am venit...". "De unde sunteti voi?". "De la Marginea...". Dar el trebuia să mănânce ceva în ziua aceea, că nu mâncase nimic. Era obosit. Dar Neonil zice: "Oameni buni, vreti să-l omorâti numaidecât? Uite, este bătrân! N-a mâncat! Nu-l lăsati nici să doarmă, nici să se roage, nici nimic! Îl doare piciorul! Uite piciorul celălalt este umflat si îl doare". Dar Părintele Paisie îi zice: "Măi, Neonile, măi, lasă-i săracii, măi! Mă dor picioarele, dar nu mă doare limba, măi. Dă-le drumul să vină". Si i-a primit si pe aceia.
Acum Părintele Paisie este cel mai bătrân. A păsit pe 88 de ani la 20 iunie. În 1897 e născut. Părintii lui se

chemau Ioan si Ecaterina. Tatăl lui a fost pădurar multi ani, dintr-un sat Stroiesti, din comuna noastră, de acolo. Si el a stat la Cozancea 28 de ani. A fost staret acolo si eclesiarh mare. Apoi l-am adus eu aici la Sihăstria, când eram staret în anul 1948. L-am cerut la mitropolie, i-am făcut mutatie, lui si părintelui Chiril. Si de atunci este aici. El a intrat în mănăstire în 1921. Fratii mei, Gherasim si Vasile, au fost ucenici la dânsul prin 1925-1927.
El cât a putut a mărturisit, cât nu, a citit. Când nu, le-a zis un cuvânt de folos. N-a respins pe nimeni, cât a putut el. El asa se stinge, în mijlocul poporului, dar multă lume are să plângă după el. A fost tare răbdător si tare bun. A fost un om care i-a mângâiat pe toti. Sub epitrahilul lui si-au aflat mângâiere si liniste mii si mii de suflete în viata lui.
Mila Preasfintei Treimi si Acoperământul Maicii Domnului să fie cu noi si în veacul de acum si în cel viitor. Amin.

PĂRINTELE DIMITRIE BEJAN CĂTRE OBŞTEA MĂNĂSTIRII SIHĂSTRIA

Părinte Cleopa si Părinte Ioanichie,
Vă sărut mâna la amândoi. Mâinile drepte. Mi-ati fost totdeauna foarte dragi si foarte apropiati, pentru că stiti ce vreti de la Dumnezeu. Să mă ierte Părintele Cleopa! Asa a fost în constiinta mea, de când l-am văzut si până astăzi, când fac această declaratie, că este cel mai curat călugăr la ora actuală din Ortodoxia românească.
Poate pe la Sfântul Munte să se găsească oameni superiori călugărilor nostri. Iar Părintele Ioanichie, el încă îl caută pe Dumnezeu. Este supraocupat cu cărti. Scrie! Are darul de a scrie si de a răspândi cuvântul lui Dumnezeu! Mai ales în partea practică a crestinismului nostru. Să-l ajute Dumnezeu să-si facă ucenici! Dacă Părintele Cleopa si Părintele Ioanichie nu lasă ucenici în urma lor, pustia se instalează la Sihăstria! Si-i păcat! Atâta duh: Paisie, Cleopa, Ioanichie si a mai fost staretul lor, părintele Ioanichie Moroi… Acolo a fost un duh bun încă de la înfiintarea acestui schit care a devenit mănăstire acum. As fi vrut să mor acolo, dar cred că Dumnezeu a hotărât să mor aici. Nu-s supărat. Noi rămânem cu trup, Părintele Cleopa si Părintele Ioanichie Că trupul se dă firii de Dumnezeu zidite. Până când? Poate într-o mie de ani, poate în mai putin. Ne prefacem! Răsar flori din noi; răsar copaci, urzici si spini!
Dacă sufletul nostru este bun la Dumnezeu, răsare la căpătâiul nostru un prun sau un măr sau un pom roditor! Dacă nu, urzici si spini! Peste o mie de ani nimeni nu va sti de Cleopa si de Ioanichie. Veti fi în rai! Să vă uitati de acolo, fără binoclu, la călugării de la Sihăstria! Viitorii călugări! Să veniti si, cu ajutorul lui Dumnezeu, să-i îndrumati! Este singura noastră obste călugărească care a găsit drumul direct la mântuire! Poate. Poate să fie si călugării de la Frăsinei! Poate acolo să fie si mai sporiti, pentru că nu pătrund femei în mănăstire.
Părinte Cleopa si Părinte Ioanichie, să faceti călugări, dar mai târziu, pe la 30 de ani. Să treacă întâi prin foc. Îl iei de pe băncile scolii si-l faci preot la 18 ani? Sunt preoti chiar aici; sunt foarte tineri, care nu stiu si nici nu au auzit de canoane. Trebuie crescuti ani de zile la umbra unui duhovnic; si încă un duhovnic ales, care să fie bun, perfect si cu cunostinte depline.
Unii sunt copii! Sunt tineri. Nu stiu că au intrat cu un picior în Rai! Nu stiu. Nici nu stiu ce-i acela Rai! Nu! N-au cum să stie. Să li se spună!…Nu-i obligatoriu să fie multă lume în mănăstire. Iar mănăstirile să rămână, ca întotdeauna, locul în care mergem noi ceilalti să ne împărtăsim!
Vă sărut mâna, Părinte Cleopa si Părinte Ioanichie! Si, când o să mor, o să mă duc la Dumnezeu si o să spun că faceti treabă bună, si vă astept în Rai! Dacă suferintele noastre pe pământ vor trage 51% în cumpăna lui Dumnezeu, si păcatele noastre vor fi numai 49%, atunci intrăm în Rai! Adică Bunul Dumnezeu apasă pe cumpăna aceea a faptelor bune si rele, apasă cu un deget si zice: "Hai să fie! Intră în bunătatea Mea!"
Asta o spun pentru mata, Părinte Cleopa si Părinte Ioanichie, care îmi sunteti si dragi si superiori ca formatie si ca duh. Nu putem intra la Dumnezeu decât cu dragoste! Asa se spune în Sfânta Carte. Cu bunătate, zic eu! Numai cu asta. Trebuie să fii bun nu numai cu cel care îti dă mâncare si haină. Să fii bun cu cel necăjit…
Eu vă sărut mâna si vă multumesc si vă zic: Să trăiti încă pe pământ pentru că sunteti necesari. Amin.

RĂSPUNSUL PĂRINȚILOR
DIN MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA
CĂTRE PĂRINTELE DIMITRIE

Iubite Părinte Dumitru, vă multumim în numele lui Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, pentru cuvântul duhovnicesc ce ni l-ati trimis acum, la început de an nou. Începutul unui nou an de viată însemnează, pentru noi toti, si începutul unei vieti noi în Hristos.
Rugati-vă pentru noi, iubite Părinte Dumitru, să ne dea Dumnezeu, în restul vietii, mai multă râvnă pentru rugăciune, pentru Biserică si lacrimi de pocăintă, ca să ne putem mântui.
Rugati-vă pentru noi să fim umbriti de harul Sfântului Duh, în această viată trecătoare, ca să putem mângâia si noi pe cei care vin pentru sfat si rugăciune, cu mângâierea pe care o primim de la Dumnezeu.
Rugati-vă pentru tara noastră, România, să fie ocrotită, prin mâna lui Dumnezeu, de toate primejdiile si ispitele ce ne împresoară din toate părtile!
Rugati-vă lui Dumnezeu si Maicii Domnului pentru preoti si ierarhi, pentru credinciosi si mănăstiri, ca să putem face voia Lui si să dobândim mântuirea sufletelor noastre, care sunt mai scumpe decât toată lumea.
Rugati-vă pentru Biserica Ortodoxă să iasă biruitoare din lupta aceasta cumplită cu satana, cu sectele, cu ateismul si să putem creste fii duhovnicesti vrednici pentru Biserica lui Hristos.
Vă stiu de atâtia ani. V-am fost cu nevrednicie un timp duhovnic si vă pretuim mult pentru bărbătia, statornicia si credinta cu care va întărit Dumnezeu, ca să iesiti biruitor din atâtea necazuri, bătăi si închisori, câte ati suferit pentru Hristos. Că zice Domnul: Cel ce va răbda până în sfârsit, acela se va mântui.
Sfintia Voastră ati împlinit cu prisosintă acest cuvânt al lui Hristos. De aceea puteti zice, ca si Sfântul Ioan Gură de Aur: Slavă lui Dumnezeu pentru toate!
Mâine si eu si sfintia voastră si toti oamenii vom pleca din trup si vom sta la judecată înaintea Dreptului Judecător, Iisus Hristos.
Să ne rugăm unii pentru altii ca să dobândim împreună mila lui Dumnezeu si în această viată si în cea viitoare.
Si dacă nu ne vom mai vedea aici în trup, pentru că amândoi suntem bolnavi si bătrâni, nădăjduim să ne învrednicim a fi în rai, ca împreună cu toti sfintii si dreptii să-L slăvim pe Tatăl, pe Fiul si pe Duhul Sfânt. Amin.
Iertati-mă, iubite părinte Dumitre, pe mine păcătosul.

Arhimandrit Cleopa Ilie

CUVÎNT LA NAŞTEREA DOMNULUI

Fiindcă ne aflăm în vremea de prăznuire a Nasterii lui Iisus Hristos, Mântuitorul si Dumnezeul nostru, m-am gândit să spun câteva cuvinte în legătură cu acest prealuminat si dumnezeiesc praznic al mântuirii întregii lumi.

Ati văzut că atunci când vine primăvara - fiecare din noi am apucat atâtea primăveri câti ani avem -, mai întâi începe să se încălzească vremea, soarele începe să ardă mai cu putere, să străbată cu razele sale până la noi. Apoi începe a încolti iarba, pământul se umple de iarbă verde si de flori; neamul păsărilor începe să cânte frumos în codri, în dumbrăvi, în câmpii si pe dealuri. Dobitoacele ies la păsune, păstorii cântă din fluiere de bucuria primăverii, soarele străbate cu putere printre vii si livezi, codrii înfrunzesc si toată podoaba pământului se schimbă spre înnoire si se face un fel de rai pe pământ. Si fiecare are o multumire sufletească ajungând să vadă această împodobire si înnoire a stihiilor vremii, si de bucurie si multumire dă slavă lui Dumnezeu.

Asa s-a întâmplat si când a ajuns la noi plinirea vremii, primăvara cea duhovnicească a nasterii Domnului, Dumnezeului si Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Ea pe toate le-a bucurat, cum a zis Arhanghelul Gavriil către păstori: Iată, vă bineves-tesc vouă bucurie mare (Luca 2,10). S-au bucurat cerul si pământul de această primăvară si înnoire a neamului omenesc.

Dar oare de când a venit la noi această primăvară? Încă de când a zis Dumnezeu către sarpe despre Eva: Aceasta îti va zdrobi capul (Facere 3, 15). Era o proorocie a lui Dumnezeu Tatăl, că prin femeie a căzut neamul omenesc, si tot prin femeie, la plinirea vremii, se va zdrobi capul sarpelui, adică al satanei.

Dar de ce se cheamă Hristos sământa femeii? Apostolii spun că Hristos din sământa femeii S-a născut. Pentru ce? Pentru că El nu este sământă de bărbat după trup. Căci zice dumnezeiescul Maxim Mărturisitorul în "Cuvânt teologic" la întruparea lui Dumnezeu sau în capetele cunostintei: "Sufletul Mântuitorului în persoana ipostasului s-a luat de la Duhul Sfânt, iar trupul din sângele Preasfintei si Preacuratei Fecioare Maria" (Filocalia 2, p. 215, într. 15, Sibiu, 1947, trad. de Pr. dr. D. Stăniloae).

Cam cu o mie cinci sute de ani înainte de venirea Domnului în trup, trăia în Mesopotamia, în tara cea dintre două râuri, Tigru si Eufrat, care se mai chema pe atunci "Poarta lui Dumnezeu", un mare vrăjitor pe care-l chema Valaam. El era dintr-o regiune numită Petor (Numerii 22, 5).

Tot în vremea aceea, poporul lui Israel era în nemernicia lui cea de patruzeci de ani, în pustie, si ajunsese în pământul amoreilor. După ce l-a bătut pe Sihon, împăratul amoreilor, trecuse în pământul Vasanului. Acolo l-a bătut pe Og, împăratul lor, si mare groază a băgat în popoarele de dincolo de Iordan si din pământul lui Moab, care era dincoace de Iordan, desi poporul încă nu trecuse Iordanul. Împărătia lui Moab, care era lângă poalele Muntelui Carmel si lângă Ierihon, avea pe atunci un împărat cu numele Balac.

Si acesta, când a văzut că poporul lui Israel - căruia îi ajuta Dumnezeu în vremea aceea, că era singurul popor ce se închina adevăratului Dumne-zeu - ia tară după tară si popor după popor, si a ajuns lângă hotarele lui, a fost cuprins de mare spaimă si grijă. De aceea împăratul Balac a strâns boierii curtii sale din Madiam si a zis: Poporul acesta mănâncă acum totul împrejurul nostru, cum mănâncă boul iarba câmpului (Numerii 22, 4).

Deci, sfătuindu-se ei si socotind că nu vor putea tine piept unui popor care se arată asa de puternic, au hotărât că nu este altceva mai bun de făcut decât să cheme în ajutor pe Valaam din Petor. Că la popoarele păgâne era mare credintă în acest vrăjitor pe vremea aceea. Atâta credintă aveau în acel mare vrăjitor, încât îl socoteau ca pe un dumnezeu.

Si a trimis Balac împăratul o delegatie peste Eufrat în Mesopotamia, cu mari daruri si cu mare cinste la Valaam din Petor, să vină să-i ajute cu farmecele sale, mai bine zis cu puterea drăcească, să bată pe poporul lui Israel, că dacă nu, tara lor va fi pierdută.

Si l-a dus pe vârful muntelui Peor si acolo i-a făcut jertfelnice. Dar Valaam, după ce i-a vorbit Dumnezeu prin gura asinei, în loc să blesteme poporul lui Israel a început să proorocească cele despre nasterea lui Iisus, zicând: Cât sunt de frumoase sălasurile tale, Iacove, corturile tale, Israele!... o stea răsare din Iacov; un toiag se ridică din Israel si va lovi pe căpeteniile Moabului si pe toti fiii lui Set îi va zdrobi. Din Iacov se va scula Cel ce va stăpâni cu putere... (Numerii 24, 5, 17-19).

Si astfel Valaam a proorocit de trei ori bine pentru Israel, despre steaua care trebuia să se arate în vremea nasterii Mântuitorului, si că Acesta va da lovitura de moarte lumii păgâne si idolatre si va împărăti peste toate popoarele lumii, până în veac. Apoi, sculându-se, s-a înapoiat în tara sa.

Acestea a proorocit pentru că Duhul lui Dumnezeu a umbrit pe Valaam vrăjitorul.

Băgati de seamă că acestea s-au întâmplat cu 1500 de ani înainte de venirea Mântuitorului, pe vremea lui Moise, când trăia Balac, împăratul Moa-bului. De atunci traditia aceasta era în tot pământul Persiei si în pământul unde se află astăzi Irakul si Iranul.

Si asa, din traditie în traditie, a ajuns proorocia aceasta, pe care o istoriseste dumnezeiasca Scriptură, până în vremea nasterii lui Iisus Hristos. Si s-a arătat steaua în Egipt, în Persia si în alte părti cu doi ani mai înainte.

Când au văzut magii o stea atât de mare, care nu-si mai făcea drumul ca si celelalte, de la răsărit la apus, ci venea de la miazăzi la miazănoapte -, stiind si proorocia lui Valaam -, au putut cunoaste despre steaua care va răsări din Iacov, din Israel, din protopărintele neamului evreiesc, Împăratul care va zdrobi toate împărătiile lumii si va împărăti în veac în împărătia cea duhovnicească si fără de sfârsit (conf. Luca 1, 33).

Dar cine erau magii care au pornit să se închine Mântuitorului? Să nu credeti că erau vrăjitori ca Valaam din Petor. Nu. În Persia, magi se numeau cei mai mari filozofi si astronomi, ghicitori în stele sau astrologi. Ei aveau cărti vechi rămase de la Valaam si de la alti înaintasi si stiau, din traditia de un mileniu si jumătate, că se va arăta o stea neobisnuită, o stea făcându-si drumul altfel, nu asa cum i-a zis Ziditorul de la început, si atunci Se va naste un Împărat care va împărăti toată lumea. Si pândeau, că erau astronomi, să vadă când va apărea steaua care să-si facă drumul ei, nu asa ca toate celelalte.

Oare nu te-ai speria să vezi acum o stea că vine de la miazăzi spre miazănoapte? Acum ai zice că e satelit, că seamănă cu stelele, dar atunci nu erau sateliti. Deci se stia că acesta este un semn minunat nemaiîntâlnit. "Oare ce-i cu steaua aceasta? O fi steaua despre care a spus Valaam din Petor!"

Si de ce a apărut steaua cu doi ani mai înainte de nastere? A fost o rânduială dumnezeiască să se arate cu doi ani mai înainte, ca să aibă ei când se pregăti pentru o călătorie lungă, din Persia până în Ierusalim, căci trebuiau să meargă peste 1000 de km, si pe atunci nu era atât de usor ca acum.

Si cei trei mari filosofi si magi au pornit cu cămilele încărcate cu hrană si cu daruri, să-L găseas-că pe Împăratul lumii.

Patru au pornit, dar numai trei au ajuns. Unul din ei cu numele Artavan, fiind împiedicat de diavo-lul, n-a putut să vină să se închine Mântuitorului în Betleem, ci a ajuns mai târziu, când Hristos era răstignit pe Cruce.

Iubiti credinciosi,

Dar cum s-a săvârsit această taină duhovni-cească? Nouă ne istoriseste Evanghelistul Matei asa: Iar nasterea lui Iisus Hristos asa a fost: că logodită fiind Maria, mama Lui, cu Iosif, mai înainte de a fi ei împreună, s-a aflat având în pântece de la Duhul Sfânt (Matei 1, 18).

Dar de ce a trebuit să se logodească cu bărbat cea Preasfântă si Preacurată Fecioară, dacă a născut de la Duhul Sfânt si a fost cămara plină de toate darurile Sfântului Duh?

După cum arată dumnezeiestii Părinti, Maica Domnului a fost logodită pentru două pricini. Prima, pentru că trebuia să fie mintit satana. Cu 700 de ani înainte de venirea Domnului, Proorocul Isaia, evan-ghelistul Vechiului Testament, a spus la capitolul 7, versetul 14: Iată, fecioara în pântece va lua si va naste fiu si vor chema numele lui Emanuel, ce se tâlcuieste, cu noi este Dumnezeu.

Satana a înteles, prin gura acestui prooroc, că o fecioară va zămisli în chip negrăit la plinirea vremii, prin lucrarea lui Dumnezeu, si din ceasul acela a început să pândească pe toate fecioarele câte erau pe fata pământului, să afle care din ele va naste fără bărbat, ca să pună piedici planului mântuirii neamului omenesc. Căci, dacă o afla poporul având în pântece nefiind logodită, o ucidea cu pietre, după legea lui Moise.

Dar satana s-a înselat, că nu poate el niciodată să împiedice lucrarea lui Dumnezeu si să întârzie taina mântuirii. Că zice dreptul Iov: El (Dumnezeu) destramă planurile celor vicleni... El prinde pe înte-lepti în istetimea lor si sfatul celor înselători ies prost (Iov 5, 12-13).

De aceea Dumnezeu Si-a arătat întelepciunea si prudenta, când a dat logodnic Fecioarei, ca să creadă toată lumea si însusi satana că este femeie ca toate femeile, si el (satana) să nu bănuiască că ea este

fecioara cea din veci asteptată si aleasă să nască pe Mesia.

Iar a doua pricină a fost si mai tainică. Sfântul Grigorie Teologul si Marele Vasile spun că s-a dat logodnic fecioarei, ca nu cumva satana, cunoscând de la început taina mântuirii, să nu intre în luptă cu Hristos. (Marele Vasile, Tâlcuire la psalmul 44 si Sfântul Grigorie Teologul, Cuvânt la Nasterea Domnului).

Căci Hristos trebuia să pătimească, să fie batjocorit, ocărât, schingiuit, răstignit si la urmă să fie omorât, si satana stia că noi prin rănile Lui ne vom vindeca. Toate acestea erau prezise de Isaia, care a zis: Dar El a luat asupră-Si durerile noastre si cu suferintele noastre S-a împovărat... si prin rănile Lui noi toti ne-am vindecat (53, 4-5).

Iată ce trebuia să pătimească El, conducătorul lumii, de la om! Si dacă ar fi stiut satana că această fecioară are să nască pe Hristos, nu avea oare să fugă departe de El? Ar fi luat lui Hristos orice prilej de a fi ocărât si batjocorit si omorât, ca să nu se plinească în felul acesta mântuirea lumii, care trebuia să vină prin Cruce.

Atunci satana n-avea să mai întărâte pe evrei, pe farisei, pe cărturari. N-avea să-l mai facă vânzător pe Iuda; nu apela la Pilat, nici la Irod, să-L prigo-nească. Dar de ce? Ca nu cumva să biruie Hristos si să ne mântuim noi! Dar asa, necunoscând taina, a început să-L prigonească chiar după botez, socotind că-i un drept sau un prooroc.

Că auzi ce-I spune satana în muntele Caranta-niei, căci nu stia sigur cine este: De esti Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini (Matei 4, 1). Iar altădată, când duhul necurat a strigat din îndrăcitul din tinutul gherghesenilor: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt? (Luca 8, 28).

A spus acestea pentru că diavolul stia scriptura care zice: Eu am zis: Dumnezei sunteti si toti fii ai Celui Preaînalt (Psalm 81, 6). Deci satana îl socotea pe Mântuitorul ca pe un fiu al lui Dumnezeu după dar, asemeni proorocilor si dreptilor către care a fost cuvântul lui Dumnezeu (Ioan 10, 35), nestiind că este Fiul lui Dumnezeu după fiintă, Cel care va prăda iadul si va omorî moartea.

Dar cu câti oameni nu se luptase el de atâtea mii de ani! Cu câti patriarhi, cu câti drepti, cu câti făcători de minuni, care au înviat si mortii? El stia că trebuia să vină proorocul prezis de Moise, dar nu stia că va veni în persoana lui Hristos. Iată, deci, cele două pricini pentru care a pus Dumnezeu logodnic lângă Preacurata Fecioară Maria.

Iubiti credinciosi,

Dar să mergem cu Evanghelia mai departe. Si Iosif, când a văzut că Maica Domnului are în pân-tece, s-a întristat. El stia că a luat pe această fecioară din mâna proorocului Zaharia, să-i păzească fecioria nestricată si s-o păzească cu totul în învătătura Sfintelor Scripturi. Si când a văzut-o grea, a început a se spăimânta, a se mâhni cu gândul, cum cântă Biserica: "Spăimântatu-s-a Iosif..." si "Nu te mâhni, Iosife...".

S-a mâhnit Iosif, gândind cum se poate ca o fecioară de 15 ani, curată si preasfântă, pe care a luat-o din Sfânta Sfintelor, pe care a hrănit-o Arhan-ghelul Gavriil 12 ani, încredintată lui ca unui om bătrân si văduv, cum se poate deci ca această cămară a tainelor, această floare a raiului si a cerului, să fie acum grea? Cine a înselat-o pe Maria? Cine a gresit cu dânsa? Cum de s-a încumetat cineva să se apropie de un vas al Duhului Sfânt?

Acestea erau întrebările pe care bietul si dreptul Iosif si le punea, mâhnindu-se după dreptate. Avea dreptul să se mâhnească, fiindcă toată grija de a o păzi era asupra sa. "Mă tem - gândea el - că de voi spune lui Zaharia aceasta, o să mă mustre, că de ce n-am păzit-o; iar dacă va afla poporul, pe dânsa o va ucide cu pietre. Da - îsi zicea el -, mai bine am s-o las în taină si mă duc".

Si cugetând el acestea, iată îngerul Domnului i s-a arătat în vis, grăind: Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ceea ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt. Iar Iosif a primit aceste cuvinte ca si cum Însusi Dumnezeu i-ar fi spus: "Nu te teme că a înselat-o cineva! Nu te teme că de comoara aceasta a Duhului Sfânt s-a atins cineva să ti-o fure! Nu. Este preasfântă, preacurată! Pentru dânsa am făcut cerul si pământul si am zidit toată făptura! Ia-o, si nu te teme!"

Si asa, întărit de înger, Iosif a luat-o! Si zice mai încolo Scriptura: Si n-a cunoscut-o pe ea până când a născut pe Fiul Său cel Unul-Născut, Căruia I-a pus numele Iisus (Matei 1, 25). De la acest cuvânt până când, pornesc neoprotestantii de tot felul si nu voiesc s-o laude si s-o cinstească pe Maica Domnului. Ci zic: Auzi ce spune Scriptura: Si n-a cunoscut-o pe ea până când..., ca si cum ar da a întelege că după aceea, după ce a născut pe Cel Unul-Născut, s-o fi cunoscut Iosif!

Dar nebuni sunt si slabi la minte toti cei care cugetă asemenea cu dânsii. Să cerceteze Scriptura mai întâi si să vadă ce înseamnă cuvântul până când. Si atunci să vadă adevărul, care străluceste mai mult decât soarele în Evanghelie si în toate dumneze-iestile Scripturi.

Cuvântul "până când" înseamnă vesnicie, se spune în Dogmatica Sfântului Ioan Damaschin. Si citind în scrierile dumnezeiestilor Părinti, vedem tâlcuit că, atunci când auzim zicându-se în psalmul 109: Sezi de-a dreapta Mea, până ce voi pune pe vrăjmasii Tăi asternut picioarelor Tale, să nu întelegi că de la judecată înainte, de când va zdrobi Hristos toată vrăjmăsia si pe diavolul si pe cei potrivnici, nu va mai sedea de-a dreapta Tatălui, spre a împărăti cu El peste toate veacurile, deoarece stim bine si este scris, că împărătia Lui nu va avea sfârsit (Luca 1, 33).

Sau când auzim de sotia lui David, Micol, fata lui Saul cea mai mică, se zice că n-a avut copii până în ziua mortii ei (II Regi 6, 23). Înseamnă că a născut după ce a murit? Câtă nebunie ar fi să crezi că a născut după ce a îngropat-o?! Deci a arătat vesnicia, că niciodată nu a mai născut.

Sau despre corbul lui Noe, ce zice? Si nu s-a mai întors corbul în corabia lui Noe până ce a secat apa de pe pământ (Facerea 8, 7). Dar s-a întors vreodată, sau o să se mai întoarcă? Nu! Porumbelul s-a întors a doua oară, dar corbul nu s-a mai întors!

Deci cuvântul până când înseamnă vesnicie! Asa si despre Maica Domnului. Când auzi că n-a cunoscut-o pe ea până când înseamnă că în vecii vecilor n-a cunoscut bărbat si n-a cunoscut-o nimeni.

Ce spune dumnezeiasca Evanghelie mai depar-te? Si a luat pe Maria, logodnica sa, că a venit poruncă de la cezarul August, când domnea în Siria Quirinius, să meargă fiecare să se înscrie. Unde? În cetatea sa.

Si a venit Iosif cu Maria în cetatea Betleem. De ce au venit în Betleem? Betleemul era cetatea lui David, căci ati auzit mai sus ce i-a spus îngerul lui Iosif, logodnicul Fecioarei: Iosife, fiul lui David... Si fiindcă si Iosif si Maica Domnului se trăgeau din neamul si din casa lui David, după dreptate au venit în Betleem să se înscrie, cu toate că acum locuiau în altă parte.

Betleemul, numit în vechime si Efrata, se mai chema si cetatea lui David, căci într-însa s-a născut si s-a uns ca împărat marele strămos al Mântui-torului, după trup. Dar s-a mai numit si "Casa Pâinii", de către fericitul patriarh Iacov, care, păscându-si turmele oilor sale pe acele locuri, mai înainte a văzut si a proorocit că acolo avea să se pogoare si să Se nască Pâinea cea vie care S-a pogorât din cer, Domnul nostru Iisus Hristos.

Dar unde se află Betleemul? În Palestina. Este o cetate mică, la jumătatea căii între Ierusalim si Hebron, unde s-a născut Sfântul Ioan Botezătorul si unde Avraam a vorbit la stejarul Mamvri cu cei trei îngeri, mai bine-zis cu Sfânta Treime. Acolo era Betleemul!

Dar de ce S-a născut Mântuitorul în Betleem? Era vreo proorocie că Betleemul va fi locul de nastere al lui Iisus Hristos? Era. Proorocul Miheia a spus mai înainte cu vreo 4-500 de ani de venirea lui Hristos în lume: Si tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nicidecum nu esti mai mic între voievodatele lui Iuda, căci din

tine va iesi Povătuitorul, Care va paste pe poporul Meu Israel (Miheia 5, 1; Matei 2, 6).

Această proorocie au cunoscut-o si arhiereii si cărturarii, căci atunci când i-a întrebat Irod: "Unde va să se nască Hristosul", ei au răspuns: "În Betlee-mul Iudeii". Si i-au spus proorocia aceasta.

Deci, când a venit Iosif în Betleemul Iudeii cu Maica Domnului, împlinindu-se nouă luni, tocmai atunci a sosit vremea de nastere. Si atunci, aflându-se în Betleem, căutau un loc unde să poată naste.

Iubiti frati, poate si dumneavoastră si noi am stat în una din nopti afară, când cerul era înstelat si stelele asa de frumoase si de strălucitoare, ca în timpul de iarnă de acum. Ce ati face dacă ati vedea deodată că stelele si cerul tot vin si vin si vin spre pământ si se apropie? Si din ce se apropie mai tare, mai tare luminează; si de atâta orbire si de frică, negresit, mai că v-ar iesi sufletul! Ce s-ar întâmpla? Câtă spaimă ar fi!

Sau dacă am vedea deodată în timpul zilei că soarele începe să vină către noi si tot vine si orbeste lumea si arde lumea cu razele sale si miliarde de raze străpung văzduhul, arzând toate si luminând toate! Câtă frică ar fi atunci si cât cutremur să vezi stelele si soarele venind spre pământ.

Ei, dar nimic n-ar fi aceasta fată de ce s-a întâmplat la nasterea lui Hristos. Că nu cerul, nu soarele s-a coborât atunci la noi, ci Ziditorul cerului si al pământului. Cel ce a zidit soarele si a pus lumina, razele si căldura în el, si a pus luminători pe tăria cerului. Acela a venit!

Câtă spaimă, cât cutremur n-ar trebui să ne cuprindă pe noi gândind că Cel Care a făcut toate din nimic, a venit până la firea noastră. Si n-a voit să vină să se nască în palatele cezarilor Romei sau la faraonii Egiptului, unde era numai aur, ci într-o iesle simplă, într-o pesteră. Era o pesteră cu iesle pentru vite, care avea cam 20-30 de picioare lătime, unde se adăposteau vitele de căldura mare. Era pestera unde David închidea oile când era păstor.

Deci Mântuitorul a voit să Se nască chiar în pestera unde David, strămosul Său după trup, a trăit. N-a ales palatele din Roma, nici pe cele din Persia, ci pestera lui David, ca să-si arate smerenia chiar de la început, de la nastere.

Dar de ce S-a născut într-o pesteră? Pentru că ea este simbolul întunericului. El a venit să aducă lumină si în temnita iadului si în lumea care era în noapte, că zice marele Apostol Pavel: Întunericul veacului acestuia. Veacul de acum si mai ales cel până la Hristos era o noapte lungă, în care lumea era oarbă, stătea în întunericul slujirii de idoli si al păcatului.

Si S-a născut Hristos noaptea, la miezul noptii si în pesteră, ca să arate că El a venit să aducă lumină, să risipească întunericul. Unde? La pesterile de care a spus Isaia, căci zice: pesterile lor - vorbeste de pesterile iadului - în veci cu întuneric sunt făcute. Si a venit să risipească întunericul din pesterile iadului si întunericul păcatului de pe fata pământului.

Dar de ce S-a născut Iisus Hristos la miezul noptii? A venit să lumineze pesterile întunericului veacului aceluia, întunecat de atâtea mii de ani, pentru că Hristos era lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul care va să vie în lume. El de la început era lumina lumii si a venit să lumineze si să strălucească în toate părtile cu razele soarelui dumnezeirii Sale.

Dar stiti în care zi a săptămânii S-a născut Hristos? Poate vă întreabă cineva. Adu-ti aminte din Sfânta Scriptură ziua în care a făcut Dumnezeu lumina, când a zis: "Să se facă lumină" si a fost lumină! (Facerea 1, 3). Ziua întâi a săptămânii, Duminica sau "Ziua soarelui"!

Duminica S-a născut Hristos; Duminica S-a botezat, cum arată Sfintii Părinti de la Soborul IV Ecumenic. Duminica a înviat din morti (Matei 28, 1). Duminica a turnat Hristos din Duhul Sfânt peste Sfintii Săi ucenici si Apostoli. Duminica Sfintii Apostoli făceau Sfânta Liturghie. Tot Duminica s-a descoperit si Apocalipsa, că Sfântul Evanghelist Ioan zice: Am fost în duh în zi de Duminică (1, 10). Iată dar, câte sunt

legate de ziua Duminicii!

De aceea a sfintit Dumnezeu ziua Duminicii si cu nasterea Sa, pentru că în ziua aceasta, cum v-am spus, a făcut Dumnezeu lumina. Parcă ne-ar fi spus Mântuitorul: "Eu Însumi am făcut lumina cea zidită atunci, si am venit să aduc lumina cea sfintită si duhovnicească la toată lumea. Eu am adus lumină peste tot omul si voi lumina peste tot omul care vine în lume ca lumina sfintită. Eu am făcut lumina atunci când am făcut soarele si lumina zilei, si Eu am venit acum cu lumină gândită, ca lumină duhovnicească". Iată pentru care pricină Hristos S-a născut Duminica si la miezul noptii.

Iubiti credinciosi,

Magii, când au ajuns în Iudeea, s-au dus la stăpânitorul Irod si au întrebat unde este Împăratul care S-a născut. Si întelegând Irod că în Iudeea si anume în Betleem se va naste Hristos, cu mare viclesug le-a spus magilor: Mergeti si cercetati cu de-amănuntul despre Prunc si, dacă Îl veti afla, vestiti-mi si mie, ca, venind si eu, să mă închin Lui (Matei 2, 8).

N-avea el de gând să-L cinstească, ci voia numai să afle unde este, ca să-L piardă. Dar cum v-am mai spus, planul lui Dumnezeu nu-l poate opri nimeni. Nici dracii, nici îngerii, nici oamenii, nici popoarele, nimeni, nimeni. El înaintează vesnic cum este rânduit de Dumnezeu.

S-au dus deci magii, după cum stiti, si au aflat steaua deasupra pesterii din Betleem. Apoi s-au închinat cu mare bucurie si cinste Domnului nostru Iisus Hristos, si I-au adus daruri: aur, smirnă si tămâie. Aur, ca unui împărat, tămâie, ca unui Dumnezeu si smirnă ca unui mort (muritor). Si luând înstiintare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, au pornit înapoi pe altă cale.

Irod, văzând că a fost batjocorit, s-a umplut de mare furie si de mare tulburare. Si aducându-si aminte de cele spuse de magi, că steaua s-a arătat cu doi ani mai înainte, a trimis ostasi în Betleemul Iudeii si în jur, să taie toti pruncii de doi ani si mai jos, că numai asa va fi sigur de uciderea acelui Împărat, Care este Hristos.

Dar înainte de aceasta, îngerul Domnului se arătă lui Iosif în vis si-i spuse: Scoală-te, ia pruncul si pe mama Lui si fugi în Egipt si stai acolo până ce-ti voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-L omoare (Matei 2, 13).

Ati văzut purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru Fiul Său? Dar de ce i-a zis: "Fugi"? Oare S-a temut Hristos de Irod? De ce fuge Dumnezeu de om? Se teme oare de el? Doamne fereste! De câte ori nu a trecut Hristos prin mijlocul fariseilor când au vrut să-L prindă?

Aceasta a făcut-o spre a ne da nouă pildă, ca să fugim din calea primejdiei când vedem că vine asupra noastră; pentru că zice Sfântul Ioan Gură de Aur: "Dacă vezi că vine primejdia, să n-ai cutezanta si mândria cugetului să stai în calea primejdiei. Dacă stai, va lua Dumnezeu darul de la tine, fiindcă te încrezi în tine. Dacă Dumnezeu vrea să pătimesti martiriul si să te încununeze, te găseste dusmanul. Dar tu esti dator să te păzesti, să nu crezi că esti mai tare decât Petru si Pavel si să stai în calea primejdiei".

Dar câti din drepti n-au fugit si nu s-au ferit? De câte ori n-a fugit David de furia lui Saul, care îl urmărea ca să-l piardă?

Sfântul Atanasie cel Mare a fugit de furia arienilor; Emilian al Cizicului, treizeci de ani a umblat fugar; Teofilact al Nicomidiei, douăzeci si opt; Ilarion cel Nou a stat la o văduvă bătrână sapte ani într-o grădină, într-un bordei; Sfântul Nichifor, Patriarhul Constantinopolului, a stat doisprezece ani pe malul mării la un pescar, fiindcă îl urmărea Leon, împăratul iconoclast; Sfântul Teodor Studitul două-zeci de ani a fost fugar si de asemenea ucenicul său, Nicolae Mărturisitorul.

Deci, vedem din vremea prigoanelor cum s-au ferit crestinii si sfintii, ca să nu aibă mândria să spună: "Mă duc la moarte!" Pentru că nu suntem pregătiti de moarte, si Dumnezeu, când vede că omul se reazemă pe

puterile lui, îi ia darul. Este mai bine să zicem: "Doamne, sunt păcătos, sunt neputincios si fricos, de aceea fug. Dacă vrei să mă întăresti Tu, scoate-mă; dacă nu, fug!" Ce spune Proorocul Isaia în cântarea a patra? Mergi, poporul Meu, încuie usa ta, ascunde-te putin, câtusi de putin, până va trece mânia Domnului (Isaia 26, 20).

Auzi! Să ne ascundem putin, câtusi de putin, până va trece mânia Domnului. Nu avem poruncă să iesim în vileag, dar nici să ne lepădăm de Hristos când suntem descoperiti.

Si Sfântul Andrei al Cezareei, în tâlcuirea Apocalipsei, pentru prigoana cea mare care va fi către sfârsitul lumii pentru toată Biserica de pe fata pământului, zice: "În vremea aceea va ajuta Bisericii lui Hristos pustia cea gândită si cea simtită". Pustia cea gândită este atunci când omul va tine credinta în taină si se va ruga din inimă lui Dumnezeu să se pregătească pentru mucenicie si pentru moarte.

Iar pustia cea simtită vor fi codrii, muntii, dea-lurile, văile adânci, desisurile, care vor adăposti pe robii lui Dumnezeu si îi vor acoperi. Asa trebuie să facem. Negresit, în toată vremea si în tot locul, crestinul trebuie să fie pildă, să mărturisească prin toată viata sa că este cu adevărat lumina lumii si sarea pământului, să aibă mereu în minte cuvântul Apostolului: Cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturiseste spre mântuire (Romani 10, 10).

Dar si aceasta să o învătăm din Evanghelia de azi: că este bine, si după Sfintii Prooroci si după Sfintii Apostoli, să te feresti din calea primejdiei când poti. Când nu, stăm înaintea Domnului si El va întări pe cele neputincioase si va plini cele cu lipsă ale noastre.

Iubiti credinciosi,

Iată ce s-a întâmplat. Sculându-se Iosif a luat Pruncul si pe mama Lui si au fugit în Egipt. Si au stat acolo, după mărturia unor sfinti si a unor mari istorici, sapte ani, că Irod a domnit 13 ani, cum arată marele istoric evreu Iosif Flaviu.

Si S-a dus Mântuitorul în Egipt pentru două pricini: prima ca să împlinească proorocia lui Osea: Din Egipt am chemat pe Fiul Meu (Osea 11, 1; Matei 2, 15), precum trebuia să plinească la vreme si proorocia despre răstignire, hrănirea cu otet, trestia si toate celelalte.

Dar si pentru altă pricină s-a făcut aceasta: În secolele II-IV după Hristos au iesit niste erezii numite gnostice: montanistii, arienii si altele. Si o seamă din ei au nălucit că Hristos S-a născut nu după fire, ci după nălucire. Deci, dacă nu S-ar fi ascuns Hristos, acesti eretici ar fi nălucit că El nu ar fi fost si om după trup, ci numai Dumnezeu, care după nălucire S-a întrupat.

Dar dacă a fugit de sabia lui Irod, El a fugit ca om, ca să arate că poartă si fire omenească si că sabia l-ar fi tăiat. Deci a făcut aceasta ca să se folosească Biserica mai târziu. A fugit deci ca să împlinească proorocia care spune că din Egipt am chemat pe Fiul Meu si ca să arate că purta trup si S-a ferit cu firea Sa omenească de sabia lui Irod.

Iar după ce au stat ei sapte ani în Egipt, Iosif, primind poruncă în vis, a luat Pruncul si pe mama Lui si a venit în părtile Galileii, în pământul lui Israel (Matei 2, 21-22).

Si ducându-se în Galileea, s-au asezat în cetatea Nazaret. Dar de ce au venit tocmai la Nazaret? Ca să se împlinească Scriptura, care zice: ...Nazarinean se va chema. Dar de la Sfintii Părinti aflăm că cuvântul nazarinean nu există în toată Scriptura. Atunci de ce se zice: Si a venit si a locuit în orasul Nazaret, ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin prooroci, că Nazarinean se va chema (Matei 2, 23).

Dar câte Scripturi nu existau mai înainte, de care stim prin traditie? Iudeii au fost strămutati din locul lor si o multime de cărti canonice de-ale lor s-au pierdut, cum a fost si Cartea Întelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah, a lui Tobie si altele care au intrat în canonul cărtilor Scripturii. Asa se întelege proorocia aceasta de "Nazarinean". Se bănuieste că se află în cărtile lui Enoh, care a scris 19 cărti, ce se aflau în corabia lui

Noe când a venit potopul. Căci se stia si după potop de proorocia lui Enoh, de care aminteste Sfântul Apostol Iuda în Epistola sa sobornicească si în cea de a doua a Sfântului Apostol Petru.

Deci cuvântul "Nazarinean" nu-l găsesti în toată Scriptura, dar s-a păstrat prin traditie, din proorociile lui Enoh. Asa spun dumnezeiestii Părinti.

Dar mai avem oare si altele din prorociile care s-au păstrat numai prin traditie si nu sunt scrise? Da, avem. Iată ce spune Epistola a doua a Sfântului Apostol Pavel către Timotei: După cum Iannes si Iambres s-au împotrivit lui Moise, asa si acestia stau împotriva adevărului... si celelalte (3, 8).

Ati văzut? Dar căutati la Numerii si la Levitic, să vedeti, găsiti pe Iannes si Iambres în Scriptură?

Am avut o discutie cu adventistii de la Fundul Moldovei, care ziceau că ei cred numai ce este scris. "Dacă voi credeti numai ce este scris, vă rog să-mi arătati unde se scrie de Iannes si Iambres în Scriptură?" Au zis: "Nu este scris". "Si de unde stie Pavel, care nu spune minciuni? Voi credeti în toate cele 14 epistole ale lui. De unde stie el că Iannes si Iambres s-au împotrivit lui Moise?" Au răspuns: "Poate din traditie". "Nu "poate". Eu vă aduc vouă si altele din Scriptură, care arată că traditia este mai veche decât Scriptura. Si Scriptura nu este altceva decât o traditie veche întreagă, scrisă.

V-am dat pilda cu Iannes si Iambres. Unde vedeti în Scriptură că asa i-a chemat? În ea se spune numai că vrăjitorii lui Faraon s-au împotrivit lui Moise până la a treia plagă (Iesire 7, 11, 22; 8, 7), până ce a dat Moise în tot pământul musită, dar nu spune cum îi chema pe vrăjitorii care s-au împotrivit lui.

Asadar, fratii mei, din predica de azi, pe lângă altele, să vă rămână cu osebire în minte, întâi, că suntem datori să ne ferim în vreme de primejdie, după a noastră putere; iar al doilea, că unele proorocii despre Mântuitorul le-au adus Sfintii Evanghelisti din Sfânta Traditie, care este mai veche decât Sfânta Scriptură. Asa este aceasta care zice că Mântuitorul Se va chema "Nazarinean".

Aceasta s-o stiti despre Nasterea Mântuitorului Iisus Hristos. Mai înainte de toate să dati slavă milostivirii si bunătătii celei negrăite a Mântuitorului nostru Iisus Hristos si Preacuratei si Preasfintei Fecioare Maria, care a slujit la Nasterea Lui, că ne-a învrednicit pe toti să mai ajungem încă o dată Nasterea Domnului si să prăznuim înnoirea neamului omenesc prin taina venirii cea în trup a lui Dumne-zeu Cuvântul.

Cu aceasta închei si rog pe Bunul Dumnezeu să ne ajute să nu uităm cele ce le-am spus si cele ce ati auzit. Amin!

CUVÎNT LA SOBORUL MAICII DOMNULUI

(26 Decembrie 1978)

Toate praznicele dumnezeiesti care se rânduiesc de Biserică în cursul anului sunt taine dumnezeiesti si fapte din viata Mântuitorului Iisus Hristos. Iar astăzi, la nasterea Lui, prăznuim o taină care este taina tainelor. O taină ascunsă din veci si îngerilor si oamenilor. Căci nici îngerii nu stiau cum Dumnezeu, Care este Împăratul slavei si al luminii celei neapro-piate si a toată zidirea, va săvârsi o taină ca aceasta. Dar când a venit Mântuitorul în lume să Se jertfească pentru mântuirea lumii si să întemeieze Biserica, atunci si ei s-au învătat.

N-au stiut că se va face vierme, că asa se numeste omul de Duhul Sfânt: Eu sunt vierme si nu om. N-au stiut că Se va smeri, Se va face om, Se va pogorî până la noi!

Acum au învătat îngerii cum că cele dimpotrivă pe cele dimpotrivă le surpă prin puterea lui Dumne-zeu, că prin blestem vine binecuvântare, căci spune Scriptura: Blestemat este tot cel spânzurat pe lemn. Se răstigneste Hristos pe Cruce pentru noi si aduce binecuvântare la toată lumea. Prin moarte aduce viată, iar

prin smerenia Lui, înăltarea noastră. Prin jertfa Lui, înnoirea noastră si prin pătimirea Lui, nepătimirea noastră. Astfel, vedem că prin cele dimpotrivă pe cele dimpotrivă le vindecă.

Dar si altfel lucrează Dumnezeu. Cu cele asemenea, pe cele asemenea le vindecă. Cu rana Lui vindecă rana noastră, cu moartea Lui vindecă moartea noastră, cu ascultarea Lui aduce ascultarea noastră, cu plecăciunea Lui, ridicarea noastră, cu nestricăciunea Lui pricinuieste nestricăciunea noastră, cu smerenia Lui, smerenia noastră (Sfântul Grigore de Nyssa, Cuv. 8 la Cântarea Cântărilor).

Deci, pe cele dimpotrivă cu cele dimpotrivă le vindecă si cu cele asemenea pe cele asemenea le pricinuieste, fiindcă prin întruparea lui Dumnezeu toate câte erau potrivite firii omenesti s-au răsturnat, cum arată dumnezeiescul Ioan Gură de Aur, căci Hristos a răsturnat logica lumii celei căzute.

Omul putea să cugete că prin moarte, Hristos putea să aducă moartea, dar El a adus viata; că prin blestem va aduce blestem, dar El a adus binecu-vântare. Căci se zice că prin El se vor binecuvânta toate semintiile si limbile pământului. Deci tot ce era logic si firesc pentru mintea omenească cea căzută, s-a răsturnat prin taina iconomiei în trup.

Dar nici începătoriile, nici îngerii n-au înteles în ce chip a lucrat Domnul nostru Iisus Hristos la mântuirea neamului omenesc, prin atâta smerenie si pogorâre.

Spun Sfintii Părinti că îngerilor li s-a părut că Mântuitorul, când era pe Cruce, Si-a iesit din firea Sa, că adică nu mai este Dumnezeu, ci pătimeste ca om. Si erau gata să creadă că se stinge Acela despre care stiau că este Mântuitorul lumii, văzându-l asa de smerit pe Cruce, asa de rănit, asa de batjocorit, si asa de nebăgat în seamă de toată lumea care era în jurul Lui.

Dar să revenim la sărbătoarea de astăzi, căci am văzut în ce chip taina iconomiei în trup sau a Nasterii Domnului, n-a fost înteleasă nici de îngeri si nici de oameni.

Astăzi este soborul Maicii Domnului.

Care a fost pricina pentru care Biserica lui Iisus Hristos, mireasa Mielului, a pus a doua zi de Crăciun să se serbeze Soborul Maicii Domnului? Îndată după Nasterea Domnului avem Soborul Maicii Domnului, pentru că în ea se cinstesc mai ales persoanele legate de Nasterea Lui: Maica Domnului, fericitul Iosif logodnicul, Sfântul Iacov fratele Domnului, Sfântul Prooroc David si ceilalti.

Cei ce au alcătuit sinaxarul anului n-au fost oameni neînvătati, oameni de rând, ci sfinti mari. Ei s-au întrebat: "Prin cine s-a făcut mântuirea neamu-lui omenesc? Prin Domnul nostru Iisus Hristos. Dar prin cine a lucrat Dumnezeu si care au fost vasele alese de Dumnezeu la taina aceasta a mântuirii lumii? Întâi Iisus Hristos, al doilea Maica Domnu-lui".

Vedem deci că mai înainte de veci s-a prevăzut, în sfatul Preasfintei Treimi, planul mântuirii neamu-lui omenesc prin întruparea lui Dumnezeu-Cuvântul dintr-o fecioară. De aceea v-am spus că întruparea s-a făcut după voia cea mai înainte povătuitoare.

Nici satana, nici heruvimii, nici îngerii, nici sfintii n-au cunoscut taina aceasta a sfatului Preasfin-tei Treimi, că Dumnezeu la plinirea vremii Se va face om din fecioară.

Si zice dumnezeiescul Părinte Maxim: "Cum de n-au stiut îngerii Taina cea din veac ascunsă si de îngeri nestiută, de vreme ce proorociile despre venirea lui Mesia s-au făcut prin îngeri?" Căci bunăvestirea Maicii Domnului s-a făcut prin îngeri (Luca 1, 28).

Si tot acelasi sfânt părinte arată apoi, că într-a-devăr stiau îngerii. Dar ce stiau? Că Se va naste Mesia, dar nu stia nimeni în ce chip. Taina a fost ascunsă până la Hristos, ba este ascunsă si astăzi si va rămâne ascunsă în veacul veacului. Rămâne nestiut în ce chip Dumnezeu Cel neîncăput si nescris împrejur de toate zidirile sale si de toate cerurile, a încăput în pântecele unei fecioare, ca să fie desăvârsit Dumnezeu

si să Se facă om; ca în acelasi timp să stea împreună cu Tatăl pe scaun si în pântecele fecioarei si să le umple pe toate.

Vedeti cum la taina înomenirii lui Dumnezeu-Cuvântul, pentru împlinirea planului mântuirii neamului omenesc, slujeste Maica Domnului ca vas ales si fată aleasă dintre toate popoarele pământului la săvârsirea acestei taine?

Căci zice dumnezeiescul Maxim Mărturisi-torul: "Precum grădina se face ca să sădim pomi si pomii se sădesc pentru grădină, asa Maica Domnului S-a făcut de Dumnezeu mai înainte si s-a întocmit planul ca din ea să Se nască Hristos la plinirea vremii".

Dar si prin Isaia s-a spus cu 700 de ani mai înainte: Iată, Fecioara va lua în pântece si va naste fiu si vor chema numele Lui Emanuel, adică cu noi este Dumnezeu (Isaia 7, 14).

Deci, Maica Domnului a fost o persoană aleasă de Preasfânta Treime, din toate popoarele pământului, ca cea mai curată si mai sfântă fecioară, din neam arhieresc si împărătesc, din neamul lui Aaron după mamă si din neamul lui David după tată, aleasă din două semintii de frunte după trup, iar după duh, cum Unul Dumnezeu stie, ca să slujească la mântuirea neamului omenesc.

La Buna Vestire Arhanghelul Gavriil i se închină ei de la început: Bucură-te, ceea ce esti plină de dar, Marie, Domnul este cu tine (Luca 1, 28).

Maica Domnului a fost cea mai aproape de Mântuitorul. Ea L-a purtat nouă luni în pântece, L-a născut în iesle, L-a hrănit cu lapte un an de zile, L-a purtat în brate si de câte ori nu L-a sărutat pe Acela care a făcut cerul si pământul? De câte ori nu L-a mângâiat, de câte ori nu L-a îmbrătisat, de câte ori n-a plâns de bucurie, pentru că ea nu era numai o fecioară preasfântă si preacurată, ci era si proorocită. Ea stia că Acela pe Care L-a născut în pesteră nu este numai om, ci este si Dumnezeu, Ziditorul ei, Care a zămislit-o si pe dânsa în pântecele maicii sale.

Gânditi-vă câtă bucurie era în inima ei când îsi dădea seama că ea poartă în brate pe Acela care tine în palma Lui cerul si pământul!

La locul din Scriptură unde păstorii au vestit cuvântul cel grăit lor de înger despre Prunc (Luca 2, 10-18) si unde Simeon bătrânul i-a proorocit în biserică că prin inima ei va trece sabie la patima Mântuitorului (Luca 2, 35), ce se zice? Iar Maria păstra toate aceste cuvinte, punându-le în inima sa (Luca 2, 19).

Maica Domnului n-a avut dureri la nastere, căci numai ea a născut fără dureri. Pentru că acolo unde n-a fost înainte dulceată de nuntă, nici durere n-a fost mai pe urmă. Ea a născut de la Duhul Sfânt, fără durere, dar a avut dureri la răstignirea Mântuitorului. Atunci a trecut sabie prin inima ei si de trei ori a lesinat, văzând pe Fiul ei însângerat, batjocorit si bătut, stiind mai ales cine este El, Care a venit să mântuiască lumea si cu rana Lui să vindece rana neamului omenesc.

Este o părere a unor teologi mari ai Bisericii Răsăritului că atâta valoare are Maica Domnului în cer si pe pământ, încât dacă, Doamne fereste, Dumnezeu ar fi pierdut toate cele nouă cete de îngeri, toată lumea cea văzută si nevăzută si toate popoarele lumii, nu ar fi avut atâta scârbă ca dacă ar fi pierdut-o pe Maica Domnului.

Asa teologhisesc multi sfinti, între care si Sfântul Nicodim Aghioritul, pentru că planul mântu-irii neamului omenesc era prevăzut să se împlinească numai la venirea Mântuitorului prin Maica Domnu-lui. Atâta valoare are Maica Domnului, încât covâr-seste toate puterile cele de sus si cele de jos.

Maica Domnului este al doilea cer sau a doua lume, cum zice Sfântul Ioan Damaschin. Printr-însa s-a înnoit neamul omenesc si ea este Împărăteasa tuturor îngerilor si a tuturor sfintilor si Maica noastră a tuturor popoarelor pământului si a tot sufletul necăjit si întristat care o cheamă în ajutor.

Stiti oare, în ziua Judecătii, cine are să fie de-a dreapta Mântuitorului? Maica Domnului! Iar de-a stânga Lui, Sfântul Ioan Botezătorul, îngerul întâi-stătător al tuturor sfintilor.

Deci aceste două persoane sfinte sunt cele mai mari din ceruri după Preasfânta Treime.

Câtă durere, câtă nebunie, câtă orbire, câtă rătăcire, câtă nepăsare, câtă negrijă si câtă rusine va fi pentru popoarele pământului care n-au cunoscut-o si n-au cinstit-o! Că ea, fiind de-a dreapta Mântuito-rului, câtă slavă nu va avea atunci, ca una care L-a purtat pe Mântuitorul în pântece si L-a născut si L-a alăptat si L-a purtat în brate si toată viata a fost lângă El si pururea L-a păzit de primejdii si pururea L-a ascultat si a suferit la patima Lui mai mult decât oricine, că inima ei a fost însângerată.

Mare rusine o să aibă aceia în ziua Judecătii.

Câtă slavă si cinste nu are ea acolo sus, iar noi păcătosii pe pământ ne lenevim s-o chemăm în ajutor, pentru că nu stim câtă durere o să aibă sufletul nostru în ceasul mortii. Atunci o să vedem cât poate Maica Domnului să ne usureze si să ne scoată din ghiarele dracilor, care vor veni să ne arate toate câte am gresit cu cuvântul, cu lucrul si cu gândul.

De aceea fericiti si de trei ori fericiti sunt crestinii aceia din casa cărora nu lipseste icoana Maicii Domnului si au candelă la icoana ei, si citesc în fiecare zi măcar un acatist sau un paraclis al Maicii Domnului. Amin.

DESPRE ANUL NOU ŞI DESPRE CALENDAR

(31 decembrie 1970)

Părintilor si fratilor si iubiti credinciosi,

Fiindcă slujesc cu nevrednicie mâine Sfânta Liturghie, m-am gândit că-i bine ca privegherea din seara aceasta s-o mai împodobim si cu cântări si cu cuvinte sau cu predici, ca să nu pară prea lungă.

Mâine Biserica lui Hristos cea dreptmăritoare de Răsărit prăznuieste trei sărbători: Anul Nou, Tă-ierea împrejur cea după trup a lui Hristos Mântui-torul si Sfântul Ierarh Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadochiei. Si pentru că mâine nu se poate cuprinde într-o predică tot ce ar trebui spus despre aceste trei praznice, m-am gândit ca în seara aceasta să mă ocup în cuvântul meu de însemnătatea Anului Nou.

Cum s-a ajuns la noi crestinii ortodocsi să se prăznuiască Anul Nou la 1 ianuarie? Iată prin ce împrejurări s-a ajuns la aceasta si ce însemnătate are Anul Nou.

Să stiti, fratilor si părintilor, că Dumnezeu a făcut lumea aceasta primăvara si a terminat-o, cum ati auzit, în sase zile. Nu se stia pe atunci ce-i acela calendar, că nici nu era zidit omul. Sau după ce l-a zidit, omul era deocamdată în rai.

După mărturia unor teologi, Adam si Eva au stat în rai numai 7 zile, altii zic că 7 ani, altii 70, iar altii 700 de ani. Toti sunt pentru cifra 7, dar nu se stie exact cât au stat ei în rai.

Lui Dumnezeu, când a făcut lumea cu cuvântul, nu I-au trebuit ciocane si hârlete si sapă si mistrie ca să o facă. El a zis si s-au făcut. El a poruncit si s-au zidit (Psalm 148, 5). Dar a pus lumii acesteia niste legi vesnice; toate se rotesc în ceasul universului cu o precizie înspăimântătoare si pentru îngeri, nu numai pentru oameni. Pentru ce? Pentru că este lucrul lui Dumnezeu Atottiitorul!

Si când a făcut Dumnezeu lumea, soarele era la zenit, adică în mijlocul cerului. Dar stihiile lumii făcute de El - pământul, planetele si stelele - nu stau nemiscate nici o clipă, ci mereu se miscă. Toate se miscă în

cerc. Ele vesnic se întorc de unde au plecat!

Asa se miscă stelele, asa soarele si luna si toate planetele si tot ce a făcut Dumnezeu. Tuturor le-a pus lege să se miste, si nu la întâmplare, ci cu mare rânduială, încât s-au uimit si cei mai învătati oameni ai lumii din antichitate si au cunoscut pe Dumnezeu din zidiri, fără să-L cunoască din Scripturi, si au strigat: "Mare esti, Doamne, si minunate sunt lucrurile Tale!"

Asa a fost cazul si mai târziu cu Isaac Newton, si mai apoi cu Kepler si cu ceilalti mari astronomi, care, din miscarea universului, au înteles că este o mână, este un centru de îndrumare care le poartă pe toate acestea cu atâta precizie.

Miscarea regulată în cerc a stelelor ne dă calendarul. Dar prin ce l-a întemeiat Dumnezeu în chip deosebit? L-a întemeiat prin cei doi ochi ai lumii: soarele si luna. După ei a făcut să se orienteze toată suflarea, până la sfârsitul lumii. Si ati auzit că se vorbeste în Pascalie, de crugul soarelui si de crugul lunii.

Si de ce am luat istoria asa de departe? Ca să vedeti cum a ajuns Anul Nou la noi. Când s-au făcut primele calendare din epoca străveche, pe timpul lui Nimrod, împăratul ninivitenilor, ei nu se orientau ca noi după calendare cu 12 luni, că nu stiau. Ei asteptau miscarea astrelor ceresti, a crugului soarelui sau al lunii, si stiau că a trecut un an din crugul soarelui.

Mai târziu s-a mai desteptat lumea. Asa, vechii haldei, popor mai vechi decât evreii, au fost mari astronomi. Ei au împrumutat mult civilizatiei egipte-nilor, apoi acestia elinilor si asa mai departe, până a ajuns în părtile noastre ale Europei. Aceia au observat si alte miscări pe cer, nu numai miscarea soarelui si a lunii, si treptat au început să alcătuiască un fel de calendar pe pământ, după calendarul cerului sau după calendarul soarelui sau al lunii.

Calendarul ceresc, fiind opera lui Dumnezeu, nu rămâne nici o iotă în urmă si nu poate să se clintească, pentru că zice: ...poruncă a pus si nu va trece (Psalm 148, 6). El nu poate să rămână în urmă. Iar calendarele făcute de oameni până acum au fost mii si zeci de mii; în fiecare epocă, după mintea oamenilor de atunci. Au fost calendare de umbră, calendare de soare, calendare de nisip, calendarele faraonilor Egiptului si altele.

Au fost o multime de calendare la egipteni si la popoare mai vechi ca egiptenii, cum au fost de pildă asirienii. Erau calendare fructifere. Când se coceau portocalii, si asta se întâmpla de două ori pe an, socoteau că s-a împlinit un an. A fost calendarul Nilului, care s-a practicat sute de ani, căci Nilul se revărsa periodic, de două ori într-un an. Dar Nilul, din cauza ploilor de la Ecuator, se revărsa uneori mai înainte de două luni, altă dată mai târziu, si asa mai departe. Ei stiau că atunci când s-a făcut orezul sau s-a revărsat Nilul de două ori, este anul nou.

Dar stiinta n-a fost multumită cu calendare din acestea. Si nici nu trebuia să fie sau să se ia după lucruri de acestea care n-au mers regulat. De aceea oamenii au vrut să facă alte calendare, mai bune, ca să se apropie mai mult de calendarul cerului, de calendarul pe care L-a făcut Atottiitorul Dumnezeu.

Primii care au început să facă aceste calendare au fost egiptenii. Ei au făcut prima dată calendarul de 12 luni, măcar că luna avea câte 28-30 de zile, anul având numai 354 de zile. Poporul iudeu, care a fost în robia egiptenilor 430 de ani, când a iesit din robia lor, a împrumutat calendarul egiptean, căci altul mai bun nu se găsea în acea vreme, si l-au folosit pe el 1500 de ani, până la împăratul Iulius Cezar, cu circa 44 de ani înainte de venirea Mântuitorului. Dar până la acea dată calendarul folosit rămăsese foarte mult în urmă. De aceea romanii, vrând să-si facă un calendar mai bun, au trimis - pe vremea lui Iulius Cezar - pe învătatul Sosigene în toate părtile lumii să vadă care calendar este mai aproape de calendarul ceresc, care se potri-veste mai mult cu calendarul dumnezeiesc.

Si acela, fiind însărcinat de împăratul Iulius Cezar, a cercetat toate calendarele de pe Valea Nilu-lui, din Palestina, de prin Africa si l-a găsit tot pe al evreilor mai aproape, fiindcă era luat de la egipteni. Dar lipseau 11 zile si 6 ceasuri fată de miscările astrelor de pe cer. Deci i-a mai adăugat încă 11 zile si 6

ceasuri.

La început toate popoarele, respectând traditia după care începutul lumii a fost în martie, începeau anul de atunci, indiferent ce calendar ar fi avut ele. Asa au socotit si egiptenii si evreii si romanii. Mai apoi romanii au adăugat lunile ianuarie si februarie si au stabilit începutul anului la 1 ianuarie.

Ei aveau obiceiul ca în ziua de 1 ianuarie să ia impozite de la popor, schimbau pe dregători, plăteau salariile la muncitori, la militari, îi avansau pe unii din acestia la grade mai mari. Tot la 1 ianuarie aveau si cele mai mari festivităti si cu acest prilej făceau mare zarvă de cântece si jocuri, cum le vedeti până acum.

Că de la romani si de la păgâni vin obiceiurile acestea de a umbla din poartă în poartă si a fluiera si a cânta si a face câte si mai câte, cum le vedeti până astăzi. Si asa se fac în această zi petreceri în loc de sfinte slujbe de multumire lui Dumnezeu si de cerere a ajutorului Lui. Că nu de la Biserica lui Hristos vin acestea, ci de la popoarele păgâne, căci romanii le-au împrumutat de la egipteni si egiptenii de la asirieni si asa mai departe. Obiceiurile acestea nu sunt cresti-nesti, ci păgânesti, fiindcă si noi ne tragem din popoare păgâne, căci si romanii si dacii au fost păgâni.

Din anul de 354 de zile s-a făcut calendarul de 365 de zile. Si la patru ani înmultind cele 6 ceasuri care treceau în plus în fiecare din acesti ani, mai erau 24 de ceasuri, deci mai puneau o zi. Asa s-a născut anul bisect, adică trei ani de câte 365 de zile, iar al patrulea (bisect), de 366.

Dar lumina credintei lui Iisus Hristos a strălucit la Roma si în Imperiul Roman, la sud de Dunăre, iar de acolo a trecut si la daci, dincoace de Dunăre, mai ales după ce Dacia a fost cucerită de Traian si multime de colonisti din Peninsula Balcanică au inundat tara strămosilor nostri. Si asa a ajuns crestinismul cu lumina credintei dincoace de Dunăre si a început să înflorească aici Biserica lui Hristos.

Dar prin acesti colonisti au venit la noi si obiceiurile acestea de la 1 ianuarie. Aceste obiceiuri au trecut de la ei la noi, precum si calendarul de 12 luni. Astfel am ajuns si noi românii să prăznuim ziua de 1 ianuarie, ziua anului nou civil.

Vi le-am spus acestea pe scurt, pentru că nu vi le pot arăta acum mai pe larg. Oamenii s-au obisnuit de la început să pună semne câti ani au trecut de la zidirea lumii. Biblia nu spune aceasta, căci ea nu se ocupă de cronologie. Ea este o carte de morală, de sfintenie, plină de Duhul Sfânt. Prin ea se arată că există Dumnezeu, că El este Creatorul lumii, se arată legile date de El întregului univers, se arată că El pedepseste păcatul si răsplăteste virtutea, că cei ai Lui sunt drepti, sfinti, iar ceilalti sunt păcătosi si vor lua plată după faptele lor si osândă dincolo. De acestea se ocupă Biblia.

Si au făcut oamenii însemnări de la zidirea lumii, socotind că atâtia ani sunt de la Adam, si toti ceilalti au auzit de la unul. Dar nimeni nu stie precis câti ani sunt de la Adam. Unii zic că Hristos a venit în lume la 5508 ani de la facerea lumii, altii au spus alti ani. Cronologii nu se învoiesc la ce an a venit Hristos în lume, pentru că nimeni nu stie exact când a făcut Dumnezeu lumea si câti ani sunt de la zidirea lumii.

Nimeni nu stie când a zidit Dumnezeu lumea, decât Cel ce a zidit-o! Asa spunea Marele Vasile. Dar oamenii au stabilit un fel de epoci, de ere. Unele le-au pus în legătură cu diferite evenimente: era alexandrină, de când Alexandru cel Mare a avut război cu persii; era romană, de la fondarea Romei, apoi era martirilor, de la începutul crestinismului până pe vremea lui Diocletian. Dar de abia din vremea împăratului Justinian, de la anul 527, au început să se numească anii de la Hristos.

Asa am ajuns si noi să prăznuim Anul Nou, să se înceapă anul de la 1 ianuarie după traditia rămasă nouă de la Roma. Si sunt calendare diferite si astăzi.

Sunt popoare care au calendarul cu doi ani, cu trei ani înainte, sau cu sase. Dar calendarul cel mai aproape de calendarul luni-solar este calendarul pe care-l avem noi ortodocsii. El este îndreptat de conferinta interortodoxă din Constantinopol din anul 1923, la 15 noiembrie, din timpul Patriarhului Meletie al V-lea

si este cel mai aproape de calen-darul ceresc. Abia în 42.000 de ani el rămâne cu o zi în urmă. Noi după calendarul acesta ne călăuzim si el este aprobat de toată Biserica.

Iar calendarul Gregorian pe care l-a îndreptat Papa Grigore al IX-lea în anul 1583, prin marele filosof si astronom Lilio, rămâne la 3600 de ani cu o zi si o noapte în urmă; deci el rămâne mai mult în urmă ca al nostru din punct de vedere stiintific.

*

Dar vreau să vă spun că, începând de la Anul Nou, grija noastră cea mai mare trebuie să fie alta. Cel mai mare lucru este să ne înnoim viata, să luăm aminte, cu fiecare an nou să lăsăm câte un păcat care ne stăpâneste cine stie de când si să punem în locul lui o virtute. Să iertăm greselile celor ce ne-au supărat, să-i iertăm pe toti, să începem Anul Nou cu inima curată si cu credintă în Dumnezeu. Să nu începem la crâsmă cu betie, cu fluiere, cu câte si mai câte petreceri. Că dacă începi bine din ziua întâi, fiindcă ziua bună se arată de dimineată, asa o să-ti meargă tot timpul!

Du-te prin sate acum, în noaptea aceasta. Este iadul pe fata pământului! Iată cum stiu oamenii să multumească lui Dumnezeu că le-a mai dat un an de viată. Dar vine moartea la om si-l strânge de gât, de nu mai poate spune nici preotului ce a făcut, că i-a legat limba! Cât ar mai vrea el atunci să-i mai dea Dumnezeu un ceas. Dar nu-i mai dă! Este rânduit: când ti-o veni ceasul, te ia si te duce. Ai vrea să te rogi: "Doamne, mai dă-mi un minut!" Dar nu-ti mai dă! Ai avut destule! Dumnezeu este prea drept! Ti-a dat vreme, dar n-ai vrut să te îndrepti, să te pocăiesti, să plângi, să te rogi! Ti-a dat atâtia ani de viată si n-ai avut nici o grijă. Si atunci vei vedea că nu mai este pocăintă în timpul mortii.

Deci, să ne gândim că, trecând un an de zile, foarte mult trebuie să plângem lui Dumnezeu, că n-am făcut nimic bun si să-I multumim că ne-a ajutat cu mila si cu îndurarea Lui să trecem iarăsi 365 de zile si să ajungem până azi.

Toti trebuie să multumească. Toată zidirea lui Dumnezeu. Căci viata si fiintele si toate vremurile sunt în mâna lui Dumnezeu. Tocmai acum trebuie să multumim lui Dumnezeu, ca să nu vină urgia Domnului peste noi!

Asteptăm mila lui Dumnezeu, dar odată n-ar să mai fie timp, căci vine moartea pentru fiecare! Vine dreptatea lui Dumnezeu, de care nu poate scăpa nimeni! Nu pot scăpa nici împăratii. Unde sunt împărătiile? Unde sunt faraonii Egiptului? Unde sunt sultanii turcilor? Unde sunt craii Germaniei? Unde sunt împăratii de care se cutremura lumea? Unde sunt cetătile? Unde sunt orasele? Unde-i orasul Pompei si unde este Cartagina si orasele vechi care s-au dărâmat de cutremur?

Unde sunt cetătile lumii? Unde sunt puternicii? Unde sunt cei învătati? Unde sunt filosofii? Unde sunt cei care au purtat sceptru si ale căror capete străluceau ca soarele? Unde sunt? Praf, pământ si pulbere s-au făcut. Asa-i dreptatea lui Dumnezeu si vai de noi si de noi dacă cheltuim vremea în zadar. Marele Apostol Pavel spune: Răscumpărati vremea, că zilele rele sunt (Efeseni 5, 16).

Vom cere să mai trăim un minut si n-ar să ne mai dea Dumnezeu! Pentru că trecem fără griji viata aceasta si ne încurcăm cu grijile veacului, de parcă am fi nemuritori. Fum suntem! În toată ziua Biserica ne spune: Omul ca iarba; zilele lui ca floarea câmpului, asa va înflori (Psalm 102, 15). I-a spus Dumnezeu lui Isaia, pentru toti: Tot trupul este iarbă si slava omului ca floarea ierbii; uscatu-s-a iarba si floarea ei a căzut. Si iarăsi zice Duhul Sfânt în psalmi: Zilele lui ca umbra trec; că s-au stins ca fumul zilele mele. Si iarăsi: Anii lor ca pânza unui păianjen s-au socotit; si iarăsi: Zilele mele ca umbra s-au plecat si eu ca iarba m-am uscat.

Pentru cine vorbeste aici Duhul Sfânt? Pentru noi! Să avem urechi, să nu fim surzi. Să nu ne astupăm urechile, că visuri suntem sub soare. Oricine ar fi, praf si pulbere este! Nimic nu rămâne vesnic pe pământ. Unde sunt puternicii de care se cutremura lumea până ieri? Du-te si vezi-i în gheenă, cum îi muncesc dracii. Du-te si întreabă-i acolo: "Cu ce v-ati ales din viata aceasta?" Unde a rămas stăpânirea,

unde stiinta, unde puterea popoarelor? I-a luat moartea, după dreptate, si-i tine în legături până în ziua Judecătii de Apoi.

Împăratul Alexandru Macedon era mare filo-sof; învătase filosofia despre suflet si moarte de la acel mare filosof din antichitate, Aristotel, opt ani de zile. Si tot îl cinsteau ai lui, dar el avea cuvântul acela: "Dacă-i moarte, nu-i nimic!"

Dar odată, tot îl lăudau:

- Măria ta, cât stăpânesti! Cât de mare esti!...

- Măi, dacă credeti că am stăpânire, veniti cu mine la malul mării (si marea era tulbure în ziua aceea. Vărsa valuri si se agita). Uite, ca să vedeti ce putere am: Mare, îti poruncesc să stai pe loc!

Dar marea zvârlea valuri peste el.

- Ati văzut? Ati zis că am putere! Ati spus că eu împărătesc. Un val de apă, tot acum mă îneacă. Nu a ascultat deloc de mine. Cum ziceti că am putere, dacă un val de apă nu ascultă de mine?

El era om care cunostea că omul nu poate nimic fără Dumnezeu!

Când era să moară, l-au întrebat generalii lui:

- Măria ta, din ce să-ti facem mormântul? Din marmură? Din aur? Din pietre scumpe de iachint, de hrisolit, de onix, de ametist sau de rubin? Toate pietrele scumpe i le-au spus. Iar el le-a răspuns:

- Dacă-i moarte, nu-i nimic! Să nu-mi faceti mormântul meu din aur si din alte pietre scumpe, ci să-mi faceti mormântul si sicriul de granit. Să nu cumva să mă îmbrăcati în haine aurite, ci simplu, ca un simplu om. Si să lăsati la sicriu două găuri: una în stânga si alta în dreapta.

- Dar de ce asta?

- Pe acolo să-mi scoateti mâinile goale, ca să vadă toti că nimic n-am luat cu mine după moarte.

Să veghem cum petrecem timpul înaintea Dom-nului. Căci negresit vom muri si ne va cere socoteală ce-am vorbit în fiecare clipă si ce-am gândit si ce-am lucrat.

Aceasta v-o spun pentru Anul Nou! Să multu-mim Preasfintei Treimi si Preacuratei Maicii Dom-nului, care mijloceste pentru toată lumea, că ne-a învrednicit să mai trecem un an. Să ne hotărâm în inima noastră să punem început bun si să petrecem de aici înainte cu Dumnezeu, crestineste. Să ne împăcăm cu Dumnezeu mai înainte de a ne răpi moartea. Amin!

O MINUNE CU SFÎNTA ICOANĂ A MÎNTUITORULUI

Am să vă spun o istorioară, ca să vedeti că taina Crucii s-a mai repetat uneori si în chip văzut. Iată ce s-a întâmplat.

Într-o casă oarecare bolea un biet crestin sărac si era aproape de moarte. Neavând cui să vândă casa, a lăsat-o cu chirie unui evreu pentru un timp, spunându-i:

- Uite, rămâi în casa mea, că eu acum mor si la urmă va rămâne la niste nepoti ai mei.

Când a murit crestinul acela, a rămas în casa aceea o icoană a Mântuitorului Iisus Hristos. Evreul acela, nefiind cu ură către crestini, a lăsat icoana pe perete si îsi vedea de treburile lui. Dar a venit într-o zi la dânsul alt evreu si i-a zis:

- Cum stai tu, măi, cu icoana în casă? Uite icoana lui Hristos!

Iar el a răspuns:

- Asa am găsit casa când am venit si n-am îndrăznit să iau icoana de la locul ei, că am auzit că acela-i lucru sfânt. Este Hristos!

Însă evreul acela, fiind rău si necredincios, a cerut icoana, si nu s-a lăsat până ce nu i-a dat-o. Si a luat icoana Mântuitorului de acolo, a dus-o la el acasă, departe, a chemat si pe altii si le-a zis:

- Să facem si noi cu icoana lui Hristos, cum au făcut părintii nostri!

Si au pus icoana pe un stâlp si au răstignit-o cu cuie. Unde erau mâinile Mântuitorului pictate au bătut cuie si după ce au pus sfânta icoană acolo au început a o lovi în fată, bătându-si joc de ea. Unii Îl scuipau, altii strigau: Hoo, coboară-Te de pe cruce! Si în fel si chip ziceau. După cum au făcut părintii lor, asa au făcut si icoanei Mântuitorului, ca să facă măcar simbolic din ceea ce au făcut părintii lor, să le urmeze răutatea. Iar unul din ei a zis:

- Eu am auzit că unul L-a împuns cu sulita în coastă!

Si în batjocură, cum râdeau ei acolo, au luat o sulită si au împuns icoana. Dar deodată, când au împuns-o, a început să curgă sânge mult, încât i-au cuprins spaima pe toti, si au fugit la scoala lor si au spus rabinului:

- Iată ce am făcut noi! Am răstignit icoana lui Iisus Hristos si, când am împuns-o, a curs sânge!

Si a venit învătătorul lor, rabinul, si a văzut adevărul. Apoi a zis:

- Vedeti? Acum s-a stabilit mai tare si mai clar decât toate că părintii nostri au fost ucigători de Dumnezeu Cel Viu si de Omul Iisus Hristos! Deci, dacă a curs sânge din icoana aceasta uscată de lemn, suntem toti vinovati de sângele Lui si trebuie să ne botezăm!

Si, ducându-se la scoală cu icoana însângerată, s-au botezat toti aceia, toată scoala lor, si mult popor evreiesc a trecut la dreapta credintă, văzând sângele lui Hristos curgând din Preasfântul Său Trup zugrăvit pe icoană, după atâtea sute de ani de la răstignirea Sa pe Golgota.

ALTĂ MINUNE, CU SFÂNTA CRUCE

În India, unii din misionarii nostri crestini pre-dică Evanghelia cu râvnă, mai ales cei catolici. Un biet misionar a reusit într-o comună să convertească la credinta crestinească vreo câteva familii din hindusii aceia, credinciosi ai lui Brahma Krisna. Si aceia convertindu-se la crestinism, misionarul a ridicat în satul lor o troită, o cruce a lui Hristos sculptată în lemn, cu Mântuitorul, în mărime naturală, si a împodobit-o frumos.

Cei ce crezuseră în Hristos se închinau la crucea Mântuitorului răstignit si la acea sfântă troită. Iar ceilalti păgâni, care erau multi, după cum sunt si astăzi, au pornit cu ură mare asupra acelor putini crestini si-i băteau si-i ucideau, martirizându-i pentru că au crezut în Hristos.

Ba, s-au dus la acea troită unde era Hristos răstignit si au început a-L batjocori si a-L scuipa pe Mântuitorul de pe cruce, bătându-L cu ciomegele si ungându-I crucea cu murdării. Iar când erau în toiul acestor batjocuri, Mântuitorul de pe cruce a întors fata la dreapta, spre ei, si a zis: "De ce Mă batjocoriti?"

Când au văzut ei că Cel pe care Îl scuipau S-a întors cu fata ca un om viu si i-a întrebat de ce Îl batjocoresc, câtiva au murit de frică, iar ceilalti au dat fuga la învătătorii lor, din legea sanscrită, păgâ-nă, si au spus:

- Veniti să vedeti o minune! Noi L-am batjo-corit pe Hristos si am văzut cu ochii nostri cum a întors fata si a zis către noi: "De ce Mă batjocoriti?"

Si au mers cu totii si, când au văzut si în-vătătorii lor că Mântuitorul stă cu fata întoarsă, s-au speriat si toti s-au botezat, si mare cutremur i-a cuprins pe locuitorii din tinutul acela. Si acolo unde a fost sfânta troită, se află azi o catedrală mare. Iar acea cruce dumnezeiască cu Mântuitorul care si-a întors fata, a fost si este până astăzi în altarul acelei catedrale.

Si asa Mântuitorul a băgat groaza în cei ce-L batjocoreau, numai ca să-i întoarcă pe dânsii la calea pocăintei.

Deci, fratii mei, dacă numai atât semn de la Crucea lui Hristos a fost în stare să facă pe oameni să moară de vii, să-i întoarcă la pocăintă si să trezească atâtea suflete, ce va fi oare când va veni Mântuitorul pe norii cerului si când Crucea lui Hris-tos, adusă cu slavă multă de milioane si milioane de arhangheli si îngeri, va străluci de milioane de ori mai tare decât soarele?

CUVÎNT DESPRE RAI

Oare cum as putea eu, nepriceputul si cu totul neiscusitul, să zugrăvesc prin cuvinte patria noastră cea veche din care am căzut? Dacă dumnezeiescul si marele Apostol Pavel ne spune că: Cele ce ochiul n-a văzut si urechea n-a auzit si la inimă de om nu s-au suit, acelea a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El, apoi cum o limbă de tărână si o minte întunecată de păcate se va pricepe a spune cele nespuse?

Dar, fiindcă nu este bine nici a tăcea despre acea fericire si frumusete, voi îndrăzni a aduce prin cuvânt, din cele ce ne-am învătat din Sfânta Scriptură si din învătăturile Sfintilor Părinti, o umbră oarecare a acelor neumbrite si vesnice veselii, ca prin cele prea mici să suim întelegerea noastră după putere la cele prea mari si cu prea minunată frumusete împodobite.

Sfânta Scriptură ne spune despre rai că este asezat de Dumnezeu spre răsărit: Si a sădit Dumne-zeu rai în Eden spre răsărituri. N-ati auzit ce spune Isaia? Răsărit este numele Lui. N-ati auzit ce spune Psaltirea? Dumnezeu S-a suit peste cerurile ceruri-lor, spre răsărituri.

Sfântul Vasile cel Mare întelege raiul, după el si după toti sfintii, ca o desfătare, căci Eden înseamnă raiul desfătării. Aici trebuie să întelegem o desfătare vrednică de Dumnezeu, desfătare care este potrivită sfintilor.

Mai departe, arătând despre acele nespuse duhovnicesti veselii, zice: Acolo pornirile râurilor veselesc cetatea lui Dumnezeu (Psalm 45, 4). Sfintii Părinti ai Bisericii au spus că raiul este îndoit, adică este alcătuit si din cele simtite si din cele gândite, văzut si nevăzut, după cum omul este format din trup si suflet. Raiul îl întelegem si trupeste dar îl tâlcuim si duhovniceste. În rai va fi o desfătare duhovnicească desăvârsită a celor cinci simturi ale omului.

Raiul nu-i împărătia cerurilor. Raiul este locul unde a stat Adam si unde stau dreptii până la judecata de

apoi. O stare provizorie. Nu-i hotărât să stea dreptii acolo pentru totdeauna, că de la judecată înainte, sufletele dreptilor nu se mai duc în rai, ci în împărătia cerurilor.

Iar deosebirea între cer si rai este negrăit de mare, pentru că atâta iubire a avut Dumnezeu de neamul omenesc, încât în locul raiului i-a dat împărătia cerurilor. Satana l-a scos pe Adam din rai, iar Dumnezeu, venind pe pământ si suferind pentru neamul omenesc, nu-l mai bagă în rai pe omul care face voia Lui si poruncile Lui si se teme de El, ci în ceruri. În Evanghelie ce s-a zis? "Fericiti cei săraci cu duhul, că acelora este împărătia raiului?" Nu, ci altfel: "împărătia cerurilor". Sau zice: "Fericiti cei izgoniti pentru dreptate, că acelora este împărătia raiului?" Nu, ci împărătia cerurilor.

"Iată dar - zice Sfântul Vasile -, a pierdut omul raiul, iar prin mila lui Dumnezeu cea negrăită, a câstigat cerul". Că unde a prisosit păcatul, zice Apostolul Pavel, acolo darul a prisosit.

Împărătia lui Dumnezeu nu este mâncare si băutură, ci dreptate, pace si bucurie în Duhul Sfânt. Iar ca să intre cineva în Împărătia cerurilor trebuie să se nască din apă si din Duh, să fie nevinovat ca pruncii, să rabde multe scârbe în viată si să se silească în toată viata la lucrul poruncilor Domnului.

Raiul, ca cineva să-l poată descrie, nu se poate. Niciodată nu poate să descrie cineva frumusetile raiului. Nici oamenii, nici îngerii. Auziti pe Apostolul Pavel: Ceea ce ochiul n-a văzut si urechea n-a auzit si la inimă de om nu s-a suit. Aceasta a pregătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe Dânsul.

Marele Vasile, arătând pe cât este nouă cu putintă despre rai, zice asa: "Omule, dacă-ti închipui că raiul este mâncare si băutură si veselie si grădină si flori si cântări si păsări si palate de aur, nu te opresc. Măcar asa să-ti închipui, dar râvneste la rai, adică să doresti raiul. Că dorind raiul, te lasi de păcat. Închipuie-ti si tu cum vrei, dar orice vei închipui tu despre rai, nu este ceea ce îti închipui tu, că raiul este mai presus de minte".

Apoi zice: "Deci ispiteste-te ca prin învătăturile acestea să vii întru întelegerea raiului aceluia si să ajungi si tu la zorile dumnezeiestii lumini. De esti trupesc si mare îndulcire socotesti din cele simtite, să ai acea închipuire a Raiului celui trupesc si săturarea cea prea dulce, si să te sârguiesti către acestea, fiindcă acolo vei afla desfătarea neîncetată! Dar mai bine decât îndulcirile cele trupesti, suie-te cu gândul către frumusetea îngerilor si învată-te cu de-amănuntul roadele dreptătii!"

Sfântul Vasile cel Mare vorbeste în Hexaime-ron despre rai, zicând: "Acolo sunt livezi prea dulci la vedere, cu multă si negrăită verdeată si foarte fru-mos împodobite. Acolo floarea nu străluceste putină vreme si apoi lipseste, ci îndelungată vreme si este o mireasmă a Duhului Sfânt, pe care omul nu o poate spune.

Buna lor mireasmă este fără de sat, frumoasa lor culoare de-a pururea străluceste si puterea vânturilor nu le slăbeste. Lunile cele noi nu le vestejesc, înghe-turile nu le îngheată, arsura soarelui nu le usucă; ci un duh măsurat, care dă oarecare subtire si dulce suflare, usor si cu dulceată suflă asupra lor, neîmpilat de vreme si nevestejit în veac, păzind sporul lor. Iar frumusetea sadurilor celor de acolo este si ea vrednică de facerea si sădirea Celui ce le-a sădit".

Si după multe, zice: "Care cuvânt va putea să arate multimea dulcetii si frumusetii aceleia?... Acolo sunt si neamuri de nenumărate feluri de păsări, care prin floarea aripilor si prin dulcea viersuire a glasuri-lor, aduc o dulceată negrăită, încât oamenii cei drepti de acolo se desfătează si se îndulcesc prin toate simtu-rile: pe unele văzându-le, pe altele auzindu-le". Mai departe zice: "De esti duhovnicesc si cugeti mai mult decât la îndulcirile trupesti, urcă-te cu gândul către frumusetile îngerilor si învată-te roadele dreptătii ce sunt în ei. Vezi râurile lui Dumnezeu cele pline de ape, ale căror porniri veselesc cetatea lui Dumnezeu si a căror mester este singurul Dumnezeu".

Dar, într-adevăr, raiul în care a stat Adam era îndoit. Avea o parte simtită si una gândită, fiindcă în rai erau pomi din care se putea mânca. Ceea ce spune Sfânta Scriptură: pomul cunostintei binelui si răului, se poate închipui că a fost într-adevăr pom.

Dar de ce-i spune pomul cunostintei binelui si răului? Stiti voi ce înseamnă pomul cunostintei binelui si răului, din care a mâncat Adam si de ce se cheamă asa? Iată ce spune Sfântul Ioan Gură de Aur despre acest pom: "Pomul cunostintei binelui si rău-lui din rai se chema asa pentru că două lucruri mari a arătat el după ce au gustat Eva si Adam dintr-însul: A arătat binele si răul".

A arătat cât de bine era dacă nu mânca din pom, că Adam, care a stat 700 de ani în rai, s-a desfătat acolo de atâtea bunătăti - si de cele simtite si de cele gândite, că auzea si îngerii în ceruri si îi vedea cum îl laudă pe Dumnezeu. Iar atunci când l-a scos afară din atâta dulceată si frumusete, a cunoscut cât de bine era dacă nu mâncam din pom. Si iarăsi, a cunoscut si răul: "Cât de rău este, si ce mare răutate ne-a ajuns pe noi, fiindcă am mâncat din pom".

Iată ce înseamnă pomul cunostintei binelui si răului. A cunoscut cât de rău a făcut că a călcat porunca lui Dumnezeu si cât de bine era dacă nu o călca si nu mânca din pom. Asa se tâlcuieste pomul cunostintei binelui si răului după Sfintii Părinti.

Dar să continuăm despre rai. Marele Vasile spune acolo: "Păsările raiului nu mai mor ca cele de pe pământ si nu mai îmbătrânesc, că sunt pline de Duhul Sfânt. Acolo cele patru stihii care sunt pe pământ: aerul, apa, pământul si cerul, sunt atât de împodobite de Dumnezeu, cum nu se poate vorbi. Cele patru anotimpuri ale anului: primăvara si vara, toamna si iarna, asa de frumos sunt îmbinate unele cu altele, încât nu se mai satură omul în veacul veacului de a trăi acolo.

Acolo niciodată nu este silă a vânturilor si nepotrivire a anotimpurilor. Acolo nu-i nici prea frig, dar nici prea cald. Nu-i nici prea mare vânt, dar nici să nu fie deloc. Nu-i niciodată acolo ploaie prea multă, dar nici să nu fie. Deci cele patru stihii, cele patru anotimpuri, sunt îmbinate în asa fel, încât pro-voacă o negrăită plăcere la cele cinci simtiri ale omului.

Gustul. Poamele din rai au atâta dulceată si atâta felurime de gusturi, încât omul nu mai poate pofti nimic peste dulceata lor.

Auzul. Cântările de acolo care desfătează nu gustul, ci alt simt al omului, auzul, atâta frumusete au, încât o mie de ani se pare un ceas în rai, cum citim si în Mântuirea păcătosilor.

Pipăitul cel îndoit, înăuntru si în afară, acolo atât frumusete are si atâta blândete în zidiri, încât niciodată spini nu există, lucru aspru nu există, lucru care să te ardă nu există, lucru care să te otrăvească nu există, asa încât pipăirea si cea dinăuntru si cea din afară este fără nici o vătămare.

Mirosul. Atâta mireasmă a Duhului Sfânt este acolo si florile acelea atâta mireasmă au, încât nu mai poti să-ti închipui că ar mai exista altceva în lume să miroasă mai frumos ca acelea.

Vederea. Iar vederea se desfătează întru atâta frumusete (Gan-Eden, adică vesnică desfătare), încât nu poate omul nici într-un fel să mai cugete că ar putea vedea ceva mai frumos ca acolo.

Se desfătează cele cinci simtiri ale omului de nu pot mai mult. Ai văzut ce spune în Psaltire: Pornirile râurilor veselesc cetatea lui Dumnezeu. Stiti voi ce înseamnă pornirile râurilor? Râurile Duhului Sfânt se varsă în rai si veselesc cetatea lui Dumnezeu - raiul si sufletele -, încât nu poate omul să spună cu limba asta de tărână ce mângâiere a Duhului Sfânt vine acolo.

Pornirile râurilor, pornirile darului Duhului Sfânt care se varsă în rai, atât veselesc inima si mintea omului, încât el nu mai poate cugeta, nici cu inima, nici cu mintea, nimic mai presus decât acele mângâ-ieri ale darului Duhului Sfânt. Si acesta-i raiul, dacă-ti poti închipui asa, dar nu împărătia cerurilor.

V-am spus că omul este îndoit, o parte văzută si una nevăzută. Raiul este si simtitor, ca omul să poată gusta si cu trupul si cu vederea dulcetile lui; si gânditor, pentru că sufletul omului acolo nu este împiedicat să vadă cerul sau dăntuirile arhanghelilor si ale îngerilor sau să audă cântările din cer. Între

partea văzută si cea nevăzută este mare legătură.

În rai Dumnezeu a spus lui Adam să lucreze raiul si să-l păzească. Dar stiti ce lucrare era aceea? Întreabă pe Sfântul Nil Ascetul. Era lucrarea rugă-ciunii si păzirea mintii. Raiul cel cuvântător din sufletul lui! A lucra raiul este totdeauna a fi în rugăciune necontenită cu Dumnezeu, asemenea cu îngerii, căci Adam îi auzea rugându-se si cântând lui Dumnezeu; iar a-l păzi este de a-si păzi mintea, să nu alunece cumva spre gândire împotriva lui Dumnezeu.

Închei aici prin cuvintele Sfântului Vasile cel Mare: "Învată-te, omule, ca din niste învătături ca acestea să vii întru întelegerea Raiului si să ajungi la zorile dinaintea luminii, unde răsare lumina cunos-tintei si unde raiul desfătării s-a sădit". Amin.

MARIA PARTEA CEA BUNĂ ŞI-A ALES

La toate praznicele Maicii Domnului se citeste Evanghelia cu Marta si Maria. Dumnezeiestii Părinti care au alcătuit sinaxarul, fiind plini cu Duhul lui Dumnezeu, au rânduit această Evanghelie, în care se arată că Maica Domnului, Maria cea Preasfântă si Preacurată partea cea bună si-a ales (Luca 10, 42).

Care este partea cea bună în viata crestinului? Necontenita rugăciune. Toată fapta cea bună trebuie să o însotim cu rugăciune, cum arată marele Apostol Pavel în Epistola întâi către Tesaloniceni, unde zice: Neîncetat vă rugati (5, 17).

Dar chiar Mântuitorul în Evanghelie zice: Luati aminte, privegheati si vă rugati (Marcu 13, 33). Si dumnezeiescul Apostol Petru spune: Privegheati, că potrivnicul vostru, diavolul, ca un leu umblă, cău-tând pe cine să înghită. (I Petru 5, 8). Si dumne-zeiescul Prooroc David de asemenea ne spune: Bine voi cuvânta pe Domnul în toată vremea, pururea lauda Lui în gura mea (Psalm 33, 1).

Ai auzit pentru ce s-a citit Evanghelia aceasta? Ca să ne învete că Maica Domnului si-a ales partea cea bună, partea Mariei. Căci Mântuitorul, când Marta alerga să-i facă mâncare si să-i gătească masa, oarecum a mustrat-o cu pilda Mariei: Marto, Marto, te grijesti si spre multe te silesti; dar un lucru trebu-ieste. Care? Acela pe care-l avea Maria, că stătea la picioarele Domnului. Căci Maria - zice - partea cea bună si-a ales, care nu se va lua de la dânsa (Luca 10, 38, 42).

Dacă am avea si noi partea Mariei în viata noastră, dacă am sta la picioarele Domnului ca Maica Domnului în Sfânta Sfintelor, dacă am petrece în rugăciune si în gândire de Dumnezeu ca dânsa, nu ne-ar hrăni pe noi oamenii, ci îngerii si serafimii din cer. Dar noi punem nădejdea numai în pieptul nostru si în priceperea noastră. Dar auzi ce spune proorocul Ieremia: Blestemat este omul care se reazimă pe bratele sale si si-a pus nădejdea în trupul său.

Auzi ce spune: "Cel ce se reazimă pe mâinile si pe picioarele sale, animal este, că are patru picioare, nu două". Auzi? Blestemat este omul care se reazimă pe bratele sale si a întărit bratele trupul său. Mai zice: Nebun este acela care sărută mâinile sale si zice că acestea m-au hrănit pe mine.

Te-au hrănit mâinile tale? Dar dacă Dumnezeu îti dădea un junghi, îti dădea o boală, dacă ai fi căzut si ti-ai fi rupt o mână sau un picior si dacă nu-ti dădea tie Dumnezeu sănătate si viată, ai fi putut face ceva cu mâinile si picioarele tale sau cu priceperea ta? Asa este că nu? De aceea Scriptura numeste nebun pe acela care-si sărută mâinile sale, zicând că acestea l-au hrănit.

Nu-i adevărat! Dumnezeu ne hrăneste, că zice: Aruncă spre Domnul grija ta si El te va hrăni (Psalm 54, 25). Să nădăjduim întâi în Dumnezeu si asa, lucrând cu cinste si cu dreptate, să muncim, să lucrăm că zice iarăsi Scriptura: Cel ce nu lucrează, să nu mănânce (II Tesaloniceni 3, 10). Deci lucrul nostru să fie împletit cu gândirea la Dumnezeu, cu Sfânta Scriptură, cum era al Maicii Domnului în Sfânta Sfintelor.

Lucrul nostru să fie asa de usor, încât să nu ne strice mintea de la rugăciune, de la gândirea la Dumnezeu. Asa arată dumnezeiestii Părinti.

De ce părăsim noi gândirea la Dumnezeu, citirea Scripturilor, mergerea la biserică, meditatia si cugetarea la gheenă si la moartea care vine pe neasteptate? "Pentru că ne aruncăm în marea cea tulbure a veacului acestuia, ne aruncăm în nemăr-ginire, ca să mostenim veacurile si vine moartea si ne strânge de gât", cum zice dumnezeiescul Părinte Efrem Sirul.

Are obiceiul satana, o, monahule, si tu, crestine, să-ti dea lătime si lungime, ca să scoată mintea din gândirea de Dumnezeu si să te ducă la pierzare!

Fratilor, să muncim cu dragoste; să lucrăm, dar să avem pe Dumnezeu în minte. Nimeni nu poate să stea degeaba. Să lucrăm, să mergem la muncă, să asudăm, că asa avem poruncă noi de la început, căci zice: Cu sudoarea fruntii îti vei câstiga pâinea ta (Facerea 3, 19).

Dar în sudorile noastre si în osteneli, pe ogoare si în fabrici, în birouri, în întreprinderi si ori unde ar fi, să avem pe Dumnezeu în minte. Să avem pe Hristos, si cu Dânsul pe toate le putem. Auzi ce spune Apostolul Pavel: Toate le pot în Hristos, Cel ce mă întăreste! Iar fără de El, nimic nu putem face!

Auzi ce zice Hristos: Rămâneti întru Mine si Eu întru voi... căci fără de Mine nu puteti face nimic (Ioan 15, 4-5).

Când te duci la prăsit, omule, si ai luat sapa pe umăr, ia si pe Hristos în minte: "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-mă pe mine păcătosul (păcătoasa)". Dacă lucrezi în atelier si ai pus mâna pe ciocan, pe bomfaier, pe ferăstrău, bati pe nicovală, sau dacă esti zidar sau tâmplar, sau orice mestesug ai; de câte ori dai cu ciocanul, zi si "Doamne Iisuse!"

Când te-ai dus la secerat, la pădure cu boii să tai lemne, sau lucrezi în fabrică sau oriunde esti, lucrează cu toată inima, cu toată dragostea, dar nu uita că ai pe Dumnezeu, Care singur poate să-ti ajute si poate să te păzească! Câte primejdii nu sunt! Auzi că pe unul l-a omorât un butuc, pe altul l-a lovit masina, pe altul l-a prins motorul, peste unul a căzut un copac si a murit...

La urechile noastre vin asemenea vesti zilnic. Dar de ce? Pentru că n-a plecat la lucru cu rugă-ciunea în minte! Dacă pleca cu rugăciunea în minte, avea pe îngerul care-l păzea. Căci îngerul pururea ne păzeste. Auzi ce zice proorocul: Străjui-va îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de El, si-i va izbăvi pe ei (Psalm 33, 7).

Deci, când plecăm la treabă, să avem pe Hristos în minte; si când venim de la treabă iar, si când ne odihnim iar. Si când ne sculăm din somn, prima simtire, primul cuvânt acesta să fie: "Slavă Tie, Dumnezeul nostru, slavă Tie!" "Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului"... si celelalte.

Auzi ce spune Gheorghe Sinaitul? Este un drac înaintemergător care are o ceată nenumărată pe fata pământului. Merg acesti draci de dimineată si-i învată pe oameni, când s-au sculat din somn, mai întâi să pună mâna pe treabă: "Lasă rugăciunea mai la amiază! Mănâncă bine, bea bine, si hai la treabă!"

Nu-i bine! Întâi să cerem ajutorul lui Dumnezeu si apoi, cu Dumnezeu în minte, să mergem la muncă cinstită si curată. Să nu furati de la nimeni; să nu furati nici de la stat, nici de la altii, că nu vă îmbogătiti cu furatul, ci mai tare săraciti. Era un cuvânt al cuiva: "Munceste omul cu dreptate, si-i ia dracul jumătate din avere; dar averea câstigată pe nedrept, o ia dracul cu tot cu stăpân!"

Nu. Nu fura, că nu te îmbogătesti. Mare foc bagi în casă la tine dacă ai luat un ban al Bisericii, sau dacă ai luat banul sau osteneala cuiva. Si dacă vei aduce la biserică milostenie din cele furate, câine împutit aduci lui Dumnezeu! Deci să lucrezi cu cinste, cu dreptate, cu sfintenie si să muncesti cu toată dragostea unde te-a pus statul sau unde te-a pus dregătoria sau institutia care te adăposteste. Să muncesti, dar să ai si pe Dumnezeu în minte.

Fă semnul Sfintei Cruci când pleci la lucru. Când vii, la fel. Când stai la masă, fă rugăciune; când te scoli, rugăciune; si dacă nevinovata rugă-ciune va povătui viata voastră si a noastră, vom avea putină asemănare si noi cu petrecerea Maicii Dom-nului în Sfânta Sfintelor, vom petrece în gândire de Dumnezeu si ni se va spune si nouă în ziua judecătii că partea cea bună ne-am ales.

Iar dacă lăsăm rugăciunea, citirea dumneze-iestii Scripturi, mergerea la biserică, facerea de bine si toate acestea si punem nădejdea numai în munca noastră, suntem cei mai nenorociti oameni de pe fata pământului.

Să muncim cu dragoste, cu hărnicie, dar să nu uităm că avem un Dumnezeu, Căruia trebuie să ne rugăm neîncetat si când muncim si când suntem acasă si când ne odihnim. Pururea să fie Legea Lui în mintea noastră, ziua si noaptea. Pururea să avem gândirea si rugăciunea spre Dumnezeu, si atunci darul Lui va întări bratele noastre si mintea noastră si trupurile noastre si vom fi sănătosi si vom putea izbuti si la muncă si la osteneala de toate zilele. Dar numai cu Dumnezeu si prin Dumnezeu! Amin.

CUVÎNT LA CINA CEA MARE

Părintilor, fratilor si iubiti credinciosi,

Aproape din tot cuvântul si din tot versetul Sfintei Evanghelii de astăzi, se pot trage o multime de învătături, si nu va fi vreme să o tâlcuim cu de-a-mănuntul. Dar vom arăta putine din ele, ca să vedeti câtă comoară de învătături cuprinde Sfânta Scriptură.

Un om oarecare a făcut cină mare.

Cine este Omul acesta? Acesta este Însusi Dumnezeul părintilor nostri. De fapt în Evanghelie Îl auzim pe Mântuitorul numindu-Se adeseori Fiul Omului, căci din iubirea de oameni cea negrăită si minunată a venit la noi si S-a făcut om.

Dar de ce spune că a venit să facă cină si nu prânz?

Prânz se numeste de obicei masa de amiază, iar cina este masa pe care o iau oamenii seara.

Prin venirea Sa, Mântuitorul a pregătit cină, căci a venit în zilele mai de pe urmă; nu de la începutul lumii. Doar auzim pe marele Apostol Pavel zicând: Pe noi, apostolii cei mai de pe urmă (cei mai de apoi), ne-a ales Dumnezeu ca pe niste osânditi, si celelalte.

Deci cina este venirea lui Hristos în lume, este taina iconomiei în trup si mântuirea neamului omenesc.

De ce este mare cina aceasta duhovnicească a lui Dumnezeu? Căci zice: Un om oarecare a făcut cină mare; nu asa, cum s-ar întâmpla, ci mare. El o numeste mare, pentru că mare este taina crestinătătii. Ati auzit cum cântă biserica: "Cu adevărat, mare este taina crestinătătii. Dumnezeu S-a arătat în trup, a venit în lume...", si celelalte.

Numeste cină mare taina aceasta a venirii lui Dumnezeu printre oameni, pentru că taina iconomiei în trup, sau a întrupării lui Dumnezeu Cuvântul, nu este supusă întelegerii nici mintilor rationale din ceruri ale îngerilor, nici celei a oamenilor. Taina iconomiei în trup pururea rămâne taină, necuprinsă de vreo minte de înger sau de om (Sfântul Nicodim Aghioritul, Paza celor cinci simtiri, p. 368-379).

Deci taina iconomiei în trup, sau cum Se naste Dumnezeu din Fecioară si fecioara rămâne iarăsi Fecioară, fără să se strice pecetile fecioriei, rămâne necuprinsă de vreo minte în veacul veacului. Nimeni nu stia că

Mântuitorul, fiind de o mărime cu Părin-tele Său, era întreg în pântecele Fecioarei, si cum un Dumnezeu nemărginit si necircumscris încape întreg într-o fecioară.

Dar ce mai spune Sfânta Evanghelie?

La această cină mare a trimis Dumnezeu să cheme pe multi.

Dar de ce n-a zis pe toti? Căci zice: Si a trimis în ceasul cinei omul acela pe sluga sa ca să cheme pe cei multi.

Dar stim din Sfânta Scriptură că Dumnezeu voieste ca toti oamenii să se mântuiască si la cunos-tinta adevărului să vină. Evanghelia ne dă o pildă, si toate pildele Mântuitorului nostru Iisus Hristos au două întelesuri: unul după literă si altul după duh. Căci Mântuitorul nostru, venind în lume a vorbit mai mult în pilde, potrivit celor proorocite de la Duhul Sfânt, care cu o mie de ani mai înainte a spus prin gura lui David: Deschide-voi în pilde gura mea (Psalm 77, 2).

Pilda înseamnă mai întâi o închipuire a unor adevăruri si al doilea arată ce lucru este închipuit de dânsa. Deci, după întelesul literei a spus Mântuitorul că a chemat pe multi si nu pe toti.

Oare ar încăpea în gândul dumneavoastră dacă v-as spune că cineva a făcut o cină mare si a chemat pe toti oamenii din lume? Mai ales că aici Dumnezeu Se ascunde sub chipul unui om oarecare. Ce ati spune? Nu se poate. A chemat omul acela la cină o mie, zece mii, o sută de mii, dar toată omenirea n-a putut s-o cheme. Deci când a zis că a chemat pe multi, a spus după slovă. Deci cuvântul acesta "multi", arată de fapt pe toti, după întelesul cel închipuit prin pildă.

Ce s-a întâmplat după aceasta?

A chemat Dumnezeu pe oameni la cină, dar multi au început a respinge chemarea. Dar cine era sluga pe care a trimis-o omul acela să cheme la cina sa cea mare? Acesta este Iisus Hristos, care de bună voia Sa, din iubirea Sa cea negrăită pentru neamul omenesc si către Dumnezeu, Părintele Său, slugă S-a făcut pentru noi. Căci auzim zicând în Evanghelie: N-a venit să I se slujească, ci ca să slujească multora (Matei 20, 28).

Slugă S-a făcut Dumnezeu Cuvântul si Părintelui Său si neamului omenesc din iubirea Sa de oameni cea negrăită, căci ascultător S-a făcut Părin-telui Său până la moarte, si încă moartea de cruce! Pentru aceasta Dumnezeu L-a proslăvit pe Dânsul si I-a dat Lui nume care este mai presus de tot numele, ca în numele lui Iisus Hristos tot genunchiul să se plece, si al celor ceresti, si al celor pământesti si al celor de dedesubt (Filipeni 2, 8-9). Pentru negrăita Sa smerenie L-a înăltat Părintele Său ca să stea de-a dreapta slavei si, ca om, să fie de un scaun, de o fire si de o putere cu El.

Si ce a făcut sluga? S-a dus să cheme la cină, chiar în ceasul ei. În legea veche era obiceiul ca atunci când făcea cineva praznic la amiază sau seara, să trimită oameni mai înainte cu câteva ceasuri sau cu o zi chiar, ca să poftească pe invitati.

Dar aici, de când trimite el să cheme pe invitati? De când începe masa, în ceasul cinei. Spune că a chemat pe multi. Cine au fost acestia? Tot neamul omenesc. După cum s-a scris, Dumnezeu voieste ca toti oamenii să se mântuiască (Isaia 45, 22; Matei 18, 11; Ioan 3, 17; I Timotei 4, 10).

Când a venit Mântuitorul să slujească neamului omenesc, spre mântuire, ca o slugă a Părintelui ceresc, întâi a chemat neamul evreiesc, căci spune: Nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui Israel (Matei 15, 24). Mai întâi s-a dus la ei ca să nu aibă cuvânt în ziua judecătii, că Iisus, care, după firea omenească se trage din Avraam, din David, din neamul evreiesc, a chemat mai întâi pe păgâni. Nu! Mai întâi a venit să cheme oile cele pierdute ale casei lui Israel.

Dar cum stim că pe ei i-a chemat întâi?

Apostolul Petru, în Ierusalim, predică în ziua întâi si cred trei mii, iar în ziua a doua se adaugă încă cinci mii.

Dar cine erau acestia care au crezut primii în Evanghelie? Evreii.

Cei dintâi credinciosi ai Bisericii din Ierusalim, întemeiată de apostoli, de Iacov, de Petru si de Ioan, stâlpii Evangheliei, au fost mai mult evrei. În Proschinitarul Ierusalimului se scrie: "...am avut în Ierusalim 15 arhierei, 15 patriarhi tăiati împrejur". De la Iacov, fratele Domnului, si până aproape de Marele Constantin, au fost în Biserica din Ierusalim arhierei tăiati împrejur, adică din neamul evreilor, care mai tineau încă tăierea împrejur.

Deci, într-o perioadă au fost în Ierusalim numai patriarhi si arhierei evrei si biserica din Ierusalim era alcătuită mai mult din evrei. După aceea a trimis Dumnezeu pe Pavel la neamuri, departe de Ierusa-lim. De aceea spune că i-a chemat întâi pe evrei, ca să n-aibă răspuns în ziua Judecătii.

Iar mai apoi, zice dumnezeiasca Evanghelie, a trimis în ceasul cinei să cheme si pe altii.

Cel dintâi chemat a zis: Tarină mi-am cumpă-rat, si mă duc s-o văd. Rogu-te să mă ierti.

Ce este tarina?

Hristos ne-a spus în pilda cu semănătorul, pe care a tâlcuit-o ucenicilor: Cel care seamănă sămân-ta cea bună este Fiul Omului. Tarina este lumea; sământa cea bună sunt fiii împărătiei; iar neghina sunt fiii celui rău (Matei 13, 36-38).

Iată ce este tarina. Deci când auzim în Evan-ghelia de astăzi că cel dintâi a pus pricină de refuz că si-a cumpărat tarină, se întelege că s-a legat de lumea de acum. Cel care nu vrea să meargă la cina Marelui Împărat, la Împărătia Cerurilor, zicând că si-a cum-părat tarină, este tot omul care-i legat cu inima de lumea aceasta în care se lucrează toată fărădelegea si păcatul. Acesta este omul care nu vrea să meargă la cina lui Dumnezeu, când glasul constiintei îl cheamă, ci cumpără mereu tarina aceasta, adică slujeste acestei lumi si răutătilor din ea.

Dar de ce spune că a cumpărat-o si nu spune că este a lui? Pentru că atâta stăm pe lumea aceasta, de când ne nastem si până murim. O cumpărăm când deschidem ochii si o vindem înapoi când murim, când închidem ochii. Asadar, nu-i a noastră. Aici am găsit-o, aici rămâne.

Deci, când îl auzim pe omul acela că si-a cumpărat tarină si n-a mers la cina lui Dumnezeu, să stim că el este om lumesc, care se leagă cu inima de lucrurile cele desarte si stricăcioase ale lumii si nu ascultă de chemarea constiintei, ca să meargă pe calea poruncilor lui Iisus Hristos. Acela si-a cumpă-rat slujirea cea rea a lumii.

Al doilea a zis: Mi-am cumpărat cinci perechi de boi si mă duc să-i încerc. Rogu-te să mă ierti.

Care-s perechile de boi si cum le încearcă omul?

Perechile de boi sunt cele cinci simtiri pe care le avem toti si care sunt în câte două organe. Avem doi ochi cu care vedem, două urechi cu care auzim, două nări cu care mirosim, două organe cu care gustăm: limba si cerul gurii; două organe ale pipăitului, cel dinafară si cel dinlăuntru. Căci simtim fierbinteala si răceala si în afară, dar si înăuntru. Tot asa simtim asprimea si durerea până la inimă, dar le simtim si în afară.

Deci cele cinci perechi de boi sunt cele cinci simturi ale noastre: vederea, auzul, mirosul, gustul si pipăitul.

Dar cum le cercăm noi si cum nu mergem la cina marelui împărat?

Prin aceea că pironim mintea si inima noastră în aceste cinci simturi si nu vrem să ascultăm de glasul constiintei, ca să mergem la cina marelui Împărat. Iată vă dau o pildă. Astăzi e miercuri sau vineri, sau timp de post, si trebuie să postesc, sau am canon de la duhovnic si trebuie să postesc până la ora 5 sau până seara. Dar eu mă duc prin piată si văd niste plăcinte care-mi plac sau niste cornuri sau altceva de mâncare si mă las biruit de pofta ochilor si a pântecelui si mănânc înainte de vreme.

Am încercat o pereche de boi! Care? Gustul.

Glasul constiintei mi-a spus: "Omule, azi e zi de post, ai canon de la duhovnic". "Da, voi posti poimâine. Azi mănânc că mi-e foame". Am încercat o pereche de boi!

Întelepciunea ne învată asa: Ochii tăi cele drepte să vadă si urechile tale cele drepte să audă. Iar Duhul Sfânt ne spune: Doamne, abate ochii mei de la desertăciuni (Psalm 118, 37).

Eu stiu că trebuie să păzesc vederea, pentru că vederea este simtire împărătească la om, iar ochii sunt cele două mâini ale sufletului, cum spune Marele Vasile, cu care omul ia păcatul de la distantă. Dacă nu păzim ochii, nu putem păzi nici mintea, căci mare legătură au ochii cu mintea. Iar Scriptura ne spune să păzim gândirea, dar noi n-o păzim; ne ducem acolo unde e distractie, la televizor, la meci, la cinema si la necurătii. Si asa, mai încercăm o pereche de boi. Care? Vederea. Si astfel nu ascultăm de glasul care ne opreste de la aceasta, ca să ne ducem la cina marelui Împărat, la Împărătia cerurilor.

Dar să vedem mai departe. Zice Sfânta Scriptu-ră: Urechile tale cele drepte să audă. Trebuie să asculti numai predicile, numai cuvântul lui Dumne-zeu, numai cântările bisericesti si numai cele ce sunt necesare vietii.

Dar noi ce zicem? O voi face aceasta mai târziu, căci auzi este nuntă si cântă lăutarii! N-auzi cum cântă de frumos? Unu-i cu mandolina, altu-i cu scripca, altul cu toba!

Si asa am mai încercat o pereche de boi. Cele două urechi au încercat si perechea aceasta. Auzul.

Sfânta Carte spune să umbli îmbrăcat în haine simple, că Sfântul Ioan Botezătorul a umblat în piele de capră si Ilie Tesviteanul cu cojoc; iar patul nostru să fie tare, nu moale, că: Vai - zice Isaia - de cei ce dorm pe saltele si pe paturi moi, că uită de Dumnezeu! Dar eu vreau să am haine moi, blănuri, iar patul meu să fie moale, cu plapumă de mătase, cu saltea de lână, nu de paie!

Si iată, am mai încercat o pereche de boi! Care? Pipăitul.

Glasul lui Dumnezeu îmi spune: "Omule, să trăiesti cu cele strict de trebuintă vietii". Dar eu vreau podoaba trupului si moleseala lui. Vreau băi! Vreau să-i fac baie viermelui acestuia care este tină si merge în iad, dar nu se pocăieste. Numaidecât vreau să-l duc la băi si nu la băi simple, ci cu săpunuri frumos mirositoare. Si asa se aduce în suflet toată moliciunea si toată răutatea dracilor, de la vederea goliciunii omului si de la această nebăgare de seamă, mai ales când trupul este sănătos. Am mai încercat si această pereche de boi, a pipăitului (Fapte 17, 27).

Ce ne-a mai rămas? Mirosul.

În post, bucătăria noastră trebuie să miroasă a zarzavat, a ceapă si a cartofi copti, nu a carne, a brânzeturi si a grăsimi. Că pierduti suntem, dacă voim să miroasă a dulce în zilele de post în bucătăria noastră. "Nu se mănâncă azi - miercurea sau vine-rea - brânză, ouă si carne!" "Ei, taci din gură! Nu ce bagi în gură spurcă pe om, ci ce iese din gură!" Stie ca sectarul să tălmăcească Scriptura pentru pântecele lui! Dar nu asa se tâlcuieste. Si bagă omul friptură în pântece si mănâncă gras.

Si foloseste mirosuri de săpun si parfumuri si se fardează pe obraz, că din om se face măscărici! Nu lasă

frumusetea pe care i-a dat-o Dumnezeu. Se vopseste si la buze, încreteste părul, face manichiura. Face toate blestemătiile cele ce învată satana pe oameni. Si se parfumează, ca să miroasă pe drumuri si să zică lumea: "Asta-i cucoana cutare, ăsta-i domnul cutare! Dar frumos mai miroase după dânsii".

Dar acestea duc la putoarea gheenei si la iad. Că atâta putoare este acolo, încât toate putorile din lume de le-ai strânge la un loc, n-ai putea aduna cât un miligram din oceanul acela de putoare.

Vrei să mirosi pe drumuri si să smintesti si pe altii? Nu uita putoarea aceea din iad si poate te vei îndrepta si vei urî parfumurile.

Dumnezeu spune: "Da, să umbli în haine curate, să mergi la biserică, să te speli cu săpun care nu miroase, să te cureti si să te îngrijesti, dar să nu mirosi a parfumuri, că putoare si vierme este omul după moarte". Dacă mergi pe la cimitire, când se dezgroapă vreun mort, ai să vezi în ce putoare stă trupul acolo. Dacă-l dezgropi după 7-8 zile, miroase mai rău decât toate putorile lumii. Îti arată Dumne-zeu ce esti!

Deci asa încearcă omul cele cinci perechi de boi: când coboară mintea cu voia sa la cele cinci simtiri si vrea să le desfăteze pe toate.

Dar dacă aceia au pus aceste pricini, ce-a făcut sluga din Evanghelie? Mergând înapoi la Domnul Său, a zis: "Doamne, am chemat pe acestia la cină si s-au scuzat, cum vezi". Atunci S-a mâniat Domnul acela care făcuse cina. Si mâniindu-Se că cei chemati au dat aceste pricini si n-au venit, a zis către slugă: "Iesi pe la răspântii si pe la ulitele cetătii si adu-i aici pe săraci, pe orbi si pe schiopi".

Ce înseamnă răspântiile drumurilor? Dacă mergi singur pe un câmp si dai deodată de două drumuri, unul care face la dreapta si altul care face la stânga, si dacă n-are cine să-ti spună care-i drumul cel bun, stai la răspântie si nu stii încotro s-o iei. "Oare ce să fac? S-o iau la dreapta, sau la stânga?" Dacă nu ti-ar arăta cineva calea cea bună, ai gresi.

Asa a fost când Mântuitorul a venit în lume pentru cina Părintelui Ceresc; a găsit lumea aceasta la o răspântie. Si spune Scriptura: "Veti umbla în calea limbilor si a popoarelor si în întuneric si în umbra mortii".

Erau atâtea popoare pe pământ care nu-L stiau pe Dumnezeu si care se închinau la mii de zei. Fiecare avea dumnezeul lui si pentru fiecare păcat îsi crea un dumnezeu, după plăcerea lui. Întreaga omenire era la o mare răspântie, la o mare răscruce. Si a venit Mântuitorul să arate că este un singur drum si un singur Dumnezeu, Care a făcut lumea si toate cele din ea.

Dar a mai spus: Mergeti si pe ulitele cetătii!

Cine merge mai adesea pe ulite? Poporul de obste. Fie că merge să vândă sau să cumpere, să-si ia hrană pentru copii, fie pentru alte treburi. Poporul de obste umblă mai mult pe ulite decât cei mai învătati, care stau la birou, la divanuri, la locuri înalte. Ei sunt cei din casă, cum spune altă Evanghelie: Doi vor fi în casă; unul se va lua si altul se va lăsa. Căci între ei sunt si buni si răi. Va lua Dumnezeu pe cei buni pentru împărătie, iar pe cei răi îi va lăsa să se muncească în gheenă.

Dar cei ce umblă pe ulite sunt săracii si oame-nii de obste. I-a spus să cheme pe cei de pe ulite pentru că Hristos nu face deosebire de om, mare sau mic. Căci spune Pavel: În Iisus Hristos nu este iudeu, nu este elin, nu este stăpân, nu este slugă. Si iarăsi: Vezi, frate, chemarea noastră, că dintre cei chemati la noi, nu sunt multi de neam mare.

A ales Dumnezeu pe cele simple ale lumii ca să rusineze pe cei întelepti si cele de neam slab si neputincios, ca să dea de rusine pe celelalte. Asa face întelepciunea lui Dumnezeu, ca să nu se laude omul cu întelepciunea sa si să nu se sprijine pe puterea sa. Întelepciunea vrea ca Dumnezeu să Se laude întru toate, să-Si arate puterea în cei slabi si în cei neputinciosi, în cei nebăgati în seamă si în cei putini, ca să cunoască oamenii că puterea Lui este cea care lucrează, cum zice Apostolul Pavel: Ca multimea puterii să

fie a lui Dumnezeu, nu a noastră.

I-a spus Hristos să cheme orbii. Care orbi? Orbii la minte. Căci poate fi cineva orb cu ochii trupului, dar foarte întelept la minte si cu duhul. Iar acela nu-i orb, ci adevăratul orb este cel cu păcate si acela se lipseste de cina marelui Împărat. Căci a zis Mântuitorul la vindecarea orbului: Am venit în lumea aceasta ca cei ce au ochi să nu vadă (fariseii, cărturarii si fătarnicii, care nu vedeau decât cu ochiul zavistiei), iar cei orbi să vadă lumea (Ioan 9, 39).

Si a mai zis: Cheamă-i pe cei betegi, adică pe cei bolnavi, dar nu cu trupul, ci cu sufletul. Că Mântuitorul a spus: N-au trebuintă cei sănătosi de doctor, ci cei bolnavi, adică cei bolnavi sufleteste. Pentru aceasta a venit El în lume.

Si a mai zis: Cheamă si schiopii. Care schiopi? Credeti că numai cei ce umblă în cârje sunt schiopi? Schiopii adevărati sunt cei ce schiopătează în legea lui Dumnezeu. Căci a zis marele Ilie Tesviteanul, când l-a mustrat pe Ahab: "Nu eu sunt, împărate, cel ce aduce nenorocire peste Israel, ci tu si casa părintilor tăi ati părăsit poruncile Domnului... Până când veti schiopăta de amândouă picioarele?" (III Regi 18, 18-21).

De aceea spune Evanghelia că sluga lui Dum-nezeu, [Iisus Hristos], chema pe cei care schiopătau din calea poruncilor lui Dumnezeu, că erau schiopi cu sufletul, nu cu trupul. Si după ce i-a chemat pe acestia, sluga a dat de veste stăpânului: Stăpâne, am făcut cum ai zis, am chemat si pe cei orbi si pe cei betegi si pe cei schiopi si mai este loc. Ce înseamnă: "mai este loc?"

V-am spus că a chemat mai întâi neamul evreiesc si a întemeiat Biserica din Ierusalim. Dar mai era loc. Pentru cine? Pentru popoarele păgâne. Căci iată ce au spus dumnezeiestii Apostoli când au văzut că Dumnezeu, prin Apostolul Petru, le-a chemat si pe acestea la credinta cea în Iisus Hristos: Asadar si păgânilor le-a dat Dumnezeu pocăintă spre viată (Fapte 11, 18).

Era loc pentru toate popoarele lumii, că în rai si în împărătia cerurilor este mare lărgime. Dumnezeu cheamă toate popoarele lumii. Căci spune proorocul Isaia: Pământul va fi plin de cunostinta Domnului, ca marea de apă (Isaia 11, 9; Avacum 2, 14). Dar si Ieremia spune: Toate neamurile, toate popoarele Mă vor cunoaste până la urmă si Mi se vor închina (31, 34).

Deci trebuie să vină toate popoarele care se vor mântui până la urmă. Si pământul va fi plin, întreg de cunostinta Domnului. Căci zice proorocul: Nimeni nu va mai întreba în ziua aceea: cunoasteti pe Domnul? Că toti Mă vor cunoaste, de la mic la mare (Isaia 40, 5; 66, 18). Va veni o perioadă când tot trupul are să cunoască si să vadă slava Domnului.

Si dacă a zis sluga că mai este loc, ce a zis Stăpânul? Iesi la drumuri si la garduri si adu-i aicea, să se umple casa Mea!

Sluga a spus că mai este loc, iar Părintele Ceresc Îsi arată negrăita Sa iubire de oameni, zicând: "Adu-i aici pe toti! Vreau să Mă bucur în veacul veacului. Vreau să se umple împărătia cerurilor până la margini, cu tot sufletul pe care l-am creat. Adu-i aici, să se umple casa Mea. Aceasta va fi bucuria Mea cea desăvârsită. Eu i-am zidit pe toti si vreau ca toti să stea cu Mine si să cineze cu Mine în veacul veacurilor aici, în Împărătia Cerurilor".

Si i-a zis slugii să iasă la drumuri si la garduri. Dar de ce la drumuri? Fiecare om are în viata sa, drumul său. Pe atunci unii oameni mergeau pe calea rătăcită a închinării la idoli, altii în calea filozofiei veacului de atunci. Erau foarte multe căi în viata popoarelor lumii. Acestea erau drumurile lor. De aceea a zis: Iesi la drumurile lor! Du-te si întoarce-i din drumurile lor gresite si adu-i la cina cea mare!

Dar de ce a spus: si la garduri? Gardul este simbolul păcatului, fie că-s la curte, fie că-s la mosie, fie că-s la grădină. Gardurile au rostul de a despărti o grădină de alta, un ogor de altul, o casă de alta, o livadă de alta. Asa si păcatul ne desparte pe noi de Dumnezeu, Ziditorul nostru, si pe unul de altul. Când a zis: "la

garduri", a zis: "Iesi la cei căzuti în păcate, care s-au despărtit de Mine si între ei, prin păcatele si răutătile lor, si adu-i aici, ca să se umple casa Mea".

Dar ce mai spune dumnezeiasca Evanghelie? Zic vouă că nici unul din cei chemati, nu va gusta din cina Mea. Ati văzut? Din cei ce si-au găsit scuze în păcate si n-au vrut să vină, nici unul nu va gusta din cina Domnului.

Acum este momentul să vorbim ceva si despre pricinile date ca scuze. Vai de noi, păcătosii. Con-stiinta noastră este sluga lui Dumnezeu, care ne cheamă la cina Marelui Împărat. Ea pururea ne cheamă la Dumnezeu si noi pururea găsim pricini ca să nu răspundem. Vezi pe omul înconjurat de averi? Oricât ar avea omul de mult, si mai mult vrea. "Am de arat, am de semănat, am treabă cu oile, am treabă cu boii, vreau să-mi fac casă nouă, am de măritat fete, am de însurat feciori, am de făcut cutare lucru".

Si zăbovindu-se în toate acestea, în toate lucrurile lumii celei desarte si stricăcioase, nu răspunde constiintei, adică slugii lui Dumnezeu din el, care-l cheamă la cină. S-a încurcat în multe pentru toată viata. Legat de grijile lumii pune pricină că nu poate merge la biserică, la rugăciune, la citire si la toată lucrarea faptei celei bune. Găseste tot felul de pricini si nu merge la cina Marelui Împărat, nu-si găseste vreme de un ceas pe zi pentru rugăciune. De ce? Toată grija lui o cheltuieste cu grijile veacului de acum!

Unul dă ca pricină, când trebuie să postească: "Nu pot, sunt neputincios, m-a dezlegat doctorul să mănânc bine. Dacă postesc în Postul Mare, în Postul Crăciunului, dacă tin lunea, miercurea si vinerea, ca toti crestinii, mă topesc de foame".

Dă drept pricină neputinta si nu vrea să pos-tească. Constiinta îti spune: "Omule, adu-ti aminte că nu numai cu pâine va trăi omul, ci si cu tot cuvân-tul care iese din gura lui Dumnezeu. Nu-ti amintesti ce spune Apostolul Petru? Bine este a întări inimile voastre cu darul, iar nu cu mâncările întru care nu este mântuire. Largă este calea pântecului si pe toti îi duce la gheena. Omul dă ca pricină neputinta si se tine de ea. Dar ce e pricina sau scuza? Iată ce ne învată Sfântul Isaac: Pricina sau scuza este o vointă a păcatului si înainte-mergătoare a lui, scuza este punte spre păcat (Cuvântul 26).

Unul vrea să facă milostenie, dar găseste ca pricină: "N-am de unde să fac; n-am nici un ban!" Altul vrea să lase tutunul, dar găseste ca pricină: "Nu pot, că m-am obisnuit cu dânsul". Unul vrea să lase rachiul sau betia, că-l distruge. Răspunde: "Nu pot, că asa m-am deprins!" Altul vrea să meargă la biserică. Dar zice: "Nu pot, că am treabă astăzi. Trebuie să mă duc în cutare loc, am cutare treburi de făcut".

El n-a auzit cuvântul: Să nu abati inima mea spre cuvinte de viclesug, ca să tăgăduiesc răspun-surile cele din păcate. Cu oamenii cei ce lucrează fărădelege; si nu mă voi însoti cu alesii lor (Psalm 140, 4-5).

Găseste mereu pricini. Vrea să facă omul păcatul, dar frica lui Dumnezeu îl opreste. Însă după ce a găsit o pricină, îl face. Căci cel ce râvneste la muiere străină, cel ce păcătuieste si face fărădelegi si curveste, zice: "Am firea fierbinte, sunt om sănătos si nu-mi ajunge o femeie". Strică si casa celuilalt, îsi strică si sufletul lui si al aceluia cu care păcătuieste, pentru că a pus pricină neputinta, că nu poate să se înfrâneze.

Vai de noi si de noi, că a ajuns gheena acum lângă noi. Pricina merge înaintea păcatului, este înainte-mergătoare. Punte către păcat s-a făcut prici-na, fiindcă a lipsit din om frica de Dumnezeu.

Ce spune Duhul Sfânt: Zis-a călcătorul de lege ca să grebească întru sine: nu este frica lui Dumne-zeu înaintea ochilor lui (Psalm 35, 1).

Omul ar posti, ar merge la biserică, ar face milostenie, s-ar închina, ar tine curătia cu sotia sa după legea căsătoriei, s-ar împăca cu fratele său, ar lăsa tutunul, betia, înjurăturile, ar lăsa zgârcenia, otrava nemilostivirii si ura către fratele său, toate le-ar lăsa, dar nu-l lasă pricina închipuită de el. Găseste pricină si zice: "Dar cum să-l iert eu pe celălalt, dar eu sunt cineva, si apoi m-a si supărat". Pune vină pe celălalt, nu pe sine si, găsind pricina aceasta, nu-l iartă pe acela si, legat de satana, orbit si prins cu inima în ghiarele lui, se duce în focul gheenei, dacă moare fără să ierte.

Mânia omului se împarte în trei: Este o mânie care vine si trece repede. Aceasta nu este periculoasă ca celelalte. Aceasta-i ca focul de câlti; se aprinde si se stinge. Căci zice Scriptura: Mâniati-vă si nu gresiti... (Psalm 4, 4). După ea îsi cere îndată omul iertare. Este apoi al doilea fel de mânie: pizma, care tine minte răul două-trei zile, sau mai mult. Si în sfârsit este zavistia, care tine uneori toată viata. Îl tine uneori satana legat pe om, de nici pe patul de moarte nu-l iartă pe fratele său. Această zavistie îl face pe om mai rău decât dracul, cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur.

Deci unul ca acesta dă pricină: "Nu pot să-l iert, că el m-a nedreptătit". Si stă întunecat ca un drac si stă cu satana în inimă si nu aude Scriptura care zice: Soarele să nu apună întru mânia voastră (Efeseni 4, 26). Îl tine satana si-i zice că-i drept, că are dreptate să nu ierte si să nu ceară iertare, pe motiv că nu este el vinovat.

Vai de noi si de noi de credem că scăpăm din gheena pentru aceste pricini. N-auzi ce spune Duhul Sfânt: Să nu abati inima mea spre cuvinte de viclesug, ca să tăgăduiesc răspunsurile cele din păcate (Psalm 140, 4).

Dar, va zice careva: "Părinte, sunt si pricini binecuvântate".

Să vedem care ar fi aceste pricini binecu-vântate. Să vă dau un exemplu: Spune dumnezeiasca Scriptură în porunca a cincea: Cinsteste pe tatăl si pe mama ta, ca să-ti fie tie bine si să trăiesti ani multi pe pământ. Dar această poruncă din decalog n-are putere când te cheamă Dumnezeu la pocăință si la mântuire si n-ai voie să mai asculti pe tatăl si pe mama ta si pe sora ta, dacă nu te lasă să postesti, să mergi la biserică, să te rogi, să te mântuiesti, să duci viată cinstită. Dacă tatăl si mama te opresc de la acestea, nu-i mai poti asculta, că ei sunt cei mai mari vrăjmasi.

Căci spune Hristos în Evanghelie: Tot cel ce vine la Mine si nu urăste pe tatăl si pe mama sa, sau pe sora sa, sau pe fratele său, sau pe prietenul său, sau pe însusi sufletul său, nu poate să fie ucenic al Meu (Luca 14, 26-27). Si mai spune Iisus Hristos: N-am venit să aduc pe pământ pace, ci sabie (Matei 10, 34-36), ...căci vor fi doi contra trei într-o familie si trei contra doi (Luca 12, 52).

Deci cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu trebuie să fie contra firii? Nu, căci firea noastră adevărată o găsim când iubim pe Dumnezeu. Numai în Dumnezeu trebuie să-i iubim pe părinti si pe frati. Porunca întâi din decalog cere: Să iubesti pe Dumnezeul tău din toată inima si din tot cugetul tău, din toată puterea ta (Deuteronom 6, 5). Deci cere toată fiinta omului.

Pe Dumnezeu trebuie să-L iubim din inimă, adică din suflet, cu simtămintele, cu partea sentimen-tală a sufletului nostru; din cuget, adică cu mintea sau cu partea cugetătoare; si din virtute, adică cu trupul, deci cu toate cele ale noastre. Deci porunca întâi din decalog cere de la noi o dragoste nemărgi-nită fată de Dumnezeu.

Numai după Dumnezeu sau în Dumnezeu trebuie să iubim pe aproapele ca pe noi însine. În cazul când eu vreau să mă mântuiesc, să merg după Hristos, dar tata nu vrea, sora nu vrea, mama nu vrea, femeia nu vrea, copiii nu vor, nu trebuie să ascult de ei. În acest caz am poruncă să-i urăsc si să-L iubesc pe Dumnezeu. Nu trebuie să mă despartă de dragostea lui Dumnezeu nici părintii, nici înăltimea, nici adâncimea, nici puterile cele de sus, nici cele de jos. Când e vorba de ascultarea de Dumnezeu si de dragostea Lui, cine iubeste mai mult vreo zidire decât pe Ziditorul, ori mamă, ori tată, ori tarină, ori vie, ori mosie, ori copii, ori viata de aici, acela se însală si va fi lepădat de la Dumnezeu cu totul si nu a ales cărarea care duce la cina marelui Împărat.

Dar de ce să-L iubim pe El mai presus de orice?

Mai întâi pentru că El este Ziditorul lumii văzute si nevăzute.

Al doilea, pentru că este Ziditorul omului. El a dat omului viata si mintea, vointa si ratiunea, lumina,

auzul, vederea si tot ce îi trebuie pentru viata de acum si pentru cea de dincolo.

Al treilea, fiindcă poartă de grijă de toate fiintele din cer si de pe pământ.

Al patrulea, pentru că ne iubeste si este Preasfânt, Preadrept si nu urăste pe păcătosul care vine la pocăintă.

Al cincilea, pentru că ne-a pregătit nouă împărătie fără de sfârsit pentru putinele fapte bune ce le putem noi face în zece sau douăzeci sau o sută de ani pe pământ si care sunt o nimica toată fată de viata vesnică.

Al saselea, trebuie să iubim pe Dumnezeu din toată inima si să renuntăm la toate ale lumii pentru că El este o fiintă prea desăvârsită, prea bună si prea îndurată, care nu voieste să ne ducă în munca iadului. A făcut iadul cu munci pentru diavoli, dar nu l-a făcut pentru oameni, căci zice: Duceti-vă de la Mine blestematilor în focul cel vesnic care este gătit diavolilor si îngerilor săi. N-a făcut iadul pentru noi, ci pentru draci, iar dacă ne facem si noi răi asemenea dracilor, ne facem vinovati de gheenă.

Iar al saptelea, trebuie să-L iubim din toată inima, din tot cugetul si din toată puterea, căci El este stăpân suprem peste toate. Stăpânul lumii celei văzute si nevăzute. Iar din dragostea cea nemărginită către noi, a trimis pe Mântuitorul, Fiul si Cuvântul Cel Unul Născut, în lume, să Se îmbrace cu firea noastră - afară de păcat -, să vestească mântuirea neamului omenesc, să ne cheme la cina cea mare a Împărătiei cerurilor, ca să petrecem acolo împreună cu El, în vecii vecilor.

Dar vai de noi si de noi, când constiinta ne spune să facem o faptă bună sau să lăsăm răul: "Lasă-te de tutun, lasă rachiul, lasă jocurile, lasă petrecerile, lasă înjurătura, lasă ura pe fratele tău, lasă luxul, lasă femeia străină, lasă păcatele cu care te-ai îndeletnicit, lasă zgârcenia, lasă nemilostivirea, lasă aducerea aminte a răului", iar noi nu vrem, ci găsim fel de fel de pricini cu mintea noastră si socotim că aceste pricini sunt binecuvântate.

V-am spus că atunci când este vorba de ascultarea lui Dumnezeu si de dragostea Lui, chiar pricinile binecuvântate n-au nici o putere. Toate cad în acest caz.

Avraam a primit poruncă: Du-te de înjunghie pe fiul tău (Facerea 22, 1-15). A asteptat Avraam o sută de ani ca să-l aibă si când să se bucure de el, a primit poruncă să-l înjunghie. Si s-a dus. Pentru ce? Ca să asculte de Dumnezeu, fiindcă Îl iubea din toată inima. Si văzând Dumnezeu la Avraam atâta lepădare de sine, atâta iubire, i-a spus cu jurământ: "Avraame, Avraame, fiindcă n-ai crutat pe fiul tău, cu jurământ îti spun că întru tine voi binecuvânta toate popoarele pământului prin credintă". Căci toti suntem fiii lui Avraam, dar după credintă, nu după trup. Căci Avraam prin credintă s-a îndreptat. Pentru că zice Scriptura că a crezut Avraam lui Dumnezeu si i s-a socotit lui aceasta spre dreptate (Facerea 15, 6).

Deci, iată că trebuie să lăsăm toate pricinile pe care ni le aduce satana în minte, când vrem să facem o faptă bună. Căci toate sunt pricini omenesti si drăcesti, pricini care îndeamnă la păcate. Niciodată să nu căutăm pricini, când trebuie să urmăm calea poruncilor lui Iisus Hristos. Toată pricina care ni se face spre neascultarea lui Hristos si a poruncilor Sale si a dragostei lui Dumnezeu, de la satana este sau de la păcatul din noi, si nici o îndreptare nu vom avea în ziua mortii si a judecătii. Amin.

CUM SĂ PRĂZNUIM DUHOVNICEŞTE

Dumnezeu ne învată cum se cuvine a petrece sărbătorile Sale, zicând: Nici un lucru trupesc nu vei face într-însele (Deuteronomul 5, 14; Levitic 23, 3).

Voiti să stiti si să întelegeti care sunt lucrurile trupului si faptele lui? Întrebati pe marele Apostol Pavel si el vă va spune, zicând: Iar faptele trupului sunt cunoscute ca unele ce sunt: preacurvie, desfrâ-nare,

necurătie, destrăbălare, închinarea la idoli, fermecătorie, vrajbe, certuri, zavistii, mânii, gâlcevi, dezbinări, eresuri, pizmuiri, ucideri, betii, chefuri si alte asemenea (Galateni 5, 19-21).

Vrei să stii si care sunt asemenea cu cele de mai sus? Ascultă dar faptele omului fără de Dumnezeu, care le face împotriva legii Atottiitorului: dăntuirile cele nebunesti, umblarea pe la ghicitori, plimbările cele nepermise, pierderea vremii în desert prin cârciumi si restaurante, pe la clăci, pe la nunti, ascultarea si vederea tuturor acelora care vestesc tie cele ce dărâmă morala si sfintenia vietii tale si nu folosul cel duhovnicesc pentru mântuirea sufletului.

Asadar, acestea si cele asemenea sunt răutătile pe care le vesteste Dumnezeu si le pedepseste cu munca vesnică, de le vom lucra în toate zilele vietii noastre. Căci de vom sărbători făcând aceste fărăde-legi, Îl vom auzi pe Dumnezeu zicând: Sărbătorile voastre le urăste sufletul Meu. Si în alt loc zice: Urât-am, lepădat-am sărbătorile voastre si nu voi mirosi jertfele voastre (Isaia 1, 14).

Vezi că nu le zice acestora sărbători ale Sale, ci ale voastre? Adică ale voastre sunt, că voi păgâneste, nu crestineste, le păziti. Nu sunt sărbătorile Mele, praznicele Mele, ca sărbătorile voastre cele pângărite si ca nelegiuirile voastre. Sărbătorile Mele sunt sfinte si duhovnicesti; deci cu sfintenie si duhovniceste trebuie prăznuite.

Dar vei zice: cum se prăznuieste duhovniceste? De vrei să întelegi aceste lucruri, ascultă:

- Cel ce în zi de sărbătoare si de praznic mare lasă lucrul din mâinile sale si merge la biserică, se împacă cu toti cei ce au fost supărati din familie sau din vecini si în biserică ascultă dumnezeiasca slujbă cu evlavie si cu frică de Dumnezeu, unul ca acela duhovniceste prăznuieste.

- Cel ce în posturi si în zile de sărbătoare petrece în curătie cu sotia sa, duhovniceste prăznu-ieste.

- Cel ce învată pe altul să nu lucreze cele rele si să ierte pe cel ce a gresit, acela duhovniceste prăznuieste.

- Cel ce citeste dumnezeiestile Scripturi si miluieste pe săraci în zi de sărbătoare, acela duhov-niceste prăznuieste.

- Cel ce învată pe cel nestiutor calea cea bună a lui Dumnezeu si mângâie pe cei întristati, pe cei ce au căzut în oarecare primejdii si scârbe, si-i ajută cu tot ce se poate, unul ca acela duhovniceste prăznuieste.

- Cel ce în zi de sărbătoare se duce să cerce-teze pe cei bolnavi si pe cei bătrâni si neputinciosi si le ajută în nevoia lor, acela duhovniceste prăznu-ieste.

- Cei ce învată în zi de sărbătoare pe copiii lor sau pe altii să fie cuminti, să învete rugăciuni către Preabunul Dumnezeu, să nu fure si să nu facă altfel de rău, toti aceia duhovniceste prăznuiesc si cu bucurie de Dumnezeu petrec sfintele sărbători ale Lui.

Iată, fratii mei, prin aceste putine cuvinte v-am făcut cunoscut de ce trebuie să ne ferim în praznicele si sărbătorile noastre si cum trebuie să prăznuim duhovniceste, ca niste adevărati crestini si fii ai Bisericii lui Hristos.

Iar dacă cineva si după ce a auzit aceste învătături, împotrivă va lucra, unul ca acela nu va avea cuvânt de răspuns în ziua mortii sale si la înfricosata judecată a lui Hristos.

DUMNEZEU ESTE TOTUL ÎNTRU TOATE ŞI ÎNTRU NIMENI, NIMIC

M-am pomenit astă vară cu un grup de teologi catolici de prin Franta. Si discutând noi asa, m-au întrebat despre treptele rugăciunii si despre energiile necreate ale Duhului Sfânt.

După ce le-am vorbit de treptele rugăciunii, am trecut la energiile necreate. Si m-au întrebat:

- În ce constă, părinte, energiile necreate?

- Fiti atenti! După Dogmatica Sfântului Ioan Damaschin: "Dumnezeu este totul întru toate si întru nimenea nimic".

- Cum este asta, părinte?

- De acum gânditi-vă voi.

- Ori este totul întru toate, ori în nimeni nu-i nimic. Că dacă în nimeni nu-i nimic, cum este totul întru toate?

- Atâtia teologi ati venit la mos Costache. Cine v-a adus aici? Arătati-mi voi de aici drumul si cum este totul întru toate si întru nimenea nimic? Sunteti atâtia teologi! Un prost aruncă o piatră într-o baltă, si nu pot s-o scoată o mie de destepti. Voi s-o scoateti... Nu s-au priceput.

Si le-am dat a doua temă pentru a deschide usa discutiei, cu teologia energiilor necreate. "Dumne-zeu din toate tuturor se cunoaste si din nimic nimă-nui".

- Si asta-i încuiată din amândouă părtile! au zis ei.

- Treaba voastră, dacă vreti să discutăm lucruri asa de înalte!

Au stat si s-au gândit:

- Cum vine asta, măi? "Tuturor din toate se cunoaste si din nimic nimănui" si iarăsi: "Dumnezeu este totul întru toate si în nimeni nu-i nimic". Se uitau unul la altul.

- Măi fratilor, eu nu stiu carte. Vorbesc si eu ce stiu. Mie mi-a dat mila lui Dumnezeu memorie, să tin minte prin câte cărti am trecut. Dar, fiindcă ati venit atâtia teologi, ce să vă fac? Cu două doctorate, cu trei, mămucută, ce era aici!

De abia acum v-am dat cheia. Să descuiem cuvântul. V-am spus că "Dumnezeu este totul întru toate si în nimeni nu-i nimic". Hai să pornim de aici. Aici este o taină mare. Care?

Trebuia să le explic cum, pentru că lor li-i ciudă că n-au energiile necreate ale Duhului Sfânt. Că a fost discutia cea mare cu Varlaam si Achindin, în secolul XIV, cu problema isihastă, pentru că nu se pot descurca în cele mai grele probleme ale teologiei fără acestea.

Uite cum este: În lumea minerală, adică lu-mea care n-are viată ca: soarele, luna, stelele, pă-mântul, pietrele si tot ce există ca lume minerală, Dumnezeu este totul întru toate ca si Creator, că El le-a făcut cu una din energiile Sale, cu puterea Sa cea atotlucrătoare, si întru nimenea nimic după fiintă, că de fiinta Lui nu se atinge lumea minerală.

Toate le-a creat prin cuvânt: El a zis si s-au făcut; El a poruncit si s-au zidit. Dar nu se atinge de fiinta Lui, puterea Sa cea creatoare. Asa-i totul întru toate ca si Creator al lumii văzute si nesimtitoare, si întru

nimenea nimic după fiintă. De fiinta Lui nici heruvimii nu se ating, nici serafimii. Fiinta lui Dumnezeu este inaccesibilă mintilor rationale din cer si de pe pământ.

În lumea vegetală, adică tot ce-i verde sub cer: păduri, codri, munti, dumbrăvi, câmpii, văi, dealuri, grădini, recolte; tot, tot, tot ce este, care creste si scade si înverzeste, Dumnezeu este totul întru toate ca dătător de suflete fără de simtiri, viată a firii, si întru nimenea nimic după fiintă.

- Asta cum este?

- Iată cum este: Copacul care îl vezi că creste, iarba, florile si toate plantele, toate cresc si scad, deci au viată, dar au suflete fără de simtiri. Cum fără de simtiri? Eu iau toporul si tai copacul. Îl doare? Nu-l doare, că n-are suflet cu simtire. Eu iau o coasă si cosesc iarba de aici. O doare? N-o doare. Dar are viată? Are, căci creste si scade. Ele au suflete fără de simtiri, sau viata firii, cu o numesc Sfintii Părinti. Toate câte cresc si scad au viata firii, dar suflete fără de simtiri, că nu au durere.

Deci Dumnezeu, în lumea vegetală, este dătă-tor de suflete fără de simtiri, cu energia puterii Sale cea atotlucrătoare, dar nu se atinge de fiinta Lui nimic, că întru nimenea nu-i nimic după fiintă.

În lumea animalelor, tot ce-i dobitoc, adică animal sau fiare din pădure, târâtoare, serpi, toti pestii din apă, toate păsările cerului, toate albinele, mustele, tântarii si furnicile, tot ce există viu sub cer, Dumnezeu este Atotcreator al lor si le-a dat suflete cu simtiri, dar fără de minte.

Le-a dat Dumnezeu suflete cu simtiri, că un miel dacă îl tai, îl doare, un vitel sau o pasăre si toate fiarele din lume, toate târâtoarele si toti pestii au viată, au suflete cu simtiri, dar fără de minte.

Atunci a făcut comentar unul bătrân:

- Aici parcă ar fi ceva de vorbit.

- Da. Vorbiti, că de aceea ati venit aici!

- Ati spus dobitoacele, păsările, toate vietuitoa-rele din apă, din aer si de pe uscat au suflete cu simtiri, dar fără de minte. Dar Isaia zice asa: Cunoscut-a boul pe cel ce l-a dobândit pe el si asinul ieslea domnului său, iar Israel nu M-a cunoscut pe Mine. Si apoi si papagalul, când vorbesti, vorbeste după tine; câinele este foarte destept, iar calul are o inteligentă nemaiîntâlnită. Si iarăsi zice Scriptura: Cunoscut-a rândunica si turturica vremea ei sub soare - când să plece si când să vină -, iar Israel nu M-a cunoscut pe Mine.

- Si ce zici cu asta?

- Vezi? Aici ar da de înteles că au si ele un fel de minte: câinele, papagalul, calul, delfinul, turturica si rândunica si boul si asinul si celelalte târâtoare.

- Dacă ziceti aceasta, huliti pe Dumnezeu si vă împotriviti Duhului Sfânt!

Se uitau toti unii la altii.

- Când auzim pe Duhul Sfânt că ne spune clar: Si omul în cinste fiind, n-a priceput. Alăturatu-s-a cu dobitoacele cele fără de minte... Si dacă Duhul Sfânt spune că sunt fără de minte, de unde spui dumneata că au minte? Cui te împotrivesti? Mie? Dumnezeu a spus că dobitoacele n-au minte.

- Dar ce au, părinte?

- Stai că-ti spun ce au! Sfântul Efrem Sirul, când vorbeste de cele zece puteri ale omului - cinci în partea văzută, cele cinci simtiri: văzul, auzul, mirosul, gustul si pipăitul, de care se serveste trupul, si cinci puteri nevăzute ale sufletului: mintea, gândul care izvorăste din minte, ca raza din soare, cugeta-rea, alegerea si

hotărârea -, vorbeste si de a unsprezecea putere a omului, care este instinctul sau priceperea firească.

Această putere, a unsprezecea, care nu face parte din minte, ci din instinct, a dat-o Dumnezeu la toate vietuitoarele de sub cer si din ape, si din aer si de pe pământ, ca să-si întretină viata, să se păzească de dusmanii lor, să stie la ce vreme să vină si să plece.

Aceasta-i pricepere firească. Si calul si câinele si papagalul si măgarul si boul si oricare vezi că au pricepere, aceasta nu-i minte, este a unsprezecea putere a mintii omului: priceperea firească sau instinctul, prin care ele stiu să-si apere viata, cunosc pe stăpânii lor, stiu să se păzească de primejdii, stiu să se hrănească, stiu să se ferească. Aceasta le-a dat Dumnezeu si lor pentru viata de aici, dar nu-i minte, este pricepere firească. Dacă vom zice că-i minte, cădem în cealaltă extremă, împotriva Duhului Sfânt.

Le-am arătat acestea după Sfintii Părinti. Deci acestea toate au suflete cu simtiri, au instinct, price-pere firească, dar nu au minte, si de aceea nici nu se ating de fiinta lui Dumnezeu. Dumnezeu este totul întru toate ca dătător de suflete cu simtiri, însă fără de minte, dar în nimeni nu-i nimic, că de fiinta Lui nu se atinge.

Apoi am trecut la om. Când am ajuns la om, am vorbit cele trei cuvinte ale Marelui Vasile din Hexaimeron, despre facerea omului.

Omul este sâmburele universului. În om sunt adunate cele patru lumi: lumea minerală, lumea vegetală, lumea duhurilor si, mai presus de lumea duhurilor, icoana Sfintei Treimi, dumnezeirea.

Dumnezeu este totul întru toate în om, si în nimeni nu-i nimic, la fel ca si în celelalte zidiri. Pe om l-a făcut suflet cuvântător. Are minte, are vointă, are imaginatie, are mânie, are poftă, are alegere, are discernământ, are hotărâre, are voie liberă. Toate puterile pe care le arată Sfântul Ioan Damaschin în Dogmatică.

Da. Dumnezeu este totul întru toate si în om, dar nimic nu este în om din fiinta lui Dumnezeu. Omul se face fiu, dar nu după fiintă ca Hristos, ci după dar. Are darul punerii de fii în baia nasterii de a doua si a înnoirii Duhului Sfânt. Prin botez am căpătat darul punerii de fiii si ne-am făcut fiii lui Dumnezeu după dar.

Omului i-a dat suflet cu simtiri, i-a dat si pricepere, i-a dat si minte si l-a făcut si dumnezeu, dar nu după fiintă, ci după dar, căci spune la psalmi: Eu am zis: Dumnezei sunteti si toti fii ai Celui Preaînalt (89, 6). Si Apostolul Pavel zice: Ati luat darul punerii de fii si al înfierii în baia nasterii de-a doua si al înnoirii Duhului Sfânt în Botez.

Deci omul se împărtăseste si de minte si de pricepere si de cele zece puteri si de viată si de toate. Dar de fiinta lui Dumnezeu nu se atinge, că este fiul lui Dumnezeu după dar, nu după fiintă. Si asa, în felul acesta, si în lumea oamenilor, a întregilor popoare, Dumnezeu este totul întru toate ca dătător de suflete cu simtiri, dătător de minte, de imaginatie, de memorie, de toate puterile sufletului, dar în nimenea nimic, după fiintă. Că de fiinta lui nu se ating nici heruvimii.

Băteau toti din palme! Era o răpăială aici! Mă chiorau cu bliturile acelea!

DRAGOSTEA FAȚĂ DE ZIDIREA LUI DUMNEZEU

- Ce folos află zidirea din partea mea, îna-intea lui Dumnezeu, dacă eu îi ofer din dragostea mea? Are ea vreun folos înaintea lui Dumnezeu?

- Iată ce este, frate Ioane! Zidirea aceasta, nu simte că o iubim noi, că n-are ratiune si nici sentiment. Două puteri are sufletul nostru. Ai văzut la Sfântul Ioan Damaschin în Dogmatică: "Cele două părti domnitoare ale sufletului: mintea si sufletul". Creierul, care este sălas al mintii, este unealta ratiunii si inima este locul sentimentului, a simtirilor duhovnicesti. Zidirile nu simt că le iubim sau le urâm si nici n-au suflet cu durere.

Să stii mata că patru sunt felurile vietuitoarelor din lume, după Sfintii Părinti. Asa! Tine minte: Îngerii au minte si duh, oamenii au trup, minte, duh si suflet; animalele au trup si suflet, dar suflet cu simtire, că dacă îl tai, îl doare, nu-i asa? Iar ierburile si copacii si tot ce este vegetal de pe pământ au viata firii, suflet fără de simtiri. Întelegi? N-are ratiune si nici sentiment, ca să simtă că-l iubesti sau că-l urăsti. Si nici dacă ai tăiat cu coasa florile sau ai doborât un copac în pădure, nu simt ceva. Ele au numai viata firii; cresc si scad, fără să aibă dureri.

Si atunci, dacă am iubi pe oricare dintre cele patru feluri de vietuitoare, care coboară de la Dumnezeu în jos, ele ne pot sui pe noi, care suntem fiinte rationale si avem minte, cuvânt si duh, în chipul Sfintei Treimi, pe treptele urcusului duhovnicesc, către Dumnezeu.

Toată zidirea - auzi ce spune Apostolul Pavel - suspină până azi, asteptând slobozenia slavei fiilor lui Dumnezeu. Că zidirea este sub păcat de când a fost corupt Adam, stăpânul zidirii, în rai.

În Hronograf am găsit de ce a pus Dumnezeu numele lui Adam de patru litere. Adam înseamnă: răsăritul, apusul, miazăzi si miazănoapte.

Aceste patru litere le-a pus Dumnezeu în Adam, pentru că în el trebuia să facă o putere care să stăpânească cele patru părti ale lumii: răsăritul, apusul, miazăzi si miazănoapte. Iar Hristos când vine, vine cu crucea, formată tot din patru. El vine ca să sfintească cele patru părti ale lumii simtite si să binecuvinteze toate popoarele lumii.

Adam avea o mireasmă în rai, ca stăpân al tuturor făpturilor, încât leii, leoparzii si balaurii când îl miroseau, veneau si-i lingeau picioarele. "Stăpânul!" A pierdut această mireasmă când l-a scos din rai, spune Sfântul Isaac Sirul, si acum leul vrea să-l omoare, balaurul să-l muste, celelalte să-i facă rău. Si a rămas - fiindcă a rămas o scânteie a darului lui Dumnezeu când s-a corupt firea în rai -, cum ar rămâne o scânteie în cenusă, prin care s-a ridicat Adam înapoi prin Învierea Mântuitorului. De aceea o seamă de animale încă se tem de om si cele mai multe îl urăsc pe om, căci atunci când a căzut el din ascultarea Ziditorului si ele s-au abătut din ascultarea lui.

Dar si acum un om duhovnicesc poate fi ca Adam înainte de cădere, cum a fost Sfântul Ghera-sim de la Iordan, căruia i-a slujit leul 60 de ani sau Sfântul Antonie si altii, care luau aspide si serpi în mână sau unii care stăteau cu ursii, cum a fost Sfântul Ioanichie cel Mare.

Ai văzut că acesti sfinti, cum v-am vorbit în treptele urcusului duhovnicesc, s-au îndumnezeit după dar. S-au făcut dumnezei si atunci animalele si balaurii li se supuneau din nou si toate le slujeau.

Ai văzut ce spune în Limonar: Unul dormea în pesteră cu leul trei ani de zile. Când venea cineva îi zicea leului: "Stai pe loc, să nu vatămi pe cineva!" Si a întrebat altul:

- Părinte, cum stai cu leul? Nu te temi că te va mânca?

- Nu! Am să vă spun. De sapte ani dorm cu el, spate la spate, să ne încălzim. Si el îmi păzeste putinele

straturi de caprele sălbatice. Dar mi-a spus îngerul Domnului, că acest leu peste trei ani are să mă mănânce pe mine!

- Dar de ce nu fugi de aici, dacă o să te mănânce?

- Nu! Ori unde m-as duce, tot leul mă mănâncă.

- Dar de ce?

- Mi-a spus îngerul: "Când erai în lume erai păstor de oi. Erai cu o turmă si aveai câini răi. Si a venit un om care era trecător si au sărit câinii, si tu ai putut să-l aperi si nu te-ai dus. Si până ai ajuns tu câinii l-au muscat rău pe om si omul acela n-a trăit mult si a murit. Si esti dator cu o moarte, să fii si tu muscat si mâncat de fiară. Si peste trei ani acest leu, care te încălzeste si ti-i slugă, te va mânca, ca să-ti ierte Dumnezeu păcatul. Si oriunde te duci, leul te mănâncă. Aceasta a rânduit Dumnezeu, ca să plătesti cu moartea ta moartea acelui om pe care nu l-ai apărat de câini".

Deci toate-s cu rânduială, frate Ioane!

FILOSOFIA PĂIANJENULUI

Am arătat, fratii mei, câte taine si câte minuni sunt în zidiri. Zidirea mărturiseste despre slava lui Dumnezeu, căci a spus Duhul Sfânt: Cerurile spun slava lui Dumnezeu... Ele vorbesc cu imensitatea lor, cu lărgimea lor, cu miliardele de corpuri ceresti si minunile dintre ele.

Sfântul Vasile cel Mare o ia de la păianjen, de la furnică, de la albină si merge până la astrele ceresti, descriind minunile lui Dumnezeu din zidiri. Si cu cât cunosti mai mult minunile lui Dumnezeu din zidiri, cu atât mai mult te aprinzi de dragostea fată de Ziditorul lor si te unesti cu El.

Auzi ce teologie face el, ce filosofie, ce artă în cuvânt la păianjen. Zice: "Mare filosof este păianje-nul!" Noi nici nu-l băgăm în seamă. Vine femeia: "Dă-l la boala de păianjen!"

Ehei! Dacă ai sti ce ai de învătat de la păianjen! Cine a auzit vreodată glasul păianjenului pe lume? (La greci erau două feluri de filosofi: ritori, care vorbeau, si tăcuti, cum era Diogene, care-l face mare filosof al tăcerii pe păianjen). Vezi păianjenul. Dacă-i micut, îsi face si el o pânzisoară acolo, după puterea lui. Dacă-i mare, face una mai mare. Dar de ce? Auzi ce spune Scriptura: Cel ce dă hrană la tot trupul, că în veac este mila Lui, la Cuvântul pentru pronie al Marelui Vasile.

Cum se întinde pronia lui Dumnezeu, adică purtarea de grijă, până la păianjen. Păienjenelul cel mic după ce a făcut o plăsută se retrage: "Dă-mi, Doamne, mâncare! Eu mi-am făcut datoria!" Cel mai mare, tot asa. Când îl vezi că stă, tace. L-ai auzit grăind?

O muscă o auzi bâzâind; un tântar îl auzi, dar ai auzit păianjenul vreodată? Nu, el este filosof. El stă grămădit acolo si asteaptă ca Dumnezeu să-i trimită mâncare. Si pronia lui Dumnezeu, la cel mic, nu-i trimite o muscă mare, Doamne fereste! Dar de ce? Dac-a fi mai mare, cum pânzuta lui e prea subtire, i-o strică si n-o poate prinde, si el moare de foame. Dumnezeu, Care l-a făcut, spune la Ecclesiast: Câte a făcut Dumnezeu, pe toate le iubeste si de toate poartă grijă.

La cel mic îi dă o muscută mică. Si el, stând ascuns, când vede că s-o încurcat, o prinde, o suge; da' mai are treabă până a doua zi, să repare înapoi acolo unde s-a rupt pânzisoara, pentru că-i trebuie si mâine mâncare. La acel mare Dumnezeu îi trimite o muscă mai mare, că are pântecele mai mare. Si acela, după ce-o prins-o, iar se apucă de treabă. Dar nu zice nimic. L-ai auzit vorbind pe păianjen? Bâzâind? Nu. Tace. Numai ce-l vezi că-i arhitect. Întinde de colo, leagă de colo si face. Nu zice nimic. Îsi caută de

treabă.

Ce frumoasă artă face Sfântul Vasile aici! El zice: "La palatele împărătesti stau santinelele să nu cumva să fie atentat contra împăratului: "Stai! Cine-i? Parola!" Dar păianjenul nostru nu dă parola nimănui, numai să nu măture femeile prin odăi. Numai ce-l vezi. N-a dat parola nimănui. El a intrat si si-a cătat de treabă.

[Prin rânduiala lui Dumnezeu, chiar în acest moment al discutiei, pe masa Părintelui Cleopa s-a ivit un păianjen. Si cineva din cei de fată a exclamat:

- A venit la noi păianjenul, ia uitati!

- Da, da, da! El aude că vorbim de el, săracul! zice Părintele Cleopa. Dă-i pace, mamă, că vorbim de dânsul, săracul!

Si toti cei prezenti au început să râdă].

El nu dă parola când intră în palatele împără-testi, zice Sfântul Vasile. Iar Preasfântul Dumnezeu, care l-a făcut si pe el, are grijă în toată ziua si-i trimite o musculită mică la acel mic; la acel mare, una mai mare. Dacă-s mai multi, mai multe muste. Că Dumnezeu, dacă-i al Lui, îl hrăneste, că el n-ar putea trăi.

Dar zice cel necredincios: "Da... Eu nu-s păian-jen, să trăiesc c-o musculită mică, sau c-o muscă. Eu am femeie, eu am copii, eu am dări la stat, eu trebuie să mănânc mult, să fac...!" "O, răutatea ta, necredinciosule! zice Marele Vasile în Hexaimeron. Dumnezeu, Care hrăneste pe păianjenul cel mic cu o muscă mică si pe cel mare cu o muscă mare, Acela hrăneste si pe carida si verida - cei mai mari chiti ai lumii care trăiesc în oceane (azi le spune balene albastre), si care unul din ei mănâncă într-o zi cât două sate -, ca să-ti arate tie că El poartă grijă de si de cel ce mănâncă o muscă si de cel ce mănâncă cât două sate într-o zi; e din Cuvânt pentru pronie al Marelui Vasile.

Si acestea când le întelegi si când le vezi în zidire, nu se poate să nu te aprinzi cu dragoste de Dumnezeu, când vezi atâta minune!

DESPRE JUDECĂȚILE LUI DUMNEZEU

Un pustnic de lângă cetatea Emesei, din Siria, avea mare dar si lumea avea mare evlavie la el. Însă el se gândea asa: "Doamne, prea bun esti Tu, că văd că la cei răi le merge bine, iar cei buni au necazuri si scârbe. Cum, Doamne, de îngădui Tu asa cu bunătatea Ta cea fără de margini?"

Apoi si-a zis: "Am să mă rog lui Dumnezeu, să-mi arate cum sunt judecătile Lui". Că sunt unii oameni care judecă împotriva proniei, a purtării de grijă a lui Dumnezeu: Cutare este rău, este păcătos, si-i merge bine. Altul este bun, dar copiii sunt răi, femeia este bolnavă, iar el scapă de un necaz si dă peste altul.

Unul este rău si trăieste mult, iar altul este bun si moare devreme. Uite, un crestin este bun, se roagă lui Dumnezeu, posteste si numai de scârbe dă, iar altu-i rău, înjură, bea, si pe acela nu-l pedepseste Dumnezeu, cum zice la Proorocul Ieremia: Doamne, ce este, căci calea celor răi sporeste si calea celor drepti totdeauna este în necaz?

Si din ziua aceea a început să se roage: "Doamne, arată-mi judecătile Tale, ca să nu judec!" Rugându-se el asa, odată a avut nevoie să se ducă la cetatea Emesei. Si ducându-se el, i-a iesit înainte un tânăr si i-a zis:

- Părinte, bagă de seamă, te duci la Emesa! Dumnezeu are să-ti arate mari taine, dar să nu te smintesti!

- Unde, fiule?

- Când ajungi la orasul Emesa, oras mare, frumos, să bagi de seamă că în marginea orasului este o grădină mare, înconjurată cu copaci, cu garduri, grădină cu copaci roditori, o livadă. Si să bagi de seamă că într-un loc s-a rupt oleacă gardul si este un copac cu o scorbură mare.

Să bagi de seamă că acolo alături de grădină, unde-i copacul cel cu scorbură, este o fântânită. Si lângă fântână este o cărare care trece, iar dincolo este drumul mare. Să te duci în grădina aceea si să intri în scorbura copacului. Să stai acolo ascuns si să te uiti spre fântână. Si ce-i vedea acolo, ai să te folosesti mult.

Pe urmă tânărul a dispărut. Pustnicul, când a ajuns la cetatea Emesei, a văzut fântâna, a văzut copacul acela cu scorbură mare în dreptul fântânii, a văzut si gardul unde era rupt. A intrat acolo, s-a băgat în scorbură si se ruga la Dumnezeu. Si, stând el acolo si rugându-se, vede că vine un boier călare pe un cal frumos. Boierul avea la dânsul un toporas si avea o tăscută frumoasă. A venit la fântână, s-a dat jos de pe cal si a dat drumul la cal să pască. Si el a stat, a băut apă si a scos din tăscuta de piele 150 de galbeni de aur. I-a numărat si pe urmă s-a culcat si s-a odihnit. Dar el în loc să-i pună în buzunar, i-a pus alăturea.

Când s-a trezit el, prima grijă era calul. Îi dăduse drumul să pască. Calul se depărtase mai încolo, dar păstea. Si el a fugit, a ajuns calul, dar punga cu galbeni i-a căzut si a rămas la fântână. El n-a observat că i-au căzut banii acolo. S-a suit pe cal si s-a dus înainte.

Părintele pândea din scorbură. După ce a plecat boierul, vine un om. Acesta a făcut cruce, a băut apă si a văzut punga aceea. Si când a văzut că într-însa e aur, a luat-o si nu s-a mai dus pe cărare, si nici pe drum înapoi, ci s-a dus de-a dreptul si a fugit cu punga de aur.

În urma acestuia care a luat punga si a fugit, vine un bătrân sărac cu doi desagi în spate, cu opinci rupte, haine vechi, obosit. Si a stat acolo, a scos niste pesmeti din desagă si apă din fântână, si a mâncat. Si a multumit lui Dumnezeu si pe urmă s-a culcat oleacă.

În timpul acesta boierul si-a dat seama că nu are banii la el, că i-au căzut la fântână, si s-a întors înapoi. Si găseste pe bătrânul ăsta.

- Mosule, n-ai găsit aici o pungă cu galbeni?

ăsta nu stia nimic:

- N-am găsit nimic.

- Mosule, scoate banii! Unde i-ai pus?

- Cucoane, n-am găsit nici un galben!

- Ei! Scoate banii că te omor!

- Cucoane, nu stiu nimic!

Boierul a crezut că a ascuns banii si minte. A scos baltagul si i-a dat în cap si l-a omorât. A luat si a scos toate din desagi, a căutat prin hainele lui si n-a găsit banii.

Dacă a văzut boierul că l-a omorât pe ăsta si nici banii nu i-a găsit, s-a suit pe cal si a plecat dându-si palme si văitându-se că a omorât om nevinovat. Si s-a dus călare bătându-se.

Atunci părintele care pândea din scorbură a zis: "Ia uite măi, câtă nedreptate s-a făcut la fântâna asta! Cine a pierdut banii, cine i-a găsit si pe cine a omorât? Vai de mine, mare nedreptate a făcut Dumnezeu aici! Boierul a omorât pe bătrânul ăsta nevinovat si celălalt a luat banii si s-a dus în lumea lui".

Si cum se gândea el asa, a venit din nou îngerul Domnului în chip de tânăr.

- Părinte, părinte, iesi din scorbura asta si hai să stăm de vorbă!

A iesit părintele si îngerul l-a întrebat:

- Ce ai văzut si cum ti s-a părut?

- Doamne, dar aici la fântâna asta numai nedreptăti a făcut Dumnezeu. Cine a pierdut banii, cine i-a găsit si cine a fost omorât!

- Părinte, mata ai vrut să stii judecătile lui Dumnezeu. Află că la fântâna asta, numai dreptăti a făcut Dumnezeu. Stii dumneata pe boierul acela cel tânăr? El are curti mari. Si stii unde-i curtea lui? Alăturea cu cel ce-a găsit banii. Si la acela săracul, într-o noapte i-a murit si mama si sotia, si el s-a dus la boier să-i împrumute niste bani. Boierul de mult voia să-i ia grădina lui, că avea o grădină cu pomi roditori, foarte frumoasă, chiar lângă grădina boierului.

Si a venit săracul la el, zicând:

- Cucoane, dă-mi niste bani împrumut să în-grop pe mama si pe sotia, că ti-oi prăsi la vară, ti-oi cosi, voi secera pe lan.

Si boierul si-a zis: "Acum îi momentul, că-i sărac!"

- Dă-mi livada ta!

- Cucoane, am muncit de mic, am plantat copaci, am răsădit si nu pot să ti-o dau!

- Cât să-ti dau pe livadă?

Dar acela a spus asa:

- Să-mi dai 300 de galbeni, că de nevoie o dau, că n-am cu ce face înmormântarea.

Dar boierul, văzându-l pe acela necăjit, că are doi morti, nu i-a dat mai mult de 150 de galbeni.

- Cucoane, Dumnezeu să facă dreptate. Eu n-am cerut prea mult. Grădina mea face 300 de galbeni de aur.

Si săracul s-a dus plângând acasă, cu 150 de galbeni, pentru că de nevoie a dat grădina. Dar a zis: "Dumnezeu să facă dreptate".

Si acum Dumnezeu a făcut dreptate. I-a găsit tocmai acesta care stătea lângă dânsul. 150 de galbeni i-a dat boierul de bunăvoie si 150 i-a uitat la fântână. Dumnezeu a făcut dreptate la fântână, că el când i-a dat numai 150 a zis: "Dumnezeu să facă dreptate cu banii! Nu mi-ai plătit grădina".

Si iată Dumnezeu preadrept i-a întors banii acum la fântână. I-a plătit grădina.

- Bine, la ăsta i-a făcut dreptate. Dar bătrânul care a fost omorât, cu ce era vinovat?

- Ai văzut cum i-a dat cu muchia în cap si l-a omorât? L-a întrebat de bani si bătrânul nu stia nimic. Bătrânul acesta - i-a spus îngerul -, când era tânăr de 25 de ani, era cu carul cu boi pe marginea unui râu. Si un om a vrut să treacă râul acela si, când era la mijlocul râului, l-a dovedit apa. Si tot striga la el: "Măi, frate, nu mă lăsa, că mor! Mă înec, nu mă lăsa!"

Si el în loc să sară să-l scoată pe acela, a dat un bici în boi si a zis: "Asa îti trebuie, cine te-a băgat acolo". Si acela s-a mai luptat oleacă cu apa si s-a înecat. Săracul acesta avea multe fapte bune, dar pentru acel păcat, că n-a sărit să-l scoată pe acela din apă, se ducea în iad. Si lui Dumnezeu i-a fost milă si a vrut să-i plătească în lumea aceasta, pentru că a avut greseala aceea din tinerete, când nu a vrut să-l scoată pe acela din apă. El l-a omorât pe acela că nu l-a scos din apă atunci, si acum l-a omorât pe el nevinovat boierul ăsta. Dumnezeu a făcut foarte bine, că prin moartea asta, îl duce la bucurie si la rai în vecii vecilor pe sărac.

- Dar boierul?

- L-ai văzut pe boier cum se bătea cu palma peste cap? Mai încolo l-a mustrat cugetul că l-a omorât pe bătrân. A întâlnit un om si i-a dat calul de pomană, si a întâlnit altul si i-a dat hainele lui si a luat niste haine vechi de la un om si s-a dus la o mănăstire să se facă călugăr. Si după 40 de ani cât o să se pocăiască acolo, o să-l ierte Dumnezeu că a omorât un om nevinovat. Si cu ocazia asta si boierul se mărturiseste si face canon si se mântuieste.

Si tu ai zis că la fântâna asta s-au făcut trei lucruri nedrepte, dar Dumnezeu a făcut trei lucruri drepte si bune. Că judecătile lui Dumnezeu nu sunt ajunse de mintea omenească.

N-ai auzit pe Isaia Proorocul? Pe cât este mai înalt cerul decât pământul, pe cât este mai departe răsăritul de apus, pe atât sunt mai departe judecătile Mele de judecătile voastre si gândurile Mele de gândurile voastre, fiii oamenilor.

N-ai auzit pe Solomon ce spune? Pe cele mai grele decât tine, nu le ridica si pe cele mai adânci decât tine, nu le cerca, ca să nu mori!

N-ai auzit pe David Proorocul care zice: Judecătile Domnului sunt adânc mult?

Cum ai îndrăznit tu un om, să stii judecătile lui Dumnezeu, pe care nici îngerii, nici serafimii, nici heruvimii nu le stiu? Dar Dumnezeu m-a trimis pe mine, părinte, să-ti arăt că judecătile lui Dumnezeu nu sunt ca ale oamenilor.

Si tu ai judecat ceva, dar judecătile lui Dumnezeu n-au fost ca ale tale, că ele au fost bune foarte! Deci de acum înainte să nu mai judeci pe nimeni si orice vei vedea să zici: Doamne, Tu toate le stii! Eu nu cunosc judecătile Tale!

Dar, fiindcă esti om, Dumnezeu te-a iertat, însă m-a trimis să te înteleptesc să nu mai îndrăznesti să iscodesti judecătile Lui, că judecătile lui Dumnezeu sunt adânc mult si nu le poate sti nimeni, nici îngerii din ceruri.

*

Asadar să tinem minte din această povestire, că tot ce ni se pare nouă în lumea asta că-i strâmb si rău, de multe ori ne înselăm! Că nu cunoastem jude-cătile lui Dumnezeu cele ascunse si necuprinse.

Nu cerca cele necercate si nu voi să ajungi cele neajunse! Amin.

ÎNDOIALA ÎN CREDINȚĂ

Credinta vine din auz si auzul prin cuvântul lui Dumnezeu, spune Sfânta Carte. Credinta vine din cuvânt. Credinta noastră în Dumnezeu ne vine si se întăreste în noi din predica preotului la biserică, din sfaturile date de bătrâni, din citirea cărtilor sfinte si mai ales din cuvintele si învătăturile pe care le auzim si le citim zilnic din Sfânta Evanghelie.

Dar în Sfânta Scriptură auzim că unii sfinti, din Vechiul si Noul Testament, s-au îndoit în credintă.

Asa s-a îndoit Avraam. Căci atunci când i-a zis Domnul: Eu sunt Domnul Care te-a scos din Urul Caldeii, ca să-ti dau pământul acesta de moste-nire..., a zis Avraam: Stăpâne Doamne, pe ce voi cunoaste că-l voi mosteni?... Atunci a zis Domnul către Avraam: Să stii bine că urmasii tăi vor fi pribegi în pământ străin, unde vor fi robiti si apăsati patru sute de ani (Facerea 15, 7, 13). Si au stat în robie 430 de ani. De aceea a întrebat Moise: "De ce, Doamne, au trecut cei 400 de ani, că s-au împlinit anii?" Si a zis Dumnezeu: "Anii s-au împlinit, dar canonul pentru păcatele poporului, nu". Deci, în loc de 400 de ani, le-a dat canon de stat în robie 430 de ani.

De ce n-a murit Moise în pământul făgăduintei, ci a murit la muntele Nebo? Căci Moise, care a condus poporul acela, a fost cel mai blând om de pe fata pământului, cum se spune la Numerii: Moise însă era omul cel mai blând dintre toti oamenii de pe pământ (Numerii 12, 3). Pentru o greseală nu a intrat în pământul făgăduintei. Pentru o greseală l-a pedepsit Dumnezeu să nu treacă Iordanul: pentru că s-a îndoit la stânca Rafidim. Că Dumnezeu i-a spus: Ia toiagul si adună obstea, tu si Aaron, fratele tău, si grăiti stâncii înaintea lor si ea vă va da apă; si le veti scoate apă din stâncă si veti adăpa obstea si dobitoacele ei.

A luat deci Moise toiagul din fata Domnului, cum poruncise Domnul. Si a adunat Moise si Aaron obstea la stâncă si a zis către obste: Ascultati, îndărătnicilor, au doară din stânca aceasta vă vom scoate apă? Apoi si-a ridicat Moise mâna si a lovit în stâncă cu toiagul său de două ori si a iesit apă multă si a băut obstea si dobitoacele ei. Atunci a zis Domnul către Moise si Aaron: Pentru că nu M-ati crezut, ca să arătati sfintenia Mea înaintea ochilor fiilor lui Israel, de aceea nu veti duce voi adunarea aceasta în pământul pe care am să i-l dau (Numerii 20, 8-12). Pentru îndoiala aceasta, Moise n-a văzut pământul făgăduintei.

De ce a suferit Sfântul Simeon Bătrânul 283 de ani, câti ani au fost de la faraonul Ptolomeu Filadelf până la Hristos? Pentru că s-a îndoit. N-a crezut că Hristos Se poate naste dintr-o fecioară. Si i-a dat Dumnezeu canon să mai trăiască 283 de ani ca să vadă pe Cel născut din Fecioară.

Asa s-a îndoit si Toma la învierea lui Hristos si a trebuit să fie mustrat oarecum de Hristos: Fiindcă M-ai văzut, Tomo, ai crezut, ferice de cei ce n-au văzut si au crezut. Hristos a pus astfel fericirea a zecea după Înviere, ca să întărească credinta celor ce nu văd dar cred, precum suntem noi si cum trebuie să fie toti crestinii până la sfârsit. Ce spune Apostolul Iacov: Bărbatul îndoielnic este nestatornic în toate căile sale (Iacov 1, 8). Omul îndoielnic care zice: "Oare este sau nu Dumnezeu? Oare este iad, sau nu este?" este ca un nor pe care îl poartă satana cum vrea, căci el nu crede cu fermitate, cu tărie, în existenta lui Dumnezeu. De aceea satana îl duce oriunde.

Să vă dau o pildă. A venit un mosneag deunăzi si a zis:

- Părinte, în ziua de Sfântul Vasile am văzut la restaurant multă lume. Vor merge toti aceia în iad? Eu cred că nu vor merge toti.

I-am răspuns:

- Nu crezi dumneata, dar Duhul Sfânt ne spune în psalmi prin gura Sfântului Prooroc David: Că Tu esti Dumnezeu care nu voiesti fărădelegea, nici va locui lângă Tine cel ce vicleneste. Nu vor sta călcătorii de lege în preajma ochilor Tăi. Urât-ai pe toti cei ce lucrează fărădelege (Psalm 5, 4-5). Nu crezi dumneata

că Dumnezeu nu-i părtas la fărădelegile noastre? Ce spune Scriptura? Pentru ce ai asezat asezământul de lege al Meu prin gura Ta, iar tu ai urât învătătura si ai lepădat cuvintele Mele înapoia ta? (Psalm 49, 17-18). Si mai zice în psalmi: Pune-voi fărădelegea ta înaintea ta si te voi mustra.

Hristos a spus: Intrati pe poarta cea strâmtă, că largă este poarta si lată este calea care duce la pieire si multi sunt cei care o află. Si strâmtă este poarta si îngustă este calea care duce la viată si putini sunt care o află (Matei 7, 13-14).

Deci nu te mira că merg multi la joc sau că cei care merg la bine pe cărarea cea strâmtă sunt putini. Tot lucrul bun este rar. Deci nu vă îndoiti de cuvintele Mântuitorului. Nu sta la îndoială când e vorba de a împlini porunca lui Hristos si de a te feri de păcate.

Dacă n-a crutat Dumnezeu pe Avraam si pe Moise pentru îndoială, dacă nu l-a crutat pe Toma si pe altii care s-au îndoit, nu ne va cruta nici pe noi. Aceia au fost sfinti si Dumnezeu i-a pedepsit în această viată ca să nu se muncească în vesnicie.

Oare câti dintre crestinii de azi nu se îndoiesc în credinta în Dumnezeu? Câti nu caută dovezi si zic: "Nu cred până nu văd!" Câti nu caută să pipăie rănile si coasta Mântuitorului, căutând dovezi ale existentei lui Dumnezeu. Credinta vine din auz, iar nu din pipăire si vedere.

Câti dintre crestinii botezati nu zic: "Aici este raiul si iadul! Aici pe pământ este totul!" Si nici când se văd bolnavi, în fata primejdiei, a sărăciei, a mortii si nici măcar la bătrânete nu se întorc la Dumnezeu ca să plângă cu amar ca Petru, viata lor din tinerete, cheltuită în desfrânări, în răutăti si în necredintă. Putini sunt cei ce se pocăiesc de păcate la bătrânete. Cei mai multi mor asa cum au trăit, în îndoială, necredintă si nepocăintă, spre a lor vesnică osândă.

Cu adevărat mare este credinta în Dumnezeu, însotită de fapte bune! Dar cei ce zac în îndoială, cad din dreapta credintă apostolică în tot felul de secte si grupări religioase. Multi din cei îndoielnici se smintesc de Biserica întemeiată de Însusi Hristos; se smintesc de Maica Domnului, de Sfânta Cruce, de sfintele icoane si de preoti; se smintesc de sfinti si de cinstea dată lor. Se smintesc de Tainele întemeiate de Hristos, de învătăturile Sfintei Scripturi, pe care o răstălmăcesc după mintea lor, spre a lor osândă si amăgirea multora.

Să stăm dar neclintiti în dreapta credintă si să ne bucurăm că suntem fii ai Bisericii lui Hristos de două mii de ani. Necredinciosii se leapădă si caută să vadă pe Dumnezeu cu ochi trupesti; îndoielnicii vor să pipăie rănile Domnului; cei slabi în credintă caută minuni; sectele părăsesc Biserica, răstălmăcesc dogmele credintei si vestesc altă Evanghelie; cei robiti de patimi amână pocăinta, iar noi, fiii învierii si fiii lui Dumnezeu după har, să-I rămânem credinciosi până la sfârsit, stiind că cel ce va răbda toate până la sfârsit, acela se va mântui. Amin.

DESPRE RUGĂCIUNE

Am vorbit cândva despre cele sapte trepte ale rugăciunii, trei universale si patru intermediare, si am arătat care este rugăciunea cea mai înaltă, contemplativă, cea duhovnicească, care după Sfintii Părinti nu mai este rugăciune, este mai presus de hotarul rugăciunii. Aceea se cheamă vedere dumnezeiască. Cu aceea s-a înăltat Pavel la cer.

Si am arătat asadar acolo treptele rugăciunii, începând cu rugăciunea buzelor. Zice Apostolul Pavel: Aduceti Domnului roada buzelor voastre. Rugăciunea cu buzele. Zice proorocul: Si L-am înăltat pe El sub limba mea. Rugăciunea limbii o arată. În altă parte: Bine voi cuvânta pe Domnul în toată vremea, pururea lauda Lui în gura mea; rugăciunea gurii. În altă parte: Cu glasul meu către Domnul am strigat, cu glasul meu către Domnul m-am rugat; rugăciunea glasului.

Acestea patru până aici, după Sfântul Grigorie de Nyssa, sunt treapta cea mai de jos în scara rugăciunii, când ne rugăm cu buzele, cu limba, cu gura si cu glasul, si granita cea mai îndepărtată a rugăciunii. Dacă ne-om multumi să ne rugăm cu limba si cu gura, si vom face o cărută de acatiste si de psaltiri si vom crede că cine stie ce-am făcut, are să ne mustre Proorocul Isaia, care zice: Aproape esti Tu, Doamne, de gura lor, dar departe de inima lor - când credem că rugăciunea gurii ne ridică la cer.

Nu. Asta se cheamă rugăciune de cantitate. Facem mult, nu de calitate. Dar Sfintii Părinti ne sfătuiesc să nu o părăsim nici pe asta, că si acestea sunt trepte, dar în scara rugăciunii ea este treapta cea mai de jos. Dar nimeni nu se suie pe treapta de sus, fără să nu treacă prin asta, că asa învătăm să ne rugăm: cu buzele, cu limba, cu gura. Si Dumnezeu, văzând osteneala noastră în treptele acestea, încet, încet începe să ne dea câte o lingurită de rugăciune curată. Si atunci vedem noi: "Asta-i rugăciune, măi! Până acum am pierdut vremea degeaba".

Căci Sfântul Ioan Scărarul zice: "Să nu părăsesti cantitatea, pentru că cantitatea te duce la calitate". Adică să zicem asa, rugăciune cât mai multă si să facem metanii, că Dumnezeu, văzând sufletul că se sârguieste la rugăciunile astea, apoi îl înaltă pe treptele celelalte.

Ai văzut Sfântul Macarie Egipteanul în Omilii: "Eu stiu că nu stii să te rogi, dar îti dau un sfat: roagă-te, omule, cum poti, dar roagă-te adeseori". Cum poti tu.

Viata noastră nu este numai într-un fel plăcută lui Dumnezeu. Faptele bune trebuie să le lucrăm. De rugat trebuie să ne rugăm. De ascultat cuvântul lui Dumnezeu suntem datori.

Iată ce! Vă spun când vă rugati acasă, la Psaltire sau când cititi acatiste, să nu vrei numaidecât să pui atâtea acatiste sau atâtea catisme la Psaltire, că te însală vrăjmasul.

Auzi ce spune mai departe Sfântul Ioan Scărarul: "Părăseste, omule, cantitatea, când vine la tine darul lui Dumnezeu!" Nu trebuie să o părăsesti de tot, căci cantitatea este pricina calitătii. Adică cea dintâi a celei de-a doua.

La rugăciune, dacă ai făcut atâtea catisme la Psaltire, atâtea canoane, atâtea acatiste, atâtea paraclise si pe urmă te vezi că esti pustiu cu sufletul si încă n-ai simtit dulceata rugăciunii, atunci îi bucuroasă Marta. Marta zice mult si rău, dar Maria plânge, că ea n-a stat la picioarele Domnului deloc.

Rugăciunea cea de cantitate multă îi partea Martei, este rugăciune externă; iar cealaltă, care o simti cu inima, e partea Mariei. Întelegi?

Si când faci multă rugăciune, se laudă Marta: "Băi, da am făcut trei ceasuri de rugăciune". Dar se poate întâmpla ca în acele trei ceasuri tu n-ai simtit rugăciunea nici trei secunde. Dacă nu te-ai rugat cu lacrimi si cu zdrobirea inimii măcar trei minute, tu ai făcut o rugăciune, cum o fac si eu, numai de cantitate si cu răspândire.

Scopul nostru, dacă ar ajuta mila Domnului si puterea Lui, este acesta: să ajungem la o rugăciune de calitate, nu de cantitate.

Dar ai să spui asa: "Bine, părinte, dacă trebuie să ajung la o rugăciune de calitate, nu trebuie să mai fac cantitatea?" Ba da. Să stii că cantitatea te duce spre calitate. Cantitatea te duce spre calitatea rugă-ciunii. Numai cantitatea. Pentru ce? Pentru că cea dintâi, adică cantitatea, spune Sfântul Ioan Scărarul, este născătoarea celei de-a doua. Nimeni nu s-a rugat deodată cu calitate. Nimeni n-a ajuns pe treptele rugăciunii asa usor, până ce n-a întrebuintat canti-tatea - zile, săptămâni, luni, ani si zeci de ani. Deci nu trebuie lăsată nici cantitatea.

Călugărul care nu-si face pravila toată, Dumne-zeu îl socoteste ca pe un mort. Ori să-ti faci pravila la chilie, ori la biserică, ori si la biserică si la chilie, că dacă nu, rămâi pustiu de darul lui Dumnezeu. Si

făcând noi rugăciunea cea de cantitate si pravila rânduită si ascultarea si supunerea si tăierea voii si înfrânarea, începe mila lui Dumnezeu cea negrăită să ne împărtăsească pe noi din timp în timp, periodic asa, si de momente ale rugăciunii celei de calitate.

Vreau să vă spun acest lucru. Pentru ce? Dacă ne-om lenevi si n-om face nici rugăciunea cea de cantitate, să nu asteptăm pe cea de calitate, că nu vine aceea dormind.

La rugăciunea cea de cantitate se mai întâmplă ceva. Făcând noi rugăciunea noastră obisnuită, care ne-am obisnuit, atâtea acatiste, paraclise, atâtea me-tanii, atâtea închinăciuni, se întâmplă cum am spus mai înainte ca, atingându-se darul lui Dumnezeu de mintea si de inima noastră, să gustăm momente de rugăciune curată. Si poate tocmai în momentul acela eram la mijlocul pravilei, adică mai aveam de spus Acatistul Mântuitorului, al Maicii Domnului, sau alte catisme.

În clipa când te-a cercetat darul lui Dumnezeu, trebuie să rămâi acolo. Nu te mai arunca la margine. Nu trece mai înainte.

O maică scria Sfântului Teofan Zăvorâtul - marele pustnic, sihastru si arhiereu; el a stat douăzeci si doi de ani si pe un gemusor îl îngrijea un diacon -, că ea face Vecernia, dar chiar dacă-i vine umilintă, ea nu poate lăsa să nu termine Vecernia, apoi Pavecernita si ce mai are. "Eu nu pot până nu fac până la capăt". Si îi spune acest sfânt:

- Acel "până la capăt", care-l spui tu, este blestemat. Câtă vreme faci tu Vecernia?

- Cam două ceasuri.

- Iată cum să procedezi de acum înainte. Dacă eu am ajuns, să zicem asa, la Vecernie, la Psalmul 103: Binecuvintează, suflete al meu, pe Domnul! Doamne, Dumnezeul meu, măritu-Te-ai foarte! Întru strălucire si în mare podoabă Te-ai îmbrăcat si celelalte. Cela ce Te îmbraci cu lumina ca si cu o haină; Cela ce întinzi cerul ca un cort; Cela ce acoperi cu ape cele mai de deasupra ale lui... Si dacă începând a spune despre zidirea lumii - că aici este despre facerea lumii, în psalmul acesta -, eu m-am umilit acolo: Făcut-ai luna spre vremi, soarele si-a cunoscut apusul său si m-am gândit la Hristos, care a apus pentru mântuirea mea, atunci acolo mă opresc.

Când vezi că te-a cercetat Dumnezeu cu lacrimi si cu umilintă în vremea rugăciunii, nu căuta cu mintea cuvinte mai departe, că ai pierdut atentia din fata lui Iisus, Mântuitorul, si ai pierdut toată rugăciunea odată cu ea. Rămâi la acelea si zi mereu.

Sau la alt stih, am meditat repede la minunile lui Dumnezeu din acest psalm si am început să mă rog. Sau poate sunt la Psaltire si am ajuns la psalmul 37. Si l-am început de la capăt: Doamne, nu cu mânia Ta să mă mustri... si am ajuns acolo unde scrie asa: ...Nu mă lăsa pe mine, Doamne Dumnezeul meu, nu te depărta de la mine; ia aminte spre ajutorul meu, Doamne al mântuirii mele, si tocmai acolo ti-a venit umilinta, să nu mergi mai departe.

Deci ce s-a întâmplat? Eu am ajuns la stihul acesta si dacă în acest timp, cugetând mai adânc la puterea acestor cuvinte, eu m-am umilit si m-a cercetat Dumnezeu cu lacrimi, cu rugăciunea cea de foc, cu căldura duhului, atunci rămân la acestea. Ai văzut că ai lacrimi, s-a încălzit inima ta, ochii tăi izvorăsc lacrimi, s-a aprins dragostea lui Iisus în inima ta, atunci zi acest stih două ceasuri, fiindcă sunt cuvinte mai putine, nu cumva să pierzi atentia căutând alte cuvinte din pravilă.

Si dacă zic două ceasuri numai stihul acesta, pe urmă gata, mi-am făcut Vecernia. Nu mai citesc restul Vecerniei, nu Pavecernită, nu canonul Maicii Domnului, nimic. Dacă l-am zis pe acesta cu lacrimi două ore, eu mi-am făcut pravila. Si dacă stăruie darul lui Dumnezeu, pot să zic si trei ore si fac si Utrenia tot numai cu acest stih. Deci, scopul nostru în rugăciune, după Sfântul Nicodim Aghioritul, este să ne unim cu Dumnezeu. Si dacă ai ajuns sfârsitul, de ce mai cauti mijlocul?

Scopul meu a fost să ajung aici, să mă rog cu lacrimi si cu foc lui Dumnezeu, si am ajuns momentul ăsta nu când terminam pravila, ci când eram la începutul ei. Eu stărui în acest stih pentru că m-am întâlnit cu Dumnezeu si nu mai am nevoie de restul pravilei. Că Dumnezeu nu se uită la cantitate, ci la calitate.

Asta când esti singur. În biserică nu pot să înceteze cele sapte laude, că sunt asezate de Duhul Sfânt tocmai de la Apostoli. Asta spun pentru rugăciunea particulară în chilie, acasă, fie că esti călugăr, sau că esti mirean. Amin.

CUVÎNT LA ÎNMORMÎNTAREA PĂRINTELUI AMBROZIE DOGARU

(15 aprilie 1996)

Prea Cuvioase Părinte staret, Prea Cuviosi părinti si frati si iubiti credinciosi,

Am venit de ascultare, că mi-a trimis părintele staret poruncă să vin putin aici să vorbesc ceva la acest fiu duhovnicesc, Părintele Ambrozie. S-a născut în anul 1924 în Comuna Vânători-Neamt. A venit la mănăstire în anul 1951. L-am primit si l-am crescut la Mănăstirea Slatina si tot acolo l-am si călugărit în anul 1953.

Eram aici staret si am fost chemat la Bucuresti de Patriarhul Justinian. Si a spus: "Ia repede 30 de călugări si fugi si ocupă Mănăstirea Slatina că ne-o ia statul să facă spital", că a mai fost acolo spital cu 70 de ani înainte de primul război mondial.

Am pus o priveghere a Maicii Domnului si am ales - că ei voiau să meargă mai multi; am luat 30 si i-am lăsat aici 80 Părintelui Ioil. Si am plecat si l-am luat si pe bietul Ambrozie, el era frate aici. Si acolo am avut pe capul meu opt mănăstiri: sase de călugări si două de maici - Vatra Moldovitei si Râsca - doisprezece ani si jumătate.

Bietul Ambrozie a fost un suflet ales de Dumnezeu. A zis consiliul de acolo să cumpărăm o sută de oi, că aveam mosie, dar nu aveam oi. Si am cumpărat si am făcut stână. Cel dintâi el a fost care a făcut stână si cu Meletie care este în Sfântul Munte si care a fost deunăzi pe aici.

Trei părinti i-am dat la oi, si bietul Ambrozie a stat vreo trei ani de zile la oi până am găsit alti ciobani. Si apoi l-am trimis la vie. Aveam sapte hectare de vie la Cotnari. Via de la Domeniul Coroanei, că noi am dat un deal acolo de a făcut un palat printul Nicolae si ne-au dat via lor, sapte hectare puse pe spalier.

L-am trimis la vie săracul, a muncit acolo cu călugării, si apoi a venit la mănăstire si l-am pus chelar. Foarte sincer, a muncit cu chelăria, că noi aveam atâtea mii de litri de vin si am pus să se vândă că-mi trebuiau în alte cheltuieli.

El era sincer. A făcut ascultare, săracul. Prin anul 1953 am călugărit în Joia Mare 10 călugări aprobati de mitropolit, între care a fost si el unul. Si după aceea n-a trecut mult si l-am făcut preot si duhovnic. A fost de mare folos.

Si când am venit eu aici, a venit si el, săracul. Apoi când a venit decretul acela si a scos tineretul din mănăstiri, l-a scos si pe el si el s-a dus la oile Mănăstirii Neamt să fie cioban acolo. Si când am venit eu aici de prin păduri, a venit si el imediat aici. A fost eclesiarh mare al mănăstirii aproape 20 de ani.

Vai, săracul, tare mai avea grijă de curătenia bisericii, de slujbe, de pomelnicele poporului. Avea grijă de schimbat preotii la vreme, diaconii, slujbele. Vinerea trecută l-am mărturisit după rânduiala mănăstirii - el

la mine se mărturisea de zeci de ani -, în Joia Mare s-a împărtăsit odată cu mine, aici, iar acum, când s-a simtit mai slab, a venit la mine cu o zi înainte de moarte, vineri, si a citit îndreptarul de spovedanie de când era copil. Toate, toate. S-a mărturisit curat si sâmbătă s-a dus să facă învierea la cer. A fost cum l-a făcut mama. N-a stiut de lume, de prostii, de nebunii.

Si i-am zis: "Ai mai fost o dată cu acel îndreptar si ai mai citit o dată". "Da, zice, dar acum l-am citit pentru ultima oară, că mă simt slăbit".

S-a dus săracul! Aducea un brat de vesminte de la vesmântărie aici la biserica asta, că s-a mutat din paraclis si a căzut cu ele jos, si niste femei au zis: "Părinte, ai căzut jos!" "Nu mai pot!" L-au ridicat bietele femei si a venit cu vesmintele aici. Si apoi ceilalti stiu cum a murit, eu nu eram aici.

Dar a fost un om ales de Dumnezeu. A murit pe drumul ascultării, ascultare nu până la prăsit, ci până la sfârsit. Nu demult a vrut să-l schimbe din ascultare, săracul, si părintele staret i-a spus: "Stai! Când m-oi schimba eu, te-oi schimba si pe tine".

Si a stat săracul la ascultarea lui sfântă până a căzut. A murit pe drumul ascultării ca un sfânt, ca un apostol, ca un mucenic. Sperăm la mila cea negrăită a lui Dumnezeu si a Maicii Domnului, că a făcut învierea cu îngerii în ceruri, nu a mai apucat-o cu noi, câteva ceasuri mai erau. S-a dus la cer săracul.

Mi-a plăcut cum a făcut slujba înmormântării părintele staret cu toti părintii de aici. Si eu sunt bătrân, am păsit pe 85 de ani, am patru operatii, sufăr cu inima, si ca mâine plec si eu. Mâine, poimâine "Vesnica pomenire" si pentru mine.

Dar fiindcă m-a chemat părintele staret să vorbesc ceva, că mi-a fost fiu duhovnicesc 30 de ani sau mai multi de când l-am primit întâi în mănăstire, am venit. Nu-s stăpân pe picioare, a trimis doi părinti de m-a adus, că-s slăbit de picioare.

Dar ferice de el că a răbdat după Evanghelie nu până la prăsit, ci până la sfârsit. S-a dus la bucuria cea fără margini. Cu îngerii lui Dumnezeu este acolo. Ce vede el acum, ce aude el, ce miroase el, ce întelege el, suntem străini cu totul de a întelege noi. Că-i cu îngerii lui Dumnezeu în ceruri. Părintele duhovnic Protosinghel Ambrozie.

A venit la mine plângând un cârd de oameni care-i mărturisea el: "Părinte, a murit duhovnicul nostru!" L-a luat Domnul, că si-a terminat drumul crucii, care a avut să-l facă în lumea asta.

De aceea nu vă tin mult, vă spun că ati luat parte la înmormântare unui om ales al lui Dumnezeu si să fie mila Preasfintei Treimi si a Maicii Domnului si a tuturor sfintilor cu sufletul lui si cu toti pe care i-a mângâiat si i-a mărturisit el, si să fie îndurarea Domnului si noi să avem sfârsitul cel bun si să mergem cu dânsul la rai. Amin.

*

Părintele staret l-a visat pe Părintele Ambrozie la vreo trei zile. Era singur pe o câmpie verde, frumoasă.

- Părinte Ambrozie, dar n-ai murit?

- N-am murit!

- Dar cum n-ai murit, nu te-am îngropat eu?...

*

După câteva zile, un alt părinte l-a visat că a venit la chilie si l-a întrebat:

- Părinte Ambrozie, dar noi am crezut că ai murit si părintele staret a dat chilia părintelui Ciprian. Unde ai fost până acum?

- Am fost la Ierusalim!...

SFATURI DUHOVNICEŞTI 2

- Părinte Cleopa, unde se mântuieste omul? În viata de sine, idioritmică, în chinovie sau în lume, în oras, în sat?

- Omul se mântuieste si aici si în oras si în sat si oriunde, dacă are trei fapte bune: credinta dreaptă în Iisus Hristos, faptele bune si smerenia. Se mântuieste oriunde dacă are astea trei lucruri. Iar cine nu le are acestea nu se mântuieste nicăieri.

- Până unde trebuie să meargă ascultarea în mănăstire?

- Am să fac ascultare până voi merge în genunchi. Hristos a dus crucea pe umeri si eu vreau să duc ascultarea pentru Hristos. În măsura în care ai să te biruiesti pe sine si în măsura în care ai să fugi invers, nu de la durere spre plăcere, ci de la plăcere spre durere, în măsura aceea ai să fii un ostas al lui Iisus Hristos, care ai să răstignesti trupul; si ai să te răstignesti cu Hristos si ai să poti zice ca Pavel: Cu Hristos m-am răstignit si trăiesc. Dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieste în mine.

- Părinte, dacă cineva e oprit de la împărtă-sanie, poate să ia anaforă?

- Poate, cum să nu. Cine a zis că nu se poate?

- Am auzit că nu-i voie să iei anaforă, dacă esti oprit de la împărtăsanie. Deci poate lua anaforă?

- Întâi aghiasmă mare si apoi anaforă. De câte ori se spovedeste poate lua aghiasmă mare, jumătate de împărtăsire. Dar, si anaforă întotdeauna, numai când e într-o ispitire ceva, nu are voie.

- Când nu se poate lua sfânta anaforă?

ˇ Nu mai poti lua anaforă dacă după miezul noptii ai luat o lingură de apă, sau o fărmătură de pâine, gata! Că ziua începe de la miezul noptii;

ˇ Nu pot lua anaforă femeile care sunt în rânduiala firii, opt zile;

ˇ Nu pot lua anaforă bărbatii care se ispitesc noaptea prin somn;

ˇ Nu pot lua anafură cei care sunt sfăditi si nu se împacă;

ˇ Nu pot lua anaforă si nu pot săruta sfintele icoane, nici mâna preotului, nici să stea să-i pună potirul pe cap, bărbatul si sotia dacă au fost împre-ună;

ˇ Nu pot lua anaforă cei ce nu sunt vrednici să li se primească darurile la biserică, din pricina păcatelor publice. Asa spune cartea.

- Părinte, în Biblie nu scrie că nu-i bine să se mănânce carne.

- Da tu cauti în Biblie? Dar noi nu avem Dreptul Canonic? Pidalionul l-ai citit mata? Pravila Mare a Bisericii ai citit-o? Pravila mică? Noi avem canoanele Bisericii de Răsărit, nu în Biblie. Noi avem patru

posturi peste an, rânduite de Sfintii Apostoli, de Hristos. Hristos n-a postit 40 de zile si 40 de nopti?

- Dar pentru călugării care mănâncă întotdeauna fără carne?

- Călugării n-au voie să mănânce carne. Auzi ce spune Sfântul Calinic, care are sfintele moaste la Cernica: "Călugării sau călugăritele care vor mânca carne în mănăstire sau când se duc acasă pe la neamuri sau în oras, doi ani oprire de împărtăsanie, 39 de gârbace la spate, să-l blesteme tot soborul si să-l zvârle afară din mănăstire".

Pe voi, mirenii, nu vă leagă să nu mâncati. Pe noi, călugării, da. Pentru că monahii trebuie să păzească fecioria, cum i-a făcut mama lor, până la moarte. Dacă te-ai îmbuibat cu cărnuri si cu cârnati si ai băut vin, te duce dracul după muieri si te-ai prăpădit în veacul veacului.

Călugărul trebuie să puie frâu calului. Nu auzi ce spune Apostolul Pavel? În toate zilele îmi chinu-iesc trupul si îl robesc, nu cumva altora propovă-duind, să ajung eu de sminteală.

Zic Sfintii Părinti că trupul este fiară. Să nu-l îngrijesti mai mult decât trebuie. Trupul este vrăj-mas. Zice Sfântul Isihie: "Până la moarte să nu te încrezi în trupul tău". Cel mai mare dusman al mântuirii este trupul, că-i firea stricată din rai. Si tot timpul el trage la pământ si la iad.

- Pe cine să trecem la pomelnic?

- Când faci, mamă, pomelnic pentru ai matale, la Liturghie, pune si unul sau doi săraci, sau o vă-duvă pe care nu are cine o pomeni si a murit săraca. Este mare pomană. Asta se cheamă milostenie duhovnicească. Este mai mare decât aceea când îi dai o haină sau o mâncare omului, că-l ajuti dincolo, în vesnicie.

- Părinte Cleopa, pentru morti, ce slujbe se pot face? Parastase, Liturghii? De exemplu, câte parastase se pot face?

- Părintele meu, pentru morti si pentru vii cea mai puternică slujbă este Sfânta Liturghie, care este jertfa si răscumpărarea Mântuitorului. Dacă a murit cineva, este bine să pornească patruzeci de liturghii (că la Liturghie se scot părticele si are comuniune cu Hristos în Sfântul Potir prin părticele) si patruzeci de panahide. Acolo se fac dezlegările, că la o panahidă sunt nouă dezlegări: sapte dezlegări mici făcute de preot, atunci când zice: "Dumnezeul duhurilor si a tot trupul...", si două mari, pe care trebuie să le zică episcopul sau preotul. Deci 360 de dezlegări are un suflet în sase săptămâni la panahidă. Deci poti să pui patruzeci de liturghii si patruzeci de panahide în sase săptămâni.

- Si dacă nu stim dacă a murit spovedit sau împărtăsit, poate a murit de mai multi ani, putem să-l punem la pomelnic?

- Numai dacă moare sinucis, Doamne fereste, pe acela nu-l mai poti pune.

- Dar dacă moare de moarte normală?

- Da, oricum ar fi. Că zice Apostolul: omul murind a încetat de la păcat, nu mai face păcatul. Îl poti pune, e fiu al Bisericii. Iată pe cine nu poti pune la Liturghie:

ˇ Nu se pot pune întâi sectantii, că fac păcat împotriva Duhului Sfânt, cum arată Sfântul Efrem;

ˇ Nu se pot pune cei sinucisi;

ˇ Nu se pot pune cei ce au trăit necununati;

ˇ Nu se pot pune cei ce au murit în duel;

ˇ Nu se pot pune cei ce au refuzat Sfintele Taine la moarte. Nu vor să primească preotul, n-ai voie să-i pui la slujbe;

ˇ Nu-i poti pune pe cei ce au înjurat de lucruri sfinte;

ˇ Nu se pot pune la Liturghie cei ce s-au luat neamuri în căsătorie, de la spita a sasea în jos. Spita a sasea sunt veri de gradul doi. Spita a patra sunt veri întâi;

Astea sunt pricinile pentru care nu-i poti pune la Liturghie. Iar la Psaltire numai sinucigasii si ereticii nu se pot pune. Ceilalti se pot pune fără părticele la Psaltire. Dar să scrii pe pomelnic: fără părticele. N-are comuniune la Sfânta Liturghie.

- Poti să mergi la cei care sunt necununati?

- Dacă ai mâncat în casă la un om necununat, patruzeci de zile trebuie să faci canon, căci masa lor e spurcată.

- Si ce canon trebuie să faci? Câte mătănii trebuie să faci?

- Trebuie să faci canon de cincizeci de metanii în zi cu psalmul 50, timp de 40 de zile. Nu-i voie, frate, să trăiască ca dobitoacele asa.

- Ce se poate face, când vor să se căsătorească doi tineri de credinte diferite?

- Când vei vedea că a luat un ortodox pe o ca-tolică sau o protestantă sau o evreică sau o turcoaică, astea se cheamă căsătorii mixte. Totdeauna femeia trebuie să treacă de partea bărbatului. Dacă bărbatul este ortodox, ea trebuie să devină ortodoxă. Dacă nu vrea să treacă de partea bărbatului, atunci să se despartă. "Nu merg după tine, că esti catolică, dacă nu te faci ortodoxă".

- Dacă un catolic trece la ortodocsi, ce rânduială trebuie să i se facă?

- Gata! Acum nu i se mai face botezul. Îl miruieste pe frunte de trei ori cu sfântul si marele mir, si-i citeste dezlegarea rânduită si gata!

- Dar dacă un ortodox trece la catolici, ce se întâmplă?

- Care trece la catolici trebuie să primească botezul papistas. Se face catolic, dar îsi pierde sufletul. Cu catolicii încă nu am ajuns la unire. Au cedat ei în favoarea noastră până acum vreo 13 puncte, dar mai sunt zece puncte care ne despart.

- Dar dacă trece la iehovisti?

- Martorii lui Iehova sunt draci fără coarne. Când veti auzi de martorii lui Iehova, asta este sectă alimentată de evreii din America cu miliarde de dolari, ca să despartă lumea de Hristos si de Biserică.

- Am o rudă care a trăit 60 de ani si a murit asa, fără veste, fără spovedanie. Ce pot să-i fac?

- Foarte greu, dacă a fost nespovedit. Când moare nespovedit, ca si cum ar muri nebotezat. Ferească Dumnezeu! Numai, Doamne fereste, dacă moare în război, dacă moare accidentat.

- Nu era spovedit din tinerete.

- De atâta vreme nespovedit? Si cum a putut trăi atât?...

- Părinte Cleopa, ce să fac că nu reusesc să-mi găsesc un duhovnic?

- Tu să-l găsesti? El să te găsească pe tine!

- Părinte, se spune că vin vremuri grele. Ce putem face?

- Tata-i la cârmă! Voi nu auziti ce spune Proorocul David în Psalmul 32? Domnul risipeste sfatu-rile neamurilor, leapădă gândurile popoarelor si defaimă sfatul boierilor. Iar sfatul Domnului rămâne în veac si gândurile inimii Lui, din neam în neam.

Nu vă tulburati si nu vă temeti, că nu va fi cum vor ei. Ehei, câte vor ei să facă! Voi nu vă temeti! Rugati-vă si faceti Sfânta Cruce cu credintă si fug toti dracii!

- Mamele care îsi omoară pruncii se mai mântuiesc sau nu?

- Pentru avorturi, dumnezeiestile Canoane opresc 20 de ani de la Sfânta Împărtăsanie, dacă l-a făcut cu voia. Dacă l-a pierdut fără voie, numai doi ani.

- Dar femeile care se feresc să rămână însărcinate, ce canon primesc?

- Care se păzesc să nu facă copii, sunt oprite de Sfânta Împărtăsanie nouă ani. Dacă încetează si face canon, îl aduci la doi ani aproape de Sfânta Împăr-tăsanie. Dacă nu, intră la canonul celor care fac avort.

- Dacă se întâmplă ca preotul să verse din Sfintele Daruri, ce canon primeste? La o sfântă biserică un preot bătrân s-a împiedicat de o persoană care stătea să treacă peste ea.

- Mare păcat au persoanele care stau în calea preotului bătrân, când el iese cu Sfintele Daruri, căci le poate vărsa. S-a întâmplat la mai multi preoti bătrâni. Sfintele încă nu-s sfintite, dar preotul pentru asta este oprit un timp de Sfânta Liturghie, iar cel care a fost piedică preotului, este oprit trei ani de la Sfânta Împărtăsanie.

Dacă ar fi Sfintele sfintite si s-ar vărsa din Sfântul Potir, atunci preotul nu mai poate sluji un timp si trebuie să-i dea arhiereul canon.

- La noi la biserică lumea se îngrămădeste în fată să le pună potirul pe cap, când iese la sfârsit cu Sfintele Daruri.

- Ei, lumea! Câte capete, atâtea minti. Sunt biserici în tară unde nu se pune la nimeni. Preotul, dacă poate să pună putin sfântul potir, să-l atingă de capul omului, bine, dacă nu, nu are nici o obligatie. ăsta-i un obicei local, nu este general.

- Părinte, sotul meu nu vrea să meargă pe calea credintei si mă lupt cu el, dar nu-l pot convinge.

- Stai oleacă! Nu-l poti face sfânt dintr-o dată! Ce vreau să spun? Sfântul Teodor Studitul spune: "Femeie, nu încerca să-l faci pe bărbat sfânt dintr-o dată, că nu poti! Câte putin, câte putin se îmbogă-teste cineva si la cele trupesti si la cele duhovni-cesti".

"Hai să tinem azi post, că este sfânta vineri!" "Nu pot, că eu am treabă!" "Hai să tinem până la amiază!" Dă-i cu lingurita!

"Hai să facem milostenie!" "Nu am de unde da!" "Hai să dăm măcar o pâine în numele Domnu-lui. Un pahar de apă în numele Domnului!"

"Lasă înjuratul!" "Nu pot, că sunt obisnuit!" "Uite ce! Lasă-l măcar o zi! Ia luptă-te tu o zi, să vezi că n-ai să mori!" La toată fapta bună ia-l câte oleacă! Si asa încetul cu încetul vede el că a avansat; si apoi începe

si el să pună vointă mai tare. Dar nu deodată: "Măi, că nu faci asa! Că nu umbli asa!" Dacă ai să faci asa, dai cu toporul unde-i ata slabă si se rupe.

Îmi povestea o femeie aici: "Părinte, mă lupt cu el de zece ani de zile să păstrăm oleacă de curătie în posturi, la zile mari. N-am reusit în nici un chip. Am zis: "Doamne, as vrea si eu să mă împărtăsesc!"". Că din cauza lui nici ea nu putea primi Sfintele Taine.

Si-i spune: "Măi, uite ce-i! Te rog, pentru dragostea lui Iisus Hristos, lasă-mă să fiu curată în Săptămâna Mare, să postesc si eu, să mă pot împărtăsi!" Că preotul i-a spus: "Dacă poti să tii o săptămână măcar, te împărtăsesc". Că dacă nu tine curătia, poate să tină tot postul si tot nu se poate împărtăsi. Ea postea până la Pasti postul, dar din cauza lui nu se putea împărtăsi, că nu păzea curătia în familie. Si el zice: "Îi cam mult o săptămână!"

Dar a învătat-o o rudă de-a ei bătrână: "Fată, ia tine tu trei zile de post negru si ai să vezi ce-o să facă Dumnezeu cu dânsul!" Trei zile n-a gustat nici apă, nimic. La trei zile, i-a dat Dumnezeu o boală si a zăcut până la Pasti. Nu i-a mai trebuit nimic! Trecuse Pastele! I-a spus femeia: "Acum ce zici? Ai să tii de acum posturile?" "De acum tin toată viata, că era să mor! Nu-mi mai trebuie nimic!" a zis el.

L-a biruit femeia cu postul si cu rugăciunea.

- Părinte, ce înseamnă anatema?

- Trei pedepse are Biserica! Afurisenia, pe care o dezleagă duhovnicul la spovedanie; caterisirea, la persoane sfintite - diaconi si preoti -, pe care o poate dezlega episcopul; iar anatema o poate dezlega, cu mare greutate, Sfântul Sinod. Anatema înseamnă pogorâre de viu în iad cu dracii si tăiere de la Trupul tainic al Bisericii lui Iisus Hristos. Numai pe sectari poti să-i dai anatema, că s-au rupt de la Trupul lui Hristos, care este Biserica.

- Părinte, ce reprezintă metaniile pe care le avem drept canon?

- Câtă frumusete si câtă armonie este între cele patru stihii ale pământului: apă, aer, pământ si foc; cele patru zidiri lucrează între ele unite si amestecate si neamestecate. Două sunt grele si două usoare.

În om se văd aceste patru stihii, când face metanii: două stihii îl trag în jos, către pământ; si două îl ridică în sus, către Dumnezeu. Focul si aerul îl ridică; pământul si apa mereu îl trag în jos.

Omul este sâmburele universului. Grecii au zis că omul este o lume mică în cea mare, adică micro-cosmos în macrocosmos, iar Sfântul Grigorie Bogos-lovul a zis invers: lume mare în cea mică, macro-cosmos în microcosmos.

Omul, când se închină cu toată inima lui Dumnezeu si cu toate puterile sufletesti ale lui si cu cele firesti, aduce mereu lui Dumnezeu cerul si pământul, pe care le contine el într-însul.

Omul are din cele patru lumi: lumea minerală, lumea vegetală, lumea animală si lumea duhurilor si mai presus de ea, are minte, cuvânt si duh; duhul fiind în chip de raze de lumină în mijlocul inimii, cum arată preaîndumnezeitul la minte Grigorie Palama.

Ce este duhul cel de viată făcător, care este în chip de raze în mijlocul inimii, cu care omul este mai mare decât îngerii? Este un dor gânditor care stă între minte si între cuvânt si care circumscrie în sine si pe cuvânt si pe minte.

Precum Duhul Sfânt în sânul Sfintei Treimi cuprinde si pe Tatăl si pe Fiul, asa acest duh de viată cuprinde mintea si cuvântul omului, arătând astfel că omul este făcut după chipul si asemănarea Sfintei Treimi si este icoană vie a lui Dumnezeu pe pământ.

- Părinte, ce ne puteti spune despre sfârsitul lumii?

- Pe noi nu ne interesează când va fi sfârsitul lumii. Asta ne interesează: "Cum am să termin eu viata?" Că Mântuitorul a spus: Iar despre ziua si ceasul acela, nimeni nu stie; nici îngerii din cer, nici Fiul ca om, ci numai Tatăl.

Dar eu de ce să mă gândesc la sfârsitul lumii, dacă eu mor mâine? Ce dacă va mai tine lumea asta o mie de ani? Cu ce mă duc eu de aici si ce-am pus eu în traistă, asta mă interesează. Că Mântuitorul a spus: Privegheati si vă rugati, că nu stiti ziua, nici ceasul!

PREDICĂ LA NAŞTEREA SFÎNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL

Iubiti credinciosi,

Se spune în traditie că Sfântul Apostol si Evanghelist Luca a fost pictor si doctor, cum îl numeste marele Apostol Pavel: Închină-se vouă Luca, doctorul cel bun.

Dar noi vedem că nu numai doctor si pictor a fost, ci si mare scriitor. Dacă ati ascultat cu multă atentie dumnezeiasca Evanghelie de astăzi, atât de frumos descrie el aceasta unui oarecare Teofil, prieten ales al său, încât nu mai este nevoie de nimeni ca s-o tâlcuiască. Că asa de frumos spune, cum ati auzit de la început, toată istoria nasterii si zămislirii Sfântului Ioan Botezătorul si minunile care s-au întâmplat atunci.

Tocmai de aceasta nu ne vom opri mult asupra tâlcuirii Evangheliei, că ati auzit-o cu totii explicată asa de frumos si luminat. Vom vorbi numai câteva cuvinte la nasterea dumnezeiescului Ioan Boteză-torul si Înaintemergătorul si despre cine a fost el.

Ati auzit ce spune Mântuitorul în Sfânta Evanghelie: Asa să lumineze lumina voastră înain-tea neamurilor, ca, văzând oamenii faptele voastre cele bune, să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri. Cine a fost o lumină mai mare ca Ioan Botezătorul?

Si ca să aflăm cine a fost el, să întrebăm direct pe Hristos, Mântuitorul lumii, care le spunea atunci ucenicilor Săi si la tot poporul: Ce-ati iesit să vedeti în pustie? Au doară trestie clătinată de vânt? Dar ce-ati iesit să vedeti? Au doară om îmbrăcat în haine moi? Iată, cei ce petrec în haine scumpe si în desfătare, sunt în casele regilor? Dar ce ati iesit să vedeti? Au doară prooroc? Si apoi le explică: "Dacă ati iesit pentru aceasta, să stiti că mai mult decât prooroc este Ioan Botezătorul!" Apoi, arătând cine este Ioan, zice că, din toti cei ce s-au născut din femei până la el, nimeni nu este mai mare ca Ioan Botezătorul.

Dacă ar fi spus un prooroc acest adevăr, un patriarh, un apostol, un sfânt, ar trebui să-l credem; dar când spune Ziditorul proorocilor si Dumnezeul proorocilor că Ioan este cel mai mare om născut din femeie, cine poate să se îndoiască de acest adevăr?

Pe acest dumnezeiesc prooroc, mai înainte l-a vestit Isaia, zicând: Iată, Eu trimit pe îngerul Meu înaintea fetei Tale, care va găti calea Ta înaintea Ta. Si iarăsi: Glasul celui ce strigă în pustie, gătiti calea Domnului, drepte faceti cărările Lui.

Dar de ce l-a numit înger? Pentru că viata lui s-a asemănat foarte mult îngerilor celor fără de trup. Nu era la Ioan avere, nu era lux, nu erau mâncări alese; nu era la Ioan viată împătimită către trup, ci cu totul dezlegat de trup trăia pe pământ, ca un înger. Se hrănea cu acride si miere sălbatică.

Ioan mânca muguri de copaci si miere sălbatică care o fac viespile si albinele sălbatice prin niste stânci si

este foarte amară. Deci aceasta era hrana de toate zilele a acestui dumnezeiesc prooroc, si era îmbrăcat cu o piele de cămilă si încins cu curea. Si a iesit pe malurile Iordanului, când a fost trimis la vre-mea propovăduirii, si a început să strige: Pocăiti-vă, că s-a apropiat Împărătia Cerurilor!

Iată, ce este mai mare în lume! Nu dregătoria. Nu bogătia. Nu cinstea de la oameni. Ci fapta cea bună; virtutea este mai slăvită si în cer si pe pământ, si de Dumnezeu si de oameni.

Auzind oamenii din Iudeea si din Samaria si din tot Ierusalimul, că a iesit un prooroc pe prundu-rile Iordanului si predică apropierea Împărătiei Cerului, mergeau la el si erau botezati de Ioan în Iordan. Pielea cea de cămilă a lui Ioan cu care era îmbrăcat, cureaua cea de pe mijlocul său, viata lui îngerească si sfântă, lepădarea lui de toate ale veacului de acum, au atras toată Palestina la el.

Veneau la Ioan cei ce dormeau pe paturi împodobite cu nestemate, cu fildes de elefant; cei învătati să doarmă pe saltele si pe cearsafuri, până si cei cu coroana pe cap, că si Irod a venit, atunci când Ioan l-a mustrat în fata poporului, zicând: Nu se cade, o, Iroade, să trăiesti cu cumnată-ta, cu femeia fratelui tău.

Veneau pe prundurile Iordanului si dormeau pe nisip noaptea, ca să asculte de dimineată până seara pe acest om mai presus de om, pe acest înger în trup, care s-a lepădat cu totul de ale veacului de acum si venise ca un înger al Domnului să vestească venirea lui Hristos pe pământ.

Deci Ioan a fost cel mai mare om născut din femeie, înger cu trup si Înaintemergător. El s-a învrednicit să se atingă cu mâna sa cea dreaptă de crestetul Stăpânului Hristos. Am văzut mâna lui în Sfântul Munte al Atonului, la Mănăstirea Dionisiu, într-un toc de aur, dat de Neagoe Basarab al nostru în schimbul moastelor Sfântului Nifon, Patriarhul Constantinopolului. Este galbenă ca ceara.

La Bobotează, când se face aghiazmă, părintii de la Athos nu mai bagă Sfânta Cruce, ci iau mâna Sfântului Ioan si o bagă în vase cu apă de izvor, zicând: "În Iordan botezându-Te Tu, Doamne". Si dacă are să fie pace în Grecia si belsug, când o scoate din apă, mâna se deschide singură si iar se închide de trei ori, semn că Dumnezeu este cu aceas-tă mână care s-a atins de crestetul Său în Iordan.

Iubitilor mei frati, dacă trebuie să cinstim pe Maica Domnului, care-i mai presus si decât Ioan Botezătorul, că L-a născut pe Hristos cu trup, apoi al doilea după dânsa trebuie să-l cinstim pe Sfântul Ioan Botezătorul. Deci să nu fie casă de crestini unde să nu fie icoana Sfântului Ioan Botezătorul si unde să nu vă rugati acestui mare prooroc si înger în trup si înaintestătător al tuturor cetelor dreptilor, cum îl numeste Biserica.

Aceste putine cuvinte am zis la nasterea dumnezeiescului Botezător si Înaintemergător, iar acum vă mut cu mintea în altă parte.

Care ati fost aseară la priveghere, ati auzit trei paremii . Una se referea la Avraam si Sarra, alta la mama lui Samson, Manoe, si alta la nasterea Maicii Domnului, din dumnezeiestii Părinti Ioachim si Ana, care se leagă foarte mult de nasterea Sfântului Ioan Botezătorul.

Sinaxarul Bisericii si sfintii dumnezeiesti părinti, au asezat toate aceste paremii în preajma Nasterii Sfântului Ioan Botezătorul. Că toate arată că acesti oameni prealuminati si sfinti - Avraam si Sarra, Sfintii Ioachim si Ana, si Sfântul Prooroc Zaharia cu Elisabeta - au născut numai prin rugăciune, prin post si milostenie si numai oameni alesi, drepti si sfinti. Deci scopul cuvântului priveste în altă parte si vom începe să vă spunem.

Câtă osteneală au făcut Sfintii si Dumnezeiestii Părinti Ioachim si Ana precum si Sfântul Prooroc Zaharia si Elisabeta, pentru că treceau zilele lor si nu aveau fii. Scârbă mare era în Legea Veche să nu ai copii; pentru că cei ce nu aveau copii în Legea Veche se socoteau oameni blestemati, pomi neroditori, oameni de la care darul lui Dumnezeu s-a depărtat si i-a lăsat seci, fără copii.

Dimpotrivă, cei ce aveau familie mare si copii multi, cum a avut Patriarhul Iacov, doisprezece feciori,

care s-au numit toti patriarhi, era un semn mare si o binecuvântare. Că o familie numeroasă este binecuvântată de Dumnezeu. De aceea acesti dumnezeiesti oameni sfinti, fiind sterpi, nu numai că primeau necinste de la popor, dar chiar când se duceau cu jertfe la Sion în biserică, nu le erau primite jertfele. De ce? "N-aveti copii. Nu sunteti binecuvântati de Dumnezeu, că sunteti sterpi, pustii de darul Lui, că n-aveti copii".

De aceea cu multă jale si plângere se întorceau înapoi defăimati de preoti, de arhierei si de tot poporul pentru nerodirea lor, că nu aveau copii. Dar cu osteneală, cu rugăciuni, cu milostenii si cu multă facere de bine s-a rânduit, ajutându-le Preasfântul Dumnezeu, ca acesti oameni să aibă fii. Si pe cine? Pe cea mai mare împărăteasă a Heruvimilor si a Serafimilor, pe Maica Domnului, si pe Sfântul Ioan Înaintemergătorul, cum am spus, cel mai mare om născut din femeie.

Dar să revenim acum la noi. Unde-i mintea acelor femei care se gândesc nu să aibă copii, ci să nu aibă? Unde-i mintea acelor părinti care nu postesc, nu se roagă si nu fac milostenie, cerând "Dă-ne nouă, Doamne, copii?", ci, dimpotrivă, stau împotriva planului de creatie al lui Dumnezeu, să nu aibă copii sau să aibă mai putini.

Vai de noi si de noi! Dacă toate păcatele noastre strigă la cer să vină mânia Domnului peste noi, cel mai mare păcat care este astăzi în lume si cel mai cumplit, care va grăbi urgia lui Dumnezeu peste omenire, este uciderea de copii.

Omule, dacă tu ai semănat în tarina ta porumb, grâu, orz, ovăz, cartofi, ce-ai pus, si te-ai ostenit să pui sământa ta acolo, să ari, să semeni, ti-ar părea bine dacă unul ar veni în batjocură si ar strica sământa ta, ar zvârli tărâna într-o parte si-n alta, ar merge cu vitele pe acolo sau cu altceva si ar distruge semănătura ta? Nu te-ai duce să te iei la bătaie cu el, sau să-l dai în judecată, că ti-a stricat osteneala ta - omeneste vorbind -, ti-a stricat sământa ta din ogor, care nădăjduiai să crească, să facă roade, să ai cu ce te hrăni la anul viitor? Nu-i adevărat asa?

Dar oare nu se supără Dumnezeu când seamănă si tu strici sământa Lui? Ce zice apostolul? Arătură a lui Dumnezeu suntem. Da. Toată lumea este ară-tura si tarina lui Dumnezeu. Dar în această tarină si arătură, Dumnezeu seamănă. Ce seamănă? Sământa omenească, prin bărbat, în mitrasul femeilor.

Auzi cui ne punem împotrivă? Auzi cui îi stăm împotrivă când facem avorturi si distrugem sământa dată de Dumnezeu în pântecele nostru? Ai auzit cui? Lui Dumnezeu, Care a semănat. Oare nu ne va trage la judecată? Oare nu ne va condamna cu dracii la muncă vesnică, pentru că stricăm semănătura Lui pe care o seamănă? Ce-a zis Adam când a dobândit primul fiu? Iată, am dobândit om prin Dumnezeu!

În Hronograful lui Chedrinos, o carte foarte veche, tradusă în românește de Veniamin Costachi la anul 1837, în Mănăstirea Neamt, se arată că bietii Adam si Eva, după ce au fost scosi din Rai, au iesit la poarta Raiului, dar acolo a pus Dumnezeu Heru-vimi cu sabie de foc, să nu se atingă nimeni, nici să mai intre om înapoi în Rai. Si s-au rugat o sută de ani Adam si Eva: "Doamne, am gresit! Dă-ne voie înapoi în Rai! Să venim înapoi în Raiul desfătării, cel preadulce si preasfânt".

După o sută de ani, s-a arătat Arhanghelul Gavriil lui Adam si Evei si le-a zis: "Luati-vă de-o grijă, pentru că ati călcat porunca, Dumnezeu v-a dat de canon pe pământ! Tu, Adame, cunoaste pe Eva si veti naste fii". Evei i-a dat Dumnezeu canon, zicând: Înmultind voi înmulti durerile tale, si întru dureri vei naste fii. Iar pentru Adam, alt canon. A blestemat pământul, zicând: Blestemat să fie pământul pentru tine! ..Spini si pălămidă să rodească pământul tău..! În sudoarea fetei tale îti vei câstiga pâinea cea de toate zilele, cum vedem până azi.

Nu putem scăpa de blestemul si de porunca lui Dumnezeu. Femeia care încearcă să înlăture durerea nasterii si să trăiască numai în plăcere cu bărbatul său, sau bărbatul care-i porunceste femeii să împiedice nasterea, sunt cei mai mari criminali. Se abat de la porunca cea dintâi a lui Dumnezeu, când i-a spus femeii: Înmultind voi înmulti durerile tale, întru dureri vei naste fii. Si i-a mai dat un canon: si întoarcerea ta către bărbatul tău.

Adică femeia să asculte de bărbat toată viata ei. De aceea si marele Apostol Pavel spune: Femei, supuneti-vă bărbatilor vostri, ca întru Domnul. Si auzi: "Femeie, supune-te capului tău!" Că bărbatul este cap al femeii, precum si Hristos este cap al bărbatului.

Ai văzut vreodată vreo femeie cu două capete? Nu se poate. Bărbatul este cap si femeia este trup. De aceea zice: Femeia trupul său nu-l stăpâneste, ci bărbatul. Iar acea nebună care caută după alt bărbat, se poate gândi că poate să aibă două capete? Nu. Unul ti-a dat Dumnezeu prin cununie. Si cu două capete nu vei fi în veac.

*

Fratilor, cuvântul care urmează vă va arăta primejdia cea mare a acestui cumplit păcat. Cum putem opri în ziua de azi cumplitul păcat al avorturilor si prin ce mijloace? Acest păcat distruge lumea. Nu numai că distruge natalitatea popoarelor, dar distruge sufletele si atrage urgia lui Dumnezeu pe pământ.

Deci, lasă lucrul lui Dumnezeu! Lasă tarina si arătura lui Dumnezeu asa cum o seamănă El! Mai acum trei-patru zile, am mărturisit pe un preot si o preoteasă si un alt preot tânăr si altă preoteasă. Un preot care are 15 copii, din judetul Suceava, foarte evlavios, frate cu Părintele Argatu de la Bucuresti. Si o întreb pe preoteasă: "Câti ani ai, mamă?" "Am 47 de ani". "Câti copii ai?" "Am cincisprezece, părinte". Are copii preoti, preotese, ingineri, doctori; are două fete la facultate, un băiat pe la seminar...

Ai auzit o femeie cu frică de Dumnezeu? "Dar ai omorât vreo unul?" "Nu mi-a murit nici unul. Nici nu m-am gândit, Doamne fereste, să fac crimă". Vedeti cum este o femeie cu frica lui Dumnezeu? Oare ce va zice în ziua judecătii, că la II Corinteni, 6 cu 2, auziti ce spune Scriptura? Au nu stiti că sfintii vor judeca lumea? Cum au să judece lumea sfintii?

Iată cum, zice Sfântul Ioan Gură de Aur: "Când ai să spui tu că n-ai putut să cresti copii, ai să vezi milioane de sfinti care strălucesc ca soarele si care au avut si copii si au fost si sfinti". Deci asa vor judeca sfintii lumea, cu pozitia lor fată de cei păcătosi.

Fratilor, să stiti un lucru: Păziti-vă foarte tare, să nu spuneti în gândul vostru, cum îmi spune câte o femeie la mărturisire: "Da, părinte, l-am avortat, dar era numai de o lună sau de trei săptămâni!"

Ce-ai zis? De trei săptămâni? Iată ce spune Sfântul Anastasie Sinaitul: "Precum când tună si fulgeră, odată auzi tunetul si odată vezi lumina fulgerului, asa în clipa când s-a zămislit copilul se zideste în el si trupul si sufletul lui, într-o formă ca o sămânță de cânepă sau poate mai mic, dar în aceeasi vreme.

Teoria originii sufletelor noastre este întreită:

- A fost teoria cu preexistentianismul lui Origen cel blestemat, în care zice că sufletele au existat din veac si au fost pedepsite în trupuri.

- Este teoria cu traducianismul la Tertulian, care zice că sufletul s-ar fi tras din sufletul părintilor. Si această teorie a căzut în fata Bisericii.

- Si a treia teorie adevărată, după toată Biserica, este creationismul. Dumnezeu creează sufletul si trupul în clipa când s-a zămislit el în pântecele maicii lui.

Si dacă după zămislire, la un ceas, vei face ceva ca să strici nasterea, esti ucigătoare de om si criminală. Ori îl ucizi de 30 de ani, ori îl ucizi la un ceas după ce s-a zămislit este acelasi păcat; că intentia una este: să omori copilul, să omori omul. Că Dumnezeu nu se uită la întâmplare, ci la intentia cu care faci păcatul.

Tot asa pătesc si cele care se păzesc să nu facă copii. Este la fel cu cele ce fac avort. Se opresc prima dată doi ani, iar dacă tot se mai păzesc, sase ani si apoi mai mult.

N-aveti voie să stricati zidirea lui Dumnezeu, semănătura si tarina Lui. Lasă-l să se nască! Lasă-l să crească! Îmi spui că esti săracă, că esti bolnavă, că ti-a spus doctorul că ai să mori! Dar care-i jertfa ta? Care-i datoria ta? Nu să mori născând? De ce Biserica te pregăteste înainte de nastere pentru moarte? Că dacă ar fi o femeie oprită de Sfintele Taine 20 de ani, dacă-i gravidă, gata, i se dă voie să se împărtăsească. De ce a făcut Biserica asa?

Îi dă voie să ia Preacuratele Taine, că o pregăteste de moarte. Câte păcate ar avea o femeie însărcinată, dacă moare spovedită si împărtăsită cu Preacuratele Taine, toate, toate i se iartă dacă ar muri născând. Femeia când moare născând, moare pe altarul jertfei. Se jertfeste pentru Hristos. Este mucenită si martiră. De aceea ne-a învătat Apostolul Pavel: Femeia se va mântui prin nastere de fii.

Deci nu dati loc mâniei lui Dumnezeu cu pricinile voastre! Că ti-a spus doctorul că esti slabă, că nu poti purta sarcina, să-ti facă operatie. Nu! Cu credintă în Dumnezeu du-te la masa nasterii! Du-te acolo la maternitate: "Doamne, dacă am să trăiesc, am să fiu mama acestui copil. Dacă nu, vreau să mor, să dau viată copilului, ca să trăiască copiii".

Fericită si de trei ori fericită este mama aceea care moare născând; îsi pune viata ca să dea viată copilului său. Mucenită si martiră este si în rând cu apostolii si martirii se duce, pentru că a avut credintă tare în Dumnezeu, nu să ucidă copilul, ci să-l nască, chiar cu riscul de a muri ea.

Mare urgie a lui Dumnezeu vine peste casa si femeia aceea care îsi omoară copiii.

Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Născătoare de Dumnezeu si pururea Fecioarei Maria, cu ale cinstitului slăvitului Prooroc Înaintemergătorul si Botezătorul Ioan, a cărui sfântă nastere o prăznuim astăzi si pentru ale tuturor sfintilor, să ne miluiască, să ne mântuiască pe noi ca un bun si iubitor de oameni. Amin.

O ISTORIOARĂ CU FEMEILE CARE FAC AVORTURI

Toate păcatele sunt păcate grele si toate păcatele se numesc de marele Apostol Pavel "lucruri ale întunericului". Că auzi ce zice: Lepădati dar lucrurile întunericului. Apoi începe să le numere: desfrânarea, lăcomia, betia, hula, necredinta... Tot păcatul întunecă pe om, dar uciderea este un păcat si împotriva Duhului Sfânt si strigător la cer, si poti să spui acestui păcat cum vrei. Că ce este mai scump la fiecare vietate decât viata?

Nu vezi mata că si o furnică si un tântar si o muscă, o jivină cât de mică, ea vrea să-si salveze viata. Fuge, aleargă, se păzeste să nu o omori. Dar omul, care-i chipul si asemănarea lui Dumnezeu, cât de scumpă este viata lui înaintea Tatălui ceresc?

Dacă ar fi omul fiară, n-ar fi o pagubă mare, că o fiară este mult inferioară omului, dar omul este chipul si asemănarea lui Dumnezeu. De aceea cei ce fac avorturi distrug chipul lui Dumnezeu din om, icoana Preasfintei Treimi pe pământ, si este foarte mare păcat.

De aceea sfătuim pe cei ce-au căzut în acest păcat, ca să se silească cu toată puterea să se mărturisească si să-si facă canonul în lumea aceasta, ca nu cumva dincolo să-l facă vesnic. S-a prea înmultit păcatul acesta si este strigător la cer, si aduce osândă vremelnică si vesnică si în veacul de acum si în cel viitor. Ia să vă spun o întâmplare adevărată si înfricosătoare:

Într-una din zile, m-am pomenit aici la mine cu o doamnă bine, care a venit si a căzut în genunchi si a început a plânge:

- Ce este, doamnă?

- Vai de mine, sunt de la Bucuresti, am venit cu mare greutate si cu mare necaz aici.

- Dar ce s-a întâmplat?

- Eu sunt fată de preot, a zis, si s-a întâmplat de m-a luat în căsătorie un mare functionar. Eu i-am spus că nu merg după dânsul. Eu sunt fată de preot si sunt credincioasă. Am crescut în credinta crestină ortodoxă, în frica lui Dumnezeu, dar el nu crede în Dumnezeu. El a spus: "Eu nu cred, dar îti dau voie tie să faci ce vrei: roagă-te, mergi la biserică, posteste, fă milostenie, roagă-te si acasă. Fă tot ce vrei, numai să mergi după mine în căsătorie!"

În felul acesta, ea a întrebat pe părintii ei si s-a încumetat si s-a dus. S-au luat în căsătorie si au trăit bine vreo câteva luni. Când ea a rămas gravidă, el atâta i-a spus: "Silvia, copii să nu-mi faci, că copiii sunt salba dracilor". Auzi ce expresie! Ea a rămas uimită când a auzit: "Fă ce stii, dar copii să nu-mi faci, că nici nu vreau să aud de dânsii!"

Atunci ea i-a spus: "Măi, criminalule, să-ti iasă din minte vreodată că eu am să fac această crimă! Eu sunt fată de preot. Eu ti-am spus înainte de a mă căsători că vreau să trăiesc cu tine crestineste, nu păgâneste". El i-a spus: "Gândeste-te bine, că eu am vorbit cu un doctor să dai copilul afară". Copilul avea două luni. Ea a spus: "Niciodată, nu voi face această crimă. Mai bine mor de o mie de ori decât să omor copilul".

Si a rămas vorba că el îi pregătea doctorul ca să-i omoare copilul, mai ales primul copil. Ea însă era hotărâtă până la moarte să nu facă avort. Si iată ce s-a întâmplat. A venit săraca aici la mine să întrebe, dar era hotărâtă în inima ei să nu facă această ucidere de om.

- Am auzit de dumneata si am venit să întreb, a zis ea. Ce zici, părinte? Eu sunt în a doua lună si el m-a amenintat cu moartea, dacă nu fac avort.

- Dacă te-ar tăia de o mie de ori si te-ar împusca, să nu omori nici un copil, că nici leoaica, nici lupoaica, nici scroafa sălbatică, nici serpoaica, nimeni nu îsi omoară puii. Dar omul a devenit mai rău decât toate fiarele de pe fata pământului. Omul îsi omoară copiii. Mai bine să mori de o mie de ori, dar să nu faci avort. Spovedeste-te si te pregăteste. Mucenită ai să fii cu Sfânta Varvara, cu Sfânta Tecla si cu toate martirele în ceruri, dacă ai să mori tu, ca să nu omori copilul.

- Cum să fac? Mă tem si de el că mă va omorî, mă tem si de Dumnezeu!

- Să te temi de Dumnezeu, Care a zis asa: Nu vă temeti de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă. Temeti-vă mai vârtos de acela care, după ce a ucis trupul, poate să ducă sufletul în gheenă. Nu te teme! Trupul ăsta este o mână de pământ spre mâncarea viermilor. Azi este, mâine nu mai este. Sufletul nu moare în veci! Du-te hotărâtă în inima ta, spovedeste-te, împărtăseste-te si asteaptă moartea! Dar să nu avortezi!

Ce s-a întâmplat între timp? S-a dus femeia acasă hotărâtă să nu facă avort. Si cum era aproape sâmbăta mortilor, adică "Mosii de vară", anul trecut (1979), ea s-a dus în oras să cumpere câte ceva, ca să dea de pomană. A cumpărat castroane, căni frumoase, vase, pahare, portocale, bomboane. Voi stiti că la noi se dă de pomană, după cum este traditia noastră ortodoxă, pentru sufletul mortilor. Si a luat si făină de grâu, ca să facă cozonaci si plăcinte pentru pomană.

A venit acasă din oras cam obosită. A plămădit făina, a pus drojdie si a frământat aluatul până a dospit si s-a culcat.

Când a adormit, s-a făcut că era într-un defileu de munti, adică două rânduri de munti. Unul era pe dreapta si unul pe stânga, iar prin mijlocul acelor munti era o sosea dreaptă. Muntii erau foarte înalti si aveau pădure de brazi până la poale. Iar de la marginea pădurii, de-o parte si de alta, erau flori, două-trei

sute de metri până la sosea. Ea mergea - asta era prin vis - pe soseaua aceea printre munti si se minuna de frumusetea acelor locuri.

Dar deodată, când si-a aruncat privirea în dreapta, spre pădure, a observat ceva foarte minunat: la poala pădurii erau arbori de foc, cât vedeai cu ochii. Un rând de arbori care ardeau scânteind de jăratec. Si de fiecare arbore de foc era legată cu funii de foc câte o femeie goală, cum a făcut-o mama sa, si focul le ardea grozav la spate, pe sira spinării, si ele tipau groaznic.

Cum se zvârcoleau aceste femei legate de arbori, deodată a văzut niste vulturi de foc care veneau din muntii ceilalti, cu gheare de foc, cu aripi de foc si cu ciocul de foc si s-au pus pe sânii lor si îi mâncau si ele strigau: "Vai de noi si de noi si de cei ce ne-au născut pe noi!" Vulturii mâncau sânii lor până la oase, de se vedeau coastele, si apoi zburau înapoi în munti, iar lor le cresteau sânii înapoi. Si veneau alti vulturi si le mâncau din nou si ele strigau tare si plângeau.

Si s-a minunat biata femeie: "Vai de mine, zice, nu mă mai uit în partea asta, că mor de frică". Si a întors capul spre stânga. În partea stângă a văzut un lucru mai înfricosat. Alt rând de copaci de foc, tot în marginea pădurii, si erau legate femei goale, dar aici nu le mai mâncau vulturii. Aici erau serpi cu două capete, niste balauri de foc, încolăciti peste ele si peste copaci, cu coada până în pământ. Cu un cap era pe o tâtă si cu altul pe cealaltă tâtă si le sugeau de le dădea sângele. Asa de tare strigau, de se cutremurau pădurile si muntii aceia.

Atunci ea, când a văzut că în stânga vede si mai înfricosat lucru decât în dreapta, de frică a slăbit si a căzut în genunchi si striga la Maica Domnului: "Maica Domnului, nu mă lăsa, că mor de frică!" si se uita dacă nu mai este cineva pe acolo, că se temea să nu vină serpii aceia si la dânsa.

Deodată vede în urmă pe drum că vine un tânăr prea frumos, cu haină albă ca zăpada, cu cruce în frunte si cu un baston de aur în mână. Când l-a văzut a zis:

- Multumesc Tie, Doamne, că nu m-ai lăsat în iadul ăsta singură. Si a căzut cu fata la pământ, zicând: "Doamne Iisuse, nu mă lăsa!"

- Eu nu sunt Iisus Hristos, a răspuns îngerul.

- Dar cine esti, Doamne?

- Eu sunt îngerul păzitor al vietii tale. Eu totdeauna te păzesc pe tine, si acum m-am arătat tie cu porunca lui Hristos.

- Doamne, scoate-mă de aici, că mor de frică! Fă milă cu mine si nu mă lăsa aici!

A sculat-o din genunchi si i-a zis:

- Nu te teme si mergi după mine!

El mergea înainte si ea în urmă. Si în urma lui se vedeau raze de lumină si era o mireasmă a Duhului Sfânt, cum nu mai este pe pământ.

Mergând cu îngerul pe drumul acela, ea a întrebat:

- Doamne, de ce pe femeile acestea le sug balaurii acestia cu două capete si pe acelea le mănâncă vulturii de foc. Le mănâncă sânii lor si iar cresc si ele se chinuiesc? Si a zis îngerul:

- Acestea n-au voit să le sugă copiii lor. N-au vrut să alăpteze copii si de aceea balaurii acestia de foc le vor suge în vecii vecilor si vulturii de foc le vor mânca sânii, că au fost criminale si au omorât copiii nevinovati din pântecele lor. Femeile care au omorât copiii prin avort, cu băi, cu injectii, cu pastile si i-au

otrăvit cu buruieni de la babe, asa se vor munci în veci, că nu s-au pocăit, nici nu s-au spovedit, ci au crezut că-i glumă păcatul acesta.

Mergând asa, i se părea ei că au mers câtiva kilometri. S-a uitat în dreapta si a văzut un singur arbore de foc, unde nu era legată nici o femeie. Si ea a întrebat:

- Doamne, uite aici un singur copac care nu are legată nici o femeie de dânsul! Zice îngerul:

- Vezi copacul ăsta de foc? Acesta era copacul tău, dacă n-ascultai de preot si te duceai să omori copilul! Tu n-ai nici un copil pe lume si era primul copil. Dar avea să te pedepsească Dumnezeu, pentru că aveai să mori în timpul avortului la doctor. Dar fiindcă ai avut frică de Dumnezeu si te-ai hotărât în inima ta să nu omori copilul si ai întrebat pe preot si te-ai hotărât mai bine să mori decât să omori copilul, iată că ai scăpat de acest copac!

Apoi a zis ea: "Doamne, scoate-mă de aici! Încotro este tara mea? Unde sunt eu aici?" Îngerul i-a zis: "Să-i spui bărbatului tău cel criminal ce ti-am spus eu. Dacă te mai îndeamnă pe tine la avort, nu aici se va munci el, ci în alt loc, unde de o mie de ori va fi mai greu ca aici! Tu esti fată de preot si te-ai măritat fecioară, cum te-a făcut mama ta, iar el este un preacurvar. El s-a însurat cu tine, dar înainte el a trăit cu trei femei nemăritate si le-a obligat să facă avort si le-a plătit el la doctor. Acele trei femei au pierdut câte un copil. Deci are pe sufletul lui trei avorturi făcute de el. Are să mănânce carne în vecii vecilor, în focul gheenei!

El nu ti-a spus tie, dar este un mare curvar si spurcat. Tu te-ai căsătorit curată cum te-a făcut mama ta, iar el a fost un preacurvar si ucigas, care a plătit pentru acelea să facă avort. Să-i spui, că el n-a zis nimănui".

Atunci ea a zis: "Doamne, pe unde să mă duc eu acasă? Pe unde să ies?" Îngerul Domnului i-a spus: "Dar unde esti, acasă esti! Tu scoală-te si frământă aluatul, că a dospit în covată". Si l-a văzut ca un fulger când a zburat, si ea s-a trezit în casă.

S-a trezit femeia foarte spăimântată si aluatul dădea jos din covată, cum i-a spus îngerul. Se culcase la sapte fără un sfert si acum era ceasul nouă si un sfert seara. Deci două ore jumătate. În timpul acesta a fost prin iad si a văzut unde se muncesc femeile criminale care fac ucidere de om.

Când s-a sculat, de frică a început să strige în gura mare. Sotul ei venise de la serviciu si dacă a văzut că este obosită si se odihneste, n-a mai deranjat-o. Când a auzit răcnind, el a crezut că a luat foc ceva la cuptorul de pâine.

A venit bărbatul ei:

- Ce-ai pătit, Silvia? Ce ti s-a întâmplat?

- Vai de mine! Vai de mine! Am fost în iad. Am văzut iadul! Am văzut unde se muncesc femeile care fac avorturi.

- Cum?

Si i-a spus sotului tot ce i-a zis îngerul.

- Iată, zice, ce mi-a mai spus: că tu m-ai luat pe mine curată cum m-a făcut mama, dar tu ai trăit cu trei femei necăsătorite, si le-ai îndemnat să facă avorturi la doctori. Asa-i?

- Asa este.

- Auzi, că te asteaptă pe tine muncă mult mai mare ca aceea. Că tu ai si plătit la doctori ca să omori copiii, nu numai că le-ai îndemnat. Banii aceia sunt spre pierzarea ta în veci!

El, când a auzit că i-a descoperit păcatele, a zis:

- Să stii că adevărul ti-a spus. De azi înainte mă pocăiesc si eu până la moarte. Dar du-mă la un duhovnic să-mi spun păcatele, să pun si eu început bun, că am auzit că Dumnezeu primeste pe cel păcătos!

Apoi a venit cu sotia si s-au mărturisit amândoi, îndreptându-si viata. L-am mărturisit si i-am spus: "Iată, frate, ce a făcut Dumnezeu cu tine! Câtă milă a avut de tine! Prin femeie ti-a descoperit urgiile si fărădelegile tale, ca să te întorci la pocăintă".

Atunci mi-am adus aminte de cuvântul Sfântu-lui Apostol Pavel, care zice: De unde stii, femeie, că nu-ti vei mântui bărbatul? Nu stii tu, zice, că se sfinteste bărbatul necredincios prin femeia credin-cioasă? si invers.

Iată o femeie crestină! O femeie cu frica lui Dumnezeu, care a fost hotărâtă în inima ei mai bine să moară, decât să facă avorturi! Si s-a rugat lui Dumnezeu si a câstigat si pe sotul ei la adevărata credintă si i-a îndreptat si viata lui. Si asa, cu ajutorul lui Dumnezeu, sunt până astăzi împreună si duc viată cinstită si curată înaintea lui Dumnezeu.

I-am dat si lui canon să nu se împărtăsească 20 de ani, că pentru un avort Sfintii Părinti opresc 20 de ani, iar cu iconomie 10 ani, dacă omul posteste toate posturile si miercurile si vinerile si face milostenie. "Fac toate!" a zis el. Atunci i-am redus canonul la 10 ani. Zece ani i-am dat canon si să plângă toată viata că a omorât trei oameni. Căci ori vei omorî copilul, cum ti-am spus, când l-a semănat Dumnezeu în pântecele mamei sale, când este cât o sământă; ori îl omori când este mai mare, tot acelasi păcat ai.

Să vă iasă din minte, cum zic unele femei: "Părinte, nu era decât de-o lună, că nu se stia ce-a fost!" Nu minti pe Dumnezeu, Care a zidit si Care a zămislit în tine. Nu auzi ce spune Ieremia Proorocul? Doamne, au nu Tu zidesti duhul omului la zămislire?

Pe Dumnezeu nu-l poate minti nimeni. Aveti frica lui Dumnezeu, păziti-vă de gândul acesta al uciderii de copii, mai tare decât toti balaurii din lumea asta si decât toate. Păziti-vă! Că dacă tot veti face mereu avort, poporul nostru se împutinează. Vom rămâne numai bătrânii si vor veni alte popoare si ne vor robi, că vom fi putini si nu vom mai avea copii ca să fie ostasi ai tării si oameni de ispravă să conducă tara!

Tineti nu numai la natalitatea poporului si la scumpa noastră tară, tineti la sufletul vostru, care-i mai scump decât toată lumea, că dacă îl veti pierde, cu toată lumea nu puteti să-l răscumpărati. Toate femeile care aveti bărbati si v-ati cununat, ca si acelea care ati gresit si ati făcut nuntă fără cununie, să nu omorâti copiii. Copilul este un înger si prin el te mântuiesti si tu! Naste-l, botează-l, creste-l si printr-însul te mântuiesti si tu.

Să te duci la mărturisire, că esti o crestină bună, si te iartă Dumnezeu. Iar a ucide copilul este cea mai mare crimă, cea mai mare fărădelege si împotrivire înaintea lui Dumnezeu, Care l-a creat în pântecele tău si ti-a dat tie nastere, iar lui i-a dat suflet viu si cuvântător.

Vă rog din toată inima să tineti minte această întâmplare. Aduceti-vă aminte, femeilor, de vulturii cei de foc si de copacii cei de foc care ard pe femeile care fac avort, ca si de balaurii cei de foc, care au să vă sugă pieptul!

Păziti-vă, vă rog, nu numai de-a face păcatul, ci si de-a gândi la aceasta, căci crimă si prea cumplită crimă este fată de constiinta ta, fată de Dumnezeu si fată de tara în care ne-am născut si trăim.

TREPTELE URCUŞULUI DUHOVNICESC SAU "ÎNĂLȚAREA LA CER"

Cum se pot înălta oamenii la cer? Prin darul Duhului Sfânt, prin darul si mila lui Dumnezeu. Omul, când este în păcat de moarte si este căldut, se află în iad cu sufletul. Este mai jos decât toate dobitoacele câmpului, decât toate păsările cerului, decât toată zidirea. El se află atunci cu sufletul în iad.

Dar prin pocăință adevărată si prin darul Sfântului Duh, care dezleagă păcatele prin mâna duhovnicului, se ridică din iad la rai, se ridică din moarte la viată si din om păcătos, care era asemenea cu dracii, se face asemenea cu îngerii. Si nu numai cu îngerii, ci asemenea cu Dumnezeu, pe cât este cu putință. Căci auzi ce spune proorocul: Eu am zis: dumnezei sunteti si toti fii ai Celui Preaînalt. Dar voi ca niste oameni muriti (adică prin păcat) si ca unul din boieri (adică ca niste draci) cădeti.

Tot păcatul se cheamă cădere, căci se zice: "A căzut cineva în păcatul curviei, sau a căzut cineva în mândrie sau în lăcomie sau în betie sau în iubire de argint sau în ură". De ce se cheamă păcatul cădere? Pentru că păcatele ne trag în jos de la Dumnezeu si ne coboară de la treapta de oameni si ne fac dobitoace. Căci a zis psalmistul: Si omul în cinste fiind, n-a priceput, alăturatu-s-a cu dobitoacele cele fără de minte si s-a asemănat lor. Deci, din oameni ne facem dobitoace si mai răi ca dobitoacele. Ne facem draci si chiar mai răi ca ei. Că nici dracii nu hulesc pe Dumnezeu în fată, dar omul cu mintea sa îl huleste!

Deci iată cum ne coboară păcatul. Păcatele ne trag mereu în jos, iar darul lui Iisus Hristos si darul Sfântului Duh mereu ne înaltă si mereu ne ridică. Căci zice proorocul: De sapte ori de va cădea dreptul, de sapte ori se va ridica. Sapte înseamnă număr fără de număr, înseamnă vesnicie, număr la nesfârsit. Adică, mereu se repetă căderea si ridicarea omului. Deci, de va cădea omul în toată viata sa, să nu se deznădăjduiască de a se ridica, ci să se înalte iarăsi prin darul Sfântului Duh, prin pocăinta cea adevărată.

Dar înăltarea aceasta a omului din iad si din rânduiala dobitoacelor si din rânduiala păgânilor si a celor ce nu cunosc pe Dumnezeu, cum se face? Deodată? Nicidecum!

Asa ne învată dumnezeiestii părinti. Omul, când se ridică, se ridică pe trepte. Nu deodată se poate face sfânt, după cum nici deodată se poate face drac, ci se ridică pe trepte. Cei ce se străduiesc pe calea mântuirii, merg dintr-o măsură în alta, cum a zis înainte proorocul: Merge-vor din putere în putere. Ei capătă mai întâi în inima lor o putere din darul Sfântului Duh, o parte din tăria de a sta în poruncile lui Hristos, o măsură din virtute si după aceea păsesc pe alte trepte.

Dar care sunt treptele acelea, ni le arată dumnezeiestii părinti. Treptele urcusului duhovnicesc sunt trei. Care?

Ati auzit în Scriptură la Levitic, capitolul 23, 1, 32 (în editiile vechi ale Bibliei), unde se vorbeste de sâmbătă, de sâmbete si de sâmbetele sâmbetelor; si iarăsi de seceris, de secerisuri si de secerisul sufle-tului rational; si iarăsi de tăierea împrejur, de tăierea tăierii împrejur si de tăierea inimii în duh, cum zice marele Apostol Pavel .

Acestea arată tainic în Legea Veche si în cea nouă urcusul sufletului către Dumnezeu. Toate aceste simboluri, toate aceste Scripturi, după dumnezeiescul Părinte Maxim Mărturisitorul, arată urcusul, sau cum se înaltă un suflet până se face Dumnezeu după dar. Toate acestea sunt simbolizate, după Scripturi, de ziua a sasea, a saptea si a opta. Toate trei treptele duc la îndumnezeirea după dar. Ele sunt făptuirea morală, contemplatia naturală în duh si teologia mistică, adică cunoasterea tainică a lui Dumnezeu .

I. Dar ce este sâmbăta sufletului rational? Sâmbăta în Legea Veche înseamnă odihnă. Sufletul nostru, zbuciumat de păcate, de cădere, având con-stiinta pătată de păcatele sale, când pune început bun cu darul lui Iisus Hristos si se ridică din păcat si se înaltă putin pe treapta faptelor bune, ajunge la oarecare odihnă, dar nu la desăvârsire. Deci, când vei auzi în Scriptură de sâmbătă, să stii ce înseamnă aceasta. Iată ce spune dumnezeiescul Părinte Maxim: sâmbăta e nepătimirea sufletului rational, care a lepădat prin

făptuire semnele păcatului.

Să vă dau o pildă. Un om a fost betiv, a fost desfrânat, a fost ucigas, a fost tâlhar, a fost iubitor de argint. Cine stie ce a făcut săracul în viată, că toti suntem păcătosi. Dar el s-a spovedit la duhovnic cu toată inima, s-a curătit si s-a hotărât să se lepede cu toată puterea de păcate. În locul betiei pune înfrâ-narea, în locul lăcomiei de pântece, postul; în locul iubirii de argint si zgârceniei, milostenia; în locul desfrânării, curătia; în locul somnului mult, priveghe-rea. Si a plantat prin făptuire fapte bune în locul vechilor păcate, pe care le săvârsise mai înainte. El acum se află pe treapta întâi a urcusului duhovnicesc, dar de abia cu fapte bune, nu cu mintea. Căci auzi ce spune: "Sâmbăta sufletului rational este nepătimirea sufletului rational, care prin făptuire a lepădat de abia semnele păcatului".

N-a spus rădăcinile, ci semnele păcatului. Acest om, care se sileste să facă fapte bune în locul celor rele si pune început bun de faptă numai cu lucrarea dinafară, de abia a ajuns la prima odihnă a sufletului său rational. El află o oarecare mângâiere, dar încă este chinuit de gânduri, încă păcătuieste cu mintea, încă este în păcat cu mintea. Si lupta lui cu mintea este groaznică, căci lupta cu patimile cele trupesti, cele cu lucrul, tine până la o vreme, dar lupta cu mintea, pentru părăsirea păcatului cu mintea, tine până la moarte.

II. Si despre sâmbete, adică despre sâmbetele îndoite, iată ce spune dumnezeiescul părinte Maxim: "Îndoitele sâmbete înseamnă a doua treaptă a urcu-sului duhovnicesc. Si se tâlcuieste asa: Slobozenia sufletului rational, care îsi retrage mintea sa din simtire, părăsind lucrarea după firea simturilor prin contemplatia naturală în duh, adică prin cugetarea lui Dumnezeu prin zidiri, prin ratiunile lucrurilor".

Cum se întâmplă asta? Noi păcătosii în general am părăsit păcatul cu lucrul. Dar cu gândul încă ne luptăm, cu mintea încă păcătuim, cu mintea încă slujim păcatului; fie desfrânării, fie vicleniei, fie urii, zavistiei, mâniei, fătărniciei, mândriei, iubirii de slavă, dorintei de a plăcea oamenilor, nesimtirii, împietririi, răutătii, răpirii si nu mai stiu care din patimile sufletesti.

Unele sunt care se văd, altele care nu se văd. Cele ce nu se văd sunt mai rele si mai vătămătoare decât cele care se văd. Căci Hristos Mântuitorul, când a venit în lume, n-a mustrat pe desfrânate, nici pe vamesi sau pe desfrânati, pe cei care făcuseră păcate trupesti. Oare ati auzit în Evanghelie: Vai de tine, desfrânato? Sau, vai de tine, tâlharule? Vai de tine, vamesule, că esti păcătos si faci nedreptate? Nu! Ci a zis: Vai vouă, fătarnicilor; vai vouă, fariseilor; vai vouă, cărturarilor nebuni si orbi. Si cine a spus acestea? Hristos, Cuvântul lui Dumnezeu, Care pri-veste în sufletul nostru.

De milioane de ori - cum spune Solomon - ochii Lui sunt mai luminosi decât soarele. El era Dumnezeu si poporul de jos Îl iubea, că simtea puterea dumnezeirii Lui, că le vorbea ca Cel ce are putere, iar nu asemenea cărturarilor. Îl iubeau, dar si El, văzând credinta sinceră a lor, îi iubea din inimă, când mergeau după El, pe munti si pe jos, flămânzi, când a înmultit pâinile în pustie. Căci a zis: Milă îmi este de popor, că sunt ca oile care nu au păstor, risipite.

Dar pe cei dintre marii cărturari, pe farisei si pe saduchei îi mustra, căci vedea într-însii toate vicleniile si fătărniciile lor. La tâlhari, la vamesi si la desfrânate, chiar de vedea păcate grele, vedea la ei si căintă si umilintă si hotărâre de îndreptare. Iar pe cărturari si farisei, la care vedea patimi sufletesti grele, ca: ura, zavistia, fătărnicia, pizma, viclenia si altele, care sunt mai grele ca patimile trupesti, pururea îi mustra si le zicea: "Vai vouă!", ca un Dumnezeu, Care cunoaste inimile.

Deci iată că sunt păcate cu gândul, care nu se văd, dar sunt mult mai grele ca cele cu trupul.

Am ajuns deci la treapta a doua a urcusului du-hovnicesc. Iată în ce constă această treaptă: Sâmbete înseamnă slobozenia sufletului rational, care a părăsit chiar si lucrarea cea după fire a simturilor prin contemplatia naturală în duh. Aceasta este treapta a doua pentru suflet.

Dar cum se urcă pe ea? Prin lupta cu mintea. Prin minte se ajunge la contemplatia naturală în duh. Mai înainte o femeie frumoasă îl smintea, acum nu-l mai sminteste. Când vede o fiintă frumoasă se mută cu mintea si zice: Dacă fiinta aceasta este asa de frumoasă, dar un înger cu cât este mai frumos? Dar

heruvimii? Dar serafimii? Dar Cel ce i-a făcut pe dânsii? Îsi mută mintea sa de la frumusetea cea de aici, la frumusetea cea din ceruri si, în loc să se smintească, se foloseste.

Mai înainte, dacă auzea o muzică de dans, aceasta îi tulbura mintea si sufletul. Dar pe treapta a doua a urcusului duhovnicesc, nu-l mai tulbură, ci chiar îl foloseste. Căci zice: "Dacă oamenii pot să cânte din instrumente si din organe asa de frumos, ce trebuie să fie în ceruri? Cum cântă îngerii? Ce bu-curie este acolo?" Căci se spune în Psaltire: Suitu-S-a Dumnezeu întru strigare, Domnul în glas de trâmbită.

Deci asa cugetă cel ce a ajuns pe treapta a doua a urcusului duhovnicesc, când aude o cântare lumească, sau un om sau o femeie cântând, sau un oricare alt instrument. Iar când vede soarele, cugetă asa: dacă aici soarele luminează asa, ce trebuie să fie acolo, unde luminează Hristos, Soarele dreptătii?

Astfel, omul pe treapta a doua a urcusului duhovnicesc, prin contemplatia naturală în duh, adică prin privirea curată la zidirea lui Dumnezeu, se suie îndată cu mintea de la cele văzute la cele gândite si nevăzute si capătă slobozenie de ispite, cum spune Sfântul Maxim.

El se mută cu mintea de la cele auzite aici pe pământ, la cântările cele din cer si zice cu mintea sa: dacă oamenii acestia de tărână stiu să cânte asa, apoi ce cântări trebuie să fie acolo în cer?

Tot asa, de va mirosi ceva frumos, se gândeste la mireasma florilor raiului si asa se mută cu mintea si celelalte simtiri, prefăcând prin contemplatie toate cele auzite sau văzute sau gustate sau mirosite si pipăite în cugetări duhovnicesti.

III. Iar treapta a treia a urcusului, adică a înăltării sufletului pe treapta cea mai de sus, se numeste în Scriptură sâmbetele sâmbetelor. Cel ce a păsit pe treapta a treia a urcusului duhovnicesc, nu mai are nevoie de trepte. Nu mai are nevoie să vadă frumusetea cea de aici, ca să se suie cu mintea la frumusetea cea de sus, sau să audă o cântare de aici, ca să se ducă la cântarea cea de sus, sau să miroasă ceva frumos aici, ca să gândească la mireasma Raiului.

Cel care a ajuns, cu darul lui Iisus Hristos, pe treapta a treia a urcusului duhovnicesc, a devenit un dumnezeu după dar. El are îndumnezeirea cea după dar sau teologia mistică, adică are comuniune nemijlocită cu Dumnezeu, nu mai are nevoie de treapta zidirii. În el trăieste Hristos precum grăieste Apostolul Pavel: Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieste în mine, sau cum spune în altă parte: asadar, noi avem mintea lui Hristos. Pavel, când a zis că are mintea lui Hristos, trăia în Hristos si Hristos trăia într-însul si deci nu mai vorbea mintea sa, ci mintea lui Hristos.

Un asemenea om este pe treapta cea mai de sus, pe cea de a treia treaptă a urcusului duhovnicesc, de care foarte putini crestini si foarte rar se mai învrednicesc în zilele noastre - este fiul lui Dumnezeu după dar. Ei au ajuns ziua a opta, cum zice Sfântul Maxim Mărturisitorul: "Ziua a opta după Scripturi, este egală cu treapta a treia a urcusului duhovnicesc". Ea se mai numeste si sâmbetele sâmbetelor.

Sâmbetele sâmbetelor este odihna duhovnicească a sufletului rational, care părăseste chiar si lucrarea cea după fire a simturilor si îsi întoarce mintea sa chiar si de la cugetările cele mai duhovnicesti din zidiri. Prin ce? Prin extazul dragostei, care leagă mintea cu totul numai de Dumnezeu în noianul dragostei". Acela nu mai stie nimic, decât să-L iubească pe Dumnezeu. Unul ca acela ajunge ca Sfântul Antonie cel Mare, care zicea: "Nu mă mai tem de Dumnezeu!" Si l-a întrebat cineva: "Dar de ce?" "Pentru că Îl iubesc!"

Simtind dragostea lui Hristos în inima lui, nu se mai temea nici de moarte, nici de foame, nici de sete, nici de osteneală, nici de ocară, nici de batjocură. Dar de ce? Pentru că trăia în Hristos si Hristos trăia în el si era foarte convins că fără voia lui Dumnezeu nu i se va întâmpla nimic. Asa este omul care s-a înăltat cu sufletul pe treapta a treia a urcusului duhovnicesc.

*

Asadar, tot omul este dator să urce pe cele trei trepte si să se schimbe la fată. Dar cum se poate schimba la fată? Dacă ieri a fost desfrânat si s-a mărturisit, să nu mai fie! Dacă a fost hot, să lase hotia! Dacă a fost înjurător sau betiv, să lase betia si înjuratul sau fumatul; să lase răutătile, să le mărturisească, să le plângă toată viata, să-si facă canonul. Si asa se schimbă omul, nu la fata cea din afară, ci la cea dinlăuntru a sufletului.

Si atunci, asezarea omului care a fost înainte de eliberare, cu aceea care este când intră în fericire si în treptele duhovnicesti ale desăvârsirii, nu mai seamănă.

Ieri era ca un drac, slujind păcatului, si astăzi, dacă s-a pocăit, si-a îndreptat viata si s-a sfintit, se face lumină si are lumină duhovnicească într-însul si merge din putere în putere, dintr-o desăvârsire în alta, pe cele trei trepte ale urcusului duhovnicesc, care sunt:

- Nepătimirea ratională a sufletului sau făptuirea morală, (sâmbătă);

- Slobozenia (eliberarea) duhovnicească a sufletului rational care-si retrage mintea sa din simtire si o leagă de Dumnezeu prin contemplatia naturală în duh, (sâmbete) si

- Odihna duhovnicească a sufletului rational, (sâmbetele sâmbetelor), care-si retrage mintea sa chiar de la toate contemplatiile naturale în duh, de la cugetările cele mai înalte din zidiri si o leagă cu totul de Dumnezeu în extazul iubirii. Amin.

ÎNSEMNĂTATEA CELOR SAPTE LAUDE ALE BISERICII

Biserica lui Dumnezeu este împodobită, încă din vremea Sfintilor Apostoli, cu cele sapte laude. Stiti voi care-s acelea? Stiu că le stiti, că unii dintre voi le ziceti pe de rost, dar altii nu le stiu. De ce sapte laude si nu mai multe sau mai putine? Ati auzit în psalmul 118 pe Proorocul si împăratul David, zicând asa: De sapte ori în zi Te-am lăudat, Doamne, pentru judecătile dreptătii Tale. Împărat fiind, câte treburi nu avea el? Si avea vreme de sapte ori să laude pe Dumnezeu, că-l auzi: Seara, dimineata si la amiază, spune-voi si voi vesti minunile Tale.

Dar în Legea Darului s-au asezat aceste sapte laude pentru cele sapte mari evenimente din viata Mântuitorului nostru Iisus Hristos, si fericit este crestinul acela care le zice. Si dacă nu le poate zice, măcar să-i pară rău că nu le zice, că s-ar putea să fie la un serviciu unde nu poate zice. Si dacă-i pare rău, cu smerenia se ridică exact unde trebuia să se ridice cu fapta. Că auzi ce zice Sfântul Isaac Sirul: "Ajunge întristarea mintii mai mult decât toată osteneala duhului, care este rugăciunea", dacă-i pare omului rău.

Ati văzut pe Mântuitorul ce spune în Sfânta Evanghelie: A venit vamesul în biserică să se roage. A venit si fariseul. Fariseul a început să se laude: Multumescu-ti Tie, Doamne, că nu-s ca ceilalti oameni; postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din câte câstig si nu sunt ca acest vames, si-l arăta pe acela la usa bisericii.

Vamesul era perceptor, săracul. El stia că ia impozit mai mult decât trebuie, că-i supără pe oameni, si auzind că-l mai si ponegreste fariseul în fata poporului, si-a îndreptat inima către Dumnezeu si atât a zis, bătându-si pieptul: "Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!"

Ai auzit? Două-trei cuvinte ale vamesului au biruit toată rugăciunea fariseului. Ce zice Evanghelia? Amin, zic vouă, mai îndreptat s-a întors vamesul la casa sa si mai înainte a fost el decât fariseul. Acela a zis multe cuvinte si era fariseu si făcea fapte bune. Dar stii de ce a pierdut? A înjugat dreptatea cu mândria, iar vamesul a înjugat păcatul cu smerenia. Si totdeauna, măcar că păcatul este păcat, dacă-i înjugat cu smerenia, este mai înaintea celui ce face fapte bune si se mândreste.

Sfântul Efrem spune asta: "Fă-ti tie două care, omule. Înjugă păcatul cu smerenia si dreptatea cu mândria si vezi că vei rămâne în urmă cu toate faptele bune", ca fariseul, că mai îndreptat si mai înainte s-a dus vamesul. El a înjugat păcatul cu smerenia. Ce-a gândit? "Măi, sunt păcătos strasnic! Am făcut nedreptăti, am luat vamă mai mult decât trebuie, am supărat oamenii, dar mă rog Mântui-torului să mă miluiască". Si mai înainte s-a dus întru împărătia cerului, pentru că a înjugat păcatul cu smerenia. Asa-i de mare smerenia.

Deci vă spun, care puteti să faceti cele sapte laude este bine. Biserica este obligată să le facă totdeauna, oriunde.

Asa si voi, care cititi cele sapte laude, bine faceti, dacă puteti, iar când nu veti putea, să vă retrageti în smerenie, că smerenia le completează pe toate.

Si iată să vă spun ce înseamnă cele sapte laude ale Bisericii:

Trei din cele sapte laude trebuie să se facă la miezul noptii, cum le facem noi aici. Noi intrăm la ora 11 noaptea si iesim la două. Dar ce simbol au acestea? La miezul noptii noi facem asa: Miezo-noptica, adică rugăciunea de miezul noptii - de toate zilele, de sâmbătă sau de Duminică -, Utrenia si Ceasul întâi.

a. Miezonoptica este prima laudă din cele sapte.

Această laudă este întemeiată si pe porunca Mântuitorului, Care zice: Privegheati dar, că nu stiti când va veni stăpânul casei - seara, la miezul noptii, la cântatul cocosilor sau dimineata (Marcu 13, 35), si simbolizează momentul rugăciunii si al prinderii Mântuitorului în grădina Ghetsimani, care a avut loc la miezul noptii.

Biserica natiunilor de la Ierusalim, unde intră crestini din toate natiile, este pe locul unde S-a rugat Mântuitorul. Stânca unde s-a rugat El este tăiată si înconjurată cu grilaj. Ea se află chiar unde Si-a plecat El genunchii si S-a rugat cu sudori de sânge, înainte de Preasfintele Patimi. Iar mai încolo sunt pictati cei trei apostoli, Iacov, Ioan si cu Petru, dormind, că le zicea Hristos: Dormiti? Un ceas n-ati putut să privegheati? Că esti dator acolo, când te duci, să te rogi un ceas.

Deci Miezonoptica simbolizează si ne aduce aminte nouă de rugăciunea Mântuitorului din grădi-na Ghetsimani, când s-a rugat si s-au făcut sudorile lui ca picăturile de sânge, care picau pe pământ, că era si om si vedea si ce are să sufere. El, ca Dumnezeu, stia câte răni are să ia, câte scuipări, câte biciuiri, câte cuie în mâini si picioare si că va fi împuns cu sulita în coastă. Le vedea toate, că era Dumnezeu.

Si firea omenească cu care era îmbrăcat se întrista, că auzi ce zice Evanghelia: Întristat este sufletul Meu până la moarte. Rămâneti aici si privegheati.

Cine se întrista? Omenirea, căci dumnezeirea biruieste moartea si învie din morti. Dar ca om se întrista, că stia câte are de suferit, câte tăieturi si împunsături si cununa de spini; stia că va fi bătut cu biciul, si va suferi crucea, batjocura si scuipările, legarea la stâlp si temnita. Le stia toate. Se uita si le vedea, că era Dumnezeu.

Deci prima laudă din cele sapte laude ale Bisericii este Miezonoptica, care se face la miezul noptii, pentru că Mântuitorul atunci S-a rugat înainte de Preasfintele si Înfricosătoarelor Sale Patimi.

b. A doua laudă care se face tot la miezul noptii este Utrenia si Ceasul întâi. Utrenia este timpul când l-au prins pe Mântuitorul în grădina Ghetsimani, Iuda cu cei o mie de ostasi cu sulitele. L-a prins pe Mântuitorul, zicând: Bucură-Te, Învătătorule, si L-a sărutat. Atunci au pus mâna pe El. Pe Care îl voi săruta, Acela este; puneti mâna pe El si-L prindeti.

Deci Utrenia este a doua laudă si al doilea eveniment din viata Mântuitorului, când a fost prins în grădina

Ghetsimani si când toti Apostolii L-au părăsit si au fugit, iar El a rămas singur în mâinile celor fără de lege.

Si Ceasul întâi este momentul când L-au dus pe Hristos la Ana si la Caiafa, după ce L-au prins, tot atunci după miezul noptii, către ziuă, când L-au dus la divan. Stiti istoria după Evanghelie. Deci Ceasul întâi se citeste după miezul noptii, cum se obisnuieste la noi, cam după ora unu, la sfârsitul Utreniei.

Deci aceste două laude ale Bisericii lui Hristos se citesc la miezul noptii, arătând timpul când s-au întâmplat aceste trei mari evenimente din viata Mântuitorului: Rugăciunea din grădina Ghetsimani, prinderea de către Iuda si ducerea Domnului la Ana si la Caiafa.

c. Lauda a treia a Bisericii lui Hristos este Ceasul al treilea. El simbolizează atât momentul condamnării la moarte a Domnului, cât si pogorârea Sfântului Duh în chip de limbi de foc peste Sfintii Apostoli. Mântuitorul Le-a spus Apostolilor: De trebuintă este să Mă duc Eu; că dacă Eu nu Mă duc, nu va veni Mângâietorul la voi, pe care Eu îl voi trimite de la Tatăl. Deci stati în Ierusalim până vă veti îmbrăca cu putere de Sus.

Atunci au iesit Apostolii si au început a vorbi în toate limbile de sub cer, si îi învinuiau evreii si localnicii din Ierusalim că, din cauza mustului dulce, s-au îmbătat. Iar Petru s-a ridicat si a zis: Bărbati frati, nu este din cauza mustului dulce că ne auziti vorbind măririle lui Dumnezeu în toate limbile, din câti sunt aici. Ci acum s-a împlinit profetia Prooro-cului Ioil, care zice: "În zilele de apoi, voi turna din Duhul Meu peste tot trupul si fiii vostri vor prooroci si în limbi noui vor vorbi…" si celelalte.

Deci iată Cincizecimea! Nu cum cred penticostalii de azi, că vorbesc în limbi. Ăstia care vorbesc în limbi acum, vorbesc în limbile dracilor, nu în limbile Duhului Sfânt. Au pretentia că au "glosolalia", adică vorbirea în limbi, în secolul XX. Limbile au fost semn pentru necredinciosi, nu pentru credinciosi.

d. Ceasul al saselea este a patra laudă a Bisericii lui Hristos si corespunde cu momentul răstignirii Mântuitorului pe crucea de pe Golgota, între cei doi tâlhari.

e. Ceasul al nouălea este a cincea laudă a Bisericii si închipuieste momentul înfricosat în care Mântuitorul îsi dă duhul pe cruce, când a zis: Săvârsitu-s-a! Doamne, în mâinile Tale îmi dau duhul Meu. Am venit să-l înnoiesc pe Adam - Hristos, noul Adam. Că pentru un păcat a intrat moartea în lume prin Adam, si pentru păcat s-a biruit păcatul prin Iisus Hristos. Iată, Doamne, Tu ai lăsat zidirea Ta, că a călcat porunca în Rai. Deci pentru dânsii Eu iau fata întregii lumi, care este în trupul Meu. Pe a Mea fată o fac a întregii lumi gresite, a întregului neam omenesc si mijlocesc către Tine: Eli, Eli, lama sabahtani! Adică: Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai lăsat? Sau: "nu lăsa, Doamne, omenirea! Nu lăsa zidirea Ta cu care sunt îmbrăcat Eu acum, si care o sfintesc pe cruce si o jertfesc si Mă aduc jertfă pentru toate vremurile, pentru tot neamul omenesc, ca să răscumpăr firea omenească!"

Deci noi eram cei lăsati, iar Hristos, fiind mijlocitor prin cruce către Tatăl, pe a noastră fată, a întregului neam omenesc, o face atunci a Sa si strigă către Tatăl: Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai lăsat? Noi eram cei lăsati! Nu Hristos a fost lăsat de Tatăl. Si Hristos, fiind mijlocitor, aici mijloceste pentru toată lumea. Iar cine întelege că Hristos a fost despărtit de Tatăl, aceasta este hulă, că desparte dumnezeirea. Să nu credeti lucrurile acestea. Deci Ceasul al nouălea este lauda a cincea.

f. Vecernia este a sasea laudă din zi si simbolizează mai întâi momentul pogorârii Mântui-torului de pe cruce si punerea Lui în mormânt nou, de către Iosif si Nicodim. Mai este si momentul sfânt al Cinei Celei de Taină.

g. Iar Pavecernita este a saptea laudă a zilei si simbolizează tânguirea Maicii Domnului, când a plâns după ce L-a pus pe Mântuitorul în mormânt.

Dumnezeiasca Liturghie nu face parte din cele sapte laude. Ea este întreaga jertfă a Mântuitorului pentru mântuirea lumii. Dintre toate slujbele pe care le face Biserica noastră universală, cea mai puternică este

Sfânta Liturghie, fiind coroana tuturor slujbelor.

Ea începe cu cuvintele Proorocului Isaia la Sfânta Proscomidie: Ca o oaie spre junghiere S-a adus - când scoatem dumnezeiescul Agnet - si ca un miel fără de glas, si se termină cu Înăltarea Domnului la cer. În Sfânta Liturghie este cuprinsă toată taina iconomiei în trup a lui Iisus Hristos, de când a venit pe pământ si până S-a înăltat la cer. Ea le cuprinde pe toate cele sapte laude. Hristos se aduce pe Sine jertfă, având o dată intrare în Sfânta Sfintelor, făcând vesnic o răscumpărare înaintea Tatălui.

Sfânta Liturghie are două caractere: caracter de jertfă si caracter de cină, căci la Cina Cea de Taină s-a sfintit. Prin Sfânta Liturghie avem împărtăsire gânditoare cu Însusi Fiul si Cuvântul lui Dumnezeu. Avem împărtăsire cu Dumnezeu si prin urechi, pe calea auzului, si prin rugăciunea gânditoare si prin faptele bune. Sunt cinci feluri de împărtăsiri .

Sfânta Liturghie se termină cu aceste cuvinte: Înaltă-Te peste ceruri, Dumnezeule, peste tot pă-mântul slava Ta.

Deci am spus asa în trecere despre cele sapte laude. Ele sunt asezate de Sfintii Apostoli si de Sfintii Părinti până în ziua de azi în Biserică, arătând cele sapte mari evenimente din viata si activitatea Domnului nostru Iisus Hristos.

CELE TREI TREPTE ALE MÂNIEI

Mânia ne biruieste pe toti! Vai de capul nostru! Dar să vorbim, după Sfântul Ioan Scărarul, care sunt treptele mâniei.

Mânia se împarte în trei feluri; este mânia numită pe greceste holos, care înseamnă "repede", când omul se mânie repede si tot repede îi trece. Asta nu-i mânie periculoasă. Este ceea ce spune Duhul Sfânt în Psaltire: Mâniati-vă si nu gresiti.

Aceasta-i mânia cea firească. A gresit o dată, a cerut iertare, se împacă. Inima omului este împărtită în trei părti: partea mânioasă, partea ratională si partea poftitoare. Această mânie este dumnezeiască, căci din fire este sădită în sufletul omului, să se mânie asupra păcatului. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: "Mânia ta să nu fie asupra fratelui, ci asupra sarpelui prin care ai căzut".

Când vezi pe un om că te ocărăste sau îti face rău, nu te supăra pe el, că nu-i vinovat el. Nu s-ar fi pus legea iubirii de vrăjmasi dacă era asa. Urăste boala lui, nu pe om, că nu-i vinovat omul, diavolul îl îndeamnă. Urăste boala, că boala-i de la draci, ca să-l facă să te urască, să te ocărască, să te păgubească, să te bată. El nu-i vinovat, că omul este făcut după chipul si asemănarea lui Dumnezeu, dar cel îndem-nat de diavol asa face.

Mânia cea dreaptă nu urăste, ci împlineste porunca Domnului, care zice: Iubiti pe vrăjmasi vostri. Binecuvântati pe cei ce vă blestemă.

Această mânie, holos, este primul grad al mâniei.

A doua treaptă a mâniei este mânia numită catos sau pizmă, pe româneste. Acesta-i un sarpe rău. Acesta când a muscat inima noastră, nu numai că ne mâniem, dar tinem mânie câte o săptămână, două, pe cel care ne-a făcut rău. Aceasta-i grea.

Când omul tine mânie si gândeste: "Lasă că-i răstorn eu planul la acela; lasă că am să-i zic eu; lasă că am să i-o fac eu", si când vei vedea acestea în mintea ta, să stii că ai trecut în treapta a doua a mâniei. Te-a muscat mai mare balaur de inimă. Si să te duci să ceri iertare, să te împaci cu fratele, zicând: "Iartă-mă, sotule; iartă-mă, sotie!", că dacă nu trece această mânie, nu putem zice "Tatăl nostru".

Atunci ar trebui să ne rugăm asa: "..si nu ne iartă nouă, Doamne, greselile noastre, precum nici noi nu

iertăm". Asa ar trebui să ne rugăm, că dacă nu iertăm, altfel nu putem zice "Tatăl nostru". În nici un fel de mânie nu putem zice "Tatăl nostru". Conditia-i pusă de întelepciunea lui Dumnezeu Cuvântul.

Apostolul spune: Soarele să nu apună întru mânia voastră, iar cel ce a trecut în al doilea grad de mânie, nu numai soarele îl apucă cu mânia, îl apucă si două, trei zile, si o săptămână si o lună.

Apoi este mânia cea mai grea decât toate, zacos, care pe româneste se cheamă zavistie. Asta-i mai rea decât dracul. Este un drac mai rău decât toti dracii, zavistia. Să ne ferească Dumnezeu de asemenea mânie! Dar de ce se cheamă zacos? Fiindcă zace mult în inima omului. Omul când a ajuns în treapta a treia a mâniei, nu tine mânie numai două-trei zile sau o săptămână, ci ani de zile.

S-au văzut oameni bolnavi de această boală, de zavistie, care nici la moartea lor n-au iertat pe fratele. "Uite, cutare a murit, si pe patul de moarte i-a cerut iertare fata sau nepoata, si n-a vrut s-o ierte". Să ferească Dumnezeu! Acesta-i balaurul zacos sau zavistia, si de acesta arată dumnezeiescul Ioan Gură de Aur că-i mai rău decât satana, în Cuvânt la Saul si la David.

Saul era împăratul lui Israel si era bolnav de epilepsie, de duh necurat, că adeseori cădea la pământ si făcea spume la gură, că îl părăsise Dumnezeu de când l-a ucis pe împăratul Ahab. David venea si-i cânta din harpă psalmi si gonea duhul cel rău de la Saul si îl făcea sănătos si se linistea.

Dar Saul îi multumea lui David că a scos dracul din el? Nu. Dracul, auzind puterea psalmilor, îl părăsea pe Saul si fugea. Iar Saul se linistea, dar zavistia din el nu.

Căci fecioarele Ierusalimului, după ce au auzit că David, un copil, a bătut pe filisteanul Goliat si i-a tăiat capul si a ridicat ocara dintre fiii lui Israel, ele băteau din tambure si strigau asa: Bătut-a Saul cu miile si David cu zecile de mii. Adică îl lăudau mai tare pe David decât pe Saul. Si de atunci Saul a prins ură, tot din iubirea de slavă, a prins mare zavistie, zicând că de-acum David are să fie împărat.

Si atâta zavistie avea, cu toate că David îl tămăduia si izgonea dracul de la dânsul, încât când se scula de jos întreba: "Unde-i David, să-l omor?" Si a aruncat de trei ori cu sulita după David. Pe cine voia să omoare? Pe doctorul lui, care-l făcea sănătos.

Ai văzut că dracul se ducea de la Saul, din cauza psalmilor, dar zavistia din inima lui nu se ducea? Voia să-l omoare pe David, ca să nu ajungă împărat.

De aceea spun Sfintii Părinti si mai ales Sfântul Vasile cel Mare: "Zavistia este mai rea decât dracul". Asta-i mânia zacos si când se tulbură omul de zavistie, fierea varsă venin în jurul inimii, că partea cuvântătoare a sufletului este în inimă. Atunci se întunecă ratiunea si creierul si partea sentimentală a sufletului omului si degeaba îi spui că aici este alb, că el vede negru. Nu mai vede bine, fiindcă i s-a întunecat mintea si inima de zavistie.

Zacos, adică zace mult în sufletul omului. Za-vistia este mai rea decât toate. Numai diavolul este zavistnic si are zavistie de la începutul lumii asupra oamenilor si asupra lui Dumnezeu, dar a omului, spune Sfântul Ioan Gură de Aur, este mai rea decât dracii. Să ne ferească Dumnezeu, că zavistia este un drac care persistă în inima omului si dacă omul nu se mărturiseste si nu se roagă lui Dumnezeu să-l izgonească, sunt multi care nici pe patul mortii nu vor să ierte pe cel ce le-a gresit.

Aceasta este treapta a treia a mâniei, care este cea mai periculoasă; si acesta este dracul zavistiei, care-i mai rău decât toti diavolii.

Deci nu-i de ajuns să zici numai cu buzele: Dumnezeu să te ierte, dar inima ta să fie plină de zavistie si de mânie; aceasta nu-i iertare. Dumnezeu caută la inimă. În zadar ne rugăm, când inima noastră e plină de răutate, de zavistie, de răpire si de toată râvna cea rea.

Deci să ne silim cu inima noastră, să o convingem că trebuie să iubim pe fratele nostru si să cerem

ajutorul lui Dumnezeu să facem acest lucru si atunci să avem îndrăzneală în rugăciunile noastre către Dumnezeu. Dacă nu, are să se întâmple ce spune Sfântul Isaac Sirul: "Sământă pe piatră este rugăciunea celui ce are mânie asupra fratelui său".

Să ne păzească Dumnezeu de tot felul de mânie, dar mai ales de mânia zacos. Amin.

DESPRE CRESTEREA COPIILOR ÎN FRICĂ DE DUMNEZEU

A venit deunăzi o doamnă si un domn cu o fetită si s-au asezat la masă si făcea si copilita o cruce mare; cum a învătat-o tatăl ei si mamă-sa. Cei mai buni profesori de religie pentru copii, tot părintii au rămas. Dacă nu-i învătati voi prin exemplu, se trezesc niste sălbatici, niste fiare. Nu mai stiu ce-i mamă, ce-i tată, ce-i rusine, ce-i păcat, ce-i moarte, ce-i judecată, ce este rai, ce este iad, ce este muncă vesnică, ce este viată vesnică…Nimic. S-a trezit cu totul nebun, cu totul stricat la minte.

Dacă nu învată credinta în casă de la părinti, nu au nici o educatie. Ei fac toate răutătile, fără mustrare de constiintă. Si atunci plâng mamele. Câte mame vin si plâng aici!

Cea mai mare datorie pe care o aveti voi cei căsătoriti, asta este: să aveti mare grijă cum vă cresteti copiii. Dacă în familie, cât ai copilul acasă în cei sapte ani, nu te-ai grijit să-l înveti rugăciuni, să facă cruce, să stie Tatăl nostru, Crezul, să-l duci la biserică, să stie ce înseamnă post, să stie ce înseamnă păcat, să se ferească de păcat, atunci cresc niste bestii, niste fiare. Vai si amar de lumea asta!

Iaca, vin la mine atâtea cazuri, în care copiii au bătut părintii, si altii chiar i-au omorât. Sunt cuvintele Mântuitorului, care a zis asa: În vremea de apoi se vor răscula copiii asupra părintilor si-i vor omorî. Să ferească Dumnezeu! Dacă nu veti avea grijă de copii, veti bea paharul amărăciunii si al scârbelor în veacul de acum si în munca cea vesnică în veacul viitor.

Să nu credeti dumneavoastră că-i glumă. Copilul, dacă nu stie ce-i păcatul, ce-i rusinea, ce-i ascultarea de părinti, devine o fiară.

*

Vine o femeie deunăzi cu o mână legată de gât, cade aici si începe să plângă. "Ce-i, mamă?" "M-a bătut feciorul! Vin de la spital. Mi-a rupt un picior si mâna dreaptă". "De unde esti?" "Din comuna Vânători". "Dar de ce te-a bătut?" "El cât câstigă într-o lună, într-o noapte bea tot. Că-i milostiv când bea: "Haide, măi! N-ai bani? Îti dau eu". Îl face dracul milostiv ca să-i bage si pe altii în ispită. Când vine acasă, femeia îi spune: "Măi Ioane, copiii n-au făină, n-au cărti la scoală…". El nimic. Bătaie, cruci si dumnezei. Când am văzut că o bate, am sărit s-o scot pe noră-mea. A lăsat-o pe noră-mea si m-a bătut de m-a băgat în spital. Am venit să pun slujbe pentru el".

Ai auzit fecior? Ca o fiară. S-o bată pe mama lui! "Si, zice, au sărit vecinii, si pe el a vrut să-l bage politia la puscărie pentru bătaia asta. Doamne fereste! Să nu i se întâmple una ca asta!"

"Mamă, tot o să-l ajungă mânia lui Dumnezeu". "Nu, nu, nu, să nu pătească ceva rău! Pune numai să-l ierte Dumnezeu!"

Ai auzit mamă? El a bătut-o de a băgat-o în spital si ea se roagă să nu pătească ceva rău. Mi-am făcut cruce. Ce înseamnă adevărata mamă!

Dar mânia lui Dumnezeu nu l-a răbdat! Cine a lovit pe mama sau pe tata, nu mai putrezeste, dacă nu l-a dezlegat duhovnicul si n-a făcut canonul.

NEASCULTAREA DE PĂRINTI

Să vă spun un caz ce s-a întâmplat acum de curând. Au venit doi soti, o doamnă si un domn, si s-au asezat lângă mine. Erau cu prestantă, îmbrăcati bine. "Domnul părinte, au zis ei, am vrea să vorbim ceva". I-am luat în casă, că ei aveau un necaz pe care nu-l puteau spune de fată cu toată lumea.

Când i-am întrebat de unde sunt, mi-au spus: "De la Reghin, domnul părinte", si au început a plânge amândoi. Păi când vezi tu că plâng doi oameni asa de mari - erau directori de întreprindere amândoi -, nu plâng de flori de măr. Ce-i în inima lor, numai Dumnezeu stie!

- Ce-ati pătit, fratilor?

- Domnul părinte, am avut un singur fecior. L-am învătat scoală, a terminat facultatea si a iesit inginer la retele electrice. I-am cumpărat si masină. Într-o seară când ne-am întors acasă de la niste rudenii, am găsit toate usile deschise, banii luati din casă si masina furată. După ce-am anuntat politia, la trei săptămâni, am aflat că fiul nostru a luat banii din casă si masina si a plecat la Sighisoara, unde s-a însurat fără voia noastră.

Când au auzit părintii, au crezut că el a luat o fată la nivelul lui. Dacă el era inginer, putea lua o profesoară, o doctorită, o farmacistă, o ingineră. Părintii au luat niste cadouri si s-au dus la fiul lor la Sighisoara ca să-l îmbuneze. Dar el se însurase cu o vrăjitoare. Dacă n-a crezut în nimic, dracii si-au bătut joc de el.

Când a văzut-o pe mama lui, s-a înnegrit la fată si a zis: "Ce cauti aici, scorpie?" Dar tată-su de colo: "Măi băiete, dragul tatii, dar mama ta este scorpie?" "Taci, nebunule, că-ti crăp capul!"

Ia gânditi-vă ce-a fost acolo! Cu câtă dragoste au venit părintii si cu câtă jertfă, si cum au trecut ei cu vederea toate relele pe care le-a făcut, iar el tot neascultător a rămas!

Atunci am zis părintilor:

- Cum ati crescut copilul acesta? Cum l-ati crescut de când era mic si a început să zică tată? L-ati învătat că Unul este Tatăl din ceruri si să zică Tatăl nostru?

- Nu, părinte!

- Când era la scoala elementară, l-ati învătat Tatăl nostru?

- N-a vrut!

- L-ati învătat Crezul?

- Nu.

- L-ati dus la biserică?

- N-a vrut.

- Când era la liceu, i-ati dat vreo carte sfântă în mână, Biblia sau Noul Testament?

- N-a vrut. Se ducea si bătea mingea sau pierdea vremea cu alte desertăciuni.

- L-ati bătut vreodată?

- Niciodată.

- Dar se ruga vreodată?

- Nu, părinte!

- Si cum ai putut dumneata să stai cu copilul în casă fără să-l pui la rugăciune? Nici voi n-ati avut credintă. Vedeti acum? Dumneavoastră beti acum paharul mâniei lui Dumnezeu pe care-l meritati.

- Părinte, nici noi n-am prea stiut!

Atunci le-am spus:

- Iată ce-ati crutat! Ati crutat un om demonizat. Zice Scriptura: Calul neînvătat, se face năsălnic, iar copilul lăsat de capul lui, mare scârbă si rusine va aduce părintilor săi. Si cela ce crută varga urăste pe fiul său. Nu-l iubeste! Îl urăste.

L-ati crutat, iar acum dumneata, care l-ai purtat în pântece si l-ai crescut, esti scorpie, iar tatăl lui este nebun.

Auzi ce lume creste azi? Si aceasta este vina părintilor, că n-au pus mâna pe vargă când a trebuit si nu i-au spus: "Hai la rugăciune! Hai la biserică! Hai la spovedit! Azi este vineri, este post, nu mânca de frupt! Astăzi este sărbătoare, nu lucra!" Să stiti voi că cea mai înaltă scoală de rugăciune si de credintă în Hristos nu-i în scoala primară, nici la liceu, nici la facultate, îi în sânul familiei. Cei mai mari profesori de religie ati rămas tot voi, tata si mama.

Copilul crescut fără frică de Dumnezeu, nu mai stie ce-i mamă, ce-i tată, ce-i păcat, ce-i moarte, ce-i judecată. S-a trezit ca o fiară. Si atunci cine o să răspundă în ziua judecătii, mai tare ca tata si mama? L-au avut în bratele lor si l-au crescut sălbatic si s-a făcut ca si o fiară.

Au venit apoi să-l pun la slujbe. Dar n-am putut să-l pun pentru că trăia în preacurvie cu vrăjitoarea aceea. I-am pus la slujbe numai pe părintii lui. După vreo două luni mă trezesc cu o telegramă: "Domnul părinte, băiatul nostru a fost electrocutat si a paralizat si i s-a legat si limba. Nu poate vorbi si este pe moarte la spital. Nu se stie câte zile mai are".

Ati văzut mânia lui Dumnezeu cea dreaptă? L-a ajuns blestemul si suspinul părintilor pe acest tânăr rău si necredincios, căci zice la Psaltire: Dreptatea lui Dumnezeu rămâne în veacul veacului.

V-am spus această istorioară că sunteti părinti de copii. Cea mai imperioasă datorie si cea mai mare, pe care o aveti voi ăstia căsătoriti, este să cresteti copiii în frica si certarea Domnului.

Ati auzit ce s-a întâmplat în Vechiul Testament cu preotul Eli , pentru feciorii lui, că s-au dus în iad împreună cu el.

PEDEAPSA PENTRU COPIII CARE SE RIDICA ÎMPOTRIVA PARINTILOR

Vine o femeie de la Falticeni, din comuna Petia, si-mi spune: "La noi o fata a murit nemaritata, moarta de mai mult timp; au dezgropat-o de trei ori din zece în zece ani. Au gasit-o putreda, dar amândoua mâinile, de aici din umar, nu sunt putrede, negre ca pacura si miroase groaznic; iar unghiile au crescut ca secera. Ce sa aiba?"

Zic: "Aceea ori a lovit-o pe mama-sa sau pe tatal ei". "Dar de unde sa stim? Tata-su mort, mama sa moarta, n-are neamuri". "Mai cautati, poate dati de vreo ruda de-a ei!"

A gasit o matusa undeva departe, Marta, sora cu mama ei, vaduva, la Liteni, de 94 de ani.

- Matusa Marta - aceea n-auzea -, dar de unde esti?

- De la Petia - un sat mare, unde este nepotul Parintelui Argatu paroh.

- Dar n-ai avut o sora Maria?

- Am avut o nepoata, Mariuta!

- Dar Mariuta nu cumva a lovit pe tata?

- Nu pe tata, pe mama a batut-o!

Mama ei era bolnava de pelagra; se strica la minte. Cu boala asta de pelagra, nu-i omul nebun totdeauna. Este periodic asa, câteva ore, pe urma iar îsi revine. Mariuta lua funia de la vaca si unde o gasea, o lega si, batând-o, o aducea pâna acasa.

Mama-sa, când se trezea, vedea ca-i vânata si o blestema pe Mariuta: "Mariuta, dragul mamei, sa nu mai putrezeasca mâinile tale! Tare rau m-ai batut! Dragul mamei, de ce ma bati, ca nici eu nu sunt bucuroasa de boala asta? Nici eu nu stiu ce fac. M-a pedepsit Dumnezeu, mi-a dat boala asta si tu ma bati? Parca eu stiu ce fac? Eu nu-mi dau seama".

Dar Mariuta, în loc sa-si ceara iertare cu lacrimi si cu durere, râdea.

Si a murit mama si dupa un an a murit si Mariuta, tânara. Dar ea nu s-a dus la un duhovnic s-o dezlege, nici de la mama-sa n-a cerut iertare. Si acum Mariuta sta de treizeci de ani în groapa si mâinile stau neputrede si sufletul ei arde în focul cel vesnic, în cuptoarele iadului, cum zice Mântuitorul - unde focul lor nu se stinge.

Ai auzit ce înseamna blestemul de mama? Ea daca se ducea sa ceara iertare la mama, se ducea la un duhovnic si se spovedea, atunci o dezlega duhovnicul când era vie, dar acum cine s-o dezlege? Mama n-a iertat-o, duhovnicul n-a dezlegat-o si ea a murit asa blestemata. Si acum sta sufletul ei în iad în vecii vecilor si trupul a ramas ca marturie si pentru altii.

Si m-a întrebat pe mine ce sa faca, caci a murit nedezlegata. "Duceti-va la un arhiereu sa-i faca dezlegare la crucea ei, pentru ca un duhovnic nu o poate dezlega, din cauza ca acesta-i un pacat foarte mare". Ea sta în iad pâna putrezesc mâinile ei.

Daca a lovit pe tata sau pe mama cu piciorul, piciorul nu putrezeste, daca a lovit cu mâna, mâna nu putrezeste. Eu am scris despre cele opt pricini pentru care nu putrezesc mortii. Am aratat care-i blestemat de dumnezeiestile pravile, care-i blestemat de arhierei, care-i blestemat de parinti, care nu putrezesc din cauza pamântului, care nu putrezesc din cauza firii; toate sunt puse.

Iar cei care au lovit pe tatal sau pe mama lor, cu care madular au lovit, acela nu putrezeste. Voi n-ati auzit la nunta cum cânta Biserica? Binecuvântarea parintilor întareste casa fiilor, iar blestemul maicii zdruncina si temeliile (Isus Sirah 3, 9). Fereasca Dumnezeu! Nimeni n-are drept mai mare asupra copilului pe fata pamântului decât mama! Nici macar tata.

Biata mama crestina! Ea este cea care a purtat copilasul în pântece noua luni; mama l-a nascut cu atâta durere. Numai Dumnezeu stie si ea! Nu stiti? Ca sunteti mame. L-a purtat în brate doi ani si i-a supt pieptul. Si l-a curatit, si l-a spalat, si l-a îmbracat. Aduceti-va aminte când barbatul venea de la lucru mort de oboseala si se culca, si când plângea copilul, zicea sotul: "Scoala, femeie, plânge fata, plânge copilul!" Tot mama.

Câte nopti n-a dormit! "Scoala, mama!" Daca scutecele-s murdare, schimba-l, înfasa-l, da-i tâta din nou, pune-l în leagan, leagana-l încet sa adoarma, pazeste-l de foc, de apa; si când a auzit ca tipa copilul, i-a sarit inima din loc: "Vai de mine, copilul n-a patit ceva?" Stiti cu câta greutate i-ati crescut! Câta dragoste are mama de copilas! Fiinta cea mai sfânta în familie pentru copii este mama. Ce sa va spun eu? Ca doar

stiti.

De aceea ati auzit la nunta cum cânta Biserica? Binecuvântarea parintilor, întareste casa fiilor, iar blestemul maicii zdruncina si temeliile. Mama, care-i cea mai de jertfa la cresterea copiilor, are cea mai mare trecere la Dumnezeu. Fiindca mama este aceea care sufera, saraca.

Si când un copil crescut de mama cu atâta jertfa, cu atâta dragoste si cu atâta mila, nu asculta de ea, este pacat strigator la cer. Sa fereasca Dumnezeu! Cât veti trai voi, sa iubiti pe mama, s-o ajutati la batrânete, la boala, la chin, ca mare binecuvântare primiti de la Dumnezeu.

Ati vazut ca din cele zece porunci, numai una este cu fagaduinta; porunca a cincea: Cinsteste pe tatal tau si pe mama ta, ca sa-ti fie tie bine si sa traiesti ani multi pe pamânt.

Când o vezi pe mama ta batrâna si bolnava si zice "Dragul mamei, nu ma lasa!", cum poti s-o treci cu vederea, când stii ca ai fost în pântecele ei si când stii cât s-a jertfit ea pentru tine atâtia ani de zile si acum îti cere ajutorul tau? Poti sa treci peste cuvântul mamei? Si tata are mare drept, dar el e mai departe de copil. El este cu treburile dinafara. Cu alte griji. Dar mama, nu vezi? Îl tine în brate, îi da tâta, îl înfasa, îl pazeste. Pai ea este leaganul omenirii. Asa a facut-o Dumnezeu pe mama, ca sa se poata creste generatiile lumii întregi.

O inima de mama adevarata, nimeni n-o poate pretui, cât este de scumpa. De aceea, fiindca vorbim oleaca, va rog sa fiti foarte atenti cu tata si cu mama când au slabit. Cât traiesc parintii, trebuie ascultati. Totdeauna, dar mai cu seama când vezi ca s-au îmbolnavit, ca au mare nevoie de ajutorul vostru. Sa nu cumva sa-i treceti cu vederea!

Fericiti si de trei ori fericiti copiii aceia, care asculta de tata si de mama, mai ales daca parintii lor sunt credinciosi. Au mare fericire si în veacul de acum si în cel viitor. Ca, daca nu asculta, fereasca Dumnezeu!

Ia gânditi-va voi, cine iubeste mai mult pe copii ca parintii? Si în special mama. Mama daca ar avea cinci-sase copii, si unul ar fi rau, chiar de ar fi ocarât-o sau ar fi înjurat-o, daca îl vede ca a cazut în foc sau în apa si striga: "Mama, nu ma lasa!", ea sare în foc dupa dânsul ca sa-l scoata. Uita toate. Asa-i mama pentru copii, dar tot asa trebuie sa fie si copiii pentru mama.

De aceea, în casa, când esti amarâta, ca mama, si ai zis un blestem - ca omul când este suparat, mai scapa câte un blestem -, nu-i o crima ca ai zis. Dar când te duci la spovedanie sa spui: "Parinte, când eram necajita, am blestemat copiii". Te-a dezlegat duhovnicul, dezlegata esti. Dar tu sa spui la spo-vedanie. Dar daca moare mama si a blestemat copiii, nici copiii nu putrezesc, si ea se duce în fundul iadului. Ca blestemul de mama este mai puternic decât al preotului, pentru ca ea are cea mai mare autoritate de la Dumnezeu asupra copilului. Nimeni nu se jertfeste mai mult pentru copil în lumea asta ca mama.

Mai degraba sa iei varga sa-l bati de o suta de ori, decât sa-l blestemi. Auzi ce spune Solomon: Varga si nuiaua dau întelepciune copilului, iar copilul lasat de capul lui, va aduce mare scârba si mare rusine parintilor sai.

Ca sa va dati seama cât de mult iubeste o mama pe fiii sai, am sa va spun o întâmplare care s-a petrecut în China. În anul 1921, într-o toamna, a luat foc o padure din Muntii Himalaia; muntii cei mai mari din lume. Sigur, a concentrat China mii si zeci de mii de oameni, ca sa izoleze focul. Dar ce s-a întâmplat?

S-au dus oamenii si taiau padurea înainte de a ajunge focul. Voi nu stiti cât de înfricosat este focul când arde padurea! Mie mi s-a întâmplat odata de am vazut. Huieste ca tunetul, mai ales daca bate vântul. Ati auzit si în Psaltire: …ca focul care arde padurea, ca vapaia care arde muntii. Este ceva înfricosator.

Deci asa s-a întâmplat si acolo. Lumea a alergat cu topoare, cu joagare, cu ferastraie; fiecare cu ce avea, ca sa izoleze padurea ca sa nu arda.

Dar s-a întâmplat ca, taind ei copacii cu zeci de kilometri înainte de-a ajunge focul, focul venea cu o rapiditate nemaipomenita, au vazut în vârful unui copac un cuib de pasare; o pasare de marimea porumbelului. Când au vazut ca are cuib în copac, nu au mai avut timp sa se suie si sa scape puii, caci focul se apropia. Si s-au uitat sa vada ce se întâmpla.

Amândoua pasarile, si mama si tata, când au simtit fumul si au vazut primejdia ca ajunge la pui, zburau amândoi roata si tot tipau; tipau si faceau semn la pui. Dar puii erau mici, plapânzi, nu aveau aripi tari sa zboare.

Când a ajuns focul la o suta de metri, pasarea tata a parasit puii; a fugit ca sa scape de foc, ca simtise fierbinteala focului ca vine din urma. Iar pasarea mama, când a vazut ca vine focul, tot tipa si zbura roata, roata; roata pe lânga cuib, roata, ca si cum ar fi zis: "Dragul mamei, vine moartea, fugiti!"

Si când a vazut ca copacul în care-i cuibul a luat foc, nemaiavând alta masura sa ajute puii ei, ce-a facut? Ultima ei miscare a fost jertfa aceasta: Când a vazut ca si cuibul a luat foc, ea s-a pus cu aripile pe pui. Si într-o clipeala a mistuit-o focul cu tot cu cuib, cu tot cu pui.

Iata ce înseamna mama! A vrut mai bine sa se jertfeasca de o mie de ori si sa nu paraseasca puii ei, când erau în primejdie de moarte.

Asa trebuie sa fie inima de mama si inima noastra fata de toti crestinii si mai ales fata de parintii care ne-au crescut.

CELE OPT PRICINI DE NEPUTREZIRE A MORTILOR

Sunt opt pricini de neputrezire a mortilor:

I. Prima pricina este atunci când veti gasi mort în groapa si carnea a putrezit toata, dar oasele stau prinse între ele ca la copacel. Acela nu-i sub blestem. Acela-i om tare din fire, care nu putrezeste 40-50 de ani. De aceea este asa.

II. Când vei gasi mort în groapa neputred si este exact cum l-ai pus, acela n-a putrezit din cauza pamântului. Este pamânt unde nu putrezeste mortul, daca nu-l muti. Acolo pamântul are chimicale si nu da voie sa putrezeasca nimic.

Aceste neputreziri sunt firesti, dar sunt si putreziri mai presus de fire:

III. Când vei gasi mort în mormânt neputred si carnea pe el este muceda ca buretele si alba, acela este om care a fost blestemat de dumnezeiestile pravile. El a avut canon mare la spovedanie pentru pacate mari si nu l-a facut.

IV. Când vei gasi mort în groapa neputred si este negru si umflat ca toba si partile dinainte nu-s putrede, iar cele dinapoi sunt putrede, acela este blestemat de preot sau de arhiereu.

V. Când vei gasi mort în groapa neputred si n-au putrezit nici hainele pe el, nici sicriul, nimic, nimic, si-i creste barba, cum s-a întâmplat la cel de la Husi, si-i cresc unghiile, acesta a facut nedreptati si a furat. Acesta nu putrezeste pâna nu-l dezleaga un arhiereu. Iar daca îl dezleaga si arhiereul si tot nu se desface, atunci el este blestemat de saraci, fiindca a luat avere de la saraci. Si pâna nu dau neamurile lui înapoi atât cât a luat el, nu putrezeste si tot în iad se munceste si nici arhiereul nu-l poate dezlega.

VI. Când vei gasi mort în mormânt neputred si pielea pe el este ca floarea de bostan, galbena, si limba-i galbena si îi cresc unghiile si-i creste barba si parul, acesta este sub anatema, sub cea mai grea pedeapsa a Bisericii. Acesta, din doua pricini este asa: sau a hulit pe Dumnezeu si pe preoti si s-a lepadat de credinta, sau a trait în preacurvie de gradul I - tatal cu fiica sau baiatul cu mama sa, adica incest. Acestia cad sub

anatema, cea mai grea pedeapsa a Bisericii.

VII. Când vei gasi mort în groapa caruia nu i-a putrezit mâna sau piciorul, acela a lovit pe tatal sau pe mama sa si a amarât foarte tare pe parintii sai si a fost blestemat de ei si (nicidecum) nu s-a spovedit la duhovnic de acest pacat si nu a luat dezlegare, când era în viata.

VIII. Iar când vei gasi om neputred si-i usor ca o pana si miroase frumos tare, si-i foarte vesel la fata si face minuni, acelea sunt sfinte moaste, cum a fost si cu Sfântul Ioan Hozevitul la Ierusalim, care l-au gasit dupa 20 de ani, nu numai neputred, dar a facut si minuni.

Iata care sunt semnele la trupurile afurisite:

- sunt nedezlegate;

- sunt deformate si urâte;

- sunt greu mirositoare si prea puturoase;

- sunt umflate ca toba;

- provoaca spaima si cutremur privirii.

Iar la sfintele moaste sunt aceste semne:

- sunt nestricacioase;

- sunt binemirositoare;

- sunt uscate si usoare;

- sunt vesele la vedere;

- nu provoaca frica, ci bucurie duhovniceasca;

- izvorasc din ele felurite minuni.

UN CAZ DE NEPUTREZIRE

Citeam în Pidalionul de Neamt, la subînsem-narea canonului 14 din Sardica, unde este scris despre un fapt care l-a vazut cu ochii atâta lume si Episcopul de Husi, Iacov Stamati.

La Episcopia de Husi, pe la 1785 traia un calugar cu numele Rafail. Acest calugar era olar de meserie si era cu viata sfânta. El toata ziua nu mânca, ci numai seara la apusul soarelui mânca ceva foarte putin. Dupa ce mânca, calugarul îsi lua o carte de citit si se ducea si se culca în cimitir între cruci. Cimitirul era lânga biserica. Totdeauna, si vara si iarna, avea un cojoc si se culca între cruci. Si calugarii îi ziceau "Rafail cel nebun". Ehei! Daca am fi si noi nebuni ca dânsul! El avea viata sfânta.

Acest calugar nu vorbea cu nimeni, ci îsi cauta de meseria lui, si se minunau ceilalti de lucrul ce iesea din mâinile lui. Toti îl întrebau de ce doarme în cimitir, iar el raspundea: "Ca acolo mi-i locul; daca mâine mor, nu plec acolo? - adica la morminte. Si vreau sa ma obisnuiesc si eu cu mormintele".

Într-o noapte, dormind monahul Rafail în cimitir lânga o cruce de piatra veche, aude cum bateau dracii pe unul în groapa. Si-l bateau de la 11 noaptea pâna la ora unu, la miezul noptii. Un ceas înainte de miezul

noptii, unul dupa. Dar îl bateau de se auzea si se cutremura pamântul. Si el striga din mormânt: "Miluiti-ma, ajutati-ma! Nu ma lasati, ca ma bat dracii!" Si-l bateau dracii în mormânt doua ceasuri, de se cutremura pamântul acolo unde era el.

Rafail a stat si a ascultat si ce s-a gândit el: "Ma duc la duhovnicul episcopiei sa-i spun, sa vina sa faca o dezlegare la mormântul lui". Duhovnicul Daniil avea 90 de ani, saracul. Se duce Rafail si-i zice rugaciunea la usa, ca asa se zice:

- Pentru rugaciunile Sfintilor Parintilor nostri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, milu-ieste-ne pe noi. Blagosloveste preacuvioase parinte!

Duhovnicul batrân si obosit de lume, raspunde:

- Domnul si Maica Domnului. Care-i acolo?

- Eu, Rafail, parinte.

- Ce vrei?

- Parinte Daniil, hai la cimitir si-l dezleaga pe unul, ca tare-l bat dracii!

- Mai îndracitule, tu daca dormi în cimitir, câte nu ti-arata dracii? Unde sa ma duc eu, ca-s obosit?

Si n-a vrut sa mearga. Si Rafail s-a dus, zicând:

- Iarta-ma, parinte!

A mai stat vreo zi, doua, bietul Rafail si a zis: "Ma duc sa-i spun duhovnicului din nou!", ca auzea cum îl bat diavolii si îi era mila de acela care striga în mormânt.

- Parinte Daniil, hai ca-l bat dracii pe unul în mormânt noaptea! Vai, tare mai striga ajutor.

Iar l-a ocarât duhovnicul:

- Ce ai venit, mai stricatule? De ce nu ma lasi sa dorm?

Mai sta el doua-trei zile, iar se duce: "Ma duc sa-i mai spun o data". Si se duce Rafail a treia oara la duhovnicul lui, Daniil:

- Parinte Daniil, aveti mare putere de la Dumnezeu ca duhovnic, sa legati si sa dezlegati pacatele! Veniti sa dezlegati pe un om, ca tare-l bat dracii în groapa. Parinte, sa stiti ca daca nu vreti sa veniti, veti da seama de sufletul acesta în ziua cea mare a Judecatii de apoi! Sa nu spuneti ca nu v-am spus!

Când a auzit duhovnicul, atunci s-a gândit: "Mai, a treia oara a venit, si n-a venit degeaba".

- Stai, Parinte Rafail, ca merg!

Si-a tras ciubotele, si-a luat molitfelnicul, un epitrafir, o cruce si cârja si a plecat, ca cimitirul era în ograda episcopiei, lânga biserica, cum se faceau înainte vreme. Când s-a dus la crucea aceea de piatra, înca de departe auzea cum se cutremura pamântul:

- Parinte Rafail, dar de când îl bat dracii?

- Sa fie mai mult de patruzeci de zile. Si eu am fost de trei ori la sfintia voastra, iar acum a treia oara m-am gândit sa nu mai vin. Eu l-am întrebat ce are, iar el mi-a raspuns: "Vai de crestinul acela care moare

fara sa-si marturiseasca toate pacatele!".

Si auzea batrânul cum îl bateau dracii pe acela în groapa si cum striga: "Miluiti-ma! Ajutor! Nu ma lasati, fratilor! Miluiti-ma!"

Atunci duhovnicul a trimis repede dupa episcop. Episcopul se culcase:

- Pentru rugaciunile Sfintilor Parintilor nostri, Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ne pe noi! Bine-cuvinteaza Preasfintite Stapâne!

- Domnul si Maica Domnului. Cine-i?

- Rafail. Preasfintite, va cheama acum parintele duhovnic Daniil pâna la cimitir, ca se petrece o minune mare acolo.

Episcopul s-a dus imediat.

- Preasfintite, ia asculta ce-i în mormântul asta!

- Rafail, dar de când îl bate?

- Au trecut patruzeci de zile.

- Si când îl bate?

- Îl bate numai când este un ceas pâna în miezul noptii si unul dupa miezul noptii. Doua ceasuri îl bate si pe urma nu se mai aude. Atunci a întrebat episcopul:

- Ce-i de facut, parinte duhovnic?

- Trebuie sa-l dezgropam, sa vedem ce-i cu dânsul, ca acesta a avut mare blestem.

Pe cruce era scris: "Aici odihneste robul lui Dumnezeu, Ganciu - asa l-a chemat din botez -, fost administrator al Episcopiei Husilor", de origine bulgara, ca bulgarii sunt tot ortodocsi. Murise de mai multi ani. Si acum îl bateau dracii, tot ca sa-l descopere Dumnezeu si sa fie dezlegat, saracul.

A doua zi au chemat pe omul care raspunde de cimitir, sa dezgroape pe acel crestin. Când l-au dezgropat a doua zi, nici limba în gura nu era putreda. Cum l-au pus când a murit, asa l-au gasit. Unghiile crescusera ca secera; îi crescuse barba si parul în mormânt pâna jos; era negru la fata si umflat ca doba. Dar nici hainele de pe el nu erau putrede. Nimic. Sicriul era întreg si el.

L-au rezemat de biserica si i-au pus o basma alba pe ochi, ca se speria lumea cât era de urât. A venit lume multa, ca se auzise ca la episcopie au gasit pe unul pe care-l bateau dracii în fiecare noapte câte doua ore, si este de mai multi ani neputred.

Episcopul a chemat sapte duhovnici mari, între care si cel al episcopiei, si a zis: "Hai sa-i facem o dezlegare!"

Si au îngenuncheat fiecare si au citit dezlegare pentru Ganciu. I-au citit rugaciunile, l-au dus în biserica si i-au facut toata rânduiala înmormântarii cu dezlegari. Apoi l-au îngropat la loc.

Dupa ce l-au îngropat, l-au întrebat pe Rafail daca se mai aude cum îl bat dracii. Nu s-a mai auzit nimic nici în ziua de azi.

Dupa un an, când l-au dezgropat, era deja praf. S-au risipit toate oasele, s-au facut tarâna. S-a mirat toata

lumea, ce minune a fost acolo. El a cerut ajutor sa fie dezlegat saracul. Câta vreme trupul lui nu era putred, sufletul era în muncile cele negraite ale iadului, dar cu dezlegarile atâtor duhovnici si ale episcopului, l-a iertat Dumnezeu.

MUTAREA MUNTELUI ADAR CU RUGĂCIUNEA

Când te-ai sculat dimineata din somn, întâi sa povatuiasca în viata ta nevinovata rugaciune. Da repede cu apa rece pe ochi sa sara somnul, fa trei închinaciuni în fata sfintelor icoane si apoi începe cu rugaciunile începatoare: "Slava Tie, Dumnezeul nostru, slava Tie! Slava Tie, Dumnezeul nostru, slava Tie! Slava Tie, Dumnezeul nostru, slava Tie!"

Apoi: "Împarate ceresc", "Sfinte Dumnezeule", "Preasfânta Treime", "Tatal nostru", "Crezul", "Psalmul 50"... si celelalte.

Rugaciunea este maica si împarateasa peste toate faptele bune si aduce în sufletul nostru dragostea de Dumnezeu si de aproapele. Ea uneste si lipeste pe om de Dumnezeu si îl face un duh cu El.

Orice rugaciune-i buna, daca o zici cu frica lui Dumnezeu si cu atentie. Esti acasa, esti pe drum, esti în camera ta, esti la lucru, esti la câmp, oriunde, tu înalta mintea catre Dumnezeu. Si zi cum poti, dar zi mereu! Ca cel ce se roaga des, însasi rugaciunea i se face lui cel mai mare dascal al rugaciunii.

În Martea cea Mare, Mântuitorul era flamând si vazând un smochin înfrunzit pe cale, a cautat poame în el, dar n-a gasit; l-a scuturat si n-au cazut smochine. Atunci a zis: De acum sa nu se mai faca roade în tine în veac, si îndata s-a uscat smochinul.

Atunci Apostolii s-au speriat: "Cum, Doamne, s-a uscat smochinul asa de repede?" Iar Mântuitorul, aratând cât de slabi suntem noi în credinta, zice: De veti avea credinta cât un graunte de mustar, nu numai smochinul acesta s-ar usca, ci veti zice muntelui acestuia: Muta-te de aici si te arunca în mare, si se va muta.

Samânta de mustar este mai mica decât cea de ceapa si decât cea de mac. Este foarte mica si, când o semeni, se face un umbrar mare cât un mar, încât vin si pasarile cerului si stau în ramurile lui. Mustarul este simbolul credintei.

Mântuitorul a spus: Cela ce crede întru Mine, minunile care le fac Eu, si mai mari decât Mine va face; ca Eu la Tatal ma sui, si va voi trimite voua de acolo pe Duhul Sfânt si orice veti cere în numele Meu va fi voua. Adica "ma duc acolo, sa va dau Eu putere, ca sa vedeti cum se împlinesc cuvintele Mele la vremea lor".

Hristos n-a mutat munti. El a înviat morti de patru zile, a mers pe apa, a înmultit pâinile, dar crestinilor care cred în El mai mare putere sa faca minuni a lasat.

Deci, daca cela ce crede în Hristos, va face minuni mai mari decât Dânsul, sa va spun o istorie cum s-a mutat muntele Adar din Alexandria, la anul 604 dupa Hristos. Si iata cum a fost:

În istoria Bisericii sunt trei sfinti care au mutat muntii cu rugaciunea: Sfântul Ioachim, Patriarhul Ierusalimului, a mutat muntele Durda; Sfântul Marcu a mutat muntele Fracesc din Abisinia, pe timpul Sfântului Serapion si pe vremea Sfântului Platon, Patriarhul Alexandriei, un argintar a mutat muntele Adar, 600 de stadii pâna în apa Nilului. Avem Vietile Sfintilor si Istoria Bisericii care-i verificata de-atâtia mari istorici.

Prin secolele VI - VII arabii au darâmat multe împaratii în Africa si în Asia si au ajuns si în Europa. Dar când au ajuns ei în Egipt, pe la anul 604, toate tarile crestine care au fost - Pamfilia, Pontul, Galatia, Nicomidia, Cezareea Palestinei, Fenicia, Libanul, Siria, Frigia, Paflagonia, Mira Lichiei - le-au ocupat, patimind atunci milioane de crestini. Numai în Nicomidia în ziua de Craciun au ars 20.000 de mucenici, pe timpul lui Diocletian, ca i-a gasit în biserica în ziua Nasterii Domnului. Si atunci au înconjurat orasul si a dat foc bisericii celei mari si i-a ars pe toti.

Alta data împaratul Traian a ucis 10.000 de martiri în alta biserica, în Frigia, cu tot cu femei si copii, si iarasi în timpul împaratului Nero au murit 15.000 de martiri.

Prin secolul VII au ajuns arabii si în Egipt, tara crestina pe atunci. Astazi sunt numai cinci milioane de crestini monofiziti si vreo 20.000 de crestini ortodocsi în Patriarhia Alexandriei. Ceilalti toti sunt mahomedani. Acolo a fost focarul calugarilor: Sfântul Antonie cel Mare, Sfântul Macarie, Sfântul Pahomie, Sfântul Paisie cel Mare, Sfântul Sisoe, Sfântul Pamvo, Sfântul Teodor Studitul si atâtea mii de cuviosi. Numai Sfântul Antonie cel Mare avea, în pustiul Egiptului, peste 20.000 de ucenici prin secolul III.

Când au ajuns la Alexandria si au pus mâna pe cetate si pe Egipt, era patriarh Sfântul Platon. La dânsii asa era: ori te faci mahomedan, ori te trece prin sabie. Îti taiau capul daca nu te faceai mahomedan.

Ce s-a întâmplat? Erau în jurul Alexandriei orase de calugari. Era un oras, Oxirinius, lânga Cartagina, care avea mai multi calugari decât oameni casatoriti. Erau multe manastiri de calugari si de calugarite.

A venit veste la episcop si au început sa plânga preotii si poporul: "Au venit turcii, ne omoara pe toti, daca nu ne lepadam de Hristos!"

Ce s-a întâmplat? S-a dus episcopul la sultanul turcilor si sultanul i-a spus asa:

- Tu esti mai mare peste crestini?

- Eu sunt.

- Cum te cheama?

- Platon.

- Uite, eu sunt pasa cel mai mare, trimis de sultanul aici. Hristos al vostru spune minciuni!

Si a început sa huleasca pe Mântuitorul.

- Dar de ce?

- Uite, am o Evanghelie în mâna mea! Iata ce scrie aici: Daca veti avea credinta cât un graunte de mustar, veti zice muntelui acestuia: Ridica-te si te arunca în mare, si daca veti crede, va fi cum ziceti. Deci, daca voi sunteti crestini si arhierei si preoti si calugari si calugarite atâtea mii, aveti opt zile ca muntele acesta, Adar, sa-l mutati din loc. (Caci era acolo un munte mare si avea câteva sate si de crestini si de mahomedani). Daca nu-l mutati cu rugaciunea în opt zile, nu va ramânea nici un crestin netaiat si averile voastre toate le luam noi. Sa vad eu, exista asa putere si adevar în Evanghelia voastra sau Hristos a spus minciuni!

Ca El n-a fost Dumnezeu, a fost un prooroc, asa spun mahomedanii.

Patriarhul a zis:

- Domnule pasa - pasa înseamna general la turci -, lucrul acesta care îl spui dumneata este peste putinta

noastra, dar Mântuitorul poate va face mila cu noi, iar daca nu, vom muri toti ca martiri.

Caci altfel trebuia sa le taie capetele si sa le ia si averile.

- Eu nu stiu - a zis sultanul -, daca nu mutati muntele în opt zile, nu ramâne nici un crestin si nici un calugar si nici un preot în toata lumea asta. Sa va arat eu voua sa mai spuneti minciuni, ca voi ziceti ca puteti sa mutati muntii cu rugaciunea, ca asa spune minciuni si Hristos al vostru.

Patriarhul a venit scârbit în Alexandria, a adunat episcopii, sinodul, preotii, staretii si staretele manastirilor, toti crestinii cei buni, si le-a zis:

- Iata, fratilor, mai avem de trait opt zile si daca nu vom muta muntele Adar cu rugaciunea, nu va ramâne nimeni viu. Turcii au spus ca ne omoara pe toti, ca Sfânta Evanghelie spune minciuni si ca nu se poate sa se mute muntii cu rugaciunea. Ca daca n-a mutat Mahomed muntii, apoi nici Hristos nu poate, ca au spus ca Mahomed al lor a fost mai mare ca Hristos.

- Atunci ce-i de facut, preasfintite?

Patriarhul Platon a spus:

- Noi, iubitii mei frati, nu ispitim pe Dumnezeu, ca n-avem noi credinta sa mutam muntii. Hai sa punem rugaciuni! Întâi si-ntâi punem trei zile de post. Sa posteasca toata cetatea cu tot cu animale, cum a fost în Ninive. Copiii sa nu suga la mamele lor, chiar de-or muri. Toata lumea sa vina la biserica si sa se spovedeasca. Ne pregatim de moarte. Toti sa treaca pe la duhovnici sa se marturiseasca si ne împartasim tot poporul cu Sfintele Taine, si care este oprit si care nu-i oprit, pentru ca suntem în fata mortii. Si chiar de vom muri, sa murim spovediti si împartasiti cu Sfintele Taine si mai mult, ce va voi Domnul cu noi.

Si a placut la toti cuvântul acesta, si au plecat toti acasa. Iar preotii au adunat oamenii în biserici si le-au zis:

- Oameni buni, iata turcii ne-au înconjurat! A venit califul Omar si pasa si sultanul si acum ne-au dat opt zile de viata. Daca vom muta muntele Adar cu rugaciunea, vom trai; iar daca nu, nu ramâne unul viu si averile noastre le vor lua ei.

Tot poporul când a auzit a început a plânge.

- Iata ce este. A rânduit patriarhul post; nimeni nu gusta apa si mâncare trei zile si trei nopti, macar de ar muri de foame. Cine va mânca, nu mai este crestin. Facem si noi ca si poporul din cetatea Ninive, când a spus Proorocul Iona ca mai au trei zile si vor muri. Poate va face Dumnezeu mila cu noi, sa faca vreun semn cu muntele.

Si au postit crestinii si preotii si calugarii si maicile si toata lumea si pustnicii din pustie, ca era mare pustia sketica si avea multi sihastri si oameni sfinti. Si s-au rugat lui Dumnezeu si dupa ce poporul a postit trei zile, preotii i-au spovedit pe toti si au împartasit tot poporul cu Preacuratele Taine, si care erau vrednici si care nu. Ce-au zis? "Mai, oamenii sunt în fata mortii. Omul, în caz de moarte, trebuie sa fie pregatit".

Pe urma ce-au zis?

- Hai sa înconjuram muntele cu procesiune!

Preotii si arhiereii îmbracati, au luat moastele Sfântului Mina, moastele Sfântului Prooroc Ieremia, care se gasesc acolo aduse de Alexandru cel Mare, Machedon. Au luat prapurii, crucile, icoanele, si au început a merge în jurul muntelui si a face procesiune, cum se face pentru ploaie pe câmp, cu Sfântul Maslu. Si mergeau în jurul muntelui câteva sute de metri cântând "Sfinte Dumnezeule…". Si iarasi ziceau diaconii:

"Iara si iara, plecând genunchii nostri, Domnului sa ne rugam…". Si iar se rugau arhiereii plângând, dupa ce poporul era acum împartasit si pregatit de moarte.

Si a spus patriarhul: "Sa iasa cât se poate de multi, numai cei bolnavi si batrâni sa ramâna în oras. Sa vina toata lumea la rugaciune".

Si au mers în jurul muntelui Adar cu mult popor, facând rugaciune si citind din Sfânta Evanghelie. Trei zile au mers, ca muntele era mare si ei tot stateau în genunchi si preotii le predicau. Se rugau si iar mergeau, dar nu s-a facut nici un semn. Deci trei zile trecusera si cu trei, câte au postit, erau sase. Mai erau doua zile si moartea tuturor era de fata.

Dar s-a întâmplat o minune mare atunci. Era un argintar, faur de aur, slavit foarte în toata cetatea aceea pentru mestesugul mâinilor lui. Ioan îl chema. Era un baiat cu viata sfânta si necasatorit. El a întrebat pe preot:

- Parinte, merg si eu acolo pe munte la ruga-ciune?

Dar preotul avea de facut niste sfinte vase, potire, discuri, de îmbracat si evanghelii pe sfânta masa, si i-a zis:

- Fiule, tu ramâi, ca doar tot pentru biserica lucrezi. Ramâi la argintaria ta si lucreaza, dar sa postesti si tu si sa te rogi în fiecare ceas.

Si a ramas argintarul Ioan sa lucreze pentru biserica, însa el, fiind argintar, lucra si pentru femeile care veneau la el.

În timpul acesta, lucrând el si ceilalti înconjurând muntele cu post, cu rugaciune si cu plângere, o femeia rea din cetate, care n-avea grija credintei, fiind o femeie depravata, a pus ochii pe dânsul, si ce-a gândit ea? Acum când toti s-au dus din cetate, a gasit prilej sa se duca la acest argintar, cu gând spurcat. Si s-a dus la Ioan:

- Ioane, ce faci?

Dar el saracul, scârbit ca arabii îi amenintau cu moartea si parintii lui erau dusi la rugaciune cu patriarhul, a zis:

- Ce sa fac, doamna, iata lucrez niste potire pentru biserica.

- Am venit sa-mi faci un inel de aur.

El nu era tocmai bucuros, dar fiind de meserie, i-a zis:

- Da, doamna.

I-a luat masura sa-i faca inel, dar ea, fiind femeie desfrânata, îl priveste în ochi si-i spune:

- Mai Ioane, mie îmi plac ochii tai!

Dar el, credincios foc, a zis:

- Cum ai zis?

- Îmi plac ochii tai! De aceea am venit sa te vad.

- Îti plac ochii mei? Mai asteapta doamna putin, ca ti-i dau.

A luat cutitul cu care lucra, si, de fata cu ea, a scos un ochi si l-a pus pe taler.

- Îti mai trebuie si celalalt?

- Ho, mai nebunule! De-acum ai sa mori.

- Tu nu vezi ca mâine-poimâine murim cu totii de sabie si tu vii acum cu gânduri curvesti la mine? Nu vezi ca-i amenintata cetatea si murim cu totii de sabia turcilor? Îti plac ochii mei? Unul l-am scos si îndata ti-l scot si pe celalalt. Asa ma învata Hristos: De te sminteste ochiul tau cel drept, scoate-l. L-am scos pe dreptul; ti-l scot si pe stângul.

Atunci ea a fugit speriata si s-a dus de-a spus la o prietena de-a ei. Apoi s-a aflat în toata cetatea.

Dar el saracul si-a legat ochiul cu o batista si multumea lui Dumnezeu, Celui care a zis în Evanghelie ca-i mai bine sa mergi cu un ochi în Rai, decât cu amândoi în iad.

Si a ajuns vestea si la patriarh si atunci si-a adus aminte patriarhul ce spune în Psaltire: Dumnezeu face voia celor ce se tem de Dânsul si rugaciunea lor o asculta. Si a trimis doi diaconi în Alexandria, zicând:

- Duceti-va repede în cetatea Alexandriei, la argintarul Ioan, si daca-l veti gasi viu, cum va putea, sa vina pâna la noi. Sa vina cu nadejdea în Dumnezeu, ca avem mare nevoie de el!

S-au dus diaconii. El, când a auzit ca-l cheama patriarhul, a zis catre ei:

- Parintilor, ma cam doare un ochi! Dar n-a spus ce-a facut. Ma cam doare un ochi, dar am sa merg.

Si a luat saracul ce a putut si a mers cu diaconii aceia si a ajuns în fata patriarhului.

- Ce ai, frate Ioane?

- Ma doare un ochi!

Tot nu spunea taina, ca asta este o mucenicie de bunavoie.

- Frate Ioane, noi stim ce-ai patit. Dar uite, mai avem doua zile si murim cu totii. Fiindca atâta ai iubit pe Mântuitorul lumii, încât ai facut porunca Evangheliei, ca ai scos ochiul tau care te smintea, te-ai temut de Dumnezeu si pentru dragostea Lui ti-ai scos ochiul si erai gata sa-l scoti si pe celalalt, credem ca si Dumnezeu te va asculta pe tine acum.

- Dar ce sa fac, parinte?

- Musulmanii ne-au pus aceasta conditie: daca pâna poimâine nu mutam muntele - ca acum se apropiasera opt zile -, daca nu mutam muntele acesta pâna în apa Nilului, toti vom pieri de sabie si averile noastre vor fi date la turci. Deci te rugam, frate Ioane, hai la rugaciune cu noi si fa si tu rugaciune!

- Parinte, cum sa ma rog?

- Ne rugam odata cu totii, iar tu ia sfânta cruce în mâna si zi asa:

- În numele Tatalui si al Fiului si al Sfântului Duh, munte al lui Dumnezeu, Adar, îti porunceste nevrednicul rob al lui Dumnezeu, Ioan, pentru rugaciunile tuturor parintilor si ale crestinilor care sunt aici, ridica-te si mergi pâna în apa Nilului si sa nu te mai opresti!

Atunci s-a pornit un cutremur mare si au început a se legana muntii cu huiet mare. Muntele Adar s-a rupt

de ceilalti munti si a început a merge huind la vale. Ce se întâmplase? Casele care erau pe munte au început a se darâma una peste alta, caci crapa muntele si omora tot ce gasea.

Arabii care pândeau cu sabiile trase, cu armata de pe alt munte, se întrebau:

- Ce se întâmpla?

- Se roaga crestinii si s-a pornit muntele Adar, ca noi am spus ca Hristos spune minciuni! Iata credinta crestinilor!

Si au început a striga de frica la dumnezeul lor, împreuna cu generalii:

- Alah! Alah! Alah! Dumnezeul crestinilor pierde lumea! Uite vine muntele la vale!

Si s-au dus generalii turci la Sfântul Platon, patriarh batrân, avea 90 de ani, si au început a se ruga:

- Parinte, parinte, opreste muntele, ca avem atâtea sate de mahomedani! Opreste muntele, parinte, ca mor toti arabii - ca erau si sate de crestini.

Iar patriarhul a zis:

- Fiilor, noi ne-am rugat lui Dumnezeu si nu cu puterea noastra s-a pornit muntele la vale, ci cu puterea lui Hristos, pe care voi l-ati hulit si ati zis ca spune minciuni: "Ca daca ar avea vreun crestin credinta cât un graunte de mustar, va zice muntelui sa se mute". Deci Hristos a pornit muntele, nu noi, si daca El va voi, o sa-l opreasca. Noi ne-am rugat Celui Atotputernic si cât va voi El, atât va merge.

Si a mers muntele pâna în apa Nilului. Pâna în ziua de azi, cine merge în Egipt, vede minunea aceasta. Nilul a ocolit muntele, ca el s-a oprit drept în albia Nilului si pâna azi Nilul face ocol, roata împrejurul muntelui, pâna vine în albia sa înapoi.

Aceasta mutare a muntelui Adar s-a întâmplat la anul 604, când era Platon patriarh al Alexandriei si când au venit arabii sa distruga neamul crestinesc de acolo si s-a scris aceasta minune în proloage si în Istoria Bisericii. Iar mahomedanii, când au vazut putea credintei ortodoxe cea adevarata, nu numai ca n-au omorât pe crestini, ci o mare multime de generali si oameni de rând s-au încrestinat si au zis: "Hristos este adevaratul Dumnezeu".

Iar Califul arabilor a spus: "O suta de ani nu se va lua impozit de la crestinii din orasele si satele Egiptului pentru minunea pe care a facut-o Hristos Dumnezeu cu crestinii, ca a mutat muntele Adar în fata a atâtea mii si sute de mii de oameni care l-au vazut".

*

Deci, când am pornit noi cuvântul despre rugaciune am aratat ca, daca cineva ar avea credinta cât un graunte de mustar, ar muta muntele. Dar muntele s-a mutat pentru rugaciunea acestui tânar martir, care a voit mai bine de o suta de ori sa-si scoata ochii, decât sa mânie pe Dumnezeu.

Care crestini îsi mai scot astazi ochii sa nu faca pacat? Ca zice Hristos: De te sminteste ochiul tau, scoate-l sau mâna ta, tai-o. Care-si mai taie mâinile sau picioarele sa nu mearga la pacat? Nimeni.

Dar Dumnezeu nu cere numaidecât aceasta, caci ai vedea numai oameni cu ochii scosi. Cere sa taiem voia noastra si sa nu facem pacatul. Dar vedeti, când cineva îl iubeste pe Dumnezeu, este gata sa moara de o mie de ori si sa nu faca pacatul.

Aceasta o lucreaza numai frica de Dumnezeu si credinta noastra în Hristos. V-am spus ca aceasta minune a fost rezultatul rugaciunii la atâta lume si mai cu seama a lui Ioan, faurul de aur, ca a facut Dumnezeu sa

mute muntele Adar, pe care, oricine îl poate vedea astazi în Alexandria, si acolo se povesteste si minunea, când s-a mutat muntele acesta atâtia kilometri, prin rugaciunea facuta de crestinii ortodocsi. Amin.

DARURILE MAICII DOMNULUI

Toate darurile Preasfintei Fecioare Maria au atras mult asupra ei mila si îndurarea lui Dumnezeu. Dar care i-a fost ei mai mult ca toate pricina de slava si de înaltare duhovniceasca? Care credeti ca a fost cel mai mare dar al Maicii Domnului?

Oare fecioria sau întelepciunea sau sfintenia sau priceperea sau alte multe si nenumarate daruri pe care le avea?

Da, fratii mei! Într-adevar, Preasfânta Fecioara Maria a fost împodobita de Dumnezeu cu toate darurile cele duhovnicesti. Însa darul cel mai mare care i-a fost ei pricina de slava si de cinste negraita a fost darul smereniei. Fara de acest dar, toate celelalte daruri nu i-ar fi fost de nici un folos.

Smerenia a fost pricina de slava si de cinste Preacuratei Fecioare Maria, mai mult decât toate darurile pe care le avea. Pentru smerenia ei, dupa marturia Sfântului Duh, Domnul a cautat spre smerenia roabei Sale si a ridicat-o la atâta slava si cinste, spre a fi laudata în cer de toate ostile ceresti, si pe pamânt fericita de toate neamurile.

Smerenia a fost cea dintâi pricina de înaltare si slava pentru toti sfintii lui Dumnezeu. Smerenia a înaltat pe Avraam si l-a facut pe el prieten al lui Dumnezeu si tata al multor neamuri, caci se socotea pe sine a fi pamânt si cenusa. Smerenia l-a înaltat pe Iosif si l-a facut pe el mai mare peste tara Egiptului.

Smerenia l-a facut pe Moise cel gângav la limba, povatuitor si legiuitor peste tot poporul lui Israel. Caci se socotea pe sine nevrednic de aceasta slujba si ruga pe Dumnezeu sa trimita pe altul la scoaterea lui Israel din robia Egiptului.

Smerenia l-a aratat pe David a fi dupa inima lui Dumnezeu, caci se socotea pe sine vierme si nu om. Cu smerenia a stralucit marele Daniil proorocul, cei trei tineri, marele prooroc Isaia si mai mult decât toti, dumnezeiescul Ioan Botezatorul, care nu se socotea pe sine vrednic de a dezlega cureaua încaltamintei lui Hristos si care, pentru adâncimea smereniei lui, s-a învrednicit a fi martorul cel mai apropiat al Sfintei Treimi la Iordan si de a se numi de Însusi Hristos, cel mai mare om nascut din femeie.

Iar daca acesti sfinti mari ai lui Dumnezeu au aratat smerenie mare, apoi cine poate sa înteleaga câta adâncime de smerenie a fost în inima Preasfintei Fecioare Maria, care, auzind si întelegând de la Arhanghelul Gavriil ca va zamisli de la Duhul Sfânt si va naste pe Fiul lui Dumnezeu, nu s-a înaltat cu inima sa, ci cu mare smerenie, socotindu-se pe sine o simpla roaba, a zis: Iata roaba Domnului. Fie mie dupa cuvântul tau!

Aici cu adevarat a luat plinire cuvântul Scripturii care zice: Cine se va smeri pe sine, va fi înaltat. Iar Sfântul Efrem Sirul zice ca: "În inima adânca se va înalta Dumnezeu".

Deci, dupa marturia acestui sfânt parinte, toate darurile cele mai înalte pe cele smerite se reazima. Apoi si la Preacurata Fecioara Maria, toate darurile cele înalte si duhovnicesti cu care a fost împodobita de Dumnezeu s-au rezemat si au avut drept temelie vesnica, smerita ei cugetare.

Iubitii mei frati, spre a deslusi mai luminat cele spuse despre smerenia Maicii Domnului, am sa va spun o istorioara. Se povesteste ca un vestit sculptor, a facut, pe lânga alte statui vrednice de lauda si de mirare, si un minunat spic de grâu de care atârna un porumbel. Toti se mirau si se minunau de aceasta uimitoare sculptura, deoarece se parea ca în ea mestesugul nu urmeaza firii, ci o depaseste pe ea.

Dar era o taina nedezlegata, cum un spic care este asa de gingas cu puterea, sa poata tina pe el greutatea unui porumbel. Dezlegarea tainei însa arata si închipuieste pe Preacurata Fecioara Maria. Preasfânta Fecioara era aici închipuita printr-un fir de grâu, iar porumbelul era chipul Duhului Sfânt.

Spicul statea aplecat de greutatea porumbe-lului, aratând, ca un simbol, smerenia cea mare a Preacuratei Fecioare Maria, care s-a aplecat cu multa dragoste si smerenie când Duhul Sfânt a venit peste ea si a facut-o salas lui Hristos Dumnezeu.

Iubitii mei frati, dupa cum ati auzit, smerenia a fost pricina de slava, de cinste si de înaltare la toti sfintii lui Dumnezeu si cu atât mai mult la Preasfânta Nascatoare de Dumnezeu si pururea Fecioara Maria. Dar sa stiti si sa întelegeti, ca mai presus de toate a fost smerenia cea nemasurata a Domnului, Dumnezeului si Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Care S-a smerit pe Sine, ascultator facându-se pâna la moarte, si moarte de cruce.

Iar aceasta nemasurata smerenie a Domnului I-a adus Lui nemasurata slava si cinste si pentru aceea si Dumnezeu l-a preaînaltat si I-a dat Lui nume, care este mai presus de tot numele, ca întru numele lui Iisus tot genunchiul sa se plece, al celor ceresti, al celor pamântesti si al celor de dedesubt.

Dar va zice cineva: "Ce este smerenia?" La aceasta voi raspunde nu cu cuvintele mele, ci cu ale Sfântului Isaac Sirianul: "Smerenia este haina dumnezeirii, pentru ca cu aceasta S-a îmbracat Dumnezeu, când a binevoit a veni în lume, si S-a îmbracat în firea noastra cea smerita".

Iar daca se va întreba cineva din ce se naste ea, vom zice ca Sfântul Ioan Scararul, ca din ascultare si din taierea voii. Si daca va zice cineva pentru care motiv smerenia este asa de mare, voi zice, pentru ca numai ea poate ucide pe cel mai mare pacat, care este mândria. Pentru acest pacat, îngerii au cazut din cer si stramosii nostri, Adam si Eva, au cazut din rai; caci, ascultând de sarpele diavol, li s-a nalucit a se face ca niste dumnezei.

Fratii mei, vreau sa va spun ca astazi, mai mult ca oricând, acest mare pacat al mândriei a cuprins toata lumea. Fiecare doreste sa fie mai mare peste altii si sa-i robeasca si sa-i stapâneasca. Fiecare doreste sa fie mai bogat decât altul; fiecare sa fie mai cinstit, mai vestit si mai bagat în seama decât altul. Fiecare doreste a se socoti mai întelept decât altii. Fiecare se lauda ca este mai iscusit în meserii si mestesuguri.

Cine învata pe cel sarac sa ia pâinea de la gura copiilor si sa-si cumpere televizor si video, spre a-si închipui si el ca este asemenea cu cei avuti? Nu mândria?

Cine învata pe femei si pe fete sa munceasca luni si ani de zile, nu spre a-si cumpara cele de nevoie vietii, ci spre a-si cumpara rochii la moda si încaltaminte luxoasa si alte lucruri desarte, care nu tin nici de foame, nici de frig? Oare nu mândria?

Cine învata pe cel sarac, care are o casa de copii, sa se sârguiasca cu mai multa truda spre a le face la toti haine luxoase si de mult pret, spre a-i face sa fie în rând cu lumea? Nu mândria?

Cine face pe fetele si pe femeile cele usoare sa se dreaga pe fete cu pudra si cu alte unsori si sa-si vopseasca unghiile spre a arata mai tinere si mai frumoase? Oare nu mândria si slava desarta, care este fiica cea dintâi a mândriei? Vor sa fie cu orice pret în rând cu lumea si nu aud pe Apostolul Iacov, care zice: Lumea, în cel rau zace; si iarasi: Cine se face prieten cu lumea, se face vrajmas lui Dumnezeu.

Cine învata pe cei neînvatati sa defaime pe cei cu adevarat învatati? Nu mândria? De unde vin bataile, ambitiile, laudele, pricinile, sfezile, tulbu-rarile si vrajbele între oameni? Nu din mândrie? Ca fiecare se socoteste mai tare decât altul si mai drept. Au nu din mândrie?

O, rautate fara margini! Cine mai cunoaste azi rautatile tale? Si cine se mai osteneste astazi sa alunge aceasta ciuma sufleteasca din inima sa?

Fratii mei, iata pentru care pricina sfânta smerenie este cea mai vestita din toate virtutile, pentru ca numai aceasta poate sa le pazeasca pe toate si fara de ea, toate sunt nimic. Sa stiti si sa tineti minte ca numai aceasta singura virtute, smerenia, poate în vremea mortii sa mântuiasca pe om, dupa cum zice unul din sfintii Filocaliei.

De aceea si Mântuitorul nostru, pe cei smeriti cugetatori îi fericeste cel dintâi, zicând: Fericiti cei saraci cu duhul, ca acelora este împaratia cerurilor. Caci cel ce are smerenie în inima sa, macar de ar avea toate faptele bune, pururea se socoate pe sine sarac si ca, înaintea lui Dumnezeu, nu a facut nimic bun.

Deci, fratii mei, sa nu uitati cât de mare este darul smereniei si câta slava si fericire aduce omului aceasta slavita si prea mare virtute. Amin.

CĂLUGĂRUL CĂRUIA I S-A ARĂTAT MAICA DOMNULUI

Era odata un calugar în Galia, în Franta de astazi. Era pe timpul când Biserica din Apus nu era catolica, ci era o singura Biserica Ortodoxa în toata lumea, ca pâna la anul 1054 nu existau catolici sau protestanti, ci erau toti ortodocsi. Acel calugar avea deosebita dragoste si mare evlavie catre Maica Domnului si în fiecare zi îi facea canoanele, acatistele si paraclisele. Si facea metanii totdeauna cu multe lacrimi la icoana Maicii Domnului, ca s-o aiba ajutatoare pe pamânt si în vremea mortii si în ziua judecatii.

Dar, auzind el ca este atâta frumusete în ceruri, zicea: "Daca un înger este atât de frumos, dar Maica Domnului, care-i împarateasa Heruvimilor? Oare nu pot eu în viata asta sa o vad pe Maica Domnului? Macar cât este cu putinta omului!" Si a început a se ruga: "Maica Domnului, daca vrei si daca crezi ca îmi este de folos, as vrea sa te vad o data în veacul de aici, ca mai mare evlavie sa simt pentru tine si mai mare credinta. Eu vad sfintele tale icoane, dar as vrea sa vad cum esti tu în ceruri. Nu sunt vrednic, ca sunt om pacatos, dar macar cât este cu putinta omului". Ca de s-ar arata slava ei cuiva, ar muri omul de atâta frumusete.

Dupa multi ani iarasi aude un glas: "Parinte, ia seama! Maica Domnului o sa ti se arate pentru evlavia ta, dar tu ai sa orbesti! Vrei sa ramâi fara vedere?" Dar el zice: "Vreau! Sa ramân orb câte zile mai am, numai sa o vad o data".

Si odata, pe când era el la rugaciune, i s-a aratat Maica Domnului. A venit întâi o mireasma a Duhului Sfânt si când a început sa apara lumina, cum rasare soarele, de mii de ori mai puternica, el ce s-a gândit? "Ca sa nu orbesc de tot, am sa închid un ochi si am sa orbesc numai de unul".

Si a aparut Maica Domnului cu Mântuitorul în brate, asa cum este pictata pe icoane. Atunci a închis un ochi. Si a cazut cu fata la pamânt de atâta lumina si frumusete, încât limba omeneasca n-o poate spune. Si Maica Domnului i-a spus: "Nu înceta a te ruga. Atât m-am aratat, cât îti este cu putinta". Si l-a binecuvântat si ca fulgerul s-a înaltat la cer. Calugarul a orbit cu ochiul cu care a privit stralucirea, dar era bucuros ca i-a ramas un ochi.

Si dupa ce a plecat Maica Domnului, avea mare bucurie si mare mângâiere de la Duhul Sfânt care a venit prin Maica Domnului si l-a umplut de dragoste duhovniceasca, dar îi parea rau ca nu s-a uitat cu amândoi ochii, ca sa vada frumusetea ei cea negraita. Apoi se duce la icoana Maicii Domnului si zice: "Multumescu-ti tie Maica Domnului, ca te-am vazut! Îmi pare rau ca mi-am crutat un ochi. Vreau sa ramân orb pâna la moarte, numai sa te mai vad o data".

Si s-a rugat ani de zile la Maica Domnului, cu lacrimi si cu post, ca sa i se mai arate o data, asa de mare bucurie îi lasase în suflet, ca nu poate sa înteleaga mintea si sa spuna limba de tarâna, câta frumusete are chipul ei.

Atunci iar a auzit un glas: "Parinte, a auzit Maica Domnului rugaciunile tale si o sa ti se mai arate o data. Dar primesti sa ramâi orb toata viata ta?" Si el, bucuros ca o s-o mai vada o data pe Maica Domnului -, pentru ca zicea, ca alta fericire si bucurie mai mare pe pamânt nu este -, a zis: "Multumesc darului Stapânei cerului si al pamântu-lui, pentru dragostea ei. Pentru aceasta sunt în stare sa-mi pierd si viata vremelnica, nu numai vederea, numai s-o mai vad o data".

Si ce s-a gândit el: "Am sa pun mâinile la ochi, sa vad macar asa printre degete lumina ei". Dar când a vazut ca vine si când a venit lumina asa de tare, el voia sa puna mâinile la ochi. Si când s-a uitat, în loc sa-l orbeasca, s-a întâmplat alta minune: i-a deschis Maica Domnului si celalalt ochi! Si aude un glas: "Iata, ti-am vindecat si ochiul celalalt, caci pentru dragostea mea ai vrut sa fii orb! De acum ramâi si ma vei vedea în veacul viitor pentru vecii vecilor!"

Si atât s-a aprins el de dragostea Maicii Domnului, ca toata viata, unde se ducea, îl auzeau calugarii cântând Maicii Domnului o cântare. Si atâta bucurie avea, ca în loc sa-l orbeasca de tot, i-a deschis si celalalt ochi care i-l orbise. Si toata viata lui lauda pe Maica Domnului, si nu avea alt cuvânt, decât "Maica Domnului", oriunde.

Si s-a dus bietul calugar în ceruri, sa se sature de bucuria si lumina, de veselia cea negraita si de privirea Preacuratei Nascatoare, nu o clipa, nu un minut, ci de-a pururea. S-a dus sa aiba privirea cea duhovniceasca îndreptata spre Preacurata si spre Mântuitorul si spre Sfânta Treime cu toti sfintii, în lumina cea neapropiata si sa se bucure si sa se veseleasca.

Noi sa nu dorim numaidecât o vedere ca aceasta. Aceasta a fost o cutezanta a unui suflet asa de mare. Dar noi sa ne vedem de pacatele noastre si sa nu dorim s-o vedem pe Maica Domnului, ca nu suntem vrednici.

Sa ne vedem si sa ne plângem pacatele! Sa ne pocaim pâna la ultima suflare; sa ne marturisim cu-rat, sa fim împacati cu toti, sa tinem sfintele posturi, sa ducem viata curata, sa avem dragoste catre aproapele si atunci si noi pacatosii vom nadajdui la mila Mântuitorului si a Preacuratei Fecioare Maria, ca sa o vedem si noi în veacul viitor, nu un minut, nu o zi, nu un an, nu o mie de ani, ci în vecii vecilor.

Pentru rugaciunile Preacuratei Nascatoare de Dumnezeu si pururea Fecioarei Maria, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieste-ne pe noi pacatosii. Amin.

CÎNTAREA AXIONULUI "AXION ESTIN"

Ia gânditi-va voi, daca o sfânta icoana a Maicii Domnului, facuta de un pictor, este asa de frumoasa, dar acolo unde sunt Heruvimii cei cu ochi multi si Serafimii cei cu câte sase aripi, care îi cânta Maicii Domnului imnuri, si cântarile cele dumnezeiesti, oare ce limba le poate grai? Cum zice Apostolul Pavel: Am auzit acolo cântari, care nu este cu putinta omului a le vorbi. Pâna la al treilea cer. Dar Maica Domnului este peste toate cerurile! Este lânga Sfânta Treime!

Ce este acolo? Câta slava are Maica Domnului! Nu auziti ce spune în Acatistul Sfântului Acopera-mânt: "Bucura-te, acoperamântul lumii, cel mai lat decât norul". Un nor poate sa acopere un oras, o tara, dar Maica Domnului cu acoperamântul si cu mila ei acopera toate popoarele lumii; ca atâta putere a primit de la Mântuitorul. Oricine si oriunde o cheama: în padure, în pustie, la câmp, în cetate, în casa, la închisoare, oriunde ar fi, ea aude, pentru ca este pusa acoperitoare si mijlocitoare a întregii lumi catre Dumnezeu.

Eram în Sfântul Munte Athos, unde traiesc numai calugari care duc viata în feciorie si în curatie. Acolo nimic nu traieste parte femeiasca. Este "Gradina Maicii Domnului", unde ea a predicat Evanghelia cu Sfântul Ioan Evanghelistul si Sfântul Apostol Marcu si cu Maria Magdalena. Acolo a fost oras de pagâni

când a ajuns ea.

Când am mers la Protaton, în capitala Sfântului Munte, unde sunt cele mai vechi arhive ale Sfântului Munte de peste o mie de ani, acolo este o biserica foarte mare. În fata acelei biserici este o piatra lata de câtiva metri pe care nu se prinde nici ploaia, nici zapada niciodata. Nimic, nimic, nimic! Ramâne tot uscata. Îi zice piatra sângelui. De trei ori pe an izvoraste sânge dintr-însa si curge sângele siroaie si se duce la temelia bisericii.

Acolo, la anul 1274, în timpul împaratului Mihail al VIII-lea, Paleologul, când a intrat Papa Grigorie al X-lea în Sfântul Munte cu armata si a vrut sa-i treaca pe calugari cu sila la catolici, a taiat pe piatra aceea vreo câteva zeci de calugari. Si sângele dreptilor de trei ori pe an iese si atunci se fac slujbe. Curge sânge timp de câteva ore din piatra aceea. Dar apa nu se prinde de ea, zapada nu se prinde, nimic, nimic. Este o minune mare.

Tot acolo în biserica Protaton am vazut sfânta icoana Axionita - Maica Domnului cu doi îngeri care-i tin coroana. Axionita sau "Axion Estin" pe greceste înseamna Cuvine-se cu adevarat.

Aici ne-a povestit un parinte atonit istoria acestei icoane. În valea numita "Axion Estin", traia un mare sihastru care avea ucenic un calugar tânar, pe care-l crestea, ca sa ramâna în chiliuta lui. O chiliuta sub munte, în padure.

Ei aveau aceasta icoana vestita, Maica Domnului, în chilie. Odata calugarul cel batrân a plecat la priveghere la Manastirea Protaton. Sa stiti ca la Sfântul Munte, la toate praznicele împaratesti, privegherile sunt de toata noaptea. În tipicul mare al Sfântului Sava sunt puse 68 de privegheri de toata noaptea, în toate Duminicile si în cele 12 praznice împaratesti si la Sfântul Ioan Botezatorul.

Si batrânul i-a spus calugarului tânar:

- Eu ma duc la priveghere, tu ramâi acasa, fiule, si-ti fa pravila acasa, sa nu ramâna chilia singura.

Calugarul cel tânar a întrebat pe batrân:

- Ava, eu ce pravila sa fac?

Dar calugarul batrân i-a zis:

- Fiule, tu n-ai sa poti priveghea toata noaptea. Citeste la Psaltire doua-trei catisme si pe urma du-te la icoana Maicii Domnului si fa câteva metanii, sa nu-ti fie somn. Si de câte ori te duci la icoana Maicii Domnului, sa cânti cântarea asta: Ceea ce esti mai cinstita decât heruvimii si mai slavita fara de asemanare decât serafimii, care fara stricaciune pe Dumnezeu Cuvântul ai nascut, pe tine cea cu adevarat, Nascatoare de Dumnezeu, te marim. Pâna atunci nu se stia de rugaciunea "Cuvine-se cu adevarat". Numai atât se stia în Sfântul Munte. Nu stiau cum cânta îngerii în ceruri Maicii Domnului!

Atunci calugarul tânar a facut cum a zis batrânul: A citit câteva catisme la Psaltire, s-a dus la Maica Domnului si a facut câteva metanii. A mai aprins candela sa nu se stinga si iar a cântat: Ceea ce esti mai cinstita… Asa a facut pâna la miezul noptii, ca sa se lupte si el si sa privegheze macar atât; pe urma sa se culce sa doarma 3-4 ore, ca dimineata, când vine batrânul, sa se scoale iar la rugaciune.

Când a ajuns la miezul noptii, bate cineva în usa. Dar el stia ca batrânul nu vine niciodata în timpul noptii, ca era departe de biserica. Apoi cine sa vina în puterea noptii, sa-i bata în usa? N-a vrut sa dea drumul. Si aude un glas:

- Evloghite, pater! (Binecuvinteaza, parinte).

El, când a auzit ca cere blagoslovenie, a zis dinauntru:

- O Kirios! (Domnul sa te binecuvinteze).

Si numai a intrat un tânar foarte frumos, tot calugar, foarte luminat la fata, si l-a întrebat:

- Ce faci, frate?

- Ce sa fac? Merg sa ma culc, ca nu mai pot priveghea de oboseala!

- Ce pravila ai facut de aseara pâna acum?

- Asa mi-a spus batrânul, când a plecat la biserica, sa citesc la Psaltire doua-trei catisme si pe urma sa cânt Ceea ce esti mai cinstita… si sa fac câteva metanii.

Dar cel ce a venit i-a spus:

- Nu se cânta numai Ceea ce esti mai cinstita…

- Ba da! Asa se cânta în tot Sfântul Munte, la toate manastirile.

- Nu! Iata cum cântam noi: Cuvine-se cu adevarat, sa te fericim pe tine Nascatoare de Dumnezeu; cea pururea fericita si preanevinovata si Maica Dumnezeului nostru, si pe urma cântam: Ceea ce esti mai cinstita…

Dar calugarul a zis:

- Eu asa n-am auzit. Daca vrei sa-mi scrii, ca vreau sa învat si eu rugaciunea asta.

- N-ai aici hârtie si creion?

- N-am! Dar tare as vrea sa o învat si eu!

- Du-te afara si adu-mi o lespede de piatra!

Ucenicul s-a dus afara si a luat o lespede, a curatat-o el si a spalat-o frumos.

- Am sa scriu pe dânsa.

Si cauta ceva, cu care sa zgârie pe piatra. Dar calugarul venit îl întreaba:

- Ce cauti?

- Caut un cui sa scriu, caci creion nu am!

- Nu-i nevoie sa scrii cu cuiul! Lasa ca scriu eu!

Si calugarul care a venit a început sa scrie pe piatra rugaciunea cu degetul lui, ca prin ceara moale. Si i-a scris foarte frumos pe greceste toata cântarea: Cuvine-se cu adevarat… (Axion Estin). Iar acesta a încremenit când a vazut ca acela mergea cu degetul prin marmura ca prin ceara moale si iesea scrisoarea asa de frumoasa. Si se gândea: "Ce om este acesta, de scrie cu degetul pe marmura?"

Si dupa ce i-a scris, a semnat: "Eu am scris acestea, Gavriil, mai-marele voievod al puterilor îngeresti", si a disparut din fata lui.

Atunci calugarul a aratat piatra batrânului când a venit, si i-a spus toata întâmplarea cu Arhanghelul

Gavriil.

S-a împânzit în tot Sfântul Munte minunea aceasta si din clipa aceea, în toate bisericile si în toate cartile bisericesti, s-a introdus cântarea aceasta pe care o cântam pâna astazi: Cuvine-se cu adeva-rat, sa te fericim pe tine, Nascatoare de Dumnezeu; cea pururea fericita si preanevinovata si Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce esti mai cinstita decât heruvimii si mai slavita fara de asemanare decât serafimii, care fara stricaciune pe Dumnezeu - Cuvântul ai nascut; pe tine cea cu adevarat, Nascatoare de Dumnezeu, te marim. Amin.

*

Cine poate spune toate minunile Maicii Dom-nului? Nimeni nu le poate spune, pentru ca sunt în tot pamântul si se lucreaza cu fiecare suflet. De aceea va rog sa aveti toti icoana Preasfintei Nasca-toarei de Dumnezeu si pururea Fecioarei Maria în casa. Sa va siliti cât mai mult sa laudati pe Dumne-zeu si, dupa Dumnezeu, pe Maica Domnului si apoi pe sfintii lui Dumnezeu, pentru ca Maica Domnului este ocrotitoarea si mijlocitoarea întregii lumi!

Când a fost Mântuitorul pe Cruce, nici acolo n-a lasat fara îngrijire pe mama lui. I-a spus Sfântului Ioan Evanghelistul: Fiule, iata maica ta! Si dintru acel ceas a luat-o ucenicul întru ale sale, ca cincisprezece ani a mai trait Maica Domnului, dupa Învierea Mântuitorului si dupa Înaltarea la cer. Si a stat la Efes, la casa Sfântului Ioan Evanghelistul, si el îi purta de grija.

Iar ei i-a zis: Maica, iata fiul tau! Spune Sfântul Ioan Gura de Aur: "Prin aceste cuvinte ale Mântuitorului de pe cruce, ne-a facut pe toti fii ai Maicii Domnului". Toti crestinii de pe fata pamântului suntem fiii ei, pentru ca ne-a lasat în ocrotirea Maicii Domnului. De aceea vedeti ca cele mai multe biserici din lume, din toate tarile, sunt facute în numele Maicii Domnului. Sa aveti mare credinta si evlavie în rugaciunile ei!

ACOPERĂMÎNTUL MAICII DOMNULUI, OCROTIREA CREŞTINILOR

În casele unora, dupa cum vine la urechea noastra, este mare tulburare. Nu se împaca sotul cu sotia, nu se iubesc fratii; se bat, se judeca, se cearta si este mare neorânduiala.

Si atunci, vazând biata mama atâta zbucium în familia ei, sau tata, sau bunicul, care este mai credincios, pune mâna pe un acatist al Maicii Domnului, îngenuncheaza undeva singur într-o camera si începe a se ruga: "Maica Domnului, linisteste casa noastra, linisteste pe tata, pe mama, pe copii, pe ceilalti si da-le întelegere, dragoste si alinare!"

Si asa s-a dus ura, s-a risipit iutimea, tulburarea, dorinta de razbunare si s-a linistit familia. Datorita cui? Maica Domnului cu mila ei, cu îndurarea ei, a coborât mila lui Dumnezeu peste acele suflete care o cheama în ajutor.

JUDECATĂ! O, JUDECATĂ!

Erau doi oameni gospodari si s-a întâmplat, cum se întâmpla si astazi, ca nu aveau copii. Si ei s-au rugat mult lui Dumnezeu sa le dea copii, cum s-au rugat Sfintii Parinti Ioachim si Ana si altii. Dar Dumnezeu nu le-a dat, poate pentru ca ei n-au avut atâta credinta.

Dupa ce s-au rugat si au vazut ca Dumnezeu nu le da nici un copil, s-au sfatuit, zicând: "Mai femeie, noi avem multa avere si ca mâine vom muri. Hai sa luam un copil de suflet!"

Si s-au înteles amândoi si au luat un copil parte barbateasca si l-au crescut cu mare atentie si l-au învatat

scoala si a venit vremea sa-l casatoreasca. Atunci s-a logodit cu o fata de neam bun, dar care îi cerea multa avere. Când a fost sa se aseze zestrea, ce-i da baiatul fetei, baiatul îi spune tatalui sau:

- Tata, daca m-ai înfiat si numai pe mine ma ai, cui ai sa-i dai averea? Deci, ca sa pot reusi sa iau fata aceea în casatorie, sa-mi dai toata averea în scris mie!

Mama s-a învoit, ca stia ca are avere multa, dar tatal sau, mai prudent, si ca barbat, a zis:

- Ba nu, mai baiete! Este adevarat ca am avere multa si am sa ti-o dau tie toata. Dar eu am sa fac cu tine un act cu clauza. Jumatate din avere ti-o dau acum, iar jumatate dupa moartea noastra. Tot tie îti ramâne, dar cât voi trai, voi avea si eu jumatate, ca nu cumva pe urma sotia ta sau fiii tai sa-mi zica: "Du-te de aici, ca n-ai nici un drept!" Sa stiu ca am si eu avere!

Ce s-a întâmplat? Baiatul, vrând-nevrând, a trebuit sa primeasca. Dar satana i-a pus în inima acest gând: "Stii ce sa faci daca îti da toata averea numai dupa moarte? Omoara-l mai repede si apoi îti ramâne tie toata averea!"

Dar el, daca ar fi avut constiinta si frica de Dumnezeu si s-ar fi dus la un duhovnic sa se spovedeasca, ar fi scapat de gândul cel rau. Caci, oricând îti spune satana sa faci ceva, daca te-ai spovedit, ai scapat de gândul cel rau. Ca asa cum sarpele, când iese din gaura, fuge, tot asa fuge din inima si gândul celui ce se spovedeste sincer. Caci spune Sfântul Antonie cel Mare ca de nimic nu se bucura satana mai tare, decât de omul care îsi ascunde gândurile sale.

Deci el avea de gând sa-l omoare pe tatal sau, dar n-a spus nimanui. Zicea el: "Am sa-l omor, ca dupa aceea o sa-mi ramâna mie toata averea!" Dupa trei ani de la casatorie, într-o primavara, în vremea aratului, a pus împreuna cu tatal sau, cum se întâmpla si astazi, un plug cu patru boi. Si avea tarina lui la marginea unei paduri. Având plugul din lemn, tatal lui a luat barda si s-a dus la tarina sa are. Când au tras la popas, i-a zis satana feciorului sau: "Iata acum, vezi, nu-i nimeni pe lan, ia barda si omoara-l pe tatal tau!"

Si asa a si facut. S-a uitat în stânga si-n dreapta sa vada daca nu-i nimeni. Si când a vazut ca nu-i nimeni, s-a dus si a luat barda de la plug, s-a repezit la tatal sau, care nici nu se gândea la asa ceva, si i-a taiat capul. Apoi l-a luat de par, l-a dus în iarba la marginea padurii, a dus si trupul si cu un lemn de la plug a facut o groapa, l-a acoperit si a pus iarba pe deasupra.

Dupa ce l-a ucis pe tatal sau, fiindca pâna seara mai era o bucata de vreme, a mânat boii singur. Seara s-a dus acasa si a început s-o ia la ocara pe maica-sa si pe femeia lui:

- Dar ce-a facut tata acasa, ca m-a lasat singur cu plugul pe ogor?

Femeile au raspuns:

- Mai omule, n-a venit tatal tau acasa!

- Ei, uite, m-a lasat singur cu patru boi sa ar si-i tare greu singur!

Sa vedeti pâna la urma ce s-a întâmplat! Au asteptat sa vina batrânul de la câmp. A asteptat si maica-sa si femeia lui, dar de unde sa mai vina? A trecut o luna, doua, si toata lumea spunea în sat: "Mai, barbatul cutareia nu mai vine! S-a pierdut omul acela. Ce s-o fi facut? S-a spânzurat, s-a înecat, ce s-a întâmplat cu el?" Nimeni nu banuia ca l-a ucis feciorul sau. Dar iata ce s-a întâmplat.

Sângele dreptului nu se ascunde, cum nu s-a ascuns sângele lui Abel. Acest om care a ucis pe tatal sau a început sa slabeasca. Nu mânca, nu bea, nu dormea. Se tot uita asa într-o parte. Întorcea capul si iar se uita în acea parte si privea speriat în toate partile.

Stiti de ce se uita? Oriunde privea, îl vedea pe tatal sau cu capul în mâna si auzea un glas: "Dragul tatei, pentru ce m-ai omorât?" Daca se uita în castronul cu mâncare, îl vedea acolo cu capul în mâna; daca se culca pe perna, îl vedea acolo cu capul în mâna; daca se ducea pe drum, îl vedea si se speria; se uita în alta parte, dar auzea iarasi glasul: "Dragul tatei, pentru ce m-ai omorât?"

Si cu frica aceasta a trecut un an. Vazându-l mama si sotia lui tulburat, au priceput si au zis: "Omul asta are ceva pe constiinta! Mare lucru de nu l-a omorât el pe tatal sau!" Într-o seara îl iau ele amândoua cu blândete:

- Mai omule, de când a disparut tatal tau te vedem tot tulburat! Nu prea manânci, nu prea dormi! Parca esti speriat. Ai slabit, te-ai uscat! Ce ai? Daca ai ceva pe constiinta, spune macar la un duhovnic, ca tu ori ai sa înnebunesti, ori ai sa mori!

- Nu pot sa va spun voua! Dar vreau sa merg la o manastire, ca sa ma spovedesc!

Si l-au dus la o manastire, mama si sotia lui, unde era un sihastru. Duhovnicul l-a întrebat de ce este asa speriat si slab si ce are pe constiinta, iar el a zis:

- Parinte, eu am omorât pe tata, ca sa obtin de la el averea pe care trebuia s-o mostenesc. De atunci nu mai pot nici dormi si nici mânca! Atâta mustrare de cuget am si o spaima mare, ca unde ma uit, îl vad pe tata cu capul în mâna si tot zice asa: "Dragul tatei, pentru ce m-ai omorât?"

- Ei, fiule, a zis duhovnicul, aceasta-i mare crima si trebuie canon aspru! Du-te acasa si timp de sapte ani de zile sa nu manânci decât o data în zi dupa apusul soarelui, mâncare fara untdelemn, si sa faci câte 500 de metanii pe zi. Dupa sapte ani sa vii la mine iar!

S-a dus acasa si a spus femeilor:

- Timp de sapte ani de zile sa-mi faceti mâncare de post. Dar nu numai atât, ci nici cu ulei, cum este în Postul Mare, miercurea si vinerea.

Atunci au înteles ele ca i-a dat canon aspru pentru ca a ucis pe tatal sau, dar el tot n-a vrut sa spuna mamei si sotiei sale. Si îsi luase camaruta lui si traia în curatie, ca nu i-a mai trebuit nici femeie, nici nimic. Post si rugaciune si plângere si suspine si metanii, sa îmblânzeasca pe Dumnezeu pentru urgia care o avea asupra lui.

Dupa un an - doi, tatal sau aparea tot mai rar. Când a ajuns la sapte ani, tatal lui aparea cu capul în mâna, cam la 2-3 saptamâni, dar tot mai aparea. El se învatase cu postul si avea si la mâini si la picioare bataturi de la canon, de câte mii de metanii a facut.

Si plângea omul si se ruga si postea. Iar la sapte ani s-a din nou la duhovnic si i-a zis:

- Parinte, eu sunt acela caruia mi-ati dat canon sapte ani.

- Ei, tu esti, fiule? Ai facut canonul?

- L-am facut, parinte!

- Mai vine tata cu capul în mâna?

- Mai vine, parinte, dar mai rar, si multumesc lui Dumnezeu ca mai pot dormi un ceas-doua noaptea, ca atunci nu puteam si eram sfarâmat.

Atunci i-a zis duhovnicul:

- Du-te acum unde l-ai îngropat si asculta daca se mai aude vocea lui. De vei auzi ceva, vino sa-mi spui si apoi stiu eu ce are sa fie cu tine!

Deci s-a dus unde stia ca l-a taiat si l-a îngropat pe tatal sau. Dar, cu câteva sute de metri, înainte de a ajunge la marginea padurii, a auzit un glas din iarba care striga asa: "Judecata! O, judecata!" Si din ce se apropia, glasul acela se auzea tot mai tare. Iar când a ajuns mai aproape, l-a cuprins spaima mare, atât de tare striga tatal sau: "Judecata! O, judecata!"

Deci s-a întors înapoi si a venit la duhovnicul manastirii, aproape iesit din minti, de mare spaima.

- Ce-ai patit, fiule?

- Vai de mine, parinte! M-am dus acolo unde l-am îngropat pe tata, dar când m-am apropiat, am auzit un glas care striga asa: "Judecata! O, judecata!" Cu cât ma apropiam, cu atât striga mai tare. Iar când am ajuns foarte aproape, m-a cuprins spaima si m-am întors. Oare ce sa fie asta, parinte?

Si a zis duhovnicul:

- Fiule, tatal tau cere judecata lui Dumnezeu asupra ta! Dar nu stiu un lucru: daca cere judecata în lumea aceasta sau în cealalta. Deci, bine ar fi sa fii judecat în lumea aceasta!

- Parinte, dar de unde am sa stiu eu aceasta?

- Iata, fiule. Daca judecata lui Dumnezeu te va ajunge în lumea aceasta, are sa fie bine. Ai sa tragi un necaz mare si ai sa scapi în cealalta lume; te duci acolo la bine. Iar daca judecata lui Dumnezeu te urmareste dincolo de mormânt, este mult mai greu! Fiule, acum du-te acasa si daca pe drum nu vei pati nimic, mai fa un an de zile canon si apoi vino iar la mine! Iar daca ai sa întâlnesti un necaz mare în drumul acesta spre casa, sa-l rabzi cu mare barbatie de suflet, ca prin necazul acela ai sa te curati si ai sa scapi de osânda pe care o ai asupra ta, ca ai fost ucigas de tata!

Deci a plecat omul îngândurat. Dar de la manastirea aceea pâna la satul lui, trebuia sa treaca printr-un târg. Si femeia lui, când a plecat el de acasa, i-a spus asa:

- Mai omule, din cauza ta, ca tu nu manânci nici carne, nici oua, nici brânza, si noi ne-am uscat. (Ca asa se întâmpla în casa. Când nu manânca unul de dulce, nu manânca nici ceilalti; iar când în casa tin toti si numai unul manânca de dulce, nu se prinde de el, de parca ar mânca iasca). Tu daca ai sa treci prin târg, te rugam adu-ne o bucata de carne sa facem putina zeama, macar acum, ca n-am mâncat de sapte ani si am uitat de gustul ei.

Caci din cauza lui ca postea de atâtia ani, se uscasera si mama-sa si femeia; mâncau ele, dar vai de ele cum era mâncarea aceea.

De aceea, trecând el prin târg, si-a adus aminte si s-a dus la un macelar. Dar era spre seara si se vânduse toata carnea si nu mai era pe taraba acolo decât un cap de oaie, zvântat bine. Deci a împa-chetat capul cel de oaie zvântat bine, a platit, l-a pus în traista si a apucat-o pe o ulita a târgului care urca la deal. Mergând la deal, ce s-a întâmplat? A început sa curga din traista sânge mult, fierbinte, pe drum. Si oamenii, când au vazut, au zis:

- Stai, omule! Ce ai în traista? Ai taiat un porc? Ce-i, ca uite, în urma ta curge dâra de sânge?!

Iar el a zis:

- Da' de unde! Am cumparat un cap de oaie si acela n-avea sânge! De unde sa fie?

Si când s-au uitat oamenii în traista lui, ce cre-deti ca era? Capul tatalui sau, proaspat taiat, atunci. Iata ca

judecata lui Dumnezeu l-a ajuns! Când l-au vazut oamenii, au chemat politia: "Oameni buni, veniti ca un om a taiat capul altuia si-l duce în traista!"

S-a adunat lumea de mirare mare:

- Mai ucigasule, dupa ce l-ai taiat, îl mai si duci pe drumul mare? Cum ai avut tu curajul asta?

Dar el, când a vazut ca judecata lui Dumnezeu l-a descoperit, a zis:

- Stati, oameni buni, ca va spun adevarul! Cu adevarat sunt ucigas! Cu adevarat m-a ajuns judeca-ta lui Dumnezeu, dar nu l-am taiat acum.

Si mai adunându-se câtiva oameni, l-au cunoscut si au zis:

- Asta-i tatal sau!

- Asa este, dar nu l-am taiat acum, sunt opt ani de atunci.

- Ei, tu crezi ca poti minti lumea? Dar capul este taiat acum, numai ca nu vorbeste!

Atunci el a fost nevoit sa spuna adevarul si s-au dus cu totii la locul unde l-a taiat. Si când au sapat, l-au gasit pe tatal sau îngropat si putred, dar fara cap. Capul îl pusese îngerul în traista la el si a facut din capul cel de oaie, capul tatalui sau. Si atunci s-au încredintat toti ca l-a ajuns judecata lui Dumnezeu.

Si era atunci pedeapsa dupa lege, cap pentru cap, si i-au spus:

- Baiete, pregateste-te sa pui capul tau pentru capul tatalui tau!

Dar duhovnicul a spus:

- Dati-mi voie sa-l spovedesc si sa-i citesc o dezlegare!

Iar el, când a vazut pe duhovnic lânga dânsul, a cazut cu lacrimi si a început a plânge cu toata puterea si a zis:

- Parinte, nu ma lasa!

Dar duhovnicul i-a zis:

- Fiule, nu te teme! Ti-am spus ca daca ai sa patesti un necaz mare în drumul acesta, are sa te ierte Dumnezeu! Deci ai sa ai bucurie mare, ca îti rasplateste pentru pacatul tau în lumea aceasta.

Si l-a spovedit preotul în fata tuturor si l-a împartasit cu Preacuratele Taine si a zis celor ce tineau sabia:

- Împliniti porunca voastra, ca eu mi-am facut partea mea fata de acest suflet!

Si când a fulgerat sabia, a cazut capul lui într-o parte, chiar în locul unde omorâse pe tatal sau. Iar când a cazut capul pe brazda, un porumbel alb a zburat de pe umarul lui si s-a ridicat la cer.

Si asa acest tânar, dupa atâtia ani de pocainta, pâna nu a platit cu sângele sau, sângele tatalui sau, nu a fost iertat.

*

Vedeti, fratilor, pentru o ucidere câta pocainta, câte lacrimi, câte metanii, câta durere, câta întristare si tot

nu a fost iertat, pâna n-a dat capul sau pentru tatal sau! Deci, bagati de seama ca fiecare prunc, fiecare copil, este un om, un om desavârsit, înca de atunci de când s-a zamislit, ca asa a lasat Dumnezeu. Deci sa nu va ucideti copiii, ca sa nu va ajunga osânda Dreptului Judecator.

POTOPUL CU APĂ ŞI POTOPUL CU FOC

Iata potopul cu foc pe care îl vedeti anuntat în ziare, vine si bate la usa. Nu vom putea scapa, ca va veni fara veste ca fulgerul cerului, asa cum spune Mântuitorul: Privegheati si va rugati, ca nu stiti ziua, nici ceasul în care va veni Fiul Omului!

Precum în vremea lui Noe oamenii mâncau, beau, cumparau, sadeau, se maritau si se însurau, pâna a intrat Noe în corabie si a venit apa si i-a înecat pe toti, asa va fi si venirea Fiului Omului. Însa atunci a venit apa, de i-a înecat, dar acum nu vine apa, ci focul. Ce fel de foc? Nu-i de asta cu lemne pe care-l facem noi. Este foc de miliarde de ori mai puternic.

Bomba atomica are peste zece milioane de grade Celsius, iar otelul, la 1400 de grade, curge ca apa. Gânditi-va ce-i acolo! Bomba cu hidrogen, este de 20 de ori mai puternica decât bomba atomica. Iar cea cu neutroni îti lasa copacii înfloriti si iarba, numai pe tine te omoara.

Stiti dumneavoastra ce vine asupra noastra? Poate n-am crede ce spune presa. Dar ce spun ziarele acum, au spus Sfintii Prooroci cu mii de ani înainte, ca lumea se termina prin foc. Cu mii de ani au spus.

Toate încarcaturile atomice care sunt pe glob, pot distruge 300 de miliarde de oameni odata, si noi suntem 5 miliarde. Stiti dumneavoastra ce vremuri traim noi? Noi suntem cei de pe urma! Ar trebui numai sa plângem în toata ziua, dar nu simtim! Traim în nesimtire, ca asa au trait si cei dinainte de potop!

Când patriarhul Noe a primit porunca de la Dumnezeu sa faca corabia, el atunci era de aproape 500 de ani. Si a lucrat la corabie 125 de ani, ca i-a aratat Dumnezeu cum s-o faca. Si a facut corabia pe un podis mare de munte, cu bani de la îngeri, ca Noe primea saci cu bani de aur ca sa plateasca, pentru ca erau atâtia lucratori.

Corabia daca avea 30 de coti înaltime si trei rânduri de poduri, cum i-a spus Dumnezeu, când veneau tinerii si îl vedeau pe Noe ca face o sala asa mare si tocmai în vârful muntelui, pe un podis, ziceau: "Ehei, mos Noe, tare-i buna de sala de teatru asta! Ce dans o sa facem noi aici! Asta-i buna de dans, ca-i larga. Aici încape multa lume!"

Dar Noe le spunea: "Dragul tatei, mai baieti, vine potopul, vine prapadul!" Dar ei râdeau. "Auzi, mai, mosul Noe a înnebunit! Cica are sa vina potopul!"

Sute de muncitori lucrau la corabie, tâmplari, fierari, zidari, fiindca era mare tare. Noe lua bani de la îngeri si-i platea în fiecare seara cinstit. Si ei nu lucrau din convingere ca vine potopul, ci pentru bani.

Când s-a terminat corabia - 125 de ani s-a lucrat la dânsa, nu asa -, gânditi-va câte rânduri de poduri avea. Ca în pântecele acelei corabii trebuia sa pazeasca Dumnezeu toate semintiile vietuitoarelor din lume, afara de cele din apa; nu numai oameni, ci toate fiarele, toate vietuitoarele, câte sapte perechi din cele curate si câte o pereche din cele necurate.

Când s-au terminat toate, se arata Dumnezeu lui Noe:

- Noe, ai terminat corabia?

- Da, Doamne, am terminat-o.

- Sa stii ca trebuie sa bagi în corabie din toate cele curate de sub cer câte sapte perechi si din toate cele necurate, câte o pereche.

- Doamne, dar eu cum am sa adun din toate animalele aici, si elefanti si balauri si girafe si tigri si leoparzi si pantere si lei?

- N-ai tu grija asta! Tu ia o toaca de lemn de paltin - asta-i simbolul toacei - si toaca în jurul corabiei de trei ori în trei zile si au sa vina toate gramada. Tu deschide usile corabiei, si fiecare are sa intre în corabie linistit.

Când a tocat au venit din toate animalele: pasari, balauri, girafe, lei, tigri, lupi, mistreti. Leul statea lânga miel, si nu se gândea sa-l manânce, caci toate simteau mânia lui Dumnezeu care avea sa vina. Balaurul statea lânga om si nu l-a vatamat; taurii, leoparzii, tigrii, toate erau blânde; uliul, vulturul care rapeste a stat lânga puisorii de gaina.

Pe toate le-a îmblânzit puterea lui Dumnezeu, caci toate simteau mai mult decât oamenii ca vine potopul.

Când au intrat toate, îngerul a încuiat corabia si i-a spus lui Noe:

- Intra tu, sotia ta, feciorii tai si nurorile tale, ca de acum începe potopul. În corabie sa stati la rugaciune!

Toaca a fost primul semn ca sa intre toata lumea în corabie, toate dobitoacele si toate pasarile. Si au intrat în corabie si când a început ploaia, n-au început sa cada picaturi, ca acum; ci s-au deschis jgheaburile cerului si curgeau râuri din nori. Râuri. Si a plouat 40 de zile si 40 de nopti si corabia s-a ridicat pe apa.

Aceia care râdeau mai înainte si ziceau ca co-rabia este buna de dans, ca-i buna de sala de teatru, si ca mosul Noe a înnebunit, ca face o corabie asa mare, înotau si strigau:

- Mos Noe, da-ne drumul, ca murim. Ne înecam!

- Dragii mei, nu cereti de la mine. Îngerul Domnului a încuiat corabia!

Veneau si lucratorii.

- Da-ne drumul sa intram, ca noi am lucrat!

- Ati lucrat, dar v-am platit. N-ati lucrat din convingere ca vine potopul. Ati lucrat pentru bani.

Asa si aceia care fac serviciu la biserica, dar nu-si fac datoria. Si-au luat plata pe pamânt. Daca n-ar fi cum se cade, tot în iad se duc, ca-i preot, ca-i dascal, ca-i om de rând.

Si s-a ridicat corabia lui Noe deasupra tuturor muntilor. Muntii Himalaia, care sunt cei mai înalti, au peste 8800 de metri, i-a acoperit apa. Dupa sase luni, au început sa se retraga apele si sa se vada vârful muntilor celor mai mari din lume. Gânditi-va ce era acolo! Lumea, cât a putut, a fugit la munti. S-au tot suit. He, hei! S-au dus. S-au înecat si muntii si copacii. Toate…

Iar dupa ce s-au retras apele, corabia a poposit pe muntele Ararat, aproape de Armenia, lânga Caucaz, ca s-a vazut vârful muntelui. Acolo s-a oprit.

Si n-a iesit Noe din corabie. Dupa noua zile Noe a dat drumul la un porumbel, sa vada daca da de pamânt. Porumbelul a zburat si a vazut ca n-are de ce se agata si a venit iar la Noe. Si a dat drumul la un corb. Corbul a gasit niste hoituri, simbolul omului pacatos. Nu s-a mai întors corbul nici în ziua de azi.

Porumbelul, când i-a dat drumul a doua oara, s-a întors cu o mladita de maslin în cioc. Si atunci Noe a

coborât din corabie si a adus mai întâi jertfa de multumire lui Dumnezeu. Când a adus jertfa de multumire, ploile încetasera, si deodata a aparut un curcubeu si a auzit glasul lui Dumnezeu: "Nu te mai teme, Noe, acesta-i semn de legatura vesnica între Mine si neamul omenesc. Curcubeul Meu va straluci pe cer totdeauna, când vor înceta ploile". Prima data s-a aratat curcubeul când a iesit Noe din corabie.

Apoi s-a înmultit lumea dupa potop. S-a înmultit foarte. Si când au trecut de la potop 755 de ani, s-a facut "Turnul Babel", unde este acum Irakul. Acolo este si Babilonul si Turnul Babel si amestecarea limbilor. În locul acela a fost si Avraam si Daniil si cei trei tineri si poporul evreu în robie.

Stiti voi câta legatura are locul acela cu Biblia?

Acolo a fost Raiul. De la potop s-a ridicat Raiul în vazduh catre rasarit. Râurile de acolo, Tigrul si Eufratul, izvorau din Rai, cum spune în Biblie, ca era Raiul pe pamânt. Pentru pacatele oamenilor s-a ridicat în vazduh. Raiul era de câteva zeci de ori mai mare decât Europa!

Tot acolo a fost Turnul Babel, facut de Nimrod, împaratul Babilonului. Singurul urias care s-a nascut dupa potop si a împaratit în Babilon 56 de ani si a fost cel mai necredincios împarat. El a zis ca nu se teme ca mai vine un potop, si a zidit turnul Babel pe un loc înalt. Era tot pamântul o limba. Nu exista neamt sau rus sau român, cum zice Scriptura: Si era tot pamântul o limba si un neam.

"Hai sa zidim turn împotriva lui Dumnezeu si când va veni potopul, sa fie mai înalt, sa nu poata ajunge apa". Auzi, nebunul! S-a suit apa mai sus decât Himalaia, si el credea ca poate scapa de potop.

Multi s-au temut de Nimrod, dar daca nu zideau, îi omora. Era foarte aspru. Numai unul, Eves, când a vazut ca-l pune sa faca turn, a luat 4000 de barbati, femei si copii si a fugit în munti si s-a ascuns. Si a zis: "Nu! Eu împotriva lui Dumnezeu nu fac! Daca vrea El, ridica apa pâna la nori, ca la Dânsul n-are limita puterea!"

Din acel popor se trag evreii. Din acela s-a tras neamul haldeilor. Din acela s-a tras si Avraam. Avraam a fost al unsprezecelea patriarh de la Sim, feciorul lui Noe. Si vezi neamul cel ales - din care si noi, dupa credinta, suntem - l-a ales Dumnezeu din acei care n-au vrut sa faca turn.

Dar i-a lasat Dumnezeu sa faca turn si apoi s-a pogorât. Sa ne pogorâm, sa le amestecam limbile.

Noi suntem niste furnici înaintea Lui. Ce-i pamântul! Nu auzi ce spune Isaia? Doamne, Tu ai facut pamântul ca pe o nimica, si toate popoarele lumii înaintea Ta sunt ca o picatura din cada.

Asta suntem înaintea lui Dumnezeu! Nimica!

Însa i-a lasat sa faca turnul. Când S-a pogorât Dumnezeu, Nimrod era pe lânga turn. Si la un cutremur mare, turnul s-a risipit pe jumatate si l-a prins si pe Nimrod. Acolo i-a fost moartea! Iar celorlalti li s-au amestecat limbile. Unul cerea lopata, celalalt îi dadea scânduri, unul cerea scara, celalalt îi dadea ciocanul. Si nu se întelegeau.

Si s-au facut de acolo 72 de perechi; 72 de neamuri. Si s-au raspândit pe fata pamântului numai care se întelegeau, doi-trei. Si s-au înmultit. Si când se întâlneau dupa vreo suta, doua de ani, nu se mai cunosteau. Fiecare era cu limba lui, si se luau la bataie. Asa au început razboaiele!

De acolo a fost amestecarea limbilor. Vedeti în Biblie toate. Era tot pamântul o limba si un neam, înainte de Turnul Babel.

Acolo a fost Avraam în Haldeia. Când vei auzi de Haldeia, de Asiria si de Babilon, acolo este. Aici a fost Avraam, aici a fost Lot; aici a fost Daniil aruncat în groapa cu lei; aici au fost cei trei coconi: Anania, Azaria si Misail, care i-a ars împaratul Nabucodonosor în cuptor de arama.

Acolo a fost în robie poporul evreu 70 de ani. Acolo a murit Ieremia. Irakul este cea mai veche tara din lume. Are mare legatura cu cele mai mari evenimente din lume de dupa potop. Acolo a fost si Raiul, din care a cazut Adam, si dupa aceia s-a ridicat în vazduh spre rasarituri.

CE VREȚI SĂ VĂ FACĂ VOUĂ OAMENII, FACEȚI ŞI VOI LOR ASEMENEA

Desi acest verset este atât de scurt, pe atât are mai înalta si mai desavârsita învatatura pentru mântuirea sufletelor omenesti. În aceasta Evanghelie se cuprinde toata mântuirea omului, pe scurt, caci ea ne învata iubirea de vrajmasi. Nici un învatator de lege de mai înainte n-a adus în lume o învatatura asa de desavârsita pentru mântuirea oamenilor, ca cea cuprinsa în cuvântul Evangheliei, care zice: iubiti pe vrajmasii vostri. Aceasta porunca este data de însasi întelepciunea si Cuvântul lui Dumnezeu, de Domnul Dumnezeu si Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pentru noi pacatosii si pentru a noastra mântuire.

Noi ne gândim ca este cu neputinta a se duce la îndeplinire cu lucrul învatatura acestei Evanghelii. Dar nu este asa. Nu este asa.

Bunul si Preasfântul Mântuitor, niciodata n-a spus vreo învatatura în lume care sa nu se poata împlini de oameni. Caci El, fiind Dumnezeu desavârsit, stie adâncul neputintei firii omenesti.

Si cum a început El sa învete aceasta înva-tatura a iubirii de vrajmasi? Prin cuvintele: Precum voiti sa va faca voua oamenii, faceti si voi lor asemenea. Iata cât de mare adevar si cât de mare dreptate se gaseste aici.

Omule, vrei tu ca altul sa-ti fure lucrul tau? Sau sa te ocarasca, sau sa te necinsteasca, sau sa se razbune, sau sa-ti faca alt rau? Deci, daca nu vrei, nu fa nici tu la altul!

Eu nu vreau ca altul sa ma vorbeasca de rau; deci nu trebuie sa-l bârfesc nici eu! Eu nu vreau ca altul sa ma dusmaneasca; deci nu trebuie sa-l dusmanesc nici eu! Eu nu vreau ca altul sa-mi fure din gradina mea sau din via mea; deci nu fur nici eu de la altul! Eu n-as vrea ca cineva pe copilul meu sa-l batjocoreasca în public; sa nu fac nici eu asa. Eu n-as vrea niciodata, când ma duc undeva sa ma treaca cineva cu vederea, ci as vrea sa-mi zica buna ziua, sa ma cinsteasca si sa-mi dea atentie; deci sa fac si eu tot asa!

Iata masura dreapta pe care n-o poate tagadui nimeni; ce voiesc sa-mi faca altul, sa-i fac si eu lui si atunci se pastreaza calda toata dragostea de aproapele si dreptatea lui Dumnezeu.

Dupa ce a aratat Mântuitorul aceasta dreptate si aceasta cumpana a Evangheliei, a trecut la o învatatura si mai desavârsita. Adica sa iubim, nu numai pe prieteni, ci si pe oricare om, fie chiar si pe vrajmasi. Caci auziti ce zice: Daca iubiti pe cei ce va iubesc, ce dar este voua? Si pacatosii fac acelasi lucru. Si daca dati împrumut celor de la care nadajduiti sa luati înapoi, ce dar este voua? Ca si pacatosii dau cu împrumut, ca sa primeasca înapoi întocmai; adica aceia dau împrumut, dar cu împrumut, ca sa primeasca înapoi întocmai cât dau.

Se spune în continuare la paragraful de mai sus al Evangheliei: iubiti pe vrajmasii vostri si faceti bine si dati cu împrumut fara sa nadajduiti ceva în schimb, si rasplata voastra va fi multa si veti fi fiii Celui Preaînalt, ca El este bun si cu cei nemultu-mitori si rai.

Acela ne-a spus sa facem altora, ceea ce vrem sa ni se faca noua. Iar aici a spus ceva mai înalt. A spus nu numai atât, ci sa faci bine celui care te uraste, sa iubesti pe acela care te dusmaneste pe tine. Si Apostolul ne învata în chip asemanator, sfatuindu-ne ca nu se biruieste raul cu rau, ci raul se biruieste cu binele.

Dar noi pacatosii zicem: Cum sa binecuvintez sau cum sa-l iubesc pe acela care ma ocaraste si ma bate si

ma vatama si pururea ma ponegreste? Cum sa-i fac eu bine aceluia? Deci zicem ca este cu neputinta aceasta. Ca nu pot eu sa-l mai iubesc pe acela care mi-a dat o palma, sau m-a ocarât sau mi-a luat ceva, sau m-a batjocorit, sau m-a vorbit de rau fata de altul.

Da, asa este! Noi nu putem, pentru neputinta noastra. Dar sa nu credeti ca lucrul este în orice fel cu neputinta. Lucrul este cu putinta prin Dumnezeu, Care ne sta pururea în ajutor, daca noi ne silim. Cu puterea noastra nu putem face nimic bun. Dar cu puterea lui Dumnezeu, toate se pot. Caci zice Mântuitorul: Toate sunt cu putinta celor ce cred.

Daca porunca aceasta înalta n-ar fi împlinit-o nimeni în Legea Darului si nici mai înainte de ea, am putea socoti aceasta învatatura peste putinta. Pagânii si alte popoare necrestine spun ca este cu neputinta sa iubim pe cel ce ne face rau. Dar noi nu avem dreptul sa zicem aceasta!

Iata ca în Legea Veche David iubea pe Saul, si când auzea ca acesta a cazut la pamânt, ca îl muncea duhul cel necurat, David mergea la vrajmasul sau Saul, la Saul care-l prigonea si cauta sa-l omoare, se ducea si-i cânta psalmi. Si duhul cel rau, auzind puterea psalmilor, se ducea de la Saul, care se linistea.

Dar când se scula de jos, întreba unde-i David si punea mâna pe sulita sa-l omoare. Si de trei ori a lovit cu sulita în perete, socotind sa-l omoare pe David, pe doctorul lui. David îl facea sanatos, izba-vindu-l de dracul care-l muncea fara odihna, iar el se lupta cu binefacatorul lui, ca sa-l omoare.

Dar David si-a aratat dragostea fata de vrajmasul sau si alta data. Când dormea Saul în pustiul Zif si ostirea lui dormea cu dânsul, David a gasit pe Saul în pestera, unde dormea. Si Abisai, un general din oastea lui David îl sfatuia: Acum Dumnezeu a dat pe vrajmasul tau în mâinile tale; îngaduie-mi deci sa-l pironesc de pamânt cu sulita.

Dar auzi ce spune David: Sa nu-l ucizi, caci cine va ridica mâna asupra unsului lui Dumnezeu si va ramâne nepedepsit? Ca Saul era uns ca împarat.

S-a dus David la capul lui Saul si i-a taiat numai o bucata din haina, ca sa stie ca a fost aproape de el. Si i-a crutat viata, zicând: Ma tem de Dumnezeu sa fac rau celui ce vrea sa-mi ia viata!

Si asa David, înainte cu vreo mie de ani de Legea Darului, a împlinit aceasta Evanghelie, adica a iubit pe vrajmasul sau. Saul îl cauta cu 4000 de ostasi pe David în toate partile Palestinei ca sa-l omoare, sa-i ia viata, iar acela, când l-a avut în mâna lui, i-a crutat viata spunând: "Nu, Doamne fereste! Nu-i voi face rau, ca este unsul Domnului". Vezi dragoste de vrajmasi împlinita înainte de Legea Darului?

Dar Moise, nu tot asa a facut? Poporul cârtea împotriva lui si se razvratise împotriva lui Dumnezeu, abatându-se la idolatrie. Iar când i-a spus Dumnezeu: Eu ma uit la poporul acesta si vad ca este popor tare la cerbice. Lasa-Ma, dar acum sa se aprinda mânia Mea asupra lor, sa-i pierd! Moise a zis: O, Doamne, rogu-ma acum, de vrei sa le ierti pacatul acesta, iarta-l; iar de nu, sterge-ma si pe mine din cartea Ta, în care m-ai scris. Adica vreau sa mor mai bine eu, decât sa piara poporul, cu toate ca ei m-au amarât si au cârtit împotriva mea si putin a fost sa nu ma ucida cu pietre la Rafidin, pentru ca i-am scos din Egipt.

Iata cum aceasta porunca evanghelica, care ne pare cu neputinta noua, pacatosilor, au împlinit-o alti alesi ai lui Dumnezeu, cu mii de ani înainte de venirea Mântuitorului în lume!

Dar Arhidiaconul Stefan, usa mucenicilor, cea dintâi oaie a lui Hristos care a mers în urma Lui, cum a murit? Aceia îl ucideau cu pietre, iar el, facând rugaciuni, a îngenunchiat si când îl loveau cu bolovanii, vazând ca se sfârseste, a zis cu glas mare: Doamne Iisuse, primeste duhul meu si nu le socoti lor pacatul acesta. Si zicând acestea a adormit. Si asa sluga cea buna s-a dus dupa Stapânul Hristos.

Vedem multe pilde si în Vechiul si în Noul Testament, care dovedesc ca multi alesi ai lui Dumnezeu au împlinit aceasta Evanghelie, cu desa-vârsire, înca din vechime.

Apostolii, ce spun? Când erau huliti si prigo-niti, raspundeau prin vorbire de bine si mângâiere. Si nici unul nu se razbuna cu rau, ci biruiau raul cu binele. Deci si ei împlineau aceasta porunca a Evangheliei.

Iar Mântuitorul nostru Iisus Hristos a împlinit-o mai înainte de toti cei din Legea Darului. Caci atunci când era pe Sfânta Cruce rastignit, se ruga pentru aceia care îi bateau cuie în mâini si picioare si zicea: Parinte, iarta-le lor, ca nu stiu ce fac! Deci Mântui-torul si cu cuvântul si cu fapta ne-a învatat ca putem sa iubim pe vrajmasi.

Dumnezeu, daca n-ar face acest lucru cu oamenii si cu popoarele de pe fata pamântului, n-ar mai fi nici un om pe tot globul. Oare cum ploua El peste toate popoarele pamântului care n-au cunoscut pe Dumnezeu? Cum ploua El peste crestinii, care numai cu numele sunt crestini, si-L rastignesc în toata clipa cu faradelegile lor? Îl înjuram, Îl batjocorim, Îl hulim, ne abatem de la credinta la ura; cum ploua peste noi?

Ar trebuie sa ploua numai în gradina celui ce-L cinsteste pe El; ar trebui sa rasara soarele numai peste cei drepti, iar la ceilalti, la pacatosi, sa fie întuneric.

Dar nu este asa! Dumnezeu, fiind prin fire prea bun si prea milostiv, rasare soarele Sau si peste cei buni si peste cei rai si ploua si peste drepti si peste nedrepti.

Daca Dumnezeu s-ar judeca cu oamenii si daca ar aduce mânie în toate zilele pentru pacatele noastre, ar trebuie sa stam mereu fara sa rasara soarele si fara sa avem picatura de apa pe fata pamântului, pentru ca toti si în toata vremea suntem vrajmasii lui Dumnezeu, pentru ca nu împlinim poruncile Lui, si-L urâm si ne împotrivim voii Lui.

Dar Dumnezeu nu face asa si nu tine socoteala de pacatele noastre. În bunatatea Lui cea nemarginita, acopera cu mila si cu dragostea Sa toate neputintele, rautatile si faradelegile lumii.

Dar poate va zice cineva: "Dumnezeu poate face aceasta, pentru ca este Dumnezeu Atotputernic, dar eu sunt om si dupa legea firii eu nu pot sa-l iubesc pe cel ce ma uraste".

Da, nu putem noi, dar poate Dumnezeu. Si noi daca ne rugam Lui si daca ramânem întru El, putem face pururea acest lucru. Caci zice: Ramâneti întru Mine si Eu întru voi…, caci fara de Mine nu puteti face nimic. Daca ne rugam Preasfântului si Preabunului Dumnezeu, El ne ajuta si noua ca sa iubim pe cei ce ne urasc, sa facem bine celor ce ne fac rau, sa binecuvântam pe cei ce ne vatama pe noi.

Daca Dumnezeu a facut aceasta, fiind fara de pacat, noi pacatosii nu trebuie sa ne iubim unul pe altul si sa ne purtam sarcina unul altuia?

Zice Sfântul Maxim Marturisitorul: "Dar poate nu poti sa iubesti pe vrajmasul tau când te simti nedreptatit de dânsul; poate aceasta nu o poti face deocamdata. Dar macar taci, rabda si roaga-te lui Dumnezeu. Macar nu te razbuna pe el si macar în suflet poarta cu întelegere neputinta acestuia în vremea lui de tulburare. Dupa aceea te vei ruga cu lacrimi lui Dumnezeu si-ti va da tie dar si putere sa-l iubesti din toata inima pe cel ce ti-a facut rau. Dar întâi si întâi te roaga!"

Sunt cinci feluri de iubiri. În Evanghelie se vorbeste de dragostea de Dumnezeu si de iubirea aproapelui. Sfântul Maxim spune ca sunt cinci feluri de iubiri si din cele cinci, doua sunt bune, una mijlocie si doua sunt de lepadat.

Cele doua bune sunt: Sa iubim pe Dumnezeu din toata inima si din tot sufletul si din toata puterea, iar pe aproapele sa-l iubim ca pe noi însine.

O alta iubire, este dragostea cea fireasca, pe care o au parintii pentru copii si copiii pentru parintii lor, si dragostea pe care o au fratii si surorile si rudeniile dupa trup între ei, adica de origine fireasca. Aceasta nu este de condamnat, adica nu trebuie sa ocolim, dar nici sa câstigam mare lucru din ea, fiind fireasca si

sadita de Dumnezeu în om.

Apoi mai sunt doua feluri de iubiri: cea trupeasca, când cineva iubeste cu patima pe altcineva; si cea însotita cu iubirea de argint, când cineva iubeste pe altul ca îi da bani sau îi da alta avere. Acestea sunt patimase si sunt de lepadat.

Ba chiar si cea de mijloc este de condamnat atunci când este exagerata.

Ne spun Sfintii Parinti: "Cauta la firea ta, omule, si daca voiesti sa-ti faca altul bine si sa-i fie mila de tine, când esti tulburat si ispitit si necajit, sa-ti fie si tie mila de altul, deopotriva cu tine. Si el este om, si el este ispitit, si el are necazuri, si el are diavoli care îl asupresc, si el are patimi înauntru si în afara!" Deci sa nu-l urasti, ca si tu mâine vei avea aceleasi încercari! Si asa vom învata dragostea de aproapele, daca vom socoti cele ale firii, ca suntem adica de o fire cu dânsul.

Dar sa privim spre noi si spre porunca Evangheliei de astazi. Daca noi nu numai ca nu iubim pe cei ce ne fac rau, nu numai ca nu binecu-vântam pe cei ce ne blestema, nu numai ca nu dam cu împrumut la aceia de la care trebuie sa nu ne gândim sa luam înapoi, ci chiar cautam sa ne raz-bunam numaidecât asupra celui ce ne-a facut rau, atunci nu mai suntem fiii lui Dumnezeu, ci fiii urgiei si ai mâniei lui Dumnezeu! Caci avem în mintea noastra gândul de a ne razbuna pe cel ce ne-a facut rau.

Atunci nu mai este Duhul lui Dumnezeu în noi si nici nu mai este dragostea lui Iisus Hristos în inimile noastre. Ci suntem niste tâlhari, niste ucigasi de buna voie, chiar daca n-am facut ucidere, odata ce pândim sa ne razbunam cu rautate asupra fratelui si cautam sa darâmam slava lui, sau cinstea lui, sau orice din ale lui care sunt date de Dumnezeu. Suntem ucigasi mai înainte de a face ucidere. De ce? Caci ucidem slava si cinstea lui, averea lui si altele ca acestea.

De aceea bine a spus Sfântul Apostol si Evan-ghelist Ioan: Cel ce uraste pe fratele sau, ucigas de om este! Chiar daca n-a ucis cu mâna sau cu batul, caci cu gândul îl uraste si cauta sa se razbune si pândeste pe fratele sau sa-i faca vreun rau.

El este un ucigas în inima sa si de îl va gasi moartea asa, vai si amar! Ca ucigas este si cu ucigasii va avea parte. Daca a murit cineva întunecat la inima si nu a iertat pe fratele sau, nu poate sa primeasca iertare în ziua judecatii si în ceasul mortii. Caci zice Domnul: De nu vom ierta din inima greselile fratelui nostru, nici Tatal nostru cel din cer nu ne va ierta noua greselile noastre!

De aceea sa ne fie mila unul de altul; sa purtam sarcina unul altuia, ca sa împlinim legea lui Hristos, adica legea dragostei care ne porunceste iubirea de vrajmasi.

Pe toti sa-i miluim, pe toti sa-i iertam pentru dragostea lui Hristos.

CELE PATRU ISPITE ALE OMULUI DIN VREMEA MORȚII

Fratilor, vine ceasul cel mai de pe urma, când fiecare din noi avem sa trecem pragul acestei vieti. Va veni moartea azi, mâine, poimâine; nu stim când vine ziua aceea. Vai de noi si de noi în vremea mortii! Spaima va fi mare, caci satana, cum se arata în Razboiul nevazut, toata viata lupta sa ne duca prin pacat la iad, la vesnica munca, dar niciodata nu da atâta lupta ca în vremea mortii.

Sa se stie ca patru sunt asupririle cele mai primejdioase cu care ne da razboi vrajmasul în vremea mortii:

a. întâi este razboiul împotriva credintei;

b. al doilea, împotriva nadejdii;

c. al treilea, împotriva smereniei, cu slava desarta si cu mândria;

d. si al patrulea, cu nalucirile cele de multe feluri si prefacerea slujitorilor nedreptatii în îngeri de lumina.

Sfântul Nicodim Aghioritul ne învata în ce chip trebuie a se lupta cineva împotriva acestor mari asupriri si grele ispite din vremea mortii. Si iata cum:

a. Când vrajmasul va începe a ne da razboi cu mincinoasele lui apucaturi, prin gânduri de necre-dinta în mintea noastra, atunci trebuie sa ne tragem înapoi degraba, de la minte la voire, zicând: "Du-te înapoi, satano, tatal minciunii, caci nu voiesc nici macar sa te aud pe tine, fiindca destul îmi este mie a crede cele ce crede Biserica cea sfânta a lui Hristos".

Si sa nu dam loc în inima noastra gândurilor necredintei, precum este scris de înteleptul Solomon: De se va sui peste tine duhul celui puternic - adica al vrajmasului -, sa nu-ti lasi locul tau. Si daca vrajmasul sarpe îti va aduce îndoiala în ce crede Biserica, nu-l baga în seama si sa nu-i raspunzi. Ci, vazând minciuna si viclenia lui, fereste-te foarte mult de el.

Iar daca esti puternic în credinta si în gândire si voiesti sa-l faci pe vrajmasul de rusine, raspunde-i lui: "Biserica crede adevarul". Si de-ti va zice tie: "Ce este adevarul?" Zi-i lui: "Acela pe care îl crede Biserica". "Si ce crede Biserica?" "Adevarul". "Care adevar?" "Pe care-l marturiseste Biserica" si pururea fii în gând cu rugaciunea catre Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

b. Iar când ne razboieste vrajmasul cu dezna-dejdea, sa ne aducem aminte de mila si bunatatea lui Dumnezeu, Care a venit în lume sa moara pentru noi, pacatosii.

c. Când ne va da razboi cu slava desarta si cu mândria, sa ne socotim ca suntem praf si cenusa si sa punem toate ispravile noastre pe seama lui Dumnezeu. Sa ne cunoastem cu adevarat greutatea pacatelor si a rautatilor noastre, dar sa nu dezna-dajduim de mila lui Dumnezeu, caci auzi ce zice Sfântul Duh prin gura Proorocului David: Mântui-va Domnul sufletele robilor Sai si nu vor gresi toti cei ce nadajduiesc spre Dânsul.

d. Iar daca ne vor da noua diavolii razboi cu nalucirile si prefacerile lor în chip de îngeri de lumina, sa stam tare întemeiati în smerenia cugetului nostru si sa zicem: "Schimbati-va, ticalosilor, în întunericul vostru, ca mie nu îmi trebuiesc vedenii. Nu am trebuinta în acest ceas decât de mila lui Dumnezeu si de milostivirea Lui".

Si chiar de ai cunoaste ca multe din semnele aratate ar fi de la Dumnezeu, întoarce-te de la dânsele si alunga-le de la tine cât poti de departe. Si sa nu te temi ca nu-I place lui Dumnezeu acest lucru si aceasta întoarcere a ta, de o faci socotindu-te nevrednic de acele vedenii.

Asadar, tineti minte, fratii mei, ca acestea sunt armele cele mai de obste pe care obisnuiesc vrajmasii nostri draci a le unelti împotriva noastra în ceasul cel mai de pe urma al mortii. Si fiecaruia îi da razboi dupa placerile si patimile la care îl cunoaste ca este supus mai mult.

Si sa nu uiti a cere cu toata inima, în ceasul acela, ajutorul rugaciunilor Preasfintei si Preacuratei Maici a lui Dumnezeu, si grabnicul ei ajutor te va izbavi si va aduce peste sufletul tau mila ei si îndurarea Preaputernicului Dumnezeu. Amin.

OMUL CA IARBA, ZILELE LUI CA FLOAREA CÎMPULUI

Ia sa-mi spuneti mie unde erati voi cu 100 de ani în urma? Sa-mi spuneti acum repede! Sa vedem. Dar unde o sa fiti peste 100 de ani? Stiti?

Vedeti ca nu stiti nici unde erati, nici unde mergeti? Ce-a spus Mântuitorul Apostolilor? Voi nu stiti de unde veniti si unde mergeti. Eu stiu de unde vin. Eu vin de la Tatal si merg la Tatal.

Deci bagati de seama, noi suntem calatori si straini. Ati vazut la Psaltire? Ca nemernic sunt eu pe pamânt si strain ca si toti parintii mei.

Vezi ca a rasarit soarele? Si stii ca n-are încotro, merge la apus. Asa si noi: îndata ce-am rasarit prin nastere, mergem în fiecare clipa spre groapa. Ziua nasterii da mâna, înca de la nastere, cu ziua mortii, ca nu avem unde calatori. Ne-am nascut ca sa murim. În-telegeti? Lege vesnica pusa de Dumnezeu între oameni.

Daca noi în calatoria asta a noastra facem ceva bun, ne ducem la o bucurie si la o fericire fara margini. Daca în calatoria asta ne legam cu lucrurile lumii si facem rau si murim nespovediti si în pacate, ne ducem la o munca care n-are sfârsit. Dumnezeu ne-a adus în viata tocmai pentru asta, ca sa avem când ne pregati în putina viata pe care o avem pe pamânt.

Ce ramâne pe pamânt? Bogatia? Cinstea? Viata? Tineretea? Bucuriile lumii? Ce este care nu-i vis si umbra?

Nu stii ca mai deunazi erai un copilas? Nu vezi un copilas mic care acum a rasarit? Ati auzit ce spune Scriptura? Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, asa va înflori. A rasarit o floricica; creste floarea mai mare. Apoi gata, se marita, se însoara, numai apare toamna pe cap, cum a aparut la mata si la mine. A început a se înalbi barba, parul. Gata! Patru anotimpuri are viata noastra. Primavara este copilaria; vara este tineretea; toamna este batrânetea. Si iarna gata; este sfârsitul aproape!

Deci asa în felul acesta, gândindu-ne noi ca suntem trecatori si straini, în fiecare zi sa facem ceva bun. Mântuitorul spune în Evanghelie: Nici pentru un pahar de apa rece dat în numele Domnului, nu-ti vei pierde plata ta.

Am sa dau un pahar de apa rece; dar daca pot sa-i dau si altceva, este si mai bine. O bucatica de pâine; daca nu, un banut; daca nu, o mâna de faina; daca nu, un ou; daca nu, ceva în fiecare zi sa te înveti sa dai, ca acolo nu ti le mai fura nimeni.

Si ce facem rau si ce facem bine, le trimitem înainte. Auzi ce spune Evanghelia? Faceti-va voua comori unde furii nu le fura, si rugina nu le strica, si molia nu le roade; ca unde va fi comoara voastra, acolo va fi si inima voastra.

Vezi când mergi la un drum departe? Poate ai sa calatoresti 100-200 de km, femeia îti pune în rucsac de acasa cele ce-ti trebuie de drum: "Mai, omule, ti-am pus schimburi, poate transpiri; ti-am pus mâncare, ti-am pus un cutit, ti-am pus o sticla de vin sau de apa; ti-am pus o lanterna, ti-am pus o lumânare, ti-am pus un chibrit, ti-am pus acolo sa ai un ban de cheltuiala! De toate ti-am pus".

Si când stai la popas, ce gasesti în rucsac? Nu gasesti ce-ai pus? Mult, putin. Poate ti-ar mai trebui multe: "Mai, dar prost am fost! De ce n-am pus eu tot ce-mi trebuie de acasa? Aici n-am de unde sa mai iau. Aici nu-i sotia, nu-i casa, nu-i averea, nu-i nimic".

Asa-i si pe drumul cerului. Ai trimis o metanie cu lacrima, ai trimis o rugaciune, o milostenie, o facere de bine, o rabdare cu multumita în boala în fata lui Dumnezeu; ai trimis o spovedanie curata, ai trimis citirea unor carti sfinte. Ce-ai facut tu pentru suflet, acolo le gasesti.

"Mai, dar eu credeam ca astea s-au uitat!" Nu se uita. Ca de la botez, avem doi îngeri. Avem un înger rau pe umarul stâng si un înger al dreptatii de la ceata stapâniilor din cer pe umarul drept. Unul scrie cele bune; celalalt, cele rele. Nu numai ce-am facut rau, ci si ce-am gândit. El îti da gând rau si daca vede ca-l primesti, scrie. "În ziua cutare, în ceasul cutare, a primit gândurile mele cele rele pe care i le-am dat eu". Si el le scrie acolo.

Când te duci la vami, ai sa întrebi: "Mai, de unde stie asta?" Pentru ca el are scris tot. Dosare, ca asta-i contabil grozav. Scrie tot. Nu poti zice nimic. Ai vazut Sfânta Teodora când trecea prin vami: "Ma minunam foarte când am ajuns la vama betiei, ca dracii îmi aduceau aminte de toate paharele de rachiu si de vin pe care le-am baut în viata mea. În ce zi, unde si cu cine".

Ca dracii sunt putere nalucitoare. Te îndeamna prin cumnati, cumetri, cuscri, nepoti, veri. "Cumetre, dar n-ai baut cu mine? Nu ne-ai pus lautari sa ne cânte? Dar n-ai chiuit si ai batut din palme dupa ce te-ai îmbatat?" Dracii au scris tot.

Ei, daca am sti ce contabili avem cu noi! Vai de mine! Nu ramâne nimic nescris. Da, mama…

SFATURI DUHOVNICEŞTI 3

Se mai pot pune la slujbe mortii care se ard la crematoriu?

Daca s-au pus fara voia lor la crematoriu, se pot pune la slujbe. Pentru ca cei de pe front, când batea artileria si brandurile si aviatia la Cotul Donului, spuneau ofiterii, în 20 de minute, dintr-un regiment de 4000 de oameni, au ramas 12 oameni. Daca i-au ars cu foc si s-au facut scrum, ce-s vinovati ei? Poate ei au murit cu rugaciunea în gura.

Iar daca s-a cerut omul sa-l duca la crematoriu, "Domnule, eu las testament sa ma duceti la crematoriu", acela s-a despartit de Biserica si de slujbele Bisericii, ca n-a vrut sa primeasca rânduiala Bisericii cu înmormântare. Pe acela nu-l poti pune la slujbele Bisericii.

Ce se întâmpla daca a murit omul fara lumânare?

Daca moare omul fara lumânare nu-i nimica. Lumânarea este numai un simbol. Auzi ce spune Mântuitorul în Evanghelie, ca sa arate care-i lumânarea noastra: Asa sa lumineze lumina voastra înaintea oamenilor - si apoi arata care-i lumina - ca, vazând oamenii faptele cele bune ale voastre, sa-L slaveasca pe Tatal vostru Care este în ceruri.

Un om, crestin bun în sat la voi, care nu înjura, nu fura, nu fumeaza, duce viata curata cu sotia, posteste toate sfintele posturi, lunea, miercurea si vinerea; merge la biserica regulat, creste copiii în frica Domnului, acela este o lumina pentru tot satul. "Mai, pe cutare nu l-ai vazut niciodata în crâsma, nu l-ai auzit vreodata înjurând, l-ai vazut totdeauna la biserica, ai vazut copiii lui cum se închina, ai vazut ca-i milostiv, ai vazut ca posteste sfintele posturi, merge la marturisiri cât mai des, este o lumina pentru tot satul". Asta-i lumina. Faptele bune.

Poti sa ai un milion de lumânari, nu-ti ajuta nimic la moarte. Cine le-a aprins lumânarea la cei care au murit pe front? Iata lumina: daca au avut fapte bune, aceea-i lumina.

Lumânarea este un simbol. Daca o aprinzi este bine, daca nu poti, nu-i nimic. Faptele bune merg cu noi, nu lumânarea.

Nu-i o primejdie daca ai murit fara lumânare, este primejdie daca ai murit nespovedit, neîmpar-tasit.

Aceea este primejdia.

Prea Cuvioase Parinte Cleopa, femeile care îsi reteaza parul, îsi fac parul la coafor, poarta pantaloni, îsi pun cercei, poarta bratari, îsi fac unghiile la mâini si la picioare, si se machiaza, calca Sfintele Canoane?

Mai baieti, asta-i semn de necredinta mai întâi. Când pagânii îsi faceau idolii, îi împodobeau.

Bunaoara zeitei Nemzida, îi puneau un inel de aur în nas si cercei de aur în urechi si legau urechile de nas. Si pe urma îi puneau par si în par îi puneau pene de vultur, îi puneau câte minunatii; clopotei îi puneau în haine, ca atunci când sufla vântul sa sune clopoteii. Toata împodobirea asta este închinare de idoli. Sunt obiceiuri ale închinatorilor de idoli, ramase de la romani.

Noi, românii, ne tragem din doua popoare pagâne: dacii si romanii, si toti aveau aceste obiceiuri pagâne, cum aveau si pe zeul "noroc" si pe Baal si pe Marnas, pe Neptun, pe Apolon, pe Serapid, pe Bacus, pe ceilalti draci. Ca spurcati erau dumnezeii lor, spurcate erau si praznicele lor. Asa ca acesta-i obicei de la închinatorii de idoli, ca sa se sluteasca femeile, sa puna toate bijuteriile pe trupurile lor.

Au venit la mine saptamâna trecuta patru artisti, doi din Iasi si doi din Bucuresti, trimisi de cineva. Eu n-am vazut de când sunt femei cu ochii vopsiti cu creioane albastre, cu ochii albastri, dati cu creioane albastre; cu parul facut vâlvoi, sprâncene facute parca erau cu caneala, niste papuci cu calcâiul ca un fus. Vin la mine si-mi spun:

- Am auzit de dumneata…

Când i-am vazut, eu atâta le-am spus:

- Stiti ce se întâmpla cu voi? Voi mai aveti un ceas si muriti.

- Vai, parinte! Dar de ce?

- Peste o ora sunteti gata! Am eu un semn, ca o sa muriti amândoua.

- Vai, parinte!

- Gata. Mai aveti un ceas de trait si va duceti, cu unghiile rosii, cum sunteti acum.

- Cum e asta, parinte?

- Cu ce sunteti?

- C-o masina.

- Gata. Va rastoarna masina. Am semn ca de azi nu mai traiti. Acusi, acusi. Cel mult doua ceasuri. Dar v-ati pregatit de moarte?

- Nu, parinte.

- Daca vine moartea, nu râde si moartea de voi? Tu esti crestina? Ori esti un drac, o momâie de pus în cânepa, de speriat vrabiile, ce fel de om esti? Cine esti tu cu acestea asa?…

Am stat mult de vorba cu ei. La urma au dat pomelnice si au zis: "Parinte, am sa ma las de aiestea". Chiar aceea care era cu ochii spoiti cu cerneala albastra si cu sprâncenele facute, drept mascati de la anul nou, zice:

- Eu sunt actrita.

- Oricine ai fi tu. Dar vine moartea si o sa te întrebe de ce ai facut treaba asta. Cine te-a învatat lucrurile acestea diavolesti? Evanghelia spune undeva sa faci treburi de astea?

Ce vreau sa spun? Dumnezeu l-a împodobit pe om cum a stiut ca-i mai frumos. Zice la Geneza: Iata, câte a facut Dumnezeu, erau bune foarte. Daca ar fi stiut Dumnezeu ca omului îi trebuie sa-l faca cu unghii rosii si cu cercei în urechi, asa îl facea. Daca stia ca trebuie sa fumeze, îi facea un hogeag în vârful capului ca sa iasa fumul.

Si iaca, nu i-a facut hogeag, ca n-are nevoie sa fumeze. Nu l-a facut pentru fumat. L-a facut ca gura si limba lui sa slaveasca pe Dumnezeu, nu sa se umple de fum si de putoare.

Parinte, dar ce ne puteti spune despre portul indecent care se poarta azi în lume si de barbatii care îsi rad barba?

Întrebati-le pe cele care se vopsesc si pe cele care poarta fusta scurta, daca le-au vazut vreodata pe Maica Domnului sau pe sfintele mironosite cu fusta scurta. Noi trebuie sa urmam Maicii Domnului. Ati vazut sfintele martire care sunt pe icoane, vreo una cu fusta scurta? Nu vedeti ca vesmintele sunt pâna în pamânt la toti sfintii? Auziti ce spune Sfântul Apostol Pavel: Fiti sfinti, ca sfânt sunt Eu, zice Domnul.

Ai vazut vreodata pe Hristos barbierit? Sau pe patriarhi sau pe prooroci i-ai vazut cu briciul în barba? Daca acuma lumea se barbiereste, acesta-i obicei luat mai mult de la romani. Dar dacii, stramosii nostri, nu! Ei purtau uniforma, cu toate ca erau pagâni. Si rusii purtau barbi, slavii de altadata.

Si acestea sunt ceva. Dar noi sa privim lucrurile tainice, care ataca mintea, inima si sufletul omului. Crestinului îi sta bine sa se cunoasca si din lucrurile dinafara, dar acestea sunt exterioare. Însa Domnul nu cere de la noi numai exteriorul. Exteriorul este frunza, iar roada este lucrarea cea dinlauntru.

S-a întâlnit odata Ava Alonie cu Ava Agaton: "Avo, de ce trebuie sa ne grijim mai tare, de lucrarea cea dinafara sau de paza cea dinlauntru?" Si i-a zis: "Lucrarea cea dinafara, adica postul, milostenia, portul, barba, fusta, uniforma, vorba, sunt frunza. Si Mântuitorul, în martea cea mare, a blestemat smo-chinul acela în care a gasit numai frunze: De acum sa nu se mai faca în tine roada în veac". Era simbolul poporului evreiesc si al fariseilor, care puneau baza numai pe cele dinafara.

Apoi zice Ava Alonie: "Aratat este ca toata osteneala noastra este pentru paza cea dinlauntru. Pentru credinta cea dreapta în Dumnezeu, pentru smerenie, pentru dragoste, pentru înfrânare, pentru dreapta socoteala si celelalte fapte bune, care sunt roade ale dragostei". Roada duhului este: dragostea, bunatatea, îndelunga rabdare, înfrânarea poftelor, facerea de bine, blândetea, credinta.

Dar unui pom îi sta bine când are si frunze si roade. Atunci este complet. Daca ai vedea un pom numai cu roade si nici o frunza, nu te-ai mira unde-i podoaba? Este bine sa aiba si uniforma cea dinafara si roada dinlauntru, ca sa-l vada pe crestin asemenea unui pom care-i încarcat de roade, dar are si frunze.

Parinte, sunt unii care asculta slujba la radio sau la televizor si nu mai merg la biserica. Este bine?

Cine te-a învatat sa stai la televizor în timpul Sfintei Liturghii? Sau sa te culci pe pat si sa vezi Liturghia la televizor. Sa crezi tu ca aceea o asculta Dumnezeu! La Liturghie trebuie sa ai simtire, sa vii în biserica, sa asculti cu urechile tale, sa stai cu mare frica de Dumnezeu si sa plângi.

Cum ai sa plângi si ai sa te rogi, daca tu asculti slujba la televizor tolanit pe perna? Aceea-i ascul-tare de slujba? Aceea-i batjocura de cele sfinte!

Toata fapta, zice Eclesiastul, toata fapta o va aduce Dumnezeu la judecata si va rasplati fiecaruia dupa faptele lui.

Parinte Cleopa, am gasit în Filocalie ca poti sa-ti dai seama de starea duhovniceasca în care te gasesti, dupa visuri. Cum vedeti Sfintia voastra?

Care sunt visurile? Daca te tulbura visurile pacatoase cu femei, sa stii ca esti patimas si ai nevoie de rugaciune multa si de înfrânare.

Daca te tulbura visurile mâniei si ai spaima mare prin visuri, sa stii ca esti biruit de mânie.

Daca vin visuri din partea rationala, pentru ca îti încurca întelegerea Scripturii si-ti da credinta strâmba si hula si nebunie si eres si uitare, sa stii ca nu esti lamurit în întelepciune.

Iata ce spune Sfântul Maxim: "Când stapânesc în suflet doua virtuti, dragostea si înfrânarea, nici un vis nu poate sa-l însele pe om. Dragostea ucide toate visurile care sunt din partea mânioasa si rationala, si înfrânarea ucide pe cele din partea poftitoare. Când se întâlnesc aceste doua virtuti în om, nici un vis nu-l mai poate însela".

Parinte, daca superi pe fratele tau fara sa vrei, si vezi ca se necajeste si îti ceri iertare de la el, dar el ramâne cu mânie asupra ta, ce sa faci?

Tu fa-ti datoria si sa zici: "Iarta-ma, frate, ca am gresit!" Si el, daca nu te iarta, asupra lui ramâne pacatul. Tu ti-ai cerut iertare, ti-ai facut datoria. Si daca nu te iarta, el raspunde, ca nu mai poate zice "Tatal nostru".

Ai vazut ce spune în Pateric. Doi frati de-o mama, calugari, veniti la manastire, au trait în pustie 30-40 de ani si nu s-au sfadit niciodata. Se duceau dracii la satana si ziceau: "Sunt doi calugari si au dragoste mare si sinceritate si iubire între ei si nu putem sa-i facem sa se sfadeasca". Dar un drac mai mare zice: "Eu îi fac sa se bata!" Era unul dintre aceia mesteri, ca si ei sunt si prosti si mai destepti - soldati, capitani, generali, de tot felul.

Când stateau fratii amândoi la rugaciune, linistiti în chilia lor, apare dracul. La unul s-a aratat porumbel si la unul s-a aratat cioara. Cel care a vazut cioara, a zis:

- Mai frate, uite o cioara!

- Mai, dar tu nu vezi ca-i porumbel?

- Mai, dar tu esti chior, nu vezi ca-i cioara? De când erau ei, nu vorbisera asa.

- Tu esti chior! Nu vezi ca-i porumbel? Si-i da o palma celuilalt. Atunci acela a zis:

- Iarta-ma, frate!

Când a zis "Iarta-ma", n-a mai vazut nici cioara, nici porumbelul. Era dracul! Atunci au cunoscut ca sunt batjocoriti.

Si degeaba i-a facut sa se bata, ca au cerut iertare unul de la altul. Au cerut iertare si tot ei au ramas mai mari decât dracul. Dracul niciodata nu zice "iarta-ma".

Prea Cuvioase Parinte Cleopa, pentru cei ce au murit nespovediti, se mai poate face ceva?

Care au murit nespovediti si neîmpartasiti toata viata, nu mai au legatura cu Biserica. În fundul fundului iadului se duc. Daca vezi ca au murit necununati, care au trait necununati, sau cei ce mor nespovediti si neîmpartasiti de ani de zile, nu mai poti sa te rogi pentru ei. Daca au trait în preacurvie nu poti sa-i unesti cu Biserica!

Dar stiti cum îi mai poti ajuta? Cu un pomelnic sobornicesc. Biserica noastra, asa a ramas cu traditia de la apostoli, se roaga în doua feluri: soborniceste si nominal. Ati vazut preotul, când începe dupa "liturghia celor chemati"? …Sa le descopere lor Evanghelia dreptatii. …Sa-i uneasca pe dânsii cu Sfânta sa soborniceasca si apostoleasca Biserica…

Pentru cine se roaga atunci Biserica? Pomeneste pe cineva? Se roaga pentru evrei, pentru turci, pentru chinezi, pentru toate popoarele lumii, sa le descopere Dumnezeu Evanghelia dreptatii.

În felul acesta se face, am gasit scris, pentru cei care mor nespovediti de multa vreme sau în pacate de moarte. Daca stii ce preot l-a botezat, si-i mort, pui preotul acela; si ce preot l-a cununat, daca a fost casatorit, daca-i mort; si nasii lui de botez; rudeniile spirituale. Îi pui pe aceia, fara sa-i pui numele la acesta, si zici: "si cu tot neamul lor cel adormit". Aici intra si el, ca este botezat si este fiu duhovnicesc al lor.

Asa se poate face pomelnic pentru acei ce traiesc toata viata necununati, nespovediti, neîmpar-tasiti sau în alte pacate grele. Putem sa-i punem pe acestia, dar fara nume, soborniceste.

Dumnezeu poate sa-i miluiasca si pe diavoli?

Îngerii rai au cazut fara trup si ce este pentru om moartea, aceea este pentru îngeri caderea. Îngerii dupa cadere nu se mai pot întoarce, iar omului din cauza trupului i s-a dat pocainta pâna la moarte, pâna la ultima suflare. Daca se pocaieste, îl primeste Dumnezeu si poate sa-l faca din om asemenea cu dracii, înger si Dumnezeu dupa dar, sa-l ridice în cer.

Caci pentru neputinta trupului S-a rastignit Dumnezeu si a venit si S-a îmbracat în trup, ca sa ridice firea noastra, nu pâna la îngeri, nu pâna la heruvimi, ci pâna la dreapta Tatalui. Pe scaunul Dumnezeirii sta firea omeneasca, acolo unde este Iisus Hristos.

Aceasta este în ciuda satanei. Caci ce a zis Dumnezeu? L-ai scos pe om din rai? Am sa îndumnezeiesc firea omeneasca si am s-o ridic în cer si am sa Ma îmbrac în firea lui si am sa stau pe scaun cu Tatal si ai sa vezi floarea aceasta pe care ai stricat-o în rai si ai corupt-o, ca sta pe tronul Dumnezeirii. Acesta-i lucrul lui Dumnezeu si razbunarea Lui pentru pizma satanei.

Parinte, cum trebuie judecata o fapta?

Sfântul Maxim spune: "Este feciorie si rugaciune si milostenie si ascultare si înfrânare care sunt urâciune înaintea lui Dumnezeu, când acestea nu se fac dupa voia Lui".

Pavel Apostolul ne-a spus: Ori de mâncati, ori de beti, ori altceva de faceti, sa fie spre slava lui Dumnezeu. Dumnezeu nu se uita la ceea ce facem noi. Fapta buna are trup, are si suflet. Trupul faptei bune este sa postesc, sa ma rog, sa fac metanii, sa fac milostenii, sa ma marturisesc, sa sfatuiesc. Acestea sunt trupul numai. Iar sufletul faptei bune este scopul cu care fac eu fapta buna.

Sfântul Ioan Scararul spune: "Ia seama, ca scopul este întreit. Unul îl lauda pe altul, ca sa câstige ceva de la dânsul; ori bani ori altceva. Altul se face prieten cu cineva, ca-i da bani. S-a facut prieten pentru bani. Se poarta cu lingusire si îl lauda, ca sa capete parale. Altul are prietenie cu o femeie, o fata pe care o iubeste cu iubire de patima, trupeasca.

Toate acestea sunt scopuri dracesti, ale iubirii de trup, ale iubirii de slava si ale iubirii de bani. Ai vazut scopuri dracesti? Si daca fapta ai facut-o cu scopul acesta, ea trece totdeauna de partea scopului. Se face una cu el. Se face urâciune înaintea lui Dumnezeu, ca nu-i spre slava Lui. Ci este cu scopul de a dobândi, ori fata aceea pe care o iubeste cu patima, ori banii, ori lauda de la oameni.

Când se face fapta buna cu scopuri de acestea, este urâciune la Dumnezeu. Ca a pierdut omul tot, din

cauza ca le face cu alt scop. Nu cu scopul de a placea lui Dumnezeu si a i se ierta pacatele, ca sa se mântuiasca. Deci, întru toate trebuie ispitit scopul!

Parinte, de ce le-a spus Mântuitorul ca: Despre ziua si de ceasul acela (când o sa vie sfârsitul) nimeni nu stie, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatal? Se putea sa nu stie Fiul, daca este de o fiinta cu Tatal?

Daca proorocii au avut atâta întelepciune duhovniceasca în trup si au stiut viitorul, cum nu putea Hristos sa stie sfârsitul lumii? Iata ce spune Sfântul Andrei si dumnezeiescul Maxim Marturisi-torul în privinta nestiintei Fiului despre sfârsitul lumii: "Ca nici Fiul nu stie, luat dupa firea omeneasca, adica dupa firea simpla, asa cum o purtam noi, fara Duhul Sfânt si fara sufletul Lui cel îndumnezeit". Cum nu stim nici noi ce are sa fie mâine, asa nu stie nici Hristos ca om.

Si alta pricina pentru care a zis Hristos ca nu stie nici Fiul, a fost aceasta: Antihrist când va veni, se va da pe sine ca este Fiul lui Dumnezeu si oamenii vor zice: Iata vine sfârsitul, ca nu ploua, ca-s necazuri, ca-s chinuri. Si atunci cei credinciosi sa nu se lase înselati de Antihrist, care va zice ca el este Fiul lui Dumnezeu si ca el stie de sfârsitul lumii, ci sa zica: "Noi stim din dumnezeiasca Scriptura ca despre sfârsitul lumii nici Fiul nu stie, si tu de unde stii?" Asa zice Sfântul Andrei. Adica de aceea a zis Fiul ca nu stie, nu pentru ca nu stia, ca nu se putea sa nu stie, daca El Însusi este Întelepciunea si Cuvântul lui Dumnezeu.

Dar, fratii mei, gândindu-ne la sfârsitul lumii, sa ne gândim la sfârsitul nostru. N-avem treaba când are sa fie sfârsitul lumii. Poate are sa fie peste 100 de ani, poate peste 1000. Când o vrea Dumnezeu. Noi sa ne gândim la sfârsitul nostru. Sfârsitul meu e sfârsitul lumii. Daca eu mor peste un ceas, ce-mi pasa mie, sau ce ma priveste ca lumea va mai trai. Daca eu ma duc la groapa mâine, pentru mine lumea s-a terminat si eu ma duc în lumea cea vesnica. Cu ce ma duc? Cu ce am pus în traista! Când pornesti la drum, ti-ai pus merinde de acasa, ti-ai pus ceapa, ti-ai pus cozonac, ti-ai pus sticla cu vin, ti-ai pus încaltari, ti-ai pus brâu, ti-ai pus caciula, ti-ai pus bundita de frig. Toate ti le-ai pus în traista. Când stai la popas, ce scoti din traista? Ce-ai pus, nu? Aceea si gasesti.

Vom gasi un pahar de apa dat în numele Domnului, o vorba buna, o milostenie facuta. Daca am ajutat pe fratele nostru, daca ne-am rugat pentru cei ce ne-au necajit sa le faca Dumnezeu bine, nu rau; daca n-am pomenit numele diavolului, daca ne-am rugat, daca am postit, daca am privegheat, daca am citit dumnezeiestile Scripturi, daca am ajutat pe cel necajit, pe cel sarman, daca am îmbracat pe cel gol, daca am primit pe cel strain. Toate le vom gasi daca le-am pus în traista, pe drumul cel vesnic.

De la nastere la mormânt - zice un filozof grec - este o clipa. Cel ce a vazut nastere, vede si groapa, negresit. Ne-am nascut, trebuie sa murim în chip sigur. Pornim de la nastere si numai pâna la groapa ajungem. De aceasta suntem siguri. A rasarit soarele, merge la amiaza, merge la apus, aceasta este viata noastra. Am rasarit în nastere. Înaintam negresit si asfintim în moarte. Aceasta sa ne fie pururea în minte. Toti murim, cum zice Isus Sirah. Toti murim, dar avem un drum la mijloc, nu stim cât.

De aceea Hristos a spus: Luati aminte, privegheati si va rugati, ca nu stiti când va fi acea vreme! Eu stiu ca am sa mor, dar nu stiu când. Acesta-i lucru înfricosat. Poate acum, poate peste un ceas si ce am sa iau cu mine? Îngerul pazitor care m-a îndemnat sa fac bine si faptele mele bune sau rele, acelea merg cu mine si prin vami si la Hristos si la judecata. Deci, fratii mei, sunteti un grup de oameni, nu stiu de unde ati aparut. Hotarât, îngerul vostru v-a adus aici. Ati auzit o predica. Am voit sa va spun si eu ceva, sa spuneti si la altii. Fericit si de trei ori fericit este crestinul acela care în fiecare ceas si în fiecare zi pune ceva în traista pentru veacul viitor. Cele ce le pune sunt faptele lui cele bune.

Când vom calatori, când vom merge la vami, când vor veni dracii sa spuna cuvintele si lucrurile si gândurile noastre, sa putem arata si noi: da, am facut rau, dar m-am spovedit la duhovnic. Cine se spovedeste la duhovnic, Duhul Sfânt sterge de la el tot ce a facut. Sa aratam la judecata: da, am facut rau, dar am facut si milostenie, am facut si metanie, am tinut si post, m-am spovedit, am facut mila cu cel sarac, am ajutat, am vorbit de bine, am iertat pe cel ce mi-a gresit. Sa le aratam si noi acestea ca sa se

puna în cumpana cele bune si cele rele.

Astfel, de trei ori fericit va fi sufletul acela care se pregateste pentru drumul cerului. Ce spune Hristos? Împaca-te cu pârâsul tau cât esti pe cale. Care este pârâsul? Constiinta noastra. Nu vezi? Daca ai facut un lucru mic, daca ai gresit cu cuvântul, constiinta te mustra. De ce ai zis rau de altul? Daca ai batut, daca ai mintit, daca ai furat, daca ai blestemat, daca ai luat lucrul altuia, în orice te mustra constiinta. Constiinta îti spune tot ce-ai facut.

Constiinta este glasul lui Dumnezeu în om. Acesta este pârâsul. El ne pâraste de pe acum si daca ne împacam cu el, este bine. Iar împacându-ne cu pârâsul acesta, ne împacam cu Dumnezeu, ca-i glasul Lui. Si cu el ne putem împaca daca ne spovedim, daca ne pare rau pentru cele ce am facut si ne hotarâm sa facem fapte bune si sa le punem în locul celor rele de mai înainte. Asa ne împacam cu pârâsul. Zice Scriptura: "Împaca-te cu pârâsul tau cât esti pe cale". O cale este viata de acum. Viata de aici se numeste cale pentru ca într-una calatorim pe ea. Milioane de milioane de oameni calatorim pe ea de la nastere la groapa. Ce spune Duhul Sfânt în catisma a saptesprezecea? Fericiti cei fara prihana în cale, care umbla în legea Domnului.

Auziti pe cine-i ferice ste Duhul Sfânt: pe cei ce în aceasta cale, adica de la nastere pâna la moarte, sunt fara prihana, adica fara pacate, pe cei ce calatoresc în calea Domnului. Fericit barbatul care se teme de Domnul; întru poruncile Lui va voi foarte. Cel ce se teme de Dumnezeu în calea vietii acesteia, se teme sa gândeasca rau si sa vorbeasca rau si sa faca rau mai departe. Cel ce are frica de Dumnezeu, are toata întelepciunea. Caci spune Solomon: Frica Domnului este întelepciune. David o numeste începu-tul întelepciunii. Iar Isus Sirah zice: Frica Domnului, mai presus de toata întelepciunea a covârsit.

Omul care se teme de Dumnezeu este mai presus decât toti înteleptii veacului. Dar Sfântul Ioan Gura de Aur zice: "du-te, omule, la mormânt, stai acolo si cugeta la cel ce a murit. Ca mâine sa stii ca te vei face ca el". La mormintele din cimitir vei învata mai mult decât toate scolile filozofilor din lume. Cel mai întelept om din lume este cel care cugeta la moarte. Dar de ce? Caci spune Isus Sirah: Fiule, adu-ti aminte de cele mai de pe urma ale tale si în veac nu vei gresi.

Daca cugetam ca vom muri, sigur ca ne masuram cuvintele, gândurile si faptele noastre si nu avem nevoie de frica oamenilor. Stim ca Dumnezeu este pretutindeni si stie si gândurile noastre, si de frica Lui noi facem fapta buna. De trei ori fericiti sunt aceia care în viata aceasta scurta se îngrijesc de suflet si se împaca cu Dumnezeu.

A trait Adam 930 de ani si la moartea lui l-a întrebat îngerul: "Adame, cum ti s-a parut viata?" "Asa, Doamne, cum ai intra pe o usa si ai iesi pe alta". Saptezeci de ani ai nostri ca pânza unui paianjen s-au socotit, caci ce este oare mai slab ca pânza paianjenului? Zilele anilor nostri saptezeci de ani; iar de vor fi în putere optzeci de ani, si ce este mai mult decât acestia, osteneala si durere. Ati auzit aceasta în Psaltire. Viata noastra trece în foarte scurta vreme. Drumul nostru este foarte scurt.

Deci, de trei ori sunt fericiti cei care în calea aceasta scurta îsi strâng merinde pentru drumul spre cer. Amin.

SFATUL DRACILOR. CUM ÎNŞEALĂ DIAVOLUL PE OM

În cele ce urmează, vom vorbi despre sfatul dracilor; cum îi învată dracii pe oameni sa amâne pocainta.

Era un calugar pustnic, ascet mare în pustie în partile Alexandriei, cu numele Ilarion, mare sihastru. Avea aproape o suta de ani.

S-a rugat lui Dumnezeu câtiva ani de zile: "Doamne, sa-mi arati mie care este sfatul dracilor cu care ei câstiga cele mai multe suflete pentru împaratia iadului! Care-i mestesugul lor si metoda de a-i întoarce pe oameni de la calea cea buna, pentru a-i face robi pacatului, si a-i duce în iad. Cum câstiga ei mai multe suflete pentru iad, decât îngerii pazitori pentru împaratia cerului?" S-a rugat parintele un an, doi, trei si nu i-a raspuns Dumnezeu.

Într-o noapte, stând el la rugaciune, în puterea noptii fiind, afara era luna ca ziua, aude un glas: "Avva Ilarioane!" "Ce este, Doamne?" "Ia Sfânta Cruce în mâna, ia toiagul tau, fa semnul Sfintei Cruci, iesi din chilie si mergi pâna în poiana din apropiere si, când vei ajunge în poiana, stai lânga un copac, acolo. Dar sa nu te temi de ce vei vedea! Stai acolo si uita-te în mijlocul poienii pâna voi veni".

El, când a auzit ca l-a învatat sa se înarmeze cu semnul Sfintei Cruci, a cunoscut ca este de la Dumnezeu chemarea. S-a dus batrânul, zicând în minte rugaciuni, si a ajuns în poiana. Era liniste mare; nu batea vântul în noaptea aceea. Numai luna si stelele se vedeau. S-a dus batrânul calugar lânga un copac si statea luând aminte.

Deodata, vede ca în mijlocul poienii apare un jilt, un tron împaratesc. Parca era de fulgere, ca para focului. Întâi scaunul a aparut si s-a minunat. Dupa aceea vede ca vine satana si se asaza pe scaun. Avea umerii ca nicovala. Pielea lui era ca cerneala, cu peri ca de urs, cu gheare puternice. Avea o coroana facuta numai din serpi, si tinea în mâna un toiag în chip de balaur.

Când l-a vazut, s-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci. Satana s-a asezat pe scaunul acela si a batut de trei ori din palme. Când a batut, s-a umplut vazduhul de cete dracesti. Polcuri de draci, mii si milioane. Unii, care pareau sa fie cei mai mari, boieri de-ai iadului, stateau aproape de el. Altii, deasupra padurii si altii, prin vazduh; cât vedeai, numai cete dracesti.

Când a vazut calugarul atâta amar de iad acolo si atâtia diavoli, si-a adus aminte de cuvântul din chilie, care i-a zis "sa nu te temi", s-a înarmat cu semnul Sfintei Cruci si statea atent.

Atunci, dupa ce s-au adunat cat nisipul marii, în toate partile nu se vedeau decât cete de diavoli, s-a sculat satana în picioare si a zis:
- V-am adunat în noaptea asta, în miezul noptii aici, ca vreau sa fac un examen cu voi. Trebuie sa dati un examen greu. Stiti voi de ce v-am chemat?
Si a zis unul:
- Stapâne, nu stim!
- Iata de ce v-am chemat aici. Sa iasa la raport fiecare din voi, care stie cel mai bun mestesug de a însela oamenii si a-i aduce în împaratia mea. Si sa-mi arate cum înseala el lumea si cum îl prosteste pe om si-l înseala de-l aduce la munca cea vesnica si la împaratia noastra. Care-i metoda, care-i mestesugul vostru, ca voi în toata lumea, aceasta treaba aveti, sa înselati sufletele oamenilor? Sa va vad cât de iscusiti sunteti voi în a însela sufletele oamenilor!

Cel ce ma loveste în gândire, daca are sa-mi spuna un sfat cum înseala lumea asa cum gândesc eu, iata îi voi da sa conduca trei minute iadul, îl voi pune împarat trei minute în locul meu, si-l voi face mare general peste ceilalti.

Atunci a iesit unul din multime si a zis:
- Sa traiesti, întunecimea ta! Am venit sa dau raport, cum însel eu pe oameni!

- Ei, sa vedem! - Eu, zice el, îi spun omului asa: "Mai omule, mai du-te la biserica, mai posteste, mai roaga-te, mai fa chiar si milostenie, si alte fapte bune. Mai, dar nici cu dracul nu te strica! Mai du-te la restaurant, mai mergi la crâsma, la jocuri, la petreceri, la jocuri de noroc, ca si cu lumea asta sa te mai veselesti!"

Cu aceasta metoda am înselat pe foarte multi. Le dau în gând, ca alta putere n-am! Din iad alta putere nu ni s-a dat noua. Îngerii din rai au putere de la Dumnezeu numai sa-i dea în gând omului sa faca bine. Noi avem putere numai sa-i dam în gând omului sa faca rau. Da ca sa-l silim, nu putem, ca omul are de sine stapânirea lui data de Dumnezeu. Nu putem cu sila sa-l facem sa pacatuiasca; numai daca-i prost si ne asculta ce-i dam în gând.

Si asa am amagit pe foarte multi. Când ies de la biserica, unii se opresc la cârciuma. Acolo fiecare se întâneste cu neamuri, cu prieteni. Mai ia o tuica, mai ia un pahar; unul mai ia o tigara, mai vine un lautar sa-i mai cânte. Din cauza asta omul s-a împiedicat, nu i-a mai folosit nimic ca a fost dimineata la biserica, caci seara s-a întors de la slujba noastra. Si tot asa fac cu fiecare.

Si a întrebat satana:
- Pe multi ai înselat?
- Sa traiesti, întunecimea ta, pe multi!
- Ai înselat pe cei mai prosti decât tine, dar n-ai facut nici o isprava.
- De ce, întunecimea ta? - Tu îi spui omului sa mai mearga si la biserica, sa mai mearga si la cârciuma, sa mearga si la petreceri, sa se mai roage, pe urma sa mearga la distractii nepermise, dar Hristos îi spune în Evanghelie: Nimeni nu poate sluji la doi domni! adica si mie si Lui.

L-ai îndemnat tu, poate omul n-a fost pregatit sufleteste si se duce de câteva ori, dar dupa o vreme vine îngerul si-i da în gând: "Mai omule, nu poti umbla pe doua carari; ori cu dracul, ori cu Dumnezeu". Si omul, fiind certat de frica de Dumnezeu, se lasa. "Mai, ma tin de una, ca nu este mântuire umblând pe doua cai!"
- Ai patit asa?
- Am patit si asa!
- Vezi! Ti-am spus eu ca tu ai înselat pe cei mai prosti decât tine. Deci sa stii ca n-ai raspuns bine.

Si a chemat pe un comandant, de acei mari, un capitan si i-a zis:
- Ia-l în spate, du-l în adunare si da-i zece toiege la spinare si sa-l trimiti în fundul iadului ca-i prost!

L-a batut, în loc sa-i multumeasca! Nu i-a placut sfatul lui. Cauta altul mai bun.

Iese altul la raport:
- Sa traiesti, întunecimea ta! Daca nu te-oi multumi eu, altul nu te multumeste.
- Sa te vad, viteazule! Cum te cheama?
- Scarabuta ma cheama.
- Cum înseli tu pe oameni?
- Iata cum, maria ta. Eu îi spun omului asa: Mai omule, nu este Dumnezeu, nu este drac, nu este înger, nu este iad, nu este rai, nu este munca vesnica, nu este slava vesnica, totul este aici în lumea asta! Daca ai ce mânca si ce bea si ai femei si bani multi, daca ai cinste de la oameni, casa si bogatii multe, aici este raiul. Si daca n-ai, aici este iadul. Deci atâta-i, cât îi omul pe lumea asta.
- Si ai înselat multi?
- Multi am înselat!
- Si tu ai înselat pe cei mai prosti decât tine. Stiu eu ca ai înselat, dar pe cei prosti, ca pe cei ce stiu Scripturile nu poti sa-i înseli. Pentru ca Scriptura îi spune omului ca este Dumnezeu, ca este drac, ca este înger, este iad, este rai, este munca vesnica, este pedeapsa pentru pacat, este rasplata pentru fapta buna în ceruri. Scriptura este plina de acest fel de învataturi si cei care o citesc, nu te cred pe tine.

Ba si mai mult. Dumnezeu, când l-a sadit pe om a pus în sufletul si trupul lui simtirea de Dumnezeu. Cât de pagân ar fi cineva, simte ca este o putere nevazuta în sufletul lui si aceasta este constiinta. Constiinta îl

mustra când face rau si-l bucura când face bine. Si glasul constiintei nu poate fi un reflex al materiei, ceva material, ca-i de natura nevazuta.

Constiinta este glasul lui Dumnezeu în om si, îndata ce a gretit, îl mustra: "De ce ai facut asa? Poate sa nu-l mustre nimeni când face pacatul. Oricând greseste, aceasta lege pusa de Dumnezeu lui Adam întâi, numita si legea firii sau a constiintei, îl mustra imediat.

Uneori asa de tare în mustra, daca este pacatul mare, încât îl da aproape în deznadejde. Se împlinelte atunci cuvântul care spune în psalmi: Întru mustrari pentru faradelege ai pedepsit pe om si ai subtiat ca pânza de paianjen sufletul sau (Psalm 38, 14-15). Adica se subtie nadejdea ca pânza unui paianjen si, de mare mustrare de cuget, mai ca-si pierde nadejdea.

Constiinta, daca se pateaza cu multe pacate, asa de tare îl mustra pe om uneori, ca se face lui aceasta mustrare chinuirea chinuirilor. Din cauza constiintei nici nu poate mânca bine, nici nu mai poate dormi, nici pace nu mai are, nici nu se poate ruga. Constiinta roade, roade ca si cariul în lemn. "De ce ai facut si de ce ai mâniat pe Dumnezeu cu asemenea pacate?"

Deci, degeaba îi spui tu ca nu-i Dumnezeu, caci constiinta îi spune si, dupa constiinta, îi spune si Scriptura. Tu zici ca-l înveti pe om ca nu-i Dumnezeu, ca nu-i drac, ca nu-i înger, ca nu-i iad, ca nu-i rai, dar constiinta îi spune ca este si Scriptura este plina de marturii din care se arata ca exista Dumnezeu, ca este înger, este munca vesnica, este slava vesnica. Deci si tu - i-a zis satana la acel cu raportul, care se lauda ca prin acest sfat înseala multa lume - esti prost si nu aduci mare aport pentru împaratia iadului; nu aduci mare folos!

Asa a patit si acest drac care a venit cu al doilea raport înaintea satanei, cum a patit si cel dintâi care se lauda ca a facut mare isprava. Adica în loc sa-l laude, sa-l faca mai mare peste multe cete de draci, l-a batut si cu rusine l-a trimis în fundul iadului, ca-i prost si nu stie sa însele pe oameni.

A înselat, dar a înselat prea putin si prea putine suflete a dus la iad! A patit si acest diavol ca si cel dintâi care învata pe om sa mearga si la biserica si la crâsma si sa faca si de-ale lui Dumnezeu ti de-ale satanei. Deci si acesta a iesit rau.

Si acum dintre cetele dracilor care erau de fata a chemat pe altul la raport. Si era o tacere între polcurile dracilor, ca erau milioane de demoni în jurul padurii si a poienii aceleia, si nu iesea nici unul, ca se temeau ca vor pati ce au patit ceilalti, ca, în loc de lauda, îi bate si îi trimite în fundul iadului.

Satana statea pe scaun si astepta sa mai iasa vreo unul la raport, zicând:
- Daca cel ce iese a treia oara, ma loveste în gândire, adica îmi spune un plan de a câstiga suflete pentru împaratia iadului, mai bun decât al celor doi care mi-au dat raportul mai înainte, atunci eu pe acela îl voi face general peste multe ostiri dracesti si-l voi pune sa stea pe scaunul meu de împarat al iadului trei minute.

Dupa ce-a zis satana asa, din polcurile cele nenumarate de draci n-a vrut sa mai iasa nimeni, pentru ca se temeau sa nu pateasca ce au patit ceilalti doi, care au raportat mai înainte si nu i-a placut lui.

Totusi dupa un timp iese unul ghebos, cu patru rânduri de coarne, un picior de rata, unul era de cal. Avea semnele iadului pe fruntea lui, coada era lunga, de nu stiu câti metri în urma. Si când a iesit, s-a dus înaintea satanei, cum statea pe scaun acolo în mijlocul poienii, si i-a spus:
- Sa traiesti, întunecimea ta! Satana îl întreaba:
- Cum te cheama?
- Sarsaila, ma cheama!
- Ehei, te vad batrân si grebanos. Mi se pare ca stii tu ceva mestesuguri de a însela suflete, sa le aduci la împaratia mea. Sarsaila a spus:
- Nici întunecimea ta nu stii ce stiu eu!
- Sa te vad! Mi se pare ca esti mare mester de a câstiga suflete.

- Nici tu nu stii ce stiu eu! Eu am un mestesug, ca am îmbatrânit în lupta cu sufletele oamenilor de atâtea mii de ani, prin care multe suflete duc la iad. Cum cad primavara fulgii de zapada, asa cobor suflete în iad în fiecare zi.
- Si cum ai reusit sa aduci atâtea suflete la împaratia mea?
- Eu n-am sa spun nici ca diavolul cel dintâi, care a iesit la raport, pentru ca se întâmpla cum ai zis întunecimea ta. Omul stie ca nu poate sluji la doi domni si îndata îl câstiga îngerul de partea lui. Dar, nici n-am sa-i spun omului, ca celalalt prost, ca nu-i Dumnezeu, nu-i drac, nu-i înger, nu-i iad, nu-i rai. Nu! Pentru ca Scriptura spune ca este si Dumnezeu si drac si înger si iad.

Eu atât îi spun omului: "Mai omule, este Dumnezeu, este drac, este înger, este munca vesnica pentru pacat si slava vesnica pentru fapta buna, dar mai ai vreme! Esti prost? Chiar de azi începi fapta buna?"

Daca-i copil îi spun: "Mai baiete, tu de acum ai de trait! Vine tineretea, trebuie sa te casatoresti, trebuie sa petreci în lume! Nu cumva sa-ti pierzi tineretea asa degeaba, doar viata trebuie traita!"

Iar daca-i tânar îi spun: "Dupa ce te vei casatori si îti vei face o gospodarie, dupa aceea ai sa începi fapta buna. Acum manânca, bea, distreaza-te, fa toate rautatile, ca doar esti tânar. Te va ierta Dumnezeu, ca El stie neputinta omului. Pentru pocainta mai lasa pe mâine, lasa pe poimâine, lasa pe la anul, mai încolo!"

Îl învat pe om sa amâne pocainta de azi pe mâine, de mâine pe poimâine! "Ce milostenie vrei sa faci acum? Taci din gura! Te pocaiesti aproape de moarte! Vrei sa postesti acum, sa-ti cheltuiesti sanatatea trupului? Lasa la batrânete, ca postul este pentru cei batrâni! Vrei sa te rogi? Sa pierzi tu atâtea ceasuri rugându-te lui Dumnezeu? Apoi acum ai treaba. Iata, ai sa cresti copii, ai de facut casa si zestre la fete, ai de însurat si maritat. Ai atâtea!"

Si-l încurc cu grijile vietii si tot îi spun: "Lasa pe alta data". Cand vine îngerul si-i spune: "Mai, omule, fa un praznic pentru morti!" Eu îi spun: "Dar esti prost? Acum ai de îmbracat copiii, ai de facut nunta, ai de facut cutare!" Îngerul vine si-i spune: "Mai, omule, ia începe a posti posturile de peste an, miercurea si vinerea!" Eu îi spun: "Nu posti ca îti pierzi sanatatea! Tu trebuie sa muncesti, sa aduni averi, ai de crescut copii!"

Sau vine îngerul si-i spune: "Mai omule, spovedeste-te si lasa pacatul, lasa desfrâul, lasa betia, lasa tutunul, lasa înjuraturile!" "Ei, dar de pe acum? Mai încolo, aproape de moarte, m-oi spovedi la un preot, ma va dezlega si gata. Doar cartea spune sa te apuce sfârsitul cel bun, dar pâna atunci poti petrece asa!"

Cu aceasta ma asculta toti, zice diavolul, si fapta buna tot o amâna de azi pe mâine.

Sfânta Scriptura spune altfel. Duhul Sfânt îi trezeste pe oameni, zicând: Astazi de veti auzi glasul Lui, sa nu va învârtosati inimile voastre (Evrei 37,8). Si cum am spus, glasul lui Dumnezeu în om este constiinta, care-l mustra pentru pacat si-i spune: "Omule, paraseste pacatul! Lasa-te de furat, lasa-te de curvit, lasa-te de înjurat, lasa-te de betie, lasa-te de fumat, lasa-te de lucruri rele, de zavistie, de pizma, de cearta". Dumnezeu îi porunceste azi, iar noi îi spunem lui: "Nu astazi, ci mâine, poimâine, la batrânete!"

Si-i zicem asa: "Da-mi mie ziua de azi si tu ia-o pe cea de mâine!" Si asa, zice, este pacatul la om cum, ai lua un cui mare si cu o barda începi a-l bate într-un lemn de stejar uscat. Daca-i dai un ciocan, dpua, trei, cuiul îl poti scoate usor. Daca-l bati pe jumatate, este mai greu, iar daca îl bati de tot, trebuie sa crapi lemnul!

Asa-i si pacatul! Se bate în fire prin obisnuinta. Si daca omul nu lasa azi pacatul, când este proaspat, cu cât se învecheste, cu atât mai greu se poate dezobisnui de dânsul.

Vazut-ai în arama rugina verde? Arama daca o curatai în fiecare zi, stralucea ca aurul! Însa, daca s-a lasat ani de zile, a prins rugina verde, n-o mai poti spala cu nimic în lume, numai daca o topesti. Asa-i sufletul când îmbatrâneste în pacat. Daca nu a lasat azi pacatul, sa nu creada ca mâine sau poimâine îl lasa mai usor. Ca, pe masura ce trece vremea, pacatul se învecheste, se bate în fire si obiceiul devine o a doua

natura; obisnuinta se face a doua fire si omul face pacatul vrând-nevrând, si cu mare nevoie se mai dezbara omul de pacat, dupa ce s-a învechit în el!

Obisnuinta, dupa legile canonice ale Bisericii, este a zecea treapta a pacatului, ca de aici urmeaza deznadejdea, penultima treapta. Si când l-am vazut pe om ca s-a obisnuit cu pacatul, un an, doi, zece, nu stiu câti, este al meu pentru totdeauna! Si asa reusesc eu sa-i însel, ca mii si milioane de oameni amâna pocainta de azi pe mâine, si toti se robesc de pacat; caci pacatul care nu l-a lasat azi, mâine-poimâine tot prinde radacini si este tot mai greu. Iar când vrea omul sa lase pacatul, pacatul se ridica cu mare putere asupra lui: "Esti prost, mai? Cu mine ai trait! Cum sa te lasi de mine? Ce mai este? Sa traiesti cum te învat eu si cum te-ai obisnuit cu mine!"

Asa, cum ti-am spus mai înainte, am învatat si înselat atâtea suflete, încât acestea cad în iad cum cad fulgii când ninge, cu un singur sfat: "Oameni buni, pentru fapta buna mai este vreme; nu fiti prosti sa începeti chiar de azi sau chiar din ceasul acesta!"

Deci, va spun întunecimea ta, acesta-i sfatul si mestesugul meu si am o ceata în iad de mii si sute de mii de ucenici de-ai mei, pe care i-am învasat asa, si-i trimit în tot pamântul sa sopteasca omului la ureche: "Omule, pentru fapta buna mai este vreme. Mâine, poimâine, peste un an, peste doi, la batrânete". Si am reusit si reusesc. Du-te si vezi în iad câti am pogorât si pogor cu acest sfat!

Atunci satana a zis:
- Bravo! Cel mai bun sfat, sa-l înveti pe om sa amâne pocainta de azi pe mâine: "Chiar azi vrei sa te spovedesti? Chiar azi vrei sa te împartasesti? Chiar azi vrei sa faci milostenie? Nu vezi ca n-ai timp? Lasa pe mâine!"

Acum, pentru ca m-ai lovit în gândire, îti voi da coroana si toiagul meu, sa stapânesti trei minute iadul, si toti sa învatati de la el acest viclesug, ca sa aduceti cât mai multe suflete în împaratia mea, ca sa se chinuiasca cu noi în vecii vecilor.

Calugarul, dupa ce-a vazut si auzit toate acestea, a vazut pe satana ca a batut de trei ori din palme si ca o scânteie s-a stins în vazduh si n-a mai vazut nimic, nici nu s-a mai auzit nimic. Si el a ramas uimit de cele ce a auzit, cum instruieste satana pe ucenicii lui si pe cei fara numar draci în iad, ca sa-i învete pe oameni sa amâne pocainta.

Atunci a venit îngerul Domnului si i-a zis:
- Avva Ilarioane!
- Ce este, Doamne?
- De trei ani de zile te rogi lui Dumnezeu ca sa-ti arate cum înseala dracii pe oameni si cum îi duc în împaratia iadului! Iata ai vazut cu ochii tai si ai auzit cu urechile tale cum!

Du-te la chilia ta, ia un caiet, pune mâna pe condei si scrie tot ce-ai vazut, tot ce-ai auzit cu urechile tale, sa ramâna pentru neamurile ce vor veni, pentru cele din urma, acest mestesug al satanei. Caci trebuie sa stie toata lumea, ca cel mai bun sfat al dracilor de-a câstiga suflete pentru împaratia iadului, este de a-l învata pe om sa amâne fapta buna de azi pe mâine, de mâine pe poimâine, de la tinerete la batrânete, pe patul mortii, si asa sa-i duca pe toti în iad! Amin!

Povestită de **Părintele Cleopa**

DESPRE MOARTE

Cine poate să fie sigur că vom ajunge până mâine sau peste un ceas? De aceea, pentru că viața noastră este nesigură pe pământ şi toate se opresc la mormânt, în cele ce urmează vom vorbi despre două lucruri: despre moarte şi conştiință.

Mai întâi, după dreptate, să vorbim despre moarte. Porunca cea dintâi a lui Dumnezeu, după greşeala protopărinților noştri, a fost aceasta: *Cu moarte veți muri.* Şi, într-adevăr, după călcarea poruncii, două morți au venit asupra neamului omenesc. Adam, după 930 de ani, şi Eva, după 950 de ani, au primit moartea trupească, iar moartea duhovnicească a fost lungă de 5508 ani, până la venirea în trup a Noului Adam - Hristos, Dumnezeul şi Mântuitorul nostru.

Dar oare din care pricină, Adam, a numit-o pe Eva, adică "viață", deşi se cuvenea s-o numească moarte, că prin ea a venit moartea în lume? Aşa era cu dreptate. Dar în loc s-o numească moarte, o numeşte viață, că zice: *Şi a pus Adam numele femeii sale Eva, ce se tâlcuieşte viață.*

Deci cum prin Eva vine moartea şi Adam o numeşte viață? Care-i pricina? Care-i taina dezlegării aici? Iată care! Să auzim ce spune Sfântul Grigore de Nissa: "Pentru două pricini Adam a pus numele femeii sale Eva, adică viață. Mai întâi pentru că ea trebuia să fie maica tuturor celor vii după trup, că ea a născut primul copil, pe Cain, şi a adus în viață prima ființă omenească. A doua, că prin Eva cea tainică, prin strănepoata Evei cea dintâi, adică prin Preasfânta, Preacurata Născatoarea de Dumnezeu şi Pururea Fecioara Maria, avea să vină în lume viața, adică Hristos.

Iată pentru care pricină Adam, fiind prooroc şi făptura cea dintâi a lui Dumnezeu, a proorocit ca Evei să i se pună numele acesta, pentru aceste două pricini. Mai întâi, că va fi maica tuturor celor vii, cum arată Scriptura - deci o tâlcuire o avem în Scriptură şi una în Tradiție, de la Sfinții Părinti - iar a doua, că deşi moartea a venit prin femeie, tot prin femeie va trebui să vină la plinirea vremii şi viața.

A luat satana în Rai trei lucruri, pentru a dărâma neamul omenesc: femeia, lemnul şi neascultarea. La plinirea vremii, noul Adam - Hristos - tot cu aceste trei arme l-a biruit pe satana: femeia, lemnul şi ascultarea. Cu cele împotrivă, pe cele împotrivă le-a surpat.

Cu ascultarea lui Hristos de Părintele ceresc, până la moarte şi cu moartea pe Cruce, a vindecat neascultarea lui Adam şi a noastră; cu lemnul Crucii s-a vindecat rana cea venită prin lemn; gustarea din lemnul oprit, prin gustarea fierii şi a oțetului; şi prin Preasfânta, Preacurata Fecioară Maria, Eva cea tainică, s-a vindecat păcatul Evei şi moartea care a venit în lume.

Dar cuvântul nostru priveşte în altă parte. Au trecut de la Adam până la potop 2642 de ani. În acest timp n-a scăzut din viața omului nimic.

A trăit Adam 930 de ani şi Eva 950 de ani, iar Noe, al doilea Adam al omenirii, a trăit 950 de ani. Noe, fiind mare prooroc şi plăcut lui Dumnezeu din neamul său, a avut mare grijă să păzească în toată vremea lui, de când s-a născut, un mare dar; oasele lui Adam, corpul lui Adam strămoşul lui.

Cele mai scumpe moaşte din lume le păstra el şi până la dânsul le-au păstrat alți patriarhi mai vechi decât dânsul. Noe a fost al optulea de la Adam, iar Matusalem, al şaselea. Şi le-a dat unul la altul, ca pe un dar preascump: prima zidire ieşită din mâna lui Dumnezeu - oasele lui Adam.

Noe, când era de 500 de ani, ați auzit Scriptura, s-a căsătorit şi 100 de ani trăind, a avut pe cei trei fii: pe Sim, Ham şi Iafet. Şi când era Noe de 600 de ani a început potopul şi a ținut un an de zile furia potopului.

A plouat numai 40 de zile şi 40 de nopti, iar corabia abia la un an de zile s-a oprit, pentru că ai auzit ce spune la Facere: "Iar din luna a zecea până în luna a şasea au scăzut apele, trei luni de zile, şi de-abia au început să se vadă vârfurile munților celor mai mari din lume".

Să fi fost atunci cu corabia lângă Noe, să vezi de-abia în toată România vârful Ceahlăului sau al Negoiului, sau Moldoveanul, sau vârful Ineului din Maramureş, sau dacă erai în Asia, vârful Himalaia sau alţi munţi. Abia se zăreau atunci numai vârfurile munţilor, iar vuietul apelor şi tulburarea văzduhului nu încetase.

Din luna a şaptea până în luna a patra mai scăzând apele, a dat drumul Noe porumbelului celuilalt. Când a ieşit Noe din corabie, lângă Munţii Ararat, azi în Armenia, pustiu era pământul, plin de mâl, plin de furia şi urgia lui Dumnezeu, că se înecase tot ce era viu, afară de cei ce erau în pântecele corabiei. Au ieşit în câmpia Senar şi au adus jertfă lui Dumnezeu.

Apoi s-a arătat curcubeul, după cum ştiţi, semn de legătură veşnică între om şi Dumnezeu, că nu va mai fi potop cu apă. Şi au ieşit fiii lui Noe - Sim, Ham şi Iafet. Lui Sim i-a dat Asia, lui Ham i-a dat Africa - de aceea sunt negri acolo, că Ham a fost blestemat - iar lui Iafet i-a dat Europa.

Dar a avut grijă mare Noe, când a despărţit pe fiii săi, că au plecat fiecare în altă direcţie, după ce s-au înmulţit, să le dea un mare odor nepreţuit pe care îl purtase în corabie şi a avut grijă mai mult decât de tot aurul de acest odor. Era trupul lui Adam, aşa cum l-a făcut Dumnezeu. Era scheletul lui Adam. Şi le-a zis Noe: "Dragii mei, pământul este înaintea voastră; de acum creşteţi şi vă înmulţiţi şi umpleţi pământul, că aşa a zis Dumnezeu"; că a doua oară a binecuvântat pe om cu acelaşi cuvânt dintâi, cum este scris în Biblie.

"Eu nu vă dau aur, eu nu vă dau argint, eu nu vă dau pietre scumpe. Acestea le veţi găsi voi pe pământ şi prin munţi şi oriunde. Vă dau un lucru mai scump decât toate: vă dau trupul protopărintelui nostru Adam, primul om din lume".

Şi le-a împărţit lor oasele lui Adam. Capul l-a dat lui Sim, în Asia, mijlocul l-a dat lui Iafet, înspre Europa, iar picioarele le-a dat lui Ham. Iar fiii lui Noe l-au întrebat:
- Dar ce ne folosesc nouă acestea aşa de mult?
- Mare folos veţi lua de câte ori veţi privi la dânsele!
- Care folos?
- Când veţi vedea capul lui Adam, vă veţi aduce aminte că sufletul lui este în chinurile iadului, pentru că a greşit lui Dumnezeu şi vă veţi trezi şi veţi zice: "Doamne, fereşte! Să nu ajungem ca strămoşul nostru! Să nu mâniem pe făcătorul nostru, că iată, oasele lui Adam sunt aici şi sufletul lui se chinuieşte în muncile iadului pentru că a călcat porunca lui Dumnezeu".

Iată filosofia cea mai înaltă pe care a dat-o Noe feciorilor săi: să nu uite că vor muri. Să vadă oasele lui Adam şi să-şi aducă aminte că şi ei sunt praf şi cenuşă şi îndată după moarte urmează judecata şi vai de acela care calcă porunca lui Dumnezeu.

Cea mai înaltă filosofie de sub cer este cugetarea la moarte. Marele Vasile a fost întrebat de marele filosof din Alexandria, Eubul:
- Spune-mi mie, o, minunatule! - că făcuseră şcoala împreună la Atena, pe vremea aceea fiind şi la Alexandria mare cetate de cultură creştină şi păgână - spune-ne nouă, o, minunatule, care este cea mai înaltă filosofie a creştinului?
Si a zis marele Vasile:
- Cea mai înaltă filosofie de sub cer este să avem de-a pururea moartea înaintea ochilor noştri.

Pentru că strămoşii noştri, atâta vreme cât au avut moartea în faţă, n-au greşit. De câte ori în Rai, le dădea satana în minte: "Ia, duceţi-vă la pom şi mâncaţi!" Căci era frumos la vedere şi bun la gust rodul ce l-a omorât. Dar când s-a apropiat Adam zicea: "Nu mă duc". Dar de ce? "*A spus Dumnezeu că în ziua când voi mânca din pomul acesta, cu moarte voi muri*". Şi de frica morţii nu se apuca să mănânce.

Văzând satana că sunt înarmaţi strămoşii noştri cu această armă puternică, adică cugetarea morţii, de către Făcătorul lor, ce-a gândit întâi? Să le smulgă din minte moartea. S-a băgat în şarpe, cum zice marele Vasile, că în Rai vorbeau toate animalele şi şarpele avea picioare înalte, nu mergea târâş.

După ce l-a amăgit pe Adam, Dumnezeu l-a blestemat să se târască pe pântece, i s-au luat picioarele. Picioarele şarpelui sunt în pântece şi astăzi. Şi asta că să se împlinească porunca să meargă numai pe piept, să mănânce pământ şi să fie blestemat pentru că prin şarpe a reuşit satana să intre şi să vorbească cu Adam.

- Ce-a zis Dumnezeu? a întrebat şarpele.
- Iată ce a zis, a răspuns Adam: "Toţi pomii Raiului, toate grădinile, desfătarea asta negrăită este a noastră, dar din cutare pom să nu mâncăm".
- Dar de ce? a întrebat şarpele viclean.
- A spus că oricând vom mânca, cu moarte vom muri.
- Nu-i adevărat! - zice satana prin şarpe - nu veţi muri cu moarte.
- Cum se poate? Dar de ce?
- Ştiţi de ce v-a spus Dumnezeu aşa? Se teme foarte tare că dacă veţi mânca din pomul acela, vă veţi face dumnezei ca şi Dânsul şi veţi fi asemenea Lui şi din mare răutate ce are pe voi, ca să nu vă înălţaţi ca El, v-a oprit să mâncaţi de acolo; că în orice zi veţi mânca, ochii voştri se vor deschide şi veţi fi ca nişte dumnezei!

Auzi? Dumnezeu spune lui Adam că va muri şi şarpele îi spune că nu va muri! Şi Adam lasă pe Ziditorul său şi ascultă pe şarpe, adică pe satana, care vorbea prin gura şarpelui. Şi crezând acestea, calcă porunca şi moşteneşte îndoită moarte: şi pe cea trupească şi pe cea duhovnicească!

Părinţilor, iubiţi credincioşi, maicilor şi surorilor, câteva suflete sunteţi aici. Eu în viaţa mea, mi-a ajutat mila Domnului, am vorbit la mii de oameni pe la hramuri şi ori aş vorbi la două urechi, ori la două mii, tot atât mă costă. Dar suntem câteva suflete aici. Dacă n-am uita noi învăţătura cea preascumpă a Sfinţilor Părinţi şi a Sfintei Scripturi, noi n-am mai greşi lui Dumnezeu.

Auzi ce spune dumnezeiescul şi preaînţeleptul Isus, fiul lui Sirah: *Fiule, adu-ţi aminte de cele mai de pe urmă ale tale şi în veac nu vei greşi.*

Pentru ce? Dacă cuget la moarte, moartea mă opreşte şi de a gândi răul, nu numai de a-l vorbi sau de a-l face. Eu ştiu că Dumnezeu o să-mi cântărească şi gândurile şi cuvintele şi lucrurile vieţii mele, când îmi voi da sufletul.

Deci, dacă voi cugeta la moarte, mă feresc de toate. Auzi ce spune în "Uşa pocăinţei"? Vedeţi că acea carte tratează patru lucruri: moarte, judecată, Rai şi Iad. Eu cred că acea carte, dacă ar fi tiparită în zeci de mii de exemplare, toată lumea ar merge în Rai. Numai dacă ar înţelege-o. Atât de mult foloseşte pentru creştini cugetarea la moarte, că ne arată ce-i omul şi unde se duce şi ce va fi în ziua morţii sau a judecăţii.

Acolo spune că cel mai mare sfetnic în viaţă nu este nici filosoful, nici îngerii, ci moartea: "Ia-ţi sfetnic, omule, pe moarte, şi atâta înţelepciune are să te înveţe, încât, nici Solomon în toată înţelepciunea sa, nici îngerii, nici filosofii lumii, nimeni nu te va folosi pe tine ca moartea". Pentru ce? Moartea te sfătuieşte: "Omule, nu gândi rău, că ai să mori! Nu urî pe fratele tău, că ai să mori! Nu fi desfrânat, că ai să mori! Nu înjura, că ai să mori! Nu fuma, că ai să mori! Nu fi beţiv, că ai să mori! Nu te judeca cu altul, nu intenţiona să faci rău nimănui, ia seama de sufletul tău, că ai să mori!"

Câtă filosofie aduce moartea! Auzi ce spune Sfântul Ioan Damaschin: "O, moarte, moarte, mai bine te-am numi pe tine viaţă, că cel ce pururea cugetă la tine, pururea viază". Vrei să ştii că nici Solomon nu poate învăţa atâta înţelepciune ca moartea. Zice marele Vasile: "Şi Solomon acela, iubitorul de înţelepciune, dacă n-ar fi uitat moartea, nu-l biruiau femeile, să ajungă de batjocura lor, să le facă şi capişte, să se lepede de Dumnezeu şi să se închine la idoli".

Iată, Solomon cel preaînţelept, cel plin de darul înţelepciunii, a ajuns închinător la idoli şi a zidit capişte zeilor, lepădându-se de Dumnezeu după 40 de ani de domnie. Pentru ce? A uitat că va muri. Pe el îl mustră cartea înţelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah: "Te-ai întărit în trup, te-ai întărit în păcat şi ai uitat pe Ziditorul, Care ţi-a dat înţelepciunea, cu care ai condus poporul acesta 40 de ani".

Vai de noi şi de noi, că nu greşim până nu uităm de moarte. Nici un păcat nu trece de la minte la simțire, nici prin imaginația noastră, dacă avem înaintea ochilor moartea. **Dacă uităm moartea, murim, dacă nu uităm moartea, trăim, suntem vii cu sufletul în vecii vecilor.**

Cine a gândit *vreodată la moarte, şi-a nălucit*-*o cu* mintea şi a greşit lui Dumnezeu vreodată? Deci prea bun tovarăş de drum, prea bună prietenă şi prea mare sfetnic ne este nouă moartea. Să nu ne temem de ea.

Cel mai mare filosof în viață să avem moartea. Niciodată moartea nu te va învăța de rău. Totdeauna îți va spune: păzeşte-te de păcate, omule, că ai să mori! Şi-ți spune cel mai mare adevăr. Pentru ce? Pentru că-ți spune negreşit că eşti trecător, vei muri şi vei sta înaintea Lui Dumnezeu, să dai seama de tot ce ai gândit, tot ce ai lucrat, tot ce ai facut.

Ce zice Alexandru Macedon, mare filosof - învățase filosofia despre suflet şi moarte, de la acel mare filosof din antichitate, Aristotel - când a luat împărăția Persiei şi a bătut pe Darius şi împărăția Egiptului şi a luat împărățiile de lângă Eufrat şi împărățiile lui Boz şi celelalte. Veneau filosofii şi îi spuneau:
- Măria Ta, aur mult, pietre scumpe, palate are Darius şi sabia lui Darius este facută în formă de octogon cu opt muchii şi are mânerul împodobit cu două kilograme jumătate de pietre nestemate şi poleită cu aur curat. Vino s-o vezi, măcar!
Iar el le-a răspuns:
- Dacă-i moarte, nu-i nimic! Ce-am să fac eu cu sabia lui Darius în război? Uite, am sabia asta ca fulgerul în mâna mea, uşoară. Aceea-i paradă. S-o iau s-o leg la curea s-o ducă calul, să vadă lumea că străluceşte la brâu?
- Vino, împărate, şi ia pe soția lui Darius că el a fugit şi l-au spânzurat doi oşteni.
- Cine l-a spânzurat pe Darius? Cine le-a dat voie? Să-i spânzurați pe aceia, căci nu am dat eu ordin să omori omul! Am spus să iei împărăția şi să-l laşi să trăiască - că el cucerea toate împărățiile şi trecea mai departe. Alții îi ziceau:
- Ia una din fetele lui Darius, căci are cele mai frumoase fete de pe lume! Două fete avem. Şi Macedon le-a zis:
- Să nu le aduci să le văd, că-ți tai capul. Eu, care am cucerit atâtea popoare cu puterea lui Dumnezeu, mă biruiesc de frumusețea unei femei? Acest împărat a murit la 35 de ani necăsătorit şi otrăvit - ştiți istoria lui - dar totdeauna, cum îi spunea Ptolemeu Filadei şi Seneca secretarul lui şi Antioh şi Nicanor şi Vizantie şi ceilalți şi Chir cu toată suita lui:
- Măria Ta, nu-ți pasă de nimic; nici de aur, nici de frumusețe!
- Nu! **Dacă-i moarte, nu-i nimic!**

De aceea şi când murea, după ce a bătut toate împărățiile, când a văzut că-i dăduseră otravă dulce, nepoții lui, a zis:
- Astăzi am băut pahar dulce şi amar!
- Ce este, Măria ta? - Mor! Se adunaseră filosofii, generalii, împărații, care pe unde îi pusese. Iar el le-a zis:
- Eu nu mă tem de moarte! Eu cred întru unul singur Dumnezeu, cum m-a învățat arhiereul evreilor, când am cucerit Palestina. Acela mi-a spus că este un singur Dumnezeu.
- Cum îl cheamă pe Dumnezeul vostru? l-am întrebat pe arhiereu.
- Unul este Dumnezeu, Care a făcut cerul şi pământul. Îl cheamă Savaot!
- Ce înseamnă Savaot?
- Dumnezeul oştirilor.
- Nu cumva conduce oştirile de jos?
- N-ai grijă, Măria ta! El conduce oştirile cele din cer. Cu acelea nu te poți măsura! Aceluia mă închin şi eu.

Aşa a cunoscut Alexandru Macedon pe Dumnezeu şi a început să fie un om foarte milostiv. Când era să moară, l-au întrebat generalii lui:
- Măria ta, din ce să-ți facem mormântul? Din marmură? De aur? De pietre scumpe, de iachint, de hrisolit, de onix, de ametist sau de rubin? Toate pietrele scumpe i le-au pus.
Iar el le-a răspuns:

- **Dacă-i moarte, nu-i nimic!** Să nu-mi faceți mormântul meu din aur şi din alte pietre scumpe. Ci să-mi faceți mormântul şi sicriul din granit şi să nu cumva să mă îmbrăcați în haine aurite. Ci simplu, ca un simplu om. Şi să lăsați la sicriu două găuri: una în stânga şi una în dreapta.
- Da de ce asta?
- Pe acolo să-mi scoateți mâinile mele şi să le lăsați goale, ca să vadă toți că nimic n-am luat cu mine după moarte.

Vedeți, fraților, înțelepciunea împăratului Alexandru Macedon? Să nu creada cineva că, după moarte, va lua ceva cu dânsul. Ce-au folosit faraonii Egiptului că au pus în piramide atâta aur şi argint şi au facut căruțe cu cai de aur? Le găsesc alții şi se îmbogățesc la muzee. Ce le-a folosit? Le-au luat cu ei? Nu. Ştii ce-au luat cu ei? Fapta bună! Dacă au făcut-o, au fost înțelepți.

Şi faraonii Egiptului aveau mare filosofie despre moarte.

Ei aveau un mare dregător, care era plătit la curtea împărătească, numit omul morții. Şi când bea împăratulşsi mânca şi cânta muzica şi se veselea, venea acest slujitor cu o căpățână de mort şi i-o punea pe masă şi atât zicea: "Împărate, mănâncă, bea şi te veseleşte, dar adu-ți aminte că ai să mori!"

Dar să revenim, că pentru moarte sunt încă multe de spus, mai cu seamă la aceştia cu hainele negre, că noi călugării avem mari jurăminte înaintea lui Dumnezeu şi cugetăm totdeauna la moarte. Că moartea nu alege nici tânăr, nici bătrân, nu te caută la contigente, la buletin de identitate, la livret. Nu te caută că eşti mirean sau călugăr, pregătit sau nepregătit.

Să ne ajute Preasfântul Dumnezeu când vom închide ochii, să nu ne găsească nepregătiți.

DESPRE MOARTEA CELOR PĂCĂTOŞI

Să vă spun două cazuri de morți năpraznice, să vedeți cum mor cei ce nu se tem de Dumnezeu şi nu vor să se pocăiască.

A venit o biată femeie din Ardeal şi mi-a spus:
- Părinte, bărbatul meu, de când m-am căsătorit cu el, nu mergea la biserică, nu se ruga, nu postea, înjura şi era bețiv şi desfrânat. Şi iată cum l-a pedepsit Dumnezeu. Acum în săptămâna Mare dinaintea Sfintelor Paşti a venit acasă de la lucru şi mi-a poruncit să-i tai o pasăre şi să-i fac mâncare cu carne. Degeaba am căutat eu să-i spun că e păcat, că este Săptămâna Sfintelor Patimi. De frică să nu mă bată, am făcut ce mi-a poruncit el.

Seara când a venit de la lucru, m-a întrebat:
- Ai făcut varză cu carne?
- Ți-am făcut - i-am zis eu. Este în bucătărie.

Pe când mânca, l-a pedepsit Dumnezeu că s-a înecat şi a murit cu carnea în gât. De aceea am venit, părinte, să-l puneți la slujbe, poate l-o ierta Dumnezeu, că tare mai era rău şi necredincios!
- Femeie, i-am zis eu, nu-l putem pune la sfintele slujbe, căci era necredincios şi a murit din vina lui, ca un sinucigaş!

Să vă arăt cum a murit alt om rău.

Într-o zi a venit o femeie dintr-un sat de pe Valea Moldovei să-mi dea un pomelnic pentru soțul ei mort subit. Şi am întrebat-o:
- Femeie, cum a murit soțul tău, să ştiu dacă pot să-l pun sau nu la sfintele slujbe? Că pe cei necredinciosi, pe sectari, pe bețivi şi pe desfrânați, care mor fără pocăință, nu-i putem pomeni la Sfântul Altar.
- Părinte, soțul meu era bețiv şi desfrânat. Nu mergea la biserică, nu se spovedea şi nu mă lăsa curată nici o săptămână în Postul Mare, că nu ştia ce-i Duminică, ce-i zi de post sau sărbătoare. De aceea, din cauza lui nu m-am putut împărtaşi de mulți ani de zile. Acum la începutul Postului Mare, l-am întrebat pe

părintele nostru ce să fac. Iar el mi-a spus: "Ascunde-te la cineva săptămâna asta ca să poți posti cu curățenie măcar şapte zile; apoi vină la mărturisire şi-ți voi da aghiasmă mare".

Deci am făcut cum mi-a spus părintele. M-am dus la naşa noastră şi i-am spus copilului să-i spună soțului că sunt dusă la spital. Aşa am putut posti şi eu câteva zile cu rugăciune, cu post şi curățenie. Când vine el acasă de la lucru îl întreabă pe copil:
- Măi, Vasile, unde-i mamă-ta?
- Este dusă la spital!
- Ia vezi, poate a venit. Să vină la mine.

Dar să auziți mânia lui Dumnezeu. În clipa aceea deodată bărbatul cade jos în casă - că din cauza beției, i s-a rupt o arteră de la inima - şi începe a striga deznădăjduit: "Salvarea, salvarea, chemați salvarea să mă ducă la spital, că mor!"

Şi cum s-a uitat la apus şi la miazănoapte, a început a vedea cuptoarele iadului şi pe diavoli. De aceea striga: "Cuptorul... Cuptorul cu foc! Uite diavolii cum vin să mă ia...! Nu mă lăsați...! Nu mă lăsați, că mă trag în cuptoarele iadului...! Femeie, nu mă lăsa!" Şi m-a apucat de mână şi aşa a murit...

Ați văzut mânia cea dreaptă a lui Dumnezeu pentru cei care nu vor să se pocăiască? Căci iată ce spune în Psaltire: *Moartea păcătosului este cumplită şi Cei ce urăsc pe Dreptul, vor greşi!* Fericiți şi de trei ori fericiți sunt creştinii aceia care se roagă şi care țin sfintele posturi. Postul lungeşte viața. Sfântul Vasile cel Mare zice: "Bucatele cele multe şi bucatele cele grase, neputând să le mistuie stomacul, multe boli au adus în lume. Iar postului şi înfrânării pururea îi urmează sănătatea".

Ai văzut pe Sfântul Eftimie cel Mare? Treizeci de ani n-a gustat pâine şi mâncare făcută la foc; numai cu verdețuri se hrănea şi a trăit peste o sută de ani. Ai văzut pe Sfântul Leontie de Agra în Sfântul Munte, că n-a băut nici vin, nici untdelemn; numai cu fructe şi cu rădăcini de pământ trăia. Nu a mâncat toată viața lui mâncare fiartă la foc, sau pâine, sau vin. Numai când se împărtăşea, lua o linguriță de vin. Aşa! Şi-a pus nădejdea numai în Dumnezeu.

Ce zice Mântuitorul? Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu. N-a pus nădejdea în hoitul acesta de trup, care ne duce în pământ. Că dacă aici omul păcătos nu poate răbda o scânteie de foc, acolo în iad, unde ard cei ce nu se pocăiesc, cum va răbda în vecii vecilor? Atunci va vedea fiecare!

DESPRE FRICA DE DUMNEZEU

Sa vorbim despre ceva care intelegem cu totii, si cei mai de jos si cei mai de sus. Vorbim ceva de inteles, dar totodata si ce este mai de folos pentru fapta buna. Vom vorbi despre frica lui Dumnezeu.
La Pilde spune asa : **Cu frica lui Dumnezeu se abate tot omul de la rau.** Daca se abate omul de frica lui Dumnezeu de la tot raul, deci frica lui Dumnezeu este prima piedica a pacatului, care impiedica pacatul sa nu intre in sufletul nostru.
Proorocul David, prin Duhul Sfant, ati vazut in Psaltire ca ne spune : **Inceperea intelepciunii este frica Domnului si intelegere buna este tuturor celor ce o fac pe dansa.** Si iarasi zice Solomon, fiul sau, despre intelepciune mai mult, ca **frica Domnului este scoala intelepciunii.** Iar Isus fiul lui Sirah, in Cartea intelepciunii lui, spune asa : " Frica Domnului mai presus de toata intelepciunea a covarsit ".
Vedeti, trei prooroci mari lauda frica lui Dumnezeu, care mai de care mai inalt filosofand despre dansa, ca intr-adevar, cum spune si Sfantul Isaac Sirul : **Frica lui Dumnezeu este temelia tuturor faptelor bune.**
El spune ca intelepciunea are doua capete : primul capat este frica lui Dumnezeu si al doilea capat este dragostea de Dumnezeu. Dar pentru ce asa ? Pentru ca toata fapta buna se incepe de la frica lui Dumnezeu si se termina in dragostea de Dumnezeu, care este legatura desavarsirii si treapta cea mai de sus a tuturor faptelor bune, caci mai mare decat toate este dragostea. Dar, ca sa ajunga cineva la dragostea de Dumnezeu, negresit trebuie sa aiba mai intai frica lui Dumnezeu. Ca de aici porneste toata fapta buna : din a se teme omul de Domnul.

Auzi ce zice Duhul Sfant ? **Fericit este omul care se teme de Domnul, ca intru poruncile Lui va voi foarte.** Ai auzit ? Cine se teme de Dumnezeu, voi este foarte mult sa faca poruncile lui Dumnezeu, adica fapteel bune; dupa cum si cela ce nu se teme, isi da frau liber la toata rautatea si la tot pacatul.
Cine are frica lui Dumnezeu, este ceel mai intelept om de pe fata pamantului. Pentru ca spune Sfantul Grigore de Nissa, marele filosof si fratele marelui Vasile, asa : " Am vazut pe multi oameni care s-au silit sa invete toata stiinta cea din afara, iar in cele teologhicesti, adica in stiinta despre Dumnezeu, nu putin au sporit. Dar fiindca le-a lipsit lor adevarata intelepciune, care este frica lui Dumnezeu, departe s-au facut de Dumnezeu si in mocirla tuturor relelor au ajuns ".
Auzi pe unul ca are doua doctorate, doua licente. Dar auzi ca-i preacurvar, un ateu, un om necredincios, un om fara judecata, fara mila de saraci, fara dragoste de aproapele lui, care da cu piciorul in toata fapta buna si in credinta cea dreapta. Ce-i foloseste lui stiinta cea din afara, daca n-are frica lui Dumnezeu ? Mai bine nu se nastea unul ca acesta, care nu cunoaste pe Ziditorul sau si nu se teme de el in toata vremea, ca sa se fereasca de rau si sa faca binele.
De aceea va spun : ii bine ca omul sa invete carte multa, sa fie si inginer, sa fie si doctor, sa fie si profesor si profesor universitar; sa fie si militar, sa fie si general, ce-a randuit Dumnezeu pentru fiecare. Dar in toate treptele lui sa nu uite frica de Dumnezeu. Ca, daca a uitat de Dumnezeu, mai bine nu mai venea in lumea aceasta si mai bine nu se nastea sa vada atata bunatate a lui Dumnezeu. Cum ne-a dat El noua viata, mintea, aerul, lumina, caldura, ploile la vreme, hrana, belsug, sanatate, vedere, auz, intelepciune si, dupa atatea binefaceri ale lui Dumnezeu, sa inchida ochii ca paserile cele de noapte, care nu vad decat numai la intuneric si sa nu vada pe Dumnezeu, Care este lumina cea neapropiata si locuieste in lumina cea neapropiata.
De aceea am inceput sa va spun : ferice de omul care se teme de Dumnezeu, ca acela este adevarat om intelept si acela va avea fericire si in veacul de acum si in veacul cel viitor.
Cine se teme de Dumnezeu, nu-i place sa ia avutul altuia. Cine se teme de Dumnezeu, nu se duce la femeia altuia. Cine se teme de Dumnezeu, si cu sotia sa traieste in curatie, dupa randuiala Bisericii.
Cine se teme de Dumnezeu, nu face avorturi, nu-i betiv, nu-i tutungiu, nu-i bataus, nu-i ravnitor de avere straina, nu-i nesupus, asculta de stapanirea statului, cinsteste stapanirea, dupa Apostolul Pavel : **El da celui cu cinstea, cinste; celui cu dajdia, dajdie; celui cu frica, frica; si nimanui cu nimic nu-i ramane dator, decat sa iubeasca pe Dumnezeu si pe aproapele.**
Cine se teme de Dumnezeu, nu doarme in timpul Sfintei Liturghii, acasa, Duminica. Cine se teme de Dumnezeu , nu lasa copiii sa creasca in faradelegi; ci ii cearta si-i indreapta, ii invata sa se inchine lui Dumnezeu, sa posteasca, sa mearga la biserica si sa duca viata curata in familie. Cine se teme de Dumnezeu, nu pierde vremea in desert. Ori lucreza, ori se roaga lui Dumnezeu, ori citeste Sfintele Scripturi, ori cugeta la judecata viitoare, la moarte, la rasplata, la fericirea raiului si la iad.
Cine se teme de Dumnezeu, iubeste pe tot omul si ajuta pe tot omul cu multa dragoste, cand este in necazuri. Cine se teme de Dumnezeu, nu cruta averea sa o dea la saraci. Cine se teme de Dumnezeu, are mare frica, nu numai sa nu greseasca cu lucrul sau cu cuvantul, lui Dumnezeu, ci si cu gandul. Dar de ce ? Stie ce zice Duhul Sfant : ca Dumnezeu pe cele mai inainte gandite ale noastre le-a vazut si le vede.
Ati auzit la Iov ? Ati auzit om temator de Dumnezeu ? ce zice dumnezeiasca Scriptura ? " Era un om in tara Asidiei, in tinutul Uz in Arabia, si era cl mai bogat om de la rasaritul soarelui ". Dar auzi ce spune : **Si era foarte temator de Dumnezeu.** In toata seara, aducea un bou jertfa. Pentru ce ? El traieste inainte de Legea Scrisa. Este al cincilea de la Avraam si traieste aproape cu o mie de ani inainte de Moise.
Si el, acest om al lui Dumnezeu, avea sapte feciori si trei fete si aducea jertfa de curatire, cum se aduceau jertfele sangeroase atunci, **nu cumva copiii mei, fiind tineri, sa fi gresit ceva cu gandul lui Dumnezeu.**
Ati auzit ? Care din tata si mama de azi, care parinti mai au grija ce gandesc copiii lor ? Cine se mai teme azi de pacatele cu gandul ale copiilor lor ? " Vai de mine, or fi cugetat ceva rau copiii mei ! Poate au cugetat la furt, sau la ura, sau la desfranare, sau la betie, sau la razbunare. Vai de mine, sa aduc jertfa lui Dumnezeu, ca sa-i ierte Dumnezeu, ca au gresit cu gandul !"
Ai auzit parinte de copii ? Ai auzit tata de copii ? Se teme sa nu fi gresit cu gandul, copiii lui, catre Dumnezeu ! Ai auzit de ce l-a laudat Dumnezeu pe Iov ? Iata cum spune Scriptura :
Fost-a intru una din zile si au venit ingerii Domnului inaintea Domnului. ca-s miliarde de miliarde de ingeri. Nimeni nu-i poate numara, dupa cum spune proorocul Ieremia : **Oastea cerului cine o va numara ?** ca-s mai multi ca nisipul marii.
si ei merg la Dumnezeu, Care este Minte; Mintea cea dintai, izvorul tutror mintilor rationale, celor din cer si de pe pamant, si dau raportul ganditor si cuvantator , ce fac cu mantuirea sufletelor; ce fca oamenii pe

pamant si cum se lupta ei si slujesc lui Dumnezeu la mantuirea lumii.
Ce zice Apostolul Pavel ? **Au nu sunt toti slugi** - zice de ingeri -, **care se trimit de Dumnezeu spre slujba, pentru cei ce vor sa mosteneasca mantuirea ?** Ai auzit acre-i slujba lor ? Sunt pusi in slujba mantuirii neamului omenesc. Asa au venit ingerii; si vesnic vin ca fulgerul, si dau raportul lui Dumnezeu, ce fac oamenii pe pamant, si fiecare inger pazitor spune de sufletul sau ce i s-a incredintat ce face in acel minut.
Atunci a venit si satana, si Dumnezeu il intreaba :
- Dar tu de unde vii ? Da ce ? Nu stia Dumnezeu de unde vine diavolul, daca Dumnezeu este in tot locul de fata ? Cum spune la Ieremia : **Eu sunt Care umplu cerul si pamantul.** Exista loc unde nu-i Dumnezeu, in iad, sau in rai, sau in cer, sau pe pamant ? Exista vreun cer sau mai presus de toate cerurile unde nu-i Dumnezeu ? Si atunci nu stia Dumnezeu de unde vine ? Da' de ce i-a pus intrebarea ? Ca sa ne raspunda noua cum a fost istoria lui Iov.
- De unde vii tu ? - l-a intrebat Dumnezeu pe satana. Iar el a zis :
- Doamne, cutreierat-am pamantul si toate cate sunt sub cer si iata sunt de fata.
Ai auzit cum lucreaza el ? Ca nu-i singur. A treia parte din stelele cerului au cazut, cum arata Sfantul Grigore de Nissa. Si la Apocalipsa zice : **Am vazut un drac mare ros care a tarat cu coada lui a treia parte din stelele cerului si le-a daramat pe pamant.**
Unde-i locuinta demonilor acum ? In vazduh. Dar nu numai in vazduhul asta care inconjoara planeta noastra si celelalte planete, zeci de miliarde, ci spatiul interplanetar si spatiul interstelar care n-are margine. Ca de aicea pana la Calea Lactee, pana la Drumul Robilor, avem paisprezece milioane de ani calatoria luminii, si lumina merge cu 300.000 de km pe secunda, cat ai inchide ochii.
Ai auzit cat ii de mare spatiul acesta ? Satana il umple. Ca auzi ca la ceata care a cazut, i-a dat Dumnezeu loc sub cer. Locul asta le-a dat. Cine ne invata aceasta ? Marele Apostol Pavel, gura lui Hristos, ce zice : **Domnii puterii vazduhului, duhurile rautatii raspandite in aer.** Si marele prooroc David zice : **Multi sunt cei ce se lupta cu noi de la inaltime,** adica din vazduh.
De aceea a spus cu dreptate satana : **Cutreierat-am pamantul, Doamne, si toate cele de sub cer si iata sunt de fata.** Si ce-l intreaba Dumnezeu :
- Fost-ai pe la robul meu Iov ? Ca nu este nimenea asemenea pe pamant ca Iov, om temator de Dumnezeu si care foarte vietuieste cu dreptate. Apoi, cand zice acestea, Cel ce a facut cerul si pamantul, Cel ce cerceteaza inimile tuturor, cand lauda pe un om, cine poate sa zica ceva impotriva ? **Ca nu este nimeni pe pamant ca Iov, temator de Dumnezeu si foarte drept inaintea Mea.**
Ai auzit ? Si nu pentru ca era sarac sau necajit. Ci, foarte bogat. Ca ce spune Scriptura ? **Ca era bogat foarte, cel mai bogat om de la rasaritul soarelui.** ***Dar averea nu l-a biruit, nu l-a despartit de Dumnezeu.*** Fiindca iubea pe Dumnezeu mult mai tare decat averea. Nimica nu era la dansul averea. Ca o carpa lepadata era. Si aceasta a aratat-o istoria lui Iov, care voi spune-o pe scurt de aici inainte.
Ce s-a intamplat ? A zis satana catre Dumnezeu :
- Da, Doamne, Tu spui ca Iov ii drept tare si se teme de Tine. Dar nu degeaba se teme el de tine !
- Dar de ce ?
- Daca i-ai inmultit averea lui si turmele lui acopera o tara, cum nu Te va iubi pe Tine ? Si cum nu s-ar teme, daca i-ai dat atata avere si cinste ? Socotea diavolul ca de aceea Iov se teme de Dumnezeu, ca are atata avere. Dar n-a fost asa. Iov era adevarat temator de Dumnezeu.
- Dar ce vrei tu ? zice Dumnezeu.
- Doamne, da-l pe mana mea, sa-Ti arat eu Tie daca nu te va blestema in fata ! a zis satana.
- Ce vrai, ma ? i-a spus El;
- Da-l pe mana mea pe Iov, sa-i iau eu averile si copiii si toate, sa vedem nu te va blestema in fata ? ca, daca ai ingradit acuma cu puterea Ta averile lui si toate averile si slugile lui sunt ingradite de Tine, eu nu ma pot apropia de el.
Dar de ce il ingradea puterea lui Dumnezeu ? Ca era foarte drept si cinstitor de Dumnezeu si nu se putea apropia de gospodaria lui nimic. Ca ingerii Domnului il pazeau, fiindca si el pazea porunca lui Dumnezeu.
- Ce vrai ? l-a intrebat Dumnezeu pe satana.
- Da-l pe mana mea ! a raspuns el.
- Ti-l dau. Du-te ! Dar de el sa nu te atingi !
Ai vazut ca diavolul nu poate face nimic fara voia lui Dumnezeu si fara ingaduinta Lui ? Putea el sa se duca peste Iov si mai inainte, ca avea mare ciuda pe el, ca era drept, insa pana n-a luat blagoslovenia lui

Dumnezeu nu s-a dus. Ca si diavolul ii tot sluga lui Dumnezeu; ca tot Dumnezeu l-a facut si pe el, si numai unde ii ingaduie Dumnezeu se duce. Ca daca ar fi asa sa faca ce vrea el, n-ar ramanea un om pe fata pamantului intr-o singura zi, cata ura are el pe oameni. Dar puterea draceasca este ingradita de puterea Atottiitorului Dumnezeu si nu-i ingaduie sa faca mai mult decat vrea El.
Ai auzit ce spune Apostolul Petru ? **Credincios este Dumnezeu si nu va lasa pe voi sa va ispititi mai presus decat puterile voastre si, odata cu ispita va trimite si ajutorul.** Ati vazut in Evanghelie, cand Hristos a scos din Gaadara demonii din cei doi indraciti, ca i-a intrebat : " Cum va cheama ?" " Legheon, Doamne, este numele nostru ". Legheon inseamna 6000 de demoni. Atatia erau in doi oameni ! Ca legheon ii cuvant grecesc, legiune de ostasi. Legheon sau legiune. In doi oameni erau 6000 de demoni. De aceea se culcau in morminte si in haine nu umblau, ca umblau goi prin pustiu, cum spune Evanghelia. Erau multi. Cu toate ca erau multi, ca o legiune avea exact 6000 de demoni, si ei au spus ca-s o legiune, un legheon. **Daca voiesti, Doamne, sa ne scoti pe noi din oamenii acestia, da-ne voie sa ne ducem in porci.** Ca era o turma de porci pe malul Marii Galileea. Am fost acolo unde s-au inecat porcii, ca am trecut prin toate locurile, cand am fost la Ierusalim. Erau ca 2000 de porci, aproape de cetatea Gadaara si Gherghesa. Sunt doua cetati alaturea pe podisul Golan.
Si cand le-a dat voie, au intrat demonii in porci si s-au dus in mare si s-au inecat toti. Dar de ce a dat voie Domnul diavolilor sa se bage in porci ? Ca legea lui Moisi nu dadea voie sa tie porci. Iar ei, impotriva legii, tineau si mancau carne de porc. Si atunci i-a dus in mare, pentru cei care-i tineau, ca-i tineau pentru negustorie, sa vanda la altii.
Ia sa revenim la Iov. Si a venit diavolul la Iov. Si prima data, cand a ajuns asupra gospodariei lui Iov, a pogorat foc din cer. Dar ce ? Satana-i in cer ? Nu l-a dat Arhanghelul Mihail jos din cer ? N-a fost lupta cu Arhanghelul Mihail, cum vedem la Apocalipsa ? **Si loc nu s-a mai aflat pentru ei in cer.** Dar de ce spune Scriptura " cer " ? Aerul se numeste cer. Tariile aerului se numesc " cer " in Sfanta Scriptura. Ca auzi ce zice Scriptura : **Laudati pe Domnul paserile cerului.** Nu cumva ele traiesc in cer, fiindca le spune paserile cerului ? Nu. Traiesc in aer. Deci, sa intelegeti, dupa Dogmatica Sfantului Ioan Damaschin, aerul se numeste cer.
deci satana a pogorat foc din vazduh - din aer. Si avea bietul Iov 7000 de oi, 3000 de camile, 500 de perechi de boi, 500 de perechi de asini, 3000 de slugi cu braie de aur incinsi care slujeau la atata avere, sapte feciori si trei fete, palate si mosii. Si prima data turmele oilor au cazut jertfa. A pogorat satana foc din cer, adica din vazduh, si au ars turmele lui Iov, deodata cu tot cu ciobani, cu tot cu slugi, cu stani, cu caini; 7000 de oi deodata le-a mistuit focul. Dar, prin iconomie dumnezeiasca, a ramas un singur om, ca sa duca vestea. Si a venit la Iov. Iov era ca un imparat, purta porfira si era un om foarte cinstit de imparatii pamantului, ca facea negutatorie cu oamenii din alte tari, ca avea avere mare. Si a venit sluga si a zis :
- Stapane, doamne !
- Ce este, fiule ?
- Iata slugile tale, ciobanii tai si turmele tale pasteau la munte si la ses. Si a venit foc din cer - adica din vazduh -, deodata, si a mistuit turmele tale si pastorii tai, si slugile tale si tot ce era acolo. Si am ramas eu singur si am venit sa-ti spun ce s-a intamplat. Iar Iov a zis :
- Nu-i nimica, fiule ! Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut ! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac ! Si n-a cartit.
Si nici n-a terminat cel de la oi si vine cel de la camile :
- Stapane, doamne, haldeii au trecut Iordanul, au rapit camilele tale, 3000 de camile, si pastorii si toate si le-au dus in tara lor si am scapat eu singur si am venit sa-ti spun. Si a zis Iov :
- Nu-i nimica, fiule ! Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut ! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac !
Si nici n-au trecut putine minute, vine al treilea, cel de la boi :
- Stapane, doamne, talharii au venit din pustiu, au junghiat pe slugile tale si cele 500 de perechi de boi, i-au luat si s-au dus cu ei. Si a zis Iov acelasi cuvant :
- Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut ! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac !
Si n-a trecut decat putin si a venit cel de la asini
- Stapane, doamne, din partile Damascului au venit sirienii si au prins slugile tale si cu tot cu asine le-au trecut in tara lor. Si acolo erau 500 de perechi de asine, fiindca in tarile calde camila si asinul sunt cele mai cautate animale, care pot rabda de sete si traiesc cu putina hrana. Si a zis Iov acelasi cuvat :

- Nu-i nimica, fiule ! Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut ! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac ! Si n-a zis nici un cuvant, ca i s-a luat intr-un ceas toata averea.
La urma a venit al cincilea. Acesta i-a rupt inima, dar tot n-a indraznit sa zica cuvant de rau impotriva lui Dumnezeu. El avea sapte feciori si trei fete. Si ei, vazand pe tatal lor ca face milostenie vesnic la atatea mii de saraci, au inceput si feciorii sa faca la fel ca tatal lor. Faceau praznic in fiecare sambata. Si sambata asta facea cel mai mic; apoi celalalt, pana ajungea la cel mai mare si apoi fetele. Si tocmai acum erau la un praznic mare in acea sambata; multi oameni erau chemati la masa si ei slujeau la masa celor necajiti acolo.
Satana, avand ingaduinta lui Dumnezeu, s-a dus si a scuturat casa - cladirea, palatul unde erau -, si i-a omorat pe toti; si pe cei de la masa si pe feciorii lui Iov. N-a mai ramas decat unul, care a venit la Iov si a zis :
- Stapane, doamne, iata feciorii tai si fetele tale erau la casa celui mai mare, la un praznic, si s-a cutemurat casa din temelii si i-a omorat p etoti, si-am scapat eu din intamplare - ca asa, prin iconomie dumnezeiasca, numai unul scapa -, si am venit sa-ti spun.
Si Iov, cand a vazut ca Dumnezeu i-a luat si feciorii, fiind acolo in fata casei lui, a apucat vestmintele de sus de la gat - ca-n orient hainele-s pana jos la pamat, asa poarta barbatii, cum purtam noi calugarii -, si si-a rupt haina sa pana jos. S-a dezbracat gol si s-a aruncat cu fata la pamant si-a filosofat pentru moarte, si-a zis :
- Nu-i nimica, fiule, gol am iesit din pantecele maicii mele, gol ma voi duce in groapa. Nimic n-am adus in lumea aceasta, aratat este ca nimic nu pot scoate. Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a parut Domnului asa a facut ! Fie numele Domnului binecuvantat de acum si pana in veac ! Si intru toate ca i s-au intamplat lui Iov, n-a zis un cuvant de rau impotriva Ziditorului sau. Atata de tare se temea Iov de Dumnezeu.
Atunci satana, vazand ca nu l-a biruit, ca i-a luat totul, s-a dus iar la Dumnezeu. Fost-a intru una din zile si au venit ingerii Domnului si iata a venit si satana inaintea Sa. Si iar il intreaba :
- De unde vii tu ?
- Doamne, cutreierat-am pamantul si toate cate sunt sub cer si iata sunt de fata ! Si l-a intrebat Dumnezeu a doua oara :
- Dar ai fost pe la robul meu, Iov ?
- Da, Doamne, am fost si i-am afcut toate cate am vrut eu !
- Ei ! O zis ceva impotriva Mea ?
- Nu, Doamne; dar am sa-Ti spun ceva. Ceru un razboi mai mare contra lui Iov :
- Ce vrai, ma ?
- Piele pentru piele.
- Ce vrai sa spui ?
- Da. I-am luat toata averea si copiii, dar el este sanatos si sotia lui a ramas sanatoasa. Insa da-mi voie sa ma ating de carnea lui si de oasele lui si sa vedem, nu te va blestema in fata ? Adica, a cerut sa-i dea o boala grea. Ce zice ? Omul a ramas sanatos, macar cu zilele.
- Du-te, i-a zis Dumnezeu, dar **de sufletul lui sa nu te atingi !** Ai vazut ce este mai scump la om ? Sufletul. " De sufletul lui sa nu te atingi ". Ca **sufletul** este mai scump decat toate. El **este mai scump decat tot ce exista in lumea asta.** de aceea ii atata lupta pentru mantuirea sufletului.
Si a venit satana, cu voia lui Dumnezeu, cu ingaduinta Lui, si l-a lovit pe Iov, din talpa piciorului pana-n crestet, cu lepra. Boala care n-ati vazut, fereasca Dumnezeu; crapa carnea omului si se face alba ca zapada si curge sange si cu viermi; patrunde pana la os si n-are leac in veacul veacului. Numai Mantuitorul a vindecat leprosi, cum ati auzit.
Atunci, Iov, cand s-a vazut lepros din crestet pana-n talpa, a cazut la pamant de durere; si era niste gunoi inaintea casei lui si el zacea in gunoi. Si fiindca ranile il usturau si viermiii ii provocau mancarime, a gasit un ciob de oala, un harb, si cu harbul aceala scotea viermii din rani.
Si n-a fost bataia lui Iov o zi, o luna sau un an. N-ati citit Hronograful lui Chedrinos si alte carti ? Sapte ani si jumatate l-au mancat viermii de viu pe Iov ! Asa a rabdat. Si nu zicea nimic si rabda; un schelet in gunoi mancat de toate jivinele.
Iar sotia lui ramanand sanatoasa, ca pe ea n-a lovit-o, ca era mai slaba in credinta, se ducea cu traista prin sat, la cerut; si ii aducea cate ceva de hrana. Singurul ajutor ii era sotia lui, singura mangaiere, ca sa nu moara de foame.

Vazand diavolul ca nu l-a biruit pe Iov, a incercat prin femeie, cum zice dumnezeiescul Ioan Gura de Aur : " Cand a vazut ca pe stalpul cel de diamant al credintei, pe Iov, nu-l biruieste, la arma cea veche a alergat ". La care ? La femeie, cu care biruise in rai pe Adam. Stia ca femeia e mai slaba.
Si femeia, cand l-a vazut ca-l mananca viermii, un an, doi, trei, si toata lumea spunea ca-i blestemat de Dumnezeu, ca l-a uitat Dumnezeu si a facut multe rele inaintea Domnului - ca asa judeca oamenii, ca judecatile lor nu-s ca ale lui Dumnezeu -, atunci femeia a inceput sa creada, si vine la el si-i spune :
- Mai, omule; iata ce ti-a facut tie Dumnezeul tau. Tot ai spus ca Dumnezeu ti-ajuta, ca Dumnezeu ii drept. Iata acum, te mananca viermii de viu in gunoi, ti-a luat toata averea si copiii de atatia ani si tu nu zici nici un cuvant de hula impotriva Lui si nu-ti pierzi rabdarea ! Atata se temea Iov de Dumnezeu.
- Ce este, femeie ?
- Zi un cuvant de hula impotriva lui Dumnezeu; ocaraste-L de ce te-o necajit asa, si vei muri !
Ai auzit acest tovaras de viata, cum s-a facut unealta satanei in vremea necazului barbatului sau ? Iar Iov ii spunea cu blandete, ca vedea ca diavolul vorbeste prin gura ei :
- Femeie, hai, femeie ! Ca o nebuna vorbesti si ca o fara de minte. Nu sunt eu Iov care eram ca imparatii de bogat si cinstit in lume ? Nu-ti aduci aminte ce cinste am avut noi pe pamant si cata avere si cate slugi aveam ? Apoi, cum am primit cele bune din mana Domnului, sa nu primim si cele rele ?
Auzi om care se teme de Dumnezeu, cand da de necaz ? Da ! Dumnezeu m-a ajutat atata vreme; trebuie sa rabd acum, ca multumire lui Dumnezeu ca m-a ajutat alta data.
Si a vazut diavolul ca nu-l poate birui. Atunci au venit la el trei prieteni : Bildad, Tofar si Elifaz Ameneul. Acestia erau ca niste imparati de bogati, boieri mari din alte tari, care cumparau mii de vite de la Iov, miei si lana. Cand au venit, au intrebat :
- Unde-s curtile lui Iov ? Unde este Iov ? Iar oamenii ii arata :
- Uite colo in gunoiul acela un schelet; il mananca viermii. Barba lui era pana la pamant si parul incalcit de gunoaie.
Ei auzisera de bataia lui Iov, dar nu credeau ca-i chiar asa. Si au venit din alta tara. Cand au venit la Iov, cum il stiau ce om cinstit era, ce palate si ce slugi avea, au stat acei trei prieteni langa Iov sapte zile si sapte nopti, si n-a putut vorbi nici unul. Numai se uitau la el. Si gandeau ce va fi asta ? Ce fel de bataie a lui Dumnezeu este asta ? Si la sapte zile a deschis cuvantul Elifaz Ameneul si in loc sa-l mangaie pe Iov in ranele si in durerea lui, in loc sa-l imbarbateze, ca erau prieteni de alta data, au inceput sa-l raneasca cu cuvantul :
- Iov, mi se pare ca te-a retezat Dumnezeu pe tine ca pe un copac tomnatic, care nu face roada. De ce-ai ajuns tu asa ! Ai oprit plata vaduvelor si simbria lucratorilor ! Ai fost nemilostiv si aspru ! Ai fost mandru ! Ai uitat de Dumnezeu ! Ai facut faradelegi inaintea Lui ! Si asa mereu l-au mustrat. La fel si al doilea prieten si al treilea. Si a venit al patrulea, unul Elihu. Acesta a vorbit putin mai drept, ca se temea : " Mai, nu cumva sa fie o certare a Domnului pe drept si ma tem sa vorbesc pe omul acesta ". iar Iov a inceput a le spune cu blandete :
- Dragii mei; prietenii mei; spre dosada ati venit aici si spre rana mie. Mai bine ziceam eu gropii, " mama mea ", si viermilor, " voi sunteti fratii si surorile mele ", decat sa vie prietenii mei si sa ma raneasca cu cuvinte; adica, mai bine ma mangaiam cu viermii si cu gandul la groapa, la mormant, decat sa aud din gura voastra acestea.
Si le-a spus : " voi ma invinuiti ca am oprit plata slugilor si ca am facut nedreptate. Eu nu ma laud, dar adevarul voi vorbi. Eu am fost tatal sarmanilor si maica vaduvelor, eu am fost ochiul orbilor si urechea surzilor si piciorul schiopilor si mana ciungilor.
Tunsura mieilor mei a incalzit umerii saracilor; ca lana de pe sapte mii de oi toata o dadeam pentru imbracaminte la saraci. Usa mea nu s-a inchis la tot strainul si toata averea mea am socotit cu putere s-o impart la cei necajiti. Deci, nu-i adevarat ce vorbiti voi. Adevarat ca mania Domnului ma cearta pentru pacatele mele, dar ceea ce ma invinuiti voi nu-i adevarat.
Vazand Dumnezeu rabdarea lui Iov , dupa ce-au plecat cei trei prieteni si Elihu s-a dat putin in laturi, a aparut Dumnezeu in nori si in vifor deasupra lui.
Iov zacea acolo de sapte ani jumatate, numai oasele si inima ramasese - caci carnea lui era mancata de viermi. Si cand a venit Ziditorul cerului si al pamantului, Iov era acum ranit si de prietenii lui ocarat si defaimat si de sotia lui si de toti. Deodata aude glasul lui Dumnezeu din nori :
- Iov, scoala-te ca un barbat, ia vestmantul tau - ca i-a trimis un vestmant din cel mai alb ca zapada -, incinge-te si sa stam de vorba amandoi !
Cine a zis " scoala-te " ? Acel ce va scula toti mortii la judecata intr-o clipeala de vreme ! S-a sculat ca

fulgerul Iov, sanatos ca la 30 de ani si frumos si vesel, s-a imbracat cu vestmantul dat de Dumnezeu. Si a spus Dumnezeu catre el :
- Iov, unde erai tu cand am intemeiat pamantul ? Spune-Mi Mie care-i latimea cea de sub cer ? In ce loc locuieste intunericul si ce loc are lumina ? Unde erai tu cand am masurat Eu muntii cu asezamantul cunostintei, vaile cu cumpana si dealurile, cand am pus marii hotar nisipul si am ingradit marea cu nisip si i-am spus : pana aici sa stai si intru tine sa se sfarame valurile tale ?
Eu am intins crivatul pe uscat. Eu am facut cuvantatori pe pamant. Eu am masurat greutatea vanturilor. Eu am insemnat calea fulgerilor sub cer. Eu am randuit nasterea fiarelor din codri, nasterea dobitoacelor pamantului si a oamenilor. Eu am facut orionul si rarita cea de miazanoapte si am impodobit cerul cu stele, cu soare si luna si lumina am daruit zidirii Mele.
Spune-Mi, unde erai tu atunci ? Eu pe tine, Iov, te-am turnat ca laptele in pantecele maicii tale, te-am inchegat ca branza, te-am tesut ca panza, ti-am facut inima si oase si te-am facut faptura Mea in pantecele maicii tale si Eu am zidit inima ta si am stiut ca nu-ti vei pierde rabdarea. Eu am intemeiat inima ta intru tine si credinta ta si rabdarea ta.
Si acum, Iov, fiindca ai asteptat cu rabdare venirea Mea si n-ai zis vreun cuvant rau in atatea scarbe si necazuri si boale, iata Eu iti daruiesc tie de acum inainte 140 de ani de viata; si vor fi averile tale indoite. In loc de sapte mii de oi, paisprezece mii de oi; in loc de trei mii de camile, sase mii de camile si celelalte la fel. Si vei ajunge sa traiesti pana la al cincilea si al saselea stranepot si vei adormi plin de zile si vei veni la Mine sa te veselesti cu Mine in veci.
Atunci S-a facut nevazut Dumnezeu. Si sotia lui, cand a venit de unde era dusa, l-a gasit sanatos si vesel foarte. Si a plouat Dumnezeu in curtea lui Iov trei zile si trei nopti cu galbeni de aur, cum spune in traditie. A luat Iov mosii si vite.
Sotia lui a stat cu fata la pamant trei zile si trei nopti, cerand iertare de la el. Si i-a zis Dumnezeu lui Iov : " Iarta pe sotia ta, ca nu-i vinovata ea, ci diavolul care a ispitit-o !"
Si a iertat-o el si a luat-o, si a nascut iar sapte feciori si trei fete si nu era frumusete sub cer asemenea feciorilor si fetelor lui Iov. Nu se gaseau mai frumosi copii ca aceia pe pamant.
Si au fost zilele lui Iov, cum s-a spus, dupa bataia aceea, o suta patruzeci de ani, si-a adormit plin de zile si s-a dus la Ziditorul sau, la veselia cea vesnica.
Ati auzit ce a facut la Iov frica lui Dumnezeu ? Daca a avut frica lui Dumnezeu, nici cand era bogat nu s-a mandrit, n-a fost aspru si nemilostiv; nici cand i-a luat Dumnezeu averea, n-a zis un cuvant impotriva lui Dumnezeu.
Iata om cu frica lui Dumnezeu, care aducea jertfa un bou in fiecare seara, ca nici copiii lui sa nu fi gresit lui Dumnezeu cu gandul. Ati auzit om cu frica de Dumnezeu, cum l-a incununat Dumnezeu ? Prin cate l-a trecut in veacul de acum si s-a dus sa se odihneasca in " sanul lui Avraam ", a carui stranepot era. Iata deci cum l-a binecuvantat Dumnezeu !
Fratii mei, omul care are frica de Dumnezeu nu trebuie sa-l pazeasca nimeni sa nu fure, sau sa nu fie curvar, sau betiv, sau hot, sau sa nu faca rau. Cel ce are frica lui Dumnezeu si ziua si noaptea pururea vegheaza asupra lui : sa nu gandesc ceva rau asupra omului, sa nu vorbesc ceva rau ca-i pacat, sa nu fac ceva rau ca-i pacat ! Cine are frica lui Dumnezeu, acela se face santinela intregii intelepciuni, isi pazeste sufletul si mintea sa de ganduri rele, limba sa de cuvinte rele si toata asezarea sa de a lucra impotriva lui Dumnezeu.

Imi aduc aminte de un filosof, care a venit la Socrat, alt filosof. Si acela avea o femeie foarte talentata. Si a inceput sa spuna : " Domnule, am o femeie asa de frumoasa !". Celalalt era la o masa cu un creion in mana si hartie si a tras un zero. " Femeia mea e de neam mare; taica-sau a fost ministru ". Celalalt a mai tras un zero.
" Femeia mea ii sanatoasa ca oul, n-a fost bolnava si nu-i bolnava ". Acela a mai tras un zero. " femeia mea stie s alucreze lucruri de menaj, sa faca prajituri la tot neamul, bucat ela mese mari ". Acela a mai tras un zero. " Femeia mea stie sa coase broderii artistice, coase flori, impleteste, face flanele cu masina sau cu mana. Uite cate talente are femeia mea !" Acela a mai tras un zero.
La urma a adaugat : " femeia mea are frica lui Dumnezeu si este credincioasa !" Acela a pus un unu inainte, pusese sase zerouri. Unun urmat de sase zerouri face un milion. Si a spus : " Ia, acuma i-am dat valoare femeii tale. Nu cand ai spus ca-i frumoasa si invatata si sanatoasa si stie multe sa faca. Pentru ca daca ii lipsea frica lui Dumnezeu, toate erau la dansa egal cu zero, nule, nimic !"

Asa se intampla si cu barbatul, ca si cu femeiaaceea si cu orice om. Poate sa aiba toate talentele, poate sa atie toate meseriile din lume, poate sa cunoasca toate stiintele lumii, daca ii lipseste frica lui Dumnezeu, ii lipseste scoala intelepciunii si omul acela nu-i bun de nimic.
Era un om invatat sa fure, macar de-ar fi fost sarac. Da de unde ! Era om gospodar, avea femeie buna, credincioasa si copii; avea boi, avea oi, cai, porci, vite, pasari, pamant, livezi, vii, dar a fost crescut rau la parintii lui, ca nu era satul pana nu manca ceva de furat. Omul acesta de multe ori avea discutii cu sotia lui. Sotia lui buna ii spunea :
- Mai, omule, ulciorul nu merge de multe ori la apa. Caci ii rusine in sat, daca te-o prinde pe tine ca furi; toti or sa te judece pe tine de ce ai furat, ca ai tot ce-ti trebuie. De ce furi, ma ?
- Femeie, eu nu pot. Pana n-oi mai lua eu de la cutare boier, de la cutare om, de la cutare proprietar ... !
Odata era in luna lui iulie, luna era plina pe cer si era senin ca ziua. El venise din tarina si a vazut lanurile pline de clai de grau, jumatati de grau, cum se cheama in alte parti. Ce s-a gandit el ? " ce bine ar fi sa aduc eu o caruta de grau din acesta la mine ", ca era grau frumos. A venit acasa, a pregatit caruta si caii, drugul de legat snopii; a pus niste fan pentru cai si iarba verde in caruta si-n puterea noptii, cand doarme si pasarea - cum zice taranul -, a luat o copilita numai de trei-patru ani cu el. Copilei ii placea sa mearga cu tata-sau cu caruta totdeauna.
- Tataica, ma iei cu caruta ?
- Te iau ! Da', ma-sa a zis :
- Stai acasa !
- Nu ! si a inceput a plange copila.
- Da-i drumul ! Copila vrea sa auda cum merg caii, s-o plimbe tata-sau cu caruta. Dar a fost o pronie dumnezeiasca aceasta si purtare de grija a lui Dumnezeu. A venit omul acela la furat snopi in tarina. Un lan de grau era langa o padure mare si un drum de tarina pe marginea padurii. El a tras caii cu oistea pe unde trebuia sa iasa de pe lan, a luat din gura la cai zabala si le-a dat sa manance.
Copilita a ramas la caruta. Era luna, senin si se vedea bine la mare distanta. Si s- adus pe lan omul asta, de meserie hot din copilarie, si a inceput sa se uite in toate partile; si la stanga; si la dreapta si inainte si inapoi. Se uita asa. De ce se uita ? Ca nu cumva sa fie vreun paznic pe lan. Dar tot el isi zicea : " Chiar daca ar fi, acum doarme intr-o claie, ca acu-i puterea noptii ". In acest timp copilita se uita de la caruta cum taica-sau se uita in toate partile, si incolo, si incolo si se minuna ea in mintea ei - copii naivi -, de ce se uita taica-sau asa ?
Dupa ce s-a incredintat el ca nu este nimeni si nu-l vede nimeni, a luat cativa snopi de grau si a venit la caruta. Copilita, prin care a vorbit Duhul Sfant, intreaba pe taica-sau :
- Tataica, mata ai uitat ceva !
- Dragul tatei, dar ce-am uitat ?
- Mata ai uitat ceva ! Te-ai uitat in toate partile dar ai uitat sa te uiti si in sus !
- Cum ai zis ?
- Mata in sus de ce nu te-ai uitat ? Dar copila n-a zis sa-l mustre pe tatal ei. Ea a crezut ca poate asa-i bine, daca se uita in toate partile, sa se uite si in sus. Dar l-a costat pe om foarte mult.
- Cum, cum ai zis ?
- Tataica, eu am crezut ca trebuie sa te uiti si in sus ! Si atat l-a certat frica lui Dumnezeu pe om, ca a luat snopii inapoi, s-a dus si a facut claia; a venit, a intors caii, a pus zabala la cai, a pus copilita in carutasi cu caruta goala, s-a intors acasa. Cand vine acasa, femeia stia ca nu vine niciodata cu golul. Ori fura bostani, ori popusoi, ori grau, ori altceva, el venea incarcat. Il vede, de data asta mai erau doua-trei ceasuri pan-la ziua ca vine cu golul :
- Mai omule, dar ce-ai patit ? Ce-ai patit ?
- Femeie, cate zile voi avea nu mai fur !
- Ce-ai patit ? Bine ti-a facut ! Te-a prins ! Ea credea ca l-a prins. Te-a prins ? Ti-am spus eu tie. Asa, gospodar la furat !
- Mai femeie, nu m-o prins nimeni.
- Nu cred. Te-o prins ! De ce-ai venit cu golul ?
- Nu mai fur cate zile oi avea !
- Dar ce-ai patit ? El arata copilita si zice :
- Din cauza copilei.
- Dar ce ti-a facut copila ?
- Din cauza ei nu mai fur in veacul veacului. Caci a vorbit Duhul Sfant prin gura ei.

- Dar ce-a zis copila ?
- Eu m-am dus pe lan - cum ii obiceiul meu -, si-nainte de a incepe a cara snopii, ma uitam : in stanga, in dreapta, incoace-incolo. Copilita ma vedea de la caruta si cand am venit m-a intrebat : " Tataica, mata ai uitat ceva; ai uitat sa te uiti si in sus ".
Atunci m-am gandit, cat sunt eu de nebun. Dumnezeu imi vorbeste prin gura copilei, ca trebuia sa ma uit mai intai in sus; ca daca ma uitam in sus, nu mai era nevoie sa ma uit la dreapta, la stanga sau inainte, ca de ochiul cel de sus nimeni nu se poate pazi. Ochii lui Dumnezeu - cum soune Solomon -, sunt de milioane de ori mai luminosi de cat soarele si nu este loc unde nu cerceteaza atotstiinta lui Dumnezeu.
Cum zice si Apostolul : **Stiinta lui Dumnezeu strabate pana la despartirea duhului de a sufletului;** nu numai pana la despartirea trupului de a sufletului ".
Omul este icoana Preasfintei Treimi. El are minte, cuvant si duh. Duhul cel in chip de raze de lumina, care-i in inima, cu acesta omul ii mai mare decat ingerii; ca ingerii nu s-au facut dupa chipul si asemanarea lui Dumnezeu, ci numai omul. Omul este icoana vie a Sfintei Treimi pe pamant, are minte, cuvant si duh. Mintea este chipul Tatalui, cuvantul este chipul lui Hristos, iar duhul cel de viata facator este chip al Duhului Sfant.
Acest duh de viata nu-i duhul cu care vorbim - acesta este sluga mintii si are altfel de cuvant. Iar acela este un dor ganditor, sta inttre minte si intre cuvant si circumscrie - are in sine -, si pe minte si cuvant, dupa Sfantul Grigorie Palama, preaindumnezeitul la minte.
Deci, pana acolo strabate stiinta lui Dumnezeu, pana la despartirea duhului de a sufletului si nimeni nu poate sa se ascunda cu vreun gand de la atotstiinta Ziditorului.
Acest Duh Sfant l-a cercetat pe acest om cu frica lui Dumnezeu si s-a gandit : " De acum inainte nu voi mai fura in veci, cat voi trai. Ba am sa ma duc sa ma marturisesc si sa-mi fac canonul pentru cate am facut in viata, ca daca ma mai duc la furat trebuie mai intai sa ma uit in sus. Si daca ma uit in sus, mi-e destul atat, ca sa nu mai pot fura in vecii vecilor, ca de ochiul cel de sus nimeni nu se poate pazi ".
Iarasi va spun : **inceputul intelepciunii este frica Domnului.** Ea este temelia tuturor faptelor bune.
Intelepciunea are doua capete : primul este frica de Dumnezeu si cel mai de sus este dragostea de Dumnezeu, ca toata fapta buna se incepe din frica lui Dumnezeu si se termina in dragostea lui Dumnezeu, care este legatura desavarsirii si cea mai inalta fapta buna.
Dumnezeu cel inchinat in Treime, Parintele, Cuvantul si Duhul Sfant, Treimea cea de o fiinta si nedespartita si Preacurata Lui Maica si toti sfintii sa ne fie in ajutor, sa nu uitam frica lui Dumnezeu si sa pazim poruncile Lui. Amin.

DESPRE PAZA MINȚII

Fiindca a fost vorba, sa vorbim ceva despre paza mintii. Eu pacatosul, cand incep sa vorbesc de rugaciunea mintii sau de paza mintii, mi-i rusine si mi-i greu sa vorbesc; ca vorbesc despre ceea ce nu am. Ca zic Sfintii Parinti ca **nimic nu-i mai sarac decat mintea aceea care filosofeaza pentru fapta buna, neavand lucrare.** Eu sunt acela cu musca pe caciula, ca vreau sa vorbesc cele ce nu fac si niciodata nu am facut.
Dar eu cred ca va vor fi de folos acestea in drumul pe care te duci. Fiindca viata aceasta este o lupta, cum spune la Iov : **O lupta si o ispita este viata omului pe pamant** si in aceasta lupta si ispita, de fiecare clipa este nevoie de iscusinta. Cum a spus si marele Apostol Pavel : **In lupta aceasta grea si mare, aveti nevoie de rabdare** si celelalte.
Si este prea de nevoie, pentru ca va duceti intre straini, acolo unde va duceti, intalnindu-va cu oameni de alta credinta : protestanti si catolici si cutare ... Si ca ortodox, pentru ca sa-ti pazesti sufletul curat, o lucrare mai prezenta si mai puternica decat paza mintii nu va fi.
Paza mintii are atata legatura cu rugaciunea mintii, ca si trupul cu sufletul. De la paza mintii putem trece imediat la rugaciunea mintii. Si totdata, in paza mintii intra multe lucrari duhovnicesti.
Sfantul Isihie Sinaitul spune asa : **Nimeni nu va putea scapa de capeteniile tartarului -** mi-aduc aminte din Filocalie **-, fara de paza mintii, macar de ar fi cat de mare filosof si cat de mare intelept in lume.**
Ce este paza mintii, dupa invataturile Sfintilor Parinti ? este o lucrarre prezenta, foarte usoara si n-are

nevoie de mare osteneala, decat numai de frica lui Dumnezeu. Ea se naste chiar din frica lui Dumnezeu ! Iar frica de Dumnezeu se naste din credinta in Dumnezeu. Ca dumnezeiescul parinte Maxim spune : **Cela ce crede, se teme.** Eu nu am nici o pricina sa ma tem de cineva, daca nu cred ca-i de fata. Iar cand cred ca Dumnezeu este de fata, ma tem !
Deci, iata cum **din credinta in Dumnezeu se naste frica de Dumnezeu. Iar din frica de Dumnezeu se naste trezvia atentiei,** sau paza mintii, sau ferirea mintii de la pacat, **sau priveghereа mintii.** Cand auzim la Sfintii Parinti : paza mintii, trezvia atentiei, lnistea mintii, ferirea mintii, privegherea mintii sau toate acelea, este acelasi lucru, cum am zice : paine, bucata de paine, felie de paine; dar tot de paine este vorba, numai sub alte cuvinte.
Paza mintii, dupa invatatura Sfintilor Parinti, **consta** in aceasta : **in a ne trezi cu mintea, in a ne impotrivi pacatului cu mintea si in a chema pe " Doamne Iisuse ... " prin rugaciunea mintii.**
Vezi cata legatura are rugaciunea mintii cu paza mintii ? Ca nu-i de ajuns sa am trezesc eu. Ce fac eu acum este bun ? Ce gandesc eu acum este bun ? Ce intentionez eu acum este bun ? Ce cuget eu acum este bun ? Sau ce alegere fac eu asupra acestui cuget este buna ? N-ajunge atat ! Ci, indata mi-a dat putere Preasfantul Dumnezeu, sa-mi stapanesc pornirile prin volnicia de sine sau de sine stapanirea. Nu vezi ce spune in Psaltire ? **Doamne ca cu arma bunei voiri ne-ai incununat pe noi.**
Indata ce ne-am trezit, simtim cu mintea daca se apropie un pacat de minte sau un gand rau; ca orice gand rau este un sarpe ganditor, adica un diavol. Si indata ce l-am simtit ca se apropie, sa ne impotrivim; cu arma bunei voiri (cu vointa) ne impotrivim sa nu-l primim, caci avem aceasta putere.
Dar **puterea noastra e slaba si taria neputincioasa,** cum spune colo la hirotonie. Si atunci ce-i de facut ? Ne trezim, dupa puterea noastra; sa vada Dumnezeu ca vointa noastra se misca spre bine si ne impotrivim pacatului. Si negresit sa tinem legatura cu Domnul, chemandu-L prin rugaciunea " Doamne Iisuse ... ".
Dar nimeni sa nu se bazeze pe trezvia sa sau pe vointa sa, ca-i tare impotriva pacatului, ca ramane foarte, foarte inselat ! Pentru ca, negresit, vointa noastra si trezvia noastra trebuie sa fie intarite de Domnul nostru Iisus Hristos. De aceea **ne trezim, ne impotrivim, cu voia de sine stapanitoare si chemam pe " Doamne Iisuse ... "**
Acestea trei stau nedezlipite una de alta. Pentru ca daca nu chemam pe " Doamne Iisuse ... " , nu reusim sa ne despatimim in nici un fel cu mintea. Ca El ne-a spus in Evanghelie : **Ramaneti intru Mine si Eu intru voi, ca fara de Mine nu puteti face nimic.** Clar ! **Cheama pe Domnul in ziua necazului si te va izbavi,** cum spune Psalmistul. Sau : **Auza-te Domnul in ziua necazului** si celelalte. **Daca-L chemam pe Dumnezeu, El ne ajuta.**
Asa si tu. Si trezvia noastra-i buna si vointa noastra care se impotriveste raului, daca este ajutata de darul si puterea lui Dumnezeu. **Chemarea numelui Domnului sa nu inceteze,** ca zice Apostolul : **Tot cel ce va chema numele Domnului se va mantui.**
Acum mai este si **a patra lucrare : Ne trebuie smerenie !** Sa ne trezim cu mintea, sa ne impotrivim pacatului cu mintea, sa chemam pe " Doamne Iisuse ... " si sa avem mare smerenie a inimii si cunostinta de sine, fiindca ne luptam cu demonii cei mandri. Da ! Ca indata ce se ridica din noi parerea de sine, sau ingamfarea, sau cinstea de sine, indata ne paraseste Domnul si ne lasa in propriile noastre puteri : " Ia sa vedem ce ai sa faci tu fara Mine ?" Ca i-a spus oarecand lui Israil : **Sa nu iesi la razboi fara Mine !** Stii ce-a patit cand a iesit la razboi cu amoreii, fara sa cheme ajutorul lui Dumnezeu !
Aceasta indrazneala - sa zicem asa -, sau semetie de cuget, sau cutezanta de sine a omului de a se bizui pe trezvia lui si pe puterea lui de vointa, este izvorata din iubirea de sine. Egoismul ! Adica, dupa cum arata dumnezeiestii parinti, din mama tuturor pacatelor, care este iubirea de sine. Ca **din iubirea de sine se naste si mandria si trufia si semetia si celelalte.**
Din iubirea de sine se naste, mai intai : mila de sine, crutarea de sine, indreptatirea de sine, multumirea de sine, trambiatrea de sine, lauda de sine, placerea de sine, parerea de sine. Apoi : inchipuirea de sine, simtirea de sine " ca sunt ceva !"; ingamfarea de sine, cinstea de sine, increderea in sine, rezemarea pe sine, bizuirea pe sine si, daca vreti sa va talcuiesc, acestea au o multime de ramificatii.
Apoi vine moartea mintii si omorarea sufletului, mai inainte de moartea trupului - adica nesimitirea inimii -, dupa care a plans Sfantul Simeon Noul Teolog toata viata, precum am gasit-o la " Scara ". Nesimtirea, nu numai ca omoara sufletul, ci omoara mai intai partea privitoare, adica pe minte; **nesimtirea este moartea mintii si omorarea sufletului mai inainte de moartea trupului.**
Daca i-ai omorat ochiul, ai intunecat trupul. Asa si sufletul, prin minte moare; si de aici inainte diavolul a pus stapanire peste toate puterile sufletului. Aceasta se intampla cand omul are incredere in sine si in

puterea lui de trezvie si zice : " A! Eu sunt un om intelept. ce sa ma mai rog, ce sa mai stau in genunchi, ce sa mai chem pe Iisus, doar eu stiu sa ma pazesc de pacat ! Pai, eu nu stiu ca-i pacat ?"
Cand vede Dumnezeu in sufletul nostru aceasta incredere si rezemare pe sine si cutezanta de sine, ne lasa in mana diavolilor. Atunci ispita ne arata cat putem, fara darul lui Dumnezeu si fara mila Lui. De aceea, sufletul nostru in toata clipa greseste lui Dumnezeu. **Sa aveti convingerea aceasta, ca nu exista clipa cand nu maniem pe Dumnezeu.** Si pentru ca nu este clipa cand nu maniem pe Dumnezeu, nu este clipa cand nu avem nevoie de ajutorul Lui.
Sufletul, negresit, indata ce greseste cu mintea si cu orice pornire spre pacat, trebuie sa alerge cu umilinte la ajutorul lui Dumnezeu, sa ceara mila, iertare si ajutor impotriva ispitei. Ca, daca cuteaza pe desteptaciunea lui, zicand : " A! eu stiu multe, eu pot multe !", auzi ce spune Scriptura la Solomon : **Cela ce se increde in sine, va cadea, cadere jalnica.** Pentru ce ? Te-ai increzut in sine; nu mai ai nevoie de Dumnezeu ! " Pot si eu ceva !" Si atunci Dumnezeu iti arata ce poti ! Ca fara de El nu putem nimic. Si la trezvia atentiei este mare nevoie sa simtim in jurul nostru ajutorul lui Dumnezeu, de care avem nevoie in fiecare clipa.
In Sfanta Scriptura se spune asa : **Fata Babilonului, ticaloasa -** si Duhul Sfant spune mai departe, cand cantam " La raul Babilonului " **-, fericit este care va apuca si va lovi pruncii tai de piatra** (Ps. 136, 8-9). Iata pe cine ferice Duhul Sfant ! Pe cela ce ia fiii fetei Babilonului si-i tranteste de piatra.
Talcuirea Sfintilor Parinti din Filocalie este asa : Fata Babilonului este mintea noastra. Cuvantul " Babilon " inseamna " amestecare ". Fiindca mintea noastra pururea este amestecata cu ganduri bune si rele, o numeste " fata Babilonului ", nascuta din amestecare, combinata cu amestecarea. **Iar fiii fetei Babilonului sunt gandurile mintii, care le naste ea.**
Si cine-i fericit ? Acela care-i treaz cu mintea si, cum vede ca s-a nascut din minte un copil - un gand rau -, il da de piatra Hristos. Cum ti-a venit un gand rau in mite - intelegi ? -, ia-l de picioare si da-l de piatra : " Doamne Iisuse ... ". Vine un gand de curvie : " Doamne Iisuse ... ", da-l de piatra ! Vine un gand de manie, da-l de piatra Hristos ! Vine un gand de trufie : " Doamne Iisuse ... ". Vine un gand de viclenie : " Doamne Iisuse ... ". Vine un gand de zavistie : " Doamne Iisuse ... ".
Tranteste-i de piatra pe pruncii acestia ai " fetei Babilonului " - adica cugetele rele ale mintii -, de cand sunt prunci. Adica, ucide patimile in tine, cat sunt mici, ca pe urma este mult mai greu !
Pe acesti prunci ai fetei Babilonului ii omoara darul si puterea lui Hristos ! Hristos S-a numit in Sfanta Scriptura de trei ori piatra : **Piatra cea din capul unghiului, pa Care n-au bagat-o in seama ziditorii; Piatra cea nefacuta de mana, Care se taie din munte,** despre care se spune la Daniil; si **Piatra, stanca din care a iesit apa,** cand a fost lovita de Moise, simbolizand coasta lui Hristos din care a iesit apa si sange.
In Hronograful evreiesc am citit viata lui Moise, tradusa de Isaia Racaciune, un mare rabin care a trait in secolul trecut. A murit de mult ! Si la dansii se scrie, macar ca ar trebui sa se treaca si in traditia ortodoxa, ca o teologumena; stiti, nu ca o dogma ! Ca Moise cand a lovit stanca la Rafidim - am fost acolo la Sinai si am baut apa -, intai a iesit sange, fiindca a lovit-o cu indoiala.
Pentru indoiala pe care a avut-o Moise atunci, l-a mustrat Dumnezeu si nu a murit in pamantul fagaduintei. El nu a zis : " Asculta, Israele, din piatra aceasta ai sa bei apa !", ci a zis astfel : **Au doar din piatra aceasta am sa va scot apa ?** Dumnezeu i-a spus imediat : " Moise, de ce nu M-ai preaslavit inaintea fiilor lui Dumnezeu ? - Au doar din piatra asta ... ? " " De ce n-a zis : din piatra asta Dumnezeu va va adapa pe voi ?"
Apoi Moise, fiind certat de Domnul, a lovit a doua oara, zicand : " Asculta, Israele ! Din piatra asta ... !" A lovit si a iesit apa.
Dar este si-o taina mare aceasta, ca intai a iesit sange si apoi apa. Caci si din coasta lui Hristos a iesit intai sange si apoi apa. Iata cum a inchipuit stanca Rafidim, coasta lui Hristos.
Acum sa revenim la trezvie, ca sa nu ne pierdem in discutie, ca cuvantul nostru trebuie sa traga catre mijloc. Noi, daca ne incredem in sine si in puterea noastra de virtute, de intelegere si de filosofie, mai intai mireasma Sfantului Duh nu mai este cu noi.
Indata ce Duhul Sfant simte o mica licarire a mandriei, se fereste si-l lasa pe om in propriile sale puteri. Si atunci vedem ca am ajuns la cadere. Ori cu mintea, ori cu cuvantul, ori cu lucrul, ori - Doamne fereste -, cadere care ne desparte prea tare de Dumnezeu. Iar cine are lucrarea trezviei, trebuie sa fie treaz si in privinta asta. Nu-mi incape mie in putere sa ma trezesc, ca sa ma lupt cu pacatul. Ma trezesc, dar il chem pe " Doamne Iisuse ... ! "
Legea soborniceasca a Bisericii aceasta este : sa ma trezesc, sa ma impotrivesc, sa chem pe " Doamne

Iisuse ... ". Asta este lucrarea trezviei atentiei. Ca " fata Babilonului " - adica mintea noastra, de care am amintit mai inainte -, naste mereu prunci. Si naste prunci rai - gandurile rele ! Noi sa-i luam, sa-i trantim de piatra Hristos si sa-i sfaramam !
Duhul Sfant atunci ne fericeste : **Fericit este care va apuca si va lovi pruncii tai de piatra.** In momentul cand un gand rau l-am lovit de piatra Hristos, am ucis un prunc al fetei Babilonului. Ne fericeste pentru aceasta Duhul Sfant, ca nu am nadajduit sa-l ucidem noi, ci l-am dat de piatra Hristos.
Ati auzit ca spune in Scriptura asa : **In dimineti am ucis pe toti pacatosii pamantului, ca sa pierd din cetatea Domnului pe toti cei ce lucreaza faradelegea !** Ai auzit cand trebuie ucisi pacatosii - adica gandurile rele ? In dimineti ! Gandurile pacatoase rasar din minte, ca mai inainte pruncii fetei babilonului, care se nasc dintr-insa. Si nu arata Scriptura sa-i ucidem cand ar fi pe la amiaza sau seara. Ci, cand au rasarit, in dimineti ucide pe pacatosii pamantului !
Gandurile pacatoase, cum au rasarit in minte si imaginatie, trebuie ucise prin rugaciunea lui Iisus, **ca sa pierzi din cetatea Domnului -** cetatea este sufletul **- pe toti cei ce lucreaza faradelegea.**
Daca am ucis pe pacatosii pamantului, adica gandurile pacatoase, cand rasar din minte, am pierdut din cetatea Domnului, pe toti cei ce lucreaza faradelegea. Ca doar prin gandurile patimase vin faptele patimase. Ce zice dumnezeiescul Parinte Maxim : **Stapaneste-ti gandurile, o, monahule ! Ca daca nu-ti vei stapani gandurile, indata vei ajunge sa nu poti stapani lucrurile !**
Tot pacatul de la ganduri vine. Si atunci, daca ucidem pe pacatosii din cetatea Domnului in dimineti, am curatit cetatea, care este sufletul nostru.
Sfantul Diadoh al Foticeii zice asa : " Mintea cea iubitoare de Hristos, primele rasariri ale pacatului nu le primeste ". Cine iubeste pe Dumnezeu, cum se atinge de mintea lui un gand patimas, zice : " Doamne Iisuse ... ". Cheama pe Mantuitorul ! Pentru ca, daca nu L-ar chema, sta de vorba cu gandul cel patimas, se indulceste cu el si, dupa ce s-a saturat de indulcire, isi aduce aminte : " Mai, dar gandurile acestea sunt pacatoase, trebuie sa zic " Doamne Iisuse ... ", ca uite, m-au scos din asezarea cea buna si m-au aruncat in ganduri spurcate ".
Dumnezeiescul Parinte Efrem Sirul zice asa : **Cand stai la rugaciune si primesti ganduri spurcate, esti asemenea unei mirese care curveste de fata cu mirele sau.** S-a logodit cu mirele si pe urma, poftim ! Sta si se impreuna cu altul de fata cu mirele. Cat de urata este mireasa aceasta mirelui sau, cand vede ca ea il tradeaza chiar in fata lui.
Iar Dumnezeu, care vede toate, vede ca noi in vremea rugaciunii primim ganduri spurcate si sufletul nostru, in loc sa se impreune prin rugaciune cu Hristos, se impreuna cu diavolii si curveste in fata Lui. Si atunci Pavel ne spune : **V-am logodit pe voi mireasa unui mire fara de moarte; si tare mi-e frica de voi sa nu se poticneasca inimile voastre, precum a Evei de satana in rai .** Clar ! Daca ne-am impreunat cu pacatul in fata lui Dumnezeu, cu diavolii ne-am impreunat, nu cu Hristos ! Si atunci Mirele Hristos zice : " Iata, mireasa Mea - sufletul nostru -, s-a impreunat cu diavolii si i se pare ca se roaga Mie ! Sta la rugaciune si curveste cu diavolii !" Ca tot gandul patimas, daca-l primim, suntem amestecati cu diavolul acelei patimi si ne duce in gheena.
Zice si Sfantul Isihie : **In vremea rugaciunii, se incaiera la lupta trei minti : mintea Sfintelor Puteri, mintea draceasca si mintea omului.** Mintea omului sta in mijloc si el are atata putere de stapanire de sine incat, toate puterile intunericului daca ar veni, nu pot sa-l clatine.
De aceea a zis Scriptura : **Dumnezeu l-a zidit pe om si l-a lasat in mana sfatului sau.** Iar in ziua judecatii ne va cere socotela. Noi vom zice : " N-am pututu, Doamne !" " N-ai vrut ! Eu te-am inzestrat cu putere ". Ca **nici ingerii nu-l silesc pe om la fapta buna si nici diavolii nu-l pot sili la cele rele.** Atata putere a luat satana in rai, cand a inselat pe Eva, sa clatine putin puterea cugetatoare a omului; adica sa-l imboldeasca prin gand sa faca raul, dar sa nu-l sileasca.
Poate vom zice in ziua judecatii : " Doamne, diavolul m-a dus la femeia cutare !" Diavolul poate sa zica atunci : " Doamne, sa-mi aduca martori ! Cine m-a vazut ca-l duceam de mana pe om ? " " M-a dus diavolul la crasma " zice altul. Atunci diavolul raspunde : Doamne, sa-mi arate martori !"; a vazut cineva vreun diavol ducand pe om la crasma ? " Doamne, m-a dus diavolul in cutare loc ". Iar diavolul ii poate zice : " Doamne, el a fost prost si a fost iubitor de sine, iubindu-si fiinta lui si s-a lasat biruit de patimi. Eu i-am dat in gand si el s-a dus. Si Sfintele Puteri i-au dat in gand sa faca bine si nu a ascultat ".
Deci, **mintea omului sta intre Sfintele Puteri si cetele diavolesti.** Si indata ce el simte ca-l ispitesc diavolii din stanga, alearga la Iisus prin rugaciune si atunci se bucura Sfintele Puteri si biruinta-i de partea noastra. Iar daca vom sta de vorba cu gandurile si ne indulcim de ele, tot timpul stam de vorba cu diavolul. De aceea in Pateric nici nu se mai spune patima, ci : " Cutare s-a luptat cu diavolul curviei, sau

cu diavolul maniei, sau cu diavolul leneviei ", ca tot pacatul este un diavol rau.
Sfantul Ioan Gura de Aur zice : **Mare pofta, mare diavol este pacatul.** Si Sfantul Efrem spune : **cate pacate are omul in minte, atatia diavoli are intr-insul.** Iar Sfantul Marcu Ascetul : " Foarte se silesc diavolii sa ne invete sa nu credem ca avem diavoli in noi ", dar zice : **Cate patimi avem, atatia diavoli avem !**
Fiecare patima este un diavol rau. Adica : mandria, semetia, slava desarta, fatarnicia, trufia, viclenia, zavistia, pizma, invidia, ravna cea rea, mania, iutimea, nerabdarea, nerecunostinta, cartirea, rapirea, nemultumirea fata de binefacerile lui Dumnezeu sau ale aproapelui, tinerea de minte a raului, vorbirea de rau, clevetirea, minciuna, gluma, rasul.
Sau mai departe : iubirea de aratare, dorinta de razbunare, slava desarta, laudarosenia, iubirea de sine cu tot alaiul ei, si pot sa spun ceasuri intregi si nu termin nici ceea ce mai tin minte din multimea pacatelor intunericului.
Si iata, atatia diavoli avem in noi ! Cineva poate zice : " A! Dar nu sunt asa pacatos ! Sunt de atatia ani in manastire, cu muieri n-am trait, nici n-am stiut ce-i femeia ". Si noi suntem preacurvari in toata clipa, caci cu gandul si imaginatia gresim ziua si noaptea !
Pentru ce zice dumnezeiescul Parinte Efrem Sirul : **Nu ma aruncati in negrija, fratii mei, pentru pacatele cu gandul, ca ar fi mici !** Nu-s mici ! Hristos, intelepciunea si Cuvantul lui Dumnezeu, ne-a aratat si a socotit preacurvie intru pofta de femeie si ucidere intru ura de frate. Si acelea se fac cu gandul. Iata, ma fac ucigas si preacurvar in toata ziua. Si apoi, cata pocainta imi trebuie ?
Legea Darului sau a Harului, cand a venit, a scos pacatul din radacina, nu a venit sa coseasca pacatul pe deasupra, cum da cu coasa si radacina ramane.
Asa a fost Legea Veche : sa nu furi, sa nu preacurvesti, sa nu ucizi, sa nu fii marturie mincinoasa ... **Legea veche oprea pacatul din lucrare,** cum vorbeam ieri despre cele trei trepte ale urcusului duhovnicesc.
Legea Harului cand vine, **scoate pacatul din radacina, ca pofta-i radacina pacatului.** *Sa nu poftesti femeia aproapelui ...*, cum spune porunca a zecea, ca esti preacurvar. Si atunci smulgi pacatul din radacina ! Ca de la pofta vine pacatul. Scoate buruiana de unde porneste ea !
Si cu cat Legea Harului este mai desavarsita, cu atat trezvia atentiei trebuie sa dea seama omului sa-si pazeasca mintea. **Ca omului i se pare ca este curat, daca n-a facut pacatul cu lucrul.** Cea mai mare inselare este asta ! Ca tocmai atunci suntem in cel mai greu pacat, adica in nesimtire, dupa Sfantul Maxim.
Cand nu avem simtirea pacatului, suntem in cel mai greu pacat; ca atunci mintea noastra-i oarba, **iar nesimtirea este moartea mintii.** mintea nu simte pacatul si omorarea sufletului, mai inainte de moartae trupului. Si nesimtirea se naste si ea tot din iubirea de sine. N-am avut timp sa va spun si toate fiicele ei, asa cat le mai tin minte.
Nu este clipa si nu este vreme in care nu ma aflu maniind pe Dumnezeu; sa avem increderea aceasta si sa stim, si chiar de n-am simtit si n-am ajuns la convingere, sa ajungem de-acum. Asa trebuie marturisit. Pentru ca am ajuns la convingerea asta, cu zeci de ani in urma, ca nu exista clipa si mai putin decat aceasta, cand nu ne aflam maniind pe Dumnezeu.
Aceasta stii cand o simti ? cand ajunge omul in treptele cele mai inalte ale rugaciunii inimii si cand vine Duhul Sfant in inima omului, cu Darul lui Hristos, atunci abia vede el despre milioanele de neputinte, care-l robesc simtitor si ganditor.
Vezi in camera asta, ce curat este ? Nu-i praf, nu-s gunoaie. Daca o raza a soarelui ar intra aici si noi am sta deoparte, am vedea milioane de microbi ce se invart si cat praf este. " Ia uita-te, ce era in camera asta !" Dar pana ce n-a intrat raza soarelui, nu vedeam. Dar daca am avea niste aparate speciale care maresc, ele ar face si mai mari corpurile acelea pe care le vedem cu ochiul liber. Asa este si cu sufletul nostru.
Deci, in timpul rugaciunii celei curate, cand se scalda inima noastra in lacrimi si fierbe in clocotol plansului, dupa ce au trecut momentele acelea, atunci o sa vezi cate milioane de neputinte zac in mintea si in inima noastar. Si acestea nu le simtim. Petrecem in nesimtire, in somn, in raspandire, in invartosare, in impietrire. Ni se pare ca noi " Slava Domnului, n-am facut cutare pacat !" Dar noi le avem pe toate si suntem izvorul a tot pacatul si a toata faradelegea, in toata clipa.
De aceea, pentru ca in fiecare clipa gresim, in fiecare clipa este nevoie de trezvie, de paza mintii, de rugaciune, si de umilinta in fata lui Dumnezeu. Asta este ce spune marele prooroc David : *Ca faradelegea mea eo o cunosc si pacatul meu inaintea mea este pururea.*
Uite un alt caz. Ti se intampla uneori ca stii ca esti pacatos si vrei sa te rogi, dar nu ai stare de umilinta, adica simti o invartosare a inimii. Ce trebuie sa facem atunci ? Aceasta invartosare a inimii in timpul

rugaciunii se cheama raceala, seceta sau uscaciune.
Si asta este obisnuita la Sfintii Parinti. Eu deja cand ma marturisesc, zic : " Parinte, rugaciunea am facut-o cu mintea imbrobodita, plina de uitare, plina de raspandire, cu seceta, cu uscaciune, cu raceala, cu parasirea darului ..." **Raceala vine mai totdeauna din uitare.** Pricina racelii sufletului - ca eu pacatosul sufar in toata clipa de ea -, este uitarea. Dar uitarea ce este, dupa Sfintii Parinti ? Este primul pacat din partea rationala a sufletului ".
Sufletul se imparte in trei parti : partea rationala, cea manioasa si cea poftitoare, dupa Sfantul Grigore de Nissa. Asa le randuieste in Pidalion. El canoniseste exact pacatul dupa cele trei parti ale sufletului. Vezi in canoanele lui din Pidalion. Din partea rationala primul pacat este uitarea. Apoi nestiinta, nedreapta socoteala, nechibzuinta, nemultumirea pentru binefacerile lui Dumnezeu si ale aproapelui, nediscernamantul, credinta stramba, hula, nebunia, eresul si celelalte. Dar, **primul pas spre raceala, este uitarea.**
Cand uitam binefacerile lui Dumnezeu, cand uitam ca Dumnezeu este de fata, cand uitam prezenta lui Dumnezeu, cadem in asa numita " acedie ". **Acedia este moleseala sufletului si a mintii.** Acedia o mai numesc unii din Sfintii Parinti caracatita sufletului. Cand s-a lancezit omul si cand zace in acedie, in moleseala, atunci vin toate patimile si rautatile in sufletul lui.
Asa o numeste si pe imaginatie. Aristotel o numea simtire de obste in filosofia lui. Pentru ca imaginatia nu prinde numai un pacat si nu da razboi sufletului numai cu unul. Ai citit *Paza celor cinci simtiri* scrisa de Nicodim Aghioritul ?
Ei, cate sunt de vorbit. Vezi cum se leaga una de alta, vorbind ? De cinci ori am citit-o in viata, la liniste. Strasnica si sfatuitoare carte. Si cand o termini, autorul ei zice : *Aceasta puturoasa carte ce am scris.* Ai vazut cata smerenie ? " Tu te-ai facut ca un amnar si eu ca o cremene. Ai lovit o data si de doua ori, intr-o inima a mea ca de cremene si au izvorat aceste putine scantei ". Cartea aceea toata are mare intelepciune ! Ai vazut ce spune acolo ? Ne arata cum sa mergem pe drumul acesta. Din cauza ca mintea acazut in raceala, datorita uitarii, dupa ce-am uitat noi frica lui Dumnezeu, incepe omul sa-si permita orice. Si prima data, **Cand omul a uitat de frica lui Dumnezeu incepe sa-i aduca diavolul tot felul de ganduri prin imaginatie.**
Imaginatia, dupa Sfantul Vasile cel Mare, **este pod al diavolilor, prin care intra in sufletul omului.** De aceea trebuie o mare atentie la rugaciune sa nu ne inchipuim nimic, caci prima vama pe care o intalneste mintea inspre inima este imaginatia. **Nici o fapta rea, nici un diavol, nici o patima nu trece de la minte la simtire decat prin imaginatie.** Ca nu poti sa faci pacatul, pana nu ti-l inchipui. N-ai vazut cand te lupti cu mintea ? Ori apare chipul aceluia care te-a suparat si asupra caruia ai fost pornit. Parca ti-l aduce aminte si parca te-ai razbuna. " Ei, daca ar fi aicea ! Ce i-as drege, ce i-as face !" Si aceia sunt diavoli. Dar prin imaginatie iti dau razboi. " Mai, dar mi-a zis, si am sa-i zic !"
Diavolii iau fata aceluia care te-a suparat si o aduce in suflet prin imaginatie si ti-o arata : " Uite, acesta ti-a zis si acesta te uraste !" Apoi vin si minciunile mintii, cu presupuneri ca acela te uraste, si acela zice asa si acela, cutare.
Un duhovnic mare spunea : " Nu le crede, parinte, ca-s minciunile mintii, si ai sa vezi mai tarziu ca niciuna din cate ti-a spus mintea nu-i adevarata ". Astea-s minciunile mintii, pe care le baga diavolii in vremea ispitei, prin imaginatie in suflet sa-l darame. Sunt prepusuri, pareri gresite. Prepusuri ca cutare iti zice, ca cutare are ciuda si cutare altceva. Si niciuna nu-i asa.
Demonii, cand vad ca tulbura pe om banuielile acelea, bat razboi si cu acestea. Ca zice in Psaltire : *Multi sunt acei care bat razboi cu noi de la inaltime.* Deci, lupta noastra nu-i impotriva trupului si a sangelui, ci impotriva duhurilor rautatii, domnii puterii vazduhului,a duhurilor rautatii raspandite in aer. Iata, ca cu capeteniile vazduhului se lupta biata minte !
Ce se intampla ? Un pacat intai l-ai gandit. Daca s-a invoit mintea la gandire, trece la cugetare. Trece la alegere. Imediat il baga diavolul in imaginatie. Ti-aduce aminte ... N-am vorbit noi despre ispitirea din opt parti ? Ca sa vezi si acolo cata filosofie este la Sfintii Parinti ! Dupa ce te-ai bagat in imaginatie, ti-a bagat idolul si te-a lovit in minte. Gata ! Auzi ce spune : *Cand vei vedea uraciunea pustiirii satnd in locul cel sfant, cel ce aude sa inteleaga !*
Sfantul Maxim spune : **Uraciunea pustiirii in locul cel sfant este pacatul inchipuit in imaginatie.** Ca locul cel sfant este inima, pentru ca *noi suntem Biserica Dumnezeului Celui viu* si Duhul lui Dumnezeu locuieste in inima noastra. Diavolul, daca a reusit sa bage idolul prin imaginatie in minte, de aici il baga in inima ! Apoi, in inima si in mintea ta, numai fata aceea o ai, ori care te-a suparat, ori care o iubesti cu patima ! Dupa ce ti-a bagat idolul, iti dai seama : " Da ! Eram treaz mai inainte de prima momeala " - ca

aicea trebuie sa vorbim de cele douasprezece trepte ale pacatului. " Daca eram treaz la prima momeala, imediat ziceam : " Doamne Iisuse ... " si cu trezvia atentiei idolul nu intra ".
Daca n-am fost atent, a intrat idolul : cutare fata, cutare femeie cu care ne0am intalnit, sau bani sau slava, ori de ce nuanta ar veni. L-a bagat in inima prin inchipuire. Acesta-i idolul, asta-i " uraciunea pustiirii in locul cel sfant ". Si daca era trezvia atentiei, nu intra. Il dadea jos de la inceput. A venit ? " Doamne Iisuse ... !" Il izbesti de piatra Hristos. Si stii ce se obisnuieste mintea cu acest nevazut razboi ? Precum scrie in " Razboiul nevazut ".
Ai vazut ca mintea acelui ce este treaz, care are trezvia atentiei, nu numai ca nu se teme de navalirile astea. Stii ce face ? Anume le cheama. Le da drumul oleaca, apoi cu rugaciunea il cheama pe " Doamne Iisuse ... " in ajutor. Precum face pisica cu soarecul. Il prinde si apoi ii da drumul, si asa se joaca cu el. **Dar aceasta lucrare este pentru cei sporiti.**
Asa face mintea trezvitorului cu pacatul. Ii da drumul sa intre oleaca inauntru; si numai ce-l vede ca treec in imaginatie si incepe a-i tulbura firea. " A! Mi-ai venit ? " Doamne Iisuse ... " Si-l mai cheama odata la lupta : " Mai vina, mai, si mai intra !" Si el mai vine. Si iar il izbeste de piatra cu " Doamne Iisuse ... ". Stii ce zice apoi diavolul ? " Aista nu-i prost ! Ma cheama intai si-mi da drumul si apoi ma arde cu Hristos. Stai, ca acum ii treaz cu mintea. Vin mai tarziu, cand il stapaneste uitarea ". Si cand il mai cheama, nu mai vine. Nu uita el sa ne ispiteasca. " Acum nu vin, ca-i treaz cu mintea si ma arde cu " Doamne Iisuse ... ". Da-i pace. Cand va dormita el cu mintea si n-o sa fie stapan pe simturi, atunci vin ! Cand este raspandit cu mintea, atunci ii dau razboi. Acum cand este treaz, n-am nevoie sa ma lupt cu el. Ca acum stii ce face ? Cheama numele Domnului si ma arde !"
Asa face trezvitorul, precum face mata cu soarecele. Ii da drumul si iar il prinde. Ferice de cel ce are trezvia mintii ! De aceea a zis dumnezeiescul Pimen cel Mare in Pateric : **Nu avem nevoie pentru a ne mantui, decat de minte treaza.** Clar ! Atata. Cu mintea treaza si cu lucrarea asta a trezviei atentiei ne putem mantui cel mai usor.
Pe aceasta o numeste Sfaantul Isihie din Sinai : " Lucrare preacuprinzatoare de toata fapta buna si de toata virtutea " - cititi in Filocalie, ca de acolo vorbim si din Pateric. **Primul pacat care se naste din partea rationala a sufletului este uitarea.** Din uitare se nasteraceala sufletului. Zice Marcu Ascetul ca **trei sunt uriasii care ucid sufletul : uitarea, nestiinta si trandavia.**
Vezi ? S-ar putea ca unul sa fie treaz cu mintea, dar sa fie orbit de nestiinta. Si iarasi n-are trezvia atentiei nici acesta. Auzi, ca nestiinta este orbirea sufletului. Sfantul Maxim zice : **Viata mintii este lumina cunostintei, iar nestiinta este orbirea sufletului.** Si atunci se poate orbi unul nu numai de uitare, ci si din nestiinta. Si daca a spus si de trandavie, dar ai auzit pe cine a pus intai ? Tot pe uitare. Ca si nestiinta si trandavia vin dupa uitare.
Sfantul Grigore de Nissa clasifica in Pidalion toate pacatele, dupa cele trei parti ale sufletului si primul pacat care vine din partea rationala, este uitarea. Si cauza racelii noastre in cele duhovnicesti, chiar in vremea rugaciunii, tot de la uitare porneste.
Iar cine are trezvia atentiei, inainte de a veni uitarea, o simte. Pentru ce ? Trezvia se naste din frica de Dumnezeu. Si frica lui Dumnezeu din credinta in Dumnezeu.
Sfantul Maxim Marturisitorul zice : **Cine crede, se teme si cine se teme, se trezeste !** Uite, a venit un gand ! Deacum trebuie sa discern : ori ii rau, ori ii bun ! Ce-i de facut ? Si cine se trezeste, imediat trevbuie sa-L cheme pe " Doamne Iisuse ... ", caci **trezvia atentiei sta in trei lucruri : in a ne trezi cu mintea, a ne impotrivi pacatului de cand este in minte si a chema pe " Doamne Iisuse ... ". Trezvia noastra n-are nici o putere fara Iisus.**
Dar uitarea este primul pas spre raceala, cum arata dumnzeiestii Parinti. Iar daca noi luptam impotriva uitarii, mintea intotdeauna ii treaza si scapa de celelalte lupte in celelalte trepte ale pacatului. Ai vazut cum s-a numit satana la Iov in Scriptura ? Furnico-leu. Frumos comentariu face la aceasta Nil Ascetul, iar mai tarziu Nicodim Aghioritul o pune in paza celor cinci simtiri.
De ce s-a numit satana si pacatul furnico-leu ? Iov zicea : " Furnico-leul a murit de foame ca n-avea de mancare !" Dar, la cine ? La Iov n-avea de mancare, nu la mine pacatosul ! Eu il hranesc toata ziua si-l fac leu. Ca de ce Iov nu-l hranea pe furnico-le ? Auzi ce spune Scriptura ? Acest om aducea in fiecare seara cate un bou jertfa pentru copiii sai; " Doamne, nu cumva copiii mei, fiind tineri, sa fi gresit cu gandul lui Dumnezeu !" Care tata si mama de azi, mai au grija ce gresesc copiii lor cu gandul lui Dumnezeu ?
Nu l-a numit degeba Dumnezeu pe Iov, drept si temator ! Aducea un bou jertfa in fiecare seara, nu pentru pacatele lui, ci pentru ale copiilor lui. Ca el a spus ca furnico-leul a murit de foame ca n-avea de mancare, adica el nici in gand nu hranea pacatul. Si zice Sfantul Ioan Gura de Aur : " N-ar fi pierit copiii lui asa,

daca nu i-ar fi gasit la masa si la betii. Ca ei erau la praznic la fratele mai mare si petreceau. De aceea a putut satana sa darame casa. Daca ii gasea in rugaciune nu se putea intampla asa ". Dar aceasta a lasat-o ca pilda Dumnezeu.
Dar acest Iov, care era atat de tare treaz cu mintea inaintea lui Dumnezeu, zice ca furnico-leul a murit de foame ca n-avea de mancare; si Sfintii Parinti fac comentariu mai ales la lucrul acesta : **Pacatul cand vine in mintea noastra, este mic ca o furnica.** Ca **prima traepta a pacatului este a face fapta buna cu scop rau.** Pentru ca fapta buna facuta cu scop rau n-are plata, ci ea trece de partea scopului si se pierde. **Sufletul si viata faptei bune este scopul.** De aceea a zis dumnezeiescul parinte Maxim : **Este feciorie si milostenie si priveghere si post si osteneala, care sunt uraciune inaintea lui Dumnezeu, ca nu cu scop adevarat se fac acestea !**
Daca fapta buna este facuta cu scop rau ea trece de partea scopului si se face una cu el. **Scopul este sufletul si mireasa faptei bune.**
Noi, daca ne-am trezit cu mintea, atunci cand facem o fapta buna, trebuie sa vedem daca-i cu scopul de a placea lui Dumnezeu, de a ma mantui, sau daca nu cumva mintea mea priveste in alta parte.
Dumnezeiescul parinte Efrem zice : **Cand mintea va parasi scopul** blagocestiei, adica al **evlaviei, toate faptele bune nu mai folosesc.**
Ca scopul este ori a iubirii de slava, ori a iubirii de treapta, ori a iubirii de castig, cum zice dumnezeiescul Ioan Scararul. Auzi ce zice el, aratand aici cat este de rea chiar si lepadarea de lume cu scop rau : " Cela ce pentru iubirea de castig a facut lepadarea de lume, este ca piatar de moara, care intru aceleasi se invarteste " vorbind despre cele trei feluri de lepadari de lume. Cum ?
El, se leapada de lume ca sa vina in manastire, si nu vine pentru a-si plange pacatele si pentru dragostea lui Dumnezeu, ci pentru altceva. Scopul lui este sa castige bani, cinste, dregatorii si slava de la oameni. Acasa alerga dupa treaba, ca sa castige parale, sa faca casa mare, sa cumpere gradini, sa faca avere; vine in manastire si se invarteste tot in acelea. Lucreaza sa castige ceva, sa faca, sa tot aiba ceva. Acesta-i scopul lui cu care a venit la manastire. Si acesta n-a venit cu scopul mantuirii, ci a venit aici ca sa se imbogateasca.
Al doilea scop. Vine la manastire si isi zice : " Mai, poate ma fac diacon, poate preot, poate voi fi staret, poate econom; m-oi face eu ceva ". Atunci mintea lui priveste spre iubirea de treapta; si auzi ce-i spune la acesta dumnezeiescul Ioan Scararul : " Cela ce pentru iubirea de treapta pe lepadarea de lume o a facut, ca tamaia este, care la inceput miroase si pe urma scoate fum ".
Vine in manastire smerit, ascultator de toti, rabda de la unul, rabda de la altul, face ascultare cu dragoste, privegheaza, se roaga, se arata ca-i credincios in toate. Dar, ce zice ? " Mai incolo trebuie sa ma faca diacon, preot, cutare !" Si daca nu ajunge tinta carierei, unde privea mintea lui, incepe a scoate fum. " Asa ! Pe acela, care a venit de ieri in manastire, l-a facut, si aceluia i-a dat dregatorie si eu n-am fost facut ?" Si cel ce mirosea la inceput ca tamaia, a inceput a scoate fum, a inceput a carti.
Eheei ! Dai de Sfantul Ioan Scararul ! Acolo la Sinai ii zice Sfantul Ioan Sinaitul. Noi ii zicem " Scararul " dupa cartea lui numita *Scara.* Ce zice ? " Cela ce pentru iubirea de Dumnezeu lepadarea de lume o a facut - adica din Dragostea lui Dumnezeu -, adauga dor peste dor si foc peste foc, aprinzandu-se de dragostea lui Dumnezeu, slujind cu frica Lui si cu cutremur ". Acela iubeste pe Dumnezeu pana in sfarsit ! Si iata mintea noastra la trezvia atentiei, nu trebuie sa priveasca numai asupra gandurilor care vin, ci si asupra scopurilor cu care ne nevoim si urmam lui Dumnezeu.
S-ar putea sa ne nevoim si sa ramanem cu mainile goale la urma, daca scopul este altul. Deci, **scopul faptelor bune totdeauna sa fie spre slava lui Dumnezeu.** De aceea ne invata si marele Apostol : *Sau de mancati, sau de beti, sau altceva de faceti, toate sa le faceti spre slava lui Dumnezeu.* **Deci, daca omul este treaz cu mintea, ucide pacatul de cand ii furnica !**
V-am vorbit mai inainte de fata Babilonului si de pacatosii pamantului si acum va aduc aminte. Daca ne-ar ajuta Preasfantul Dumnezeu sa fim treji cu mintea si sa ucidem pacatul de cand e furnica; ca apoi, pe treptele celelalte, se face leu si nu-l mai putem birui !
Prima treapta a pacatului este sa faci fapta buna cu scop rau. **A doua, sa nu faci fapta buna desavarsit,** intreaga. Un exemplu : faci milostenie, dar o faci din furat ! Si zice Sfantul Ioan Gura de Aur : **Cel ce aduce jertfa din osteneala straina lui Dumnezeu, asa-i ca si cel ce aduce caine imputit.** Deci, iata ca nu-i cum trebuie !
A treia treapta a pacatului este momeala. Se apropie de mine un gand, dar nu cu patima. Femeie, sa zicem; slava, bani. Sa luam de pilda numai aceste trei. Dar nu-i nimica rau; ca Dumnezeu le-a facut la inceput bune toate; si femeie si bani si slava.

La ban; cuvantul ban nu te vatama cu nimic. Este numai o bucata de fier sau o zgura a pamantului facuta acolo rotunda, daca-l numim asa simplu. Dar langa ban apare patima : " daca vei avea tu mai multi bani ! Daca vei avea o punga ! Faci o ladita pe urma ! Si daca vei mai ascunde din ei !" Ai vazut cum se lipeste ispita langa gandul simplu ? Indata se complica cu patima.
Zic femeie ! Nimic nu ma vatama. Ca nu este cuvantul in mintea mea cu patima. Dar langa femeie mi-aduce diavolul ispite in gand : " Mai, dar daca ar fi frumoasa; daca ai vazut-o pe cutare, si daca ar fi prietena cu tine si daca ar fi langa tine cand te lupta patima, si daca ai pacatui cu dansa !" Ai vazut unde te duce imaginatia ? Indata cuvantul femeie s-a complicat cu patima, cu momeala pacatului.
La fel, sa zicem slava. " Cela ce Ma slaveste pe Mine, il voi slavi ". Este slava buna ! Nu-i nimica cuvantul slava. Dar, " daca m-ar lauda, daca as fi asa, daac as face asa, daca as ajunuge asa, daca as fi eu asa !" Iata deci, unde te duce slava !
Atunci cuvantul " slava " se complica cu patima. Si auzi ce zic dumnezeiestii Parinti : " Precum iedera si hameiul se agata de orice planta care-i mai aproape, asa si langa gandul simplu al lucrului, se agata patima. Si tocmai asta e lupta omului trezvitor - ca despre trezvia atentiei vorbim aici ! Aceasta este cea mai stravezie (patrunzatoare) lupta a crestinului si monahului.
Toti ne luptam pentru mantuire. Dar trebuie sa despartim gandurile simple ale lucrurilor, de cele complicate cu fapta ! Nu-i pacat sa gandesc la femeie, ca si Evanghelia a spus ca *Cel ce priveste la femeie,* nu spre a o vedea, *ci spre a o pofti, preacurveste cu dansa in inima sa.* Indata ce langa femeie a aparut pofta, gata ! Este preacurvie ! Eu, daca am privit-o, dar fara sa cuget cu patima, nu-s preacurvar. Pot sa vad un milion de femei ! Dar daca am poftit una in inima mea, atunci imediat eu sunt preacurvar. De aceea zice dumnezeiescul Efrem : **Nu ma aruncati in negrija, fratii mei, pentru pacatele cu gandul ca n-ar fi mari !** Daca nu erau mari, nu era nevoie ca dreptul acela, Iov, cu 1850 de ani inainte de Hristos, sa aduca jertfa pentru pacatele cu gandul ale feciorilor sai, si intelepciunea lui Dumnezeu, nu socotea preacurvie, intru pofta de muiere si ucidere, intru ura de frate. Cu gandul, omul este ucigas si preacurvar in toata vremea. De aceea zicea Sfantul Efrem Sirul : " Nu ma aruncati in negrija !" Un gand venit in minte si omul trece la imaginatie; **de la gand incepe tot pacatul.**
Toata lupta noastra si a fiecaruia dintre noi, care vrea sa se mantuiasca, este sa desparta gandurile simple ale pacatului de cele complicate cu fapta. Ca nu ne raneste pe noi gandul simplu, ci cel ce ne complica cu patima. Si atunci diavolii, vazand ca am primit gandul patimas, care este momeala gandului simplu, ne duc mai departe pe treapta urmatoare a pacatului.
Treapta a patra a pacatului este consimtirea. A consimtit sufletul nostru sa stea de vorba cu gandul cel simplu ! Sa stea de vorba cu gandul olecuta. " Mai, cam cum e cu asta ?" Si gata ! Suntem pe treapta a patra a pacatului ! Starea de vorba a sufletului cu pacatul.
In treapta a cincea incepe lupta. " Nu-i bun gandula sta; vine cu patima la mine !" Si lupta se da pe toate treptele pacatului pana la deznadejde si moarte. Mintea incepe sa lupte. " Nu-i bun gandul asta ! Mi-a bagat patima in suflet ! Uite, poftesc femeie sau ban sau treapta sau urasc pe fratele ". Sau cine stie de ce nuanta ar fi pacatul, din cele trei parti ale sufletului. Si atunci eu trebuie sa fiu atent, ca vorbim de trezvie. " Ei, diavole, pana aici ! M-ai adus pana aici !" De-acum, lupta !
Si in lupta asta, v-am spus, trebuie sa chemam pe " Doamne Iisuse ... ". Ca auzi ce spune Scriptura ? *Sa nu iesi, Israele, fara de Mine la razboi ca vei fi infrant !* Cum ai vazut ca au patit cu amoreii. Si ziceau evreii : *Doamne, am cazut !* " Pai, nu v-am spus Eu sa nu iesiti la razboi fara Mine ?" Asa si noi in lupta cu pacatul, sa chemam in ajutor numele Domnului.
Cat de treaz ai fi cu mintea si cat de mare filosof ai fi, te prapadesc diavolii, daca nu chemi pe " Doamne Iisuse ... ". Trezvia atentiei si rugaciunea mintii au legatura, cum are sufletul cu trupul. **A ne trezi, a ne impotrivi pacatului si a chema pe " Doamne Iisuse ... ". Asta-i filosofia duhovniceasca !** Atata legatura are paza mintii sau trezvia atentiei cu rugaciunea mintii.
In lupta asta cu pacatul, mintea noastra incepe razboiul. La acest razboi se incaiera trei feluri de minti : mintea diavoleasca, mintea ingereasca si mintea omului. Omul ii dator sa se trezeasca si sa cheme pe " Doamne Iisuse ... ". *Ramaneti intru Mine si Eu intru voi, ca fara de Mine nu puteti face nimic !* Si daca in lupta asta crestinul cheama pe Iisus, iese biruitor ! Daca se bizuie pe sine si se leneveste si uita sa cheme numele Domnului, iese pacatul biruitor.
In treapta a sasea vine invoiala. " Ei ! Si daca m-as invoi oleaca cu gandurile rautatii, ale pacatului ?" Daca esti tare si ai capatat trezvia atentiei, poti sa te invoiesti oleaca, ca sa chemi pacatul la lupta, cum spune in *Razboiul nevazut.* Faci ca mata cu soarecele. Ii dai drumul si iar il prinzi. Si-l chemi o data si zici : " Doamne Iisuse ... " si l-a batut. Il chemi a doua oara, asa cum spune in *Razboiul nevazut :* " Care- treaz

cu mintea, cheama pacatul. Il cheama de cateva ori si il ucide. Ca diavolii se tem : " Mintea asta-i treaza; ma cheama dar ma omoara cu " Doamne Iisuse ... ". Si nu mai vine o vreme. Dar mai incolo zice : " Lasa-l, ca acum este biruit de uitare; acum da-i pace ! Cand va dormita cu mintea, atunci vom veni; nu cand ne cheama el. Acum ne cheama la lupta ca-i cu Iisus si nu se teme. Dar cand va adormi, venim noi !" Ca el nu se osteneste, nu asuda.
Asa spune si in Pateric; dupa cum talharii, cand pandesc casa, daca aud vorbind inauntru, zic : " Mai, sunt treji. Nu putem intra, ca acum nu putem prada ". Asa este si cu talharii diavoli. **Daca vad diavolii ca sufletul este in vorba cu Hristos - adica are rugaciunea launtrica - nu pot intra, ca Hristos este acolo si ii arde ! Iar daca nu se mai aude nici un murmur in inima, nici o vorbire, atunci intra !**
deci, in lupta asta, cand sufletul a cedat putin, cade in treapta a sasea a pacatului, invoiala. " Ma invoiesc. Ei ! Si ce, daca voi sta de vorba cu gandurile curviei, sau ale maniei, sau ale urii, sau ale slavei desarte ?" Si **aceasta invoiala vine,** dupa cum arata Sfantul Ioan Pustnicul, **din iubirea de sine.** Ea este maica si radacina invoielii si a tuturor rautatilor ! Ca tot sa-l indulceasca pe hoit, macar cu gandul.
Din iubirea de sine se naste mai intai mila de sine, si apoi crutarea de sine, pentru care l-a numit Mantuitorul pe Petru, satana. *Cruta-Te pe Tine, Doamne !* - a zis Petru. *Mergi inapoia Mea, satano ! Sa ma crut ? Pentru asta am venit Eu, sa ma jertfesc, nu sa ma crut !*
Din crutarea de sine incepe indreptatirea de sine. " Ei, ce ! Dar, nu pot; dar, sunt neputincios, ca sunt si eu om ! Trebuie sa mai las si eu la cele omenesti !"
Indreptateste-te, omule !
Din indreptatirea de sine, vine multumirea de sine. " Ii multumesc lui Dumnezeu ca eu, numai la pacatul cu mintea ma invoiesc, dar nu fac chiar pacatul cu lucrul ". Din indreptatirea de sine vine multumirea de sine si apoi nemultumirea.
Ce scop are ? Sfantul Maxim Marturisitorul spune : **Sa faca sufletul satul de fapta buna !** Fariseul cel dinlauntrul nostru ce zice ? Ca cel din biserica : *Multumescu-Ti Tie, Doamne, ca nu sunt ca toti oamenii si nici ca acest vames* ... Multumirea de sine, zice : " Multumesc lui Dumnezeu ca eu ma invoiesc numai cu gandul, dar altii fac pacatul cu lucrul !"
Si ce-i cu asta ?
Ai vazut diavolul cat este de filosof ? Cat este de teolog ? Ca sa te capete pe tine cu multumirea asta, sa zici ca pacatul tau, daca a fost pana la invoiala sau la consimtire, nu-i nimica ! Si la aceasta multumire, daca sufletul ii multumit cu starea lui, iata Evanghelia ce spune : *Fericiti cei ce flamanzesc si inseteaza de dreptate* ... Mereu aceasta sete si foame dupa fapta buna ! Iar multumirea de sine este pacat, o ramura a iubirii de sine, ca-l face pe om satul de fapta buna. *Multumescu-Ti Tie, Doamne* ... fariseul din sine ii spune " Tot ai tu ceva ! Nu esti chiar cel mai rau om !"
Din multumirea de sine se naste indata trambitarea de sine. Ca ii scoate diavolul virtutile la iveala : " Tu ai facut asa si aasa !" Si pe urma lauda de sine si pe urma placerea de sine. " Mai, eu sunt ceva !" Si din parerea de sine, inchipuirea de sine. Isi inchipuiestye ca el este cineva !
Din inchipuirea de sine se naste simtirea de sine. Se simte. " Eu ! Ce ? Nu te atinge, ca ma sparg ! Te atingi de mine ?" Din simtirea de sine se naste ingamfarea de sine. Din ingamfarea de sine vine cinstea de sine. " Mi se cade, ca eu sunt cineva !" Din cinstea de sine se naste increderea in sine, apoi rezemarea pe sine, apoi bizuirea pe sine si apoi vine **nesimtirea si impietrirea inimii** care **este moartea sufletului** si, n-am cand a vi le mai spune pe toate.
Iata cum actioneaza iubirea de sine asupra noastra. Si aceasta se intampla tocmai cand mintea doarme si nu are trezvia atentiei. ca atunci cand este treaza, totdeauna zice : " Doamne Iisuse ... ", sau cugeta la alte lucruri duhovnicesti. Si atunci se smereste, ca isi cunoaste neputinta sa. Dar, ce se intampla ?
La invoire, mintea noastra s-a invoit cu gandul primit de la diavol, care este acolo. El vede ca, mintea acum ori curveste, ori se razbuna cu ura pe cineva; ori naluceste slava desarta, ori naluceste bani, ori alt pacat. Sufletul, daca s-a invoit, sta de vorba cu orice pacat.
Incheind aceste putine cuvinte, sa rugam pe Preabunul Dumnezeu si Preainduratul nostru Mantuitor, sa ne trimita a Sa mila si indurare tuturor celor ce vietuim aici si tuturor dreptcredinciosilor care isi petrec cu grija viata. Sa nu uitam dumnezeiestile Sale cuvinte, care totdeauna trebuie sa ne indemne la trezvie si veghere, dupa cum scrie in Sfanta Evanghelie : *Ca nu cumva, venind fara veste, sa va afle pe voi dormind. Iar ceea ce va zic voua, zic tuturor : Privegheati !* (Marcu 13, 36-37)

SFÎNTA SPOVEDANIE

In cele ce urmeaza, m-am gandit sa vorbesc cate ceva despre taina Sfintei Spovedanii.
Una din marile datorii duhovnicesti, atat ale monahilor, cat si ale crestinilor, este spovedania pacatelor.
Trebuie sa stim mai intai ca toti gresim inaintea lui Dumnezeu, unii mai mult, altii mai putin, si nimeni nu este fara de pacat.
Acest lucru ni-l arata Sfanta Scriptura care zice : **Toti multe gresim. Iar de vom zice ca pacat nu avem, pe noi insine ne inselam si adevarul nu este in noi; iar daca ne vom marturisi pacatele, credincios si drept este Dumnezeu, ca sa ne ierte noua pacatele si sa ne curateasca pe noi de toata intinaciunea si nedreptatea.**
Daca mi-am marturisit cu cainta si cu pregatire cuvenita si m-am spovedit curat, preotul, numai daca a pus mana pe cap si a zis : " Dumnezeu sa te ierte ", pacatele mele s-au ridicat.
Iar daca nu m-am dus cu cainta si cu pregatire cuvenita la cel mai iscusit duhovnic, si n-am stiut sa ma marturisesc curat, sa descopar toate pacatele mele, sa primesc canon pentru ele si sa le parasesc, pot sa fac o mie de dezlegari, ca pacatul, otrava, a ramas tot in mine, de nu m-am dus pregatit.
De aceea folosul, valoarea cea scumpa a Sfintei Spovedanii nu tine de preot, ci de mine. Eu, daca ma duc cu toata sfintenia, cu toata convingerea in fata lui Dumnezeu - ca, atunci cand ma duc in fata preotului, inaintea lui Dumnezeu ma duc, ca preotul este numai un martor -, trebuie sa-i spun toate pacatele mele.
Altfel crezi ca in ziua judecatii preotul poate sa-ti ajute ceva, daca n-ai spus drept ? Doamne fereste !
Preotul n-a putut dezlega la spovedanie decat ce i-ai spus tu. Iar daca tu ai avut vreo rezerva si ai tinut vreun pacat nespus, toate pacatele le ai indoite. Asa spun Sfintii Parinti, pentru ca ai crezut ca Dumnezeu nu stie ce ai facut tu.
Iata care sunt conditiile pe care trebuie sa le implineasca spovedania :
1. Spovedania trebuie sa se faca inaintea duhovnicului. Deci, eu cand ma duc la spovedanie inaintea preotului, ma duc in fata lui Dumnezeu. Preotul este un simplu martor. In ziua judecatii el atat poate spune, cat i-am spus eu. Ce nu i-am spus, nu-i dezlegat nici pe pamant, nici in cer. Dar eu, daca m-am dus la spovedanie si i-am spus toate si preotul mi-a facut dezlegare cu mainile pe cap, eu sunt dezlegat.
2. Spovedania trebuie sa fie completa si sa nu se ascunda nimic din cele faptuite, cum am spus mai inainte. Ai auzit ce spune Sfantul Apostol Pavel ? **Cuvantul lui Dumnezeu este mai ascutit decat toata sabia cea cu doua taisuri si strabate pana la despartitura trupului de a duhului,** cea mai inalta unire intre om si Dumnezeu.
3. Spovedania trebuie facuta de buna voie, dupa marturia Duhului Sfant, care zice : **si din voia mea ma voi marturisi Lui;**
4. Spovedania trebuie sa fie facuta cu umilinta, caci **inima infranta si smerita Dumnezeu nu o va urgisi;**
5. Spovedania sa nu fie prihanitoare, adica sa nu dam vina pe nimeni, nici pe oameni, nici pe vreo alta zidira a lui Dumnezeu, nici chiar pe diavoli. La spovedanie numai pe noi sa ne invinuim si sa ne prihanim, cum zice Sfantul Ioan Scararul : " A mea este buba, a mea este rana; dintru a mea lenevire s-a facut, iar nu dintr-a altuia ".
6. Spovedania se cuvine sa fie dreapta, adica sa spui adevarul, spune cum ai facut toate, fara rusine. Isus Sirah spune : **Este rusine care aduce pacat si este rusine care aduce slava si har.**
Rusinea aceasta pe care o suferi la spovedanie te scuteste pe tine de rusinea aceea pe care o vom suferi cu totii la ziua cea infricosata a Judecatii lui Dumnezeu.
7. Spovedania sa fie hotaratoare. Sa luam inaintea duhovnicului o mare hotarare de a nu mai pacatui, ajutandu-ne noua dumnezeiescul har, si sa voim mai bine a muri de mii de ori decat a mai pacatui de acum inainte cu vointa noastra.
Sfantul Vasile cel Mare zice : " Nu se foloseste de marturisire, nici se marturiseste, cel ce zice la spovedanie numai ca a gresit, insa ramane iarasi in pacat si nu-l uraste ". Toata pocainta ta intru aceasta consta, adica sa te hotarasti a-ti schimba viata.
Cand ma duc la marturisire cu parere de rau si cu pocainta, si imi cunosc gresalele, ii spun preotului cate tin eu minte. Dar ca sa tii minte si sa faci o marturisire intreaga, nu te duce cu ochii legati la preot, ca diavolul iti ia mintea si uiti. Cu o saptamana sau doua inainte, stai intr-o camera linistita, ia-ti un caiet si scrie toate pacatele tale din copilarie pana in ziua spovedaniei.
Ce pacate am eu pe constiinta, de cande eram copil mic, cand eram de cinci ani, cand eram de sapte ani,

cand eram in clasa intai la scoal, cand eram in clasa a doua, cand eram intr-a noua, cand eram fata mare, inainte de casatorie, sau dupa casatorie, cand eram militar, cand eram flacau.
Scrie, ca si diavolul a scris. Avem contabil bun, ingerul rau pe umarul stang, care scrie tot, si ingerul cel bun pe umarul drept, care scrie si el faptele cele bune ale omului.
Si atunci uite ce-i. **Stii ca nimic necurat nu va intra intru Imparatia cerurilor ?** De aceea, cel mai mare bine pe care poti sa-l faci unui om, este acesta. Daca vezi ca s-a imbolnavit in casa la tine, tata sau mama sau ginerele sau nora sau fata sau baiatul sau fratele, cine a slabit de boala si se apropie de moarte, nu se poate un bine mai mare decat sa-i aduci preotul repede. Nu doctorul. Doctorul este un bolovan de pamant ca si tine ! Preotul a luat dar de la Dumnezeu. Nu ati auzit in Evanghelie ? **Ce veti lega voi pe pamant, va fi legat si in ceruri si ce veti dezlega voi pe pamant, va fi dezlegat si in ceruri !**
Daca ai reusit sa-l spovedesti curat inainte de moarte, i-ai salvat sufletul. Cand se duce la vami, sufletul care a avut pacate, daca le-a dezlegat preotul aici, Duhul Sfant a sters tot de pe tabelele lor. Crapa, mor de ciuda diavolii : " Ia uita-te, domnule ! L-am avut in mana ! " Duhul Sfant i-a sters pacatele. Aceasta putere le-a dat Dumnezeu preotilor, ca daca nu dadea Dumnezeu aceasta putere preotilor, nimeni din oameni nu s-ar fi mantuit.
Dar Dumnezeu, Cel ce a facut cerul si pamantul, a stiut cum sa faca pentru a mantui lumea. Cand a inviat Hristos aceasta putere le-a dat Apostolilor. Ce le-a spus la Apostoli ? A suflat asupra lor si le-a zis : **Luati Duh Sfant; carora le veti tine pacatele, tinute vor fi si carora le veti ierta, iertate vor fi si orice veti dezlega voi pe pamant, va fi dezlegat si in cer ...** Ce, fratilor, voi nu ati citit ? Nu ati auzit Evanghelia ?
Deci, cand vezi ca esti bolnav de moarte, nu alerga la doctor, ca poate te omoara acela si mori nemarturisit. Intai spovedeste-te si apoi du-te si la doctor, daca este cazul, dar tu sa fii martusrisit. Daca ai murit, gata, te-ai usurat ! Ca vei muri in mainile doctorului, ca vei muri acasa, tu sa fii marturisit. Insa intai doctorul sufletelor, ca el te va scoate din iad. Asa. Si nu te gandi ca n-are dar.
Dupa o spovedanie curata, trebuie sa primim un canon, pe care trebuie sa-l tinem. **Cel ce se spovedeste are mare datorie de a-si face canonul dat** pentru a scapa de chinul cel vesnic al iadului.
Vedem in Sfanta Scriptura ca prin canon s-au curatit toti cei ce au pacatuit inaintea Domnului. Altfel, cel ce a primit canon si nu-l face, nu se poate curati de lepra pacatului si nici sufletul sau nu este slobozit din robia dracilor.
Este bine stiut ca cel ce se pocaieste cu adevarat, nu numai ca primeste canonul dat de duhovnicul sau, ci singur cere mai mult canon, stiind ca ori aici vremelnic, ori dincolo vesnic, pacatosii trebuie sa-si faca canonul.
Iar canonul sa fie dupa masura puterii fiecaruia. Ai auzit ce spune Sfantul Marcu Ascetul ? " Cata deosebire are arama de fier si fierul de gateje - adica de vreascuri -, atata deosebire este intre un trup si altul ". Altul este din fire sanatos si tare si poate sa posteasca si sa nu manance pana seara; iar altul, saracul, daca n-a mancat de doua - trei ori pe zi, cade jos. In toate acestea se cauta scopul. De aceea **dreapta socoteala este imparateasa faptelor bune.**
Tu crezi ca pe dracul il intreci la fuga ? El intr-o clipa este la marginea pamantului. Numai cu asta il intreci : **daca te smeresti si te socotesti a fi praf si cenusa si pacatos si neputincios si nevrednic de a trai pe pamant. Numai de smerenie se teme diavolul !** De alta nu se teme el. **Poti sa fii tu nevoitor cat ii lumea, daca nu stii sa ceri iertare, esti batjocorit de diavoli.**
De aceea, fratilor, sa ne ajute mila Domnului sa castigam oleaca de smerenie si dreapta socoteala, fiindca in lumea aceasta sunt curse si ispite si fel de fel de nedumeriri pamantesti si duhovnicesti. Dar sa avem in toate dreapta socoteala. Ca padurea nu se teme de cel ce incarca o data mult pe o caruta. Stie ca mai la vale se rupe osia si se strica carul. ea se teme de acela care ia cate un lemnisor si-l duce acasa. Asa si vrajmasul, nu se teme de cel care incepe cu multa nevointa, ca oboseste si ramane. Ci, se teme de cel care ia cate oleaca asa, incet, incet.
Sfantul Teodosie spune : " De lucrezi cate putin, cate putin se imbogateste cineva si la cele trupesti si la cele duhovnicesti !". Cate oleaca ! Asa sa luati fapta buna, cate oleaca si sa va para rau ca n-ati facut mai mult.
- Cand se face spovedania generala ? au intrebat unii credinciosi.
- O data pe an tebuie sa faci spovedania generala din mica copilarie. Sfantul Nicodim Aghioritul spune : O data pe an, in Postul Mare, este bine sa faci spovedania generala. Stii de ce ? Pentru smerenie. Te ajuta mult sa-ti aduci aminte pacatele. Eu ma marturisesc, dar dracul ma face sa uit pacatele mele cu care am maniat pe Dumnezeu.
Dar eu, cand fac spovedania generala, mi le face ingerul cat muntele in fata mea. " Vezi cine esti ? "

Smerenia ! Si atunci, mai mult se apropie Dumnezeu de noi, cand noi ne smerim din adancul sufletului.
- Dar ce incredere avem ca ni s-au iertat toate pacatele prin spovedanie ?
- Dar dumneata daca ai spalat o rufa bine, curata, si daca se mai murdareste, nu o mai speli din nou ? Nu pui soda si lesie si o pui la uscat ? Precum camasa trebuie spalata, asa si sufletul trebuie spalat mereu prin deasa spovedanie.
dar Sfintii parinti si mai ales Sfantul Nicodim Aghioritul avea o invatatura pentru duhovnic : " Sfatuieste-i, o! duhovnice, la spovedanie deasa si curata pe toti ". O data in an se face spovedania generala din nou. Si asta-i pentru smerenie si pentru ca omul sa nu uite neputintele lui, cu care a suparat pe Dumnezeu. Asa este.
De aceea trebuie sa ne pocaim, sa ne para rau. Pentru ca Dumnezeu este atat de milostiv si de bun,ca nu mai tine minte raul ce-am facut, daca noi ne intoarcem din toata inima si ne marturisim.
Ati vazut ce spune proorocul Isaia : **Intoarceti-va catre Mine si Ma voi intoarce catre voi, fiii oamenilor. De vor fi pacatele voastre ca mohoraciunea, ca zapada va voi albi, si de vor fi ca roseala, ca luna le voi face albe si nu voi mai pomeni cele dintai ale voastre.**
In bunatatea Lui cea fara margini, El stie neputinta noastra, ca gresim cu voie si fara voie, cu stiinta si cu nestiinta. Nu este clipa cand nu gresim inaintea Domnului. Dar nimeni nu stie firea omului mai mult ca Dumnezeu, caci El ne-a facut din nimic.
De aceea, cum ne intoarcem catre El cu lacrimi, cu parere de rau, cu spovedanie curata, ne si iarta. Cine are pacate mai grele trebuie sa faca oleaca de canon, ca Dumnezeu totdeauna este gata sa ne primeasca si sa ne ierte, caci suntem zidirea Lui.
Nimeni nu L-a facut pe Hristos sa coboare din cer, decat mila Lui, dragostea Lui pentru oameni. I-a fost mila de neamul omenesc. Ca atat de multa dragoste are fata de neamul omenesc, incat auzi ce spune Sfantul Ioan Evanghelistul : **Atat de mult a iubit Dumnezeu lumea, incat pe Unul nascut, Fiul Sau, L-a trimis in lume sa mantuiasca neamul omenesc.**
A venit Mantuitorul Iisus Hristos, nu numai sa ne invete ce trebuie sa facem, ci pentru ca sa sufere pentru noi suferinte, batjocuri, scuipari, batai si moarte pe Cruce, pentru ca sa scoata neamul lui Adam din iad, care statea acolo de 5508 ani, cat au fost, de la primul Adam, pana la venirea Noului Adam - Hristos.
Deci, **sa avem catre Dumnezeu inima de fiu,** si sa-L iubim din toata inima. Iar cand am gresit ceva, indata sa cerem iertare si sa alergam la marturisire, ca sa-L impacam pe Dumnezeu, caci l-am suparat, ca Domnul niciodata nu tine minte raul. Daca vede ca ne-am intors, se intoarce si El catre noi.
Sa avem catre noi inima de judecator. Adica cum ? Sa ne judecam. Oare, ce gandim noi ii place lui Dumnezeu ? Ce vorbim noi oare ii place lui Dumnezeu ? Ce fac eu acum oare ii place lui Dumnezeu ? Si indata constiinta ne spune da sau nu. Caci de se va judeca omul pe sine, nu va cadea in judecata lui Dumnezeu ! Sa ne facem judecatori noau insine : " Mai, aceasta nu-i bun ce fac, aceasta nu-i bun ce vorbesc; aceasta nu-i bun ce intentionez eu sa fac ! "
Catre aproapele sa avem inima de mama. Ai vazut o mama buna ? Chiar daca are copii mai multi si daca unul o supara, o nacajeste in fel si chip, ea are mila de toti. Daca vede ca un copil de-al ei a cazut in apa si se ineaca, sau in foc, si striga : " Mama, nu ma lasa ! ", ea uita tot. Uita ca a suparat-o si se duce catre dansul si-l scapa, chiar cu riscul vietii.
Ca asa este mama ! Adevarata mama nu mai tine minte raul. Atat iubeste pe copii. Iata, asa trebuie sa avem si noi inima noastra fata de toti. Sa ne fie mila de toti, si de straini si de ai nostri. Asa cere Dumnezeu in Sfanta Evanghelie.
N-ai vazut closca ? Are atati apui si daca i-ai luat numai unul, iti sare in cap, macar ca are multi. Asa si mama cea buna isi pune sufletul pentru copii. Aceasta inima de mama o cere Dumnezeu de la noi. S-o avem fata de toti. Cand a fi unul, care chiar de ne-a facut rau, chiar de ne-a suparat, insa cand il vom vedea ca este la necaz, sa sarim sa-l ajutam, ca sa vada el ca noi avem dragoste si nu tinem minte raul pe care ni l-a facut el. Numai asa vom fi fii ai lui Dumnezeu dupa dar.

FOLOSUL DESEI SPOVEDANII

Acum sa spunem pe scurt despre cele cinci foloase ale desei spovedanii.
Preabunul Dumnezeu a pus in lume Taina aceasta a Spovedaniei, ca daca n-ar fi fost aceasta dupa botez, nimeni nu s-ar putea mantui. Cine reuseste sa faca o spovedanie curata, reuseste sa faca al doilea Botez; dupa cum ati vazut ca zice preotul la molifta : " De vreme ce cu al doilea botez te-ai botezat, dupa

randuiala tainelor crestinesti ".
Taina Marturisirii sau a Spovedaniei, este una din cele sapte Taine si cuprinde patru parti.
Prima parte este durerea inimii pentru pacate. Sa-i para rau si sa planga pentru pacatul prin care a suparat pe Dumnezeu.
A doua este spovedania prin viu grai la duhovnic.
A treia este facerea canonului, prin hotararea in fata preotului ca-l va face.
A patra parte, cheia Sfintei Spovedanii, este dezlegarea pacatelor, prin punerea mainilor preotului pe capul credinciosului. Acesta, dupa canonul 8 al Sinodului I Ecumenic, se numeste epicleza duhovniciei, adica venirea Duhului Sfant peste capul celui ce s-a marturisit curat. Ca nu se poate incheia taina Sfintei Spovedanii, decat atunci cand a pus preotul mana pe capul celui ce se marturiseste, dupa cum arhiereul pune mana pe capul diaconului sau al preotului, cand il hirotoneste si vine Duhul Sfant prin succesiune apostolica.
Deci, la fel si aici, Duhul Sfant vine prin mana preotului, sa dezlege sufletul care s-a spovedit.
Dar spovedania, fiind o spalare sau un botez duhovnicesc al sufletului, dupa Botezul cel dintai, este o taina prin care se iarta pacatele omului prin dezlegare de la duhovnic si este bine sa se faca cat mai des.
Dumnezeiescul parinte Ioan Gura de Aur zice asa in cartea care se numeste " Putul " sau " Fantana " pe romaneste : " De este cu putinta, o, crestine, si in fiecare ceas sa te marturisesti la duhovnic ".
de ce ? Pentru ca nu este clipa si minut cand nu gresim lui Dumnezeu. Deci, daca gresim in fiecare clipa lui Dumnezeu, este prea de nevoie sa se faca deasa spovedanie, sa spalam sufletul prin marturisire curata cu cainta si canon, pentru ca se innegreste haina sufletului nostru cea curatita la Botez, prin tot felul de pacate, din ceas in ceas si din minut in minut.
In vremea veche a crestinismului patristic, crestinii se marturiseau in fiecare zi la duhovnici. Dar pe vremea aceea se si impartaseau in fiecare zi, cum arata la Fapte : **... si erau toti in biserica,** cand s-a intemeiat Biserica, **si staruiau in invatatura Apostolilor si in impartasire, in frangerea painii si in rugaciune. ... iar toti cei ce credeau erau laolalta si toate le aveau de obste.**
Astfel s-a intemeiat prima obste apostolica.
Toate le dadeau Bisericii si pe ei insisi se dadeau lui Hristos. Pe vremea aceea, dupa terminarea slujbei, si masa se dadea in biserica, mesele agape. Mai tarziu s-au scos in pridvorul bisericii si pe urma acasa la crestini, fiind binecuvantate de Sfintii Apostoli.
Spovedania se facea la inceput in fiecare zi. Mai tarziu oamenii, rarind cu Sfanta Impartasanie, au rarit-o si cu Sfanta Spovedanie. Si vedeti acum de-abia se mai spovedesc in cel;e patru posturi. Atata s-a racit credinta si evlavia, mai ales fata de Spovedanie, si chiar de impartasirea cu Preacuratele Taine, care aduc cel mai mare folos si putere de crestere duhovniceasca a sufletelor noastre prin harul Duhului Sfant, care vine peste noi prin aceste Sfinte Taine.
Aici vom vorbi, nu numai despre Spovedanie, ci despre foloasele desei spovedanii.
Foloasele desei spovedanii sunt cinci.
Primul folos al desei spovedanii, este acela ca pacatul nu prinde radacini in noi si se strica din suflet cuibul satanei.
Diavolul, vazand ca te spovedesti des, te caiesti, te rogi si-l parasti mereu, zice asa : " Degeaba ma ostenesc cu dansul, ca se duce mereu la preot si se spovedeste, si-l dezleaga, si eu nu castig nimic. Mai bine ma duc la cei care dorm, care n-au grija de mantuire, care nu se spovedesc cu anii, ca aceia nu mi se mai impotrivesc !".
Cine se spovedeste des, stie ce a gresit, ca tine minte. Daca nu s-a spovedit de cateva zile : " Mai, ce-am facut ?". El indata isi aduce aminte, iar daca lasa sa treaca o luna sau doua sau poate si un an, de unde sa tina el minte ?
Ca intr-o zi daca s-ar ispiti omul pe sine, stai undeva intr-un unghi de casa, intr-un colt si pandeste-ti gandurile tale numai timp de doua ceasuri, sa vezi in cate feluri umbla mintea. Si la cate pacate se duce daca n-o strunesti cu rugaciunea si cu frica de Dumnezeu. Dar intr-o zi sau doua ? Dar umbland in societate cu lumea si vorbind cu lumea si vazand si auzind, cat se incarca sufletul nostru pe constiinta in fiecare ceas ?
deci primul folos al desei spovedanii este acesta. Si sa tineti minte ca prin marturisire deasa, pacatele nu pot prinde radacini adanci in inima celui ce se marturiseste.
Al doilea folos al desei spovedanii este ca omul tine minte usor greselile facute de la ultima spovedanie, pe cand cel ce se marturiseste rar, cu anevoie poate sa-si aduca aminte de toate cate a facut. Astfel, multe din pacate raman nespovedite si, prin urmare, neiertate. Pentru aceea diavolul i le aduce

aminte in ceasul mortii, dar fara de folos, caci i se leaga limba si nu le mai poate marturisi.
Vai de acela care se duce la marturisire si spune o seama de pacate si o seama nu le spune; sau le spune si pe acelea, dar nu sincer cum le-a facut. Cauta cuvinte de acoperire; asa de ici de colo, crede el ca poate minti pe Dumnezeu, ca nu stie Dumnezeu cum s-a facut pacatul si in ce fel ? El crede ca trebuie sa-i spuna duhovnicului cateva pacate si, daca l-a dezlegat, este iertat.
Duhovnicul dezleaga numai ce aude; celelalte pacate raman legate, ca acela n-a fost sincer si nicidecum nu reuseste sa se usureze. Deci a doua pricina ca spovedania sa fie buna, trebuie sa fie sincera si curata. Tot ce tine minte omul sa spuna, ca nu-i spune preotului. Preotul e un om de tarana ca si noi. El a primit puterea de a lega si dezlega pacatele, prin lucrarea Duhului Sfant.
Al treilea folos al celui ce se marturiseste des, chiar daca i s-ar intampla sa cada in pacat de moarte, indata alearga si se marturiseste si **intra in harul lui Dumnezeu, si nu sufera sa aiba pe constiinta greutatea pacatului, fiind** deprins a se curati des prin spovedanie.
Al patrulea folos al desei spovedanii este ca pe unul ca acesta, **il afl amoartea curatit si in harul lui Dumnezeu,** avand mare nadejde de mantuire.
Dupa marturia Sfantului Vasile cel Mare, diavolul merge totdeauna la moartea dreptilor si a pacatosilor, cautand sa afle pe om in pacate spre a-i lua sufletul.
La cei ce se marturisesc des si curat nu poate afla nimic, deoarece s-au marturisit luand dezlegare pentru pacate.
Al cincilea folos al desei spovedanii este ca unul ca acesta **se opreste si se infraneaza de la pacate,** aducandu-si aminte ca dupa putine zile se va marturisi din nou si va primi canon de la duhovnic, acesta mustrandu-l pentru cele facute.
Acesta care se spovedeste des, cand isi aduce aminte de rusinea ce-o s-o aiba de la duhovnic, de canonul pe care o sa-l primeasca, se opreste de la pacat. Omul are atata putere impotriva pacatului, ca toti diavolii din iad, daca ar veni, n-au ce-i face, daca vrea sa nu faca pacatul; caci i-a dat Dumnezeu o putere mare, de la Botez, sa biruiasca ispitele diavolilor.
Daca n-as avea puterea aceasta, n-ar fi iad nici pedeapsa pentru pacat. Voi nu auziti in Psaltire ce spune Duhul Sfant ? **Doamne, caci cu arma buneivoiri ne-ai incununat pe noi.** Si iarasi spune Solomon : **Dumnezeu l-a zidit pe om, l-a lasat in mana sfatului sau.**
Daca vrea sa faca pacatul, il face, daca nu, nu. Diavolul numai ii da in gand, iar el daca este prost si se amageste, il face. Poti sa spui tu in ziua judecatii : " Doamne, diavolul m-a dus la crasma, diavolul m-a dus la muierea cutare, diavolul m-a dus la furat, diavolul m-a dus la betie, diavolul la avort, la toate ! " Iar diavolul vas pune atunci : " Doamne, sa-m i arate martori, ca m-a vazut cand il duceam de mana la crasma, la desfrau sau la avort !".
Apoi va zice omului : " Vezi ca esti prost ? Eu ti-am dat in gand sa faci pacatul. Daca ai fost prost, te-ai dus tu singur ! Nu te-am dus eu de man ! Daca m-ai ascultat esti al meu !".
Deci prin deasa spovedanie se strica cuibul satanei. Ai vazut cocostarcul ? Face cuib pe casa la tine; si-i o pasare foarte fina. Daca i-ai stricat cuibul o data, de doua ori, nu-ti mai vine acolo. Stie ca-i esti dusman. Asa si noi, daca-i stricam cuibul satanei, el nu mai vine repede. Si acesta este un om care tine sufletul curat, ca nu poate suferi pacatele.
Deci al cincilea folos al sfintei spovedanii este indoit. Mai intai ca stricam cuibul satanei din suflet si al doilea ca nu ne gaseste moartea nespovediti.
Cel ce are obicei sa se marturiseasca des, nu lasa rugina pacatului sa se prinda de mintea si inima lui; cine isi pliveste ogorul lui des, simte cand incolteste pacatul si indata il smulge din suflet prin spovedanie. Pe acel amoartea nu-l gaseste nepregatit.
Uite, acum um parinte a murit la noi, duhovnicul Natanail. A venit la mine vineri, s-a spovedit dupa indreptarul de spovedanie pe care il au duhovnicii, s-a impartasit cu Preacuratele Taine, iar peste cateva zile s-a dus la Domnul, zicand rugaciuni.
Acest suflet, desi s-a dus repede, era pregatit. A fost om intelept. Dar noi ce zicem ? " Lasa ca m-oi spovedi la anul !". Nu ! Sa nu amanam, ca nu stim cand ne cheama Hristos ! Parintele Natanail n-a stiut ca moare. Dar ingerul Domnului l-a ajutat, fiindca el avea obicei in fiecare saptamana sa vina la marturisit. Nu a avut cand sa se stranga rautatea, ca au fost dezlegate la spovedanie toate pacatele, pana si cele mai mici.
Sa nu credeti dumneavoastra ca pacatele mici nu sunt grave ! Si pe acelea trebuie sa le marturisim, ca auzi ce spune Evanghelia : **Nimic necurat nu va intra intru imparatia cerurilor.**

SFÎNTA ÎMPĂRTĂŞANIE

Sfanta Impartasanie este de mare folos omului, daca se impartaseste cu adevarat cu credinta, cu pregatire si cu dezlegarea duhovnicului. Ca cel ce se apropie cu nevrednicie, osanda isi ia, ca foc este care arde pe cei nevrednici - ai vazut ce spune in rugaciunile dinainte de impartasanie.
- Cine se poate imparatsi ?
- Cine are viata curata, neprihanita; cine are stiinta gandului sau curata, cine nu are impedimente canonice si este dezlegat de duhovnic, poate sa se impartaseasca, iar cine nu este marturisit si dezlegat de duhovnic si n-a facut canonul dat, nici nu se poate apropia de impartasanie. Ca si o data in an de se va impartasi, ca Iuda este, care o data s-a impartasit si a intrat satana in el si l-a vandut pe Domnul.
Daca nu-i vrednic cineva, nici o data pe an sa nu se impartaseasca. Ai vazut ce zice in Cuvantul 53, Sfantul Ioan Gura de Aur : **" ... Si voi preotilor, care dati Preacuratele Taine, nu mica munca zace asupra voastra, daca stiti pe cineva nevrednic, de-l veti impartasi cu aceste preainfricosatoare si preasfinte si dumnezeiesti Taine.**
Si daca te temi tu, o perotule, ca cel ce vine la tine este sachelar, adica general, sau ipat, adica prefect, sau voievod sau cel ce este cu coroana pe cap, adica imparat, si te temi ca se va supara ca nu-i dai Impartasania, daca te temi tu, adu-l la mine ! **Tot trupul meu il voi da sa-l arda, mai inainte de a da Trupul cel Preasfant si Preacurat celui nevrednic. Tot sangele meu il voi varsa mai inainte de a da Sangele, atat de infricosat si Preasfant la cel ce nu-i vrednic ".**
Iar daca s-a curatit si s-a pregatit dupa randuiala canonica a Bisericii lui Hristos prin marturisire, si a facut canonul cuvenit, sa se apropie cu frica si cutremur.
- Ce ne puteti spune de impartasania copiilor pana la varsta de sapte ani ? Necesita spovedanie ?
- Copiii cei nevinovati pana la varsta de cinci ani, este bine sa-i impartasiti, daca se poate, si in fiecare Dumimica. Iar copiii de 6 - 7 ani mai ales acum, este bine sa fie spovediti si apoi impartasiti, ca astazi copiii vad si aud multe sminteli, in casa, la televizor si peste tot, nefiind supravegheati de parinti.
La fel si despre cei batrani si bolnavi zice Sfantul Simeon al Tesalonicului : " Cei batrani si bolnavi, care nu au impedimente canonice, este bine sa se impartaseasca mai des si in sarbatorile mari ".
Totdeauna, inainte de a te impartasi, dupa ce ti-ai facut metaniile, dupa ce ai parasit pacatul si ti-ai facut canonul dat de preot, inainte de a te impartasi trei zile cel putin n-ai voie sa bei vin nici sa mananci de dulce sau cu untdelemn. Iar in afara postului, fara spovedanie, fara canon si fara o saptamana de post sau macar trei zile nu te poti impartasi. Cel putin trei zile inainte de a te impartasi sa nu mananci cu untdelemn si sa nu bei vin; numai mancare uscata. Asa este randuiala cu Sfanta Impartasanie, fratilor.
- Spuneti-ne ceva despre impartasania calugarilor, despre deasa impartasanie.
- Calugarii din manastiri, daca au duhovnic bun, sa se spovedeasca cat mai des. La noi spovedania, cum vedeti, e o data pe saptamana, vinerea. Da, am calugari foarte treji, care vin de doua-trei ori pe saptamana la marturisire : " Parinte, n-am fost la Utrenie; parinte, am ramas in urma cu canonul; parinte, am mancat inainte de masa ", sau te miri ce. Daca il mustra constiinta, el vine, ii pui mana pe cap, il dezlegi si se usureaza.
Asa ca si calugarii batarni si bolnavi se pot impartasi o data pe saptamana; ceilalti, daca le da voie duhovnicul, se pot impartasi, cel mai rar, la patruzeci de zile, cel mai potrivit, o data pe luna.
- Dar avem vreun temei la Sfintii Parinti pentru impartasania la patruzeci de zile ?
- Da, avem la Sfantul Simeon al tesalonicului. El zice ca o data la patruzeci de zile fiecare sa se pregateasca si sa se impartaseasca, daca n-are vreo oprire canonica. Este pacat care te opreste douazeci de ani de la impartasanie.
In caz de moarte, daca vezi ca omul este gata, ii dai impartasania. Nu-l mai poti opri in caz de moarte; iar daca nu moare si mai traieste, face in continuare canonul dat. Asa sa stiti.
- Se poate impartasi cineva fara sa se spovedeasca ?
-Nu. Niciodata. Si in caz de moarte si de altceva, nu. Intai spovedania si apoi sa se impartaseasca.
- Dar de cate feluri este Sfanta Impartasanie ? In cate feluri ne putem impartasi ?
- Impartasirea cu Preacuratele Taine este cea mai infricosata, cea mai buna si cea mai sfanta. A te impartasi cu Trupul si Sangele Domnului, zice Mantuitorul : **Cine mananca Trupul Meu si bea Sangele Meu, intru Mine petrece si Eu intru dansul.**

CELE CINCI FELURI DE ÎMPĂRTĂŞIRI

Ne putem impartasi cu adevarat in cinci feluri, in Biserica lui Hristos.
Prima impartasire si cea mai importanta este cea cu Trupul si Sangele Domnului.
A doua cale de impartasire, dupa Marele Vasile, **este impartasirea duhovniceasca pe calea rugaciunii** celei ganditoare a inimii. Poti sa vii in biserica si chiar daca esti oprit de preot sa te impartasesti pe cativa ani, te poti impartasi de o mie de ori pe zi si mai mult, pe alta cale, pe calea rugaciunii. Daca vii in biserica si zici rugaciunea " Doamne Iisuse Hristoae, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ma pe mine pacatosul ", cu toata inima, de cate ori ai suspinat dupa numele lui Iisus, de atatea ori te-ai impartasit, ca si cel ce a luat cu lingurita Sfintele Taine.
Aceasta este impartasirea pe calea rugaciunii celei ganditoare a inimii, cu care omul poate reusi sa se impartaseasca de multe ori pe zi, nu numai o data, cu aceeasi putere cu care se impartaseste si cel cu lingurita din Sfantul Potir.
Al treilea fel de impartasire este pe calea lucrarii poruncilor lui Hristos. Mantuitorul a spus sa postim, ne-a aratat cum sa postim; a zis sa ne rugam, ne-a aratat cum sa ne rugam; a spus sa primim pe cel strain, sa adapam pe cel insetat, sa hranim pe cel flamand, sa cercetam pe cei inchisi si sa iertam pe cei ce ne gresesc.
Cand facem aceste porunci, ne impartasim pe calea lucrarii poruncilor lui Hristos. Acesta este al treilea fel de impartasire. Si cu aceasta te poti impartasi de multe ori pe zi, de cate ori ai lucrat poruncile lui Hristos.
Auzi ce spune dumnezeiescul Maxim in Filocalie : " Hristos sta ascuns in poruncile Sale. Cine face o porunca il primeste pe Hristos. Si nu numai pe Hristos, ci toata Sfanta Treime ". Si auzi ce spune Scriptura : **Cel ce Ma iubeste pe Mine si are poruncile Mele, si le pazeste pe ele, Eu si Tatal vom veni si lacas la dansul vom face.**
Clar ! Nu numai Fiul, ci si Tatal vine. Si unde-i Tatal si fiul pe toata Sfanta TReime o primeste acela care lucreaza poruncile lui Dumnezeu, macar de ar fi oprit de la Sfanta Impartasanie de vreun preot. Intelegeti ? Acesta-i al treilea chip de impartasire pe cale lucrarii poruncilor.
A patra impartasire este prin auz. Cum ? Eu sunt oprit de preot pe atatia ani de la impartasire, fie ca sunt femeie sau barbat. Dar merg la biserica si ascult cu evlavie Sfanta Liturghie, Apostolul, Evanghelia, Heruvicul, Axionul, si predica preotului. Daca ascult cu evlavie cuvantul Domnului, de cate ori am luat un inteles duhovnicesc prin auz, de atatea ori m-am impartasit cu Hristos.
Aceasta este impartasirea prin urechi, al patrulea fel de impartasire. Si Apostolul spune clar : **Credinta vine prin auz si auzul prin cuvantul lui Dumnezeu. Tu primesti cu lingurita pe Hristos; eu il primesc prin urechi, cand ascult cu evlavie Sfanta Liturghie, cantarile si predica preotului. Si ma impartasesc de mii de ori pe zi, fara sa stii tu.**
Tu poate, daca nu te-ai pregatit bine, spre osanda primesti Sfanta Impartasanie. iar eu, daca stau cu credinta, ca vamesul, in Biserica si ascult cu evlavie slujba, ma impartasesc prin urechi. Acesta este al patrulea fel de impartasire.
Al cincilea fel de impartasire este pe calea miridelor, a particelelor ce se scot pentru noi la Sfanta Liturghie. De aceea nu putem pune la Sfanta Liturghie pe cei betivi, pe cei ce injura, pe cei ce traiesc necununati, pe sectari, pe cei ce se sinucid. Pentru ca acea particica care se scoate, reprezinta fata acelui suflet.
Aceste particele se sfintesc la Sfanta Epicleza, prin invocarea Duhului Sfant si, la sfarsitul slujbei, dupa ce s-a pus in potir partea cu Iisus, si se zic cuvintele : " Plinirea paharului credintei Duhului Sfant ", apoi se pun si particelele ce se scot pentru credinciosi. In dumnezeiescul Sange din Sfantul Potir este Trupul si Sangele lui Hristos viu.
Din prescura a patra se scot particele pentru vii, din a cincea pentru morti si le trage in Sfantul Potir. Din aceste particele ca faina, ce s-au adapat cu dumnezeiescul Sange in Potir, atatea mii si milioane de suflete au primit impartasirea si comuniunea direct cu Iisus Hristos, cu Trupul si Sangele Lui.
Acestea patru din urma sunt cai de impartasire, pe calea lucrarii faptelor bune, dar nu inlocuieste pe cea dintai. Numai o impartasire temporara si in caz de ceva, tot trebuie sa se impartaseasca cu Trupul si Sangele Domnului, cu Preacuratele Taine.
Iata asa ne putem impartasi in cinci feluri in Biserica Universala.
- Daca un neoprotestant se impartaseste pe cele patru cai, dar nu se impartaseste cu Trupul si Sangele Mantuitorului, poate avea nadejde de mantuire ?

- Nu ! Nu are nici o valoare, pentru ca este rupt de Biserica lui Hristos si nu are Darul preotiei. Acela ii sectar, om ratacit. Asa-i, mai baiete ! Nu putem noi schimba ceea ce a intemeiat Hristos pentru toata lumea. El a zis : **Luati, mancati, acesta este Trupul Meu; beti dintru acesta toti, acesta este sangele Meu ...** (Ioan 6,53)
De ce v-am spus despre Sfanta Impartasanie ? Este bine sa va pregatiti, mama. Fratiile voastre de la tara, macar in posturi si macar o data la patruzeci de zile sa va impartasiti.

SFÎNTA CRUCE

Cuvantul Crucii pentru cei ce pier este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mantuim, este puterea lui Dumnezeu.
De cate ori auziti cuvantul " Cruce ", sa nu intelegeti ca sectarii cei nebuni, ca baptistii, adventistii, evanghelistii, penticostalii, nazarinenii, pocaitii, seceratorii, tudoristii, martorii lui Iehova si toti ceilalti sectari, care bantuie lumea; gurile sectare cele hulitoare, care au umplut lumea si care vatama tarina lui Dumnezeu-Cuvantul.
Sa nu ganditi despre Sfanta Cruce ca ei, ci asa sa intelegeti si sa tineti minte ca, cuvantul " Cruce " are indoita putere si taina. Indoita este Crucea, indoite sunt intelesurile Crucii.
Sa intelegeti despre Sfanta Cruce nu asa ca cei scurti la minte si neintelepti, care nu vor sa se inchine mantuitoarei Cruci a lui Hristos, cum zice Sfantul Apostol Pavel.
Lasa-i sa huleasca pentru ca i-a intunecat satana, le-a pus pecetea pe frunte mai intai, adica unde sta creierul mare, ca sa nu creada. Le-a pus pecetea pe mana dreapta, ca sa nu o ridice la frunte si sa faca semnul cel mantuitor al preacinstitei si de viata facatoarei Cruci a lui Hristos.
Deci sa stiti ca indoit este omul, indoita este si Sfanta Cruce. Nu vezi la om un ipostas in doua firi ? O parte se vede, adica trupul, una nu se vede, adica sufletul, pentru ca este de natura nevazuta. Asa si Crucea sa o intelegem.
Una este Crucea materiala, vazuta, si alta cea tainica, mistica si nevazuta, pe care o purtam in inima noastra. In Sfanta Evanghelie auzim zicand asa : **Si statea langa crucea Lui mama Lui, Maria lui Cleopa si Maria Magdalena.**
Auzi ? Stateau langa crucea Lui. Deci, intelege ca a sta langa crucea Lui, nu inseamna a sta langa crucea spirituala, ci langa una materiala. Crucea de lemn a lui Hristos, langa care statea Maica Domnului, Maria lui Cleopa si Maria Magdalena.
Cand veti auzi : **Pogoara-Te de pe Cruce,** se intelege Crucea lui Hristos cea de lemn pe care era rastignit. Si cand veti auzi : **Si L-au dus si L-au scos afara din cetate, ducandu-si Crucea Lui pana la locul Capatanii, ce se cheama pe evreieste Golgota,** Intelegem crucea materiala. Pe aceasta o purta Mantuitorul in spate.
Si cand veti auzi ca s-au dus evreii la Pilat si l-au rugat : " Ne rugam tie, zdrobeste fluierele picioarelor celor rastigniti, ca sa-i dam jos de pe cruce, sa nu-i apuce ziua sambetei ", ca mare era ziua sambetei aceleia la iudei. Si aici intelegem tot crucea cea de lemn, nu cea spirituala.
Iar cand veti auzi in Sfanta Evanghelie pe Hristos, zicand : **Cel ce nu-si ia Crucea si nu-Mi urmeaza Mie, nu este vrednic de Mine,** sa nu intelegeti crucea cea de lemn, ci crucea spiritulal, nevazuta.
Deci, bagati de seama, ca Hristos indoita cruce a purtat. Una in suflet : suferinta, rabdarea, usturimea, durerea, rusinea, scuiparile, mahnirile si intristarea; si toate cate le ducea in suflet formau crucea cea spirituala a Domnului Dumnezeului si Mantuitorului nostru Iisus Hristos. iar a doua cruce, cea de lemn, a purtat-o pe umerii Sai si S-a rastignit de bunavoie pe ea, pentru mantuirea lumii.
Si Sfantul Apostol Pavel a purtat doua cruci : **Mie sa nu-mi fie a ma lauda, decat in Crucea Domnului nostru Iisus Hristos.** Dar el a dus si cealalta cruce, cum singur spune : **In batai, in suferinte, in posturi, in friguri, in primejdii de la neamuri, in primejdii pe mare, in primejdii pe uscat, in primejdii de la neamul meu, in primejdii de la fratii cei mincinosi.**
Deci sa stiti, cand va ataca sectarii pentru Sfanta Cruce, ei o iau numai pe cea de a doua, numai crucea suferintelor, nu si pe cea materiala. Noi o luam si pe cea dintai, ca asa a dus-o Hristos. El a dus o cruce de lemn in spate si o cruce a suferintelor in sufletul Sau, pana la moarte si moarte pe cruce.
Crucea, este biruinta, Crucea este steagul lui Hristos, Crucea este arma cu care Hristos a biruit puterile

iadului si ale mortii. Deci vai si amar si blestemat si de trei ori blestemat este acela care nu se inchina cinstitei si de viata facatoarei Cruci a lui Hristos !
Indoit este omul, si indoita cruce trebuie sa poarte, cum arata Sfantul Efrem Sirul si Sfantul Chiril al Ierusalimului, care zice :
" O, crestine, nici un lucru sa nu faci, pana nu faci semnul Sfintei Cruci, cand pleci in calatorie, cand incepi lucrul, cand te duci sa inveti carte, cand esti singur si cand esti cu mai multi; **pecetluieste-ti cu Sfanta Cruce fruntea ta, trupul tau, pieptul tau, inima ta, buzele tale, ochii tai, urechile tale si toate ale tale sa fie pecetluite cu semnul biruintei lui Hristos asupra iadului. Si nu te vei mai teme atunci de farmece sau descantece sau de vraji.** Ca acelea se topesc de puterea Crucii, ca ceara de la fata focului si ca praful in fata vantului.
Asadar, ne-am adus aminte mai intai de simbolurile crucii, apoi de indoita cruce - cea materiala si cea spirituala.

DESPRE DRAGOSTEA DE DUMNEZEU

Sfantul Efrem Sirul arata ca aproape de chilia lui era un pustnic cu numele Iulian.
Acest pustnic isi facuse o chilie in forma de mormant intr-o piatra si statea acolo si pururea se ruga si postea. Dormea pe piatra jos, caci nu avea pat. Dar avea umilinta si lacrimi in rugaciune, incat, cand citea la psaltire sau in Sfanta Scriptura, unde vedea scris cuvantul " Doamne ", " Dumnezeule " sau " Iisus Hristos ", statea si varsa multe lacrimi pe numele Mantuitorului.
Safntul Efrem spunea : M-am dus odata la dansul si cand m-am uitat in cartile lui, acolo unde era scris " Dumnezeu " sau " Iisus Hristos ", acolo nu se mai cunosteau slovele.
N-am cunoscut lucrarea lui. Atunci l-am intrebat :
- Parinte, de ce in cartile sfintiei tale, unde sta scris numele lui Dumnezeu este sters ?
Sfantul Efrem ii era un fel de duhovnic al lui.
- Pentru Dumnezeu, Parinte Efrem, iti voi spune : Femeia aceea pacatoasa din Evanghelie, a spalat picioarele Mantuitorului si le-a sters cu parul capului ei, iar eu, cand vad scris numele Mantuitorului, parca Il vad pe El, si atunci curg multe lacrimi din ochii mei. Macar ca nu vad picioarele Lui, ii vad numele Lui de pe carti.
Vezi cata umilinta era in acest suflet ? Cata patrundere si simtire dumnezeiasca in el ? A zis Sfantul Efrem :
Buna este lucrarea ta, parinte, dar pentru Dumnezeu, te rog sa cruti cartile. Ca daca ai sa mai plangi mult, nu se va mai cunoaste nimic pe ele.
Asa multa umilinta avea.
Apoi l-a intrebat Sfantul Efrem :
- Cum ai atata umilinta ?
- Eu, cand imi aduc aminte ca Dumnezeu m-a adus in fiinta din ce nu am fost si ca ma rabda in toate zilele vietii mele si in toate clipele pentru neputintele si pacatele pe care le fac cu gandul, cu voie sau fara voie, cu stiinta sau cu nestiinta, ma gandesc cat de bun este Dumnezeu si cat sunt eu de rau, ca sunt un izvor de pacate.
Cugetand asa, nu pot sa nu plang, rugand pe Dumnezeu sa faca mila cu mine, cum a facut altadata cu femeia cea pacatoasa.
La urma a spus Sfantul Efrem : " Ai vazut un om care iubea pe Dumnezeu din toata inima ? unde vedea numele lui Dumnezeu, il uda cu lacrimi. Aceasta dragoste de Dumnezeu, cine o are cu adevarat, se mantuieste ".
Noi citim carti, in plus, ne rugam ceasuri intregi fara umilinta, fara zdrobire, fara lacrimi si rugaciunea noastra este seaca, o rugaciune cu seceta, cu uscaciune, cu raceala, cu parasirea darurilor. Si de ce ? Pentru ca ne rugam doar cu gura; nici cu inima si nici cu mintea nu ne rugam.
Cine vrea sa iubeasca pe Dumnezeu, trebuie sa invete ca pururea sa verse lacrimi pentru pacatele lui.

DESPRE FELUL LACRIMILOR

Diavolul se amesteca in toata fapta buna. Ai vazut buruiana aceea numita hamei ? Ea se prinde de orice gaseste in cale : de gard, de stalp, de poarta, de copac, de par. Numai vezi ca se ridica. Asa face si diavolul cu toata fapta buna. Se incolaceste in jurul ei pentru a o face zadarnica, sa nu mai fie buna.
Cat de mare este darul lacrimilor ! Dar si aici diavolul aduce ispita. Si in felurile lacrimilor se baga vrajmasul, ca sa faca zadarnica lacrima omului in rugaciune, sa nu fie primita la Dumnezeu.
Lacrimile cele adevarate, care izvorasc din dragostea de Dumnezeu, atata putere au - spune Sfantul Grigorie de Nazianz - incat, **izvorul lacrimilor de dupa Botez este mai mare decat insusi Botezul.** El zice : " Stiu si al cincilea botez, care se naste din lacrimi, din pocainta cu lacrimi, si atata putere are botezul acela, incat este mai mare decat cel dintai. Pentru ca **Botezul cel dintai ne sterge pacatele, dar nu ne da putere de a nu mai pacatui.**
Daca am vrea noi se poate, dar vointa omului este lasata libera dupa Botez sa aleaga : sa pacatuiasca sau nu. **Iar lacrimile de dupa Botez sterg si pacatele pe care le facem. Lacrimile de umilinta sunt mai bune decat Botezul, pentru ca sterg toate pacatele care s-au facut de la Botez pana atunci si te lasa curat.**
Sunt mai multe feluri de lacrimi. Daca ai lacrimi. sa iei aminte care sunt bune, care sunt mijlocii si care sunt de la satana.
Lacrimile cele bune sunt cele din dragoste pentru Dumnezeu. Acestea ingrasa pe om, dau bucurii mari sufletului - ori de mananca, ori de nu mananca -, daca plange, el este satul. Aceste lacrimi tin si de foame si de sete, si omul nu are suparare pe nimeni. Sufletul lui pururea se bucura, pentru ca are dragoste de Dumnezeu; acela ce are lacrimi din dragostea lui Dumnezeu.
Auzi ce spune Sfantul Apostol Pavel : **Bucurati-va, fratilor, si iarasi zic, bucurati-va !**
Al doilea fel de lacrimi bune sunt cele care vin din frica lui Dumnezeu, dar acestea usuca pe om,. Lacrimile care se nasc din frica lui Dumnezeu nu ingrasa, ci usuca pe om. **Deci lacrimile cele mai bune sunt lacrimile care vin din dragostea de Dumnezeu.**
Omul plange si tot slabeste pentru ca lacrimile de acest fel se nasc din frica. El se teme de muncile iadului, se teme de Dumnezeu si din aceasta cauza plange mereu, si se usuca trupul lui chiar daca ar manca sau n-ar manca, de ar dormi sau de n-ar dormi. Aceste lacrimi au putere sa usuce firea omeneasca, din cauza scarbei pentru pacat, cum se usuca lemnul la foc.
Al treilea fel de lacrimi bune sunt cele ce se nasc din frica mortii si din frica judecatii. Cugetand omul cum va fi la moarte, cum are sa se chinuiasca, cat de greu are sa se desparta de trup, cat de greu va fi in ziua judecatii, cand va sta in fata a milioane de ingeri sa primeasca raspunsul hotararii, unde sa mearga, la bine ori la rau si, Doamne fereste, sa primeasca osanda vesnica. Deci si aceste lacrimi sunt bune.
Mai sunt lacrimi mijlocii, adica firesti, care nu-s nici bune, nici rele. Vezi ca mama plange dupa copil, copilul plange dupa mama, tata plange dupa baieti; sau plange unul dupa prietenul lui, ori plange sotia dupa sot. Lacrimi firesti sunt si cele din boala, din suferinta si din tristete.
Sunt si lacrimi care se nasc din slava desarta. Acestea sunt lacrimi rele.
Unul are darul umilintei, dar plange pentru ca-i place sa-l vada altul. Mai bine n-ar mai plange, ca satana i-a furat aceste lacrimi.
Este bine ca omul sa ascunda darul umilintei, daca-l are de la Dumnezeu. Dar si diavolul pune pe om sa planga, cand il vad altii. Daca nu poti opri aceste lacrimi, nu esti vinovat.
Daca omul plange cu scop sa-l vada cineva sau ii place sa stie cineva ca-i plangaret, aceste lacrimi sunt din slava desarta si sunt rele si chiar pagubitoare.
Mai sunt lacrimi venite din manie. Ai vazut om, cand nu se poate razbuna pe altul, plange de ciuda. Atata ii este de necaz, ca nu poate sa se razbune pe celalalt, si plange de amaraciune. Acestea sunt si mai rele ca cele din slava desarta. **Acestea sunt lacrimi ucigase si rele,** pentru ca el plange si inima-i stoarsa de satana, incat izvoraste lacrimi de ura. Acestea sunt lacrimi foarte grele, foarte pacatoase, satanicesti.
Altul plange din dezmierdare. A avut prietenie cu o femeie sau cu altcineva si, cand isi aduce aminte de dansa, plange. **Acestea sunt aduse de dracul desfranarii.**
Mai sunt lacrimi rele, care se nasc din pagube. A pierdut omul bani sau casa; i-a luat pamantul si plange dupa avere. **Aceste lacrimi sunt tot de la vrajmasul,** pentru ca omul crede ca Dumnezeu nu are sa aiba grija de el.
Deci, iata de cate feluri sunt lacrimile si nu toate sunt bune. Numai lacrimile din dragostea lui Dumnezeu,

din frica lui Dumnezeu, din frica de moarte sau de muncile iadului il curata, il lumineaza, il apropie de Dumnezeu. Celelalte sunt sau firesti sau lacrimi rele si osanditoare.
Sfantul Dionisie Areopagitul spune ca raul adus de satana in aceasta consta : **in pofta fara de minte, manie fara judecata si inchipuire sau nalucire pripita.** Ai vazut care-i raul din satana si din toate slugile lui ? Pofta fara de minte, ca au poftit sa fie asemenea lui Dumnezeu; manie fara de judecata, caci se pornesc fara ratiune sa omoare pe oricine, sa se razbune, sa faca rau oricarei zidiri a lui Dumnezeu si nalucire pripita ca isi inchipuiesc sa fie intocmai cu Dumnezeu, uitand ca sunt facuti de Dumnezeu. Daca ai lua de la diavoli aceste trei patimi, ei s-ar face inapoi ingeri. dar aceste rtei rautati ii fac pe ei draci. iar, daca ai scoate din firea lor acestea, ei ar ramane curati ca ingerii, cum au fost intai.

HARUL MÎNTUIRII

- Cata vreme este harul cu noi ? a intrebat un credincios pe Parintele Cleopa. Iar el a raspuns :
- Cat traim. Numai daca il cautam. Dar daca nu-l cautam, dupa ce am murit, nu mai este cu noi.
- Cum putem castiga harul lui Dumnezeu ?
- Harul lui Dumnezeu il primim de la Botez si il pastram in noi prin Sfintele Taine si prin toate faptele bune. Adica prin post, rugaciune, spovedanie, impartasanie, citirea cartilor sfinte, priveghere, milostenie, smerenie, nasterea si cresterea copiilor in frica lui Dumnezeu si toate celelalte.

Harul vine, dar nu-i spargator de usi. Dumnezeu nu forteaza usa nimanui ca sa intre. Ai auzit ce spune la Apocalipsa ? **Iata stau la usa si bat. De va auzi cineva glasul Meu si va deschide, Eu si Tatal vom veni la el si lacas la el vom face ...**
Harul numai atunci vine, cand ii deschidem, noi usa inimii. El bate la usa si daca suntem impietriti si nu ne silim sa facem voia Domnului, harul nu vine cu sila. Pentru ca Dumnezeu i-a dat omului voie de sine stapanitoare sa primeasca harul sau nu. Harul nu vine cu sila la noi, Nu ! Ca iata ce zice Duhul Sfant : **de veti vrea si de ma veti asculta, bunatatile pamantului veti manca; iar de nu veti vrea si nu ma veti asculta, sabia cea cu doua taisuri va va manca pe voi, ca gura Domnului a grait acestea.**
Auzi ce spune iarasi Scriptura : **Dumnezeu l-a facut pe om si l-a lasat in mana sfatului sau.** Si iar zice in Psaltire : **Doamne, caci cu arma buneivoiri ne-ai incununat pe noi.** Harul iti da in gand : " Posteste, omule, roaga-te, pazeste-ti mintea, fa milostenie, mergi la biserica, lasa si uraste pacatul, spovedeste-te curat !" Iata ce trebuie sa faci.
Harul iti da gand. Daca vrei, sa-l asculti; daca nu, Dumnezeu cu sila nu mantuieste pe nimeni. Atunci n-ar mai fi Iad si Rai daca fapta buna am face-o siliti de puterea lui Dumnezeu. Ci toate le face omul de bunavoie. Ca zice iarasi Duhul Sfant : **Pe datatorul de bunavoie il iubeste Dumnezeu.**
Asa ca, siliti-va cu dragostea lui Dumnezeu sa faceti ce credeti ca este bine. Ca **dupa moarte nu mai este mantuire pentru nimeni.** Dupa moarte s-a inchis usa. Tot ce putem, sa facem cat mai avem o scanteie de viata. Caci dupa moarte nu mai este lucrare pentru fapta buna. In ce te gaseste moartea, in aceea te ia. Zice la Ecleziast : **De va cadea lemn in austru, de va cadea lemn in crivat, unde va cadea, acolo va ramane.** Iar Sfantul Ioan Gura de Aur talcuieste pe proorocul : " De va cadea lemn in crivat ..., dar de lemne se ingrijeste Domnul ? Aici de suflet graieste ". Apoi zice : " Crivatul este nepocainta care l-a apucat si austrul este milostenia si pocainta. **Caci unde va cadea sufletul dupa moarte, acolo va ramane ...**"
Cum te-a apucat sfarsitul. Ca in minutul cel mai de pe urma al vietii S-a rastignit Mantuitorul si asteapta si ingerii din ceruri si toata lumea mantuirea sufletului.
Sa ne rugam lui Dumnezeu sa ne dea sfarsit bun, sa nu ne apuce moartea nespovediti. Caci **daca l-a apucat pe cineva moartea nespovedit, este ca si cum ar fi nebotezat, daca are pacate de moarte. Nu-i foloseste nimic. Nici nu-l poate scoate Biserica pe urma cu rugaciunile ei. Pentru ca nu s-a ingrijit din vreme sa-si curete sufletul sau cu pocainta cea adevarata, cu rugaciunea sincera si celelalte fapte bune.**
- Dar desavarsirea nu are continuitate dupa moarte ?
- Pentru cei desavarsiti are. Ca ai auzit ce zice Duhul Sfant : **Merge-vor din putere in putere. Arata-se-vor Dumnezeului dumnezeilor in Sion.** Si sufletele dreptilor si ingerii merg in veacul veacului dintr-o

treapta a fericirii duhovnicesti tot mai inalte.
Fiindca Dumnezeu nu are margini intru inaltime. In veacul veacului merg si dreptii si ingerii tot mai sus, din treapta in treapta, daca a pornit sufletul spre vesnicie, spre bine. Iar daca moare omul nespovedit si in grele pacate, coboara spre rau pana ajunge in fundul iadului, de care sa ne izbaveasca Dumnezeu pe toti. Amin.

DESPRE IUBIREA DE ARGINT

Precum dragostea crestina este radacina tuturor faptelor bune, asa si iubirea de argint este radacina tuturor rautatilor. Vezi ca Apostolul Pavel n-a numit alta fapta rea radacina a tuturor rautatilor, decat numai iubirea de argint. Aceasta se porneste din ura si din dispret fata de fratele tau, iar dragostea care este cea mai mare dintre toate virtutile si legatura desavarsirii, a numit-o maica si izvor a toata fapta buna.
Pentru aceasta Mantuitorul a spus : **Cea mai mare porunca din Lege si cea dintai este sa iubesti pe Domnul Dumnezeul tau din toata inima ta, din tot cugetul tau si cu toata puterea ta.** Zicand **" inima ", " cuget "** si **" putere ",** Mantuitorul a cuprins deodata cele trei parti ale omului.
Prin inima a cuprins sufletul, prin cugetare a cuprins mintea, iar prin virtute (putere) a cuprins trupul. **deci toata fiinta omului trebuie sa se contopeasca in dragostea lui Dumnezeu.**
Iar cand a fost vorba de dragostea de aproapele, a zis a doua porunca asemenea cu cea dintai : **Sa iubesti pe aproapele tau ca pe tine insuti.**
Dragostea lui Dumnezeu nu are limite, adica din toata puterea, din tot cugetul, din toata virtutea; iar iubirii de aproapele, i-a pus margine : **sa-l iubesti atat cat te iubesti pe tine.** Pentru ca acesta este ce spune alta Evanghelie : **Cine iubeste pe tata sau p esora sau pe frate mai mult decat pe Mine, nu este vrednic de Mine.** Nu a spus ca nu-i voie sa iubesti, ci daca iubesti pe aproapele mai mult decat pe Dumnezeu.

POCĂINȚA ÎMPĂRATULUI MĂNASE

Manase, imparatul evreilor, din Vechiul testament a facut atatea pacate inaintea lui Dumnezeu cum nu a mai facut nimeni asemenea lui. Timp de 52 de ani a facut cu sila un popor intreg sa se inchine la idoli si diavoli, silindu-l sa se lepede de Dumnezeu. Si s-au departat de Dumnezeu si el si copiii lui si toata familia.
Iar pe cei ce nu voiau sa se inchine la idoli si sa aduca juertfa dracilor, ii omora cu cele mai crancene chinuri.
Deci, acest imparat a facut atatea pacate, incat nu se poate spune. Dar, Preasfantul Dumnezeu, ca sa-Si arate adancul milostivirii Lui, si mila Lui care nu are margini, l-a adus pe Manase la pocainta prin judecatile Sale. Cum ?
Acest imparat, desi era asa de rau, se tragea din neam bun. Tatal sau, Iezechia, imparat placut lui Dumnezeu a trait in timpul Proorocului Isaia.
Cred ca el s-a rugat lui Dumnezeu, sa-l intoarca pe fiul sau, care se indepartase de Facatorul cerului si al pamantului. Si cum l-a intors Dumnezeu ?
Vazand Dumnezeu rautatea si necredinta lui Manase si atata intunecare la minte, incat nu numai el s-a indepartat de Dumnezeu, ci si un popor intreg a fost adus in calea pierzarii, silit sa se lepede de Dumnezeu, atunci El, Care stie cum sa aduca pe fiecare la pocainta, i-a pus zabala si frau, cum spune in Psaltire : **Cu zabala si cu frau, falcile lor vei strange,** ale celor ce nu voiesc sa se apropie de Tine.
Asa a patit si acel imparat. Ca daca il lasa Dumnezeu asa, niciodata nu se pocaia. Dar a trimis Dumnezeu pe boierii imparatului Asud din Babilon cu mare ostire si au robit Ierusalimul, luand pe imparatul Manase rob. L-au legat si l-au pus intr-o cusca in care nu putea sta in picioare. Era legat ca un belciug, cu capul la picioare, cu doua lanturi de arama. Si l-au bagat in cusca aceea, in care nu putea sa ridice capul, decat sa stea numai asa, legat in forma de belciug rotund.
Imparatul Asud a crezut ca va trai o saptamana sau cateva zile si ii dadea mancare de doua ori pe saptamana, numai paine de tarate si apa.
Imparatul Babilonului tot intreba pe slugile lui :

- Nu a murit imparatul Manase ?
Iar ei raspundeau :
- N-a murit, Maria Ta. Este inca viu si se misca in cusca aceea ! Mare lucru !
Si a trait imparatul in acea cusca, legat cu lanturi, nu o saptamana, nu o luna, nu zece luni, ci sapte ani si ceva.
Si era infricosata minune sa vezi legat un om cu capul la picioare, sa-i dai putina apa si paine de tarata de doua ori pe saptamana si inca sa mai supravietuiasca.
Acest imparat de la care Dumnezeu nu a voit sa ia scanteia de viata din el, dupa atatea chinuri si necaz si canon ce avea acolo in aceste scarbe mari, ramasese numai pielea si oasele. Ganditi-va ce era acolo.
Atunci el si-a adus aminte de Dumnezeu si a zis : " M-a adus Dumnezeu in acest chin si canon, pentru ca L-am maniat si m-am intors de la El si am silit si poporul lui Dumnezeu sa jertfeasca la idoli !"
Se gandea in inima lui : " Daca m-a tinut Dumnezeu cu zile pana acum, oare ce vrea El de la mine ? Sigur ca vrea mantuirea mea !"
Atunci, din adancul inimii, a inceput sa suspine, sa verse lacrimi si cu vapaie de foc se ruga lui Dumnezeu : "Doamne, Dumnezeul lui Avraam, al lui Isaac si al lui Iacov, Dumnezeul cerului si al pamantului !
Doamne, Dumnezeule, daca Tu ai facut mila cu mine sa nu mor eu atatia ani si sa stau in lanturile acestea grele si sa mai fie viata in mine, se vede ca Tu astepti sa ma intorc la Tine.
Deci, Doamne, Dumnezeul meu, nu pot pleca genunchii mei, nu pot sa plec fruntea la pamant pentru ca sunt impilat de lanturi grele de fier si de arama, care ma trag si ma tin ca un belciug, cu capul la picioare si nu pot sa ma rog Tie.
Nu pot sa fac metanii, nu pot sa cad cu fata la pamant, pentru ca sunt asa legat. Ci, te rog, Doamne, Dumnezeule si imi plec genunchii inimii mele; adu-ti aminte, Doamne, ca daca Tu vei face mila cu cei drepti, nu-i nici o minune. Tu nu ai pus pocainta lui Avraam, lui Isaac, lui Iacov si semintiei lui celei drepte, ci ai pus pocainta asupra pacatosilor.
Deci, Doamne, Dumnezeule, daca ai sa faci mila cu mine, daca ai sa cauti Tu in inimi, daca ai sa ma ierti pe mine pentru pacatele care covarsesc nisipul de pe malul marii, atunci are sa se cunoasca, Doamne, cat de negraita este mila Ta si cat de neajunsa de minte bunatatea Ta ... "
Asa rugandu-se el din adancul inimiilui si varsand siroaie de lacrimi cu durere mare in acel chin in care era, Preasfantul Dumnezeu si-a adus aminte de dansul si a dat in gand acelui imparat, pe nume Asud, sa-i dezlege acele lanturi si sa-l scoata din cusca, din acea carcera.
Cand l-a scos, din cauza ca a stat legat cu lanturi de picioare, l-au dat de-a dura si mergea ca un cerc. Oasele se facusera rotunde si nu se putea intinde deloc. Ganditi-va ce jale era acolo sa vezi un om facut in forma de cerc, numai pielea si oasele, si sa-ti fie mila de el. Ganditi-va ce jale era acolo !
Si au inceput a plange paganii din Babilon, zicand : " Mai exista viata in omul acesta ? Este fiinta de om acesta ? "
Atunci l-au lasat liber si au inceput sa-l hraneasca cate putin, sa-l ingrijeasca, si in timp de cateva luni s-a ridicat pe picioare. Si nu numai ca s-a ridicat si s-a facut sanatos, dar imparatul Babilonului a spus : " Dumnezeul lui, Caruia se inchina, l-a iertat pentru asa de mare pocainta ". Si l-a trimis inapoi imparat la Ierusalim !
Manase a venit iar imparat si a adus pe poporul lui la inchinarea lui Dumnezeu, facand fapte bune, pe cat a putut pana la sfarsitul vietii si apoi a scris rugaciunea aceea mare, pe care o zicem la Pavecernita Mare, numita rugaciunea lui Manase, imparatul iudeilor.
Ati vazut intelepciunea lui Dumnezeu ? Ati auzit ce face Dumnezeu ? Dintr-un imparat pagan, ale carui pacate covarsisera stelele cerului si nisipul marii, a facut iarasi imparat si sfant, pentru ca s-a pocait din adancul inimii, a varsat lacrimi de foc si a fost chinuit atatia ani, cu atata post si cu atata chinuire si durere ! Totusi el nu si-a pierdut nadejdea in mila lui Dumnezeu.

CUGETAREA LA MOARTE

Totdeauna sa fii cu gandul la moarte, la judecata, la gheena, la ultimul moment din viata, la Imparatia cerurilor, la slava dreptilor, la hotararea cea din ziua judecatii, pentru ca acestea ne tin treji. Daca gandesc ca am sa mor si nu stiu cand, cata pregatire ne trebuie ?
Cine ne poate spune nou daca maine ne mai intalnim cand rasare soarele ? Ia sa vedem ? Ne putem pune garanti ca ajungem pana maine ? Iaca nu pot sa ma pun garant; ca viata nu-i in mana mea. Ma ia o durere, un junghi si gata. Asta-i. ca daca ai cugeta la moarte, te ajuta foarte mult ca sa nu gresesti.
Cel mai mare sfetnic, cel mai bun sfetnic, cel mai intelept sfetnic, daca vrei sa ti-l iei in viata, sa ti-o iei pe moarte ! Asa spun Sfintii Parinti. Pe Sfantul Vasile l-a intrebat filosoful Eubul, mare profesor al Alexandriei :
- Vasile, care-i firea filosofiei ? Care-i cea mai inalta filosofie ?
- De-a pururea sa cugetam la moarte.
Ce suntem noi, fratilor ? Praf si cenusa ! Viermi imputiti ai pamantului ! Tarana ! " O mana de pamant in fundul unui mormant ". Asta suntem noi. Ce nelaudam ? Ce ne incapatanam ? Ce-am facut noi alt soare pe cer, alte stele, alte ceruri ? Cea mai mare nebunie e sa se inalte omul in sine. Cea mai mare nebunie e sa nu-si cunoasca omul neputinta sa.
Te oa un junghi de cu seara si pana dimineata esti gata ! Te-ai dus, ai murit fara pocainta, te-ai prapadit ! Unde sunt tiranii ? Unde-s imparatii lumii ? Unde-s puternicii veacului ? Unde-s sahinsahii Persiei ? unde-s imparatii Chinei ? Unde sunt sultanii turcilor ? Unde-s faraonii Egiptului ? Unde-s Napoleonii Frantei ? Unde-s tarii rusilor ? Unde-s cezarii Romei ? Unde-s kaiserii si imparatii Germaniei ? Unde-s, mai? Unde-s ?
In fundul iadului, daca n-au facut bine ! Si daca au facut bine, ferice de ei ca au plecat de la o imparatie la alta.
Dumnezeu judeca pe toti acusi. Potopul atomic este pe clampa usii. Intr-o clipeala de ochi ne putem topi. Si atunci o sa vada omul pe cine a maniat si pe cine a suparat.
Ce n-a facut El pentru noi ? Si sa-nchizi ochii si sa spui : " Pai, dar n-am stiut ! " Ia ganditi-va cata nebunie e aici ! Cata hula ! **Pus-au asupra cerului gura lor** - cum spune in Psaltire.
Vai ed noi ! Mai bine nu ne nasteam pe fata pamantului, deact sa zicem una ca asta. Vai de noi si de toti aceia care cred vreodata ca fara Dumnezeu pot face ceva. Vai de noi ! Mantuitorul a spus : **ramaneti intru Mine si Eu intru voi, ca fara Mine nu puteti face nimic.** ce putem face noi ? Iata acum vine o sageata si gata !
Dar unde te duci ? Ca dac-ar fi iadul doua sute de mii de ani, ar fi tare putin. Ca ai crede : " Mai, dupa doua sute de mii de ani, tot am sa scap !". Dar acolo-i vesnicie.
Sfantul Antonie le spunea ucenicilor : " Pururea aduceti-va aminte de vesnicie. Pururea sa ganditi, ca, daca seara te-a apucat asfintitul soarelui, nu esti sigur ca ajungi pana dimineata. Si daca dimineata ti-a rasarit soarele, nu esti sigur daca mai apuci apusul. Ca nu este viata in mana noastra ".
Vai de mine ! Nu spune in Psaltire : **Doamne, tu ai pus cu palme masurate zilele mele.**
Ca ce n-ar da omul sa mai traiasca un ceas, cand vine moartea ? Sa vazic o istorioara.
Era un imparat al Persiei. Acesta a fost foarte iubitor de aur. Si-a facut mobila de aur, si-a facut case si totul a spoit in aur - si mobila din casa a facut-o din lemn de caspias, un lemn pe care nu-l arde focul, mai frumos se face in foc. Dar era atat de iubitor de aur, ca a adunat saptezeci si cinci de lazi de aur - bani de aur, monezi -, fiind zgarcit; si a pus bir mare pe popor si a asuprit lumea in tot chipul. Femeia lui era o femeie inteleapta :
- Mai, omule, dar cat o sa traim noi de-aduni atata aur ?
- Taci ! Aurul este mai puternic decat toate.
Si s-a imbolnavit de moarte imparatul. Atunci a adunat toti inteleptii Persieisa-i intrebe cat mai are de trait. Si avea un preaintelept filosof si doctor, pe care il chema Sindonie.
Acela ii spunea numai adevarul in fata. Si imparatul avea ciuda pe el, ca nu-l magulea. Sunt si oamenin fatarnici, vicleni, care magulesc : " Maria ta in veac ai sa traiesti !" Dar acela ii spunea adevarul : " Uite asa trebuie sa faci ".
Imparatul l-ar fi pierdut, ca putea sa-l piarda ca imparat, dar zicea mai tarziu, cand se trezea : " Mai, asta are dreptate, ca totdeauna imi spune cam ce-i drept !" Alteori il ura, ca totdeauna adevarul este urat.
Mantuitorul a spus : **Daca Ma urasc pe Mine si pe voi va vor uri.**

Si chema imparatul doctori si filosofi, care-i ziceau : " Maria ta, ai sa mai traiesti atatia ani !" Ia chemati pe Sindonie, a zis imparatul.
- Sindonie, ce zici tu, mai traiesc ?
Acela i-a pus mana pe puls.
- Nu rasare soarele maine dimineata si esti gata !
- Asa spui ?
- Da ! Daca nu, capul meu sa fie jos. Lasa-ma sa traiesc pana maine !
Ii cheama pe ceilalti :
- Da, maria ta, ziceau ei, esti bine, ai sa mai traiesti !
- Eu daca mai traiesc mai mult decat a zis Sindonie, pentru fiecare ceas dau cate o lada de aur, care imi mai da un ceas de viata ! Cu cele 75 de lazi de aur, tot mai am saptezeci si cinci de ceasuri de trait !; a zis imparatul.
Si ei toti ziceau :
- Maria ta, ai sa traiesti ! Eu iti fac injectii; da, eu iti fac frectie; da, eu iti dau medicamente; da, eu te trag pe picioare ... - numai ca sa capete o lada de aur !
Il cheama iar pe Sindonie :
- Ce zici tu, Sindonie ? Iti dau si tie o lada cu aur, daca mai traiesc un ceas.
- Mie daca mi le dai pe toate, nu-ti pot da, nu un ceas, nici o clipa, ca nu-i viata la noi, este la Dumnezeu.
- Si ce zici ?
- Cum ti-am spus; nu-ti rasare soarele. Cand va mai fi o jumatate de ceas pana atunci, te-ai dus.
Iar ceilalti ziceau :
- Maria ta, lasa-l pe Sindonie; da paralele incoace ca facem noi ce facem. Aducem medicamente, din nu stiu care tara ...
Imparatul era gata sa dea si ceel saptezeci si cinci de lazi pentru a mai trai :
- Mai, dau o lada pe ceas ! Numai sa nu fie cum a zis Sindonie.
Si parca ce mai erau 75 de ceasuri ? Nebunie. Sa se lege omul de viata asta !
Uite ce-i, frate, cand este vorba de adevar, sa spui numai adevarul. Ca viata nu-i la noi, ca mai dai tu o lada de aur sa mai traiesti un ceas.
Dar eu, cat n-as da cand mor, sa-mi mai dea Dumnezeu un ceas sa ma pocaiesc ! Vezi cat este de scumpa viata ? Dar **daca vrei sa traiesti in vecii vecilor, fa voia lui Dumnezeu, intoarce-te la pocainta si fa fapte bune si vei trai in vecii vecilor,** iar daca nu, te asteapta munca si chin in vecii vecilor.
Fereasca Dumnezeu de asta ! Fereasca Dumnezeu ! De aceea am spus, sa nu punem baza in oameni, Doamne fereste, si in cuvintele lor. Fiecare este o mana de tarana intinata, in fundul unui mormant.
Du-te la cimitir sa-mi arati care-i imparatul si care-i ostasul; care-i ministrul si care-i generalul. Du-te colo la cei care au murit de 50 - 60 de ani. Acolo **sa-mi arati tu unde-i mitra arhiereului, unde-i coroana imparatului, unde-i bastonul filosofului, unde-s galoanele generalului;** arata-mi mie acolo, sa vedem! Suntem egali cu totii acolo. Suntem tarana cu totii acolo. Si poti sa-mi spui ca nu-i un adevar ? Nu poti spune, in veacul veacului.
Iata ce suntem ! Sa nu nadajduim in viata asata. Ca pe toti ii insela viata asta si isi bate joc de toti. Te duci in fundul iadului, daca pui baza pe dansa. Iar daca in aceasta putina viata pe care-o mai avem, facem ceva pentru mantuirea sufletului, , apoi acela este cel mai intelept om din lume. Cu putina vreme cat tine viata - ca-i o trecere, o vizita pe pamant -, putem castiga vesnicia, viata vesnica.
De aceea, nu trebuie sa-ti pui nadejdea in putregaiul asta de trup, sau in bani, sau in dregatorii, sau in cinste, sau in palate, sau in bogatie, sau in stiinta, sau in mestesug, sau in frumusete, sau in orice vrei; ca toate-s nalucire.
N-auzi ce canta Sfantul Ioan Damaschin ? Mare intelepciune !
" Toate sunt mai neputincioase decat umbra, toate sunt decat visurile mai inselatoare, intr-o clipeala pe toate acestea moartea le apuca. Ci veniti, iubitii mei frati, raposatului sa-i cerem odihna de la Hristos si sufletelor noastre mare mila ".
Asta-i stihoavna care se canta cand mergi si duci mortul la groapa. Ai auzit ce spune ? " Toate sunt mai neputincioase decat umbra. Toate sunt decat visurile mai inselatoare. Intr-o clipeala pe toate acestea moartea le apuca. " Ca de ce au plans Sfintii Parinti, toata viata lor ? De ce li s-au uscat si le-au cazut genele de la ochi de lacrimi, ca Sfantului Arsenie cel Mare ? Purta o basma in san si atatea lacrimi a varsat, ca pururea isi stergea ochii. Mintea ii era la cer ! I-au cazut genele de la ochi si a fost saptezeci de ani, numai in pustie. Pentru ce ? Pentru ca cugeta la vesnicie.

Vine unul la mine, nu se lasa de un pacat si inca era om batran, si-mi zice :
- Parinte, sa-mi dai canon aspru, ca nu ma pot lasa de fumat.
- Mosule, lasa tigara, ca te duci in fundul iadului !
- Parinte, m-am obisnuit si n-o pot lasa.
- Mosule, esti batran si nu stii cand vine moartea !
- Vreau sa scap de ea, dar nu stiu cum !
- Daca nu te poti lasa de pacat, cum ai sa rabzi focul iadului ?
- Mi-e frica de iad, dar de fumat nu ma pot lasa !
Aveam un sfesnic cu o lumanare mai groasa si-i zic :
- Ia vino incoace ! Ia tine degetul la lumanare !
- Valeu ! Nu pot !
- Tine-l acolo !
Si-i iau mana si i-o tin eu.
- Nu pot, parinte, ma arde !
- Tine-o acolo, frate ! Cannd ti-o veni dracul cu pofta, pune o lumanare si tine mana. Vrei sa te duci in iad ? Acolo nu-i lumanare. Cuptoare cu foc, de miliarde de ori mai tari ca asta. Pune mana in foc si vezi ! Stai pana ce arde, pana ce-or curge sangele, pana ce-or cadea ciolanele ! Sa vezi, mai vine pofta ?
- Bine zici, parinte, asa am sa fac ! De-acum nu-mi mai trebuie sa pun tigara in gura cate zile voi avea.
- Si daca te mai robeste vreo patima sa tii mana in foc si sa n-o iei de acolol pana nu-ti vei aduce aminte de focul iadului. Si acesta ti-i canonul : sa zici : " Doamne Iisuse ... " si sa pui mana la foc. Sa vedem, o sa-ti mai trebuiasca spurcaciuni ?
Ehee, pai daca uitam de focul acesta, de cel vesnic nu scapam !
Vai de noi, caci degeaba am mai vazut soarele pe pamant. Ce, crezi ca-i gluma, frate ? Iti spune Hristos, ti-au spus proorocii, ti-au spus patriarhii, ti-au spus dreptii si vine Dumnezeu din cer si-ti spune ca este foc vesnic. **Unde focul lor nu se stinge si viermele lor nu doarme.**
Vine Dumnezeu sa-ti spuna ca este foc vesnic ! Cine trebuia sa ne mai spuna, fratilor, de ziua judecatii ? Ti-a spus : **Legati-i mainile si picioarele, aruncati-l in intunericul cel mai dinafara. Acolo va fi plangerea si scrasnirea dintilor.** Este gluma aceasta ?
Dumnezeu spune ! Ti-a spus ca este gheena, foc negru fara lumina, de miliarde de ori mai fierbinte ca acesta si n-are fund si n-are margini in veacul veacului, unde se chinuiesc dracii si cei mai pacatosi.
Ai vazut istoria aceea cu calugarul Andrei ? Care a stat trei minute in gheena si i s- aparut mai mult de trei sute de ani. Este scrisa in " Viata repausatilor ". Ai vazut ce minuni ! Ia ganditi-va ! Ce-i gluma ?
" Dac-am venit Eu din cer sa sufar pentru tine, sa-Mi vars sangele, cel preasfant si preacurat, sa-Mi pun viata si sufletul pentru tine si ti-am spus ca este munca vesnica ! Ce mai poti sa spui acum ? Cand iti spun : **Duceti-va de la mine, blestematilor in focul cel vesnic.** Cata dreptate are El ! Si : **Veniti binecuvantatii Parintelui Meu, de mosteniti Imparatia cerurilor, ce agatita voua de la intemeierea lumii.**
Ai vazut ? Pentru unii este gatita Imparatia si pentru altii munca cea vesnica. fereasca Dumnezeu ! Sa stam bine, sa luam aminte ! Ca ne inseala ticaloasa asta de viata, si hoitul asta de trup ne trage numai la moarte. Numai la moarte.
El este cel mai bun prieten cu dracul; cel mai bun dintre toti. El te trage la mancare multa, la bautura multa, la somn mult, la curvie, la distractie, la lene, la dezmierdare, la iubire de bani, la iubire de averi. Uite dracul cum te trage la pacat ! Tovaras rau si viclean, care pururea ne inrobeste, pururea ne spurca si pururea ne ingrozeste si desparte ingerul Domnului de la noi. Cel mai mare dusman care trage la moarte si la munca vesnica; fire stricata din Rai, corupta, care ne luptam atata cu el sa-l tragem la bine si el iar la rau se duce.
Dar Dumnezeu a venit cu darul Lui si ne-a dat Botezul si atatea arme; si pocainta si marturisirea ca sa ne putem indrepta, sa ne putem mantui.

CELE PATRU LEGI DUPA CARE VA JUDECA HRISTOS LUMEA

Am zis cateva cuvinte despre moarte. Acum voi zice cateva cuvinte si despre constiinta, ca cine isi pazeste constiinta sa curata, negresit moartea il gaseste fericit si pregatit. Constiinta este judecatorul cel drept pe care l-a pus Dumnezeu inlauntrul nostru.
Constiinta nu poate fi reflexia materiei in veacul veacului. Ea este glasul lui Dumnezeu in om si ea pururea il mustra, cand greseste : " Omule, de ce ai facut asta ?"
Aceasta lege a firii o au si chinezii, o au si crestinii, o au si budistii si brahmanii si mahomedanii. Este legea cea dintai pe care a pus-o Dumnezeu in inima omului de la creatie, dupa care s-a condus lumea pana la Legea cea scrisa. M-a intrebat un avocat necredincios :
- Parinte, eu nu ma impac cu judecata de apoi !
- Dar de ce nu te impaci, frate ? Cum asa ?
- Cum, parinte, o sa ma judece Hristos, daca eu as fi chinez sau de alt neam, care n-am auzit niciodata de Hristos ? Ei de acolo nu au auzit de Hristos. Oare Dumnezeu pedepseste cu nedreptate ? El este drept. Cum o sa ma judece si o sa ma pedepseasca, daca eu nici nu am auzit de Evanghelia lui Hristos ?
- Stai oleaca ! Dumneata stii sa invartesti actele acolo, sa faci procese verbale sau ce faci dumneata. Scriptura insa nu o cunosti. Esti un rationalist, desfaci firul in 40 si te prapadesti cu totul, umbland dupa capul tau.
Patru legi sunt dupa care Dumnezeu va judeca tot pamantul. Nu una, ci patru. Si nimeni nu poate scapa de urgia si dreptatea lui Dumnezeu, fie chinez, fie brahman, fie budist, fie crestin, fie mahomedan, fie evreu, pentru ca Dumnezeu este drept, cum zice Apostolul : **Dumnezeu este drept si tot omul mincinos.** Dumnezeu, deoarece este drept, a pus legile acestea, ca pe toti sa-i judece dupa dreptate. Auzi ? Patru legi.
Legea cea dintai este legea firii sau legea constiintei. Prin aceasta lege a mustrat Dumnezeu pe Cain, cand a omorat pe fratele sau Abel. Ca auzi ce spune Scriptura : " Atat era mustrat de constiinta ca a cazut in deznadejde si a strigat asa : **Mai mare este greseala mea, decat a mi se ierta mie ".**
A cazut in deznadejde, ca a ucis pe fratele sau Abel, pastorul; ca Dumnezeu i-a primit aceluia jertfa si el l-a zavistuit si, iesind la camp, l-a omorat.
Legea constiintei ii spunea : " Ce-ai facut ? Ai omorat pe fratele tau !" Aude pe Dumnezeu :
- Cain, unde-i fratele tau ?
Dar el, in loc sa zica : " Doamne, am gresit ", a zis :
- Dar ce, eu am a pazi pe fratele meu ?
Si i-a zis Dumnezeu :
- Glasul sangelui fratelui tau striga catre Mine din pamant. Pentru ca ai facut aceasta cu toate pedepsele te voi pedepsi pe tine si cine te va omori pe tine de saptezeci de ori cate sapte se va pedepsi ...
Si a trait Cain peste o mie de ani, cum scrie in Hronograful lui Chedrin, si nimeni nu-l omora, ca se temea de pedeapsa care era pusa de Dumnezeu asupra lui. Care au fost cele sapte pedepse ale lui cain, pentru ca a ucis pe fratele sau, Abel ?
Mai intai a fost deznadejdea, apoi tremurarea, apoi plansul, ca plangea gemand pe pamant, apoi frica, caci fugea dintr-un loc in altul, de teama ca-l vede Dumnezeu; apoi blestemarea pamantului sa nus-i dea roadele sale si celelalte, cum scrie in Sfanta Scriptura la Facere, capitolul IV.
Orice om de pe pamant, cand face rau, este mustrat de constiinta sa, care ii spune : " De ce ai facut rau ?" Aceasta este legea cea dintai data de Dumnezeu omului, numita si legea constiintei sau legea firii.
A doua lege care sta in fata noastra vesnic, cum arata Sfantul Grigorie de Nissa si care, ca o trambita din inaltul cerului rasuna pururea **si ne arata pe Dumnezeu, este legea zidirii.**
Cine a facut cerul, pamantul si toate cate sunt ? Luna, ierburile, florile, pestii, marile, raurile, pietrele, copacii, muntii, toate vietuitoarele de pe uscat, din apa si din aer. Cine le-a facut, fratilor ? Cine a facut ceasul u niversului care merge cu atata precizie si uimire, incat nimeni nu-l poate imita ? Nimeni altul decat Bunul Dumnezeu ! Centrul de indrumare al acestei lumi este Ziditorul ei, Dumnezeu, Care a pus randuiala in toate.
Aceasta lege a zidirilor este ceea ce spune proorocul David : **Cerurile spun slava lui Dumnezeu si facerea mainilor Lui o vesteste taria.** Cum ? Prin asezarea lor sferica si prin imensa lor departare; prin

spatiul interstelar, care are miliarde de ani calatoria luminii, prin miscarea astrilor ceresti, a sistemului solar si a planetelor cu atata masura si precizie, incat uimeste mintea celor mai mari astronomi din lume.
Ce-a zis Isac Newton, marele fizician englez, care treizeci de ani a fost ateu si la urma cand a descoperit " Legea atractiei universale " si a vazut ca fiecare planeta o atrage pe cea mai mica si nu o lasa sa se departeze, nici sa se sfarame sau sa mearga in neregula in lumea astrelor ceresti. A pus aparatele pe masa si a zis :
Mare esti, Doamne, si minunate sunt lucrurile Tale si nici un cuvant nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale !
Vezi ? El, afland stiinta din afara, a venit la frica de Dumnezeu, cunoscand minunile ce;e mari din lumea astrelor. Ce-a zis Kepler, Isac Newton si ceilalti, de care nu imi ajunge vremea sa-i amintesc, cand s-au convertit, vazand ei zidirea lui Dumnezeu ca nu-i singura, ca are un centru de indrumare si o precizie, care uimeste toata mintea ?
Din secretele naturii inca nu s-a scos nici unu la miliard. Ca intelepciunea lui Dumnezeu n-are margini si nici nu va avea in veacul veacului, pentru ca nemarginita este intelepciunea Creatorului.
Deci, a doua lege care ne sta tuturor in fata este **Legea zidirilor** sau a creatiei. Ca prin contemplatia naturala in duh, noi ne suim de la ratiunile lucrurilor, la Ziditorul lor.
Daca vezi corabia, trebuie sa te gandesti ca a fost un mester care a facut-o; daca vezi o haina buna pe un om, trebuie sa stii ca bun a fost si croitorul. Daca vezi un palat, o cladire arhitectonica frumoasa, sa stii ca a fost un arhitect destept. Daca vezi un ceas, negresit este un ceasornicar priceput care l-a facut.
Deci, toate acestea ne arata ca este un Facator si, daca este, trebuie sa ne temem si sa ascultam de El, ca sa nu ne pedepseasca dupa dreptate.
A treia lege este Legea scrisa, data de Dumnezeu lui Moise pe Muntele Sinai, adica cele zece porunci si tot Vechiul Testament, dupa care va fi judecat poporul ales, adica evreii.
A patra si ultima lege este Legea Darului, Legea Desavarsirii, Legea dragostei lui Iisus Hristos, adica Sfanta Evanghelie. Dupa aceasta lege dumnezeiasca vor fi judecati toti crestinii, botezati in numele Preasfintei Treimi.
Cea dintai a fost legea firii, care ramane generala pentru toate popoarele pana la sfarsitul lumii. Cea de-a doua, legea zidirilor, este la fel cu cea dintai. Dupa cea dintai si a doua lege se vor judeca toate popoarele lumii, afara de crestini si de evrei. Dupa Legea scrisa, adica dupa Vechiul Testament se vor judeca evreii. Iar dupa Legea Darului si dupa Evanghelie vom fi judecati noi crestinii, fiindca legea noastra este mai desavarsita decat toate celelalte legi. Iar daca o calcam, mai mare pacat avem si mai mare munca vom avea decat ei, care n-au cunoscut Evanghelia.
Asadar, ne-a pus Dumnezeu asemenea avocat. Sa nu ne inselam, fratilor, si sa zicem ca Dumnezeu nu stie ce face fiecare. Nici nu vei putea sa spui ca nu ai pacat, pentru ca n-ai stiut, ca ai fost chinez sau turc sau ateu.
Pagan daca ai fost, dar constiinta ai avut si dupa acea lege te va judeca. Zidirea ai vazut-o. Nu ti-ai pus niciodata intrebarea cine a facut cerul, soarele, pamantul si toate, ca dupa aceea sa te gandesti si sa te temi de Dumnezeu, care a facut toate ? Amin.

JUDECATA DE APOI

La Judecata de apoi Hristos va judeca si pe oameni si pe ingeri, adica pe diavoli si toate popoarele lumii. Atunci cand va veni Fiul Omului intru slava Sa, va pune pe pacatosi de-a stanga Sa si pe drepti de-a dreapta Sa si va rasplati fiecaruia dupa faptele lui.
Dar sa stiti ca judecata universala a lumii va fi anuntata mai intai prin aratarea semnului Sfintei Cruci pe cer. Ca zice : **Si vor vedea pe norii cerului semnul Fiului Omului,** adica Crucea Mantuitorului, Care va veni pe nori si va straluci mult mai tare decat soarele.
Cand vor vedea Sfanta Cruce toate popoarele pagane, si cei ce nu o cinstesc, ca vine inaintea Imparatului Hristos pe norii cerului, ca o aduc ingerii si va lumina toate popoarele, atunci, cum zice Evanghelistul Matei : **Vor plange toate pooparele lumii.**
Atunci vor cunoaste al cui semn este semnul Crucii, Cine vine dupa el, Cine a avut Cruce si Cine S-a rastignit pe ea, adica Hristos Mantuitorul lumii.
Era obicei la romani si la egipteni, cand avea sa vina imparatul intr-o cetate, sa-i aduca sceptrul inainte.

deci, mergea toiagul imparatesc de aur, pe care il duceau niste slugi si ziceau : " Vine in urma Imparatul !" **Asa vor aduce ingerii Sfanta Cruce pe norii cerului, inainte de a veni judecata lumii.**
Si cand vor vedea ca straluceste Crucea, toate marginile lumii, toate popoarele pagane care au hulit Crucea si cei ce au fost crestini si au injurat-o si nu s-au pocait si toate sectele ce s-au lepadat de Cruce, in mare frica si cutremur vor fi, stiind ca in urma Crucii vine Acela, care S-a rastignit pe dansa si Care a avut-o ca arma cu care a daramat iadul.
Dupa aratarea Sfintei Cruci, **alt semn al judecatii este trambita, glasul trambitei de apoi.** Dar fac intrebare unii din sfinti : " Oare o trambita va fi ?" Ca apostolul zice ca toti ne vom schimba la glasul trambitei de apoi, intr-o clipeala a ochilor. Iar Evanghelia spune asa : **Cand va trimite Dumnezeu pe ingerii Sai cu trambite.** Oare o trambita va fi ?
Nu. Cand auzi glasul trambitei, este glasul lui Hristos. Iar cand auzi ca va trimite pe ingerii Sai cu trambite, aceste trambite vor fi purtate de milioane de ingeri.
Care ingeri vor veni cu trambitele acestea ? Ne arata Sfantul Grigorie Teologul, si anume : ceata incepatoriilor sau a capeteniilor. Acestia sunt care pazesca cum hotarele imparatiilor lumii. Fiindca fiecare tara are ingerul sau, fiecare oras are ingerul sau, fiecare sat are ingerul sau, fiecare regiune are ingerul sau, cum arata dumnezeiestii Parinti.
Acesti ingeri care pazesc satele, orasele, tinuturile si tarile sunt ingerii din ceata incepatoriilor.
Cea mai de jos este ceata ingerilor, a doua este ceata arhanghelilor si a treia este ceata capeteniilor sau a incepatoriilor. Aceasta misiune o au ei. Dupa cum stapaniile ocarmuiesc vazduhurile si vanturile, accestia pazesc hotarele limbilor.
Este ceea ce a spus marele Prooroc Moise : **Si au pus hotarele tarilor dupa numarul ingerilor lui Dumnezeu.**
Dar nu numai fiecare tara si oras si sat are ingerul ei, ci si fiecare om are cate un inger pazitor de la dumnezeiescul Botez. Aceasta este cinstirea cea mare a crestinismului ! Popoarele pagane de-abia, au cate un inger pazitor la fiecare sat si oras, iar la crestinii ortodocsi, fiecare are ingerul sau pazitor.
Ce vor face acesti ingeri la judecata ? Vor suna cu trambite de aur. Si auzi ce spune Sfantul Grigore Teologul in " Cuvant la Judecata de apoi ", cat de puternice vor fi aceste trambite : " Ce trambite, zice, vor fi acelea care vor spinteca vazduhurile, vor desparti stihiile, vor deschide mormintele, vor sfarama portile iadului, vor deschide deasupra portile cerului ? Atata cutremur va fi,incat se va clatina pamantul ca o frunza, cand vor incepe aceste trambite.
Toate popoarele vor fi atunci in mare spaima si, de-ar putea sa mai moara atunci, ar muri de mii de ori de glasul cel jalnic al trambitelor. Si cand vor suna aceste trambite, ganditi-va, se vor deschide mormintele de la inceputul zidirii lumii, de cand a murit primul om, pana astazi; si la glasul acestor trambite Duhul Sfant va veni sa invie pe toti oamenii de la inceputul zidirii lumii.
Corpul omului este facut din cele patru stihii : din pamant, din apa, din aer si din foc. La Judecata de apoi, intr-o clipeala a ochilor se vor preface trupurile noastre inapoi in aceste patru elemente din care au fost facute, cat am trai pe pamant.
Aceste trambite, cand vor suna si vor scula toate popoarele de la zidirea lumii pe pamant si toti oamenii vor fi rapiti in vazduh, dupa cum spune Sfantul Apostol Pavel si vor sta intru intampinarea Domnului, ca pamantul nu-i va incapea, de-ar fi cat furnicile de mici. De aceea vor sta in vazduh, iar tronul judecatii va sta deasupra Vaii Plangerii.
Care ati fost la Ierusalim, stiti ca Valea Ghetsimani este la rasarit de Ierusalim, numita si Valea Plangerii sau Valea lui Iosafat, pe unde curge paraul cedrilor. Deasupra aceleiasi vai si a Muntelui Eleon va sta, in vazduh, tronul Mantuitorului, iar vazduhul si tot pamantul va fi plin de ingeri si de oameni inviati, de sufletele dreptilor adunati la infricosata Judecata.
Atunci cand vor suna trambitele acestea, nu vor avea putere sa sune numai in jos, ci si in sus. Odata cu deschiderea iadului, odata cu deschiderea cerurilor, va chema nu numai sufletele oamenilor la judecata, ci si pe toti diavolii care nu au numar, toate duhurile le va scoate din iad si ii va chema la judecata sa dea seama de ce nu s-au supus poruncii Ziditorului si de ce au inselat lumea atatea mii de ani si au indemnat pe oameni sa faca rau.
Atunci se va implini ceea ce spune proorocul David : **Chema-va cerul de sus si pamantul de jos, ca sa aleaga pe poporul Sau.** Cand auzi ca va chema cerul, inseamna toate puterile ingeresti, toti ingerii din cer se vor cobori la glasul trambitelor.
Si cand auzi ca va chema pamantul de jos, inseamna toti oamenii care sunt pe pamant si toate duhurile din iad vor fi chemate in vazduh sa dea seama de rautatea lor. Ca zice : **Chema-va cerul de sus si pamantul**

de jos. Pentru ce ? **Ca sa aleaga pe poporul Sau.**
Atunci va desparti, cum spune Evanghelia, pe cei drepti de cei pacatosi, precum desparte pastorul oile de capre; si vor merge cei ce au facut cele bune in viata vesnica, iar cei ce au facut cele rele, intru munca si osanda vesnica.
Dar, fratii mei, cand va suna trambita judecatii si milioane de trambite vor invia pe toti oamenii, oare asa o sa inviem si noi, cum suntem acum si cum murim ? Cutare om sau cutare femeie asa va invia ?
Doamne fereste ! La judecata nu este varsta si nu este materie care o poti vedea, ci toti vor invia la varsta de treizeci de ani. Nu mai este copil si batran, ci varsta pe care a avut-o Mantuitorul la botez. Toti vor fi de treizeci de ani.
Afara de asta, sa stiti, cand vor invia miliardele si miliardele de oameni, fiecare trup v astraluci dupa cum i-au fost faptele. Iata, nici sufletele nu vor fi exact unul ca celalalt, ci dupa faptele lor. Cei ce vor fi pacatosi, vor avea trupuri intunecate; cei care vor fi mai pacatosi, vor avea trupuri si mai intunecate si altii vor fi ca diavolii de intunecati.
Iar cei buni vor fi albi, si altii foarte albi si luminosi. Ca zice Sfantul Efrem Sirul : " Dupa asezarea cea din afara, la judecata se vor cunoaste faptele omului ".
Si nu numai atat. Cand vor intampina pe Domnul in vazduh, cei pacatosi si foarte rai nu vor merge in vazduh, ci vor ramane pe pamant. Iar cei drepti, dupa masura dreptatii, au sa se ridice de la pamant. Unii au sa fie de un metru de la pamant, altii, de o suta de metri; altii, de o mie; altii, in nori, dupa fapte.
De aici are sa se cunoasca dreptatea lui Dumnezeu. Te-a tras pamantul ? Ai slujit pamantului in lumea asta si faptelor pamantesti ? De aceea stai pe pamant, ca de acolo mergi in iad !Iar cei drepti, de s-au ridicat o palma de la pamant, in vecii vecilor tot in sus vor merge. **Merge-vor din putere in putere,** cum ati auzit ca spune Proorocul david, din slava in slava spre Dumnezeu, Care n-are margini. Ca acestia s-au invrednicit sa zboare de la pamant. Iar cei ce-au ramas pe pamant merg cu diavolii in jos, unde vor fi osanditi. Asa va fi la judecata !
Trupurile pe care le vom primi la inviere nu mai au moarte, iar trupurile pacatosilor vor arde in vecii vecilor si nu se vor topi, caci nu mai sunt trupuri materiale ca acestea care se frig de o lumanare si de un chibrit.
Ce fel de trupuri vom primi la Judecata, auzim pe Sfantul Apostol Pavel, ca zice : **Seamana-se-va intru slabiciune, scula-se-va intru putere.** Trupul pe care il primesc dreptii dupa Judecata stiti cata putere are ? Poate clatina lumea toata ca pe un mar; poate muta muntii din loc, poate birui toate ostirile lumii numai cu amenintarea. Atata putere au sa aiba dreptii. **Seamana-se-va intru slabiciune, scula-se-va intru putere.**
Si iarasi zice Apostolul, a doua insusire : **Seamana-se-va intru necinste, scula-se-va intru slava.** Ce semanam in mormant ? Viermi, putoare, mancare viermilor, tarana ... Du-te la un mort, dupa ce l-ai ingropat, pe cel mai iubit al tau, ca miroase mai urat decat toata murdaria lumii, la cateva zile. Ti-i greata, fugi de dansul !
Oare asa o sa se scoale la inviere ? Cei pacatosi se vor scula tot cu trupuri nestricacioase, dar intunecate si urate, care vor arata faptele lor; iar cei drepti, nu asa.
Se seamana intru necinste pe pamant, pentru ca dupa trup suntem mancarea viermilor si tarana si putoare.
Dar maine, mai mult : **Scula-se-va intru slava.** Trupurile dreptilor vor fi mult mai stralucitoare decat soarele, cum spune Mantuitorul. **Atunci dreptii vor straluci ca soarele intru imparatia Tatalui Meu.**
ia inchiouiti-va acum, daca ar fi la amiaza si ai vedea soarele pe cer, si ai mai vedea un soare, si ai mai vedea o suta de sori, si ai mai vedea o mie de sori, atunci de groaza n-ai sti unde sa te duci. Mori de frica !
Dar cand vor veni milioane de drepti si vor straluci mai tare decat soarele, ce lumina va fi atunci ? Ce spaima, ce minune mare va inconjura tot pamantul, cand vor vedea atata slava a dreptilor care va veni ?
Asa vor veni dreptii la Judecata, cu slava mai mare decat soarele. Intre acestia, cel mai mult vor straluci sfintii din cer : Apostolii, Proorocii, Mucenicii, Cuviosii; toti calugarii, care au dus viata ingereasca pe pamant; pastorii de suflete, care au pastorit bine turma lui Hristos; cei ce au postit si s-au rugat cu inima curata; mamele cu copii, pe care i-au crescut in frica de Dumnezeu; copiii nevinovati, cei ce s-au nevoit in feciorie si curatenie, cei care au fost milostivi, smeriti si blanzi cu inima si toti cei ce au iubit pe Hristos si Biserica Lui si au trait cu sfintenie intru dreapta credinta.
Si iarasi zice marele Apostol Pavel : **Seamana-se trup sufletesc, scula-se-va trup duhovnicesc.** Nu se mai scoala trupul acesta de tarana asa. Trupurile duhovnicesti stiti cata putere au ? Stiti cata subtiratate au ? Cum arata marele Vasile si fericitul Ieronim si dumnezeiescul Parinte Ioan Gura de Aur. Trupurile duhovnicesti sunt ca trupurile ingeresti, nemuritoare, luminoase si pot sa mearga mai repede ca razele

fulgerelor.
Asa va fi si sufletul noastru, dupa ce iese din trup. Ca zice proorocul Iezechiel : **Alerga-vor, Doamne, in graba sufletele dreptilor si mai repede ca razele fulgerelor se vor intoarce la Tine.** Credeti ca sufletul, dupa ce iese din trup, merge asa cum mergem noi ? Mai repede ca fulgerul merge, ca tot asa de repede merge si ingerul. Poate inconjura lumea, cat ai clipi din ochi.
Asa, trupurile duhovnicesti cum arata dumnezeiestii Parinti, ca fulgerul se vor purta. Intr-o clipeala de ochi trupurile duhovnicesti ale dreptilor se pogoara in iad sau se suie la cer, se duc la marginea lumii si nimeni nu-i mai poate opri, atat de subtiri sunt si atata putere de alergare au.
Auzi ce spune iarasi Sfantul Apostol Pavel : **seamana-se intru stricaciune.** Aceasta este a patra insusire a trupului inviat; **scula-se-va intru nestricaciune.** Pai, nu se seamana intru stricaciune, cand se zamisleste omul in pacat ? Apoi, nu vezi ca se strica mortul inca de pe pamant, daca nu-l ingropi repede ? Si apoi, in groapa trupul nu se face tarana si putoare ? Dar, dupa inviere, scula-se-va intru nestricaciune, zice marele Apostol Pavel.
Trupurile dreptilor, dupa inviere, au insusiri ingeresti. Nu mai mor, nu imbatarnesc, nu au dureri, nu le trebuie mancare, nu se pot taia de sabie, nu se ard de foc, nu se imbolnavesc, nu se mai pot tine de lacate, trec prin usile incuiate, cum a trecut Mantuitorul dupa Inviere. Aceste trupuri stricacioase, devin nestricacioase prin inviere.
Acestea sunt cele patru insusiri ale trupurilor mortilor dupa inviere, cand va suna trambita judecatii de apoi si de trei ori fericit este acela, care se va invrednici de insusirile acestea, ca sa fie drept inaintea lui Dumnezeu si sa primeasca aceste daruri, adica : nestricaciunea, cinstea, puterea duhovniceasca si slava.
Ingerii din cer care pazesc stihiile si care vor suna din trambite la Judecata ed apoi sunt ingeri pazitori, care-l pazesc pe om de la dumnezeiescul Botez si pana la moartea lui.
de aceea, sunteti datori totdeauna, cand va rugati lui Dumnezeu seara si dimineata, pe langa alte rugaciuni, sa faceti si cateva inchinaciuni sau metanii catre ingerul pazitor si sa ziceti asa :
" Sfinte ingere, pazitorul vietii mele, roaga-te lui Hristos Dumnezeu, pentru mine, pacatosul ".
Rugati-va la ingerul pazitor, caci el calatoreste cu noi toata viata, de la Botez pana la moarte, si insoteste sufletul prin vamile vazduhului patruzeci de zile, pana la judecata particulara, iar in vremea de apoi mijloceste mila pentru sufletul pe care l-a pazit. Amin.

DESPRE VISE ŞI VEDENII FALSE

Daca vei crede intr-o vedenie falsa, apoi diavolul in vis te va invata " proorocii ". Diavolii spun lucruri care o sa se intample peste o luna, peste doua, sau peste trei luni. Sunt draci care ghicesc viitorul Si tu spui : " Mai, sunt adevarate !" Pai, ce-am visat eu saptamana trecuta, s-a adeverit acum !" Acestia sunt draci vrajitoresti, care stiu viitorul.
Dar, ai sa-mi spui : " Parinte, dar in Scriptura spune ca a visat Iosif, a visat Daniil, a visat cutare ... ". Da. Sunt si vise de la Dumnezeu. Dar acestea sunt foarte rare in viata omului si nu le poate intelege omul, daca nu vine langa el unul care are darul deslusirii duhurilor. Duhul este unul, cum spune la Corinteni 1,12, marele Apostol Pavel, insa darurile sunt impartite.
Ati auzit ca este : " Duhul intelepciunii, duhul cunostintei, duhul temerii de Dumnezeu, duhul intelegerii ... ". Auzi ce spune darul deslusirii duhurilor. Si Sfantul Ioan Evanghelistul spune : **Fiule, ispititi duhurile, ca nu toate sunt de la Dumnezeu.**
Daca marele prooroc daniil, barbatul doririlor, nu intelegea vedeniile, ausi ce spune Scriptura : A dat ordin Dumnezeu Arhanghelului Gavriil, zicand : **Gavriile, fa in somnul lui Daniil sa inteleaga vedenia.** Le vedea si nu le intelegea. Deci, de aici sa tinem minte, ca nu tot ce vede o vedenie sau un vis il intelege, pana nu are darul deslusirii.
Sunt si vise de la draci numiti arhiconi. Acestia stiu pe de rost toata Sfanta Scriptura. Iti spun proorocii pe care le gasesti in Biblie. Pe urma sunt draci care se cheama vrajitori. Acestia ajuta la vrajitori, la fermecatori, la descantatori si amagesc pe om, sa i se para ca s-a facut sanatos de acolo. De aceea Sfantul Ioan Scararul zice : **Cela ce tuturor vedeniilor si tuturor viselor nu crede, filosof duhovnicesc este.**
Sa nu credeti in vise ! Sa nu credeti in vedenii ! Daca crezi in vise si ai venit la mine sa te spovaduiesc, eu te opresc direct trei ani de la Sfanta Impartasanie. Cine ti-a spus sa crezi in vise ? Nu auzi ce spune Sfanta

Scriptura ? Ia cauta in Cartea Intelepciunii lui Isus fiul lui Sirah, la capitolul 34 : Precum este cel ce alearga dupa vant si vrea sa prinda umbra sa, asa este omul care crede in vise. Ca pe multi visele i-au inselat si au cazut cei care au nadajduit in vise.
Eu am o carte scrisa despre vise si vedenii. Sa vedeti acolo cum te inseala diavolul prin vise.
Sufletul nostru are trei parti :
- partea rationala, este deasupra sanului stang pana la furca pieptului;
- partea manioasa, este in mijlocul inimii, si
- partea poftitoare, care este din mijlocul inimii pana la buric.
Toate aceste trei parti ale sufletului nostru au virtutile lor, patimile si visele lor. Trebuie sa le cunosti care sunt din partea rationala, care din partea manioasa sau din partae poftitoare.
Apoi sunt vise de la natura, de la tunete, de la fulgere, de la huietul apelor, de la vanturi. Voi daca nu stiti, te poate insela in tot chipul. Usor te insala. De aceea este oprit sa nu creada nimeni in vise, **ca pe cei slabi** - cum zice Scriptura - **pe multi visele i-a dus la pierzare.** Sunt vedenii si de la diavoli.
Si diavolul este putere nalucitoare. El se face in chipul lui Hristos, de straluceste ca soarele; in chipul Maicii Domnului, in chip de ingeri, in chip de sfinti, in tot chipul. Numai te-a prapadit, daca ai crezut. N-ati auzit ce spune Apostolul Pavel ? **Nu-i de mirare ca si satana se face in chip de inger de lumina; si slujitorii nedreptatii se fac in chip de slujitori ai dreptatii.** Deci, baga de seama ! Nu primi nici un fel de aratare, nici un fel de vedenie.
Sfintii Parinti ai Patericului, marii sihastri care traiau numai cu radacini in pustie, aveau adesea lupta cu diavolii.
La unul a venit diavolul in chipul lui Hristos si el isi cauta de lucru, ca lucra la cosnite. Acela stralucea ca soarele iar batranul inchidea ochii. Si-a strigat :
- Batranule, da uita-te la mine !
- Dar cine esti tu ?
- Dar nu vezi ca eu sunt " Hristos " ?
Si acela inchidea ochii mai tare ;
- Eu sunt pacatos, a zis el, si nu sunt vrednic sa vad pe Hristos.
- Ei, batranule blestemat, m-ai cunoscut ! Si a si fugit, ca a vazut ca l-a cunoscut.

Alt batran sihastru mergea prin padure. Iata un " arhanghel " stralucea ca soarele si avea o stalpare de finic si un crin in mana, cum a venit la " Buna Vestire ". El mergea ca sa-l ajunga pe batran pe alaturea, dar batranul tot se uita in alta parte :
- Batranule, uita-te la mine !
Dar batranul s-a intors cu spatele si a zis :
- Dar cine esti tu ?
Eu sunt " arhanghelul Gavriil !" Pentru viata ta cea sfanta, pentru nevointa ta, pentru rugaciunile tale si pentru toata osteneala ta, am venit sa-ti aduc o veste buna din cer, de la Maica Domnului.
- Ia seama ca ai fost trimis la altul ! Ai gresit adresa. Eu sunt un om pacatos si nu sunt vrednic sa vad pe arhanghelul Gavriil !
-Ticalosule batran ! Nu va putem insela, ca nu va inchinati noua.
- Sa se inchine voua cel care va slujeste voua, ca eu ma inchin lui Hristos si n-am nevoie de voi !

Asa fugeau sfintii de vedenii. Dar ai sa ma intrebi : " Parinte, poate a vrut Dumnezeu in viata mea sa-mi arate o vedenie ceva, un vis, n-ar fi pacat ca eu nu am crezut ? Poate sa fie ceva adevarat. Oare nu-i pacat ca eu refuz un semn de la Dumnezeu ? "
Nu-i pacat. Doamne fereste ! Dumnezeu, care fericeste pe cei smeriti, niciodata nu se supara cand si fac lucruri din smerenie, ca nu se socotesc vrednici de a vedea ingeri. Ai vazut Sfantul Isaac Sirul ce spune ? **Mai de folos iti este, omule, sa-ti vezi pacatele tale, de mii de ori, decat sa vezi ingeri.** Si mai departe : **mai de folos iti este sa plangi un ceas penrtu pacatele tale, decat sa vezi ingeri si sa invii morti cu rugaciunea, sau sa faci minuni !** Sa avem smerenia aceea de care zicea marele Prooroc David : **Ca faradelegea mea eu o cunosc si pacatul meu inaintea mea este pururea.** Sa ne vedem pacatele si sa le plangem ! Asta-i pozitia care nu te duce la cadere niciodata. Iar cei ce-au vazut ingeri, i-au inselat diavolii, i-au dus in pierzare.
Sfantul Ioan Scararul spune asa in cuvantul trei din " Scara " : **Dracii slavei desarte, pe cei slabi de minte, i-a facut prooroci** - ca el o sa se laude ca este prooroc, ca a vazut vedenii -, **iar cela ce tutror**

visurilor si vedeniilor nu crede, filosof duhovnicesc este.
Dar poate ai sa spui : " Parinte, dar daca este o veste ceva, si poate Dumnezeu vrea sa ma incredinteze ?" ...

Si acum o sa va arat ce zice Sfantul Diadoh al Foticeei, cat de mult iubeste Dumnezeu pe cel care nu crede in vedenii si vise, si act de mult il lauda. Asa spune intr-o istorioara :
Un boier mare avea palate, mosii si averi multe, si avea o sluga foarte credincioasa, Ioan, la care ii incredinta cheia de la casa, toate, toate. Odata boierul acesta a plecat de acasa cu sotia si copiii, si i-a dat cheile de la palat, cheile de la poarta si i-a spus asa :
- Baiete, ramai stapan pe toata averea mea. Baga de seama ! Chiar eu daca am sa vin, si daca vin noaptea, sa nu ma recunosti ! Eu daca vin, numai ziua am sa vin; daca nu, nu da drumul la poarta ! Cheile sunt la tine. Nu recunosti pe nimeni pana nu vin eu. Ca nu cumva sa recunosti pe altcineva noaptea si sa vie sa-mi prade casa.
Acela pune mana pe chei si zice :
- Da, stapane, asa fac !
Ce s-a intamplat ? Tocmai el a fost vinovat, ca in loc sa vie ziua a ajuns noaptea acasa. Bate in poarta. Vine sluga.
- Mai, Ioane, da drumul !
- Fugi de-acolo, tiranule, vrajmasule !
- Eu sunt, mai, stapanul.
- Nu te cunosc ! Eu am porunca, de la domnul meu. Tu ai luat glasul stapanului meu, te-ai facut lup si vii ca pastor. Nu te cunosc !
- Eu sunt, mai baiete ! Da nu cunosti caruta, caii si pe mine nu ma cunosti ?
- Niciodata, noaptea nu te cunosc ! Vino maine ! N-ai spus ca vii ziua ? Sa te vad eu la ochi daca esti tu. Cati nu pot vorbi ca stapanul meu ?
Si n-a dat drumul boierului. Si a stat boierul toata noaptea la poarta, pana s-a ridicat soarele.
- Dumneata esti ?
- Da.
- Poftim ! Asa am primit porunca, noaptea sa nu primesc pe nimeni.
Na ! Si nu numai ca nu s-a suparat boierul :
- Bravo, mai, Ia asta este sluga credincioasa. Am venit eu cu sotia si copiii si n-a dat drumul. " Nu te cunosc noaptea !".

Asa este cel care nu crede in vedenii si vise. Ferice de el. Ce spune Apostolul ? **Noapte este veacul de acum.** In veacul de acum sa nu dorim sa vedem ingeri ! Auzi ce spune un sfant parinte ? **Daca vrei sa ajungi la nebunie si la iesirea din minti, primeste aratarile ceresti in veacul de acum !**
Deci, nu numai ca nu se supara Dumnezeu, cand nu credem noi in vise si vedenii care se arata noua ca lumina sau foc sau stele sau ingeri sau sfinti sau prooroci sau hristosi sau in chipul Maicii Domnului, ci, foarte mult ne iubeste. Aici sa stii ca veacul de acum este ca o noapte, ca dracii se pot face in ingeri de lumina. Cel ce nu crede in vise si vedenii este un adevarat credincios. Deci, sa nu crezi vreodata ca se supara Dumnezeu cand tu nu vei crede in acestea ! Ca daca ar fi adevarate, Dumnezeu ti le lamureste tie acestea, nu prin tine, ci prin altii care au darul deslusirii duhurilor. Iar cand sunt multe marturii ca un vis sau o vedenie a fost de la Dumnezeu, intreaba pe altii mai intelepti decat tine.
Vine o batrana si-mi spune : " Parinte, am visat asta, am visat asta; o sa fie rau !". " Cine ti-a spus, mama ?" " Am visat eu asta noapte ". " Te-a amagit diavolul. Ti-a spus ce-a vrut el si tu vii tulburata la mine prin vise ". Voi n-ati auzit ce spune Apostolul Pavel ? **Prin credinta umblam, nu prin vedere.** N-ati auzit ce spune Hristos in fericirea a zecea, dupa inviere ? **Ferice de cel ce n-a vazut si a crezut.** Deci n-am nevoie sa vad, ca sa cred. Ca daca eu cred dupa ce vad, nu mai am credinta.
Ce este credinta ? Auzi ce spune Apostolul : **Credinta este dovedirea lucrurilor celor nevazute si adeverirea lucrurilor celor nadajduite.** Auzi care-i credinta ? Sa dovedesti prin credinta cele ce nu ai vazut si sa adeveresti prin credinta ceea ce nadajduiesti. Asta este credinta cea adevarata. Ca daca am

vazut, nu mai este credinta. Iar daca n-am vazut si am crezut, atunci ma fericeste Hristos ca cei pe care i-a fericit in Evangelie.

Frate, sa nu doresti sa vezi ingeri ! Ca asqa te poate insela satana cat vrea. Iata ce trebuie sa vedem noi. Pacatele noastre ! Sa ne marturisim, sa ne caim, sa ne pocaim pentru ele. **Ca nimic necurat nu poate intra in Imparatia Cerurilor.**
Auzi ce spune Sfantul Efrem Sirul in rugaciunea soborniceasca, care se spune in Postul mare : " Asa, Doamne, Imparate, daruieste-mi ca sa-mi vad pacatele mele si sa nu osandesc pe fratele meu - sa nu judec pe altul -, ca binecuvantat esti in veci. Amin ".
Iar Sfantul Isaac Sirul zice : **Mai inainte intra intru imparatia lui Dumnezeu, cel ce-si vede pacatele sale, decat cel ce vede ingeri.**
Asta sa vedem. Sa nu ne socotim noi vrednici ca vorbim cu sfintii si cu Maica Domnului ! Totul este mandrie !
Sa ne vedem pacatele noastre si sa le plangem ! Asta-i cea mai inalta filosofie sub cer. Nu credeti in vise sau vedenii ! Ca or sa iasa vedenisti de tot felul, de ar sa umple lumea, ca toti sunt inaintemergatorii lui Antihrist.

O ISTORIOARĂ CU O VEDENIE FALSĂ

La un calugar seara, cand voia sa se culce, intra un inger la el in chilie, atat de stralucitor incat ii lua ochii. Si cand intra el, venea si cu mireasma buna, ca sa zica ca este de la Duhul Sfant. Nu-l indemna la rau, ci atat ii spunea : " Scoala-te, robul lui Dumnezeu, la rugaciunea si pravila ta !" Iar el spunea : " Eu mi-am facut rugaciunea ". Dar ingerul spunea : " Nu. Mai roaga-te ". " Eu mi-am facut pravila ". Iar el spunea : " Nu stii ce spune Apostolul Pavel : **Neincetat va rugati ?** " Si cand voia sa se culce, iar il scula. Omul, daca nu doarme, se tulbura. Nu-l lasa ingerul sa se odihneasca. Si l-a sculat asa timp de vreo trei luni. Iar calugarul zicea : " Cum sa nu ma rog, daca vine ingerul Domnului, ca asa zice Sfantul Apostol Pavel !" Tulburandu-se el asa, a slabit si s-a imbolnavit. Si se intalneste cu un sihastru batarn, ca in pustia Egiptului erau mii de pustnici, ucenici ai Sfantului Antonie cel Mare. Batranul il vede asa slab si tulburat si-i zice :
- Ce ai frate ? Cum o mai duci ?
- Parinte, bine o duc.
Era un cuvant de mandrie. Insa omul trebuie sa zica cu smerenie ca nu face nimic bun.
- Cum bine ? zice parintele.
- Parinte, cu ajutorul lui Dumnezeu, de trei luni ma scoala ingerul la rugaciune !
- Si cum te scoala ?
- Cand ma culc, el vine langa mine, ma scoala la rugaciune si se roaga si el cu mine !
- Ia aminte, frate, ca acela nu este ingerul Domnului. Acela este satana, care te pandeste pe tine !
- Dar cum, parinte ? Eu vad ca de cand ma scol sunt bolnav si tulburat si niciodata n-am umilinta ca ma impietresc la inima ...
- Uite asa sa faci. Cand va veni sa te scoale la rugaciune, sa zici : " Eu nu vreau sa ma scol acum, ci cand va veni vremea, la miezul noptii. Atunci o sa ma scol. Nu ma scula tu pe mine ".
Daca iti va spune ca este ingerul Domnului, sa-i spui : " Eu sunt un om pacatos si nu-s vrednic sa ma scoale pe mine ingerii !" Diavolul, cand aude de smerenie, fuge. El nu vrea sa spui ca esti om pacatos niciodata, ca el a cazut din mandrie. deci, asa sa-i spui : " Eu sunt un om pacatos, nevrednic sa ma scoale ingerii. Cand voi vrea ma voi scula,; cand nu, voi dormi. Tu sa nu mai vii la mine !"
Si s-a dus calugarul seara acasa si cum a ajuns, s-a culcat. Si a venit ingerul acela si i-a zis :
- Scoala-te, robul lui Dumnezeu, la rugaciunea si pravila ta !
- Nu ma scol !
- Pai de ce ?
- cand voi vrea eu o sa ma scol, nu cand vei vrea tu !
- Blestematule calugar, te-ai dus la batranul acela, care este un calugar mincinos si fatarnic. El te-a invatat sa nu mai asculti de mine ! Dar calugarul acela este iubitor de argint. Ca a venit la el un om sarac si i-a

cerut un ban, iar el a zis ca n-are. Si totusi are trei arginti pe un geam. Are trei bani si-i tine intr-o carte pe geam. Si a zis catre sarac ca n-are bani.
Apoi s-a facut nevazut. Dar calugarul a zis :
- Blestematule diavole, eu vad acum ca esti tatal minciunii !
Apoi batranul s-a intalnit cu calugarul. El era inaintevazator. Si i-a zis calugarului : " Nu-i asa ca ti-a zis ca am trei bani pe geam ? Am, dar a venit un betivan, care face numai rau; l-am vazut beat si stiam ca o sa vina o femeie saraca a doua zi si am tinut banii sa-i dau la acea necajita, nu la betivan. Dar tu ia aminte, frate, ca eu stiu ce ti-a spus despre mine, ca sunt iubitor de argint, fatarnic si mincinos. Deci sa nu-l mai asculti ca te duce la pieire, macar ca te scoala la rugaciune ".
Din ziua aceea n-a mai venit ingerul iadului, ca a vazut ca s-a suparat calugarul pe dansul.

Sa stiti ca diavolul se arata in chip de inger, sau in alt chip, sau in chipul lui Hristos, sau in chip de arhanghel, de sfinti, de ierarhi, de cuviosi. El intai te invata bine, pana i te inchini lui. Iar dupa ce te inchini lui, te duce la pierzare. Nu venea diavolul la un calugar timp ed 30 de ani si-i spunea taine mari ? Adica : " Parinte, eu sunt ingerul Domnului. Ia seama ca peste 7 -8 zile or sa-l prade pe calugarul cutare. O sa-i ia lucrurile lui si o sa le ascunda in cutare pestera. Tine minte, sa le iei de acolo si sa le aduci calugarului inapoi ". Apoi i-a indemnat diavolul pe aceia sa fure, si le-a aratat ca este inger.
Se duce " ingerul " acela in chip de calugar si zice : " Vai de mine, m-au pradat hotii, mi-au luat tot !" iar calugarul cel amagit i-a zis : " Hai ca-ti spun eu unde sunt lucrurile tale. A fost ingerul Domnului si mi-a spus unde sunt. Sunt in cutare pestera ". Le-a gasit acolo. Si a zis : " Mai, chiar ca a fost ingerul Domnului, din moment ce a stiut unde au fost puse lucrurile mele ".
Aude un batran de acestea si le spune ca aceia sunt diavoli, si cel care i-a pus sa fure, si cel care se arata in chip de inger, ca sa creada in minciunile lui si sa-i duca la pierzare pe toti. Atunci a intrebat : " De unde stii, parinte, ca ei spun adevarul ? Acestia sunt draci pitonicesti care spun viitorul, cunosc viitorul si spun ce-o sa fie peste o saptamana, peste o luna, ca sa crezi lor si apoi sa te prapadesti."

- Parinte, sunt ortodocsi care alearga la vrajitori si la cei ce deschid pravila. Se poate asa ceva ?
- Acei care deschid pravila, calugari sau preoti de mir sau maici, cine deschide pravila a cazut din dreapta credinta. Aceia se cheama ghitii, adica vrajitori cu lucruri sfinte. Cine se duce la cei care deschid pravila, 10 ani nu se pot impartasi. Iar cel ce deschide pravila, daca-i preot sau calugar, este anatema si este despartit de Biserica, pentru ca face vraji cu lucruri sfinte.
Ai vazut ca vine cate o baba ca sa te insele si sa te duca in iad : " Hai sa-ti descante baba !" Cu ghiocul, cu carti, sa-ti faca de " ursita "; ca ai sa te mariti, ca are sa te ia cutare, cutare. N-ai patit de acestea ?
Si numai vezi ca baba face cruce la descantece; si o auzi ca zice " Tatal nostru " si apoi descanta. Iar la urma zice : " Descantecul de la mine, leacul de la Maica Domnului !" Auzi ce zice sluga diavolului ? Auzi satana cum amesteca otrava cu mierea, ca sa te duca in fundul iadului ? Dar ce legatura are Maica Domnului cu descantecul babei ? Biserica condamna pe descantatori : " Cei ce cauta in bobi, cei ce cauta in cafea, cei ce cauta in carti, cei ce sting carbuni, cei ce cauta in palme, " chiromantia ", sunt opriti 7 ani de la Sfanta Impartasanie ".
Cei care sunt vrajitori, care fac de ursita, care umbla sa ia mana de la animale, aceia sunt opriti 12 ani, iar fermecatorii 25 de ani. Nu avem noi toate ? Sunt 13 feluri de vrajitorii si toate sunt date anatema de Biserica.
Voi cand veti auzi ca unul deschide cartea, sa fugiti ca de satana de el, ca acela-i ghitiu, vrajitor cu lucruri sfinte. Si baba care face cruce la descantece este tot ghitie, tot diavolul o tine, ca sa te insele pe tine. " Mai, dar n-a fi pacat ! N-a fi pacat, ca baba a zis " Tatal nostru " si a facut cruce !"
Auzi cum amesteca diavolul otrava cu mierea si lumina cu intunericul, ca sa te duca in iad ? Ce legatura are Crucea sau Maica Domnului cu vrajitorii ? Sa nu va duceti la cei ce deschid cartile, ca va duceti in fundul iadului ! Descantatorii, vrajitorii si fermecatorii, toti sunt anatema, despartiti de Trupul lui Hristos, care este Biserica !

de asemenea sunt anatema cei care fac descantece cu tunete, cei care vrajesc cu stelele, alungatorii de nori,vrajitorii de mate, cei care vrajesc cu pasarile. Noi avem toate in randuielile Sfantului Ioan Gura de Aur.
Toti sunt fermecatori, care iau mana de la vaci cu puterea draceasca. La acesteia slujesc anumiti diavoli, numiti pitonicesti, care ghicesc viitorul, si diavoli arhiconi, care stiu Scripturile. Iar cei ce deschid cartile se cheama " ghitii ", vrajitori cu lucruri sfinte, pe limba greceasca. Grecii au esenta ortodoxiei. de la greci au luat credinta ortodoxa atatea tari si rusii, la anul 988. Au facut mileniul in anul 1988 de la increstinare.
De aceea va spun sa nu primiti in casa voastra vrajitori, tiganci cu ghiocul, cu cartile de joc; sa nu-ti vina sa-ti ghiceasca si sa te insele. Ia un ciomag si zi : " Fugi, diavole ! Pleaca din jurul casei mele !"
Sa nu va inselati, ca nici o legatura nu are lumina cu intunericul.
Ai vazut pe marele Apostol Pavel, cand a intrat in orasul Filipi. Conducatorul orasului Filipi avea o vrajitoare " ghitie ". Stiti voi ce inseamna ghitii ? Sunt diavoli pitonicesti si spun ce are sa fie maine, poimaine; ei ghicesc viitorul.
Era o fata fecioara in Filipi si a intrat un diavol in inima ei. Cand a intrat diavolul piton in inima ei, care ghiceste viitorul, ea facea mare venit stapanilor ei.
Iar cand a intrat Apostolul Pavel cu Sila in orasul Filipi, satana a cunoscut ca sunt apostoli si a inceput sa strige prin fata asta : " Acesti oameni sunt de la Dumnezeu si ne vestesc noua calea mantuirii !" Auzi cum a spus adevarul ?
Si cum facea aceasta fiica stapanita de diavoli ? Avea un scaun cu trei picioare si statea pe el; pe dedesupt intra diavolul si ea statea pana se umplea de duh pitonicesc si spunea cele viitoare - adica ce o sa fie peste un an, peste o luna -, si castiga pe stapani, ca era slujnica la stapani, si facea mare castig domnilor ei.
Dar Pavel Apostolul a spus : **In numele lui Iisus Hristos, iti spun : Taci si iesi dintr-insa !** Nu-i nevoie sa ne vesteasca pe noi diavolul.
Ea a cazut pe spate si a ramas ca moarta. Si a iesit dracul acela din fiica si a ramas bolnava si a vindecat-o Pavel. S-au dus repede slugile la mai marele orasului din Filipi : " Uite, au venit doi din aceia de-ai lui Hristos, cel rastignit si gata fata dumneavoastra a murit si nu mai poate spune vrajile si ghiciturile ei !" Dar ea nu murise si numai ce a iesit dracul piton din ea.
Atunci s-au maniat stapanii si au prins pe Pavel si pe Sila si i-au bagat legati cu lanturi in temnita, cu picioarele in butuci si i-au batut. Pabel si Sila la miezul noptii s-au sculat la rugaciune, cum puteau asa legati si se inchinau. Cand se inchinau ei, s-a cutremurat temnita, s-au deschis toate usile si au cazut toate lanturile de pe ei; iar cei care pazeau temnita au scos sabia sa se junghie. Si Pavel a spus : **Nimeni sa nu plece ! Nu va faceti seama ! Toti suntem aici**; si au cazut lanturiel de pe toti de tinutii. Voi nu cititi Faptele Apostolilor ?
Atunci mai-marele temnicierilor din orasul Filipi, a venit si a spus : " Domnule, acei doi care i-ati bagat in temnita, care au scos diavolul din fiica dumneavoastra, s-au rugat si s-a cutremurat temnita si s-au dezlegat toti care erau inchisi in temnita. Noi era sa ne omoram, crezand ca au scapat. Iata, am vazut si pe ingerul Domnului, care a venit la cei doi Apostoli, la miezul noptii, si s-a cutremurat temnita din temelii ".
Si a venit mai-marele temnitei. Cand a vazut pe toti dezlegati, a intrebat :
- Oameni buni, cine sunteti ?
- Noi suntem apostolii lui Hristos ! Noi am scos diavolul din vrajitoarea aceea, care ghicea la oameni, ca insela toatea lumea, pentru ca avea duh pitonicesc intr-insa.
Apoi temnicerul a spus catre Pavel : **Ia si ma boteaza si pe mine ca si eu cred in Dumnezeul vostru !**
Atunci a crezut in Hristos mai-marele temnnitei cu sotia lui si l-a botezat pe el si casa lui. Si au dat drumul la apostoli sa predice Evanghelia in toate partile.
dar pentru ce i-a bagat pe ei in temnita ? Pentru fiica aceea din care a scos demonul cu care ghicea viitorul. Ca diavolii sunt de mai multe feluri : unii sunt vrajitori, care ajuta la vrajitorii; altii sunt pitonicesti, care ghicesc viitorul si altii sunt arhiconi, care stiu Scriptura pe de rost. Acestia se baga in oamenii eretici si la sectari si-i fac sa inteleaga Scriptura pe dos, nu asa cum trebuie.
Voi stiti ca acum la sfarsitul lumii o sa iasa inaintemergatorii lui Antihrist si au sa faca minuni si semne mari ?
Daca tu acum crezi in acesti nebuni si indraciti ! Dar cand ai sa vezi ca vine inaintea ta si din paie uscate, are sa-ti faca paine calda; si din vita uscata o sa faca sa curga vinul cel mai bun si ai sa vezi muntii ca pleaca ?
Vezi sectarii ? Sunt inaintemergatorii lui Antihrist, ca stramba credinta. Acestia care stramba dreapta

credinta sunt inaintemergatorii lui Antihrist, orice secta ar fi. Paziti-va de acestia ca de foc, ca de lucrurile intunericului.

DREAPTA CREDINȚĂ A NEAMULUI ROMÂNESC

Sa stiti ca radacina si viata poporului nostru, inaintea lui Dumnezeu, este credinta cea dreapta in Hristos, adica Ortodoxia. Noi ne-am increstinat de aproape doua mii de ani, din timpul Sfantuli Apostol Andrei. Colonistii romani, carora le-au predicat Sfintii Apostoli Petru si Pavel la Roma si cei din Grecia, cand au venit aici cu legiunile romane, au adus credinta ortodoxa. Eram daci pe atunci; stramosii nostri dacii si romanii, de la care am ramas noi romanii. De atunci, de cand am primit sfanta si dreapta credinta in Dumnezeu, poporul nostru a avut viata. Pana atunci a fost mort; numai cu trupul era viu, iar cu sufletul era mort. Viata poporului roman este dreapta credinta in Iisus Hristos. Bagati de seama ! Ca popor crestin de doua mii de ani de cand suntem noi, am avut toata administratia noastra si toata traditia noastra sfanta. Sa tinem cu tarie la credinta Ortodoxa.
Ati vazut dumneavoastra, de la primii voievozi crestini ai romanilor, de cand sunt cele trei Tari Romane, Moldova, Muntenia si Ardealul, toti au fost crestini ortodocsi.
Ati vazut pe Mihai Viteazul ? Mama lui a fost calugarita. Du-te la Manastirea Cozia si vei vedea langa Mircea cel Batran, care a intemeiat aceasta manastire ca-i inmormantata acolo, o lespede de piatra pe care scrie : " Aici odihneste Monahia Teofana, mama lui Mihai Viteazul ". Ai auzit ? El domn peste trei principate si mama lui calugarita. Apoi si Stefan cel Mare. Du-te la Manastirea Probota, unde este ingropat Petru Rares, facuta de el. Vei vedea langa dansul scris : " Aici odihneste roaba lui Dumnezeu, Monahia Maria Oltea, mama lui Stefan cel Mare ". Ei domni si mamele lor calugarite ! Vedeti voi cata unire era intre credinta si conducere atunci ? Cel ce conducea tara avea mama calugarita si frate calugar. Asa trebuie sa murim !
Au cunoscut ca totul este desertaciune. Da, erau adevarati domni. Oricat ar fi, viata asta este umbra si vis ! Este o scurta trecere ! Dar eu cand mor, ma duc la o viata care nu are sfarsit. Cine are sa se roage pentru mine ? Asa cugetau inaintasii.
Ai vazut ca toti isi faceau cate o manastire si mormant in manastire ? Fericiti si de trei ori fericiti au fost domnii nostri ortodocsi : Stefan cel Mare si Sfant, la Putna; Ieremia Movila si Gheorghe Movila, la Sucevita; Petru Rares, la Probota; Lapusneanu, la Slatina; Alexandru cel Bun, la Bistrita; Mircea cel Batran, la Cozia. Ai auzit unde era inima lor ? **Unde este inima ta, acolo va fi si comoara ta.** Pentru aceea au facut ei manastiri, ca sa fie pomeniti sute de ani la Sfanta Liturghie.
Stefan cel Mare n-a fost baptist ! Mircea cel Batran n-a fost evanghelist sau adventist ! Alexandru cel Bun n-a fost martorul lui Iehova; nebunii astia care au iesit acum. Nici o secta nu exista in tara noastra pe atunci. Acestia vin din strainatate, platiti de masoni, sa ne strice dreapta credinta si originea noastra si radacina noastra de popor ortodox.
Ce spune Sfantul Efrem Sirul ? " Cu omul eretic sa nu vorbesti, in casa sa nu-l primesti, la masa sa nu stai cu dansul, buna ziua sa nu-i dai ". Acestia sunt inaintemergatorii lui Antihrist. ca Mantuitorul a spus la Efeseni, prin Apostolul Pavel : **Biserica este Trupul lui Hristos, iar cap al Bisericii este Hristos.** Fiecare sectar care s-a despartit de Biserica, s-a despartit de Hristos. Este om al satanei.
Evanghelia spune : **In vremea de apoi vor iesi hristosi mincinosi si pe multi vor insela.** Paziti-va de sectari, care dau brosuri prin trenuri, prin gari si prin cutiile de posta si unde vad oameni, dau gratuit otrava lor. cand vei vedea o carte ca nu are aprobarea Sfantului Sinod si nu are cruce pe ea, da-o pe foc, chiar Biblie daca este ! Daca-i sectara si scrie sa nu va mai inchinati la icoane, da-o pe foc ! Nici un pacat nu ai ! Aceasta este otrava semanata de inaintemergatorii lui Antihrist. Toate sunt otrava.
Sa tineti credinta pe care ati supt-o de la piepturile maicilor voastre ! Sa tineti credinta pe care o avem de doua mii de ani ! Nu va luati dupa slugile satanei, care vin din Apus cu milioane de dolari. Ei cumpara pe cei prosti si nelamuriti in credinta, sa rupa unitatea si sufletul poporului roman si vor sa faca cele mai mari erezii si nebunii in tara asta.
Paziti-va de nebunii acestia ! Au case de rugaciuni, dar acolo-i casa satanei. Unde nu sunt preoti si arhierei, nu este Hristos. Ca Mantuitorul a spus asa la Apostoli : **Luati Duh Sfant ! Carora le veti ierta**

pacatele, iertate vor fi. Iar carora le veti tine, tinute vor fi. Nu la sectari le-a spus acestea, ci la Apostoli, la episcopi si la preoti. Caci Apostolii, prin punerea mainilor si prin succesiunea apostolica, au dat darul Duhului Sfant la toti preotii din lume, prin hirotonii.
Deci, bagati de seama, ca sectarii nu au ierarhie canonica; n-au pe Duhul Sfant in ei; n-au cele sapte Sfinte Taie, nu cinstesc pe maica Domnului si Sfanta Cruce si nu au mantuire. Auzi ce spune Apostolul Pavel ? **Luati aminte de voi si de turma voastra, intru care v-a pus pe voi Duhul Sfant pastori**, zice la preoti si la arhierei.
Celor doisprezece Apostoli, pe care i-a ales Hristos, cand S-a inaltat la cer, le-a spus : **Stati in Ierusalim pana va veti imbraca cu putere de sus !**Si la Duminica Mare, dupa zece zile, a venit peste ei Duhul Sfant de sus, in chip de limbi de foc. Pe urma, vorbeau toate limbile de sub cer. Si dupa ce i-a imbracat cu putere de sus, i-a trimis, zicand : **Mergand, propovaduiti Evanghelia la toata lumea, botezandu-i pe ei in numele Tatalui si al Fiului si al Sfantului Duh. Cel ce va crede si se va boteza, se va mantui, iar cine nu, se va osandi.** Deci, Biserica lui Hristos are ierarhie canonica, Duhul Sfant este in Biserica si cap al Bisericii este Hristos. Toti sectarii care s-au rupt de Hristos si nu merg la Biserica, sunt fiii lui Antihrist si inaintemergatorii satanei. Sa nu va luati dupa ei ! Sa nu spuneti ca nu v-am aratat adevarul !
Sa tinem credinta noastra pe care au tinut-o toti voievozii nostri si toti protoparintii nostri si toti romanii cei adevarati. Daca vrei sa fii fiu adevarat al lui Hristos si al Tarii Romanesti, sa tii credinta cea dreapta, ortodoxa, care o tinem de doua mii de ani. Daca nu, nu esti fiu al lui Hristos si al Bisericii, si esti strain de neamul romanesc. Nu poti fi cetatean crestin si roman, daca nu ai dreapta credinta in Hristos. Esti strain. Nu esti fiu al tarii. Ca fiu adevarat al Romaniei este cel care-i ortodox, pentru ca Biserica Ortodoxa predomina in tara noastra de doua mii de ani. Iar pe cei care-s sectari sa nu-i primim in casele noastre.
Iar cei care au confesiuni aprobate de stat, cum sunt catolicii si lipovenii, treaba lor. Aceia sunt cu credinta lor. Dar acestia care s-au rupt din Biserica Ortodoxa si s-au facut sectari, nu sunt fii adevarati ai tarii noastre, nici ai Bisericii, ci sunt inaintemergatori ai satanei. Asa sa stiti. Sunt prooroci mincinosi care vor sa va rupa credinta si sa duca la pierzare, poporul nostru bland. Tineti dreapta credinta si nu ascultati de ei!
Tara noastra romaneasca a fost ortodoxa dintotdeaunua si trebuie sa tina linia Ortodoxiei. Ortodocsi ne-am nascut de la origine, de la colonizarea Daciei, ortodocsi am trait timp de doua mii de ani si ortodocsi trebuie sa stam pana la moarte. Asta este adevarata credinta ortodoxa a Romaniei. Nu primiti nimic din afara, ca toti vor sa ne strice unitatea neamului, a credintei si a Bisericii. Toti acestia sunt vrajmasii Crucii lui Hristos.

DIFERENȚELE DINTRE BISERICA ORTODOXĂ ŞI CEA CATOLICĂ

- Exista purgatoriu, precum zic catolicii ?
- Purgatoriu nu este. catolicii zic ca intre Rai si iad ar fi un foc mare, unde merge sufletul cateva sute de ani si se curata acolo, apoi trece in Rai. Nu exista asa ceva. Noi avem Evanghelia Judecatii, pe care o au si ei, dar nu arata trei locuri, ci numai doua - raiul si iadul. Mantuitorul, cand va sta pe scaunul slavei Sale si va aduna toate popoarele de la zidirea lumii sa le judece, ii va desparti pe dansii, precum desparte pastorul oile de capre. Si va pune pe drepti de-a dreapta Sa si pe pacatosi de-a stanga Sa ... **Si vor merge pacatosii in munca vesnica, iar dreptii in viata vesnica.**

Deci nu putem zice ca sunt trei locuri, ci numai doua : munca vesnica sau viata vesnica.
Cei mai mari dusmani ai catolicilor sunt protestantii si calvinii. Ei s-au rupt de Biserica Catolica la anul 1517, prin Martin Luther, fiind urmat de Zwingli, Calvin si Hus.
Care sunt punctele principale care ne despart de catolici ?
Invataturile principale care ne despart dogmatic si canonic de catolici sunt :
1 - Intai este **filioque.** Ei zic ca Duhul Sfant purcede si de la Tatal si de la Fiul. Aceasta greseala dogmatica este cea mai grea. Sfantul Evanghelist Ioan spune ca Duhul Sfant purcede de la Tatal si este trimis in lume prin Fiul. (Ioan)
2 - Al doilea este **suprematia papala.** Papa este considerat de ei capul suprem al Bisericii crestine, adica

loctiitorul lui Hristos pe pamant ! Mai mare decat toti patriarhii ! Ceea ce n-a facut Biserica Universala. Mandrie draceasca. Papa se numeste urmasul Sfantului Petru !
3 - **Infaibilitatea papala.** Ei zic ca Papa nu poate gresi ca om, in materie de credinta, cand predica el, ceea ce este iarasi o dogma noua respinsa de Biserica Ortodoxa.
4 - Al patrulea este **purgatoriul.** Ei zic ca intre Rai si iad ar fi un foc mare unde sta sufletul cateva sute de ani si se curata, apoi se duce in rai. Nu scrie in Sfanta Scriptura asa ceva; nu-i prevazuta nicaieri aceasta invatatura.
5 - **Azimile.** Ei nu slujesc cu paine dospita, ci cu azime, ca evreii.
6 - Catolicii mai au o dogma noua : **imaculata conceptie.** Ei zic ca Maica Domnului ar nascuta de la Duhul Sfant. Nu-i adevarat. Este nascuta in chip firesc din dumnezeiestii Parinti, Ioachim si Ana, ca rod al rugaciunii.
7 - Au **substantialitatea.** La sfintirea Sfintelor Daruri, catolicii nu fac rugaciunea de invocare a Sfantului Duh, cum facem noi la Sfanta Epicleza. Ei zic ca Darurile se sfintesc singure, cand se zice : **Luati, mancati ...** si celelalte. Nu au rugaciunea de pogorare a Duhului Sfant, peste Daruri.
8 - Celibatul preotilor; **preotii catolici nu se casatoresc. Sunt celibatari, impotriva Sinoadelor Ecumenice, care au hotarat ca preotii de mir sa aiba familie.**
9 - Ei au si **indulgentele papale.** Alta ratacire. Papei, daca ii dai parale multe, poti sa faci oricate pacate, te iarta, te dezleaga. Sfintii lor au prea multe fapte bune, n-au ce face cu ele, le da papei, iar el vinde aceste merite prisositoare spre iertarea pacatelor oamenilor care nu au destule fapte bune.
10 - Si mai este un punct important : **mirungerea.** Catolicii nu miruiesc copiii imediat dupa Botez, ci la sapte-opt ani si numai arhiereii ii miruiesc.
Noi avem liturghiile constantinopolitane ale Sfantului Vasile cel Mare, Grigore Dialogul si Sfantul Ioan Gura de Aur, iar catolicii au liturghia romana si cea ambroziana.
Iata acestea sunt punctele dogmatice si canopnice principale care despart Biserica Ortodoxa de cea Romano-catolica.
Iar cu protestantii nu avem nimic in comun. Ei au reformat total dogmele stabilite de Sfintii Parinti si au renuntat la cele sapte Sfinte Taine. Ei nu au ierarhie si taine si nu se pot mantui. Din cele sapte Taine mai au doar doua : Botezul si Euharistia, pe care o fac cu paine nedospita ca si catolicii. Din protestanti s-au nascut toate sectele neoprotestante care ataca tarile ortodoxe astazi.

ÎNTREBĂRI DE CREDINȚĂ

- Locul de-a dreapta si de-a stanga Preasfintei Treimi este cuiva predestinat ?
- Nu ! Mantuitorul zice : A sedea de-a dreapta Mea sau de-a stanga Mea nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregatit. Aceste doua locuri sunt randuite Maicii Domnului si Sfantului Ioan Botezatorul de catre Tatal. Cine este Ioan Botezatorul ? Cel mai mare om nascut din femeie. Iar Maica Domnului cine este ? Ce spune psalmul 44 ? **De fata a stat Imparateasa, de-a dreapta Ta, imbracata in haina aurita si preainfrumusetata.**
Daca a nascut pe Fiul lui Dumnezeu din Duhul Sfant, a fost " camara Duhului Sfant ", l-a purtat in pantece si L-a alaptat. Cine poate fi mai mare decat ea ? Ea este Imparatteasa Duhului Sfant, Imparatetasa Heruvimilor si a Serafimilor ! Toti sectarii si paganii, in ziua judecatii vor vedea ei atunci cine este Maica Domnului, cand va straluci peste ceata Heruvimilor. Vai de capul lor ! Ii va duce satana in focul gheenei impreuna cu el si cu toti diavolii, care au hulit pe Maica Domnului !
Vedeti ca Hristos era pe Cruce rastignit si scuipat si biciuit, insa nici atunci n-a uitat pe Maica Domnului. O arata Sfantul Ioan Evanghelistul, zicand : **Fiule, iata mama ta !** Adica, ia-o in primire ! Si a luat-o. Si catre ea zice : **Mama, iata fiul tau !** A dat-o in stapanirea celui mai cinstit apostol si a mai trait 15 ani pana la mutarea ei la cer.
- Unii sectanti spun ca Ioan era intr-adevar fiul Maicii Domnului.
- Nu este adevarat ! Sfantul Ioan evanghelistul era fiul lui Zevedei. Era cel mai tanar ucenic al Domnului nostru Iisus Hristos. Nu i-a aratat-o in Evanghelie ? Ioan si Iacov erau fiii lui Zevedei, nu ai Maicii Domnului ! Ca Maica Domnului, n-a mai avut copii. Ce zice Scriptura : **Si n-a cunoscut-o pe ea, pana cand n-a nascut pe Cel intai nascut.**

Cuvantul " pana cand " inseamna vesnicie. **Intoarce-Te, Doamne, pana cand ...,** sau **Iata, Eu sunt cu voi pana la sfarsitul veacului.** Ce ? Dupa sfarsitul veacului nu mai e Hristos cu ei ? Si Mica, fata lui Saul, zice : **N-a nascut copil pana n-a murit.** dar ce ? A nascut dupa ce a murit ? Cuvantul " pana cand " inseamna vesnicie. Nu ca a cunoscut-o candva alt barbat inainte ca sa mai nasca.
- Parinte, in Apocalipsa spune de pecetea lui Antihrist, 666, care este puterea lui Antihrist.
- Frate, tu crezi ca se ia asa dupa slova, 666 ?
Acesti trei de sase simbolizeaza trei patimi cumplite care vor stapani lumea in vremea din urma, si anume :
I. **Pofta fara de minte,** adica desfrau si betie cum n-a mai fost niciodata pe pamant.
II. **Inchipuire pripita** sau imaginatie pripita, care duce la secte, dezbinari de tot felul, boli sufletesti, vrajitorie, deznadejde si sinucidere;
III. Si al treilea sase inseamna **manie fara judecata,** adica ura intre oameni, razboaie, razbunare, crime de tot felul, cearta si tulburare intre crestini, intre parinti si copii, asa cum scrie la Sfanta Evanghelie.
Toate aceste patimi, care sunt simbolizate prin cifra 666 stapanesc astazi tot pamantul, pana cand va veni sfarsitul lumii si judecata de apoi. Atunci fiecare va lua dupa faptele sale.
Pai voi ganditi ca o sa fie o pecete cu cifra 666 ? Prostii ! La Apocalipsa, daca ceri tu 666, eu iti cer tie " jivina gandita " si " cal galben " si " ca; roib " si " cal negru " si " cetatea care naste ". Cetatea se face fremeie si naste.
Ia sa-mi spui tu mie ce-s acelea ? Cele sapte cupe ale maniei lui Dumnezeu, cele sapte trambite, ce-s acelea ? Pai spune, mai !
Cea mai blestemata secta din lume, care ne ameninta este secta iehovistilor. Ce hule grele aduc ei impotriva Dumnezeirii ! Ei nu cred in Hristos. Este o secta politica iudaica, care lupta impotriva Crestinismului si incearca sa atace dogma Preasfintei Treimi, caci despart pe Tatal de Fiul si de Sfantul Duh.
A fost vreodata Tatal fara Cuvant ? Hristos este cuvantul Tatalui. A fost vreodata Tatal fara Duh ? Ce spune in Psalmul 12 ? **Cu cuvantul Domnului cerurile s-au intarit si cu Duhul gurii Lui toata puterea lor.** A fost vreodata Tatal fara Cuvant sau fara Duh ?
N-ai vazut la facerea omului ? **Sa facem om dup achipul si asemanarea noastra.** Cu cine se sfatuia tatal, daca nu era Fiul si Duhul Sfant ? N-ai vazut la amestecarea limbilor : **Sa ne pogoram, sa le amestecam limbile.** Sfanta Treime de la inceput se descopera in cele mai tainice Scripturi.
Deci raul din draci acesta este : **pofta fara minte, inchipuire pripita si manie fara judecata.** Asta inseamna 666 !
" Si va veni o secta la sfarsitul lumii, zice Sfantul Andrei, care nu va face cruce si le va pune Antihrist pecetea pe mana dreapta si n-o vor ridica la frunte; ca fruntea este partea rationala a sufletului, adica mintea ".
Am avut mai demult cateva femei baptiste tocmai de la Abrud-Alba. Doua au facut cruce. De 30 de ani erau baptiste.
Una a zis :
- Parinte nu fac cruce !
- Fa cruce ! ii spun.
- Nu fac, nu pot ridica mana in sus !
- Ti-a pus diavolul pecetea, de aceea n-o mai ridici ! Fa cruce femeie si vei vedea puterea lui Dumnezeu 1
- Nu, ca nu pot ridica mana !
Si eu ii iau mana dreapta si-i fac cruce de trei ori pe fata.
- Valeu ! Valeu ! Acum am putut-o ridica !
Asa a fugit de la dansa diavolul care o stapanea.
- Vai, tare ma simt usoara !
- Da ! Acum s-a dus dracul de pe mana ta !
Apoi am marturisit-o si s-a intors din nou la Biserica. Vedeti puterea Sfineti Cruci ?

- Un patriarh ortodox poate fi schimbat si in ce conditii ?
- Numai Sfantul Sinod poate schimba un patriarh sau un episcop, daca are abateri grave dogmatice si canonice si daca este grav bolnav si cere demisia.
- Ce sa facem cu Sfanta Anafora care este veche si nu se poate manca ?
- Sfanta Anafora veche, daca n-aia vut grija de ea si n-ai mancat-o si a mucegait sau au mancat-o soarecii,

ca se intampla si de acestea, o dai pe apa curgatoare sau o ingropi in pamant la loc curat. Sa n-o dai pe foc, ca este pacat. La fel si cu icoanele vechi si degradate, nu ai voie sa le arzi in foc, Cel mai bine este sa le duci la biserica.
- Este bine sa cante crestinii din instrumente muzicale, sau nu ?
- Cel mai bun organ de a canta lui Dumnezeu este gura si inima omului. Asa este in Biserica Rasaritului. La catolici se canta din orga; dar aceea este distractie si are nota de teatru. Nu ne ducem sa ne distram la biserica, caci orga te risipeste cu mintea in alta parte. Trebuie sa cant din inima mea, ca auzi ce spune : **Racnit-am din suspinarea inimii mele.** Gura noastra sa laude pe Dumnezeu, ca zice Psalmistul : **Bine voi cuvanta pe Domnul in toata vremea pururea lauda Lui in gura mea.** Iata cum trebuie sa lauzi pe Dumnezeu. Nu cu orga si chitara.
- Daca esti certat cu cineva si vorbesti cu el, dar el totusi nu vrea sa raspunda, ce trebuie sa facem in acest caz ?
- Daca a intrat diavolul atat de tare in inima lui si nu te iarta, oricine ar fi - cumatru, cuscru, sora, frate -, trebuie sa-i zici de trei ori : " Iarta-ma, frate, pe mine pacatosul si Dumnezeu sa te ierte !"
- Dar daca dupa aceasta tot te uraste si nu te iarta ?
- Daca iti ceri iertare de trei ori si nu te iarta, pacatul ramane asupra lui. Dar tu sa-ti faci datoria si pana de trei ori sa-ti ceri iertare. Daca nu te iarta, ramane greutatea asupra lui si tu roaga-te pentru el si urmeaza sfatul preotului tau.
- Copiii care sunt avortati au suflet ?
- Au ! Cum sa nu aiba ?
- Dintr-a cata zi au ei suflet ?
- Din clipa zamislirii.
- Din acel moment au suflet ?
- Da. Nu spune proorocul Ieremia : **Doamne, Tu zidesti duhul omului intru zamislire.**
- Pai, inseamna ca sunt numai suflet, parinte.
- Samanta barbatului si a femeii este vie. Si atunci in clipa impreunarii s-a zidit si sufletul si trupul.
- Prea Cuvioase, ce se zideste intai la om ?
- Intai si intai se zideste sufletul si apoi trupul. Trupul ia forma dupa suflet.
- Atunci cum este cu copiii avortati ?
- Pentru un copil avortat 20 de ani n-are voie sa se impartaseasca mama lui. El este viu de cand s-a zamislit in pantecele maiciilui; de cand era cat o samanta de canepa. Daca ii faci ceva de atunci sau bei niste otravuri ca sa pierzi copilul, ucigasa de oameni esti. De ce sa nu va spun ? Cum sa tac ? Ca o sa ma intrebe Mantuitorul !
- Iertare mai este, parinte ?
- Este iertare ! Te duci si te spovedesti, faci canonul si te iarta Dumnezeu. **Nu este nici un pacat neiertat. Numai pacatul nepocait si nemarturisit ramane in veci neiertat.**
- Sufletele copiilor avortati unde sunt ?
- Sufletele copiilor avortati, stau intr-un loc unde nu este nici intuneric, nici lumina. Nici nu se bucura, nici nu se chinuiesc. Si ei striga la Dumnezeu " Doamne, pentru ce suntem noi lipsiti de bucuria fetei tale, caci noi nu am vazut lumina soarelui, nu am vazut frumusetile din aceasta lume si nici nu am facut vreun pacat ?" Si atunci glasul lor se ridica la Dumnezeu, iar Dumnezeu va cere sufletele lor din mana mamelor ucigase. Iar parintii, care au omorat copiii in pantece, daca fac canon, ii elibereaza pe copiii lor din aceasta stare.
- Dar care se feresc sa nu nasca copii, ce canon trebuie sa faca ?
- Care se pazesc sa nu faca copii, sunt opriti de la Sfanta Impartasanie doi ani de zile.
- O femeie bolnava de trei ani de zile si care a pierdut un copil fara voia ei, va intreaba ce sa faca ?
- Sa se duca la marturisire la preotul ei si sa-si faca canonul randuit, ca daca nu-l face in lumea aceasta, o ajunge canonul cel de dincolo.
- Daca nu-i da canon parintele ?
- Ba, sa-i dea canon. Cine a pierdut copii fara voie este oprit de la Sfintele Taine numai doi ani.
- Cum se ia aghiasma mare ?
- Aghiasma mare care se sfinteste la Boboteaza, se ia zilnic de credinciosi opt zile, pana se termina praznicul Aratarii Domnului. Numai femeile necurate nu pot sa o ia, nici barbatii care nu tin curatenie cu sotiile lor. La fel si cei care au avut ispitire prin somn n-au voie sa ia aghiasma 24 de ore.
Mai pot lua aghiasma mare, cei care s-au spovedit la duhovnic si cei care se impartasesc a doua zi.

-Ce putere au rugaciunile pentru cei adormiti ?
- Frate, ce spune Hristos : **Cine va asculta pe voi, pe Mine Ma asculta. Cine se leapada de voi, de Mine se leapada.** Ia gandeste-te ca arhiereii si preotii toti sunt ucenicii lui Hristos si ei mijlocesc in Sfantul Altar prin rugaciuni si particele. Voi stiti ca pomelnicele acestea care vin de la popor, toate merg in Sfantul Altar si le scoatem particele, pe care le punem in Sfantul Potir langa trupul lui Hristos ? Toate aceste particele pe crae le scoatem dimineata cu Sfanta Copie la Sfanta Proscomidie si le punem pe Sfantul Disc, ele sunt numai blagoslovite. Iar dupa Sfanta Epicleza particelele, numite si miride, se pun in Sfantul Potir si asa cei pomeniti la vii si la morti se impartasesc nevazut din cele sfinte si dobandesc iertare de pacate.
Iata ce valoare mare are Sfanta Liturghie !
De aceea suntem datori sa mergem regulat la Sfanta Liturghie, ca sa ne impartasim haric de Sfintele taine, atat prin rugaciune, cat si prin sfintele particele care se scot pentru noi si se pun in Sfantul Potir.
- Cum vedeti Sfintia voastra unirea Bisericilor ?
- Fratilor, unirea Bisericii nu este lucru omenesc, ci dumnezeiesc. Nu-i puterea noastra. Iata cum vad eu : Sa punem post si rugaciune catre Dumnezeu si cand va veni Duhul Sfant sa ne gaseasca ca la Sfintii Apostoli. Ce spune la Faptele Sfintilor Apostoli cand a venit Duhul Sfant ? **Si era inima celor ce au crezut una si toate erau de obste.** Nu mai ziceau ca aceasta casa este a mea, haina asta este a mea ! Asta este lucrarea Duhului Sfant.
Daca va veni Duhul Sfant, cand il cerem cu post si cu rugaciune, cand va veni, la mintile tuturor arhiereilor catolici si ortodocsi va fi aceeasi gandire : " Hai sa ne unim, ca n-au fost la inceput doua Biserici, ci una singura ". Deci asta sa cerem la Dumnezeu, ca El poate face unitate de vederi intoate privintele. Noi, nu. Nu zice : **Ramaneti intru Mine, ca fara de Mine nu puteti face nimic ?**
Asta este. Le-am spus atunci. Da. Unitatea in credinta este un lucru. Mantuitorul a spus : **Trebuie a se predica aceasta Evanghelie a Imparatiei spre marturie la toate popoarele si apoi va veni sfarsitul.** Daca este spre marturie, poate sa fie si maine sfarsitul. Ca Evanghelia a auzit-o si japonezul si chinezul si indianul. Toti au auzit-o. Iar daca este vorba sa creada, sa se faca unitate de credinta, atunci numai Domnul stie.
Dar pe noi ne intereseaza asta : " Cum am sa-mi termin eu viata ?", nu cand va fi sfarsitul lumii. Ca Mantuitorul a spus : **Iar despre ziua ceasul acela, nimeni nu stie; nici ingerii din cer, nici Fiul ca om, ci numai tatal Meu.** Dar eu, cand imi aduc aminte de sfarsitul lumii ? " Stai, mai ! Dar eu mor maine ! Ce, daca a mai tine lumea asta o mie de ani ? Cu ce ma duc eu de aici ? Ce-am pus eu in traista ?" Ca Mantuitorul a spus : **Privegheati si va rugati, ca nu stiti ziua nici ceasul !**

DESPRE APOSTOLI ŞI IERARHIA BISERICII

In trei ani si jumatate, Domnul i-a invatat toate minunile cele mari pe Apostoli, pe cre le-a facut in fata lor. Pe urma, la inaltarea Lui la cer, le-a poruncit : **Voi stati in Ierusalim pana va veti imbraca cu putere de sus.** N-a fost de ajuns numai ca au vazut Apostolii minunile Lui, nu numai ca le-a deschis mintea sa inteleaga Scripturile, ci le-a zis : **Stati ca va imbrac cu alta putere, adica cu Duhul Sfant; ca mai de folos este sa Ma duc Eu, ca daca nu Ma duc Eu, nu vine la voi Mangaietorul, Duhul Adevarului, Care de la Tatal purcede.** Si a trimis in chip de limbi de foc pe Duhul Sfant : **cand va veni Acela, va marturisi despre mine toate, si va va spune toate.**
Apostolii veau sa uite invataturile Mantuitorului, de nu venea Duhul Sfant peste ei . Dar le-a trimis pe Duhul Sfant. Iar dupa ce i-a imbracat cu putere de sus, le-a spus : **Mergand, invatati toate popoarele. Propovaduiti Evanghelia la toata zidirea, botezandu-i pe ei in numele Tatalui, al Fiului si al Duhului Sfant.** Si pe urma le spune : **" Intru numele Meu draci veti scoate, in limbi noi veti vorbi, de veti bea ceva de moarte nu va va vatama, veti sta cu aspide, cu scorpii si balauri si nu va vor vatama; morti veti invia ... "** L-a dat putere intreita de-a face minuni, de-a boteza si de-a predica. Astfel, pe cei alesi i-a imbracat cu puterile necesare de a duce cuvantul lui Dumnezeu in toata lumea.

Dar nu pe toti i-a imbracat, nici pe toti i-a ales. Ca daca i-ar fi ales pe toti, unde mai era alegerea cea dintai ? A ales numai pe cei doisprezece Apostoli, si a mai trimis inca saptezeci de ucenici, cate doi inaintea fetei Sale, de ajutor celor doisprezece. Vezi ca Apostolul Petru l-a pus pe Filolog, pe Matia, pe Cleopa, l-a pus pe Timotei si pe Hermes.
Cei doisprezece Apostoli pe toti cei saptezeci i-au facut episcopi si i-au trimis in diferite parti sa vesteasca Evanghelia mantuirii. Pana aveau sa se faca alti ucenici, i-a pus pe cei saptezeci de Apostoli sa pastoreasca Biserica lui Hristos. Iata, pe Timotei l-a pus Sfantul Pavel episcop in Efes si pe Tit l-a pus in Creta. Acestia n-au fost din numarul celor 12, ci au fost din cei 70, ca sa arate ca ierarhia Bisericii incepe din cei doisprezece si se continua cu cei saptezeci de Apostoli. Cei doisprezece Apostoli au lasat in locul lor pe episcopii de astazi, iar cei saptezeci au fost urmati de preoti. Asa arata Sfantul Vasile : " Preotii tin locul celor saptezeci de Apostoli, iar episcopii tin locul celor doisprezece Apostoli, pana la sfarsitul lumii, asa cum Hristos a pus ierarhia de la inceput ".

ROLUL FEMEII ÎN FAMILIE, SOCIETATE ŞI ÎN BISERICĂ

Am fost chemat la Manastirea Varatic, unde au venit reprezentanti de la consiliul ecumenic de la Geneva si acolo m-au pus sa vorbesc ceva in legatura cu rolul femeii in familie, in societate si in Biserica.
M-am gandit la predica Sfantului Ioan Gura de Aur " Pentru purtarea de grija de femei si pentru supunerea si cinstea femeii catre barbat ", din " Impartirea de grau ". Al doilea, mi-am adus aminte de datoria diaconitelor din " Tezaurul liturgic " de Badea Ciresanu. Pe urma tot in problema asta, mi-am adus aminte de la " Facere ", este un cuvant al Sfantului Ioan Gura de Aur, de ce a numit Dumnezeu pe femeie ajutatoare barbatului, " ca nu-i bine sa fie omul singur, sa-i facem ajutatoare asemenea lui "; si de colo de colo am improvizat asa cateva idei, dupa care am inceput sa schitez predica.
Eu credeam ca daca sunt atatia teologi, atatia profesori poate dupa slujba vor vorbi ei. Dupa slujba am mers cu totii la casa oficiala a manastirii. Ne-a dus cu corul acolo, cantand, cum este regula lor. Si mitropolitul din Liban printr-un translator a zis :
- Mata esti Ilie Cleopa ?
- Da.
- Ai sa ne vorbesti la conferinta.
- Fie voia Domnului.
Mitropolitul Ardealului, Antonie, se apuca si ma recomanda la toata multimea aceea, iar un episcop m-a recomandat in limba engleza. Eu care nici romaneste nu stiu bine le-am spus : " Prea Cuvioasa maica stareta, prea cucernici parinti, consilieri, preoti si iubiti frati.
Am fost chemat aici sa slujesc si sa tin un cuvant. Dar sa stiti ca azi va vorbeste de aici de la tribuna asta un cioban. Sa nu asteptati mare lucru de la mine. Am pazit oile manastirii pana mai deunazi pe un munte acolo si n-o sa va lovesc in gandire cu nimic din cele ce asteptati de la mine. Pentru ca eu am invatat sa pasc oile, eu sunt calificat sa fac branza, sa pasc oile, toate ale ciobanului.
Eu sunt poreclit calugar. Pentru ca s-a intamplat sa ma numesc calugar, dar calugar nu m-am facut niciodata in viata, ca a te face calugar este mare lucru. Cum sa spun eu ca sunt monah inaintea oamenilor, cand inaintea lui Dumnezeu nu sunt ? Calugarul trebuie sa fie inger in trup, nu asa cu viata grosolana cum o duc eu, in pacate si neputinta ! Eu sunt poreclit calugar si am si acest vot, pe langa celelalte, si fac ascultare. Sia m sa incerc, in virtutea acestui vot sa va spun cate ceva.
Mi-atis pus sa vorbesc despre rolul femeii in familie, in societate si in Biserica.
Ca sa vorbim aceasta predica trebuie sa luam istoria lumii de la capat. Dumnezeu face pe om androgen, adica barbat si femeie. Dar intelepciunea cea fara margini a Lui, Care pe toate le-a facut mai presus decat mintea omeneasca, n-a inzestrat pe femeie cu insusirile barbatului, dar nici pe barbat cu insusirile femeii, numai cand se intalnesc amandoi sa formeze omul. *Si l-a facut Dumnezeu barbat si femeie.* Nu spune asa la Facere ?
Si dumnezeiescul Ioan Gura de Aur zice : " Iata de ce-a zis intelepciunea cea nemarginita : " Nu-i bine sa fie omul singur. Sa-i facem ajutatoare asemenea lui ".
Da, femeia este egala cu barbatul, dar numai dupa fire, nu dupa dregatorie. Cand a adus-o pe femeie la Adam i-a zis : " Cum se cheama asta ?" " Femeie. *Aceasta-i os din oasele mele si carne din carnea mea; ea se va numi femeie, pentru ca este luata din barbatul sau ".*

Aici este egala femeia cu barbatul, ca-i os si carne din barbat, luata din coasta lui, dar nu dupa dregatorie. Ca Dumnezeu a pedepsit-o pe Eva imediat, ca ea a intins mana intai. Si primul canon i-a spus : *" De ce-ai facut asta ? Pentru ca ai intins mana si ai mancat, inmultind voi inmulti durerile tale si intru dureri vei naste fii "*. Si a doua pedeapsa : *Intoarcerea ta catre barbatul tau si el te va stapani ".*
Nu le convenea ce le spuneam ca erau mai multe femei. Dar cand spuneam de bine bateau din palme, iar cand nu, puneau capul jos !
Uite ce, le-am zis. Cat ar fi femeia de invatata, trebuie sa fie supusa barbatului. Ca barbatul este cap al femeii si Hristos cap al barbatului. In ordinea asta este ierarhia in familie.
Iata cum este : Pe femeie a lasat-o Dumnezeu ajutatoare omului. De aceea zice Sfantul Ioan Gura de Aur : " femeia este liman al barbatului ". Barbatul, saracul, vine amarat cu cele mai mari greutati in societate, conduce osti, razboaiele; este mare raspunzator la intreprinderi de stat, in guvern, vine obosit. Dar femeia trebuie sa fie liman. Sa stie sa-l intampine totdeauna cu un cuvant bun, cu blandete, sa-i pregateasca mancarea, sa-i faca haine, sa-l porneasca, sa-l primeasca cand vine de undeva. Intotdeauna ea trebuie sa fie aceea care sa odihneasca pe barbat, pentru ca-i ajutatoarea lui.
Dar cea mai mare misiune pe care o are femeia in familie, nu-i asta : numai sa-i faca mancare barbatului si imbracaminte. Cea mai mare misiune pe care o are femeia in familie, rolul ei este sa fie mama de copii ! Sa fereasca Dumnezeu pe femeia aceea care vrea sa inlature durerea nasterii ! Pentru ca primul canon pentru ca a gresit, asta a fost : *Intru dureri vei naste fii.* Sfantul Ioan Gura de Aur zice : **Daca fugi de durerea nasterii, de durerea vesnica vei da !,** de durerea cea din iad. Dumnezeu a pus cu masura dulceata impreunarii cu durerea nasterii. Si tu, daca fugi de la durere spre placere, vei cadea in durerea vesnica ". Asa citim in cartea " Impartirea de grau ", cuvant pentru mireni, unde arata cum sa fie mireasa si mirele la casatorie.
Nnu fugi de la durere spre placere, adica numai sa traiesti cu sotul, dar sa nu faci copii, ca in durerea cea vesnica te duci. Ca daca fugi de la durere spre placere, vei cadea in mainile si in bratele cele vesnice ale iadului, ca nu vrei durerea care ti-a randuit-o Dumnezeu, ci vrei sa traiesti in placere si sa omori copiii. Sa fereasca Dumnezeu ! Mai bine nu se nastea femeia aceea care isi omoara copiii. Pentru ca este pacat impotriva Duhului Sfant. Apoi unde trebuia sa gaseasca Dumnezeu copilului mai bun salas ca in pantecele maicii lui ? Si de acolo il scoti si il dai la caini si il omori ? " Care balauroaica - spuen Sfantul Efrem Sirul -, care leoaica, care ursoaica si-ar omori vreodata puiul sau ? Si tu fiinta rationala si cuvantatoare faci mai rau decat animalele cele salbatice, cand ai ajuns sa-ti omori copiii.
Du-te sa intalnesti in padure o scroafa cu purcei. Eu eram in padure - am stat noua ani si sapte luni prin muntii astia singur -, si am intalnit o scroafa cu purcei intr-un munta la " Poiana Crainicului ". Eram singur. Cand am dat fata in fata cu ea, sa fereasca Dumnezeu, m-am intors, ca am avut un brad si m-am agatat de dansul. S-o repezit ca fulgerul la mine. Cand ai pus mana pe un purcel te-a facut praf; poti sa mori tot atunci. Si vanatorii se tem de ei. Asa isi apara purceii scroafa salbatica. Numai mamele crestine isi ucid copiii !
Asa sunt legile firii date de Dumnezeu : mama sa-si apere fiii sai. Dar omul rational sa fie mai rau decat toate fiarele si dobitoacele si sa-si omoare copiii ? Vai si amar de acele mame !
Fereasca Dumnezeu ! Toate pacatele sunt grele, dar acesta este mai greu decat toate. De aceea Sfintii Parinti il pedepsesc asa de greu. Si le-am spus la Varatic : Si Apostolul Pavel, gura lui Hristos, vasul alegerii, spune asa, cand vorbeste de femeie : **Si ea se va mantui prin nastere de fii.** Iar dumnezeiescul Gura de Aur, care merge in urma cu talcuirea la Sfantul Apostol Pavel, zice : **Femeia cand a murit nascand, moare pe altarul jertfei.** Este martira ! Tocmai de aceea Biserica pregateste femeia pentru moarte inainte de nastere. Poate sa fie oprita 30 de ani de Impartasanie, daca este gravida nu mai ai voie sa o opresti. O spovedesti si o impartasesti in fata mortii; ca la cele tinere, mai cu seama, durerea nasterii este ca in iad. N-ati auzit ce spune in Psaltire : *Acolo* (in iad) *sunt dureri ca ale aceleia ce naste.*
Sunt o seama care mor in durerile nasterii. De aceea Biserica, prin dumnezeiestii Parinti, luminata de Duhul Sfant, spune : " Femeia care este gravida, este dezlegata si pregatita de moarte ", ca multe se intampla sa moara; de aceea nu o opresti de la impartasire. Iar daca se intampla si moare, ea isi pune viata pentru copil, ea este martira; ca asa ne-a invatat apostolul. Pentru durerile acele Dumnezeu ii iarta toate pacatele si este ca o mucenita, ca o martira.
Vine deunazi una la mine si-mi zice : " Parinte am insuficiente psihice si mi-a spus doctorul ca n-am voie sa nasc; sa-mi dai voie sa fac avort ". " Fugi de-aici criminalo ! Ai venit sa ma conduci tu pe mine, sa inveti pe popa carte ? Sa mori de-o mie de ori, sa te faci martira, numai sa te spovedesti si sa te impartasesti. Cine ti-a spus o nebunie ca aceasta ? De unde vii tu ? Sa-ti dau voie eu sa faci crima ?"

Ei, asa a fost vorba, ca daca moare femeia nascand, moare la datoria ei cea mai sfanta de pa pamant, sa fie mama de copii.
Dupa ce-am vorbit mai mult de rolul femeii in familie, am aratat ca nu numai sa-i creasca, ca si fiarele nasc; trebuie sa-i creasca in frica si certarea Domnului. Si la aceasta osteneala trebuie sa ia parte si barbatul, nu numai femeia, ca amandoi l-au facut pe copil. Ca daca nu-i creste in frica si certarea Domnului, ii vai si amar de cate greutati intampina in viata ! Se fac niste fiare, nu copii.
Pe urma am trecut la rolul femeii in societate.
Uite ce ! In biserica i-a spus Apostolul femeii sa taca. In societate ea poate ocupa servicii ca si barbatul. Si le-am dat un exemplu :
Daca acum s-ar face un intuneric bezna, fara nici o lumanare, fara nici o lampa sau bec. In timpul asta o mana binefacatoare vine si pune o lumanare aici in mijlocul nostru. Toti s-ar bucura ca a aparut o zare de lumina. Dar lumanarea asta care sta aici, pusa in slujba tuturor, vorbeste ? Nu vorbeste ! Tace, dar face doua lucruri in folosul tuturor. Ea se jertfeste si lumineaza.
Folosindu-ne si pe noi si dand lumina la atatia, ea se jertfeste si incepe a se topi, incet, incet si se topeste pana ajunge la sfesnic. Doua lucruri face tacand - zice Sfantul Ioan Gura de Aur -, **Tace luminand si se jertfeste tacand. Acesta este rolul femeii in societate.**
O femeie la locul ei de munca, unde a randuit-o Dumnezeu, daca este curata, daca este credincioasa, daca este corecta, daca este harnica, daca este priceputa la toate, in toate problemele daca este prezenta, ea n-are nevoie sa predice, ca viata ei predica.
Aici se implineste ce-a spus Talasie Libanul : **Taci tu, sa vorbeasca lucrurile tale !,** sau **Mustra si cearta pe cei de-aproape de tine, prin puterea lucrarii, nu prin multa vorbire !**
In felul acesta ea este o lumina in sfesnic in societate si pentru toti care o vad si o aud si o inteleg, pentru ca este corecta in toate problemele. Asa si femeia in societate, este o lumina in sfesnicul societatii, daca la locul ei de munca are toate insusirile de care am spus mai sus.
Si am trecut de la rolul femeii in societate la rolul ei in Biserica, fiindca atunci ei venisera cu scopul acelor ce faceau preoti, ca faceau pe femei preoti si episcopi. Erau si cateva observatoare protestante.
Acum, de rolul femeiii in Biserica, ce sa va spun ? Am auzit ca protestantii au ajuns la apogeul nebuniei. Un cioban va vorbeste; cine s-o supara, sa-mi ia opincile si gluga. De 5000 de ani a intemeiat Dumnezeu preotia, prin Moise si Aaron si fiii lui Levi si niciodata n-o dat porunca nimanui sa hirotoneasca persoane de gen feminin.
Poate ati auzit si de diaconite : *Si va incredintez pe Feba, sora noastra, care este diaconita a Bisericii din Chencrea* (Rom. 16, 1). Dar, zic, v-ati pus intrebarea ce misiune aveau diaconitele ? Poate ati luat de acolo indrazneala si sa faceti diaconi din femei ! Voi credeti ca diaconitele, care au incetat sa mai fie din secolul IV in Biserica Ortodoxa, aveau aceeasi misiune ca un diacon ?
Aceste diaconite aveau sapte misiuni in Biserica. Datoriile diaconitelor, le-am spus acolo, ajutau al botezul femeilor, ajutau bolnavii la spitale, duceau impartasanie la femeile bolnave, slujeau la mesele agape, etc. Dar nicidecum n-aveau hirotonie, cum spune canonul 19 al Soborului VI Ecumenic : " Iar hirotonie la diaconite, n-am cunoscut, fara numai hirotesii ". Ce este hirotesia ? Hirotonia se face in Altar, iar hirotesia afara de Altar. Este o singura rugaciune arhiereasca care se dadea inainte vreme, si acum se da la ierarhia inferioara a Bisericii, la slujitorii inferiori, cum erau : exorcistii, portarii, citetii, cantaretii, anagnostii, ipodiaconii, hartofilacsii etc.
Toti acestia aveau aceasta hirotesie sau binecuvnatare care o aveau si diaconitele; o imputernicire sa slujeasca, sa ajute in Biserica. Unii erau cu inmormantarile, portarii tineau bastoane in maini si atunci cand se spunea : " Cei chemati, iesiti ", ei scoteau pe catehumenii, car einca nu erau botezati, din biserica. Le-am aratat misiunile lor.
Dar hirotonia cu hirotesia nu-i totuna ! Hirotesia este o mica sfintire care se da la slujitorii inferiori, iar slujitorii superiori : diaconul, preotul si arhiereul au hirotonia in Sfantul Altar. Este mare deosebire intre una si alta.
Sa nu credeti ca diaconita zicea ecteniile ca diaconul sau zicea evanghelia la popor sau se saruta cu preotul si se impartasea la Sfanta Masa, cum fac clericii. Nicidecum !
Apostolul Pavel a spus asa : " vaduva care nu se marita sa fie hranita de la biserica. Care se marita nu greseste, dar mai bine sa ramana asa ". Pe femeile aceste vaduve si bolnave, care nu aveau barbat, Biserica le ajuta prin diaconite.
Ele teseau covoare pentru biserica, perdele, faceau lumanari pentru biserica, vestminte pentru preoti, faceau curatenie in Altar. Ele erau in slujba Bisericii, iar Biserica le purta de grija.

(Iosif Flaviu, marele istoric, ne arata ca la Biserica lui Solomon era astfel : In jurul bisericii celei mari, erau case pentru cele ce aveau sa tie fecioria pana la 30 de ani, si de atunci puteau sa se casatoreasca. Mai sus erau fecioarele bisericii, care se fagaduiau sa pazeasca viata curata pana la moarte. Apoi mai erau vaduvele bisericii. Si mai erau un fel de calugari numiti terapeuti.)
Aceste diaconite tineau evidenta fecioarelor si a vaduvelor dintr-o eparhie. Ele spuneau episcopului cate femei ajuta la toate bisericile, si li se dadea un ajutor. Asta era prima misiune a diaconitelor.
A doua misiune a diaconitelor. Ele stiau cate fecioare are Biserica. In timpul marilor persecutii nu erau manastiri cu crucea in varf, sa toace si sa traga clopotele, Biserica era in catacombe. Daca o fata se hotara in casa parinteasca sa pazeasca fecioria pentru Hristos, parintii crestini ii dadeau voie. Ii faceau o chiliuta cu icoane acolo sa se inchine si ea petrecea mai mult in post si rugaciune. Cum a fost si Sfanta Mare Mucenita Varvara.
Cine stia numarul acestora care isi afieroseau lui Hristos viata in sfintenie ? De ele se ingrijeau intai diaconitele si apoi episcopul locului, care le calugarea. Pana in secolul VI n-a avut voie preotul sa faca aclugarite; episcopul sfintea fecioarele. El se ducea la casele lor si le facea calugarite si le punea fagaduinta si tunderea in fata parintilor, ca nu erau manastiri, ca sa faca calugaria in fata altarului. Aceasta era a doua miosiune a diaconitelor.
A treia misiune a diaconitelor era cu catehizarea femeilor si botezul femeilor. Pentru ca diaconii si preotii aveau ungerea Sfantului si marelui mir, le puneau pe diaconite cu imputernicirea lor, sa le miruiasca pe femei, sa le catehizeze, sa le invete simbolul credintei si legea crestina. Iar la imbracarea si dezbracarea lor era foarte cuviincios sa fie femei; si acestea erau diaconitele. Asta era a treia misiune a diaconitelor.
A patra misiune era milostenia. Se strangea milostenie de la biserica pentru cei saraci si nacajiti si pentru cei ce aveau cereri si nevoi. Diaconitele trebuiau sa stie unde sa imparat aceste milostenii si care-i mai nacajit, sa-i dea raport la episcop.
A cincea misiune a diaconitelor era curatenia in Sfantul Altar si alimentarea lui. Ele alimentau altarul cu tamaie, cu smirna, cu untdelemn, cu lumanari de ceara, curatenia in Altar, fara sa se atinga de Sfanta Masa, de Sfantul Jertfelnic, cum sunt si calugaritele acum. Ca mai tarziu le-au luat locul chiar calugaritele si nu s-a mai simtit nevoia de diaconite.
A sasea misiune a diaconitelor. In sarbatori si Duminici, dupa ce ieseau de la biserica se dadea masa comuna cum era atunci. Se duceau diaconitele undeva aproape de biserica si adunau femeile sa le tina cateheze, sa le invete. Ele le spuneau de Sfanta Evanghelie.
A saptea misiune a diaconitelor. Ele faceau mare randuiala in biserica. Barbatii sa stea in partea dreapta si femeile in partea stanga in ordinea aceasta : cei prea batrani in frunte, cei mai carunti la spate, cei tineri pana la sfarsit si printre ei sa ramana o cararre ca sa mearga crestinii sa se inchine sa dea darul la altar.
Iata ce misiune aveau diaconitele, dar nu sa le faci diaconi, sa le imbraci cu stihar si sa le pui sa zica ectenii. Asta este cea mai mare nebunie. Nu a fost aceasta niciodata. Ia ganditi-va dumneavoastra, in istoria Sfintilor Apostoli, in istoria Evanghelie, nu gasim vreodata ca au hirotonit Apostolii vreo femeie.
Daca au fost sfintele mironosite, avem duminica lor dupa Pasti, fiind cinstite intocmai cu Apostolii, cum au fost : Maria Magdalena, Maria lui cleopa, Maria lui Iacob cel Mic, Salomia, Maximilia, Iunia, Iulia, Marta si Maria si celelalte femei sfinte, mironosite intocmai cu Apostolii.
Cat erau de mari ele dar nu au indraznit Apostolii sa le hirotoneasca. Nu se spune ca a hirotonit pe Maria sau pe alta. Au murit martire, au murit marturisind pe Hristos si intocmai cu Apostolii se cheama, ca ele au vestit Invierea intai si au mers dupa Mantuitorul pana la moarte si pana la Inviere, dar nicidecum nu spune in Sfanta Evanghelie ca au hirotonit vreuna.
Biserica le cinsteste ca pe Apostoli, dar nu ca pe diaconi sau ca pe preoti.

Vai de lumea asta stricata de cei fara de minte ! Isi fac o multime de haine frumoase, mai ales femeile, ca sa vada lumea ca au haine. Si se duc in biserica, ca la teatru, sa le vada cineva cum sunt imbracate. Dar de aceea ne ducem la biserica ? Dumnezeu se uita la exterior ? Dumnezeu se uita in inima ta, de esti cu inima la El cand te rogi in biserica. Acolo te duci la plans, la suspine, la zdrobire, la smerenie, la ascultarea cuvantului. Nu te duci acolo sa faci teatru, sa te vada cineva cum esti imbracata si boita si cum esti incaltata. Acestea sunt lucrurile vicleanului diavol. Luxul este o nebunie a veacului si sminteala

pentru tineri si barbati.
- Parinte Cleopa, poate sa cante femeia in biserica ? Unul canta Apostolul, altul citeste, altul vine la strana sa cant ein cor. Este bine sau nu ?
- Apostolul Pavel, gura lui Hristos, spune : *Iar femeia in biserica sa taca !*
- Dar avem si cor mixt.
- Daca este cor mixt de barbati si de femei si preotul ti-a dat voie sa canti, canta, ca lauzi pe Dumnezeu. Iar celelalte care n-au blagoslovenie sa cante, sa stea sa asculte, ca asa este lasat femeii in biserica, sa asculte, nu sa predice.
- La noi corul este format din barbati si femei.
- Asa este bine sa fie corul. Intr-o parte sa cant ebarbatii si intr-alta parte sa cante femeile raspunsurile. Dar daca sunt coruri mixte sa le conduca un preot sau dascal, cineva trebuie sa le conduca, pentru ca nu toti stiu sa execute cantari in biserica. Si daca este cu blagoslovenia preotului, este bine, pentru ca s-a aprobat de Sfantul Sinod in biserica muzica omofonica.
Stiti de cand s-a pus asta in biserica ? De pe timpul Sfintilor Apostoli. Ca in biserica nu canta numai dascalul pe atunci, ci toata lumea zicea : " Doamne, miluieste ". Preotul zice " Cu pace Domnului sa ne rugam " si toata lumea canta : " Doamne, miluieste ", " Preasfanta Nascatoare de Dumnezeu, miluieste-ne pe noi ". Asa era. Si in multe biserici din tara acum se canta muzica omofonica. Am vazut la biserica Sfantul Vasile din Ploiesti, unde era parintele Constantin Galeriu ca toti impreuna dadeau raspunsurile Liturghiei. Dar cei care stiu ca nu pot sa cante bine sunt mai atenti cu urechea sa nu-i impiedice pe ceilalti. Dar toti canta raspunsurile Liturghiei. Iar Heruvicul si Axionul le canta mai ales dascalii si cei care stiu notele.

CINSTIREA MAICII DOMNULUI

Dumnezeu primeste pe om la pocainta pana la ultima lui suflare, daca se intoarce din toata inima si cinsteste pe Maica Domnului. Sa aveti mare evlavie catre ea ca fericita este casa si familia care are in casa icoana Maicii Domnului. In fiecare zi sa cititi acatistul si paraclisul ei. Daca nu ar fi Maica Domnului in ceruri, lumea asta s-ar fi pierdut de doua mii de ani. Ea pururea sta in genunchi si se roaga Preasfintei Treimi. Ea este a patra fata duhovniceasca in ceruri.
Stiti oare cine este Maica Domnului ? Imparateasa Heruvimilor, Imparateasa a toata faptura, camara intruparii lui Dumnezeu, usa luminii, usa vietii, usa cea incuiata prin care n-a trecut nimeni, decat Domnul nostru Iisus Hristos. Ea este scara catre cer, cadelnita dumnezeiasca, biserica a Preasfantului Duh. Maica Domnului este mireasma Tatalui, Maica Cuvantului si biserica dumnezeiescului Duh.
Cata mila o sa aiba Maica lui Dumnezeu de cei ce au cinstit-o pe ea si au laudat-o ! Si cata urgie o sa vina peste cei ce n-au crezut in sfintenia ei ! Ce-o sa faca sectele care hulesc pe Maica Domnului ? La icoana Maicii Domnului cu Pruncul in brate, vezi cerul si pamantul. Domnul reprezinta cerul, este mai preus de ceruri si Maica Domnului reprezinta pamantul. Ea este din neamul nostru. Bratele Maicii Domnului sunt mult mai puternice decat umerii Heruvimilor si ai Serafimilor.
Ea tine pe Cel ce a facut cerul si pamantul si toate cele vazute si nevazute. Ea este mama noastra, care are mila si de saraci si de vaduve. Pururea se roaga Mantuitorului pentru iertarea pacatelor noastre.

PUTEREA SFINTEI CRUCI

Iata ce spune Sfantul Apostol Pavel : **Crucea pentru cei pieritori, nebunie este** - cum sunt sectantii -,**iar noua, celor ce ne mantuim, Crucea este intelepciunea si puterea lui Dumnezeu.** Ai auzit ce-i Sfanta Cruce ? Nu-i maciuca ! Este intelepciunea si puterea lui Dumnezeu ! Le-am spus acolo, de huiau, bateau din palme, aplaudau. Ati auzit ce-i Crucea, voi, sectantilor, care inselati oamenii si-i duceti in iad ?
S-au ridicat cu icoanele. Altul a citit in Deuteronom :
-Sa nu-ti faci chip cioplit, nici asemanarea vreunui lucru din cate sunt in cer, sus, pe pamant, jos, in apa si sub pamant. Sa nu te inchini lor, sa nu slujesti lor.

- Ce-s acestea, icoane ? caci sectantii zic ca icoanele sunt idoli ! Ia sa-ti spun eu ! Cine a facut primele icoane ?
Dumnezeu a facut pe om dupa chipul si asemanarea Sa. La Sfantul Ioan Damaschin spune ca prima icoana o face Dumnezeu, adica pe om, dupa chipul si asemanarea Sa.
-El a facut, dar ne-a poruncit noua sa nu facem.
- Iata, citeste la " Iesire " (23 - 29). Vezi in Biblie ca tot ce este in biserica este facut cu porunca lui Dumnezeu. Si icoanele si catapeteasma si sicriul Legii Domnului si heruvimii slavei si vestmintele preotilor si mitra arhiereilor si cadelnitele si sfesnicul cu sapte lumini, toate.
Nu i-a zis Dumnezeu lui Moise ? " Moise, fa aceasta ! Moise, ia si fa o lada de salcam si o poleieste toata cu aur ! Moise, fa doi drugi de salcam imbracati cu aur, si lada sa aiba verigi, ca sa bati drugii si sa ridici sicriul Legii. Moise, pune in lada aceea Tablele Legii, pe care ti le-am dat Eu pe Muntele Sinai. Pune sarpele de arama, pe care l-a facut cand ii mancau serpii in pustie, pune toiagul lui Aaron, care a infrunzit cand a rezemat de sicriul legii cele 12 toiege, caci al lui Aaron in noaptea aceea a infrunzit si a facut migdale. Si cup acu mana, o cupa de aur ". Mana era ca painea uscata, din care au mancat evreii in pustie 40 de ani.
Astea nu erau lucruri de maini omenesti ?

CUM CITIM ÎN SFÎNTA SCRIPTURĂ

Cine vrea sa se mantuiasca, cu intrebarea sa calatoreasca. La un copil de clasa intai, daca i s-ar preda un lucru de academie, ce stie acela ? El de-abia invata cateva cuvinte : usa, ac, rac si cutare. De-abia invata acum sa faca un carlig, sa scrie litera a, b, c si daca-i spui lucruri mai mari nu intelege nimic. Asa si in Sfanta Scriptura. Daca ma apuc sa spun lucruri adanci din Sfanta Scriptura, ori adormiti cu totii, ori plecati. Va plictiseste, pentru ca va dau hrana prea tare.
Nu auziti ce spune Apostolul Pavel ? **Cat ati fost prnuci in Domnul nostru Iisus Hristos, v-am hranit cu laptele cel cuvantator al Evangheliei, ca nu erati in stare sa mancati hrana vartoasa.** Asa se intampla in Scriptura. Sunt cuvinte tari si hrana tare in Scriptura, pentru cei desavarsiti, nu pentru poporul de la tara. Daca unui copil care suge la pieptul mamei lui, i-as da sa manance carne, il hranesc sau il omor ? Il omori. De ce ? Pentru ca are dinti de lapte, moi. Asa pateste cel ce se baga in Sfanta Scriptura cu dintii intelegerii de lapte. De aceea spune Sfantul Grigorie de Nyssa : " Nu spargeti oasele Scripturii, avand dintii intelegerii voastre de lapte, ca sa nu pieriti ".
Deci, Sfanta Scriptura este asa cum si merge mata pe o campie si gasesti o fantana cu ciutura. Si daca esti insetat, doar n-o sa bei toata fantana, cand ti-e sete. Dar ce faci ? Din fantana scoti apa cu ciutura, din ciutura pui in caldare, din caldare in cana si din cana pui in pahar. Din pahar bei cat iti trebuie si fantana ramane curata si tu ti-ai potolit setea.
Asa sa faci si cu citirea Sfintei Scripturi. De aici s-au facut sectele. S-au bagat in Sfanta Scriptura dupa capul lor. Sfanta Scriptura este foarte adanca si cine o citeste fara talmaci, fara sa stie cum o explica Sfintii Parinti, se prapadeste. Dar nu-i de vina Sfanta Scriptura, ca apa-i cuvantul lui Dumnezeu. Ii de vina omul care se baga in Sfanta Scriptura nepregatit si fara sa inteleaga lucrurile.
Nu va luati dupa sectari, care rastalmacesc Scriptura, ca va prapaditi. Auzi ce spune Sfantul Apostol Petru despre scrierile Sfantului Apostol Pavel : **In toate epistolele sale, in care sunt unele lucruri cu anevoie de inteles, pe care cei nestiutori si neintariti le rastalmacesc, ca si celelalte Scripturi, spre a lor pierzare.**
Va adu un exemplu : **Ridicat-ai la mare caii Tai, tulburand ape multe.**Tu acolo crezi ca este vorba de mare si de cai si de ape. Cand colo, marea-i toata lumea, caii sunt apostolii, care au alergat sa predice in toata lumea cuvantul lui Dumnezeu, apele multe sunt toate popoarele pagane, care au fost tulburate de predicarea Evangheliei si de daramarea capistilor idolesti. Iata cum se citeste in Sfanta Scriptura si cum intelegem noi.
Nu poate un copil mic sa stie cele preainalte. Asa si omul care-i simplu, de la tara. Te duci si-i arati acolo : " Nu te inchina la icoane, ca este chip cioplit ". Dar ce legatura are idolul cu sfintele icoane ? La porunca a doua in Decalog zice : **Sa nu-ti faci tie chip cioplit, nici asemanarea vreunui lucru din cate sunt in**

cer sus, pe pamant, jos, in apa si sub pamant. Sa nu te inchini lor, nici sa le slujesti.
Aici de idoli vorbeste. Porunca a doua. Dar da cateva file mai inainte, la Facere si la Iesire, si-ti spune acolo : **Si a spus Dumnezeu lui Moise, sa faca cortul marturiei cioplit din lemn de salcam; si sa faca sicriul Legii Domnului, imbracat cu aur si doi heruvimi de aur deasupra lui, si sa se faca perdeaua care sta inaintea sfintelor, de in mohorat rasucit, cu heruvimi cusuti si cutare.**
Uite, acolo in Decalog spune Dumnezeu sa nu faci chip cioplit si dincoace spune sa faci chip cioplit : **Vei face doi heruvimi de maslin, de sase coti inaltime si vei face chipuri de heruvimi.** Icoane, nu ?
Iata Dumnezeu acolo se pare ca spune sa nu faci icoane, dincoace spune sa faci icoane. Si un sectar te duce pe tine, care nu stii, si-ti arata numai acolo, dar dincoace nu-ti arata. Si tot Dumnezeu a spus sa faca icoane. Nu-i prost sectarul sa-ti arate si arma care-i impotriva lui.
De aceea va spun sa va tineti de preot si de Biserica ! Sfantul si dumnezeiescul Parinte Efrem Sirul spune asa : " Daca citim noi in Sfanta Scriptura si ajungem la un loc unde nu intelegem, sa nu o luam dupa mintea noastra si zicem ca aici este un loc razvratit sau nedrept. Sa-i spui dracului acestuia, al iscodirii, care duce la erezie si la sectarism : Ia asculta, diavole ! Ce-mi spui tu mie ca aic iin Sfanta Scriptura este ceva nedrept ? Eu am auzit pe Duhul Sfant, Care spune asa : **Credincios este Domnul intru toate cuvintele Sale , si cuvios intru toate lucrurile sale.**
Deci clar ! Ca Dumnezeu este credincios intru cuvintele Sale. Daca iti mai pune la indoiala cutare lucru din Scriptura, zi catre demonul acesta : " Ia asculta, diavole - sa-i spui in gand -, eu am auzit pe Duhul Sfant, zicand asa : **Cuvintele Domnului, cuvinte curate, argint cu foc lamurit, si ispitit si curatit de sapte ori.**Ai auzit cuvintele Domnului ? Sunt cuvinte curate; argint cu foc lamurit si ispitit de sapte ori. Deci clar !
Deci asta am vrut sa va spun , pentru ca aveti sectari. Sa nu va luati dupa ei. Aveti pastori; aveti biserica voastra istorica de sute de ani acolo. Biserica noastra-i de doua mii de ani, iar sectele astea stii cum au aparut ? Ca ciupercile dupa ploaie; ca neghine prin grau. Niste buruieni crescute la umbra Bisericii. Acestia sunt cei de care spune Mantuitorul in Evanghelie : **In vremea de apoi multi prooroci mincinosi se vor arata si pe multi vor insela.** Sectarii schimba adevarul Scripturii si sucesc intelesul Scripturii dupa capul lor, se ratacesc si ei si ratacesc si pe cei care ii asculta.
Deci, acesta mi-a fost scopul cuvantului de astazi, sa nu dati crezarii cuvintele sectarilor, cum zice si Sfantul Ioan Evanghelistul : **Fiilor, nu dati crezare oricarui duh. Cercati, ca nu toate duhurile sunt de la Dumnezeu.** Cine te invata sa nu te inchini la sfintele icoane sau sa nu asculti de preoti sau sa nu mergi la biserica sau sa nu faci Sfanta Cruce sau sa nu te inchini la Sfintele Moaste sau sa nu tii Duminica, sau altceva rau, de te invata, fugi de el ca acela-i pecetluit de Antihrist.
Si-i va pune Antihrist pecetea pe mana dreapta si pe frunte. Stiti voi ce-i aceea ? Sfantul Andrei al Cezareei, la talcuirea Apocalipsei zice : " Ii va intra in minte minciuna si inselaciunea, ca aici in minte este partea rationala a omului ". Si mana dreapta este pecetluita cand vei vedea ca omul nu o mai ridica in sus sa faca Sfanta Cruce. El nevazut este pecetluit deja de Antihrist. Fugi de acela : " Ia fa cruce ! Nu faci ? Esti pecetluit de Antuhrist ! Fug de tine ca ti-a pus pecetea pe mana dreapta si pe fruntea ta ".
Cand vei vedea ca omul nu mai ridica mana la frunte sa faca cruce, el are pecetea deja. Doar pecetea nu-i asa cum credem noi, 666, in cifre. Prostii ! Pecetea ested e trei ori asemanatoare cu diavolul : pofta fara minte, inchipuire pripita si manie fara judecata, pe care le au toate sectele si toti acei care nu se inchina Sfintei Cruci si Maicii Domnului.
Nu intelege oricine Sfanta Scriptura, fara numai acei care au invatat teologie si care au viata curata in Hristos, darul deslusirii duhurilor si Duhul Sfant, in acelasi duh in care s-a scris Scriptura.

VORBIREA LUI DUMNEZEU CU NOI

Ia sa-mi spuneti mie, unde erati acum 100 de ani ? Dar peste 100 de ani, unde o sa fiti ? Ia spuneti-mi, unde ?
Trupul merge in pamant, de unde a fost luat, dar sufletul unde merge ? Ati auzit ce spune Mantuitorul in Evanghelie ?**Voi nu stiti de unde veniti si unde mergeti. Eu stiu de unde vin. Vin de la Tatal si merg la Tatal.** Noi pe pamant suntem intr-o trecere, intr-o vizita foarte, foarte scurta, mama.
Vezi ? A trait Adam 930 de ani, si la moartea lui a venit Arhanghelul Mihail din cer, unul din cele sapte

duhuri; si l-a intrebat, cand se muncea cu moartea : " Adame, Adame, cum ti s-a parut viata ? " " Asa, Doamne, cum as intra pe o usa si as iesi pe cealalta ". Dupa 930 de ani ! Dar la noi ce-i viata ? Nu auziti ce suntem noi ? Si cine poate sa ne spuan noua mai adevarat si mai sfant si mai vrednic de incredere, ca Cel ce ne-a facut ? Auzi ce spune Duhul Sfant, Care a zidit toate cele vazute si nevazute : **Omul ca iarba, zilele lui ca floarea campului, asa vor inflori.**
Vezi o fetita mica, o floricica, un baietel. A crescut mai mare, o floare mai mare. S-a casatorit, incepe a se vesteji incet, incet. Gata, apare un par carunt. Acesta este semn de plecare. Toamna vietii. cand ti-a a parut parul carunt ii gata, toamna vine. Vine moartea si plecam la vesnicie !
Dar cati mor inaintede a imbatrani ? Daca moartea ar veni sa ne ia numai de la 80 de ani inainte, atunci poti zice : " Stai, mai, mai este de treaba !" Dar vezi ca Mantuitorul ne-a inarmat cu o arma pentru toate veacurile, cand a zis asa : **Privegheati si va rugati, ca nu stiti ziua si ceasul intru care Fiul Omului va veni !** Nu stim cand plecam. Ca altul pleaca copil, altul tanar, altul mai batran. La unul se intampla moartea intr-un accident, la altul dintr-un cutremur, sau vine un junghi peste noapte si gata. Numai Cel de Sus stie toate ! De aceea totdeauna trebuie sa fim pregatiti.

Hristos a spus : **Vremile si anii le-a pus Tatal intru a Sa stapanire.** Nimeni nu poate porunci sa fie soare sau vant sau ploaie sau furtuna sau viscol. Tatal ! In mana Lui sunt toate. Si la voia Lui. Vorbeste cu noi.
Ati vazut ce spune Mantuitorul in Sfanta Evanghelie ? Cand predica Mantuitorul in Palestina, s-a prabusit un turn in Siloam. Siloamul este un mic lac in marginea Ierusalimului. S-a prabusit un turn mare si a omorat odata 18 oameni. Si ei i-au spus : " Uite, Doamne, ce s-a intamplat !" Mantuitorul le-a zis : **Ce credeti voi ? Aceia peste care a cazut turnul in Siloam, sunt cei mai pacatosi oameni din lume ? NNu ! Dar zic voua : de nu va veti pocai, toti asa veti pieri.** Pilda pentru noi.
Au venit din Banat vreo trei familii. Au fost 30 de cutremure pana acum in Banat. Se cutremura, se cutremura si sta; numai ce vezi la trei zile alt cutremur. Toate vorbesc cu noi. Toate. Ca Dumnezeu asa vorbeste cu noi. Este prea mare sa vorbeasca altfel.
Arata ca in mana Lui sunt si cutremurele si toate. Nu zice in Psaltire ? **Cel ce acuta spre pamant , si-l face pe el de se cutremura. Cel ce se atinge de munti, si fumega.**
Sa va pazeasca Preasfanta Treime si Maica Domnului pe toti si pe toti sa va duca Bunul Dumnezeu la Rai ! Pe voi, pe neamurile voastre, pe copilasii vostri. Si tare as dori sa ne intalnim la Rai, daca o fi mila Domnului !
Paziti-va, mama ! Privegheati si va rugati, ca nu stim ziua nici ceasul ! Ai vazut ce spune Duhul Sfant despre om : **Omul desertaciunii s-a asemanat, zilele lui ca umbra trec.** Si in alta parte : **Zilele mele ca umbra s-au plecat, si eu ca iarba m-am uscat. Ca s-au stins ca fumul zilele mele.** Si Apostolul Iacob zice : **Ca un abur s-a stins viata mea.**
Dumnezeu ne-a dat viata, dar s-o intrebuintam bine, ca de la viata asta sa mergem la viata cea vesnica si sa ne bucuram in vecii vecilor. Nu, Doamne fereste, sa ne luam dupa desertaciunile lumii acesteia si sa cada cineva in iad ! Amintiti-va de calugarul Andrei, care a stat un ceas in iad si i s-a parut 300 de ani. Dar ce va spun, mama ? Nu vedeti ca nu putem rabda o impunsatura de ac, o scanteie ? Vai de mine si de mine. Dar acolo ! Daca ar fi chinurile pe o mie de ani. Dar nu, ci in veacul veacului. Sa aveti mare frica de Dumnezeu.
Sa ne intrebam totdeauna : " Oare ce vorbesc eu Ii place lui Dumnezeu ? Oare ce vreau eu sa fac acum, Ii place lui Dumnezeu ? Oare ce gandesc eu acum Ii place lui Dumnezeu ?" Constiinta iti spune : " Da " sau " Nu ".
Sa fiti marturisiti curat in fiecare post. In postul mare de doua ori, la inceputul postului si la sfarsit. Si in postul Craciunului tot asa. Sfantul Ioan Gura de Aur auzi ce spune : " De este cu putinta, o crestine, in fiecare ceas sa te spovedesti ". Pentru ca in fiecare minut si in fiecare clipa gresim lui Dumnezeu.

ROLUL CELOR PATRUZECI DE SFINTE LITURGHII

Trebuie sa stiti ca din toate slujbele care se fac la biserica, cea mai folositoare si mai puternica este Sfanta Liturghie. Sfanta Liturghie este jertfa si rascumpararea lumiii intregi. Am sa va zic istoria celor 40 de Sfinte Liturghii.
In fiecare zi pe Sfanta Masa, unde se face Liturghia, Se jertfeste Mantuitorul nostru Iisus Hristos. Cum spune preotul slujitor : " Se jertfeste Mantuitorul lumii, Cel ce ridica pacatele lumii ". O picatura din Sangele lui Iisus Hristos curata toate pacatele lumii. Si de aceea cele dintai slujbe care se pun si pentru vii si pentru morti sunt Sfintele Liturghii. Al doilea vin panacizile pentru morti, psaltirea, acatistele, vamile, ctitoriile.
Dar liturghiile nu se pot pune pentru oricine. Uite cum este ! Oamenii care injura de lucruri sfinte, nu-i poti pune la Sfanta Liturghie. Este pacat. Oamenii care traiesc necununati nu-i poti pune la Sfanta Liturghie ca este mare pacat. Cei ce au trecut la sectari nu-i poti pune la Sfanta Liturghie, ca s-au lepadat de botez si de Biserica. Cei ce au refuzat Sfintele Taine la moarte, nu-i poti pune la Sfanta Liturghie. Cei ce au murit necununati, nu s-au cununat nici la moarte, la fel nu-i poti pune. Si aceia care au fost in casatorie cu rudenii prea de aproape; incepand cu gradul cinci in jos. Aceia se pot pune la slujbe, la Psaltire; iar la Liturghie nici intr-un caz.
Apoi voi vedeti ca noi scoatem particele in fiecare dimineata la Sfanta Proscomidie, pentru toate miile de pomelnice care-s acolo. La noi in altar sunt 15 - 20 de parinti la pomenit dimineata. Ei se duc la preotul ce face Sfanta Proscomidie si zic : " Parinte, blagosloveste sa pomenesc viii si mortii ". Iar preotul scoate doua particele cu sfanta copie, zicand asa : " Primeste, Doamne, jertfa aceasta pentru mila, viata, pacea, sanatatea, iertarea pacatelor a robului lui Dumnezeu - arhimandritul cutare, sau preotul cutare, sau diaconul cutare si toti care de el se vor pomeni, vii si morti ". Atunci preotul slujitor pune o particica la vii si la morti pe Sfantul Disc, pentru fiecare preot si calugar care pomeneste.
O particica pusa in potir este ca o raza de soare; poti sa pomenesti un milion de suflete. Dar acele particele reprezinta fata sufletului pomenit la Sfanta Liturghie. Mare greseala fac preotii care dau particele acasa la oameni. Mare pacat fac ! Nu-i voie. Sa vii sa-mi aratai unde scrie sa dai particica acasa. Daca ii dai particica omului acasa, l-ai lipsit pe el de Liturghia din ziua aceea; nu mai are parte. Particelele se scot la Sfanta Proscomidie, din prescura a patra pentru vii si din prescura a cincea pentru morti si morti grabnic. Ele raman pe Sfantul Disc, ca dimineata sunt numai blagoslovite, nu-s inca sfintite.
Iar la Sfanta Epicleza, la invocarea Sfantului Duh, cand preotul ridica mainile in sus si face trei metanii pana la pamant si cheama pe Sfantul Duh, zicand : " Doamne, Cela ce pe Preasfantul Tau Duh L-ai trimis in ceasul al treilea Apostolilor Tai, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ne innoieste pe noi care ne rugam Tie ". Apoi face o metanie cu fruntea pana la pamant si iar ridica mainile si cheama pe Preasfantul Duh, de trei ori. Si cand termina aceasta chemare a Sfantului Duh, el arata dumnezeiescul Agnet si Sfantul Potir si zice : " Si fa, Doamne, painea aceasta, cinstit si preacurat Trupul Hristosului tau. Amin. Iar ce este in acest Sfant Potir, preascump Sangele Hritosului Tau. Amin ".
Si binecuvantandu-le, zice : " Prefacandu-le pe ele cu Duhul Tau cel Sfant. Amin. Amin. Amin ! " Apoi preotul sta in genunchi si se roaga impreuna cu tot poporul, pentru toata lumea.
Aceasta este inima Sfintei Liturghii, caci acum se coboara Duhul Sfant peste Sfintele Daruri, care se prefac in Trupul si Sangele Mantuitorului nostru Iisus Hristos. Iar particelele ce se scot pentru vii si pentru morti nu se prefac in Trupul si Sangele Domnului, ci se pun la urma in Sfantul Potir si se sfintesc cand se ating de Preacuratele taine. Atunci preotul zice : " Spala, Doamne, pacatele celor ce s-au pomenit aici, cu cinstit Sangele tau, pentru rugaciunile Sfintilor Tai. Amin ".
In clipa aceea, cand aceste miride sau particele, se adapa cu dumnezeiescul Sange, in acea clipa noi toti, vii si adormiti, ne impartasim euharistic, ganditor cu Iisus Hristos. Si macar de-ar fi sufletul cuiva in iad, sau in cer, de-ar fi la marginea lumii sau oriunde, Dumnezeu este de fata si se impartasesc toti cei pomeniti la Sfanta Liturghie si sunt in comuniune cu Iisus Hristos. Iar daca preotul iti da particica, nesfintita, dimineata, sa n-o luati, de o mie de ori este mai bine sa iei anafora, ca anafora este sfintita in cadrul Sfintei Liturghii, dar particelele nesfintite nu se dau acasa, Doamne fereste !
Deci **in clipa in care particelele tale s-au adapat in Sfantul Potir, in clipa aceea tu te-ai impartasit cu Iisus Hristos si cu toata Sfanta Treime.** Acesta este rolul sfintelor particele la Sfanta Liturghie. Iata de ce trebuie sa veniti cat mai regulat la biserica. Dar va rog, cand puneti pomelnic la Sfanta Liturghie, daca

stiti ca unii traiesc necununati, dacac s-au luat neamuri de aproape, daca, Doamne fereste, cineva este sectar, daca huleste pe Dumnezeu sau injura, nu-l puneti la slujbe, ca-i faceti mare rau. Noi vrem sa-l unim cu Iisus Hristos si el Il injura ? Al cui glas asculta Dumnezeu ? Ia ganditi-va !

Cand va treziti din somn, dimineata, sa faceti intai si intai sfanta rugaciune, adica fa trei inchinaciuni si zi de trei ori " Slava Tie, Dumnezeul nostru, slava Tie !" Da cu apa pe fata sa fuga somnul si treci in fata Sfintelor Icoane. Apoi fa de trei ori Sfanta Cruce dreapta, unind cele trei degete, care inchipuiesc Sfanta Treime - Tatal, Fiul si Duhul Sfant -, iar celelalte doua degete inchipuiesc dumnezeirea si omenirea lui Hristos, adica cele doua firi. Si pune intai mana la frunte : " In numele Tatalui "; la pantece : " al Fiului "; la umarul drept : " al Duhului Sfant " si pe umarul stang, zicand : " Amin ".
Aceasta este crucea dogmatica, dupa randuiala canonica a Bisericii si dupa canonul 92 al Sfantului vasile cel Mare. Sa nu faceti crucea stramba sau din fuga, ca rade dracul de se prapadeste; il bagati in spital de atata ras. Cine te-a invatat sa-ti bati joc de Sfanta Cruce ? Cine iti leaga tie mana sa nu duci mana dogmatic ? Crucea lui Hristos a avut 13,5 metri inaltime si 3,80 metri latime.
Drept sa faci crucea. Daca nu, nu esti ortodox ca iti bati joc de Sfanta Cruce si rade dracul de tine cand bati cobza asa.
Fa crucea dreapta si cand treci pe langa o biserica; sa nu-ti fie rusine sa faci Sfanta Cruce dreapta ! Acolol este de fata Truoul si Sangele Domnului, permanent pe Sfanta masa. Acolo Hristos este viu in Sfantul Altar. In toate bisericile ortodoxe, Preacuratele taine stau pe Sfanta Masa. Daca nu te inchini la biserica, nu te inchini la Hristos !
Sa va vad in Rai pe toti ! Doamne fereste, unul sa nu ramana la munci, toti sa va bucurati in gradinile Raiului ! Toti. Daca as avea un sac mare, sa va pun intr-un sac si sa va pot da drumul in gradinile raiului ! Stiti voi cat este de frumos acolo ? Auzi ce zice Sfantul Apostol Pavel : **Ceea ce ochiul nu a vazut si urechea n-a auzit si la inima omului nu s-a suit !**
Aceasta a pregatit Dumnezeu celor ce se tem de El si-L iubesc pe El.

STILUL VECHI ŞI NOU

- Parinte, de ce a fost nevoie sa se schimbe calendarul vechi, numit si calendarul Iulian ?
- Calendarul vechi nu s-a schimbat, ci s-a indreptat, caci avea mare nevoie de indreptare. Acest calendar a fost intocmit de filosoful pagan Iulian Sosigene din Alexandria in anul 44, inainte de venirea Domnului, din porunca imparatului Romei, Iulius Cezar. Acest calendar a fost intocmit si asezat la acea vreme potrivit cu izomeria (echinoctiu), care era la data de 24 martie si 24 septembrie. Dar dupa intocmirea acestui calendar, astronomii cei vechi au observat ca acest calendar ramanea in urma, fata de calendarul ceresc, la 300 de ani cu o zi si cu o noapte.
Deci se vede clar, caci crestinii, inca de pe vremea Sfintilor Apostoli nu se mai tineau de echinoctiul calendarului iulian (cel vechi), care, dupa cum am vazut, ramanea in urma. Asa ca Sfintii Parinti de la Niceea fac prima indreptare a aclendarului iulian - dupa cum si Sfintii Apostoli mai inainte de ei au facut-o - si echinoctiul cel de la 24, 23 si 22 martie, gasindu-l in urma cu trei zile pana la venirea lor, il fixeaza la 21 martie unde era atunci.
- dar eu am auzit pe cei cu stilul vechi spunand despre calendarul nostru indreptat ca este catolic, ca cel gregorian, indreptat de Papa Grigorie al XIII-lea la anul 1582.
- Nu este asa, iubite frate. Sa stii ca ramanerea in urma a calendarului era cunoscuta in Biserica noastra cu sute de ani inainte. Accest lucru se arata in marturia arhim. Nichifor, care, la sfarsitul Ceaslovului tiparit in anul 1816, arata ca din cauza greselilor calendarului si pascaliei vechi suntem cu 13 zile in urma.
- Parinte, dar cum a fost indreptarea calendarului in Biserica noastra, caci stilistii zic ca patriarhul Miron Cristea a uitat de randuiala veche si a stricat calendarul nostru cel sfant ?
- Nu patriarhul Miron Cristea a indreptat calendarul, ci Biserica noastra dreptmaritoare de Rasarit, in frunte cu patriarhul ecumenic de la Constantinopol si cu toti patriarhii Bisericilor Ortodoxe care au fost acolo de fata, sau au trimis delegati si imputerniciti pentru a semna in locul lor.
- Dra cand s-a facut aceasta indreptare ?
- In anul 1923 s-au adunat la Constantinopol intr-un sinod, reprezentanti ai tuturor Bisericilor Ortodoxe.

Acolo, cercetand cu frica lui Dumnezeu si cu amanuntime chestiunea calendarului Iulian si vazand ca prin indreptarea lui nu se aduce nici o stirbire dogmelor, canoanelor Bisericii si randuielilor Sfintilor Parinti si ca prin ramanerea in urma a calendarului de la 21 la 8 martie, se calca randuiala stabilita de Sfantul si Marele Sinod ecumenic de la Niceea, au hotarat cu totii sa indrepte calendarul Iulian si sa aduca echinoctiul de la 8 martie la 21 martie cum este acum.
Hotararea a fost primita de toate Bisericile Ortodoxe, care au luat parte la sinod, prin mitropoliti, episcopi si delegatii lor, urmand ca fiecare Biserica sa faca indreptarea calendarului cand va gasi vremea potrivita. Astfel, in anul 1924, la 10 martie, a indreptat calendarul Patriarhia ecumenica de Constantinopol si Biserica Greciei. Apoi, pe rand, Patriarhia Alexandriei, Patriarhia Antiohiei si in anul 1924, in octombrie, a indreptat calendarul si Biserica noastra Ortodoxa Romana, socotind ziua de 1 octombrie drept 14 octombrie, sarind peste cele 13 zile cu care ramasese in urma calendarul Iulian.
Iar Sfintele Pasti le serbam odata cu crestinii care tin stilul vechi din celelalte tari, pentru unitatea si pacea Bisericilor noastre surori, care inca nu au indreptat calendarul, precum Biserica Rusa, Biserica Ierusalimului, s.a. Caci asa s-a facut intelegerea la Moscova, in anul 1948, la Sinodul Panortodox, unde au fost de fata aproape toate Bisericile Ortodoxe, prin reprezentantii lor.
- Dra stilistii zic ca noi am desfiintat postul Sfintilor Apostoli.
- Postul Sfintilor Apostoli nu este desfiintat, ci tinut sub iconomia Bisericii Ortodoxe.
- Dar cum se procedeaza atunci cand postul Sfintilor Apostoli lipseste ?
- Atunci ramane la hotararea Sfantului Sinod si cate zile randuieste Sfantul Sinod, atatea zile postim.
- Bine, dar cei cu stil vechi zic ca tin cu Ierusalimul si cu Sfantul Munte Athos.
- Daca tin cu Ierusalimul si cu Sfantul Munte Athos, de ce Ierusalimul nu-i primeste nici la slujba si nici la impartasire ? Cand am fost la Ierusalim si am intrat in audienta la Prea Fericitul Patriarh Benedict, prima intrebare pe care ne-a pus-o a fost : " Nu este vreun stilist printre voi ?", caci nici in audienta nu voia sa-l primeasca. Apoi, daca zic ca tin ca la Ierusalim, de ce nu fac ceea ce fac cei din Ierusalim, unde se tine stilul vechi ? Caci atat Patriarhia cat si mitropolitii, episcopii, preotii si diaconii de la Sfantul Mormant slujesc si se impartasesc cu toti crestinii care vin din toate tarile unde se tine stilul nou (calendarul indreptat). Daca zic ca tin cu cei de la Sfantul Munte, de ce nu fac si ei ca cei de la Sfantul Munte; adica sa fie supusi Bisericii si Sfantului Sinod si tarii din care fac parte si sa slujeasca cu preotii si episcopii ce tin stilul nou, asa cum fac staretii, preotii si monahii din Sfantul Munte Athos ?
Daca stilistii zic ca tin cu Ierusalimul, de ce n-au venit sa slujeasca cu Patriarhul Diodor al Ierusalimului, in anul 1982, la hramul Sfantului Ioan cel Nou de la Suceava ? De ce Biserica Ortodoxa din Ierusalim nu-i recunoaste, asa cum nu-i recunoaste nici Patriarhia Ecumenica din Constantinopol ? Caci Patriarhul Diodor al Ierusalimului, a zis la hramul Sfantului Ioan : " Noi nu recunoastem in Romania alta Biserica in afara de Biserica Ortodoxa Romana. Noi, la Ierusalim, tinem calendarul Iulian cel neindreptat, dar acest lucru nu este o pricina de despartire intre noi si celelalte Biserici Ortodoxe surori si nici nu facem din calendar o dogma de credinta ".
Daca stilistii zic ca tin cu Sfantul Munte, de ce, in anul 1993, cand au venit parinti din Grecia cu lemnul Sfintei Cruci a Mantuitorului prin Romania, n-au mers si ei la Slatioara ? De ce, in anul 1995, cand s-au intrunit toti Patriarhii la noi in Romania, n-au pomenit nimic de cei care tin stilul vechi ?
- Parinte, care sunt abaterile canonice ale stilistilor ?
- Stilistii au si grave abateri canonice. Iata care sunt cele mai grave :
1. Nu asculta de hotararea Patriarhiei Ecumenice din Constantinopol, din anul 1923, care a hotarat indreptarea calendarului celui vechi.
2. Nu asculta nici de Patriarhia Ierusalimului.
3. Nu asculta de Sinodul Bisericii Ortodoxe Romane si de hotararea intai-statatorilor tuturor Bisericilor Ortodoxe, care s-au adunat la Moscova in anul 1948.
4. Episcopii si preotii lor, precum si crestinii condusi de ei, se departeaza de la slujirea si impartasirea cu preotii si ierarhii nostri, din ura, mandrie, razvratire si neascultare, cazand prin aceasta sub osanda canoanelor 12, 13, 14 si 15 ale Sinoadelor 1 si 2 din Constantinopol; 31 al Sfintilor Apostoli; 18 al Sinodului al IV-lea Ecumenic; 31 si 34 ale Sinodului al VI-lea Ecumenic; 5 al Sinoadelor din Antiohia si altele.
5. Boteaza si cununa a doua oara, savarsind o mare erezie si greseala dogmatica.
6. Au rupt legatura duhovniceasca cu ierarhia canonica a Bisericii Ortodoxe Romane.
7. Hulesc si defaima patriarhii, episcopii si preotii Bisericii care tin stilul nbu, numindu-i " catolici ", " lipsiti de har ", " eretici ", etc.

8. Au facut manastiri fara aprobarea Sfantului Sinod.
9. Preotii stilisti se duc prin sate straine si fac slujbe pe ascuns, fara sa tina seama de aprobarea episcopului locului si a parohului din acele parohii.
Si acestea sunt cateva din greselile si abaterile canonice ale celor ce tin stilul vechi in tara noastra.
- Stilistii sunt considerati eretici ?
- Nu. Sunt schismatici, adica dezbinati de Biserica Ortodoxa, caci au calcat legile bisericesti administrative, organizandu-si manastiri si biserici deosebite, fara aprobarea Sfantului Sinod. Iar daca indraznesc sa boteze a doua oara, atunci se fac eretici, potrivit cu canonul 47 Apostolic si alte canoane.
Calendarul este un ceas. A fost schimbat de cinci ori pana acum, si cand va fi nevoie iar o sa-l schimbe. Calendarul este un ceas al vremii si tu daca ai calendar cu un ceas in urma sau doua, de-acum al tau este bun, ca a ramas in urma ? Sau pentru calendar sa ne sfadim, sa ne dezbinam, sa ne uram ca nu mai suntem ortodocsi ? Ai auzit vreodata zicand : " Sfinte mucenice calendare, roaga-te lui Dumnezeu pentru noi ?" Ai auzit nebunii de acestea ? Calendarul daca ar fi sfant, ar trebui sa ne inchinam la calendar ! Ori calendarul este dogma ? Toate dogmele sunt sintetizate in Crez.
Ai auzit vreodata : " Cred intr-unul calendar ?" Ai auzit nebunii din acestea ? Calendarul, nu-i dogma, nu-i sfant ! Este un ceas al vremii. De ce te inchini la el si din cauza lui nu te supui Bisericii si te apuci sa faci de capul tau hirotonii si sa botezi din nou ? Tine-te de Biserica ! Toate sectele care s-au rupt de Biserica, s-au rupt din neascultare si mandrie de la trupul lui Hristos.
Vezi la Efeseni ce spune la capitolul 1, 21-22 : **Biserica este trupul lui Hristos.** Vezi si la galateni 18 - 19 : **Cap al Bisericii este Hristos.** Si la Coloseni ai vazut ce-i Biserica ? Cine s-a rupt de Biserica, ori sectar ori stilist, orice ar fi, s-a rupt de Trupul lui Hristos si nu are mantuire in veacul veacului ! Asa sa stiti. Nu ne inchinam la calendar niciodata.
Si acesti stilisti care sunt nesupusi Bisericii pana in ziua de azi, raman o fractiune eretica care nu se va indrepta, ca zice asa : **de la tot pacatul se intoarce omul usor, dar de la eres, foarte greu !** Si aceasta pentru ca se intuneca partea rationala a sufletului. Degeaba ii spun eu ca aici este alb, ca el vede negru. Si atunci foarte greu se intoarce, asa ramane. Si asa raman si sectele si celelalte.

PREDICĂ LA SCHIMBAREA LA FAȚĂ

Parintilor, fratilor si iubiti credinciosi,

Biserica lui Hristos cea dreptmaritoare are un brau, cu care este incinsa de-a lungul anului. Pe acest brau se gasesc douasprezece margaritare preascumpe si preasfinte, adica cele douasprezece praznice imparatesti.

De aceea, la aceste dumnezeiesti praznice, predicile sunt mai grele si mai dogmatice, pentru ca in aceste praznice este aratata toata taina iconomiei in trup a lui Iisus Hristos si toata mantuirea neamului omenesc.

Astazi este dumnezeiasca Schimbare la Fata a Domnului, Dumnezeului si Mantuitorului nostru Iisus Hristos. Acest mare eveniment din viata Mantuitorului nostru, aceasta mare sarbatoare si prealuminat praznic s-a petrecut in anul treizeci si trei al vietii Domnului nostru Iisus Hristos si in ultimul an al propovaduirii Sale.

Mantuitorul era pe atunci in partea Cezareei lui Filip, unde marele Apostol Petru L-a marturisit ca fiind Fiul lui Dumnezeu cel adevarat. El i-a intrebat pe apostoli : *Cine zic oamenii ca sunt Eu, Fiul Omului ?* Iar apostolii ziceau : *Doamne, unii zic ca Tu esti Ilie, altii zie ca esti Ieremia sau altii, ca Tu esti unul din prooroci* (Matei 16, 13-14).

Iar Mantuitorul, vrand sa scoata din mintea lor aceasta mare greseala, ca El ar fi unul din prooroci, care s-ar fi reintrupat, (ca sa scoata din mintea lor si a tuturor popoarelor crestine de mai tarziu), a binevoit

sa-i ia pe cei trei apostoli, pe Petru, pe Ioan si pe Iacov, fratele sau, si sa-i suie pe varful Muntelui Tabor.

Acolo, cei trei apostoli, fiind obositi de calatoria muntelui - ca muntele este mare, lung si inalt -, cand au ajuns cu Mantultorul sus, de mare oboseala, au stat jos si s-au odihnit pana au adormit. Apoi, trezindu-se ei, prin iconomia lui Dumnezeu, Mantuitorul S-a schimbat la fata inaintea lor. Hainele Lui s-au facut ca lumina, fata Lui stralucea mai mult decat soarele, iar ei, vazand aceasta, s-au spaimantat foarte si au vazut ca statea in vazduh si vorbea cu doi mari prooroci, cu Moise si cu Ilie.

Moise era icoana si inchipuirea Mantuitorului, care a condus poporul lui Israel prin pustie pana la primirea legii, mai inainte de venirea lui Hristos; si Ilie, cel mai slavit dintre prooroci, care va veni si la a doua venire sa predice Evanghelia trei ani si jumatate pe pamant, impreuna cu Enoh si Ioan, pe vremea lui Antihrist, ca sa intoarca poporul evreiesc la dreapta credinta.

Stand ei asa si privind la Mantuitorul, auzeau cum vorbea Mantuitorul cu Ilie si cu Moise in limba aramaica, limba lui Adam, pentru intrarea care avea s-o faca El in Ierusalim si pentru preaslavita Lui patima, pentru rastignire, pentru moarte si inviere.

Apostolii auzeau, dar erau imbatati de lumina, de frica si de cutremur, ca un nor deodata a cuprins varful Taborului. Dar norul acesta nu era intunecat, ci luminos ca soarele si se intindea de la cer pana la pamant si un glas din nor, de sus, s-a auzit : *Acesta este Fiul Meu cel iubit, intru Care bine am voit. Pe Acesta sa-L ascultati !* (Matei 17, 5).

Dar, stand ei, deodata au disparut cei doi prooroci . Ilie s-a dus in tara sa si Moise s-a ridicat la cer, iar ei au ramas uimiti, intelegand ca Hristos nu-l Ilie, ci este Dumnezeul lui Ilie; Hristos nu-i Ieremia, ci este Cel Care l-a sfintit pe Ieremia in pantecele maicii lui, si iarasi ca Hristos nu este Moise, ci este Cel care a dat lege lui Moise, pentru ca Dumnezeu anume a voit sa se arate acesti doi prooroci, ca El este Dumnezeul proorocilor si nu unul din prooroci.

O, minunile Tale, Doamne ! Ce era pe Tabor acum ? Taborul luase forma Bisericii. Acolo se vedeau cele doua Testamente : Testamentul Vechi era reprezentat prin Ilie si prin Moise, Iar Testamentul Nou, prin cei trel apostoli : Ioan Evanghelistul, Iacov si Petru.

" Acolo - zice dumnezeiescul parinte Efrem Sirul - au vazut apostolii pe prooroci si proorocii pe apostoli. A vazut iconomul Tatalui, adica Moise, pe epitropul lui Dumnezeu, pe marele Apostol Petru, caruia i s-au dat cheile imparatiei cerurilor. Acolo feciorelnicul Legii Vechi, Ilie, a vazut pe feciorelnicul Legii Noi, pe Ioan Evanghelistul, si s-a facut Muntele Taborului in chipul Bisericii ".

Acolo se aude si glasul Tatalui, dupa ce pleaca cel doi prooroci, Care zice : *Acesta este Fiul Meu cel iubit, intru Care am binevoit; pe Acesta sa-L ascultati !*

Petru Apostolul, care iubea mult pe Mantuitorul, ca si Ioan Evanghelistul, nestiind ce vorbeste - cum spune Evanghelia -, ar fi vrut ca bucuria, lumina si dulceata aceea pe care o vazuse acolo, sa ramana cu el totdeauna. De aceea, cand a vazut pe Tabor pe cei doi prooroci, ii spune Mantuitorului : *Doamne, bine este sa stam noi aici ! Sa facem aici trei colibe ! Tie una, lui Moise una si una lui Ilie !* (Matei 17, 4). Dar uitase ca-i trebuie si lui coliba si lui Ioan Evanghelistul si lui Iacov ! Dragostea lui era sa-i umbreasca pe cei trei pe care-i vazuse.

Iar Mantuitorul, parca-i zicea lui Petru :

" O, Petre, vrei sa-mi faci Mie coliba ? Iata indata vine coliba !"

Si inca stand ei de vorba, un nor luminos i-a acoperit pe dansii. Un nor plin de stralucire si de lumina ii umbrea, le tinea si umbra si lumina. Si-i zicea Mantuitorul lui Petru : " Iata, Petre, coliba ! Mai vrei sa faci coliba ? Eu ti-am adus nori din cer, ca sa te umbreasca si sa te lumineze. Adu-ti aminte, Petre, ca n-am nevoie aici de colibele tale ! Eu sunt care am acoperit poporul lui Israel, pe cei 638.000 robiti, care

au iesit din robie sub nor. Ii duceam ziua si-i acopeream ca sub aripi de vultur si noaptea ii luminam cu stalp de foc.

Iata, Petre, coliba nefacuta de tine ! Iata nor care straluceste mai mult decat soarele, si-ti tine si umbra ! Deci sa stii, Petre, ca Eu n-am nevoie de colibele tale. Eu pot sa umbresc tot pamantul si tot cerul, ca Eu l-am facut ".

Si atunci, din acel nor preascump, aude Petru glasul Tatalui, al Parintelui, ca se dusesera proorocii. Vine Tatal din cer si marturiseste cine este Hristos. Ce le spune ? " Voi ati vazut ca Hristos nu-i nici Ilie, nici Moise, nici Ieremia. Hristos Dumnezeu, Care-i cu voi pe Tabor*, este Fiul Meu cel iubit, intru Care bine am voit; pe Acesta sa-L ascultati !*"

Dumnezeu Tatal stia ca Petru o sa-L marturiseasca pe Hristos pana la Roma si acolo avea sa moara rastignit cu capul in jos; si Ioan Evanghelistul avea sa fie ingropat de viu, si lui Iacov avea sa i se taie capul cu sabia de catre Irod. Stia ca pana la moarte vor marturisi pe Hristos.

" Dar sa stiti pe cine marturisiti ! Acesta Care pe Tabor S-a schimbat la fata si hainele Lui se vad acum ca lumina si fata Lui ca soarele, nu este Moise, nu-i Ilie, nici Ieremia, nu este unul din prooroci, *este Fiul Meu cel iubit, intru Care bine am voit,* Pe Care si la Iordan L-am marturisit, *pe Acesta sa-L ascultati !* "

Si asa au luat incredintare mai mult marele Apostoi Petru, cu Ioan si Iacov, ca Iisus Hristos este Mesia, este Fiul lui Dumnezeu si nu este unul din prooroci, ci este Dumnezeul proorocilor, Care i-a zidit pe ei in pantecele maicilor lor.

Dar, o, minunile Tale, Mantuitorule ! Ce s-a aratat pe Tabor ? Oare fiinta lui Hristos ? Doamne, fereste ! Ar fi o hula sa gandesti aceasta, ca fiinta era aceea ce iradia din Hristos.

Prin secolul al XII-lea, a fost in Bulgaria o erezie ce se chema " bogomili ". De la aceia au ramas cartile care se numesc " Visul Maicii Domnului ", " Epistolia " si " Cele douasprezece vineri ", carti apocrife pe care Biserica le-a tolerat, dar nu le-a aprobat niciodata.

Acesti eretici aveau pretentia ca ei, atunci cand se roaga, vad fiinta lui Dumnezeu. O, ce mare hula si nebunie ! Fiinta lui Dumnezeu, care n-o vad heruvimii si serafimii si toate puterile cele ganditoare din ceruri, ei aveau pretentia ca, atunci cand se roaga, apare o lumina si vad fiinta lui Dumnezeu !

Era cea mai mare hula adusa lui Dumnezeu, ca cineva poate sa vada fiinta Lui ! Ce spune dumnezeiescul Evanghelist Ioan ? *Pe Dumnezeu nimeni niciodata nu L-a vazut !* (Ioan 1, 18). Aici nu face aluzie la Dumnezeu intrupat, ca pe Acela l-am vazut; sau la Dumnezeu, Care se arata lui Avraam, lui Isaia si lui Moise, cu pogoramant si cu inchipuire, ci la fiinta lui Dumnezeu, pe care nimeni n-a vazut-o niciodata.

Fiinta lui Dumnezeu este inaccesibila la toate taberele mintilor rationale din cer si de pe pamant si nimeni nu poate sa vada ce este El dupa fiinta. Iar acei eretici spuneau ca ei in vremea rugaciunii vad fiinta lui Dumnezeu.

Slava fiintei lui Dumnezeu reflecta raze si se lumina ca soarele, pentru ca El era Insusi Dumnezeu si din dumnezeirea Lui slobozea raze ca un soare intens dumnezeiesc. Ceea ce se vedea pe Tabor nu era lumina creata, ci necreata, lumina care izvora din dumnezeirea Lui si era slava fiintei lui Dumnezeu sau lumina slavei lui Dumnezeu.

Aceasta era deosebirea intre schimbarea la fata a lui Hristos si a sfintilor Lui, prooroci, patriarhi si cuviosi de mai tarziu. Tocmai aceasta a fost lupta cea mare si inversunata a Sfantului Grigorie Sinaitul si Sfantului Grigorie Palama, preaindumnezeitul la minte, cu ereticii Varlaam si Achindin, balaurii cei din Calabria Italiei, care-i invinuiau pe sihastrii din Athos ca sunt bogomili, care spun ca vad o lumina in vremea rugaciunii si ca vad fiinta lui Dumnezeu.

Dumnezeiescul Grigorie Palama, ale carei sfinte moaste, cu toata nevrednicia, le-am sarutat acum cativa ani la Mitropolia din Tesalonic, a fost cel mai mare teolog grec din secolul XIV. El a intrecut pe toti cu teologia lui, fiind mai presus de apofatismul Sfantului Dionisie.

Daca Sfantul Dionisie Areopagitul are cea mai inalta teologie, teologia apofatica sau negativa, Sfantul Grigorie Palama a trecut si peste aceasta. El numai cu putin a intrecut pe dumnezeiescul Maxim Marturisitorul, prea indumnezeitul la minte, cel mai mare varf al teologiei grecesti. Sfantul Grigorie apara pe parintii din Sfantul Munte, pe isihasti, ca nu sunt bogomili, ca vad lumina mare in vremea rugaciunii celei ganditoare a inimii.

Ei nu vad fiinta lui Dumnezeu, ci altceva vad. Ce vad ? Slava fiintei lui Dumnezeu ! Cititi in Filocalia VII, care o aveti, si vedeti lupta cea mare, care a tinut sute de ani pe tema isihasmului ! Sa vedeti, lumina era care iradia din Hristos, dar nu era fiinta Lui. Auzi ce spune dumnezeiescul parinte Efrem Sirul : " Din tot trupul Sau izvora raza slavei lui Dumnezeu ".

Deci lumina de pe Tabor nu este fiinta lui Hristos, ci slava fiintei Lui. Sa stiti totdeauna, cei care sunteti teologi ! Ca o sa aveti discutii cu oameni paruti filosofi ai veacului de acum. Niciodata fiinta lui Dumnezeu nu s-a aratat cuiva, ci slava fiintei lui Dumnezeu. De aceea canta Biserica astazi : " ... aratand ucenicilor Tai slava Ta - cat ? nu toata, ci -, pe cat li se putea ".

Deci, slava fiintei lui Dumnezeu s-a aratat pe Tabor apostolilor. Si aceasta se poate arata si sfintilor in vremea rugaciunii celei ganditoare a inimii, celor ce stiu sa se roage cu inima lui Dumnezeu. Dar nu este aceasta fiinta Lui, ci slava fiintei Lui. Sa retineti !

Sa stiti un lucru. Slava fiintei lui Dumnezeu este nedespartita de fiinta Lui. Dupa cum la soare raza nu se desparte de ea, asa si slava lui Dumnezeu nu se desparte de fiinta Lui. Dar nu este insasi fiinta Lui, ci slava fiintei lui Dumnezeu.

Iata ce este, fratiIor, Schimbarea la fata a Mantuitorului. Cum v-am spus la inceput, nu s-a facut luminarea dinafara, ci dinauntru, adica Hristos nu Se lumineaza de altcineva, ca sa straluceasca ca luna, ci invers. La Hristos, lumina care se vedea in Tabor nu era ca la sfintii care se schimbau la fata.

Asa sa intelegeti lumina de pe Tabor, asa sa intelegeti lumina pe care o pot vedea sfintii intr-o mare si inalta rugaciune a inimii. Tot omul este dator sa se schimbe la fata. Dar cum se poate schimba la fata ? Daca ieri a fost desfranat si s-a marturisit, sa nu mai fie ! Daca a fost hot, sa lase hotia ! Daca a fost injurator sau betiv, sa lase betia si injuratul sau fumatul, sa lase rautatile, sa le marturiseasca, sa le planga toata viata, sa faca canonul; si asa se schimba omul, nu la fata cea din afara, ci la cea dinlauntru a sufletului.

Si atunci, asezarea omului care a fost inainte de pacat, cu aceea care este cand intra in fericire si in treptele duhovnicesti ale desavarsirii, nu mai seamana.

Ieri era ca un drac, slujind pacatului, si astazi, daca s-a pocait, si-a indreptat viata si s-a sfintit, se face lumina si are lumina duhovniceasca intr-insul si merge din putere in putere, dintr-o desavarsire in alta, pe cele trei trepte ale urcusului duhovnicesc, care sunt :

- *Nepatimirea rationala a sufletului* sau *faptuirea morala;*

- *Slobozenia duhovniceasca a sufletului rational* care-si retrage mintea sa din simtire si o leaga cu Dumnezeu prin contemplatia naturala si duh, si

- *Odihna duhovniceasca a sufletului rational,* (sambetele sambetelor), care-si retrage mintea sa chiar de la toate contemplatiile naturale in duh, de la cugetarile cele mai inalte din zidiri si o leaga cu totul de Dumnezeu in extazul iubirii. Amin.

PATIMA DOMNULUI

Eu vorbesc si la multi si la putini. Si daca atunci cand vorbesc, o suta se vor intoarce la pocainta, plata insutita voi avea ! Daca saizeci sau treizeci se vor intoarce, cum spune Evanghelia, mare plata voi avea ! Iar daca, din cei putini care sunt in biserica, numai unul se va intoarce la Dumnezeu, si aceasta este mare plata, ca un singur suflet ii mai scump decat toata lumea, decat tot ce exista sub cer.

Deci, tocmai aceasta m-a indemnat la acesti putini, care au venit cu multa ostencala, avand in vedere ploile si glodul, dealurile de urcat si muntele, au razbatut cu toata taria sa ajunga pana aici, mai mare plata au acestia, decat atunci cand vine cineva numai cand e vreme buna.

Cu cat o fapta buna se face mai cu osteneala, cu atat mai mare plata are de la Dumnezeu. Fapta buna care se face cu mai putina osteneala, mai putina plata are, iar care o faci mai cu greutate, cu mai multa osteneala, mai mare plata are de la Preasfantul Dumnezeu.

Cu opt zile mai inainte de a se sui pe Muntele Tabor, cand Petru l-a marturisit pe Mantuitorul, zicand : *Tu esti cu adevarat Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu* (Matei 16, 16), Mantuitorul l-a laudat foarte pe Petru pentru aceasta marturisire, asa de adevarata si dogmatica, si i-a zis : *Fericit esti, Simone, fiul lui Iona, ca nu trup si sange ti-au descoperit tie aceasta, si Eu iti zic tie ca tu esti Chefa,* ca asa il chema, *tu te vei chema Petru,* adica piatra credintei, *si pe aceasta piatra Biserica voi zidi si portile iadului nu o vor birui* (Matei 16, 17-18).

Aici ne arata ca pe dreapta credinta a lui Petru si a tuturor care vor crede ca el, se va intemeia Biserica lui Hristos, iar portile iadului, cum arata Sfantul Atanasie, care sunt gurile sectarilor si a ereticilor care hulesc adevarul Bisericii, nu o vor birui.

Sa nu vorbiti de rau Biserica, ca este intemeiata pe piatra cea din capul unghiului, care este Iisus Hristos.

Dar tot atunci, cu opt zile inainte de Schimbarea la Fata, Petru, fiind laudat asa de tare pentru dreapta lui credinta, primeste si o ocara de la Hristos. Ca Mantuitorul incepe sa predice despre patima Lui, de suferintele Lui, pe care avea sa le sufere in Ierusalim, si zice : *Iata, ne suim in Ierusalim si Fiul Omului se va da in mainile oamenilor pacatosi, si-L vor batjocori pe El, si-L vor bate, si-L vor scuipa, si-L vor rani, si-L vor rastigni, si-L vor omori pe El, iar a treia zi va invia* (Matei 16, 21; 20, 18).

Petru, care Il iubea foarte mult pe Mantuitorul, cauta sa-L opreasca, sa nu mearga la rastignire : *Doamne, sa nu-ti fie Tie una ca asta !* (Matei 16, 22). " Cruta-Te pe Tine, Doamne ! Nu Te sui in Ierusalim ! Stai aici, nu cumva sa mori !"

Atunci Mantuitorul se intoarce la Petru si-i spune cu manie : *Inapoia Mea, satano, ca nu cugeti cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor !* (Matei 16, 23). Iar pe Petru il numeste satana, caci cuvantul satana inseamna potrivnic, ca i se impotrivea lui Hristos sa nu implineasca planul mantuirii neamului omenesc, sa nu mearga la moarte. In felul asta il numeste " satana". Adica, tu Ma opresti sa merg la moarte ? Daca nu ma duc Eu la moarte, nu se mantuieste tot neamul lui Adam care sta in iad de 5508 ani. Daca nu voi merge pe Golgota intai ca sa sufar pana la moarte si moarte de cruce, tot neamul omenesc nu poate sa fie mantuit; ca pentru asta am venit in lume, sa-Mi vars sangele si sa mor pentru neamul omenesc., din dragostea pe care o am catre el.

Tu vrei sa raman pe Tabor ? Dar la Golgota cine are sa mearga ?

Daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, si nu voi duce crucea pe Golgota, proorocia lui Isaia Proorocul, care zice : *Dat-am spatele Mele spre batai si obrazul Meu spre scuipari si n-am intors fata Mea de catre rusinea scuipatorilor* (Isaia 50, 6), unde se va implini ?

Daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, cum se va implini Scriptura, care zice : *Si n-avea El chip nici asemanare, om ce stia sa rabde dureri si plin era de rani, si cu rana Lui, noi toti ne-am vindecat ?* (Isaia 53, 2-5).

Daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, unde se va implini Scriptura, care zice : *Si cu cei fara de lege S-a socotit ?* (Isaia 53, 12), ca L-a rastignit intre doi talhari.

Daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, unde se va implini Scriptura, care zice : *Vedea-vor pe Care L-au impuns,* cand Ma va impunge cu sulita in coasta, dupa proorocia lui Zaharia Proorocul, (Zaharia 12, 10) ?

Daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, proorocia lui David Proorocul, care zice : *Dat-au spre mancarea Mea fiere si in setea Mea m-au adapat cu otet* (Psalmi 68, 25), cum se va implini ?

Daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, Scriptura care zice : *Impartit-au hainele Mele lorusi si pentru camasa Mea au aruncat sorti,* (Psalmi 21, 20), unde se va implini ?

Daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, si nu ma voi duce sa-Mi curga tot sangele pe Cruce, ca sa ramana oasele goale, unde va fi proorocia psalmului care zice : *Numarat-au toate oasele Mele, iar ei stateau si se uitau la Mine ?* (Psalmi 21, 19).

Daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, sa-Mi faci coliba, proorocia care zice : *Strapuns-au mainile Mele si picioarele Mele si M-au rastignit,* (Psalmi 21, 18), unde se va implini ?

Daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, cum se va implini Scriptura, care spune : *El a fost pedepsit pentru mantuirea noastra si prin rana Lui, noi toti ne-am vindecat ?* (Isaia 53, 5).

Si daca Eu voi ramane pe Tabor, Petre, portile cele de arama cine le va deschide, pentru ca zice Scriptura : *" Ridicati, boieri, portile voastre si va ridicati portile cele vesnice, ca sa intre imparatul slavei ",* si celelalte (Psalmi 23, 7, 9).

Si asa, pe Petru il mustra constiinta, caci cauta sa-L opreasca pe Mantuitorul, sa nu mearga la rastignire. Iar Hristos zice : " Eu va arat pe Tabor cine sunt Eu, dar mergem dincolo la Golgota pe celalalt munte si acolo voi suferi sa implinesc Scriptura, sa ma duc intru slava pe care am avut-o la Parintele Meu mai inainte de intemeierea lumii si sa ridic firea lui Adam de-a dreapta maririi intru cele inalte ".

Iar Mantuitorul a binevoit sa ia pe cei trei apostoli, pe Petru, pe Ioan si pe Iacov, fratele sau, si i-a suit pe varful Muntelui Tabor.

Acolo, cei trei apostoli, fiind obositi de calatoria muntelui, au adormit. Prin iconomia lui Dumnezeu, trezindu-se ei, Mantuitorul S-a schimbat la fata inaintea lor si au vazut ca statea in vazduh si vorbea cu doi mari prooroci, cu Moise si cu Ilie.

Deci s-a facut Muntele Taborului, cum spune Sfantul Efrem, in chipul Bisericii. Tatal vorbea din cer; Fiul se schimbase la fata, Duhul Sfant era reprezentat prin chip de nor, Legea Noua era reprezentata prin cei trei apostoli, care stateau jos amesiti de lurnina dumnezeirii, si cei doi prooroci, Moise si Ilie, care reprezentau Legea Veche, stateau in vazduh si vorbeau cu Dansul.

Si asa Taborul a luat chipul Bisericii lui Dumnezeu, in clipa schimbarii la fata a Mantuitorului nostru Iisus Hristos.

Iata cat de mare taina se arata pe Tabor, ca nu mult dupa aceasta Mantuitorul sa mearga in Ierusalim, sa fie prins, sa fie vandut, sa fie batut, biciuit si rastignit si in cele din urma sa invie din morti.

CINSTIREA MAICII DOMNULUI

Dintre toti sfintii, pe care trebuie sa-i cinstiti, sa cinstiti mai tare pe Maica Domnului ! Auziti cum lauda Biserica pe Maica Domnului ? *Scaun de Heruvimi, Fecioara.* Ai auzit axionul Marelui Vasile ? Ati auzit " ca pantecele tau mai desfatat decat cerul a lucrat !" Comoara si vistieria tuturor darurilor Duhului Sfant a fost Maica Domnului !

Prin Maica Domnului, Dumnezeu S-a pogorat pana la noi si firea noastra s-a ridicat pana de-a dreapta maririi intru cele inalte, pana de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatal. Firea cu care este imbracat Hristos astazi, adica firea omeneasca fara de pacat, a luat-o din preacuratele sangiuri ale Maicii Domnului.

Iata, ea este scara lui Iacov pe care, ai vazut, se pogorau si se suiau ingerii lui Dumnezeu, pe care a vazut-o Iacov cand dormea, cand mergea spre Laban Sirianul. Ca Dumnezeu S-a pogorat pe aceasta scara prin intrupare pana la noi, S-a intrupat de la Duhul Sfant si din preacuratele sangiuri ale Fecioarei Maria si a ridicat firea noastra pana de-a dreapta maririi intru cele inalte, de unde era cazuta toata firea lui Adam in fundul iadului, cu toti patriarhii si proorocii.

Sa aveti mare evlavie, fratilor, la Fecioara Maria si fericita este casa si familia aceea care are in casa icoana Maicii Domnului si in fiecare dimineata ii citeste Acatistul si cinstitul ei Paraclis si toti stiu rugaciuni catre Maica Domnului.

Mult pot si sfintii lui Dumnezeu, dar nici unul cat Maica Domnului. Daca nu era Maica Domnului in ceruri, intre Sfanta Treime si noi, lumea asta se pierdea de mult. Ea pururea sta in genunchi si se roaga Preasfintei Treimi.

Ea este a patra fata duhovniceasca din ceruri. Intai este Tatal, Fiul si Duhul Sfant, adica Sfanta Treime, apoi a patra este Maica Domnului.

Auziti cum canta Biserica : *Ceea ce esti mai cinstita decat heruvimii si mai marita fara de asemanare decat serafimii...* Ati auzit ? De ce ? Ea a purtat in pantecele ei pe cel ce a zidit serafimii si heruvimii din nefiinta. Ea n-a purtat un sfant in pantecele ei; ci pe Fiul lui Dumnezeu, pe Cel ce a facut heruvimii si serafimii numai cu gandirea, pe care L-a purtat in pantecele ei. Si ea n-are impartasire de Dumnezeu cu participare, cum au heruvimii sau serafimii sau preafericitele tronuri.

Dumnezeu se odihneste pe tronuri cu darul, nu cu fiinta. Iar in preacuratele sangiuri, adica in pantecele Maicii Domnului si in bratele ei preasfinte, Dumnezeu nu se odihneste cu darul, ci cu fiinta. Toata dumnezeirea S-a unit cu toata omenirea din preacuratele sangiuri ale Maicii Domnului !

Pentru ca Cel ce era in bratele ei nu era numai om, era Dumnezeu desavarsit si Om desavarsit. De aceea Biserica intelege ca " ...pantecele tau s-a facut mai desfatat decat toate cerurile". Dumnezeu nu incape in toate cerurile, ca nu-L cuprinde nici o fiinta dar a incaput in pantecele Preacuratei Fecioare.

Stiti voi cine-i Maica Domnului ?

Ea este Imparateasa Heruvimilor, imparateasa a toata faptura; camara intruparii lui Dumnezeu Cuvantul ! Usa Luminii, ca lumina cea neapropiata ganditoare prin ea a venit in lume. Usa vietii, ca Viata Hristos prin ea a intrat ! Poarta cea incuiata prin care n-a trecut nimeni decat Domnul, cum spune Proorocul Iezechiel (cap. 44, 2).

Scara catre cer, pod catre cer; porumbita care a incetat pierderea sau potopul pacatelor, precum porumbila lui Noe a adeverit incetarea potopului. Cadelnita dumnezeiasca, ca a primit focul dumnezeirii si Biserica a Preasfantului Duh.

Cine este Maica Domnului ?

Este Mireasa Tatalui, Maica Cuvantului, si Biserica Duhului Sfant.

Stiti voi cine-i Maica Domnului ?

Cand auzi un blestemat de sectar ca nu crede in Maica Domnului, fugi, ca acesta este fiu al iadului. Vor vedea in ziua judecatii ceea ce spune la Psalmul 44 : *De fata a statut imparateasa de-a dreapta Ta, imbracata in haina aurita si prea infrumusetata* (vers. 11).

Maica lui Dumnezeu, Imparateasa cerului si a pamantului, cata mila are de cei care au crezut in ea si au laudat-o, si cata urgie are sa vina peste cei care n-au crezut in ea !

Ce vor face sectele care nu cred in Maica Domnului si popoarele care n-o cinstesc ? Cand ea sta de-a dreapta maririi, sta de-a dreapta Sfintei Treimi ! Si cate miliarde de suflete care au credinta si nadejde in Maica Domnului vor trece usor vamile vazduhului si din moarte la viata, pentru ca au cinstit-o pe Maica Domnului. Deci, va rog sa nu lipseasca din casa Acatistul Maicii Domnului, Paraclisul si alte rugaciuni catre Maica Domnului ! Si la icoana ei sa arda candela permanent.

Cand vezi icoana Maicii Domnului cu Pruncul Hristos in brate, tu stii ce vezi acolo ? Cerul si pamantul ! Cerul este Hristos, Cel mai presus de ceruri; Ziditorul cerului si al pamantului; si Maica Domnului reprezinta pamantul, adica toate popoarele de pe fata pamantului, ca ea este din neamul nostru. Este din semintie imparateasca si arhiereasca.

Bratele Maicii Domnului sunt mult mai puternice decat umerii heruvimilor si ale preafericitelor tronuri. Deci pe cine tine Fecioara Maria in brate ? Voi stiti pe cine tine ? Pe Cel ce a facut cerul si pamantul si toate cele vazute si nevazute.

Stiti voi cine este Maica Domnului si cata cinste, cata putere si cata mila are ? Este mama noastra, ca are mila si de saraci si de vaduve si de crestini. Pururea se roaga Mantuitorului Hristos pentru noi toti.

De cand i-a spus arhanghelul puterilor ceresti, Gavriil, care venise in Nazaret la ea cu crin, cine este Cel Care se va naste, zicandu-i : *Bucura-te ceea ce esti plina de har, Marie, Domnul este cu tine* (Luca 1, 28), ea fiind fecioara, nestiind de barbat, l-a intrebat pe arhanghel : *Cum va fi aceasta sa nasc, ca eu nu stiu de barbat ?* Si i-a spus chipul zamislirii, ca prin auz va fi. *Duhul Sfant va veni peste tine si puterea celui Preainalt te va umbri. Pentru aceasta si Sfantul care se va naste din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema* (Luca 34, 35).

Ea s-a umplut de toate darurile Duhului Sfant devenind camara. Daca un om credincios intelege tainele mari dumnezeiesti, cu atat mai mult Maica Domnului. Ea si-a dat seama ca este camara lui Dumnezeu-Cuvantul. Si ganditi-va, cand Il purta in brate pe Hristos si-L alapta, sa suga laptele de la ea : " Pe cine m-am invrednicit eu sa nasc si sa port in brate ?" De aceea ea s-a numit " roaba " (Luca 1, 38).

Iata cat har avea Maica Domnului ! Si fecioria, ca era de neam imparatesc, al lui David, si arhieresc, al lui Aaron, si nu facea nimic, daca nu era smerita. Cand a vazut ce misiune are ea pe pamant, i-a spus ingerului : *Iata roaba Domnului. Fie mie dupa cuvantul tau !* S-a numit " roaba ".

Dar a proorocit, cand s-a dus ea la Ierusalim : *Iata, de acum ma vor ferici toate neamurile !* (Luca 1, 48) Ea isi dadea seama. A devenit maica dupa trup a lui Dumnezeu-Cuvantul. " Toate popoarele si ingerii si heruvimii, toate ma vor slavi de-acum. Asa a voit Dumnezeu sa ma aleaga din toate fecioarele de pe fata pamantului ".

Si atunci, cum Spune istoria, cand Mantuitorul era mic, ea il alapta, il punea intr-o fasa curata, alba si incepea a face sute de metanii la El si-I saruta piciorutele. Ca ea isi dadea seama : " Acesta pe care Il vezi prunc, este Dumnezeu cel mai inainte de veci ", cum canta Biserica : *Fecioara astazi, pe Cel mai presus de fiinta naste si pamantul pestera, Celui neapropiat aduce. Ingerii cu pastorii slavoslovesc si magii cu*

steaua calatoresc, ca pentru noi S-a nascut Prunc tanar, Dumnezeu cel mai inainte de veci. Isi dadea seama pe cine naste si pe cine poarta in brate.

CELE 14 REGULI PENTRU MERGEREA LA BISERICĂ

Fratilor, trebuie sa stiti ca un crestin care merge la biserica are 14 reguli canonice de buna cuviinta, daca vrea sa-l foloseasca sfanta biserica. Daca nu le implineste, se duce la biserica spre osanda.

Am sa va spun regulile de buna cuviinta pentru un crestin care merge la sfanta biserica.

Daca vreti sa fiti fii cu adevarat ai Bisericii lui Hristos celei dreptmaritoare, care ne naste pe noi prin apa si prin Duh la Botez, de aproape 2000 de ani, in Biserica lui Hristos, care este stalp si intarire a adevarului, sa stiti regulile de mergere la biserica, dupa cum urmeaza :

1. Prima conditie canonica pentru a merge la Sfanta Biserica este sa te ierti cu toti. Daca merge mama la biserica, sau tata, sa zica : " Iertati-ma, mai baieti ! Iarta-ma, sotie !"

2. A doua conditie canonica. Cand mergi la Biserica sa duci un mic dar din casa ta. Macar o lumanarica, macar un banut, o prescura, un pahar de vin, ce poti. Ca prin acel mic dar pe care-l duci tu la biserica se binecuvinteaza toata averea ta, caci il dai jertfa lui Dumnezeu.

3. A treia conditie canonica. La biserica este bine sa mergi mai de dimineata, ca sa poti apuca Evanghelia Invierii de dimineata si Slavoslovia. Si totodata daca te duci mai devreme, te poti inchina linistit, nu-i lume multa la biserica, te duci la locul tau fara sa deranjezi slujba.

4. A patra conditie canonica. Totdeauna barbatii in biserica trebuie sa stea in partea dreapta, iar femeile in partea stanga. Si in ordinea aceasta trebuie sa stea in biserica : barbatii batrani in frunte, cei mai putin carunti la spate, cei mai tineri in spatele lor, flacaii si baietii tot asa. La fel si femeile. Iar intre barbati si femei, sa lasati o carare in biserica, ca sa mearga cine vine sa se inchine si sa duca darul la Sfantul Altar.

5. A cincea conditie canonica este sa nu vorbiti in biserica, ca este mare pacat. Daca este mare nevoie sa vorbesti, vorbeste in soapta sau prin semne.

6. A sasea conditie canonica. Daca mergi la biserica, sa nu iesi pana nu se termina slujba. Numai, Doamne fereste, daca esti bolnav, sau daca patesti ceva. Dar altfel sa nu iesi, ca, daca iesi inainte de terminarea Liturghiei, esti asemenea cu Iuda, care a iesit de la Cina de Taina, unde erau la masa Mantuitorul cu Apostolii si s-a dus si L-a vandut pe Hristos. Asa arata Sfantul Ioan Gura de Aur.

7. A saptea conditie canonica pentru cei ce merg la biserica. Cand va inchinati la sfintele icoane, sa nu sarutati sfintii pe fata , ca-i pacat. Nu-i voie. Daca sfantul este pictat in picioare, ii saruti picioarele, daca este pictat pe jumatate, il saruti la partea de jos.

8. A opta conditie canonica. Sa stiti ca dupa ce da preotul binecuvantare de Sfanta Liturghie, nimeni nu mai are voie sa se inchine la icoane in biserica sau sa mai duca daruri la altar, ca este mare pacat.

Cand auzi ca zice preotul : " Binecuvantata este Imparatia Tatalui si a Fiului si a Sfantului Duh, totdeauna, acum si pururea si in vecii vecilor ", este gata ! De atunci fiecare sta la locul lui linistit, nu se mai duce sa se inchine. Chiar de-ai venit cu un dar in biserica, cu lumanare si cu prescura, le dai la urma.

Ca din timpul acela preotul intra in Sfanta Liturghie si nu mai are timp sa ia darul. Ca daca te duci si el se opreste de la Liturghie, ii raman o multime de rugaciuni si are pacat. Deci darurile se dau la biserica pana se da binecuvantarea de Liturghie.

De atunci inainte nu mai este voie nici sa te inchini la icoane, pentru ca ii tulburi pe cei care vor sa asculte Sfanta Liturghie.

9. A noua conditie canonica. Crestinii trebuie sa stea in genunchi cand se sfintesc preacuratele daruri, cand se canta : " Pe Tine Te laudam, pe Tine bine Te cuvantam... !" Altii stau in genunchi si la Evanghelie. Nu-i o greseala. La Axionul Maicii Domnului si la Tatal nostru, atunci se sta. Si dupa ce se canta Tatal nostru se face sarutarea pacii. Asa se facea inainte. Acum in unele biserici s-a uitat.

Cei ce au dezlegare si vor sa se impartaseasca cu Preacuratele Taine, trebuie sa-si ceara iertare de la toti, de la cei mai batrani pana la cei mai tineri. Daca sunt barbati, se duc la cei mai batrani oameni din frunte. si de la care au avut vreo suparare, Doamne fereste, sa ceara iertare : " Iarta-ma, frate ! Iarta-ma, cumetre sau vecine !"

La fel si femeile sa se duca la cele mai batrane si sa ia iertare, sa le sarute mana, iar acelea sa le sarute pe frunte. Aceasta randuiala se face inainte de a merge la Sfanta Impartasanie. Si apoi iei o lumanarica aprinsa si la iconostas o dai in mana paraclisierului; nu mergi cu ea inaintea preotului, in fata Sfantului Potir.

Pentru ca in fata Sfantului Potir, cand mergeti, nu aveti voie sa fiti cu lumanarea aprinsa, nici sa mai faceti Sfanta Cruce, ca-i mare primejdie. Multi, facand cruce, s-a intamplat ca au lovit Sfantul Potir, pe preot, si au varsat Sfintele. S-a intamplat in multe biserici.

Eu am patit-o. A venit unul de la Sasca Mare la impartasanie; eram staret la Manastirea Slatina, si m-a lovit peste Sfantul Potir si, daca nu-l tineam, il zvarlea in mijlocul bisericii. Aveam Sfintele in el. Si tot mi-a varsat cele noua cete ingeresti. Trei au cazut din acelea. Am avut de facut canon si randuiala.

Un baietan cand si-a facut cruce, a dat peste Sfantul Potir. Si daca nu-l tineam strans mi-l varsa tot si nu mai puteam sa fiu preot din cauza asta . A incremenit si el. Si doar le-am spus, ca erau sute de oameni cu lumanari aprinse : " Nu mai faceti cruce cand ajungeti in fata Sfantului Potir, si lumanarile lasati-le colo la iconostas !"

Cand mergi in fata Sfantului Potir pui mainile crucis pe piept. Si atunci preotul ia cu lingurita Preasfintele si Preacuratele Taine si ti le da sa ie mananci.

10. A zecea conditie canonica. Dupa ce-ai primit Preacuratele Taine ale lui Iisus Hristos, treci la usa diaconeasca, ca acolo sa-ti dea anafora si un paharut de vin. Apoi treceti la strana sau in pridvor, sa va cititi molitfele sau rugaciunea de multumire dupa Sfanta Impartasanie.

Trebuie sa stiti ca nimeni nu are voie sa se impartaseasca daca nu si-a citit rugaciunile de impartasire (molitfele). Apoi, cele de multumire.

Cel ce s-a impartasit, nu mai are voie sa sarute mana preotului. Pana nu stai la masa nu mai ai voie sa saruti nici sfintele icoane, nimic, ca ai primit pe Hristos atunci. Dupa masa poti sa saruti mana si sfintele icoane.

Dupa impartasanie n-ai voie sa scuipi trei zile si trei nopti. Asa-i dupa randuiala canonica. Dar macar pana a doua zi, macar 24 de ore sa tineti minte. Dar, trei zile arata cartea. Asa este dupa Sfanta Impartasanie.

Cei casatoriti, care vor sa se impartaseasca cu Preacuratele Taine, trebuie sa pazeasca curatia in familie, macar trei zile, iar dupa ce s-au impartasit sa tina macar doua zile. Iar in posturi, trebuie sa traiasca toate zilele in curatie.

11. A unsprezecea conditie canonica. Cel ce a venit la biserica dintr-o familie, se cheama apostolul familiei. El trebuie sa ia sfanta anafora pentru toti cei de acasa.

Cei de acasa n-au voie, Doamne fereste, in Duminici si sarbatori, sa manance ceva, pana nu vine cel de la sfanta biserica, sa le aduca sfanta anafora, sa se impartaseasca cu sfanta anafora in locul Preacuratelor Taine. Ca sfanta anafora pe greceste se cheama *antidoron*, adica contra chip, tine locul Preacuratelor Taine pentru cei ce nu pot sa se impartaseasca.

Duminica si in sarbatori, in timpul Sfintei Liturghii, n-ai voie sa faci mancare, ca este mare pacat. Fa mancarea de sambata seara si pune-o undeva la rece, ca aveti acum frigidere, si o incalzesti cand veniti de la biserica. In caz de mare nevoie, dupa ce iesi de la Sfanta Liturghie, ai voie sa faci mancare. Dar in timpul Sfintei Liturghii, cand preotul leaga cerul cu pamantul si scoate particele pentru milioane de suflete, tu sa nu te apuci atunci sa faci mancare, ca-i mare pacat !

Asa a fost la stramosii nostri. Intrebati batranii. ca asa tineau inainte ! Nu se facea mancare Duminica. Este mare pacat. Nu-i voie sa faci focul si sa faci mancare cand preotul face dumnezeiasca Liturghie pentru atatea milioane de crestini, unde mijloceste iertarea atator suflete, si pentru cei din iad si pentru cei din ceruri si pentru cei de pe pamant.

12. A douasprezecea conditie canonica. Cel ce a fost la sfanta biserica, cand a zis preotul : " Cu pace sa iesim ! Intru numele Domnului" si a facut otpustul, adica sfarsitul Liturghiei, face trei inchinaciuni in mijlocul bisericii si merge acasa.

De la biserica sa nu se opreasca pana la usa lui. Nu cumva sa-l duca diavolul de la biserica la crasma sau la joc, ca atunci e vai de el. A inceput cu Dumnezeu si termina cu diavolul. Ca asa face vrajmasul : " Da, oare sa ma duc pe la cutare cumatru; dar, sa ma duc pana la cutare; dar, sa merg oleaca la crasma ".

Bucuria diavolului ca te-a scos din raiul lui Dumnezeu si te duce in iad, caci crasma este gura iadului. Asa o numesc toti Sfintii Parinti.

Dracul, cand ai intrat in crasma iti bate trei cuie. Primul cui, cand ai pus piciorul pe pragul crasmii; al doilea, cand ai stat pe scaun la masa, in crasma; si al treilea, cand ai luat primul pahar. Pe urma esti al lui; te tine el acolo, nu scapi degraba. Ti-a batut trei cuie.

Deci, de la usa bisericii du-te direct acasa !

13. A treisprezecea conditie canonica. Cand mergi acasa, zi o rugaciune la sfintele icoane si cand toti stau la masa, tu sa le povestesti ce ti-a ramas si tie in cap de la biserica. " Uite, a fost Apostolul cutare, Evanghelia cutare; preotul a tinut predica cutare; uite asa a cantat dascalul, asa frumos a fost !", ca sa auda si cei ce n-au putut merge la biserica, din motive binecuvantate.

14. A paisprezecea conditie canonica. Dupa ce ai stat si tu la masa, sa te odihnesti doua ore. Apoi trebuie sa te duci in Duminici si sarbatori sa faci vizite si sa cercetezi pe cei bolnavi si saraci.

Daca stii un batran bolnav sau o femeie bolnava sau un copil, sau cineva care zace de multi ani, du-te si-l cerceteaza, ca auzi ce spune Hristos in ziua Judecatii : *Bolnav am fost si nu m-ati cercetat* (Matei 25, 36).

Daca nu poti duce un dar cat de mic la cel bolnav, du-te si-i spune un cuvant de mangaiere : " Rabda, frate ! Roaga-te lui Dumnezeu ca te iubeste ! Dumnezeu, pe care-L iubeste, il cearta. Si daca ai sa rabzi in lumea asta, n-ai sa mai rabzi dincolo. Asa a rabdat Iov, asa a rabdat Lazar !"

Deci regula a paisprezecea este sa cercetam pe batrani si pe cei bolnavi in Duminici si sarbatori.

Acestea sunt pe scurt cele paisprezece reguli de buna cuviinta pentru crestinii care merg la sfanta biserica in Duminici si in sarbatori.

SĂ NU JUDECĂM PREOȚII !

In anul 1954, am fost invitat la Bucuresti la un profesor universitar, Alexandru Mironescu, sa vorbesc intr-o sala, unde erau peste 50 de persoane, numai ministri, generali, colonei, profesori, doctori, ingineri , farmacisti, numai oameni din clasa de sus. Era si parintele Daniil Tudor. El a aranjat ca sa predic, impreuna cu parintele Benedict Ghius si parintele Petroniu Tanase.

Dupa ce-am intrat acolo, intalnirea religioasa a inceput, asa cum se cuvenea, cu rugaciune. La un moment dat, se ridica o doamna si spune :

- Prea Cuvioase parinte, eu nu pot pune in aceIasi cantar pe toti preotii !

- Dar cine esti dumneata de cantaresti preotii ? Ai stat pe scaunul lui Hristos ?

- Dar, Prea Cuvioase, parintele cutare-i sfant, parintele cutare, care a fost la inchisoare, a fost un sfant, dar ceilalti preoti care nu poarta uniforma, care se barbierese, care fumeaza, eu nu-i pot pune in acelasi cantar.

- Dar, cine ti-a dat voie sa-i pui in acelasi cantar dumneata si sa cantaresti preotii ? Ca n-ai voie sa cantaresti pe nimeni, ca zice asa Scriptura : *Nu judecati, si nu veti fi judecati* (Matei 7, 1). Eu pe nimeni n-am voie sa judec, pentru ca judecatorul nostru este Hristos.

- Vreau sa va spun, ca eu mi-am pierdut evlavia la unii preoti si eu cred ca n-au toti acelasi har.

- Rau ai gandit ! Dumneata trebuie sa stii e daca ar fi asa cum zici, n-ar mai fi preoti pe fata pamantului, fiindca toti gresesc. Dar nu-i asa. Zic Sfantul Ioan Gura de Aur : " A preotului este numai a deschide gura, si harul lucreaza ".

De vei vedea preot beat, cazut in sant, du-te si-i saruta mana si indata te-ai umplut de harul lui Dumnezeu ! Ca nu se amesteca niciodata pacatele lui cu harul lui Dumnezeu, care l-a luat la hirotonie, ca atunci n-ar mai fi har. Preotul nu lucreaza in virtutea sa personala, ci in virtutea harului care l-a primit. Daca n-a fost vrednic, la judecata ia mai mare munca decat crestinii, ca *cei tari, tare se vor cerca; caruia i s-a dat mult, mult se va cere; si mai mult va fi batuta sluga aceea care a stiut voia, decat cea care n-a stiut* (Luca 12,48).

Dar acest lucru este al lui Hristos, nu-i al tau. Noi ne plecam harului lui Dumnezeu, ca ai auzit ce a spus Mantuitorul la popor. El, ca Dumnezeu, ii mustra pe carturari si pe arhierei, dar poporului nu i-a dat voie sa-i mustre. Ai auzit ce-a spus ? *Pe scaunul lui Moise si al lui Aaron au sezut carturarii si fariseii, arhiereii si preotii; tot ce va invata ei sa faceti, sa faceti, ca ei legea lui Dumnezeu invata, dar dupa faptele lor sa nu faceti, ca ei zic si nu fac* (Matei 23, 2-3).

Evanghelia iti da voie sa faci ce zice preotul, cand te invata de bine, iar daca vezi la el ceva ca nu-i bun, nu face. Mantuitorul spune asta. Pentru ca el are sa dea seama inaintea lui Dumnezeu daca n-a facut, si eu am sa dau seama inaintea lui Dumnezeu, daca am auzit un cuvant bun si nu l-am facut.

Dar nu le-a dat voie sa judece, pentru ca harul lui Dumnezeu nu se duce de la preot, numai daca ai auzit ca l-a caterisit. Si cand este caterisit, inca darul nu se ia. Atunci este ca un soldat care are la dansul sabie, are pusca, are pistol, dar n-are voie sa le foloseasca, ca i se ia numai administrarea harului, nu harul lui Dumnezeu, numai lucrarea harului. El, in ziua judecatii, tot ca preot se va judeca.

Ia sa va dau un exemplu : Pune dumneata intr-un castron de marmura un pumn de galbeni de aur si pune si cenusa. Ia o caldare de apa si toarna peste ei. Ce se intampla cu cenusa ? S-a amestecat aurul cu apa ? A intrat cenusa in aur ? N-a intrat. Aurul este alta fire si cenusa alta.

Dupa cum nu se amesteca aurul cu cenusa, asa nu se amesteca la preot pacatele lui cu harul care este dat de la Dumnezeu, macar de ar fi el cat de pacatos.

LUCRAREA CONŞTIINȚEI

Cel mai adanc glas in inima noastra este constiinta, glasul lui Dumnezeu din om, care ne indeamna numai la bine si ne opreste de la rau, si al doilea este sufletul cuvantului.

Sufletul cuvantului este cuvantul cel dinlauntru, asezat de Dumnezeu in inima, cu care vorbim - ca nu vorbim sonor. Acesta se cheama si " sufletul cuvantului ", cum spune Sfantul Ioan Damaschin. Cuvantul asezat de Dumnezeu in inima omului de la zidirea lui, cu care vorbim tainic, nu cuvantul sonor.

Cuvantul sonor este imbracamintea cuvantului din inima. Cuvantul sonor ne face sa vorbim. Dar acela este asezat in inima tainic. Vezi ca stai si vorbesti ceasuri intregi singur. Citesti o carte numai cu gandul, fara sa misti limba. Acesta-i sufletul cuvantului. Cuvantul cel tainic asezat in inima. El este pus de Dumnezeu acolo. Prin el vorbim cu Dumnezeu tainic; si in rugaciune si oricand. Punem la cale toate problemele. Acesta lucreaza impreuna cu constiinta, este glasul lui Dumnezeu din om.

Daca am gresit, ma mustra. Daca am facut bine, ma bucura totdeauna. Da, este pus de Dumnezeu in om cuvantul cel inauntru asezat. Acesta-i cuvantul tainic care lucreaza cu constiinta, fara sa ma mustre nimeni. Am gresit, nimeni nu ma mustra. Acela insa, nu !

Spune Sfantul Ioan Gura de Aur : " Constiinta este judecator drept. N-o poti potoli nici cu parale, nici cu maguleli, nici cu nimic ". Poate sa-ti dea unul tot globul.

In masura in care am impacat constiinta noastra, ca sa nu ne mustre pentru pacat, in masura aceea ne simtim usori si foarte aproape de Dumnezeu. Caci constiinta iti spune imediat daca mai are ceva pe ea, caci indata te ingreuiezi. Constiinta lucreaza intreit, cum spune Sfantul Dorotei. Ea lucreaza fata de materie, fata de Dumnezeu si fata de noi insine.

Cum, fata de materie ? Bunaoara eu ti-am dat o haina de pomana si ti-am spus s-o cruti, sa nu-ti bati joc de ea. O porti, dar s-o pastrezi. Si daca vezi ca ai rupt-o prea devreme, te mustra cugetul : " Mai, n-am facut cum a zis acela ! "

Tot fata de materie : Tu te apuci sa cheltuiesti prea mult pe mancare, pe bautura si altul n-are ce manca, saracul ! Constiinta iti spune : " Vezi ? Tu vrei sa traiesti bine in lumea asta, dar altul este flamand si n-are ce manca !" Constiinta fata de materie totdeauna te tine aproape.

Fata de Dumnezeu, constiinta totdeauna sau se incarca sau se usureaza, daca nu am pocainta si lacrimi pentru pacate.

Fata de mine, constiinta ma mustra pentru pacat. Macar de-ar fi cu gandul, cu cuvantul, sau cu fapta.

Constiinta este judecator drept. Dumnezeiescul Ioan Gura de Aur spune : " Nu ti-a pus tie Dumnezeu judecator dinafara, sa-l poti momi cu parale, sa-i dai atata, ca sa te faca pe tine drept. Acest judecator este pus inauntru, nu-l putem momi cu nimic !"

Auzi ce spune Sfantul Dionisie Areopagitul : " Stiinta gandului curat este veselia veseliilor, si stiinta gandului patat este chinuirea chinuirilor ". Poate sa-mi zica mie toata lumea ca eu sunt sfant, ca sunt bun, ca sunt cutare, daca constiinta imi spune : " Ia seama ca esti pacatos, esti lenes, esti plin de pacate ", n-o poti impaca.

Daca toata lumea ma lauda, insa constiinta de ma judeca vinovat, gata, eu sunt cel mai chinuit om ! Stiinta mea este chinuirea chinuirilor, ca am de-a face cu stiinta lui Dumnezeu din mine, care nu cruta, care socoate lucrurile drept totdeauna, si ne arata slabiciunile.

Iar daca constiinta este nepatata, toata lumea sa ma ocarasca, toata lumea sa spuna tot ce-i mai rau despre mine, mie nu-mi pasa. Mie imi place cand nu ma judeca in constiinta Dumnezeu. Daca pe mine nu ma judeca constiinta pentru pacat, si daca nu ma judeca Dumnezeu in constiinta, eu am toata veselia ! Aceasta este ce spune Evanghelia : *Fericiti veti fi cand va vor ocari pe voi oamenii si va vor prigoni, si. vor zice tot cuvantul rau impotriva voastra, mintind pentru Mine.* Pentru cine ? Pentru adevar. Si nu ne arata numai sa nu ne scarbim, ci : *Bucurati-va si va veseliti, ca plata voastra multa este in ceruri.*

Asa este, daca nu este patata constiinta, nu te supara. Iar daca ti-i patata si te mustra constiinta, o poti impaca. Du-te la marturisire la un preot, te dezleaga de pacate si te-ai usurat. Apoi te pazesti sa nu mai faci si asa te poti impaca cu constiinta. Impacandu-te cu constiinta, te-ai impacat cu Dumnezeu si totdeauna vei avea odihna si pace in suflet.

NUNTA CREŞTINĂ

Nu toata nunta dintre oameni si nu la toate confesiunile religioase nunta este taina. Asa la protestanti, la catolici, la anglicani si la alte multe confesiuni si popoare, nunta n-are putere de taina. Este numai un simbol la dansii, un act de prietenie si o dovedinta oarecare intre sot si sotie. Dar niciunde n-are nunta putere harica de Taina si nu este atat de cinstita ca in Biserica dreptmaritoare de Rasarit.

Ca nunta sa fie cu adevarat taina mare si sfintita trebuie sa stiti ca nunta are unsprezece reguli canonice. Si numai atunci cand se face dupa aceste reguli nunta este adevarata nunta crestineasca si adevarata Taina mare.

Nunta este radacina firii omenesti, cum o numeste dumnezeiescul Apostol Pavel. El spune asa : *Daca radacina este sfanta, sfinte vor fi si ramurile. Iar daca radacina este salbatica, salbatice si rele vor fi ramurile ei.*

El numeste nunta Taina, ca este una din cele sapte Taine. Dar nu taina, ci *taina aceasta mare este* - zice de nunta -, *iar eu zic voua : in Hristos si in Biserica.* Daca s-a facut cununia in biserica, ea inchipuieste unirea cea duhovniceasca din ceruri a Bisericii cu Hristos.

Nu dupa ce ti-ai batut joc, te unesti prin cununie cu o fecioara. Te-ai dus sa faci armata si dai buzna sa te insori. Daca faci asa, nu-i bine ! Cununia este de 2000 de ani in Biserica lui Hristos. Taina lui Hristos este numai cand se face cununia in biserica.

Cand am fost la Ierusalim, am fost la Cana Galileii, unde s-a prefacut apa in vin; ca prima minune a facut-o Mantuitorul la nunta din Cana. De aceea nunta a ridicat-o la rangul de Taina, cum este Sfanta Impartasanie, Botezul, Spovedania, Sfantul Maslu, Preotia, tot asa de mare Taina este si nunta.

Acolo am fost si am vazut vasele de piatra unde s-a prefacut apa in vin si le-am sarutat. Sunt doua vase de cremene, galbene. Evanghelia spune ca sase vase au fost; doua le-am vazut la Sfanta Ana la muzeu, doua la Cana si doua s-au pierdut de 2000 de ani.

Aceste vase in care Mantuitorul a prefacut apa in vin sunt puse in biserica; ele au icoane frumoase si perdele de aur, sa se inchine lumea, sa sarute icoanele si pe urma aceste vase.

Dar Taina Nuntii pe care o fac crestinii azi, vai si amar de noi ! Cum s-a stricat sfintenia acestei Taine ! Cum ne-am departat de sfintenia Tainei acesteia, cat cerul de pamant !

Ca sa va dati seama de aceasta, ascultati cu atentie care sunt cele unsprezece reguli canonice ale nuntii crestine ortodoxe, dupa canoanele Bisericil lui Hristos.

1. Prima conditie sau randuiala canonica, si aici vorbim din cuvantul Sfantului Ioan Gura de Aur, este sa nu se ia neamuri in casatorie.

Preotul bisericii este parintele intregului sat sau al parohiei. Voi, cand o sa va casatoriti fetele sau baietii, sunteti datori sa va duceti intai la preot. Preotul trebuie sa stie intai si-ntai cate nunti are in sat.

A vorbit un baiat cu o fata, dar trebuie sa se duca la preot. Daca preotul are multe familii in comuna, cum se intampla in multe locuri si nu stie care-i ruda unul cu altul, poate pune pe usa bisericii un anunt : " Va rugam pe toti enoriasii sa ne comunicati, daca acesti doi tineri nu sunt rude !" Daca enoriasii nu spun cand stiu, este pacatul lor.

Spita de rudenii si arborele genealogic al unei familii se imparte in cinci : Rudenie suitoare si coboratoare, colaterala, din cuscrie, din dumnezeiescul Botez si din fii adoptivi.

Rudeniile suitoare sunt : tata, bunicul, strabunicul, ras-strabunicul. Cele *coboratoare* sunt : feciorul, nepotul, stranepotul si ras-stranepotul. Acest fel de rudenii nu se pot lua niciodata in casatorie, pentru imposibilitate de varsta.

Are dreptul ras-strabunicul sa ia in casatorie pe o ras-stranepoata, dar ea trebuie sa fie de 16 ani, iar el de 100 de ani. Deci va dati seama ca nu se poate lua din cauza varstei. Deci acestea nu se pot lua, la infinit.

Rudeniile colaterale, care fac cruce cu cele de sange, cele suitoare si coboratoare, adica : tata, baiatul (sora), varul intai, varul al doilea si varul al treilea. Tata cu mama sunt de gradul intai; fratele cu sora sunt gradul al doilea; verii intai sunt gradul al patrulea; verii ai doilea sunt gradul al saselea. Toti acestia n-au voie sa se ia in casatorie unul cu altul. De abia verii al treilea se pot lua, care sunt gradul al optulea. Deci verii al treilea se pot lua in casatorie.

Cine intra in aceasta rudenie colaterala, iarasi intra in rudenie de sange. Sa tineti minte ! Va spune preotul din sat, dar, fiinca ati venit pe aici, va spun si eu.

Rudeniile din cuscrie, din doua si trei neamuri in laturi. Adica : un barbat a fost casatorit cu o femeie, s-au incuscrit parintii femeii cu parintii lui. Sunt rudenii din doua laturi. Dar daca-i moare femeia si barbatul ia alta femeie, au devenit trei neamuri in cuscrie, ca s-a mai incuscrit si cu parintii celei de-a doua femei. Aici se opreste casatoria pana la gradul cinci, la gradul sase dezleaga Sfintii Parinti.

Rudeniile din dumnezeiescul Botez. Acestea rudenii sunt oprite sa se ia in casatorie pana la gradul sapte inclusiv.

Nasul, daca a botezat un copil, baiatul acela, daca a crescut, nu poate lua pe fiica nasului, dar nici pe fata fiului, nepoata de la fiu. De abia poate lua pe stranepoata nasului. Tot asa si daca acest baiat al nasilor ar avea un baiat, nu poate lua pe fata nasului, ci numai pe nepoata nasuIui.

Apoi mare pacat fac preotii si crestinii aceia care pun nasi multi la nunta, cum am auzit prin Bucovina, ca au pus 40 de nasi la o nunta. Nebunie nemaipomenita ! Toti se fac rudenii. Copiii lor nu se mai pot lua in veac in casatorie.

Cine v-a invatat sa puneti multi nasi la nunta ? Ca sa iasa parale multe ? Te duci in gheena, in iad ! Atat aveti voie, un nas sa puneti; nasul cu sotia lui (daca sunt cununati religios). Atat ! Un singur nas sa se puna la nunta. Va arat eu dogmele si canoanele Bisericii; eu sunt cu mana pe Pidalion si pe pravilele bisericesti.

Deci sa nu se mai faca pacatul acesta ! Si pe preotul care ingaduie aceasta, Biserica il osandeste. Stiti voi cat de mare pacat este amestecarea rudeniilor din dumnezeiescul Botez ? Este mai mare decat cel de sange. Am sa va dau o pilda. Daca s-ar ajunge la nebunia aceasta sa pacatuiasca tatal cu fiica sa, ii opreste 20 de ani de Sfintele Taine. Iar daca a trait cu fina din botez, il opreste 25 de ani, ca este mai mare rudenia din botez decat cea de sange, ca este rudenie duhovniceasca.

Trebuie sa stiti lucrul acesta, ca va bagati in gheena, daca va puneti nasi multi si va faceti rudenii si pe urma copiii sau nepotii vostri se iau in casatorie. Voi raspundeti !

Rudenia din fii adoptivi. Ai luat un baiat, l-ai adoptat, l-ai trecut pe numele tau, el poarta numele tau in societate. Acela este al tau. Cum este baiatul tau, asa-i si acela inaintea lui Dumnezeu, dupa ce l-ai infiat.

Deci copilul acela, daca are o sora sau un frate, nu poate sa ia pe un copil al dumitale sau daca ar avea un nepot. Tocmai stranepotul lui poate sa ia pe stranepoata dumitale, iarasi pana la spita a patra. Trebuie sa stiti acestea, pentru ca mult se incarca bietul suflet.

Nunta celor care s-au luat din rudenii are numai doua leacuri, grele amandoua, dupa Sfantul Vasile cel Mare : " Cine s-a incurcat cu rudenie in casatorie, ori se desparte - chiar daca ar avea copil, ca-i desparte Biserica -, ori sa traiasca ca fratii in curatenie pana la moarte !"

Deci, de orice nuanta si spita de rudenie este cineva, daca paseste peste rudenii si se iau in casatorie, se face incest si amestecare de sange si este blestem si nenorocire pe ambele famiiii care s-au incuscrit, si pe tinerii care s-au luat in casatorie.

2. A doua conditie canonica a nuntii ortodoxe este sa se invoiasca tinerii; sa se placa mirele si mireasa, baiatul si fata. Mare pacat si mare greseala fac parintii care dau fata dupa cine nu-i place, sau obliga pe fecior sa ia cutare fata, pentru ca are avere multa, sau ca-i frumoasa, sau cine stie ce alte conditii.

Acesti parinti care indeamna copiii sa se casatoreasca impotriva vointei lor, sunt niste ucigasi care-i baga in ispita, ca ei numai de rusinea parintilor se iau, la staruinta lor si apoi nu se plac si se despart. Si toate pacatele care urmeaza din aceasta despartire se datoreaza parintilor care i-au indemnat si cad pe umerii lor. Odata ce s-au invoit tinerii, este de la Dumnezeu.

3. Dar este si a treia randuiala a nuntii canonice. Trebuie sa se invoiasca si parintii lor, atat ai baiatului, cat si ai fetei. Nu-i binecuvantarea lui Dumnezeu daca tinerii se plac unul pe altul si parintii nu se impaca. Deci, atunci nunta este Taina, cand Dumnezeu le da in gand si Parintilor si tinerilor sa se invoiasca la nunta.

Atunci este nunta binecuvantata, cand se invoiesc si tinerii si parintii, cand fac tocmeala de bunavoie intre aceasta cuscrie si intre copiii lor.

4. A patra randuiala a nuntii canonice. Tinerii sa se casatoreasca foarte devreme. Dupa canoanele Bisericii, dupa invatatura Sfantului Ioan Gura de Aur, trebuie sa se casatoreasca baiatul cand este de 15 ani si fata cand este de 13 ani.

Dar pentru ce aceasta ? V-ati pus intrebarea ? Iata de ce : Pentru ca sa nu greseasca pana la casatorie, sa se ia spurcati. Ca nunta-i cinstita, cand amandoi sunt fecioreinici, si baiatul si fata. Biserica apara neprihanirea intotdeauna si curatia. Are mare grija, nu cumva sa se ia in casatorie dupa ce-a cazut in pacat baiatul sau fata cu cineva. Ca nu mai este " Doamne ajuta" in casatorie.

Iar daca acum, dupa legile statului, s-a hotarat sa fie fata de 16 ani, este buna si aceasta randuiala. Ca nu-i prea tanara, este numai potrivita. Si baiatul n-ar trebui sa treaca de varsta de 18 ani sau cel mult 20, dar sa se pazeasca cu mare tarie pana la casatorie in feciorie, cum i-au facut mamele lor.

5. A cincea randuiala a nuntii canonice. Inainte de-a face nunta, cu cel putin o saptamana inainte, trebuie sa mearga la duhovnic pentru spovedanie parintii mirelui si ai miresei si cu feciorii lor, mirele si mireasa, sa fie pregatiti pentru impartasanie.

Dar sa faca o spovedanie asa cum trebuie, scrisa, ca spovedania este al doilea botez. S-o faci bine, spunand tot ce-ai facut, de cand erai mic copil si pana a venit vremea sa te insori sau sa te mariti.

6. A sasea randuiala a nuntii canonice. In ziua cand are sa fie nunta, trebuie sa mearga la biserica mirele si cu mireasa, parintii baiatului care se numesc socrii mari, si parintii fetei, adica socrii mici, sa asculte cu mare evlavie si cu mare frica de Dumnezeu toata dumnezeiasca slujba a Bisericii, Utrenia, Sfanta Liturghie, predica si toata randuiala.

7. A saptea randuiala a nuntii canonice. In ziua cand are sa-i cunune, daca preotul, la marturisire, i-a gasit vrednici pe acesti doi tineri sa le dea Sfanta Impartasanie, adica sa-i impartaseasca cu Trupul si Sangele Domnului.

Ei, in ziua nuntii, primesc doua taine, anume Impartasania si Cununia.

8. A opta randuiala canonica a Bisericii lui Hristos pentru nunta cea adevarata, crestina, este ca preotul duhovnic, care i-a marturisit pe acesti tineri si cunoaste viata lor, daca stie ca, Doamne fereste, unul din ei a cazut in pacat pana la cununie, mirele sau mireasa, n-are voie sa-i puna cununia pe cap, pentru ca face pacat de moarte.

Ce credeti dumneavoastra, ca acea cununie se pune de fantezie, de mandrie, ca sa ne vada oamenii ca ne incununeaza Biserica ? Vai de capul tau, daca te-a incununat, fiind nevrednic, ca spre osanda te-ai incununat !

Biserica lui Hristos, care este " stalp si intarirea adevarului", incununeaza numai pe cei feciorelnici, care si-au pazit fecioria pana la nunta, si baiatul si fata, cum i-a facut mama lor. Numai acelora Biserica are voie sa le faca aceasta mare cinste de a le pune cununa pe cap, aceasta cununa a biruintei asupra pacatului trupesc, asupra patimilor si a stricaciunii, ca s-au luptat in viata cu post, cu rugaciune si cu infranare si s-au pazit sa fie biserica a Duhului Sfant, si se incununeaza pentru ca au biruit pacatul !

Inainte vreme, cand un stapanitor sau un imparat castiga o imparatie, avand o oarecare biruinta sau o mare bravura, era obiceiul sa-l incununeze. Asa si la aceasta taina. Biserica incununeaza pe cei biruitori, pe cei viteji, care s-au luptat pana la cununie sa tina fecioria neatinsa de pacatele trupesti, spurcate.

Biserica, care-i trupul lui Hristos, stalp si intarire a adevarului, nu incununeaza curvari si preacurvari, ci numai oameni sfinti, care si-au pazit trupul si sufletul sfant pana la cununie.

Iar daca preotul stie de la spovedanie ca ori mirele ori mireasa a cazut in curvie, sa nu-i puna cununia pe cap ! Sa i-o puna numai mirelui, daca el a fost cinstit, sau numai miresei.

O, ce bine ar mai fi aceasta ! Ar vedea toata biserica cine-i cu musca pe caciula ! Ar cunoaste toti cat de cinstit a fost, cand va vedea pe mireasa cu cununia pe cap si pe mire nu, sau invers. Iar daca amandoi au cazut, preotul n-are voie sa le puna nici unuia cununia pe cap. Cititi pe Sfantul Ioan Gura de Aur (Omilia 9, la 1 Timotei) si pe Sfantul Nicodim Aghioritul (in " Hristoitia", Cuvantul IV, pag. 80-82).

Preotul care pune cununia pe cap la oamenii curvari, care au fost cazuti, sau la a doua nunta, este sub canon. N-are voie ! Face lucruri necanonice si neaprobate de Biserica lui Hristos.

Am auzit ca acum se pune cununia si la a doua nunta la unii. Cine te-a invatat ? Cine iti da voie sa faci aceasta ?

Sunt unii care au pretentia sa le puna cununia pe cap dupa ce s-au saturat, barbatii de femei si femeile de barbati. Nu mai ai de ce sa-i pui cununa ! Poate sa fie spovedit de o suta de ori, daca a cazut, este cazut; nu mai este feciorelnic.

Daca-i spovedit, este oprit sapte ani de impartasanie. Sa faca canon, dar nu sa-i puna cununa pe cap. Numai la prima cununie si daca sunt feciorelnici are voie sa le puna cununia pe cap.

9. A noua randuiala a nuntii canonice. Nunta nu se face cu lautari, Doamne fereste ! Il pui pe dracul sa cante la taina lui Hristos ? Taina este nunta !

Cititi canonul 117 al Soborului din Cartagina si alte canoane, care osandesc pe crestinii care fac nunti cu lautari. Si zice acolo, ca daca cineva a pus lautari la nunta, preotul sa nu stea la nunta aceea, imediat sa plece, pentru ca nu se poate impaca lucrarea lui Veliar (diavolul) cu a lui Hristos !

Daca eu ti-as citi molitfa de spovedanie (cand il spovedesc pe om, el saracul incepe sa-si spuna pacatele), si tocmai atunci ar veni unul cu cobza langa tine, acolo, cand te spovedesti, ce-ai zice : " Uite, mai, dracul nici aici la spovedanie nu ma lasa ! "

Taina este spovedania, Taina este si nunta. Ce pui pe dracul sa cante la taina lui Hristos ? Cine te-a invatat ? Care-s lautarii nuntii ? Stiti voi ? Dascalii bisericii si coristii. **Nu dau voie canoanele Bisericii ca nunta sa se faca cu lautari.**

Preotul, dupa ce i-a cununat pe tineri si a terminat Sfanta Liturghie, daca este invitat la nunta, la masa de cununie, sa vina. Mirele si mireasa, de la biserica pana acasa, merg cu cununiile pe cap.

Unde se pune masa de cununie, mirele sa stea in dreapta preotului cu socrii mari si mireasa in stanga cu socrii mici. La masa de cununie trebuie sa se serveasca numai trei feluri de bucate si trei pahare de vin, mai mult nimic, iar in timpul acesta preotul trebuie sa dea porunca dascalilor si coristilor sa cante randuielile de la nunta si alte slave potrivite de la slujbele bisericesti, care se cuvin la aceasta sfanta si mare Taina a nuntii.

Acolo dascalul zice Tatal nostru, preotul binecuvinteaza masa de cununie, cum ati vazut ca facem noi la manastire, si stau la masa.

Am zis trei pahare de vin, dar nu cumva paharul sa-l faci de jumatate de litru si sa zici ca-s trei ! Iata Sfantul Teodor Studitul arata cat de mare sa fie paharul la nunta si chiar pentru toti cei ce beau vin : " Iar paharul sa nu ia mai mult de patru uncii " (+) . Deci un pahar de vin la nunta sa aiba 32 de grame. Oleaca mai mare ca cel de rachiu.

(+) Uncia romana avea opt grame

Atat ai voie sa iei la nunta, trei pahare de cate 32 de grame, adica abia 96 de grame. Trei pahare care le iei la nunta nu au voie sa aiba mai mult de 100 de grame de vin.

Asta-i betia de la nunta. Ca nunta-i taina, nu-i balamuc si teatru dracesc, unde sa se imbete si si se taie cu cutitele ca nebunii si unde se fac cele mai mari desfrauri si rautati si batai si injuraturi. Aceea nu-i nunta, ci teatru. Si mai rau decat teatru este. Pentru ca este teatru dracesc, ca-si bate satana joc de dansii, ca in loc de taina sfanta, o fac pravalia satanei !

Un fel de bucate si un pahar de vin. Preotul, dupa primul fel de bucate, ia paharul, il blagosloveste (+) , si ureaza intai la mire si mireasa casnicie fericita, copii cuminti, sanatate, ferire de primejdii si de boli, de scarbe, de ura, de rautate, si sa traiasca socrii mari, socrii mici si nunii mari care au cununat si toti comesenii care stau la masa.

(+) binecuvinteaza

Pe urma, din acest pahar, mai intai gusta preotul, apoi gusta mirele si mireasa; ca preotul este impartasit cu Preacuratele Taine si ei sunt impartasiti. Acest pahar este mai mult sange decat bautura.

Dupa aceea se serveste al doilea fel de mancare si da al doilea pahar de vin. La al treilea pahar, preotul tine o predica scurta si canta axionul Maicii Domnului si apoi multumirea.

Dupa ce s-au ridicat de la masa, dascalul zice rugaciunea de multumire, preotul binecuvinteaza ramasitele si faramiturile, ia un pahar de vin, il inchina in cinstea mirelui si a miresei si a socrilor mari si mici si le ureaza casnicie fericita, spor, sanatate, copii cuminti si sanatosi.

Daca sunt mai multe nunti, de aici preotul merge si acolo. Deci a noua conditie, nunta sa se faca fara lautari.

10. A zecea randuiala a nuntii canonice. Daca mirele si mireasa n-au avut impedimente si le-a dat voie sa se impartaseasca cu Sfintele si Preacuratele Taine, carnea lor si sangele lor s-au amestecat cu Carnea si Sangele lui Iisus Hristos, ca preacuratele taine sunt cu adevarat Trupul si Sangele Domnului; si fiindca au primit,in ziua nuntii doua taine, si Cununia si Sfanta Impartasanie, n-au voie sa se impreuneze unul cu altul trei zile si trei nopti dupa nunta, daca vor sa le mearga bine toata viata lor si sa fie adevarati crestini.

Mirele, pentru paza, trebuie sa doarma in camara cu tatal sau, asa spune cartea, si mireasa cu mama ei, si pe urma sunt liberi sa se impreuneze pentru nastere de copii si inmultirea neamului omenesc, cum a randuit Dumnezeu la Facere, cand a zis : *Cresteti si va inmultiti si umpleti pamantul si-l stapaniti.*

11. A unsprezecea randuiala a nuntii. Voi credeti ca nunta-i cioaca-cioaca si troaca-troaca, ca porcii ? Ehei... Taina-i nunta. *Cinstita este nunta si patul neintinat si Hristos pe amandoua le-a binecuvantat,* zice marele Apostol Pavel. Toata viata crestinul, de cand se cununa si pana la moarte, n-are voie sa se impreuneze cu sotia lui decat numai martea si joia, daca nu-i post si daca nu-i sarbatoare atunci.

Si doctorii de azi, dupa stiinta, arata ca cei mai sanatosi copii devin din aceasta ca barbatul sa nu aiba contact cu sotia decat de doua ori pe saptamana. Chiar si stiinta vine in ajutor Bisericii si adevereste acest lucru, cei ce se impreuna prea des slabesc puterea si vigoarea copiilor si devin, pentru placerile lor, anormali.

Lunea se tine curatenia pentru sfintii ingeri pazitori si pentru sanatate. Miercurea si vinerea pentru preasfintele si infricosatele patimi ale Domnului, Dumnezeului si Mantuitorului nostru Iisus Hristos, fiindea miercuri L-a vandut si vineri L-a rastignit si a curs preascumpul Sau sange si a udat Crucea pe Muntele Golgotei pentru pacatele noastre, Cel ce a facut cerul si pamantul.

Sambata se tine curatenia pentru cinstea Maicii Domnului si pomenirea raposatilor nostri. Iar Duminica pentru preasfanta si slavita inviere a Domnului si Mantuitorului nostru Iisus Hristos, prin care s-a mantuit tot neamul omenesc.

Iar martea si joia sunt lasate pentru impreunarea sotului cu sotia, de cand incepe ziua, de la miezul noptii. Deci de luni seara de la miezul noptii este dezlegare pana marti noaptea la miezul noptii. Tot asa si joi.

Deci pentru inmultirea neamului omenese, pentru intarirea societatii umane, pentru natalitatea cinstita a poporului nostru sa se tina cont si de hotararea Bisericii si de a doctorilor care spun ca numai de doua ori pe saptamana barbatul sa aiba contact cu femeia, si numai pentru nastere de copii.

Aceasta-i randuiala a unsprezecea canonica a nuntii.

- Acum va intreb pe voi, se mai fac astazi nunti de acestea ?

- Nu, parinte !

- Stiu si eu ca nu ! De aceea va scoateti ochii, de aceea va imbolnaviti, de aceea divortati, de aceea face unul la dreapta si altul la stanga; de aceea unul se duce la alte femei, si femeia la alti barbati si batai si stres si betii si urgii si moarte !

V-am spus la inceput a nunta este radacina firii omenesti si daca radacina a pornit prost si-i salbatica si stricata - ca s-au luat doi care sunt satui, femeia de barbat si barbatul de femeie -, de la inceput rele sunt si ramurile. Sa nu asteptati fericire in casatorie sau liniste sau impacare sau avere sau cinste, ci blestem, sfada, saracie, boala si toate rautatile care vin din necinstirea Tainei Nuntii.

Nunta aceea este numai de forma ! Radacina este blestemata si stricata, ca-i radacina de preacurvari, nu radacina de oameni sfinti si feciorelnici. De aceea se strica toata societatea si toate familiile, din cauza ca nu se tine randuiala lui Hristos la nunti. Iar nunta, in loc sa fie taina mare, cum zice marele Apostol Pavel, este o amaraciune si o salbaticie a firii omenesti.

Care din crestini au frica lui Dumnezeu si vor auzi aceste cuvinte si vor pazi cu sfintenie aceste randuieli canonice lasate de Biserica lui Hristos, aceia vor avea cei mai fericiti copii pe lume, cei mai sanatosi, cei mai cuminti, cei mai talentati si, totodata, aceasta familie va avea cinste si de la oameni si de la Dumnezeu si va fi pilda de urmat in familie, in societate, in tara si oriunde.

Copiii acestia sunt inzestrati de Dumnezeu cu toate darurile, pentru ca au venit pe lume pe calea pe care a lasat-o Dumnezeu.

Am cateva familli care se spovedesc la mine si au facut nunta exact dupa randuiala Bisericii si mai sunt si altele in tara.

Sa va ajute Dumnezeu sa tineti cu mare tarie la aceste randuieli, daca vreti sa fiti crestini buni, cetateni buni ai tarii si oameni de mare folos ai Bisericii lui Hristos. Prin acesti oameni, daca se vor respecta aceste reguli, va trai si tara, va trai si Biserica, si Duhul lui Dumnezeu le va fi in ajutor in veacul de acum si in cel viitor. Amin.

IDOLUL NOROC

Am vazut pe unele pomelnice pe care le aduceti, ca pomeniti pe dracul Noroc, zicand : " pentru norocul fetei, pentru norocul baiatului, pentru norocul familiei ". Ce mi-ai pus pe dracul pe pomelnic ? Voi stiti cine a fost noroc ? Cel mai mare demon, care a secerat milioane de suflete. Voi vedeti ca pana la venirea lui Iisus Hristos, China care se inchina la idoli, India si Japonia si Insula Java si atatea state care se inchina inca la diavoli, lui Brahma, lui Buda, lui Krishna, lui Zoroastru si la toti dracii ? Voi stiti ca pana la venirea Domnului, oamenii salbatici si nebuni pentru fiecare pacat aveau un zeu ?

Marte, zeul razboiului. Cand aduceau statuia lui, indata trebuia sa faca razboi sa omoare cat mai multi oameni, ca asa-i placea.

Venera, zeita discordiei. Cand ii aducea statuia, trebuia ca toti sa se sfadeasca si sa se bata, ca asa-i placea zeitei discordiei.

Nemfis, zeita frumusetii. De-acolo ne-au ramas cerceii si podoabele femeiesti. Cand o aducea, ii punea cercei de aur, ii punea in nas verigi de aur, ii punea margele de aur, si toti trebuiau sa fie pudrati, cu zorzoane si cu inele si cu cercei si sa joace in fata ei. Ca asa-i placea zeitei Nemfis.

Apoi Afrodita, zeita desfraului. Ii aducea statuia ei si o trageau intr-o padure deasa si acolo barbatii cu femeile faceau cele mai mari urgii inaintea ei, ca asa ii placea ei, desfraul si urgiile. Era Neptun, zeul apelor, Uranus, zeul pamantului.

Era si Moloh, zeul fericirii, la romani, la sumerieni si la cartaginezi. Cum era acest zeu Moloh sau noroc, cum ii zicem astazi ? Ii purta statuia intr-o caruta cu doua roti, facuta din arama sau din argint. In spatele zeului Noroc avea un cuptor de arama si in fata lui o tigaie de arama; si-i dadea foc lui Noroc pe la spate, pana se inrosea si tigaia si el. Popii lui purtau in maini niste securi mari, ascutite.

Ce jertfa primea Noroc ? Numai copii sugari de la mamele lor. Veneau in satul tau, de unde esti tu. Trageau caruta lui Noroc cu tigaia rosie, infierbantata si strigau, batand din palme : " Cine vrea sa aiba noroc, sa aduca jertfa lui Noroc ! Cine vrea sa aiba noroc, sa aduca jertfa lui Noroc !..." Auzi nebunele de femei, ziceau una alteia : " Cumatra iti dai copilul ? " " Il dau, ca sa am noroc ! "

Lua muierea copilul de la tata, il dadea in mana slujitorului idolesc, il taia bucati si il punea in tigaia lui Noroc sa se friga. Pana la 40-50 de copii punea odata in tigaia aceea. Mirosea in urma lui numai a friptura de copii proaspeti.

Asa a secerat dracul Noroc milioane de copii. S-au dus mamele lor in fundul iadului ! Acolo stau in vecii vecilor ca au dat jertfa lui Noroc.

Voi nu vedeti ce zice Isaia ? " Vai de cei ce fac masa dracilor si aduc jertfa lui Noroc ". Si voi, crestinilor, scrieti noroc pe pomelnic. Vai de mine ! Mare nebunie, mare ratacire ! N-ai pe Dumnezeu ? Pui pe dracul Noroc ?

Numai ce auzi pe betivi la crasma zicand : ,, Hai noroc, cumatre !" Uneori vezi crestini pe drum ca se saluta : " Hai noroc, vecine !". Daca l-ai intreba cine-i Noroc, nu stie, dar stie sa-l pomeneasca.

Mai chemi pe dracul Noroc, dupa atatea mii de ani ? Te inchini la satana ? Zi : " Buna ziua, cumatre ! Buna ziua, vecine ! Buna seara, matusa !" Cand zici, buna ziua, arati ca Dumnezeu e bun.

Va rog sa nu-l mai puneti pe pomelnicele voastre si nici sa nu-l mai pomeniti pe idolul " Noroc "!

INIMA DE MAMĂ

Care-i cel dintai si cel mai de folos gand al omului in viatla asta si ce-i trebuie omului ca sa se mantuiasca?

Pe langa credinta dreapta ii trebuie aceste trei lucruri, dupa invatatura Sfintilor Parinti : sa aiba catre Dumnezeu inima de fiu, catre sine minte de judecator, iar catre aproapele sa aiba inima de mama.

Iata, asa trebuie sa fim noi, fiii lui Dumnezeu dupa dar ! Noi avem darul punerii de fii prin dumnezeiescul Botez. Biserica este mama noastra duhovniceasca, care ne-a nascut pe toti prin apa si prin Duh. Prin dumnezeiescul botez avem punerea de fii, darul infierii, fii dupa dar ai lui Dumnezeu, nu dupa fiinta, ca dupa fiinta numai unul este, Hristos.

Dar daca suntem fiii lui Dumnezeu dupa dar si daca zicem lui Dumnezeu : " Tatal nostru, Care esti in ceruri ", apoi cum este un fiu adevarat al unui parinte pe pamant ? Un copil adevarat, care intr-adevar iubeste pe tatal sau si nu cu viclenie, ci cu toata inima, el se teme tare sa nu-l mahneasca pe tatal sau, nu de frica, ci ca nu cumva sa-l supere pe cel care i-a dat fiinta si l-a nascut si l-a crescut.

Indata ce a gresit acest copil, alearga la tata si isi cere iertare. "Iarta-ma, tata, ca am gresit !" Si-i foarte bucuros cand tata il iarta si-i spune : " Dragul tatei, fii atent, sa nu mai gresesti !" Asa trebuie sa avem si noi grija fata de Tatal nostru cel din ceruri.

Noi suntem fiii lui Dumnezeu dupa dar, fiii Tatalui Ceresc. Avem un Parinte acolo Care priveste spre toate popoarele lumii, cum zice psalmul : *Ochii Lui spre neamuri privesc. Genele Lui cerceteaza pe fiii oamenilor* (Psalm 10, 4). Iar Mantuitorul ne invata : *Voi tata sa nu numiti pe pamant !* De ce ? *Unul este Tatal vostru, cel din ceruri* (Matei 23, 9).

Ai auzit ca Tatal are toata zidirea cea de sub cer si cea din cer; Tatal, Care a facut toate din cer si de pe pamant ? Deci cand il suparam, macar atat respect sa avem, cum are un copil cuminte catre tatal sau, ca, indata ce-a gresit, isi cere iertare. Aceasta ne trebuie si noua ca o conditie a mantuirii.

Sa avem catre noi minte de judecator. Cum ? Sa ne judecam pe noi totdeauna : " Ce gandim noi, ii place lui Dumnezeu ? Ce vorbim noi, ii place lui Dumnezeu ? Ce facem noi acum, ii place lui Dumnezeu ? Ce intentionam noi, oare ii place lui Dumnezeu ?" Si daca constiinta, care este oglinda sufletului, ne spune ca nu, atunci sa incetam de a gandi aceste lucruri, de a le vorbi si de a le pune in plan sa le facem.

Aceasta inseamna sa se judece omul pe sine, ca auzi ce spune dumnezeiasca Scriptura : *De se va judeca omul pe sine, nu mai cade in judecata lui Dumnezeu* (1 Corinteni 11, 31). Si daca iti spune constiinta ca da, atunci este bine, caci avem marturia constiintei noastre bune. Apoi sa avem stiinta gandului curata despre ceea ce gandim sau vorbim sau facem.

Al treilea plan spre mantuire si datorie prea mare si sfanta este sa avem catre aproapele inima de mama. Asa se cere, sa iubim pe toti oamenii din lumea asta, precum o mama isi iubeste pe toti copiii la fel. O mama buna, care-i adevarata mama, daca ar avea si zece copii, ea tine la toti deopotriva.

O mama buna este ca o closca, care, ati vazut, chiar daca are 30 de pui, si numai unul daca i-l iei, iti sare in cap. De ce ? Este tot al ei. Asa face si o mama buna !

Ea cand pune mana pe varga si loveste copilul, mai tare o doare pe dansa decat pe copil. Ea il loveste cu atata mila ! Si, ca sa nu se faca rau, il bate cu varguta. Si nu-l bate din ura, ci din dragoste il bate, ca sa se faca bun.

Este un proverb crestinesc : " Unde da mama, creste !" Ea din dragoste cearta pe copii si foarte mult ii iubeste. Uneori se manie, se face ca-i ocaraste, pune mana pe varga, in tot chipul, ca sa-i faca buni. Cearta si pe cei buni si pe cei rai, dar in vreme de primejdie uita toate. Care este adevarata mama, isi pune sufletul pentru toti.

Si daca ar avea unul betiv, rau, injurator si n-o asculta, Doamne fereste, daca l-ar vedea ca a intrat in apa si se ineaca, sau in foc, sare dupa dansul ! Moare odata cu dansul ca sa-l scoata. Nu mai tine minte ca l-a suparat. Uita toate, uita ca a necajit-o. Moare pentru dansul. Cand striga : " Mama, nu ma lasa, " ea uita totul.

Pentru ce ? Ca-i mama adevarata, iar copilul este rupt din inima ei si nu poate sa-l lase, cand il vede in necaz.

Iata asa trebuie sa facem si noi. Tot omul din lume este aproapele nostru. Cum face o mama buna, care isi pune sufletul pentru copii, asa trebuie sa iubim si noi pe toti deopotriva si sa ne punem sufletul pentru ei. Sa fim exact ca o mama buna cu toti, si cu cei buni si eu cei rai; sa nu facem deosebire, sa-i iubim pe toti ca pe noi insine.

In aceasta privinta o sa va spun o istorioara cu inima de mama, ca sa vedeti pana unde merge inima de mama.

Era o biata mama tanara. A murit sotul ei in razboi cu persii. Era din Grecia si i-a ramas un copilas. Ea, femeie serioasa, cu frica lui Dumnezeu, a hotarat in inima ei sa nu se mai casatoreasca.

A dus viata cinstita, in curatie, in post, in milostenie, in cercetarea bisericil si a crescut copilasul asta. Toata mangaierea ei era copilul.

Asa l-a crescut biata mama dintr-o faramatura de carne, cu multa dragoste, ca o mama cand are unul singur si cand nu are, mai ales, nici sot. L-a invatat scoala, ma rog, tinea la el ca la ochii din cap. Dar, crescand copilul, crestea si grija mamei.

Asa a trecut tineretea copilului si a facut armata. Mama, pana la armata, l-a crescut ca pe o fata mare in casa ei. Era cel mai cinstit din tot satul, cel mai cuminte. Nici un cuvant n-a zis impotriva mamei, nici n-a mahnit-o vreodata; nimic nu facea ceva fara sfatul mamei.

Dar, o, rautatea lumii ! Cand a venit din armata, i s-a schimbat mintea. A inceput sa nu mai asculte de mama. A inceput sa nu-si mai arate dragostea fata de mama ca mai inainte; se ducea seara prin sat si venea tot mai tarziu. Mama se topea de scarba acasa. Aprindea candela la Maica Domnului si facea metanii : " Maica Domnului, pazeste-l !" Si cand venea Ioan mai tarziu, ca Ioan il chema, il zicea :

- Dragul mamei, Ioane, unde ai stat tu asa de tarziu, ca mare scarba am avut ? Uite, ai mancare calda, ai camera ta grijita. Eu am plans, ca tu n-ai frati; te vei fi intalnit cineva, ai fi gresit sau niste oameni rai te-or bate.

Dar el a inceput, ca niciodata, sa vorbeasca impotriva :

- Mama, lasa-ma in pace ! Ce ma pazesti ca pe copii ? De acum inainte eu stiu sa ma port in lume !

Niciodata nu vorbise el asa. Mama se topea cand auzea.

- Vai de mine, dragul mamei ! Dar eu pentru ca te urasc iti spun asta ? Eu te iubesc ! Dar ma tem, ca numai pe tine te am, singura mea nadejde ! Daca nu te mai vad, mai bine sa mor si eu !

Sa vedeti ce s-a intamplat.

In satul vecin era o fata rea, blestemata, trageau mai multi. A inceput sa se duca si el acolo. Mama-sa nu stia nimic.

- Unde te duci tu ? l-a intrebat ea. Eu am auzit ca te duci la vrajitoarea aceea. Vai mie, mai bine muream, decat sa aud aceasta !

El, in loc sa asculte, a zis :

- Lasa-ma, mama ! Ce ma pazesti ? Eu stiu sa-mi port caciula de-acum !

Niciodata in viata nu vorbise asa cu mama lui. Iar ea se topea de plans, ca nu mai avea ce sa-i faca. Ce s-a intamplat ? Blestemata aceea de vrajitoare a auzit de la altii ca mama lui nu-l lasa sa vina pe la dansa. Odata, mergand el la casa ei, i-a spus :

- Ia asculta, mai ! Sa-mi spui drept, pe cine iubesti mai mult ? Pe mine sau pe mama ta ? El, fermecat la minte de muierea aceea blestemata, sta oleaca si zice :

- Pe tine te iubesc mai mult !

- Eu nu cred ! a zis ea. Du-te acasa si, daca ma iubesti pe mine mai mult decat pe maica-ta, in noaptea asta sa vii cu inima mamei tale la mine ! Faci asa sau nu ? A stat oleaca si, indemnat de satana, a zis :

- Si aceasta o fac !

Si s-a dus din fata ei si a venit acasa. Mama, saraca, ii pregatise mancarea, ii incalzise camera si plangea la Maica Domnului sa-l aduca sanatos acasa. Iata ce pregatea mama pentru dansul si iata ce pregatea el pentru mama lui !

Ce contrast era aici ? Ce faradelege nemaipomenita ? Mama il astepta plangand, sa-l pazeasca Dumnezeu de primejdii si el vine sa-i scoata inima.

Vine acasa. Trecuse de miezul noptii. Mama i-a iesit in cale :

- Dragul mamei, dar acum se vine ? Vai, multa grija am avut de tine !

El nu vedea nimic. Se uita in stanga si-n dreapta prin casa, dupa cutit. Si vede cutitul cel mare din bucatarie. Ia cutitul in mana, o ia pe mama de grumaz, sa nu racneasca, si o junghie in inima.

Biata mama s-a dus ! Sangele a inabusit-o, s-a stins mama cea scumpa, care se jertfea pentru el !

Ce-a facut ? Auzi pana unde l-a dus satana ! A spintecat sanul stang al mamei, a scos inima mamei, a pus-o intr-un castron, a spalat-o de sange, a imbracat-o pe mama-sa cu haine de moarte, a culcat-o pe pat, a incuiat usa si a luat inima mamei lui in basma si a pornit prin padure sa o duca vrajitoarei, ca sa-i arate ca o iubeste mai mult.

Ati vazut, cand merge un om repede prin padure, daca-i padurea deasa, te lovesc crengile. El mergea repede, ca pana la ziua sa vina inapoi, sa nu afle nimeni crima pe care a facut-o, si totodata s-o incredinteze pe aceea ca o iubeste mai mult decat pe mama lui.

Mergand el repede cu inima mamei intr-o basma alba, o creanga din padure s-a arcuit si l-a lovit peste ochiul drept; si-l durea si a pus mana la ochi. Atunci aude din inima mamei, care era in basmaua alba :
" Puiul mamei, te doare rau ?"

Atunci de abia s-a trezit el ! " Vai, mama, cum am ajuns pana aici ? Unde sunt eu ? Unde ma duc ? Mama scumpa, mama buna, cum ti-am scos inima ta de la loc si inca te mai doare pentru durerea ochiului meu ?" Si a inceput a plange groaznic. Atunci a vazut ca-i fermecat si s-a intors inapoi, cand a auzit glasul mamei din inima : " Puiul mamei, te doare rau ?"

A venit acasa - mai era un ceas-doua pana la ziua -, a desfacut pieptul mamei, a pus inima la locul ei si apoi a inceput sa strige tare ca a murit mama lui. Se facea ziua si au auzit vecinii.

- Ce-i, mai Ioane ?

- A murit mama !

- Dar cum se poate ?

- Mama mea a murit ! Mama mea a murit !

A venit lumea sa-l mangaie, dar el nu se putea mangaia, ca mai era un semn dumnezeiesc. Din sfert in sfert de ora, unde se ducea, auzea glasui mamei : " Puiul mamei, de ce m-ai omorat ?" Cand auzea glasul mamei, era cea mai grea pedeapsa pentru el !

Atunci toata lumea se mira, oare de ce plange el asa de tare disperat dupa mama, ca de obicei barbatii sunt mai tari de fire ! Dar el stia de ce plange, ca auzea glasul mamei, care il mustra cu mila : " Puiul mamei, de ce m-ai omorat ?"

Ce s-a intamplat ? S-a dus repede la doua batrane si le-a adus sa o scalde pe mama. Cand a scaldat-o, a vazut ca este junghiata in inima :

- Mai Ioane, mama ta a fost junghiata !

El, cand a auzit, s-a topit de plans, ca stia cine a junghiat-o. A imbracat-o, dupa trei zile a inmormantat-o; dar el, in loc sa se linisteasca, mai tare plangea si bocea, incat toata lumea zicea : " Iata cat de mult a iubit el pe mama lui !" Dar el stia si auzea glasul mamei mereu, mereu, care il mustra si zicea : " Dragul mamei, de ce m-ai omorat ?"

Dupa ce si-a pus mama in mormant si-a adus aminte si zicea, plangand, in casa : " Mama scumpa, mama buna, cum te luptai tu cu mine ! Cum te luptai sa ma scoti din ispite, sa ma duci la manastire, si acum am ramas singur ".

Ce-a pus Dumnezeu in mintea lui ? Sa se duca singur la un duhovnic de manastire si sa se spovedeasca : " Ma duc, ca mama saraca voia sa ma scoata din ispite si eu nu cunosteam atunci ! Ma duc eu !"

A incuiat usile si s-a dus la un mare duhovnic al unei manastiri si a cazut cu fata la pamant :

- Parinte, eu sunt cel mai rau om din lume, cel mai mare criminal ! Batranul l-a linistit, i-a citit molitfa de spovedanie, l-a spovedit, si el i-a spus duhovnicului cum a omorat pe mama lui buna. Iar duhovnicul, om intelept, i-a zis :

- Fiule, nu te deznadajdui de mantuirea ta ! Dar sa stii ca cine omoara pe mama sau pe tata, treizeci de ani nu poate lua Sfintele Taine !

- Parinte, a zis el, dar altceva se intampla. Aud glasul mamei de cateva ori pe ceas, care zice : " Pulul mamei, de ce m-ai omorat ?"

Si a zis duhovnicul :

- Tot bine vrea sa-ti faca, ca sa-ti aduci aminte de crima pe care ai facut-o si sa te pocaiesti, ca macar, daca nu te-a avut in lumea asta, sa fii cu dansa dincolo !

- Cum sa ma pocaiesc, parinte ?

- Iata cum, fiule. Daca vrei sa te faci calugar, canonul se scade la jumatate, adica la 15 ani !

- Ma duc ! Nu-mi mai trebuie casatorie, numai sa ma ierte Dumnezeu !

- Du-te, fiule, plange-ti pacatul si te va ierta Dumnezeu !

- Ma duc, parinte !

A vandut toate, si-a luat doua randuri de haine, a dat casa de pomana la o vaduva si s-a dus la o manastire de pe malul Iordanului. Aici a batut in poarta.

- Ce doresti, frate ?

- Am venit sa-mi plang pacatele ! Oare ma primeste parintele staret aici ?

- Primim, doar manastirea este spital duhovnicesc pentru orice pacatos !Manastirea ii vindeca pe toti !

L-a primit, si ca nou incepator l-a pus la incercare la cele mai grele ascultari. La bucatarie, la trapeza, la gradina, la ingrijirea bolnavilor, la slujba dobitoacelor. El facea cu atata dragoste, si numai plangand, aducandu-si aminte de pacatele lui si cum si-a omorat mama.

Dar, pe masura ce se pocaia el in manastire si facea ascultare, glasul mamei venea mai rar. La cateva zile il mai auzea. Mai tarziu, la cateva luni, duhovnicul i-a spus :

- Cu cat glasul mamei vine mai rar, cu atat Dumnezeu se apropie de tine, ca mama vrea sa te aduca la cer, ca-i pare rau ca te-a pierdut in lumea asta ! Ea tot mama a ramas!

- Parinte, a intrebat el, ce canon mai aspru sa fac eu ca Dumnezeu sa ma ierte mai repede ?

- Fiule, sa mananci doar o data in fiecare zi mancare fara untdelemn trei ani de zile, sa faci cate cinci sute de metanii pe zi si sa zici psalmul 50 de cate ori vei putea mai mult pe zi.

- Fac, parinte !

Pe langa ascultarea grea, numai sambata si Duminica venea de doua ori la masa, in celelalte ziie manca o data in zi, mancare fara untdelemn, vin nu gusta deloc si a facut trei ani acest canon.

Calugarii se minunau de dansul, cu cata dragoste face ascultare si canon, ca ei nu stiau taina lui : " Mai, acela are dar de la Dumnezeu, ca zilnic plange !"

La trei ani de zile, inainte de Florii, a venit el la duhovnic sa se marturiseasca. Iar duhovnicul i-a spus :

- Frate Ioane, cum mai stai ? Mama te mai cerceteaza ?

- Parinte, mai rar. Parca as dori s-o aud mai des, dar mai rar se aude ! El a slabit de atata post. Trei ani de zile mancare fara untdelemn, cinci sute de metanii pe zi si ascultarea grea in manastire, si atunci a zis duhovnicul :

- Frate Ioane, iata vine saptamana Sfintelor Patimi. De la Florii pana in ziua de Pasti sa nu gusti nimic, nici apa, nici mancare, iar in sambata Pastilor sa vii la mine.

Si a venit in sambata Pastilor foarte slabit, dar vesel oarecum, ca Duhul Sfant, dupa masura pocaintei, il bucura.

- Iata, frate Ioane, noi mergem la slujba invierii la noapte, tu insa sa nu vii la biserica.

- Dar ce sa fac, parinte ?

- Du-le in chiliuta ta, pregateste-ti candela, pune-i untdelemn, pune fitil si n-o aprinde. Roaga-te la Dumnezeu si pomeneste si pe mama ta, ca ea este martira si are mare trecere la Dumnezeu sa te ajute cu rugaciunea. Si daca va fi un semn si ti se va aprinde candela singura, sa stii ca te-a iertat Dumnezeu si mama ta de tot pacatul.

El s-a dus in chilie - nu mancase de la Florii nimic -, s-a pus cu fata la pamant si a inceput sa se roage : " Doamne, Iisuse Hristoase, miluieste-ma pe mine, pacatosul, pentru rugaciunile Preasfintei Maicii Tale si ale mamei mele !"

Si asa s-a rugat patru ceasuri, cu multe lacrimi si, vazand ca nu-i nici un semn si trebuia sa iasa cu Invierea, s-a aruncat in chipul crucii si striga cat putea la Mantuitorul, la Maica Domnului si la mama lui sa-l ierte si sa-i dea un semn de mangaiere ca l-a iertat.

Cand se trageau clopotele pentru inviere si toti calugarii ieseau afara, deodata, o lumina dulce a umplut chilia lui si s-a aprins candela singura, iar de la sfintele icoane s-a auzit un glas : " Puiul mamei, te-am iertat !"

Dupa atata jertfa, mama buna, tot mama a ramas ! In loc ca el sa faca treizeci de ani de pocainta sau cincisprezece in manastire, in trei ani de zile mama l-a iertat. L-a adeverit prin aprinderea candelei. Dupa ce a omorat-o, dupa ce a suferit martiriul din mana lui, ea tot cu inima de mama a ramas.

Iubiti credinciosi, v-am spus aceasta ca sa va fie mila unul de altul. Acestea sa le tineti : Sa avem catre Dumnezeu inima de fiu, catre noi , minte de judecator, si catre aproapele, inima de mama !

Oricine ne-ar gresi, sa-l iertam; si cum este o mama buna care iarta pe toti, asa sa iertam si noi. Daca ar fi asa, pe fata pamantului, sa se iubeasca toti unii cu altii cum iubeste mama pe copii, pamantul s-ar face cer, s-ar face rai, n-ar mai fi judecati, n-ar mai fi morti, n-ar mai fi razboaie, n-ar mai fi tulburari, ci ar fi mila si indurare si bucurie in toata lumea.

Dumnezeu, Cel in Treime inchinat, Tatal, Fiul si Duhul Sfant, pentru rugaciunile Preacuratei Stapanei noastre Nascatoarei de Dumnezeu si pururea Fecioarei Maria si cu ale tuturor sfintilor, sa ne miluiasca, sa ne ajute si noua pacatosilor sa tinem minte aceasta invatatura, ca sa avem catre Dumnezeu inima de fiu, catre noi sa avem minte de judecator, si catre aproapele, inima de mama. Amin.

MINUNEA FĂCUTĂ DE DUMNEZEU CU VADUVA ANASTASIA

Imparatul Nichifor Votaniatul, al Constantinopolului (1078-1081), a facut o catedrala mare, aproape cat Sfanta Sofia. A venit patriarhul Ierusalimului, al Constantinopolului si al Alexandriei, ma rog, ca atunci cand se sfinteste o biserica imparateasca.

Cand a terminat-o, a anuntat sfintirea . Sfintirea bisericii se anuntase cu cateva luni inainte, ca sa aiba lumea timp sa vina. Ca atunci nu erau masini, avioane, sau trenuri. Tractiunea se tacea cu boii, caii si magarii, iar pe mare veneau cu corabiile.

La sfintirea bisericii imparatului Nichifor au venit patriarhi, 40 de mitropoliti, mii de preoti, ca la o biserica imparateasca.

Au inceput a veni la sfintire mii de care. Unii aduceau covoare, altii butoaie cu vin, cu untdelemn, altii aduceau faina, altii lumanari. Fiecare aducea ce putea.

Atunci traia o vaduva in Constantinopol, pe care o chema Anastasia. Aceasta vaduva, de 50 de ani se ducea la biserica si se ruga lui Dumnezeu. Ea statea in marginea orasului, tocmai langa drumul acela pe care treceau carutele la sfintire.

Dar era tare necajita. Avea o cocioaba de casuta, n-avea bani, n-avea untdelemn, n-avea faina, n-avea ce sa duca si ea. Cand a vazut ca trec atatea perechi de boi la sfintire, s-a gandit si ea sa duca un brat de iarba. Atat avea ea, o secera si o furca de tors.

Vaduva saraca material, dar bogata in credinta. Iarna torcea canepa si lana pe la oameni, iar vara se ducea cu secera pe lan si aduna spicele de pe urma seceratorilor, le punea pe un tol, le batea si facea oleaca de grau. Si asa, cate putin cate putin, facea si ea un sac de grau pentru dansa. Asa de saraca era vaduva Anastasia !

Ea, daca a vazut ca trec atatea care cu boi, incarcate cu poveri grele cu alimente pentru praznic la sfintire, ce s-a gandit saraca ? " Bani n-am, covoare n-am, untdelemn n-aml, n-am nimic. Ma duc sa duc si eu un brat de iarba acolo !" Dar se temea, ca n-avea pamant. De unde sa taie iarba ca sa nu faca rau ?

A luat un tolisor si s-a dus pe un hat unde creste un fel de iarba, numita pir. A luat pir, ca sa nu strice cumva din ogorul cuiva. A taiat pirul si l-a pus intr-o sarcinuta. Ce s-a gandit ea ? " Voi da si eu la niste boi un brat de iarba, macar ca nu-i de la mine de pe hat ".

Intr-adevar, si-a luat betisoruI, s-a dus acolo unde era sfintirea cu acea lume multa, si tocmai atunci a vazut o pereche de boi, care gatisera mancarea dinaintea jugului. Se uitau plavanii; ar mai fi mancat ei ceva, dar nu mai era.

Matusa Anastasia a dezlegat si ea sarcinuta ei de iarba, a pus-o inaintea boilor si a zis : " Doamne, primeste bratul acesta de iarba, ca n-am ce aduce la sfintirea acestei biserici si sa ma ierti, ca nu-i de pe ogorui meu !" Si plangand s-a dus de acolo la biserica, dupa ce-a dat iarba la boi.

Cand a vazut atata lume si atatea podoabe, caci biscrica era pregatita ca o mireasa de nunta cu toate podoabele gata de sfintire, atunci ea s-a dus la icoanele din urma, unde se inchina femeile. Batrana, nacajita, cu fata zbarcita de batranete, cu un tulpan vechi pe ochi, incaltata cu opinci, cu o catrinta rea, a ingenuncheat si se ruga Domnului : " Doamne, iarta-ma ca n-am adus nici un dar la biserica ! N-am nimic. Imparatul este imparat si pe pamant si va fi si in cer ! Dar eu saraca de mine, n-am avut bani, n-am avut nimic...", se ruga ea cu lacrimi.

A venit si imparatul Nichifor Votaniat, cu dregatorii lui, cu spatarii lui, cu tot. Cand a intrat in biserica, spatarul lui, pe care-l chema Petru, i-a aratat inscriptia. (La biserici, la manastiri, la monumentele istorice, inscriptia este scrisa deasupra usii).

Era o placa mare de marmura, scrisa cu slove de aur : " Intru slava Preasfintei Treimi, a Tatalui si a Fiului si a Duhului Sfant, facut-am aceasta dumnezeiasca biserica cu toata cheltuiala mea, eu, imparatul Nichifor Votaniat ". I-a placut tare inscriptia, ca el daduse ordin.

Si au intrat in biserica imparatul, imparateasa si generali multi, sa vada cum este pregatita biserica pentru sfintire, ca a doua zi era sfintirea. Picturi frumoase, icoane lucrate in aur, perdele frumoase, vesminte aurite, policandre, chivote, potire pe sfanta masa, Evanghelia, tot ce trebuia.

In timpul acela, matusa Anastasia, care a dat un brat de iarba, plangea la icoanele din urma. Avea multi ani. In timpul acesta ingerul Domnului a schimbat inscriptia imparatului.

Era scris mai frumos : " Intru slava Preasfintei Treimi, a Tatalui si a Fiului si a Duhului Sfant, facut-am aceasta dumnezeiasca biserica cu toata cheltuiala mea, eu, vaduva Anastasia ".

Oamenii au incremenit. Mai inainte citeau numele imparatului, dar era lume, schela era luata de la biserica, nimeni nu putea sa spuna ca ar mai fi putut cineva schimba ceva.

Oamenii au inceput a citi :

- Ce scrie acolo, mai ?

- Ce scrie ?

- Pai uite scrie ca o vaduva a facut biserica !

- Dar mai inainte, cand a intrat imparatul, era numele lui.

- Mai, daca aude imparatul !

- Aceia se temeau sa-i spuna imparatului si au spus spatarului. Dar spatarul imparatului, Petru, dupa ce a citit, a zis :

- Mai, asta-i mare minune ! Lasa, ca-i zic eu imparatului !

Imparatul il asculta, ca era urechea lui. La imparat si imparateasa, cununi de aur le straluceau pe cap ca razele soarelui, cu porfira, cu hlamida, cu ostasi langa el. Toata suita imparateasca.

- Maria ta, hai oleaca in pridvor !

Vine imparatul. Cand se uita a ramas uimit :

- Mai, doar cand am intrat noi in biserica, era inscriptia mea !

- Cred ca a ta, imparate, a fost. Toata lumea stie. Dar uite ce scrie acolo !

- Vai mie, pacatosul ! Aici este mare minune ! Nimeni n-a putut face aceasta, decat Dumnezeu ! Asta-i minune mare ! Am pierdut biserica pentru ca am facut-o cu mandrie ! A dat-o unei vaduve !

A adunat sfetnicii lui si a spus asa :

- Nu se sfinteste biserica aceasta, pana nu se gaseste aceasta vaduva ! Si cand o gasim, o sfintim pe numele ei, ca-i mai mare ea la Dumnezeu decat mine.

A dat porunca sa trimita in toata imparatia sa-i gaseasca adresa acestei vaduve, Anastasia.

Dar Dumnezeu, cand vrea sa descopere un lucru repede, a descoperit-o printr-o alta vaduva, care era cam de-o seama cu aceasta batrana, aflata printre lume. Dar ea nu stia ca Anastasia este acolo.

- Ce se aude ?

- Uite ce se aude...

- Pe Anastasia eu o cunosc ! Sta aici in marginea orasului.

- Cum matusa ? Hai la imparat !

Si i-a spus imparatului locul unde o gaseste pe vaduva Anastasia, iar el a trimis soli s-o caute si s-o aduca la biserica.

Solii, calari pe cai, repede au plecat in marginea orasului Constantinopol, s-o caute pe matusa Anastasia si s-o aduca la imparatul.. Acolo au vazut niste copii, care se jucau.

- Mai copii, nu stiti unde sta matusa Anastasia ?

Dar unul mai marisor a zis :

- Matusa Anastasia sta acolo in gradina.

S-au dus ei pe un parleaz. Cand ajung la usa vaduvei, ce sa vada ? Ce lacate mai erau acolo ! Ce zavoare ! Ce incuietori mai avea ! Ca cel ce n-are nimic, de nimic nu se teme. Erau doua belciuge la usa, legate cu ata de canepa si un bat in usa. Era semn ca matusa nu-i acasa. Acelea erau toate zavoarele ei. N-avea ce-i fura. Ea era dusa la sfintire la biserica.

Vin inapoi cei trimisi de imparat. " Uite, mai, nu-i acasa batrana Anastasia !"

- Mai copii, n-ati vazut pe matusa Anastasia ?

- Matusa Anastasia s-a dus cu un brat de iarba acolo, la iarmaroc.

Copiii nu stiau ca acolo este o sfintire de biserica. si atunci cei trei generali, care au fost trimisi soli de imparatul, au intors caii si au venit sa-i dea raportul imparatului.

- Maria ta, am fost ! Are o casuta mica in marginea Constantinopolului. Niste copii se jucau pe acolo si au zis ca matusa Anastasia este pe alci, prin lumea asta, pe undeva.

Vaduva care a cunoscut-o pe cealalta a zis :

- Este in biserica, se roaga la Mantuitorul !

- Daca-i in biserica, spuneti-i sa nu se teama, ca ea n-a fost niciodata in fata mea, imparatul Nichifor Votaniat. Trimiteti niste femei batrane si faceti o veste ca la sfintirea bisericii, imparatul da cate o vaca la batrani.

La porunca imparatului, au gasit pe batrana Anastasia si i-a zis :

- Nu te teme, Anastasie, ca te-ai invrednicit de mare dar de la Dumnezeu ! Ce jertfa ai adus dimineata la sfintirea bisericii ?

- N-am adus nici un dar, maria ta, ca sunt saraca !

Caci ea nu socotea bratul cel de iarba pe care l-a adus si l-a dat la boi, ca este dar.

- Totusi, adu-ti aminte, mama Anastasie, ca ai adus un dar mare, prin care mi-ai luat biserica mea !

- N-am adus nici un dar, ca n-am bani, n-am nimic ! Toata averea mea este o secera si o furca. Iarna torc si eu lana pe la oameni, iar vara cu secera ma duc si adun spice de pe lan, in urma seceratorilor. Si le strang si fac si eu oleaca de grau. N-am nici un fel de avere.

- Dar aceasta biserica imparateasca, in care am cheltuit atatia galbeni de aur si argint, am facut-o numai pe cheltuiala mea si iata acum scrie pe inscriptia ei ca este facuta de Anastasia !

- Ce dar ai dat la aceasta biserica ?

- N-am dat nimic, decat un brat de iarba la boii injugati la car.

- Nu te teme, mama Anastasie, ca a scris Dumnezeu, nu dumneata ! Dumnezeu a scris. Biserica este a matale !

Si era scris asa : " Intru slava Tatalui si a Fiului si a Sfantului Duh, Unuia Dumnezeu in Treime, facut-am aceasta dumnezeiasca biserica cu toata cheltuiala mea, eu vaduva Anastasia". Ii citea, iar ea tremura, ca nu stia carte.

- Vezi, matusa, zici ca n-ai adus nici un dar, insa adu-ti aminte ca ai adus un brat de iarba !

- L-am adus, dar n-o fi pomana ca l-am taiat de pe hatul unui om.

- Iata, matusa Anastasie, bratul acela de iarba al matale, a fost mai scump decat toate vistieriile pe care le-am bagat eu ! Iata, ingerul Domnului ti-a trecut biserica pe numele tau si a ta ramane in veac. Vom sfinti biserica - ca erau cei patru patriarhi -, cu aceeasi sfintire, cu aceeasi pompa mare, dar biserica va ramane a Anastasiei pana in veac.

- Sa stii, matusa, se sfinteste biserica pe numele matale, pe care ingerul ti-a dat-o de sus si te-a scris aici.

Ea saraca a ramas uimita. Toti se mirau : " Mai, mare minune ".

Cand a murit fericita Anastasia din Constantinopol, imparatul i-a facut mormantul in Sfantul Altar : " Aici, in biserica pe care i-a dat-o Dumnezeu prin minune, este ingropata vaduva Anastasia ".

Un brat de iarba dat in numele Domnului cu smerenie si cu durere de inima ca nu poti face mai mult, a facut mai mult decat cheltuiala imparatului Nichifor. Asa cere Dumnezeu !

Sfantul Efrem Sirul zice : " Dumnezeu nu se uita la multimea darului pe care il aduci, ci la vointa cu care il aduci ". Cat de mic dar ai dat, daca dai cu smerenie si cu parere de rau ca nu poti face mai mult, aceea este adevarata milostenie.

Cu adevarat, Dumnezeu cauta la inima infranta si smerita.

Vine daunazi o matusa nacajita. Ma uitam, mai , cum i-aduce Dumnezeu ! Ea saraca zice :

- As pune 40 de Liturghii, dar n-am bani de drum ! Va dau un servetel !

Numai cu atat a venit, cu un servetel.

Stii cat m-a costat pe mine asta ? Si i-am zis :

- Mama, lasa ca-ti pun eu slujbe !

I-am pus de trei ori cate 40 de Liturghii pentru servetelul acela.

- Mai dau 15 lei ! A zis batrana.

- Vai de mine ! Noi n-am venit aici la manastire sa ne imbogatim ! Noi am venit sa ne plangem pacatele.

- Dar nu-i primit daca nu dau bani, parinte !

- Este primit. Iti spun eu !

De aceea, eu nu ma supar cand aduce cineva putin. Pentru ca Domnul nu se uita la darurile noastre... Se uita la vointa cu care se aduce darul.

Cand a vazut Sfantul Antonie cursele diavolului pe fata pamantului intinse pana la cer, a zis : " Doamne, cine mai poate trece printre acestea ?" Si aude un glas din cer : " Antonie, smerenia si milostenia !"

Cand se intalnesc aceste doua fapte bune, adica smerenia si milostenia, strabat toate cursele lumii !

Deci milostenia nu se cauta numai in multimea banilor, ci mai ales in inima si vointa cu care se aduce ea.

SINODUL AL VII-LEA ECUMENIC

Astazi este un mare praznic al Bisericii Rasaritului, ca nu praznuim un sfant sau doi, ci 367 de sfinti facatori de minuni si pastori Bisericii lui Hristos, de la Sinodul VII ecumenic.

Au fost 350 la Sinodul VII de la Niceea, dar s-au mai amestecat inca 17 episcopi, care calcasera sfintele icoane in picioare, care cazusera in eres si care se luasera dupa luptatorii de icoane. Dar de frica tiranilor si pentru alte interese au calcat peste sfintele icoane si le-au defaimat. Cand au vazut Sinodul adunat, in fruntea caruia era marele Tarasie, Patriarhul Constantinopolului, si binecredinciosii imparati Constantin si Irina, au cazut in genunchi, au cerut iertare. Au sarutat sfintele icoane si s-au inchinat cu lacrimi in fata lor si au fost primiti in Soborul al VII-lea Ecumenic.

Si a fost acest Sinod Ecumenic la anul 783, dar discutiile si toate procesele verbale si toate asezamintele acestui sobor, abia s-au incheiat la anul 787, cu cativa ani mai tarziu, pentru ca a fost mare lupta impotriva iconoclastilor, a imparatilor iconomahi si a multor arhierei care au cazut din dreapta credinta, si preoti si popor peste masura de mult.

Deci, peste 130 de ani a tulburat eresul luptarii de icoane Biserica dreptmaritoare a lui Iisus Hristos.

Acest Sinod, al VII-lea a toata lumea, a fost si ultimul Sinod Ecumenic al Bisericii de Rasarit, in fruntea caruia a fost Sfantul Patriarh Tarasie si binecredinciosii imparati Constantin si Irina.

De ce la toate Sinoadele Ecumenice, si la cel dintai si la celelalte, Biserica pune aceeasi evanghelie : *Parinte sfinte, voiese ca si ei sa fie una, precum noi suntem una* (Ioan 17, 11), rugaciunea arhiereasca a Mantuitorului ?

Pentru ca s-a implinit in ochii tuturor, ca prin cele sapte Sinoade Ecumenice intelepciunea si-a zidit ei casa. Care casa a intelepciunii lui Dumnezeu ? - Este Biserica dreptmaritoare a lui Iisus Hristos, ca auzi ce spune la Pilde : *intelepciunea si-a zidit casa rezemata pe sapte stalpi* (Pilde 9, 1).

Da, Biserica lui Iisus Hristos cea dreptmaritoare de la Rasarit are acesti sapte stalpi neclatiti pe care s-a cladit duhovniceste. Sunt cele sapte Sinoade Ecumenice, a toata lumea. Cel dintai a fost la anul 325, in Niceea Bitiniei, in timpul Sfintilor imparati Constantin si Elena.

Al doilea Sinod a fost la anul 381 la Constantinopol, sub imparatul Teodosie cel Mare si patriarh fiind Sfantul Nectarie incepator cu 150 Sfinti Parinti.

Al treilea Sinod Ecumenic, la anul 431 la Efesul Asiei, unde au fost iarasi 200 Sfinti Parinti.

Al patrulea Sinod Ecumenic a fost la anul 451 in cetatea Calcedon, unde s-au dat anatemei monofizitii, sub imparatii Marchian si Pulcheria. Acum au cazut o multime de Biserici necalcedoniene, cum este Biserica Abisiniei, a Armeniei, Biserica Copta din Alexandria, Bisenca Siriaca Veche, care marturisesc o fire si o voie in Hristos.

Sinodul al V-lea Ecumenic a fost la anui 553, iarasi in Constantinopol pe timpul imparatului Iustinian cel Mare, unde s-au dat anatemei Origen., Didim cel Orb, Teodor de Mopsuestia, Teodot si ceilalti care au primit ereziile lui Origen.

Sinodul al VI-lea Ecumenic a fost la anul 680 tot in Constantinopol, pe timpul imparatulu Constantin Barbosul, nepotul lui Ieraclie. A fost mare dezbatere in problema ereticilor monoteliti, care, voind sa impace pe ortodocsi cu monofizitii, au cazut in alta extrema, in prezenta lui Serghie, patriarhul Constantinopolui, care a fost promotorul monotelismului, ca desi admitea in Hristos doua firi, dar marturisea o singura voie.

Aceasta era deosebirea intre monofiziti si monoteliti. Unii ziceau o fire si o voie, iar altii ziceau doua firi si o singura voie, cum este Biserica Maronita, din muntele Libanului, si Biserica Tomita din India, Biserica din Antiohia Siriei si alte Bisericii monotelite pana astazi.

Iar Sinodul al VII-lea Ecumenic s-a facut pentru cinstirea sfintelor icoane si au dat anatemei pe toti luptatorii impotriva sfintelor icoane de la anul 783 pana la anul 787. Intai statator a fost Sfantul Tarasie.

Aceste sapte Sinoade Ecumenice sunt cei sapte stalpi ai Bisericii Rasaritului, despre care a spus Duhul Sfant mai inainte : *intelepciunea si-a zidit casa rezemata pe sapte stalpi*, adica pe cele sapte Sinoade Ecumenice.

Am amintit aceasta, fiindca astazi Biserica lui Hristos praznuieste al VII-lea Sinod Ecumenic si pe dumnezeiestii Parinti de atunci. De aceea s-a si pus Duminica Ortodoxiei cea dintai in Postul Mare ca s-a incheiat tot ce-a trebuit mai scump in Biserica Domnului, la Sinodul al VII-lea Ecumenic. Sa aveti mare evlavie la sfintele icoane, sa le cinstiti cu mare cinste, mai ales icoana Mantuitorului, a Maicii Domnului, a sfintilor, Sfanta Cruce, icoana Preasfintei Treimi, pentru ca cine nu cinsteste sfintele icoane este dat anatemei, anatema este cea mai grea pedeapsa a Bisericii care inseamna pogorare de viu in iad cu dracii, taiere de la trupul tainic al Bisericii lui Iisus Hristos.

Sa cinstiti sfintele icoane, sa va inchinati, ca au fost marturisite de mii de sfinti si pana in ziua de azi le vedeti in toate sfintele biserici. Nu va luati dupa eretici, dupa adventisti si dupa ceilalti bIestemati de sectari, care au cazut din dogma dreptei credinte si sunt dati anatemei pentru veacul de acum si pentru cel se va sa fie, despartiti pentru vesnicie de la trupul tainic al Bisericii lui Hristos.

Dumnezeu sa ne ajute tuturor cu rugaciunile sfintilor de la Sinodul al VII-lea, si de la toate celelalte Sinoade Ecumenice. Sa tinem dreapta credinta pe care o marturisim in Crez si sa ne mantuim cu mila Domnului. Amin.

PILDA SEMĂNĂTORULUI

Iubiti credinciosi, ati auzit astazi ca s-a citit in Sfanta Biserica despre pilda semanatorului. Deci vom spune putin din talcuirea acesteia, ca sa nu ingreunam auzurile dumneavoastra cu prea multe cuvinte.

Mai intai sa facem aici o intrebare : Oare pentru care pricina Mantuitorul, cand a spus pilda cu semanatorul, n-a aratat cine este acest semanator ? Ci a trecut pilda la a treia fata, zicand : *Iesit-a semanatorul sa samene samanta sa.*

Dar n-a aratat : Iesit-a dreptul sau sfantul cutare sau proorocul cutare sau apostolul cutare sa samene samanta sa. Sau iesit-am Eu sa saman samanta cea buna a cuvantului. Pentru care pricina nu s-a spus numele Sau ?

Pentru ca cel dintai semanator al Evangheliei este Insusi Domnul Dumnezeu si Mantuitorul nostru Iisus Hristos. El a semanat intai cuvantul acesta al vietii in urechile sfintilor Sai ucenici si apostoli si prin ei la toata lumea.

Dar n-a spus : Venit-am sau iesit-am Eu sa saman samanta cuvantului, ca sa nu starneasca zavistie de prisos si ura in urechile si in inimile fariseilor si a carturarilor, ca sa nu se arate ca un iubitor de slava desarta, ca numai El seamana cuvantul vietii. De aceea nu a spus numele semanatorului si a zis numai asa simbolic : *Iesit-a semanatorul sa samene samanta sa.*

Dar de ce n-a zis : " Iesit-a plugarul " si a zis " Iesit-a semanatorul ?" Iata de ce : Pentru ca nu acela este plugar cu adevarat, care are samanta, dar o tine in sac sau in lada sau in pod undeva sau in hambar si nu o seamana. Ci adevaratul semanator si adevaratul plugar este acela care are samanta si o seamana pe dansa.

De aici sa trecem la samanta cuvantului.

Asa zice dumnezeiescul Ioan Gura de Aur : " Nu este plugar al lui Dumnezeu si nici semanator al Evangheliei acela care stie multe si are multa cunostinta in mintea si in inima sa, dar nu vrea sa propovaduiasca. Ci tine ascunsa aceasta samanta, ori de frica oamenilor, ori de rusine ori de lenevire, ori alte motive are in mintea sa si asa ascunde samanta lui Dumnezeu. Ori poate are mai mult decat altul, dar nu vrea sa o samene ca sa aduca lui Dumnezeu roada insutita.

De aceea, adevaratul plugar al lui Iisus Hristos si adevaratul semanator este acela care are samanta cuvantului lui Dumnezeu si o seamana in urechile si in inimile ascultatorilor care il asculta pe dansul.

Si apoi, dupa ce-a zis Mantuitorul aceasta pilda la inceput, a aratat ca se intampla cu samanta cuvantului lui Dumnezeu exact cum se intampla si cu samanta cea materialnica care se seamana de plugar pe ogor.

Si a zis Preasfantul nostru Mantuitor mai departe asa : *Si una din seminte a cazut langa cale,* adica langa carare sau langa drum, *si oamenii, nebagand seama de dansa, au calcat-o si pasarile cerului, vazand-o asa descoperita, au mancat-o si a pierit samanta aceasta semanata langa cale. Si alta din seminte a cazut pe piatra si, neavand umezeala, s-a uscat.*

Dar, ca sa va dati seama ca nu chiar pe piatra goala s-a semanat, ca acolo nici nu prinde samanta deloc radacini, ascultati pe ceilalti doi evanghelisti care il completeaza pe acesta de astazi.

Matei si Marcu zic : *Si una a cazut pe pietris,* adica pe pamant cu piatra multa, pe pamant cu pietris, si unde samanta, neavand umezeala, a prins putina radacina si, neavand pamant bun, s-a uscat.

Gura fiecarei plante, gura fiecarui arbore este radacina lui, cu care el se hraneste mai cu seama din pamant; este adevarat ca arborii mari si multe feluri de saduri se hranesc prin ramuri din aer, cu oxigen si cu celelalte care trebuie la cresterea vietii sale. Dar mai mult decat toate, gura unei plante, cu care ea se hraneste si trage hrana, este radacina.

Deci a doua samanta, cazand pe pietris, foarte putin s-a prins si, neavand umezeala si nici pamant destul, s-a uscat.

A treia samanta a cazut in mijlocul spinilor, cum ati auzit dumnezeiasca Evanghelie, si a rasarit putin si, crescand spinii au inabusit-o, i-au luat spatiul de lumina si de hrana si asa s-a uscat.

A patra samanta a cazut in pamant bun si a adus domnului sau roada insutita. Unii din cercatorii de firi, parca s-ar contrazice cu dumnezeiasca Evanghelie, ca samanta, oricat de bun ar fi pamantul, nu poate aduce o suta de roade, adica un bob de grau sa aduca o suta de boabe de grau sau unul de porumb si asa mai departe, sa aduca o suta de boabe.

Dar n-au dreptate ! Sa se duca in Egipt, in tarina numita Vizachia, si in partile Nilului si in alte parti din Sicilia, din Italia, sa vada ca acolo holdele cure se seamana aduc uneori de doua sau de trei ori insutit roada si sa vada ca nu poate sa minta cuvantul lui Dumnezeu si ca sunt locuri pe pamant unde un graunte aduce mai mult de o suta de graunte roada in spicul sau.

Dupa ce a spus Mantuitorul pilda acestei Evanghelii, ucenicii Sai n-au inteles puterea pildei si L-au intrebat deosebi : *Spune-ne noua, care este puterea pildei acesteia !* Iar Mantuitorul mai intai le-a spus : *Voua vi s-a dat sa stiti tainele imparatiei cerurilor, iar acestora in pilde vorbesc, ca, auzind, sa nu auda si vazand, sa nu vada,* cum a zis Isaia Proorocul pentru nesinceritatea inimii lor.

Si apoi le-a talcuit Mantuitorul asa : Samanta cea buna este cuvantul lui Dumnezeu, tarina este inima omului, cum e in pilda cu zazaniile tarinii. Samanta cea semanata pe cale sunt oamenii putin credinciosi sau mai bine sa zic aproape deloc credinciosi, caci aud cuvantul lui Dumnezeu, dar nu-i dau nici o atentie, asa in trecere : " Eh ! Am auzit predica preotului ! Spunea unu o predica ! Am auzit ca unu citea din Evanghelie, ce-o fi mai spunand ", si nu-i da nici o atentie, ca si cum nu s-ar vorbi din Evanghelie, ci din povesti.

Unul care este indiferent si nu-i place sa asculte cuvantul lui Dumnezeu sau il trece cu vederea, la acela vine satana si mananca samanta cuvantului din inima lui si este calcat in picioare de toate ispitele dracesti, cum este calcata samanta, pentru ca nu prinde radacina cuvantul in inima iui, pentru neatentia lui si nebagarea de seama, ca nu da importanta cuvantului lui Dumnezeu.

Samanta care a cazut pe pietris sunt oamenii care aud cuvantul si pentru moment se bucura ca au inteles ceva, dar bucuria lor este pripita. Au auzit si s-au bucurat putin, iar pe urma le-a scazut toata evlavia fata de cuvantul Domnului, se impietreste inima lor de necredinta, de nesimtire, de rautate si indata se usuca din inima lor samanta cuvantului lui Dumnezeu. Nu gaseste acolo un pamant bun in tarina inimii lui ca sa creasca.

Acestia sunt aceia care sunt samanta cazuta pe piatra, adica oameni care prea putin se bucura si cred si indata pierd evlavia si credinta catre cele auzite din cuvantul vietii.

Iar samanta a treia sunt oamenii acela care cred in cuvantul lui Dumnezeu pana la o vreme, dar de la o vreme se ridica ispite asupra acestui cuvant. Ori prigoana din partea oamenilor, ori necaz din partea trupului, sau se ridica grijile lumii cele rele, sa alerge omul dupa bogatii, dupa slava desarta, dupa dregatorii, dupa bani, dupa trai bun, dupa dulcetile veacului de acum. Si toate aceste griji crescand, adica marindu-se in inima omului, il fac sa uite de cuvantul lui Dumnezeu; si asa cuvantul lui Dumnezeu, care prinsese radacina acolo si crescuse putin, se inabusa, se astupa, se otraveste de grijile veacului de acum, de mancare, de bautura, de avere, de patimi trupesti, de dezmierdari, si cine stie ce scopuri ale slavei desarte sau cine stie ce rautati, care-l impiedica pe acest cuvant sa creasca; si asa, crescand patimile in om, inabusa si intuneca lumina cuvantului lui Dumnezeu si indata incepe a se ofili, iar cuvantul cel dintai al credintei lui se usuca si piere.

Iar samanta a patra, care cade in pamant bun, sunt acei buni crestini si buni oameni de pe fata pamantului, care, atunci cand aud cuvantul lui Dumnezeu, sunt ca un pamant insetat in care cade ploaia cea binefacatoare a cuvantului vietii si, cazand in inima lor, se hotarasc pentru cuvantul lui Dumnezeu sa sufere toate necazurile, toate scarbele, foamea, setea, lipsa, ocara, durerea, crucea, moartea si nu mai dau inapoi. Acestia lucreaza impreuna cu cuvantul lui Dumnezeu in inima lor si aduc roada intru rabdare, cum zice Evanghelia, rabda toate pentru porunca lui Iisus Hristos si pentru cuvantul Sfintei Scripturi si al Evangheliei si asa aduc roada intru rabdare : unul adica, cum zice alta Evanghelie, treizeci, iar altul saizeci, iar altul chiar o suta.

Dupa ce Mantuitorul a spus si a talcuit pilda Evangheliei sfintilor Sai ucenici si apostoli, la urma a zis si acest cuvant : *Cela ce are urechi de auzit, sa auda.*

Prea putini sunt oamenii aceia care au urechi si nu aud in lume. Dar urechi de auzit n-au numai oamenii; au si dobitoacele, au si taratoarele, au si pasarile; numai pestii sunt surzi, cum spun Sfintii Parinti, ca n-au acest organ al auzului dat de Dumnezeu, ci au numai simtire grozava, ca simlind valurile, sa se fereasca de primejdie, ca ei sunt surzi.

Dar celelalte vietuitoare si oamenii, toti au urechi. Dar de care urechi este vorba Evanghelie ? Ce credeti ? De urechile acestea trupesti ? Nu ! Indoit este omul si doua feluri urechi are, dupa cum si doua feluri de ochi. Ochii acestia simtiti cu care vede cele simtite si are ochii mintii, sau mai bine zis are mintea, care-i ochiul sufletului, cu care priveste cele inteligibile, cele nevazute, ca dogmele credintei si invataturile Sfintei Scripturi si alte cate sunt nevazute.

Asa si la urechi sa intelegeti ! Cela ce are urechi de auzit, adica ale sufletului, ca multi aud cu urechile acestea si stau in biserica si aud cantand la strana si aud proorocii citindu-se, si aud evanghelii si apostoli si taine mari, multi stau aici si aud, dar aud numai cu urechea din afara, iar urechea cea duhovniceasca a mintii lor si a sufletului lor este astupata de satana, ii intunecata si nu intelege puterea cuvantului, pentru ca urechile sufletului lor sunt surde.

Catre aceste urechi s-a adresat Mantuitorul cand am auzit : *Cela ce are urechi de auzit, sa auda.* Adica prin urechile acestea simtite sa dea cuvantul urechilor celor nevazute si cu acelea sa auda cuvantul si sa-l inteleaga, ca apoi, intelegandu-l, sa aduca roada lui Dumnezeu prin lucrare si prin rabdare.

Iubiti credinciosi, dar oare care este cauza nerodirii cuvantului lui Dumnezeu in ziua de astazi ? Sunt multi preoti predicatori, si-n capitala tarii, si-n orase, si-n sate, multi predicatori sunt astazi si prin manastiri si oriunde vei intalni predicatori buni. Chiar si unii din credinciosi cunosc Scriptura, dar nu se mai vad astazi roadele Evangheliei, nu se mai vad suflete roditoare, cum erau la inceputul crestinismului, cu toate ca se rosteste cuvantul lui Dumnezeu.

Care este pricina pentru care nu rodesc sufletele oamenilor astazi cum rodeau alta data ? Am sa zic ca nu sunt altele decat cele patru pe care le-a aratat Mantuitorul, sau trei, ca al patrulea a rodit. Dar care este pricina nerodirii cea adevarata, in cele trei chipuri ale Evangheliei, care s-au zis mai sus ?

Unii vor zice : " Da, parinte ! Astazi nu se mai intorc oamenii la pocainta, nu se mai vad roadzle pocaintei la multi, pentru ca nu se mai fac minuni ca la inceputul crestinismului ". Cand Apostolul Petru a inceput sa predice in Ierusalim, spune dumnezeiasca Scriptura ca, numai intr-o zi au crezut trei mii de oameni.

Iar a doua zi, a predicat in pridvorul, care se zicea " al lui Solomon " si, au mai crezut inca cinci mii. Iata minune mare, in doua zile opt mii de oameni au crezut in Hristos prin gura Sfantului, slavitului, intru tot laudatului Apostol Petru, care nu era nici teolog, nimic, ci numai avea teologia cea mai inalta, pe Duhul Sfant pe Care il primise.

Dar zic ei : " Da, parinte, au crezut atunci multi pentru ca-l auzeau pe Petru vorbind in toate limbile de sub cer ", ca asa a fost la Cincizecime, vorbeau doisprezece barbati galileeni, apostoli, si ei auzeau maririle lui Dumnezeu, fiecare in limba lui, cati erau adunati acolo cu ocazia praznicului Cincizecimii.

Si aceasta nu mica minune a fost, cum fiecare auzea predicandu-se Evanghelia in limba lui, cu toate ca un singur om vorbea acolo si aceasta a atras pe multi sa creada.

Iar cand a predicat Petru a doua zi, au crezut cinci mii de barbati. Iarasi, pentru ce ? Pentru minunea cea mare cu ologul Enea, care statea in pridvorul bisericii, numita " Frumoasa ", in care Apostolul Petru si Ioan Evanghelistul numai cu un cuvant l-au ridicat si l-au facut sanatos si aceasta spaima si minune mare i-au facut pe toti sa creada in invatatura apostolilor.

Da ! Ajutat-au atunci foarte mult minunile. Asa spune si Evanghelistul Marcu : *Domnul impreuna lucrand, i-a trimis la propovaduire, i-a imbracat cu putere de sus, cu Duhul Sfant, si le-a dat putere sa invie si mortii, sa scoata dracii, sa calce peste leu si peste balaur si peste toata puterea satanei.* Si in baza acestor minuni multi au crezut.

Dar oare numai minunile aveau puterea de a face oamenii sa creada in Hristos ? Si pentru aceea nu cred altii astazi ? Nu-i adevarat !

Iata, noi vedem de foarte multe ori si atunci si astazi ca oamenii cred fara minuni. Mantuitorul a fericit pe cei ce cred fara sa vada. Ce minuni a vazut famenul Candachiei, cand mergea cu imparateasa Etiopiei si marele Apostol Filip a fost rapit de Duhul Sfant si a fost langa caruta lui, unde citea pe Proorocul Isaia si ajunsese la stihul acela : *Duhul Domnului peste Mine.*

Si i-a talcuit de acolo inainte, ca Hristos a fost acesta, nu Proorocul Isaia, si a zis famenul : *Uite apa ! Ce ma impiedica sa ma botez ?* A crezut famenul, s-a dat jos din caruta si s-a botezat si indata Duhul a rapit pe Filip din Gaza - unde-i Gaza ? Pana in Asia Mica -, pana la Azot l-a dus intr-o clipeala de ochi, cum a dus alta data pe Proorocul Avacum cu zama din Iudeea in Babilonila la Daniel in groapa cu lei, ca organe ale Duhului Sfant au fost si proorocii si apostolii.

L-a rapit dupa ce a botezat pe famenul Candachiei, care a fost cel dintai apostol si cel mai mare misionar din Etiopia, inainte de a merge acolo Sfantul Apostol si Evanghelist Marcu.

Deci n-a vazut famenul nici o minune, dar i-a explicat si a crezut si a avut inima buna si a prins cuvantul lui Dumnezeu repede si ca roada a fost botezul lui si credinta lui statornica. Ce minune a facut Apostolul Pavel in Iconia, in Listra si in Derbi ?

Ce minune a facut Sfantul Apostol Filip in Samaria, cand a crezut toata Samaria, primind cuvantul lui Dumnezeu ? Predica cu putere cuvantul Domnului ! Nu in tot locul, deci, se faceau minuni, dar multa lume se intorcea la Dumnezeu numai prin credinta. *Credinta vine prin auz, iar auzul prin cuvantul lui Dumnezeu* si celelalte.

Deci iata, care are tarina buna a inimii sale, nu asteapta sa vada minuni.

Va zice cineva : " Da ! Nu numai minunile, dar si viata Sfintilor Apostoli, ca erau asa strasnici, asa de mari sfinti si neprihaniti in viata, poate de aceea prindea cuvantul Domnului care-l predicau ".

Nici aceasta nu-i ! Pentru ca vezi, n-a zis Mantuitorul azi in Evanghelie : Iesit-a sfantul, iesit-a apostolul sau dreptul sa samene, ci a zis asa simplu : Iesit-a semanatorul sa samene samanta sa.

De multe ori un om simplu spune din cuvantul lui Dumnezeu, dar spune si el sincer si cu credinta si se altoieste acest cuvant in alta inima sincera si aduce roada insutita.

Deci cauza nerodirii cuvantului lui Dumnezeu in ziua de astazi, nu este din vina persoanei care predica, nici pentru ca nu se mai fac minuni si alte pricini care le spun oarecare in aceasta privinta.

Ci cauza nerodirii cuvantului lui Dumnezeu in masa poporului de astazi este aratata de Mantuitorul in Evanghelie, ca oamenii ori sunt cale batuta, unde nu se poate cuprinde cuvantul lui Dumnezeu, inima lor este batuta de grijile lumii si de draci si de patimi si nu mai prinde cuvantul Domnului radacini. Ori au inimile impietrite si cuvantul Domnului numai putin se opreste si se usuca, ori au inimile lor pline de interese materiale si nu numai atat, ci prinsi si intunecati de ura si zavistie, de betie, de lacomie, de fatarnicie, de viclenie si de toata rautatea si din cauza aceasta nu rodeste in inima lor cuvantul Domnului, ca se inabusa de aceste pacate pe care le gaseste acolo in inima omului.

Deci daca va intreaba cineva, de ce oare nu se intoarce astazi lumea la pocainta, sa stiti ca din cauza rautatii si a asezarii sufletelor celor patimase. Ca unii din noi suntem cale batuta, altii suntem spini si altii piatra si de aceea cuvantul Domnului nici nu prinde radacina, si, chiar daca prinde, se usuca si se inabusa.

PROOROCII MINCINOŞI

Fratii mei, in tara noastra sunt o seama de secte autorizate, o seama sunt tolerate, ca fractiuni religioase si o seama din ele sunt si netolerate, subversive, care sunt si contra statului si a Bisericii. Dar oricare secta ar fi, sa giji ca toate se cheama " neghinele tarinii ".

Dumneavoastra ati auzit pilda din Evanghelie cu neghinele tarinii, ca a intrebat pe Stapanul : *Doamne, n-ai semanat samanta buna in tarina Ta ? De unde are zazanii ?* (Matei 27, 25). Adica, de unde are neghine ?

Si a zis Stapanul tarinii : *un om vrajmas a facut aceasta.* Ai auzit ? Adica diavolul. Tarina este toata lumea - cum spune Mantuitorul. Tarina crestina, daca se socotesc toti crestinii care cred in Sfanta Treime, suntem peste doua miliarde pe glob. Aproape o jumatate din populatia lumii este crestina intr-un fel.

In aceasta tarina mare, satana a semanat neghine, ca sa nu fie graul curat, adica credinta dreapta. Si aceasta neghina sunt sectele. Ele sunt niste buruieni care au crescut la umbra Bisericii, la temelia Bisericii, si nu trebuie ca noi sa dam graul pe neghina sau sa amestecam graul cu neghina.

Voi, care v-ati nascut crestini, care ati crescut crestini din parinti crestini, din stramosi crestini, este o mare rusine si un mare pacat sa lasati radacina voastra si sa va duceti la vrajmasii lui Dumnezeu, care nu cinstesc pe Maica Domnului pe sfinti si sfintele moaste; care hulesc icoanele, Sfanta Cruce, cele sapte Sfinte Taine si tot ce este sfant in Biserica dreptmaritoare a lui Iisus Hristos.

Acum sa va spun o istorioara cu Chinops vrajitorul.

Sfantul Ioan Evanghelistul a predicat Evanghelia in tot pamantul. Cand a ajuns cu predica Evangheliei in insula Patmos, a aflat acolo inchinatori la idoli, cum era atunci; toata lumea se inchina diavolilor.

Cand a ajuns acolo, ostrovul acela avea un mare vrajitor, care statea in pustie, pe care il chema Chinops. si ei ziceau ca acela-i dumnezeul lor, ca acela, cu puterea draceasca, facea farmece mari, facea fel de fel de " minunatii ". Acestui vrajitor ii slujeau 1000 de demoni, sa sa poata face fermecatorii, minuni cu puterea draceasca si vrajitorii mari.

Cand a ajuns Sfantul Ioan Evanghelistul acolo, a inceput sa predice Evanghelia, cu puterea lui Hristos. Sfantul Ioan avea putere de la Mantuitorul sa faca minuni, caci tuturor apostolilor le daduse aceasta putere : *Intru numele Meu, draci veti scoate, morti veti invia, in limbi noi veti vorbi...* (Marcu 16, 17).

Si cand a inceput Sfantul Ioan Evanghelistul sa predice cu putere, a crezut multa lume in Hristos. Toti care erau bolnavi se vindecau; care erau morti inviau si multe minuni facea cu puterea Mantuitorului.

Atunci oamenii s-au dus la idolul lor in pustie, in munti, si i-au spus lui Chinops, vrajitorul, care era sluga satanei.

- Stapane, a venit un ucenic al Celui rastignit, pe care il cheama Ioan. Face minuni si semne mari, invie mortii, tamaduieste bolnavii, vindeca orbii, surzii, indracitii si crede multa lume intr-insul.

- Mergeti in cetate, ca eu o sa trimit un inger de-al nostru sa-l ia si o sa-l dau judecatii celei vesnice.

Dar duhurile care veneau la Sfantul Ioan erau legate si trimise afara din insula Patmos.

Chinops, daca a vazut ca nu se mai intorc duhurile, s-a umplut de manie si a luat toata multimea draceasca si s-a dus in cetate. A batut de trei ori din palme, l-au luat dracii pe nori, l-au dus pe sus si l-au pus in mijlocul orasului. A inceput lumea sa strige :

- Mare esti, Chinoapse, dumnezeul nostru ! Dar a venit unul din ucenicii Celui rastignit si face minuni si semne mari.

Cand au vazut cei ce crezusera in Hristos, au inceput a se teme : " Mai, si dumnezeul nostru-i mare ! Ulte vine pe sus !" Dar il aduceau dracii pe sus. El a inceput a-i mustra :

- Oameni orbi, asa de repede credeti in el ? Ascultati-ma pe mine ! De este drept Ioan, sa faca minunile pe care le fac si eu !

Si s-a dus acolo unde predica Ioan Evanghelistul :

-De ce-ai intrat in tara mea, Ioane, si faci minuni si predici pe Cel pe Care L-au rastignit evreii pe cruce si n-a putut sa se salveze pe Sine ? Ce crezi ca numai tu faci minuni ? Sa va arat eu ce pot sa fac !

Si Chinops cheama un tanar, caruia-i murise tatal :

- Unde este tatal tau ?

- A murit inecat in mare.

- Uite, eu il aduc acum imediat !

Si a batut din palme de trei ori si s-a scufundat in mare Chinops. Dracii care-i slujeau lui, erau cu dansul. Numai ce vede ca a iesit Chinops din mare cu tatal copilului. Era nalucire draceasca. Si toti oamenii de pe mal s-au mirat si au zis :

- Mare esti, Chinoapse, dumnezeul nostru !

Sfantul Ioan Evanghelistul ii vedea ca sunt draci.

Se duce Chinops la o femeie :

- Femeie, unde sunt feciorii tai ?

- Feciorii mei s-au inecat cu o corabie mergand la Cipru de doi ani de zile.

- Ia sa ti-i aduc si pe aceia !

A batut de trei ori din palme, s-a bagat in mare si i-a scos feciorii femeii.

" Sarut mana, mama ! Vai de mine ! Inchinati-va la dumnezeul Chinops, ca acesta ne-a scos pe noi din muncile iadului si ne-a adus aici "

Si mama ii saruta, dar nu vedea ca-s draci ! (Asa are sa fie acum la sfarsit. Bagati de seama !).

Cand au vazut oamenii asa, au inceput a striga :

- Mare esti, Chinoapse, si mai mare dumnezeu ca tine nu este ! Si a zis Ioan lui Chinops :

- Minunile tale sunt vrajitorii dracesti !

Cand au auzit paganii, s-au repezit asupra lui Ioan, l-au prins si l-au omorat.

Cei ce crezusera in Hristos, prin predicarea lui Ioan, au prins mare frica : " Daca au omorat pe Sfantul Ioan, o sa ne omoare si pe noi !"

Atunci Chinops a inceput a predica :

- Ticalosilor ! Vedeti ce-am facut eu cu Ioan ? Si voi ati crezut in el ! Eu am putere mare !

Si a venit un inger al Domnului si s-a atins de Ioan Evanghelistul : " Ioane, scoala-te si predica pe Hristos !"

Numai ce aude :

- Ioan, pe care l-am omorat noi cu trei zile in urma, predica grozav si toata lumea crede in el.

Cand a auzit Chinops ca Ioan a inviat, s-a dus la el cu acei draci, despre care credea poporul ca i-a inviat Chinops. Sfantul Ioan predica pe malul marii.

- Ioane, ce crezi ca daca ai inviat, ma tem de tine ? Oameni buni, stiti corabia care s-a scufundat deunazi cu vreo 400-500 de oameni ?

- Da !

- Uite, eu acum ii aduc odata cu corabia si ii invii pe toti !

Si a batut din palme de trei ori Chinops si s-a scufundat in mare, sa aduca corabia cu tot cu oameni. Dracii care-i slujeau lui, erau cu dansul.

Sfantul Ioan Evanghelistul, cand a vazut ca s-a scufundat, a luat Sfanta Cruce si a zis :

- Aici sa se scufunde toata puterea satanei ! Oamenii, care erau pe mal si asteptau venirea lui Chinops, cu cei inviati de dansul, au zis :

- Nu mancam nimic, pana nu vine Chinops !

- El nu mai vine niciodata, ca l-am trimis eu in fundul iadului.

Si astepta poporul sa vina Chinops cu corabia cu oamenii si au stat trei zile si mureau de foame pe malul marii.

Marea a fiert trei zile, asa ca in clocot, iar dracii l-au parasit pe Chinops si el a ramas in fundul marii. Toti asteptau si ziceau : " Nu mai vine Chinops, nici intr-un fel ! Nici singur, nici cu altii !" Sfantul Ioan le-a zis :

- Vedeti cum v-a inselat ? Vedeti inselaciune ? Vedeti ca pe el n-a putut sa se salveze ? Si acum, pe cei pe care i-a inviat, ii cunoasteti ?

- Ii cunoastem, vai de mine !

- Hai sa-i intrebam pe cei ce au inviat, daca sunt mortii vostri !

- Cu puterea Sfintei Cruci va leg sa spuneti cine sunteti voi !

- Noi suntem diavoli, care ii slujim lui Chinops de atatia ani ! Atunci oamenii au inceput a-i intreba pe cei inviati : " Mai, barbate, dar nu esti tu ? Dar voi, mai feciori, dragii mamei ?..."

Sfantul Ioan Evanghelistul i-a legat.

- Ia sa va faceti oleaca voi, nu tare urati, sa nu moara lumea de frica. Asa cum se poate, sa vada oamenii cine sunteti !

S-au facut niste aratari, aceia pe care Chinops i-a inviat, si cand au suflat odata cu foc, toti au cazut la pamant.

- Vai de mine, Sfinte Ioane, alunga-i de aici ca murim !

Scaparau scantei pe nari, gura le era de foc, aveau unghii de arama, si cand au racnit la oameni, toti s-au speriat !... Erau draci !

- Vedeti cui va inchinati voi ? A zis Sfantul Apostol Ioan. Gata, voi ati crezut ca Chinops a inviat morti !

- Vai de noi, murim ! Trimite-i de aici !

I-a blestemat sa se duca in gheena si oamenii nu i-au mai vazut. Cand a vazut aceasta, poporul a crezut in Hristos si Sfantul Ioan Evanghelistul a inceput sa faca minuni si mai mari.

Vedeti cum i-a inselat diavolul pe oameni ? Ai vazut ca unui vrajitor ii slujeau o mie de draci ! Dar in fata puterii lui Dumnezeu nimic nu pot. Acesta a fost razboiul Sfantului Ioan Evanghelistul cu Chinops vrajitorul, in insula Patmos. Acolo Sfantul Ioan Evanghelistul a facut preoti, episcopi si a increstinat tot ostrovul Patmos. Acolo a scris el si Apocalipsa, care este in Sfanta Scriptura, cu care se termina Noul Testament.

Asa au sa vina si pe timpul lui Antihrist. Bagati de seama, poate eu sunt in groapa. Voi fi putred pe atunci. **Sa va aduceti aminte cand invatam eu aici. Sa va insemnati cu Sfanta Cruce, cea mai puternica arma, de care se cutremura tot iadul, si nu veti fi biruiti de nimic**.

Auzi cum canta Biserica la Sfantul Maslu : **"Doamne, arma asupra diavolului, Crucea Ta o ai dat noua, ca se scutura si se cutremura nesuferind a cauta spre puterea ei; ca moartea ai calcat si mortii ai sculat. Pentru aceasta ne inchinam ingroparii Tale si Invierii.** "

Deci sa nu credeti in descantece, in tot felul de vraji, in cei ce cauta in bobi, in cafea, in palma; cei ce sting carbuni, cei care deschid carti sfinte, cei care descanta cu numele lui Hristos si pomenesc sfintii. Toti sunt impotriva lui Hristos ! Toti sunt in slujba satanei !

Nici o vedenie sa nu primiti. O vedenie care-i de la Dumnezeu, v-am spus ca nu se supara Dumnezeu daca nu o primesti, ca El stie ca tu te temi sa nu primesti lup in loc de pastor.

Vedenia, stiti care este ? Ai auzit care-i vedenia noastra ? Care o spune Sfantul Efrem Sirul : *Asa, Doamne, imparate, daruieste-mi ca sa-mi vad pacatele mele, sa nu osandesc pe fratele meu, ca binecuvantat esti !*

Si iarasi ceea ce spune Duhul Sfant prin Proorocul David : *Ca faradelegea mea eu o cunosc si pacatul meu, inaintea mea este pururea* (Psalm 50, 4). Sa ne vedem pacatele, nu vedenii. Ca Sfantul Isaac Sirul spune : *De mii de ori mai fericit este cel ce-si vede pacatele, decat cel ce vede vedenii; ca vedeniile pot fi draci si te duc la pieire vremelnic si vesnic.*

Sa ne vedem pacatele noastre, sa petrecem in smerenia mintii si a inimii si sa nu ne socotim vrednici ca putem vedea vedenii, ca asta este cea mai mare mandrie si cutezanta.

Daca de pe acum crezi in vedenii, cand va veni Antihrist, ce-ai sa faci atunci ? Ca spune la II Tesaloniceni, cap. 9, despre venirea lui Antihrist : *a carui venire este intru toata puterea satanei, facand semne si minuni mari, de va putea sa insele si pe cei alesi*.

Sfantul Andrei al Cezareei, in talcuirea Apocalipsei, spune : " Cand vor veni ucenicii lui Antihrist, vor face pe femei si barbati sa zboare pe sus ". Ai sa vezi tu atunci ! Cand vei vedea ca din paie uscate de grau iti face paine proaspata si, din vita uscata de vie, iti face sa curga vinul cel mai bun.

Vor face multe minuni cu puterea satanei, incat cei care nu sunt intemeiati in credinta vor zice : " Mai, astia sunt de la Dumnezeu !"

Vor merge cu tine la cimitir si vor intreba :

- Unde-i mama ta ingropata ?

- Aici !

- Unde-i tatal tau ingropat ?

- Aici !

Si vor zice slugile lui Antihrist :

- Iesi, mai Gheorghe ! Iesi, mai Ioane ! Iesi, Vasile ! Iesi, Marie ! Iesiti din morminte !

Si o sa-ti iasa tatal tau si o sa te sarute; si mama ta o sa te ia in brate, cu hainele cu care-i pusa in mormant, si iti va zice :

- Dragul tatei, credeti in acestia, ca de la Dumnezeu sunt ! Credeti, ca ei ne-au scos pe noi din iad !

Toti vor fi draci ! Si cei scosi din morminte si cei care vin cu dansii.

Luati aminte ! Sa nu credeti in proorocii mincinosi, ca fac minuni cu puterea satanei si pe cei slabi in credinta o sa-i insele. Ei lucreaza cu satana, iar noi suntem cu Hristos ! Atunci ce-ai sa faci, daca incepi a crede de pe acum in vraji, in descantece si in ghicitorii de tot felul ?

Eu umblu prin credinta, nu prin vedere. Asa ne invata Biserica in Simbolul Credintei. N-am nevoie sa vad. Ca zice Hristos : *Fericiti cei ce n-au vazut, si au crezut !* (Ioan 20, 29). Asa este.

Acum aproape de sfarsitul lumii vor apare multi hristosi mincinosi si prooroci mincinosi sa insele lumea. Voi tineti-va de mama voastra spirituala, Biserica Ortodoxa, care v-a nascut prin apa si prin Duh ! Nimic sa nu primiti de la sectanti. Cand vine un sectant sau cineva la tine, intai pune-l sa faca cruce si sa spuna Crezul; " Cred Intr-Unul Dumnezeu, Tatal Atottiitorul, Facatorul cerului si al pamantului...".

Daca spune Crezul, vorbeste cu el; daca nu, zi-i : " Fugi, satana, ca nu esti fiu al Bisericii, ci esti al lui Antihrist !"

Eu am scris o carte - " Despre credinta Ortodoxa " -, care s-a tiparit in doua editii, unde am pus si pe martorii lui Iehova si toate sectele.

Spune Evanghelistul Ioan : *Fiilor, ati auzit ca vine Antihrist ? Tot duhul care nu marturiseste pe Iisus Hristos ca este Dumnezeu, Antihrist este !* (I Ioan 4, 3). Deci inaintemergatorii lui Antihrist, tagaduiesc dumnezeirea lui Hristos.

Sa nu ne speriem ! Noi una sa stim : " Ca *Piatra Hristos este temelia Bisericii si portile iadului nu o vor birui* ". Ai vazut ce spune Sfantul Atanasie cel Mare : " Vezi caderea iudeilor din credinta ? Cati prooroci au avut ei pana la Sfantul Ioan Botezatorul ! Iar de atunci nici unul ! Ca Legea si proorocii pana la Ioan Botezatorul sunt ".

S-a ridicat Duhul Sfant de la ei, sa nu mai aiba prooroci pana la sfarsit. Tot el spune : " Sa nu va temeti cand se vor inmulti vrajmasii Bisericii ! Ca si in vremea sfarsitului si oricand Hristos va sprijini pe cei credinciosi ".

Si zice : " Daca are sa imparateasca Antihrist 1260 de zile, trei ani si jumatate, *pentru cei alesi se vor scurta zilele* ". Are sa ti se para ca a trecut intr-o luna imparatia lui Antihist. Ce ? Dumnezeu nu stie pe cei alesi, ca sa-i crute ?

Deci, totdeauna sa tineti credinta cu statornicie. *Un Domn, o credinta si un Botez.* In ceea ce ne-am nascut, in aceea sa murim !

ENOH ŞI ILIE

Acesti doi prooroci au sa se pogoare, sa vina din Rai, trimisi de Dumnezeu, fiind luati cu tot cu trup la cer. Cand vor predica ei cu mare putere si vor infrunta pe Antihrist trei ani si jumatate, cat va imparati el, Sfintii Enoh si Ilie vor avea mare putere sa strabata tot pamantul cu fel de fel de minuni. Au sa faca minuni mari si semne in Ierusalim ca sa intoarca pe evrei, caci ei nu se intorc pana nu vine Ilie si Enoh. Vor intoarce inimile catre fii si sinagoga satanei catre Hristos.

Cand vor predica ei, ii va auzi tot pamantul si-i va vedea toata lumea. Si acestea sunt scrise de 2000 de ani, de cand i s-au descoperit Sfantului Ioan Evanghelistul. Si cine ar fi crezut ? Ar zice cineva ca este o nebunie asta. Si se intrebau oamenii : " Cum o sa-i vada pe Enoh si Ilie ? Din continentul Asia sau Africa, cum o sa-i auda in America ?"

Acum, daca ar predica, ii vede la televizor toata lumea si ii aude Ia aparate toata lumea. Cum sa nu ! Dumnezeu stie toate, ca si cum ar fi venit. Cand vor predica si vor face minuni, tu ai sa te uiti aici si ai sa-i vezi cum fac minuni, cum invie mortii, si ai sa auzi de aici ce predica Enoh si Ilie si cum mustra pe Antihrist, cand va imparati peste toata lumea, timp de 1260 de zile.

Vezi ? Ceea ce era atunci de necrezut si de neinchipuit, acum se poate realiza ! De aici se poate vedea si auzi la Ierusalim. Da ! si uite, stam aici si vedem la Ierusalim cum slujesc acolo, cum predica si auzim toate ! Si la Muntele Sinai si in Italia si in Belgia si in Olanda si in Bulgaria si in Grecia si in Serbia. Deci stau aici si vad slujba de la Ierusalim ! Vezi ca-i posibil acum ? Dumnezeu stia de mai inainte cat are sa se inmulteasca mintea, adica stiinta.

Ca Daniil Proorocul a spus la capitolul doi - *In vremea de apoi se va inmulti mintea foarte, si se vor intelepti oamenii si vor zbura prin vazduh si vor inconjura lumea.* Toate cate le vezi acum, Biblia le-a spus cu mii de ani inainte.

Vezi Proorocul Isaia, care traieste cu 850 de ani inainte de venirea Domnului, la capitolul 60 intreaba de avioane, ca el le vedea acum 2800 de ani : *Doamne, ce sunt acestea care zboara si se intrec cu norii; si zboara ca porumbeii spre porumbarele lor si de huietul aripilor lor se tulbura vazduhul ?* (Isaia 60, 8).

Ai auzit ? Cu 2800 de ani inainte a spus de avioane. Ce-a zis ? " Ca zboara ca porumbeii spre porumbarele lor ". Ca ei nu zboara, decat de la un aerodrom la altul, ca sa se alimenteze.

Dar si Proorocul Ieremia a vazut masinile astea fara cai, care le vedeti acum ca alearga pe drum. Si intreaba pe Dumnezeu : *Doamne, ce sunt acestea, care huruie pe drum si intrec carele oamenilor ?*

Vezi, ca spune de bomba cu neutroni la Apocalipsa : *Iata au iesit de la fata Mielului niste lacuste si acestea aveau putere mare de vatamat in cozile lor. Si am auzit un glas de la tronul Mielului : Nu vatamati iarba pamantului, nici copacii, nici florile, nici toate cerealele lumii, numai pe oameni sa-i vatamati cinci luni de zile.* Razboiul neutronic. Bomba cu neutroni iti lasa pomii infloriti.

Eu am la marturisire pe cel mai mare profesor de fizica atomica din Bucuresti.

- Domnule, zic, ce rau poate face aceasta bomba ?

- Aceasta distruge numai viata, si-ti lasa orasul complet. Ca ce folos daca l-ar distruge ? Ei ce sa mai castige cand vin sa ocupe ? Au nevoie sa ucida pe oameni, ca sa ocupe orase si toate bunurile lumii.

- Dar daca eu sunt inchis intr-o casa de fier si bomba cu neutroni explodeaza afara, ce poate sa-mi faca, daca zici ca nu distruge materia ? Eu nu sunt in siguranta ?

- Dumneata daca ai avea o casa de fier fara usa, cu peretii de zece metri grosime in jur si te-ai bagat acolo, neutronii rapizi nu sunt impiedicati de fier sa treaca. Trec prin fier si vin la dumneata si-ti distrug numai viata.

Am grait cu dansul. Sotia lui este mare bibliotecara la cartile de limbi vechi. Un om credincios !

Asa ne-a spus Dumnezeu, ca acestea sunt scrise la Apocalipsa. Nu vor vatama copacii, nici florile, nici sadurile, nici ierburile, ci numai pe oameni cinci luni de zile. Atat o sa dureze razboiul neutronic. Cinci luni de zile n-ai sa te poti pazi nici in casa, nici in beci, nici in apa, nicaieri, nicaieri. Unde te-a ajuns... Tot ce-i viu distruge. Asta-i bomba cu neutroni.

Toate-s scrise, fratii mei. si Mantuitorul a spus : *Cerul si pamantul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece* (Matei 24, 35). Da. Noi suntem cei de pe urma ! ...

DESPRE RAI

Acum am să vă spun ceva despre Rai într-o istorioară care urmează de aici înainte. V-am spus că marele Apostol Petru pe Tabor ar fi voit veşnic să rămână acolo împreună cu Hristos, învăţătorul său, cu Ilie şi cu Moise, pentru că a gustat câteva clipe din slava raiului şi din slava dumnezeirii lui Iisus Hristos. Şi iată ce am a vă spune.

A fost în Constantinopol un împărat roman pe la anul 814 şi a avut un frate al său după trup.Acesta nu s-a mai însurat. A fost un om foarte evlavios, foarte credincios şi văzând cum trece viaţa aceasta ca fumul şi ca visul, ca floarea şi ca umbra, s-a gândit să se ducă la o mânăstire să se facă călugăr.

Şi s-a dus la o mânăstire din munţii Constantinopolului, la apa Şangarului. Şi-a împărţit toată averea lui şi a dat-o la săraci şi s-a îmbrăcat în rasa călugărească, primind numele de Cozma. Iar călugării ştiindu-l că învăţase carte cu împăratul şi văzând ascultarea şi smerenia lui, l-au pus stareţ; şi a stăreţit timp de 10-12 ani.

Apoi a căzut într-o boală foarte grea şi a zăcut mai mulţi ani, iar în una din zile şi-a dat duhul. Şi s-au adunat călugării care erau aproape trei sute, şi au început a plânge după păstorul lor cel iubit care murise, cu numele Cozma căci aşa îl chema. Şi stăteau uimiţi şi plângeau că un stareţ ca acela nu avusese mânăstirea de la începutul ei.

Dar a murit fericitul Cozma, iar a doua zi, cu voia lui Dumnezeu a înviat.

Când a înviat privea cu ochii, cum stătea culcat cu faţa în sus pe laiţă, în podul casei. Şi cum stătea cu ochii aţintiţi în podul casei, şoptea cu buzele sale încet nişte cuvinte neîncheiate şi neînţelese de nimeni. Şi a stat aşa timp de aproape o zi întreagă. După aceasta a deschis ochii şi când a văzut pe călugări în jurul lui, a început a căuta în sân.

Şi căutând în sân, îi întreba pe călugări: "Unde sunt cele două bucăţi de pâine uscată pe care mi le-a dat Părintele Avraam?" Şi mai trecea oleacă şi iar căuta în sân şi întreba: "Unde sunt cele două bucăţi de

pâine uscată pe care mi le-a dat Părintele Avraam?" Atunci călugării au văzut că el a avut mare descoperire şi au început a plânge, zicând:
- Părinte sfinte, dar cum de vorbeşti sfinţia ta acum? Ştii c-ai murit?
- Ştiu.
- Ştii că de ieri, pe vremea aceasta ai fost mort? Spune-ne nouă, dacă poţi, te rugăm cu lacrimi, unde ai fost 24 de ore, cât ai fost mort? Şi ce pâine ceri de la noi? Ce bucăţi de pâine cauţi în sân? Două bucăţi de păine uscată.

Atunci şi-a dat el seama că a fost răpit în cealaltă lume şi a zis ucenicilor săi:
- Dragii mei, adunaţi-vă aici că am să vă spun câte am văzut şi câte am auzit pe unde am fost şi câte mi-a ajutat Dumnezeu să ţin minte. Apoi a început să le spună aşa:
"Ştiu că ieri pe vremea aceasta, am murit. Şi când am murit, au venit în jurul meu o mulţime de diavoli, care de care mai urâţi. Unii boncăluiau ca taurii, alţii nechezau ca şi caii, alţii croncăneau ca şi corbii, alţii şuierau ca şerpii şi toţi se repezeau la mine să mă ia. Şi spuneau: "N-ai făcut pocăinţă destul! Ai fost frate de împărat, ai trăit în palate şi încă nu ţi-ai ispăşit păcatele prin pocăinţă la mânăstire. Eşti al nostru!"

Şi zicea stareţul Cozma: "Eu cât am trăit, aveam în chilia mea icoana celor doi apostoli, Andrei şi Ioan Evanghelistul. Şi m-au luat dracii, unii mă împingeau din urmă, alţii mă trăgeau înainte, alţii mă împungeau, alţii mă muşcau şi mă duceau.

Iar eu strigam la Maica Domnului şi la cei doi sfinţi apostoli, Andrei şi Ioan Evanghelistul, să vină, să nu mă lase. Şi m-au dus diavolii şi deodată am ajuns la o prăpastie, o râpă, care nu era mai largă decât cât ar arunca un om voinic o piatră, ca o azvârlitură de piatră, dar adâncimea ei era până la iad.

Şi se auzeau în acea râpă, în acea prăpastie mari ţipete, mari vaiete, mari tânguiri. Şi peste toţi care erau acolo înăuntru mergea un rând de foc şi ei strigau: "Vai de noi şi de noi şi de cei ce ne-au născut pe noi". Şi dracii voiau să mă dea în prăpastia aceea.

Deodată s-a făcut o punte mică peste prăpastie, numai de două degete, dar fără bară. Şi ziceau dracii: "Din două una ai să faci: ori te dăm aici în prăpastia aceasta, ori treci puntea".

Şi spunea Sfântul Cozma: "Îmi era foarte greu şi una şi alta. De cad în prăpastie, mi s-a spus că aceea este gura iadului şi mă înghite şi nu mai ies. Ca să mă sui pe punte era de asemenea imposibil că toţi cădeau. Atunci când ei mă târau să mă arunce în flăcări, am strigat: Maica Domnului, nu mă lăsa! Şi deodată a apărut o femeie îmbrăcată în alb, ca fulgerul, şi doi apostoli. Erau Andrei şi Ioan Evanghelistul. Şi a zis Maica Domnului către Apostoli: "Ioane şi Andrei, luaţi sufletul acesta din mâinile dracilor şi-l duceţi până la Raiul desfătării". Şi atunci dracii au fugit toţi, şi m-au luat cei doi apostoli, iar Maica Domnului s-a făcut nevăzută.

Şi a zis apostolul: "Nu te teme, frate Cozma, de acum mergi cu noi. Sai pe punte!" Şi-au sărit ei pe puntea aceea numai de două degete. Şi un apostol mă ducea de mână înainte şi unul mergea în urmă şi mă ţinea.

Şi-am trecut acea mare prăpastie pe puntea cea îngustă, dar la capătul punţii, era un arap care se părea că ajunge până la nori şi limba lui de zeci de metri afară de focşi ochi de flăcări şi acest arap stătea cu o mână deasupra prăpastiei şi mâna aceea care stătea deasupra prăpastiei era umflată ca un stâlp, iar cealaltă era zbârcită şi lungă.

Acela când ne-a văzut pe noi cu greu s-a dat în lături şi scrâşnea cu dinţii la mine: "Mi-ai scăpat de data aceasta, dar ai să mai vii odată pe aici". Şi eu, după ce am trecut de arapul acela, am întrebat pe Apostolul Andrei şi pe Ioan:
- Sfinţii ai lui Dumnezeu Apostoli, cine este arapul acela care stă la capătul punţii aceleia pe unde am trecut?
- Acela este satana. Ai auzit ce spune Apostolul Petru? Domnul puterii văzduhului.
- Dar de ce are mâna aceea umflată, care o întinde deasupra prăpastiei aceleia?
- De-atâtea suflete câte ia de pe punte, şi-i aruncă mereu în gura iadului. Că veşnic, veşnic vin de pe faţa

pământului şi i s-a umflat mâna cât ia de pa punte şi aruncă în iad!
- Dar eu, am întrebat, am să scăp de el?
- Tu ai să scapi, fiindcă ai avut pe Maica Domnului ocrotitoare şi pe noi. Deci nu te teme de el, căci mergem până la Raiul desfătării.

Şi am mers după ce am trecut de arapul acela şi am dat de nişte câmpii verzi cu milioana de milioane de flori de multe feluri de culori şi era o mireasmă de flori cum nu este pe fața pământului şi cum nu poate să-şi închipuie nimeni. Şi florile acelea le bătea un vântişor aşa cald, iar deasupra florilor erau cete, cete de copii cu aripi strălucitoare, care mergeau şi zburau deasupra florilor şi cântau aşa: "Sfânt, sfânt, sfânt, Domnul Savaot, plin este cerul şi pământul de slava Ta".

Mergând noi printre milioanele acelea de grupuri de copii, care zburau pe deasupra florilor, în mijlocul acelei câmpii am zăzut un bătrân cu barbă albă, frumoasă, veşmintele lui străluceau ca soarele şi am mers acolo. Şi când am mers noi cu apostolii, cu Andrei şi cu Ioan, bătrânul acela a binecuvântat pe apostoli şi i-a sărutat pe frunte, iar ei i-au sărutat mâna. Atunci am întrebat eu pe apostoli:
- Domnii mei, cine este bătrânul acesta aşa de frumos şi de ce sunt atâtea milioane de copii care zboară pe aici?
- A auzit de "Sânul lui Avraam"?
- Am auzit în Evanghelie.
- Ei, acesta este Avraam Patriarhul, iar milioanele de copii care cântă aici şi zboară pe deasupra florilor sunt sufletele drepților care au intrat în "Sânul lui Avraam" şi care au fost drepți şi milostivi ca el.

După aceea ne-am luat rămas bun, de la acela care zicea că este Avraam şi am pleact zburând; mergeam prin văzduh cu iuțeală mare şi am ajuns în altă parte şi acolo odată s-au făcut nişte ziduri de aur şi de pietre scumpe şi nişte porți în forma fulgerului, iar nişte tineri foarte frumoşi, încinşi cu curcubee de aur, stăteau la porți şi aveau săbii de foc; la poartă şi pe poartă era, ca şi cum ar răsări soarele, lumină ca fulgerul. Şi au întrebat acei de la poartă pe Apostolul Andrei şi pe Ioan:
- Unde duceți sufletul acesta?
Şi a zis Apostolul Andrei:
- Avem poruncă de la Maica domnului şi de la Domnul nostru Iisus Hristos să-l ducem până la Raiul desfătării.

Atunci s-au deschis porțile singure şi am intrat după acele ziduri. Acolo am văzut nenumărate biserici şi palate ale cerului. Nimeni nu putea să numere atâtea biseric, şi atâtea minuni se vedeau, încât limbă de om nu poate povesti. Erau pomi care numai pe o singură ramură rodeau 60-70 feluri de roade.

Florile şi frunzele pomilor cântau slavoslovia lui Dumnezeu. Şi fiecare pom avea un cort; dar nici pomii nu semănau unii cu alții şi nici corturile. Şi în cort era o masă şi un scaun de aur şi bucate şi băututri scumpe pe masă. Dar bucatele nu semănau, iar la fiecare cort, la fiecare masă stătea o persoană foarte frumoasă, ca de treizeci de ani.

Toți erau de această vârstă, căci la judecată toți vor învia cu vârsta de treizeci de ani, după cum arată Sfinții Părinți. Şi acolo cântau păsări, milioane şi milioane, dar nici păsările dintr-un pom nu semănau cu cele din alți pomi. Culoarea aripilor păsărilor numai Dumnezeu o ştia şi păsările acelea unele erau albastre, altele roşii, altele vişinii, altele gri, altele albe, altele trandafirii, şi cântau negrăită frumusețe, psalmi şi rugăciuni.

La unul pomul era de mărgăritar, la altul de onix, la altul era de rubin, la altul era de safir, la altul era de ametist, şi aşa mai departe. Şi mesele, la unul era de marmură, la altuş de aur, la altul de argint, şi nici scaunele nu semănau. Şi era atîta frumusețe şi atâta cântare acolo, iar mulțimea pomilor şi a corturilor şi felurimea aceea atât de frumoasă nu mai avea margini.

Şi mergând noi pe acolo, eram uimiți de atâta frumusețe şi cântare. Atunci am întrebat pe Apostolul Andrei:

- Domnii mei, aici este Raiul desfătării?
- Nu frate, de abia am ajuns la pământul celor blânzi.

Vezi ce spune în fericirea a treia din Evanghelie: *Fericiți cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.* Să nu credeți că este vorba de pământul acesta stricăcios. Auzi ce pământ îi aşteaptă pe cei blânzi! Şi de-abia am ajuns la pământ şi am întrebat:
- Dar de ce corturile sunt altfel şi bucatele şi băuturile altfel şi pomii altfel şi scaunele altfel şi păsările cântă altfel dintr-un copac în altul?

Atunci mi-a spus Apostolul Andrei:
- N-ai auzit ce spune Mântuitorul în Evanghelie? *În casa Tatălui Meu sunt multe lăcaşuri şi Eu Mă duc să vă pregătesc vouă loc.* Deci aici, frate Cozma, să ştii că şi cortul şi masa şi pomul şi poamele şi păsările toate sunt după mărimea faptelor bune ale fiecărui om. Cum şi-a împodobit cineva pomul pe fața pământului cu post, cu facere de bine, aşa îl găseşte dincolo şi se va veseli în vecii vecilor, că aici nu mai este bătrânețe, nu mai este boală, nu mai este moarte, nu mai este durere.

De aceea este depărtare şi deosebire de la un pom la altul, pentru că este după măsura faptelor bune ale fiecărui suflet care a ajuns aici. Şi a mers sufletul dreptului aceluia zburând ca gândul, că aşa merge sufletul ca razele soarelui de repede. Şi a mers cam cât ar merge un om cinci sute de ani pe jos. Noi am mers deci în câteva minute, pentru că mergeam ca gândul.

Şi am dat de alte zidiri de milioane de ori mai frumoase ca cele dintâi. Şi la alte porți în forma fulgerului şi la ele nu mai erau tineri, ci erau serafimi cu şase aripi care păzeau. Şi am întrebat:
- Domnii mei, ce ziduri, ce cetate este aici?
Şi au zis:
- Acum, frate, ne apropiem de Palatul Noului Sion al lui Hristos, care-l va da celor doisprezece Apostoli după Judecata de Apoi.

Şi îndată porțile cele în chipul fulgerului s-au deschis şi serafimii aceia au întrebat:
- Unde duceți sufletul acesta?
Şi a zis Apostolul Ioan Evanghelistul:
- Poruncă avem de la Mântuitorul şi de la Maica Domnului să-l ducem până la Raiul desfătării.

Atunci ne-au dat drumul şi am intrat.

Când am intrat dincolo de aceste ziduri, am văzut munți de aur şi am văzut un palat, care avea douăsprezece temelii, cum spune la Apocalipsă, cu douăsprezece pietre scumpe şi douăsprezece uşi în douăsprezece părți şi acoperit cu aur curat şi lumina ca ziua şi era o lumină acolo care strălucea de milioane de ori ca soarele, iar soarele nu se vedea acolo.

Şi palatul acesta avea douăsprezece uşi şi n-am văzut acolo nici pasăre, nici om, nici fiară, nici îngeri, nici oameni. Şi am întrebat pe Apostolii care mă conduceau:
- Domnii mei, ce este palatul acesta şi câtă mărime are?
Şi a zis Apostolul Andrei:
- Acest palat este atât de mare, cât ar merge un om o mie de ani pe jos şi nu-l înconjură. Acesta este palatul celor doisprezece Apostoli, care se cheamă Noul Sion şi care-l vor lua Apostolii după Judecata de Apoi pentru osteneala lor, că au predicat Evanghelia în lume şi au murit martiri şi li s-au tăiat capetele pentru dragostea şi credința în Iisus Hristos.

Şi am trecut şi de acel palat şi zburam peste munții cei de aur şi era o mare de cristal, cu apa ca cristalul de limpede şi avea o mireasmă de trandafiri care nu se poate spune pe fața pământului. Şi am trecut pe deasupra acelei mări şi am ajuns la un râu care curgea ca cristalul şi erau ierburi şi flori multe şi nişte copaci înalți şi foarte frumoşi, cum nu am mai văzut pe fața pământului şi erau flori până sus şi nişte păsări mari cântau acolo şi ziceau aşa:
Fericiți cărora li s-au iertat fărădelegile şi cărora li s-au acoperit păcatele. Şi am întrebat pe Apostolul

Andrei:
- Domnul meu, ce zic păsările acestea, căci cântă din psalmi?
- Ai auzit ce zic? Fericiți cărora li s-au iertat fărădelegile şi cărora li s-au acoperit păcatele. Păsările acestea, fiule, nu mai mor în veacul veacului. Ele sunt pline de Duhul Sfânt şi proorocesc şi arată că aici în frumusețea aceasta nu are să poată intra nimeni decât acela căruia i se vor ierta păcatele şi i se vor acoperi fărădelegile.

Atunci am întrebat:
- Dar care păcate se iartă la om şi care se acoperă?
Şi a zis:
- Păcatele pe care le-a cunoscut omul că sunt păcate şi le-a mărturisit la duhovnic şi i-a părut rău şi a făcut canon pentru ele, se iartă. Iar acelea pe care omul nu le-a ştiut că sunt păcate sau le-a uitat, nu din rea voință, ci din neputință, acelea se acopăr din mila lui Dumnezeu, că altfel nici un suflet nu ar fi ajuns aici. Pentru că, auzi ce spune Evanghelia: *Nimic necurat nu va intra întru împărăția cerurilor.*

Mergând noi aşa, s-a făcut un tunel, un munte de aur şi un tunel mare, dar tunelul acela lumina ca soarele şi acolo era o masă mare, căreia nu i se vedea marginea. Şi stăteau oamenii la mese şi îngerii slujeau la mese şi puneau băuturi cereşti şi mâncăruri cereşti şi era mare veselie. Şi erau mii şi mii care se veseleau şi cântau şi stăteau la mese.

Şi spune Sfântul Cozma:
- Când m-am uitat la masă, am început a cunoaşte oameni de la noi din oraş, din Constantinopol şi din sat şi călugări de-ai noştri şi neamuri care au mers la bine şi foarte mă bucuram că am dat acolo peste oameni cunoscuți. Dar ce folos, că am stat acolo numai câteva minute şi numai am auzit un glas: "Luați pe stareţul acesta de aici, şi-l duceți înapoi, iar în locul lui aduceți pe monahul Atanasie de la Mânăstirea Trăian!" Că era mânăstirea de la Alfa apropiată de mânăstirea Trăian cum este mânăstirea noastră, Sihăstria, aproape de mânăstirea Secu, aproape. Şi îndată a venit îngerul Domnului, zicând:
- Frate Cozma, iată n-am ajuns la Raiul desfătării.
- Dar unde suntem?
- Dacă treceam tunelul acesta ajungeam în Raiul desfătării, dar este porunca lui Hristos să te ducem înapoi în trup, căci plâng călugării după tine, că au rămas fără păstor. Şi avem poruncă să te ducem. Deci nu mai ajungem la Raiul desfătării.

Deci, mi-am luat rămas bun de la aceia şi toți îmi spuneau: "Nu te teme, frate Cozma, că tot aici ai să vii, când va fi sfârşitul tău!" Şi m-au luat pe altă cale şi am trecut şapte iezere de munci, şi m-au dus de am văzut muncile iadului şi am ajuns iarăşi în câmpia aceea unde era Avraam şi ne-am dus la el şi a întrebat Patriarhul Avraam:
- Dar l-ați dus până la Raiul desfătării?
Iar ei au zis:
- Nu, ci până aproape de Raiul desfătării, căci a venit poruncă de la Dumnezeu să-l ducem în trup şi să învie, căci plâng după el fiii săi duhovniceşti!
Atunci Avraam a zis:
- Dacă se duce înapoi pe fața pământului şi învie, am să-i dau şi eu ceva.

Şi mi-a dat un pahar de aur cu vin, şi trei bucăți de pâine albă, curată. Şi-am băut din vinul acela puțin, şi atât era de bun şi dulce că a trecut în toate simțirile mele şi ştiu că am mâncat şi o bucată de pâine şi am zburat din grădinile acelea.

Şi am ajuns iarăşi la arapul acela care se lăuda că am să mai trec şi am trecut iarăşi prăpastia aceea mare pe care o trecusem şi deodată m-am văzut în mânăstire şi acum, cum mă vedeți.

Ştiam că Patriarhul Avraam mi-a dat trei bucăți de pâine, şi numia una am mâncat-o şi am băut vin acolo în "Sânul lui Avraam". Însă două bucăți de pâine au rămas şi ştiu că le-am pus în sân. Aceasta caut eu acum. Vă rog, dați-mi cele două bucăți de pâine pe care mi le-a dat Părintele Avraam, căci ştiam că le-am

pus în sân. Şi dacă vreţi, duceţi-vă repede până la Mânăstirea Trăian şi vedeţi dacă monahul Atanasie nu cumva a murit!

Când s-au dus fraţii, atunci îl scoteau pe năsălie din chilie. Şi a spus cuviosul Cozma:
Ştiţi unde se duce Atanasie? Se duce în preajma Raiului desfătării, la acea masă, îngerească, căci am auzit că mi-a spus mie: "Luaţi-l pe acesta de aici, duceşi-l în trup, că plâng călugării după el şi aduceţi în locul lui pe monahul Atanasie de la Mânăstirea Traian". Deci să ştiţi că monahul Atanasie s-a dus în locul meu şi se va bucura în vecii vecilor.

Aşa a fost Sfântul Cozma în Rai şi a văzut acolo şi pământul celor blânzi şi lăcaşul drepţilor. Aduceţi-vă aminte de predica aceasta, de pământul celor blânzi că fiecare îşi împodobeşte acolo pomul şi masa şi bucatele şi poamele şi păsările, toate, după cum se va osteni în viaţa aceasta ca să facă voia lui Dumnezeu.

Apostolul Pavel zice: *Petrecerea noastră este în ceruri.* Ferice de creştinul acela care trăieşte pe pământ, iar cu mintea lui trăieşte în cer; cu mintea lui se înalţă la Dumnezeu şi după puterea lui se osteneşte să facă fapte bune, ca să se ducă în Raiul desfătării.

Acolo nu mai este moarte, nu mai este bătrâneţe, nu mai este durere, nu mai este boală, nu mai este frică. Ci veşnic va avea, cum zicea Apostolul Pavel, *dreptate şi bucurie şi pace întru Duhul Sfânt.*

Dumnezeu şi Preacurata Lui Maică să ne ajute la toţi să ajungem şi noi păcătoşii măcar cât de cât să moştenim "un colţişor de Rai", cum spune bătrânul Părinte Paisie câteodată la molitfă, numai să nu fim afară de Raiul lui Dumnezeu, ca nu cumva, Doamne fereşte, să ne chinuim în veci.

Părintele CLEOPA

DESPRE IAD

Vom vorbi câteva cuvinte despre iad. De-atâtea ori auziţi cuvântul iad în dumnezeiasca Evanghelie, în Sfânta Scriptură, în învăţăturile Sfinţilor Părinţi, şi în tradiţia Bisericii Ortodoxe. Dar v-aţi pus vreodată întrebarea ce este iadul?

Ce este iadul? Să ştiţi că iadul este împărăţia morţii; iadul este locul acela unde se chinuiesc, după dreptatea lui Dumnezeu, dracii şi toţi care au mâniat pe Dumnezeu şi au făcut voile lor în această lume.

Iadul este împărăţia dracilor, a cărui poartă este deznădejdea, curte sunt legăturile; ferestre, întunericul; masă, reaua împuţiciune şi putoare; mâncare este foamea, băutură este setea, ceasornic este plânsul, aşternut este văpaia, orânduială este tulburarea cea fără rânduială a prăpastiei acelea groaznice.

Dar ştiţi dumneavoastră câte feluri de munci are iadul? Nouă feluri de munci sunt în iad şi toate sunt veşnice şi foarte grele.

Prima muncă este întunericul, cum arată marele prooroc Isaia. Dar nu întunericul acesta, pe care-l vedem noi pe pământ. Întuneric pipăibil. Ai văzut în Egipt, în pământul Ghesem, că unde erau evreii, era lumină şi în tot Egiptul era întuneric?

Nimeni nu ştia pe unde să meargă. Dumnezeu ce nu poate? Toate-s la Dânsul. Întuneric pe lumea asta, dar celălalt întuneric îi veşnic.

Acolo este întuneric aşa de tare, încât îl poţi pipăi cu mâna. Aceasta o zice dumnezeiescul Iov: *Mă voi coborî în pământul întunericului celui veşnic, care nu are lumină, dar nici tămăduire în veac.*

De întunericul acela a amintit şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos în Evanghelia Sa, când zice: *Legaţi-i mâinile şi picioarele şi aruncaţi-l pe el întru întunericul cel mai dinafară*, arătând prin aceasta, cum zice şi dumnezeiescul părinte Efrem Sirul că este un întuneric greu.

Deci, cea dintâi muncă ce stăpâneşte iadul este întunericul acela negrăit şi neînchipuit.

A doua muncă, după întuneric, este plângerea şi scrâşnirea dinţilor. Atâtea lacrimi se varsă în iad într-o singură zi, că, dacă s-ar aduna pe faţa pământului ar face un ocean mai mare ca Oceanul Pacific. Oceanul Pacific are 48.000 km lungime, de la Polul Nord până la Polul Sud; are 18.500 km lăţime şi, la Insulele Mariane, are 11 km adâncime. Şi numai în iad, într-o singură zi, lacrimile care se varsă acolo, ar face un ocean mai mare ca Pacificul. Atâta plângere este în iad.

A treia muncă este putoarea cea rea. Dacă s-ar aduna toate putorile de pe faţa pământului la un loc n-ar face nici un miligram faţă de putoarea care este acolo. Ca să vă daţi seama ce putoare este în iad, am să vă spun o istorioară.

Doi fraţi de la o mamă s-au dus la mânăstire să se facă călugări. Şi unul s-a dus în mânăstire şi a avut răbdare multă, smerenie multă, ascultare fără cârtire şi a rămas în mânăstire până la moartea lui. Iar altul şi-a pierdut răbdarea şi a spus că se duce în lume înapoi la tată şi mamă. Fratele cel care a rămas în mânăstire îl sfătuia:
- Frate, nu te duce înapoi. Auzi ce spune Evanghelia: *Nimeni, punând mâna pe plug, să nu mai privească înapoi*. Deci, nu te duce, frate, în lume, pentru că mare primejdie este să laşi mânăstirea şi să te duci din nou în lume.

Iar el a zis:
- Nu, eu mă duc!
- Dar nu te temi de chinurile iadului?
- Nu cred, frate, că sunt chiar atât de grele muncile iadului, cum spune Sfânta Scriptură sau cum spun oamenii. Aşa s-a scris în cărţi ca să ne sperie.

Şi s-a dus acasă şi s-a căsătorit şi şi-a făcut de cap. Dar n-a trăit mult, decât trei ani, şi a murit. Auzind călugărul că fratele său, care s-a întors în lume, a murit, a început să se roage cu foc lui Dumnezeu, zicând: "Doamne, arată-mi să văd unde este fratele meu; în iad sau în rai!"

După o vreme destul de îndelungată, într-o noapte o umbră neagră a intrat în chilia lui. Şi când s-a uitat el bine la lumina lumânării, l-a cunoscut. Umbra i-a zis, plângând şi suspinând:
- Mă cunoşti? Eu sunt fratele tău.

Era negru ca un cărbune. Doar după glas l-a cunoscut. Şi atunci acesta, văzându-l într-o stare jalnică ca aceea, l-a întrebat:
- Frate, de unde vii?
- Din iad, că am lăsat mânăstirea şi m-am dus în lume şi mi-am făcut de cap; am murit în păcate şi m-am dus pentru păcatele mele în muncile iadului.

Şi atunci acesta a început să întrebe:
- Măi, frate, ştii ce-mi spuneai tu mie, că muncile iadului nu-s aşa de grele, ci s-au scris aşa numai să sperie lumea şi să înficoşeze pe oameni. Chiar aşa este de greu în iad?
- De mii de ori sunt mai cumplite chinurile iadului decât cum sunt scrise; şi de ar avea tot codrul limbă şi toată iarba pământului de ar vorbi, n-ar putea spune cât de greu este în iad!

Dar fratele se făcea că nu-l înţelege.
- Frate, oare voi putea să le încerc şi eu puţin, ca să mă încredinţez de adevăr?
- Nu poţi auzi răcnetele şi ţipetele şi vaietele din iad, că tot atunci mori.
- Dar, n-aş putea măcar să pipăi iadul?
- Nu poţi, că acolo este foc care arde de miliarde de ori mai tare ca acesta şi tot atunci te-ai topi, fiind în

trup material.
- Nu pot nici să văd?
- Nu poți, că mori de frică, văzând priveliştea aceea groaznică şi urgia mâniei lui Dumnezeu din iad!
- Dar cum aş putea eu să încerc măcar cât de puțin muncile iadului?
- Frate, ține minte. Ai putea mirosi oleacă din putoarea iadului!

Cum era îmbrăcat cu haina, a scuturat mâneca hainei puțin şi s-a făcut nevăzut. Şi când a scuturat mâneca, atâta putoare a ieşit din mâneca hainei lui, încât acela a căzut mort jos şi trei zile nu a putut să iasă din chilie.

Greu de tot a deschis uşa şi s-a târât afară din chilie şi a ieşit acea putoare din chilia lui, încât s-a împrăştiat în toată mânăstirea.

Călugării au părăsit mânăstirea trei luni de zile din cauza putorii nesuferite, care a ieşit din chilia de unde a scuturat cel din iad mâneca hainei lui.

După trei luni, acel miros greu a dispărut. Călugării când s-au întors înapoi l-au găsit pe acela din chilia căruia ieşise acea putoare şi l-au întrebat:
- Ce a fost, frate, putoarea aceasta? De unde a venit?
Iar el a răspuns:
- Ştiți, părinților, eu am avut un frate bun în mânăstire, care s-a dus în lume şi a murit după trei ani căsătorit. Eu m-am rugat Domnului să-mi arate unde este fratele meu.
După multă rugăciune, într-o noapte a venit la mine şi l-am întrebat unde este. Aflând că este în iad, curios, l-am întrebat cât de greu este în iad, deoarece îl ştiam nepăsător, zicând că nu crede că muncile iadului sunt chiar aşa de grele, cum scrie în cărți.

Atunci el m-a încredințat că nici nu poate spune limba de țărână cât de greu este în iad şi ceea ce scrie în cărți este foarte puțin spus.

Ca să vezi muncile iadului, a spus el, este imposibil, că tot atunci mori; nici nu poți auzi ce este în iad că mori, nici nu poți pipăi; şi mi-a dat să miros oleacă din putoarea care este în iad.

Atunci şi-a scuturat mâneca la haină şi iată sunt trei luni de zile de când putoarea aceasta stăpâneşte mânăstirea noastră şi ați fugit; şi de-abia acum se poate veni, înapoi.

Şi a încredințat tot soborul mânăstirii cât de mare putoare este în iad. Aceasta este a treia pedeapsă a iadului.

A patra muncă în iad este foamea şi setea. Ați auzit ce spune proorocul Isaia: *Vor flămânzi precum câinii şi vor urla şi se vor jeli, şi nimeni nu va potoli foamea lor.* Şi Mântuitorul ne arată în Sfânta Evanghelie, în pilda cu bogatul şi Lazăr: *Părinte Avraame, trimite pe Lazăr să-şi înmoaie vârful degetului său în apă, să vie să-mi răcorească limba, că rău mă chinuiesc în văpaia aceasta.*

Ai auzit ce-i acolo? Un deget înmuiat în apă, cât de mare preț are! Şi nouă aici nu ne place apa, vrem vin, rachiu, dresuri şi cutare. Vai de noi că nu cugetăm deloc ce ne aşteaptă. foamea şi setea sunt a patra muncă.

A cincea muncă a iadului este tartarul, gheața. Tartarul este un iezer fără fund, plin de gheață şi foarte rece. Aceasta este "scrâşnirea dinților", de care vorbeşte dumnezeiasca Scriptură, adică gerul acela nesuferit de care nu-şi poate închipui nimeni.

A şasea muncă este viermele cel neadormit. Acolo sunt viermi de foc care mănâncă trupurile oamenilor şi sufletele lor în vecii vecilor, şi niciodată oamenii nu mor. Acolo sunt balauri de foc şi şerpi de foc care înoată prin văpăile iadului, cum înoată peştii prin apă la noi şi nu se vatămă. Şi îi prind pe cei păcătoşi şi-i

sug şi-i înțeapă şi-i mănâncă în vecii vecilor, împreună cu viermii cei neadormiți. Asta este munca a şasea.

A şaptea muncă este gheena, adică focul cel nestins, care este cea mai grea dintre toate. Focul cel negru care arde în vecii vecilor cu întuneric.

De acela se tem şi dracii. Că ei se rugau Mântuitorului, când făcea minuni pe malul Mării Galileii, când a scos demonii din cei doi îndrăciți: *Te ştim pe Tine cine eşti, Fiul Celui Preaînalt; Te rugăm nu ne trimite pe noi în gheena!* Acolo îi trimitea, că El avea putere. Şi dracii se tem de gheena, de care spune Mântuitorul în Evanghelie: *Unde focul lor nu se stinge.*

Dar nu este foc de acesta ca al nostru, care se face ca să dea lumină; focul acesta, chiar de ar arde pe cineva, dar dă lumină; acela, însă, este foc negru ca păcura şi de miliarde de ori mai fierbinte ca acesta. Aşa spune fericitul Ieronim.

Cât de mare este focul unde se topeşte oțelul, totuşi este neînchipuit de slab față de focul iadului, ca şi cum ar fi zugrăvit pe pereți. Ai vedea un foc zugrăvit pe perete cu vopsea şi nu te frigi.

Aşa este de slab focul acesta față de focul iadului. Focul nestins nu mai are acolo nevoie de materie, cum zice Sf. Efrem: "Că nu sunt oarecare care-l aprind cu materie din lumea aceasta". Acolo este foc nestins, nu este foc cu lemne aprinse, ci arde cu urgia mâniei lui Dumnezeu negrăită, către cei păcătoşi.

Acest iezer de foc de care spune la Apocalipsă, care nu are fund în veacul veacului, arede şi pe toate duhurile cele rele şi le chinuieşte în vecii vecilor.

De aceea spune dumnezeiescul Părinte Ioan Gură de Aur: "Nimenea din oamenii care îşi aduc aminte de gheenă, nu vor ajunge în gheenă". Că cine cugetă la iad scapă de iad. Cine îşi aduce aminte de gheena, scapă. Că nu există om care-şi aduce aminte de gheena, care este atâta de groaznică muncă, să ajungă în gheena.

Fiindcă îndată ce îşi aduce aminte de gheena el se fereşte de păcat şi începe a lucra fapta bună, se mărturiseşte, pune început bun, îşi face canonul şi îşi îndreaptă viața sa. Este ca acela de care se spune în Biblie: "Că nu mai este fapta ta ca ieri şi ca alaltăieri; poate să fie omul până azi un drac şi mâine se face înger luminat". Numai să-şi aducă aminte de iad şi de gheena; că dacă uită iadul ajunge în iad, iar dacă nu uită iadul nu ajunge acolo.

Iată, am să vă spun despre gheena şi despre veşnicia iadului printr-o minune care se găseşte scrisă într-o carte veche.

În Sfântul Munte al Atonului trăia un călugăr cu numele Andrei. Şi acesta ducea o viață sfântă, în feciorie, asceză, post, rugăciune şi priveghere; în meditații sfinte şi în cugetarea Sfintelor Scripturi. Dar s-a îmbolnăvit când era aproape de treizeci de ani şi a zăcut unsprezece ani şi nu mai murea.

Atunci, după dreptate, acest călugăr cu numele Andrei şi-a pus întrebarea: "De ce sufăr eu?" Pentru că nu se ştia cu păcate aşa de grele, ca să sufere pe pământ atât de groaznică boală. Şi a început săracul, ca tot omul care nu mai poate răbda, să se roage aşa la Dumnezeu:
"Doamne, cer de la Tine un singur lucru şi anume: sau să mor sau să mă fac sănătos, că nu mai pot răbda! Mi-au rămas numai oasele şi pielea!"

Rugându-se el aşa, într-una din nopți, a strălucit o lumină uimitoare în chilia lui. El s-a temut să nu fie de la draci, căci şi diavolul se face în chipul lui Hristos, în chip de înger, în chip de sfînt ce străluceşte ca soarele şi poate să te înşele.

Este ceea ce spune Sfântul Apostol Pavel: *Nu-i de mirare că însuşi satana se preface în chip de înger de lumină şi slujitor al dreptății.* Adică, dracii se prefac în chip de slujitori ai dreptății.

Deci s-a temut călugărul şi a început să facă cruce. Şi înadată a văzut că intră pe uşa lui un tânăr foarte frumos la chip, foarte luminat, cu un toiag de aur în mână, cu o cunună de aur pe cap şi o cruce de aur pe frunte şi i-a zis:
- Nu te teme, părinte, nu-s diavol. Eu sunt îngerul păzitor al vieții tale şi m-a trimis Dumnezeu să-ți spun un lucru. Eu totdeauna sunt cu tine; toate suspinele tale, toate lacrimile, toate oftările, toate durerile, toate necazurile tale eu le ştiu. Că tu dormi, eu nu dorm niciodată; tu mănânci, eu nu mănânc; tu bei, eu nu beau.

Adu-ți aminte ce spune psalmistul: *Tăbărî-va îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de dânsul şi-l va izbăvi pe el;* şi *...nici să dormiteze cel ce te păzeşte.*

Deci, părinte, eu ştiu necazurile tale. Dar iată, tu ai început să te rogi lui Dumnezeu aşa de la o vreme: "Doamne, sau să mor, sau să mă fac sănătos, că nu mai pot răbda!" Şi Dumnezeu m-a trimis să-ți spun ție două lucruri:
- Care?
- Iată ce spune Dumnezeu prin mine: "Vrei să mai rabzi boala un an pe pământ sau să stai trei ceasuri în iad?"

Dar el când a auzit, a zis:
- Doamne, îngerul Domnului, tu care ştii necazurile mele, să mai zac eu un an pe pământ? Nu ştii că o noapte îmi pare un an şi că toate bolile mai cu seamă noaptea sunt grele? Deci cum am să mai rabd eu un an această groaznică boală? Şi pentru ce rabd eu? Că eu ştiu ca om, că m-am silit, de când am venit aici în Sfântul Munte, să fac voia lui Dumnezeu.

Şi a zis îngerul Domnului:
- Tu nu suferi pentru tine. Tu suferi pentru neamurile tale, care sunt în iad şi Dumnezeu te-a găsit pe tine şi voieşte prin osteneala şi suferința ta să scoată din neamul tău, până la al nouălea neam din iad". Că aşa se întâmplă dacă un călugăr bun îşi face datoria, mulți din neamul lui se mântuiesc prin el.

Nu ai auzit ce zice proorocul Ieremia? *Dumnezeu răsplăteşte păcatele părinților asupra copiilor până la al patrulea neam.*

Deci, tu suferi pentru strămoşii tăi. Dar dacă vrei să ieşi şi tu din iad şi ei, să mai zaci un an pe pământ sau trei ceasuri în iad. Dar ia seama ce spui, i-a spus îngerul, că în clipa aceasta ți-am şi luat sufletul!

A stat el şi s-a gândit.
- Gândeşte-te bine! i-a spus îngerul.
- Trei ceasuri în iad!

Cînd a zis aceste cuvinte, i-a şi luat sufletul. Şi unde l-a dus? L-a dus în gheena, de care v-am amintit înainte, cel mai greu loc din iad, de care se tem şi dracii.

Şi când l-a dus acolo şi l-a băgat în focul cel negru şi de miliarde de ori mai fierbinte ca acesta, a fost cuprins de întunericul ce domnea pretutindeni şi a început a răcni şi a geme de durere, căci balaurii de foc au început să-l muşte şi să-l chinuiască; el, când s-a văzut acolo şi a văzut atâta deznădejde şi atâta strigăt şi atâta durere şi atâta spaimă şi atâta foc, a început să strige cât putea: "Doamne, miluieşte-mă! Doamne, iartă-mă!"

După trei minute, o lumină a despicat întunericul şi a apărut îngerul Domnului. Când l-a văzut, a început a bate din palme şi a striga aşa:
- Vai mie! Vai mie! Vai mie! Toate le-am crezut, dar una ca asta n-am crezut!
- Ce n-ai crezut, părinte Andrei?
- N-am crezut că un înger al Domnului poate să mintă!
- Cum se poate una ca asta, ca să spun eu minciuni? Eu nu sunt om păcătos, eu nu sunt duh rău, diavol. Eu nu pot face păcat, eu nu pot minți. Cum pot eu să mint, dacă sunt rază de dumnezeire, sunt lumina a doua

din lumina cea dintâi? Cum aş putea eu să spun minciuni?
- Dar cum ne-a fost vorba în chilie la mine?
- Cum? - N-a fost vorba că mă vei scoate de aici după trei ceasuri? Iată, au trecut mai mult de trei sute de ani de când mă chinuiesc aici!

Îngerul i-a spus:
Adevărul este Hristos. De-abia a trecut o oră şi mai ai două ore de stat.
- Două ore? a strigat monahul cu groază. Este oare cu putință să fi trecut numai o oră până acum?
- Eu am venit să văd dacă poți răbda.

Atunci a zis călugărul Andrei:
- Doamne, dacă acesta este adevărul, că de-abia a trecut un ceas de când mă chinuiesc aici în iad, du-mă înapoi în trupul meu cel rănit şi bolnav şi să sufăr acolo, nu un an, ci sute de ani, ba chiar până la ziua venirii lui Hristos, numai să nu mai stau o clipă aici în focul cel nestins!

Şi îndată, cu iuțeala gândului, l-a luat îngerul şi l-a dus înapoi în trup.

Cine a ştiut că a fost mort un ceas? Când a înviat a început a striga:
- Miluiți-mă! Miluiți-mă!

Şi a venit călugărul care îl îngrijea şi a întrebat:
- Ce este, părinte? De ce strigi?
- Să se adune tot soborul mânăstirii.

Erau trei sute de călugări acolo. Şi l-au pus într-un cerdac înalt şi le-a spus la toți minunea care s-a petrecut cu el; că el a stat un ceas în iad şi i s-au părut mai mult de trei sute de ani. Atâta de greu a trecut timpul.

Să ne ferească mila şi îndurarea lui Dumnezeu şi a Maicii Domnului pe toți din câți sunt aici să nu îngăduie Dumnezeu vreunul să încerce durerile şi chinurile iadului în vreun fel. Şi toți, cu darul Mântuitorului şi cu mijlocirea Maicii Domnului, a Sfântului Ioan Botezătorul şi a tuturor sfinților să ne mântuim, să ne uşurăm înainte de a ne duce din lumea aceasta şi să ne întâlnim cu toții în veacul viitor la bucuria cea veşnică.

Munca a opta din iad este deznădejdea. Acolo toată lumea este deznădăjduită de mila lui Dumnezeu, aducându-şi aminte de cuvântul Evangheliei, că s-a închis uşa şi că pocăință în iad nu mai este.

Munca a noua din iad este veşnicia, care stăpâneşte atâtea miliarde şi miliarde de suflete. Nu mai există acolo o limită, că adică o să rabde omul o mie de ani sau o sută de mii de ani, ci în vecii vecilor.

Dar ca să le descrie cineva câte una singură, nimeni nu poate spune, numai una cât îi de grea, că este imposibil a descrie limba de țărână.

Cine poate spune măcar una din munci câtă suferință aduce firii omeneşti. Că drepții după sfârşit primesc cele patru însuşiri ale trupului şi păcătoşii primesc şi ei una: însuşirea nemuririi.

Primesc trupuri nemuritoare, ca să ardă în vecii vecilor şi să nu se mistuie; să se chinuiască în vecii vecilor şi să nu scape; să înseteze în vecii vecilor şi să nu aibă apă; să le fie foame în vecii vecilor şi să nu aibă mâncare.

Nemurirea o au de la judecată înainte, cum spune Hristos, spre a se chinui în vecii vecilor. Amin.

Părintele CLEOPA

DRUMUL SUFLETULUI DUPĂ MOARTE

Fraţii mei, să ne aducem aminte de nemurirea sufletului. Să ştiţi că suntem pe pământ străin şi călători. Auziţi ce zice Psaltirea: *Nemernic este omul pe pământ şi străin ca toţi părinţii săi.* Nimeni nu rămâne în lumea aceasta. N-am venit să stăm aici. Aici este o trecere necontenită; am răsărit prin naştere şi asfinţim prin moarte.

Sfântul acela, dumnezeiescul Iov, zice aşa: *Din pântecele maicii mele am căzut în groapă.* Aţi auzit? Atât i s-a părut viaţa pe pământ, după 400 de ani. Că, după bătaia aceea Dumnezeu i-a mai dăruit 140 de ani de viaţa, după ce l-a încercat cu atâtea chinuri şi boli; şi atât i-a părut, că din pântecele maicii sale a sărit în groapă. O săritura i-a părut viaţa.

Voi nu auziţi cu ce ne aseamănă Duhul Sfânt? *Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului; aşa va înflori.* Şi iarăşi: *Zilele lui ca umbra trec.* Şi iarăşi: *Zilele mele ca umbra s-au plecat şi eu ca iarba m-am uscat.*

Şi iarăşi zice: *S-au stins ca fumul zilele mele şi oasele mele ca uscăciunea s-au uscat.* Şi iarăşi: *Zilele anilor noştri ca pânza păianjenului.* Cu pânza păianjenului s-au asemănat zilele vieţii noastre. Adică, cât este de slabă pânza păianjenului, aşa-i de slabă viaţa noastră pe pământ; suntem umbra, vis şi floare pe pământ!

Dumnezeu zice lui Isaia: *Ascultă, proorocule, strigă şi zi aşa înaintea poporului: Tot trupul omului este iarbă şi toată slava omului este ca floarea ierbii. Uscatu-s-a iarba şi floarea ei a căzut, iar cuvântul Domnului rămâne în veac.* Deci, să nu punem bază pe viaţa aceasta, că-i umbră şi vis.

Ştiţi ce rămâne în veci? Sufletul. Trupul vedeţi că se face ţărână. Că îngropăm şi dezgropăm morţii şi se fac în puţină vreme ţărână. Mai ales după o vreme nici oasele nu mai rămân; toate se fac nimic.

Asta-i şi porunca cea dintâi, că **pământ eşti şi în pământ vei merge**. Dar sufletul nu moare niciodată. Sufletul rămâne în vecii vecilor, că el este duh şi nu poate să moară. Aşa l-a făcut Dumnezeu.

Dar, ca să ştiţi ce se întâmplă cu sufletul când moare omul, am să vă spun care-i drumul sufletului imediat după moarte, după tradiţia Bisericii Ortodoxe.

De când murim şi până la 40 de zile, când are loc judecata particulară a sufletului şi se hotărăşte de Dumnezeu unde o să stăm, la bine sau la rău, până la judecata de apoi, este un timp de tranziţie, adică un timp provizoriu, pentru drepţi şi pentru păcătoşi.

Când moare omul şi când îşi dă sufletul, în clipa aceea apar în faţa lui atâţia diavoli, câte păcate a avut omul şi atâţia îngeri sfinţi, câte fapte bune a avut el în viaţă. Aşa arată Sfântul Efrem Sirul.

Şi este o mare luptă atunci. Că sfintele puteri se luptă cu diavolii cum să ia sufletul, că ei zic că este al lor, că are păcate mai multe; iar îngerii zic că are mai multe fapte bune. Şi este o mare luptă şi de aceea se teme sufletul să iasă din trup. I se leagă limba când vede toate astea. El vede atunci multe, dar nu poate să spună. El ar spune: "Uite, câţi diavoli au venit!".

A văzut la Agapia Veche, părintele Eftimie, cu o săptămână înainte de a muri, cum se luptau îngerii cu diavolii pentru suflet, zicând: "Uite cum se luptă! Îngerii Domnului sunt cu cununi de aur pe cap şi-i lovesc pe draci. Uite cum fug!"

Cu o săptămână înainte a spus când va muri, căci a fost un om ales al lui Dumnezeu, cum spuneau maicile. Dar nu toţi văd taina aceasta, şi să o poată spune; o văd, dar nu o pot spune.

Atunci în ceasul morții are mare îndrăzneală îngerul de la botez. Când vine acesta, toți se dau la o parte. Îngerul pe care îl avem de la Sfântul Botez are mare putere. De aceea, când vă rugați acasă, după ce ați terminat rugăciunile, să faceți şi câteva închinăciuni la îngerul pe care îl aveți de la Botez şi să ziceți aşa: "Sfinte Îngere, păzitorul vieții mele, roagă-te lui Hristos, Dumnezeu, pentru mine păcătosul sau păcătoasa!".

Pentru că acest înger, nu numai că ne păzeşte acum, dar el ne păzeşte şi în vremea morții. El călătoreşte cu noi prin vămile văzduhului, până la 40 de zile şi îl avem de la dumnezeiescul Botez mare ocrotitor. Dacă nu ar fi el, diavolul ar face cu noi ce ar vrea.

Auziți ce zice în Psaltire: Nici să dormiteze cel ce te păzeşte. Şi iarăşi zice: *Tăbărî-va îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de Dânsul şi-i va izbăvi pe ei.* Deci este clar că îngerul este cel ce ne păzeşte şi în viața de acum şi după ce murim, până la 40 de zile.

Vine acel înger şi zice: "Dați-vă la o parte, diavolilor! Eu ştiu viața acestui suflet, de când s-a născut şi până acum". Şi îngerul, venind, începe a vorbi cu sufletul aşa: "Nu te teme, frate suflete!" Sfântul Grigore de Nissa ne spune de ce-i zice frate. Pentru că şi îngerul şi sufletul sunt ființe raționale, de sine stăpânitoare, cuvântătoare şi sunt duhuri, cum zice Sfânta Evanghelie: *Şi vor fi toți ca îngerii lui Dumnezeu.*

Iată trupul tău! Ia aminte, frate suflete, acesta-i trupul tău, aceasta-i casa ta în care ai stat până acum. Cu acesta te-ai zămislit în pântecele maicii tale, cu acesta ai trăit 20, 60, 80, câți ani a vrut Dumnezeu să-ți dea pe pământ; că la Dumnezeu este viața, iar nu la noi.

Ia aminte, frate suflete, când va suna trâmbița judecății de apoi, într-o clipeală a ochilor are să învie acest trup, cum îl vezi, şi ai să intri într-însul şi ai să mergi la judecată, cum spune Apostolul Pavel: *Toți vor sta înaintea divanului judecății lui Iisus Hristos, ca să ia fiecare după cum a lucrat, bine sau rău.*

Îngerul păzitor îi aduce iar aminte: "Iată, frate suflete, când erai copil mic - sau copiliță mică - te-a trimis mama să aduci o căldare de apă sau să aduci zarzavat din grădină, sau să aduci gâştele de la păscut, sau să faci o treabă cât de mică în ogradă. Uite, aşa gândeai tu atunci; aşa înțelegeai tu atunci". Şi începe să-i aducă aminte din mica copilărie ce bine a făcut el cu trupul acesta şi ce rău a făcut. "Uite aşa ai făcut, când erai în clasa întâi la şcoală, în a doua, a treia; uite aşa făceai! După ce ai ieşit în lume, când erai fată mare sau flăcău, când te-ai însurat sau măritat, uite aşa făceai". Şi-i aduce aminte din pruncie şi până la moarte în fiecare zi şi ceas ce a făcut. Că sufletul, după ce iese din trup, foarte tare ține minte. Este ca razele soarelui. Nu-l mai îngreunează pământul, nici trupul ca să uite. Toate le vede ca o oglindă.

Aceasta se întâmplă în ziua întâi după moarte.

Ziua a doua după moarte se întâmplă un lucru mai înfricoşat. În ziua a doua după moarte îl ia îngerul păzitor şi-l duce pe unde a umblat omul toată viața. Atunci se întâmplă ceea ce spune în Psaltire: *Pentru ce mă tem în ziua cea rea? Că fărădelegea călcâiului meu mă va înconjura.*

Toată icoana vieții omului se descoperă a doua zi după moarte. Dar ai să spui: "Părinte, cum poate sufletul omului să meargă într-o zi pe unde a mers toată viața?"

Sufletul înconjoară pământul cât ai clipi din ochi. Sufletul nostru şi îngerul păzitor merg mai repede ca razele fulgerului, cum spune în Biblie: *Alerga-vor, Doamne, în grabă şi mai repede ca razele fulgerelor, sufletele drepților se vor întoarce la Tine*, citim la proorocul Iezechiel şi în multe locuri.

Sufletul este ființă gânditoare şi nici nu am zis cu limba un cuvânt şi cu gândul am şi înconjurat pământul mai înainte de a-l pronunța; uite cum aş spune eu acum: Pekin, New York, Moscova, Bucureşti, Sihăstria.

Aşa de repede merge sufletul, după ce ieşim din trup. Şi nu-i o greutate să se ducă el, în ziua a doua, cu îngerul pe unde a umblat toată viața. El numai gândeşte şi a şi ajuns în locul acela, căci merge ca gândul.

Şi unde-l duce în ziua a doua? Îl duce pe unde a umblat omul toată viaţa, şi-i arată unde a făcut bine şi unde a făcut rău. Şi nu-i arată decât adevărul.

"Uite, aici ai jucat, aici te-ai îmbătat, aici ai desfrânat cu atâtea femei sau cu bărbaţi; aici ai înjurat, aici ai fumat, aici ai avortat atâţia copii, aici ai ocărât, aici ai furat, aici ai cântat, aici te-ai lenevit, aici te-ai răzbunat pe cineva. Ai batjocorit, ai blestemat, ai bătut. Nu te-ai spovedit, n-ai postit şi te-ai împărtăşit cu nevrednicie!"

Şi-i arată şi faptele bune: "Uite, suflete, aici ai mers la biserică; aici ai ascultat cuvântul lui Dumnezeu, aici ai miluit pe cei săraci, aici ai învăţat pe copii frica de Dumnezeu; aici ai citit sfintele cărţi, aici ai mers la biserică, aici ai răbdat necazurile cu bucurie, aici ai dat un cuvânt de folos la altul, dincolo ai făcut milostenie, ai îmbrăcat pe cel gol, ai adăpat pe cel însetat, ai primit pe cel străin".

Îi arată toate, toate, şi sufletul săracul nu poate zice nimic, că nu-i arată decât adevărul, pentru că îngerul nu poate să mintă. Îi arată şi cele bune şi cele rele.

Şi se minunează sufletul foarte şi îl întreabă pe înger:
- Sfinte îngere, cum de ştii tu acestea toate?
- Cum să nu ştiu, dacă pururea am fost cu tine! Tu ai mâncat, eu nu pot mânca; tu ai dormit, eu nu am dormit; tu ai băut, eu nu pot bea; tu ai stat degeaba, eu nu pot. Eu nu-s duh care poate mânca, sau bea sau dormi. Eu pururea am fost treaz - cum zice în Psaltire: *Nici să dormiteze cel ce te păzeşte.* Că dacă nu aş fi fost eu cu tine, diavolii ar fi făcut mare prăpăd, împreună cu vrăjmaşii tăi văzuţi şi nevăzuţi. Eu te-am apărat şi pururea am fost lângă tine şi mereu am scris ce gândeşti tu. Că eu ştiu gândurile tale şi ce vorbeşti tu şi ce faci tu, bine sau rău".

Asta se întâmplă în ziua a doua. Îl duce îngerul păzitor pe suflet pe unde a umblat toată viaţa.

Iar în ziua a treia după moarte, sufletul ne vede pe noi. Vede că plânge mama, plânge sora sau soţia sau soţul. Vede că plâng neamurile după el şi îi pare rău. Dar nu mai are grija noastră; el se gândeşte atunci numai la el, şi zice: "Ei rămân pe pământ şi se vor pocăi, că mai au vreme să facă fapte bune. Dar eu unde mă duc? Cine mă va ajuta pe mine acolo?"

Şi aşa merge ziua a doua pe unde a mers toată viaţa. Iar în ziua a treia, lucru şi mai înfricoşat. I se mai dau îngeri însoţitori sufletului nostru şase îngeri purtători de lumină şi cu cel de la Botez, sunt şapte, ca să treacă înfricoşatele vămi ale văzduhului.

Aţi auzit de cele 24 de vămi ale văzduhului. Se fac slujbe pentru cei ce vor să aibă milă de la Dumnezeu şi să-i scape de duhurile întunericului din văzduh.

Cele mai importante slujbe pentru cei care mor sunt spovedania generala şi Sfânta Împărtăşanie, precum şi împăcarea cu toţi. Iar imediat după moarte se face 40 de zile Sfânta Liturghie şi parastase cu dezlegări şi milostenie la cei săraci, care ajută sufletul cel mai mult când trece vămile. Că Biserica, fiind mama noastră spirituală, se roagă acum pentru bietul sufletcare-i fiul ei după dar din Botez, să treacă uşor atunci vămile văzduhului.

Ce se întâmplă până ce va trece sufletul vămile văzduhului? Atunci vede omul cât de folos îi era lui să fie mărturisit curat de păcate. **Dacă nu ar fi lăsat Dumnezeu între El şi noi taina Sfintei Spovedanii, nici un om nu s-ar mântui.** Că zice Apostolul Iacov că: *Toţi multe greşim şi nimeni nu-i fără păcat.*

Dar între noi şi Dumnezeu s-a lăsat taina Spovedaniei, care-i al doilea botez, cum zice preotul; aţi auzit că zice la mărturisire: "De vreme ce cu al doilea botez te-ai botezat, după rânduiala Tainelor creştineşti".

Acum vede sufletul cât de folos îi era, dacă era mărturisit, când trece vămile.

De aceea, vă rog să țineți minte: Cănd vezi că s-a îmbolnăvit în casă mama, sora, fratele, soția, nepotul, copilul, tata, fiica, nu aduce întâi doctorul; întâi adă preotul şi-l spovedeşte curat de toate păcatele.

Omul trebuie să se spovedească obligatoriu de patru ori pe an toată viața, în cele patru posturi, cât trăieşte el, dar mai cu seamă când vezi că s-a îmbolnăvit rău. Atunci cheamă preotul repede să-l spovedească. Nu când i s-a legat limba sau şi-a pierdut conştiința; ci din vreme, când are mintea clară şi ține minte. Şi-i spune: tată, mamă, băiete, spune tot ce-ai făcut!

Pune-l să scrie pe un caiet, dacă ştie, şi să-şi aducă aminte tot, că dacă ai reuşit să faci o spovedanie bună, ai câştigat sufletul lui. Că ce spun sfinții Părinți? **Chiar de a avut cineva păcate de moarte foarte grele, dacă a murit spovedit, îl scoate Biserica.** El stă în iad numai până se curăță de păcat, pentru că spune Sfânta Evanghelie: *Nimic necurat nu va intra în Împărăția cerurilor*.

Ai auzit ce spune un sfânt?

El a văzut o mare de flăcări şi din marea aceea ieşeau porumbei albi ca zăpada şi zburau la cer. Şi acolo era iadul şi auzea țipete şi vaiete. "Cum, Doamne, din foc ies porumbei?" s-a întrebat el. Porumbeii erau sufletele oamenilor drepți, care s-au curățit prin canon stând în iad şi şi-au plătit tot ce aveau de plătit.

Pentru că Biserica intervine de pe pământ cel mai mult prin Sfânta Liturghie. Că jertfa şi răscumpărarea noastră se face prin sângele lui Iisus Hristos. Cum zice şi Apostolul: *Sângele Lui ne curăță de orice păcat.*

Creştinul, dacă a murit mărturisit şi dacă, Doamne fereşte, are păcate grele şi nu şi-a făcut canonul, el îşi face canonul dincolo, în iad. Dar din iad îl scoate Biserica prin Sfânta Liturghie, prin dezlegări şi milostenie şi tot la rai merge.

Iar dacă a murit cineva nespovedit din tinerețe şi a avut păcate de moarte, grele, aproape cum ar muri nebotezat. Toate slujbele care se fac pe pământ pentru un asemenea suflet, foarte puțin îl ajută, fiindcă *nimic necurat nu va intra întru Împărăția cerurilor.*

Aşa au aşezat dracii vămile că, dacă ar putea, nici unul să nu treacă la cer. Ştiți de ce au ei ura şi zavistia asta pentru oameni? Pentru că sufletele drepților completează numărul din care au căzut ei. **Lumea asta atât o ține Dumnezeu** - cum arată Sfântul Simeon Noul Teolog - **până se va împlini numărul îngerilor căzuți, din sufletele drepților.** Nu citiți la Psaltire?

Până se împlineşte numărul îngerilor care au căzut, că au fost foarte mulți; a treia parte din îngeri, cum zice Apocalipsa: *Am văzut un diavol mare, roşu, care a tras cu coada lui a treia parte din stelele cerului şi le-a aruncat pe pământ.*

A căzut o treime de îngeri din toate cetele; şi din heruvimi şi din serafimi, din toate cetele, care au fost de-un gând cu satana, ca să se facă asemenea lui Dumnezeu. Şi de aceea au atâta ură diavolii, că ştiu că fiecare suflet, dacă trece la cer, cum spune Evanghelia: *Şi vor fi toți ca îngerii lui Dumnezeu,* va fi în locul lor şi le va lua dregătoriile.

De aceea stau în văzduh şi zic: "Iată pe noi ne-a dat Dumnezeu jos din cer, iar sufletele acestea vor să treacă pe aici la Dumnezeu ne vor lua locul!". Şi atunci Dumnezeu le-a dat voie, cu dreptate diavolilor să stea în calea sufletelor, căci Dumnezeu, este şi drept, nu numai milostiv, şi au făcut aceste stații sau vămi, între cer şi pământ, ca să arunce în iad pe cei ce mor nepocăiți, în grele păcate.

Şi iată cum sunt aşezate: Vama întâi este pentru vorbirea de rău; vama a doua, pentru clevetire; vama a treia, pentru mânie, apoi lăcomia şi aşa mai departe, de la cele mai mici păcate, până la cele mai mari. Şi cine n-a vorbit de rău?Cine nu s-a mâniat? Cine nu s-a lăcomit? Cine nu s-a lenevit? Cine n-a băut un pahar mai mult în viață? Sau cine n-a căzut cu gândul, cu imaginația şi chiar cu fapta în desfrânare în beție, îndoială în credință şi în celelalte păcate trupeşti sau sufleteşti, cum citim în viața Sfintei Teodora?

Ați văzut ce a spus Sfânta Teodora, când a ajuns la vama beției?
"Mă minunam foarte că dracii îmi aduceau aminte de toate paharele de rachiu şi de vin pe care le-am băut în viață. Şi-mi arătau şi când am băut, în ce clipă şi cu cine am fost şi de câte ori m-am îmbătat şi de câte ori am băut. Şi îi întrebam pe sfinții îngeri:
- Cum de ştiu diavolii toate acestea?
- Dacă ei au fost îngeri!"

Să ştiți, însă, că de la Botez, pe lână îngerul bun, care stă de-a dreapta creştinului, mai ai un înger din ceata stăpânilor iadului, un diavol care stă pe umărul stâng. Acela scrie tot ce ai făcut tu rău şi ce ai vorbit tu rău şi de toate păcatele ce le-ai făcut în viață. Iar îngerul bun scrie şi cele bune şi cele rele, cum spune acolo. Aşa crede Biserica lui Hristos.

Acum să vedem ce se întâmplă cu sufletul celui mărturisit, când vine diavolul cu zapisul unde sunt scrise toate păcatele omului. Nu le mai găseşte scrise! Atunci diavolii urlă, răcnesc şi se mânie că pe acest suflet care avea păcate mari, avorturi, preacurvii, furturi, înjurături, beții şi altele, nu-l mai găseşte scris cu nimic. Când creştinul a fost dezlegat de preot pe pământ, Duhul Sfânt a şters de acolo toate păcatele lui. Cuvântul lui Hristos care zice: *Tot ce va dezlega preotul pe pământ, va fi dezlegat şi în cer.* N-ați auzit? Ce va lega el pe pământ, este legat şi în cer.

Deci, spovedania, taina aceasta este aşa de mare, încât are putere să-l curețe pe om de orice păcat, să-i dezlege toate păcatele. Numai dacă omul a fost cuminte în viață, dacă s-a spovedit curat, acela trece uşor înfricoşatele vămi ale văzduhului a treia zi.

Şi i se cântăresc faptele cele bune cu cele rele. Faptele cele bune sunt în formă de pietre scumpe, iar faptele cele rele în formă de pietre simple sau alte greutăți.

Sufletul este foarte înțelept. El vede singur încotro merge. Dacă la vămi vede că trag păcatele mai greu, începe a plânge foarte şi a se întrista, mai ales că vede la vămi mii de diavoli care vor să-l răpească la fiecare vamă. Şi-i zice îngerul păzitor:
- Nu te teme, frate suflete, că nu ştii judecățile lui Dumnezeu! Nu te teme!

Sufletul se bagă sub aripile îngerilor, când vede atâtea mii de draci. Un drac atât este de urât că dacă ar veni aici unde stăm noi acum, cum este el în iad, nu mai rămâne unul viu. Toți muirm de atâta urâciune şi spaimă a îngerului căzut. Iar sufletul, când vede atâtea mii de draci se bagă sub aripile îngerului şi zice:
- Domnii mei îngeri, nu mă lăsați! Tare mă tem de aceştia!
Şi-i zic îngerii:
- Nu te teme, frate suflete, că eşti cu noi! Noi suntem garda lui Dumnezeu, care te însoțim pe tine! Doamne fereşte, la 40 de zile să nu cumva să cazi în mâinile lor! Dar acum n-ai grijă, că noi te păzim!

În ziua a treia sufletul nostru trece vămile văzduhului şi exact a treia zi, când a ieşit din trup, în aceeaşi clipă ajunge prima dată la scaunul Preasfintei şi de viață făcătoarei Treimi.

Şi ce vede el acolo? Că Sfânta Scriptură spune: Pe Dumnezeu nimeni odinioară nu L-a văzut. Dar ce vede sufletul atunci? Că pe Dumnezeu, Iisus Hristos, L-a văzut toată lumea. Şi n-a fost Dumnezeu? L-a văzut Avraam, L-a văzut Moise; dar L-a văzut cu pogorământ, după închipuire, cum a vrut să se arate. Dar ființa lui Dumnezeu nimeni nu a văzut-o, nici heruvimii, nici serafimii. Ființa lui Dumnezeu este inaccesibilă oricărei minți raționale din cer şi de pe pământ.

Deci, ce vede sufletul nostru a treia zi, când ajunge prima dată la tronul lui Dumnezeu? Iată ce vde, după mărturisirea Sfinților Părinți. Vede strălucind o lumină negrăită, de miliarde de ori mai tare ca soarele, şi mireasma Duhului Sfânt. Aude cântările heruvimilor şi serafimilor şi apar nişte nori de aur azurii, mergând spre răsărit şi îngerii îngenunchează pe ei, împreună cu sufletul.

Şi odată se opresc în loc către răsărit. Că de aceea, să țineți minte, ne închinăm la răsărit când facem rugăciunile; pentru că tronul lui Dumnezeu este la răsărit. N-ai văzut ce zice Sfânta Scriptură? *Şi au sădit*

rai în Eden spre răsărituri. N-aţi auzit ce spune Isaia? *Răsărit este numele Lui.* N-aţi auzit ce spune Psaltirea, pe care o aveţi în casă? *Dumnezeu s-a suit peste cerurile cerurilor, spre răsărituri.* Deci, la răsărit este tronul Sfintei Treimi.

Şi se opresc norii aceştia şi îngerii care satu în genunchi cu sufletul care-i la fel cu ei. A treia zi aude acest glas pe limba lui Adam: "**Duceţi sufletul acesta în Rai şase zile**". Că şase zile trece sufletul nostru prin Rai, cu iuţeala gândului. Atunci îngerii cei buni îl iau cu iuţeala fulgerului şi-l duc către grădinile Raiului.

Când ajunge sufletul acolo cu îngerii, nimeni nu poate spune ce frumuseţe este. Şi atunci vede acolo că o floare din Rai, cum spune Sfântul Andrei, este mai scumpă decât toate popoarele lumii, decât toate podoabele şi bogăţiile veacului de acum; pentru că aceea floare are viaţă şi niciodată nu se mai vestejeşte sau nu moare.

Acolo vede el, cum am zis, "**Raiul desfătării**", "**Palatul Noului Sion**", "**Ierusalimul ceresc**" şi câte spune Sfânta Scriptură.

Dar o negrăită bucurie este când sufletul aude cântările a milioane de îngeri, de heruvimi şi de drepţi, care cântă acolo. Apoi vede corturile drepţilor, despre care se spune la panahidă, cum spune şi Sfântul Cosma, care a fost prin Rai. Numai acolo câtă frumuseţe este!

Ajunge în nişte livezi, nişte pometuri care n-au margini. Apar nişte pomi cu frunza de aur, cu florile de aur şi sub fiecare pom este un cort şi în cort este o masă de aur, şi în pomii aceia cântă păsări ale căror aripi nimeni nu poate spune cât de frumoase sunt; şi acele păsări nu mai mor în veacul veacului.

Şi se minunează sufletul, că la unul cortul este de argint, la altul este de mărgăritar, la altul este de iachint, la altul de onix, la altul este de sardonix, la altul de ametist, la altul este de rubin, la altul de safir şi de celelalte pietre scumpe, de care se spune la Apocalipsă.

El vede că şi mesele nu-s toate la fel. Şi copacii rodesc pe o singură ramură câte 70 feluri de roade. Cântă şi frunzele pomilor, cântă şi florile lor, cântă şi păsările; curg râuri de miere şi de lapte prin livezile acelea ca oglinzile.

Este o mireasmă a Duhului Sfânt, pe care omul nu o poate spune. Dar cea mai mare bucurie când trece sufletul prin Rai alta este. Se întâlneşte cu neamurile lui.

Voi, fraţilor, să ştiţi că din neamul nostru avem şi în Rai, avem şi în iad, că Dumnezeu este drept. Cine a făcut rău, s-a dus în iad; cine a făcut bine, s-a dus în Rai. Şi acolo în Rai nu cunoşti când ai ajuns, numai pe bunicul sau pe străbunicul.

Dacă te-aş întreba acum pe mata: "Cunoşti pe străbunicul de 300 de ani în urmă?" De unde să-l ştii! Că de-abia dacă îl cunoşti pe cel de 50-60 de ani în urmă. Acolo în Rai, însă, se cunosc oameni unii cu alţii. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: "Mă întrebi dacă se cunosc sufletele în Rai? Ia aminte la Evanghelia cu bogatul şi săracul Lazăr. Când a murit bogatul şi când a murit Avraam? Cu mii de ani înainte şi se cunoşteau şi vorbeau".

Acolo în Rai îţi ies înainte neamurile toate care sunt la bine şi au palate de aur şi pietre scumpe şi livezi şi zic: "Măi, nepoate, măi! tu eşti al cutăruia, tu eşti a cutăreia, din ţara cutare, din satul cutare. Noi suntem neamuri cu tine. Noi am murit înaintea ta cu 100 de ani, cu 300 de ani. Tu eşti al cutăruia, tu nu ne cunoşti pe noi, dar noi te cunoaştem. Noi ştim unde mergi tu. Tu mergi la judecata particulară a sufletului. La 40 de zile se va hotărî cu tine unde mergi, în Rai sau în iad.

De vei afla milă la Dumnezeu şi te va da la bine, să vii la locaşurile noastre, că iată ce frumuseţi avem aici; ce palate şi ce minunăţii, pe care nu poate să le înţeleagă omul.

Şi aşa îl petrec neamurile lui şi îngerii, mergând prin Rai şase zile.

Sufletul atunci uită cu totul că a trăit pe planeta asta, că a avut mamă, că a avut soră, că a avut frate... Că el vede acolo alte bucurii, străine cu totul de lumea asta trecătoare. Şi atunci îngerul de la Botez, când vede că el se bucură tare, căci acolo nimeni nu poate sta întristat de atâta bucurie, se apropie de el şi-i spune aşa, dacă ştie că este drept: "Frate suflete, iată, la 40 de zile ai să vii să ocupi un loc de aici!"

Iar dacă-l ştie că-i păcătos îi zice: "**Frate suflete, nu te bucura; nu te-am adus să rămâi aici. Te-am adus să vezi ce-ai pierdut în puţină vreme cât ai trăit pe pîmânt, dacă n-ai avut frică de Dumnezeu şi nu te-ai mărturisit şi n-ai postit şi n-ai mers la biserică şi n-ai făcut fapte bune!**"

Când aude sufletul că nu va rămâne în Rai - căci el credea că va rămâne acolo în veci - cât de mare bucurie este în Rai, el se mâhneşte şi începe a plânge cu amar.
- Cum, n-am să rămân aici? întreabă el pe îngerul său păzitor.
- Nu! îi răspunde îngerul. Pe aici treci numai să vezi în puţină vreme ce-au câştigat oamenii cu frica lui Dumnezeu şi ce-au pierdut cei necredincioşi, care nu s-au închinat lui Dumnezeu!

Aşa trece sufletul şase zile prin Rai şi cu trei, care au fost până au ajuns la tronul Sfintei Treimi, se fac nouă. Iar la nouă zile vin iarăşi, ca fulgerele cerului pe nori, îngerii, şi-l duc înaintea Preasfintei Treimi, în lumina cea neapropiată gânditoare. El nu vede pe Dumnezeu, că nici heruvimii nu-L văd; numai lumină şi lumină negrăită, care nu se poate spune.

Şi se opresc norii aceştia şi la nouă zile aude acest cuvânt, dacă sufletul este drept: "**Acest suflet să aibă desfătarea şi bucuria cea fără margini a celor nouă cete îngereşti!**" Iar dacă-i păcătos: "**Sufletul acesta să nu aibă parte de fericirea şi slava celor nouă cete îngereşti!**" Acest cuvânt îl aude la nouă zile şi apoi aude, zicând: "Duceți sufletul acesta prin iad 30 de zile".

Atunci îl iau îngerii şi-l întorc către miazănoapte şi către apus, la locurile iadului, care nu au margine. Şi atunci sufletul, când îl duc îngerii la iad, vede acolo ce spune Sfânta Scriptură: "**Iadul cel mai de jos**", "**Fântâna adâncului**" şi "**Iezerul de foc**" de la Apocalipsă. Acolo vede el **viermele cel neadormit**, despre care a spus Hristos, Dumnezeul nostru; vede **focul cel nestins, gheena,** foc negru care-i de miliarde de ori mai fierbinte ca focul pământesc şi care n-are margine adâncimea lui.

Acolo vede el **întunericul cel mai dinafară, cel mai dinăuntru, scrâşnirea dinților** şi **tartarul**, câte mai auziți la Sfânta Liturghie şi în Scriptură.

Şi când vede el atâtea feluri de munci şi atâtea feluri de draci, vede acolo muncindu-se şi neamuri de-a lui, cum vedea mai înainte în Rai. Şi neamurile ştiu pe unde trece şi-i ies înainte şi strigă către el: "Frate, nepotule, vărule, moşule, matale te duci la judecata particulară. Te rugăm din inimă, adu-ți aminte de noi şi te roagă lui Dumnezeu pentru noi, dacă te va da la bine. Uite, noi ne muncim aici de atâția ani, de 200 de ani, de 300 de ani, de 500 de ani fiecare!"

După cum se bucura sufletul mai înainte în Rai, că şi-a văzut neamurile lui la bine, acum se scârbeşte de aceste neamuri ale lui, care, pentru păcatele lor, au fost rânduite la osândă.

Şi trec cele treizeci de zile prin iad şi cu nouă care au fost când s-a întors din Rai sunt 39 de zile. Iar în a 40-a zi ăl iau îngerii şi-l duc a treia oară la scaunul Preasfintei şi de viață făcătoarei Treimi, în lumina cea neapropiată, gânditoare, spre închinare.

Şi atunci, la 40 de zile, aude acest glas în limba aramaică a lui Avraam, dacă sufletul este drept: "Duceți acest suflet în **Gan Eden**!", adică în desfătare şi bucurie fără margini; iar dacă, Doamne fereşte, este păcătos aude: "Duceți sufletul acesta în **Şeol** sau **Hades**", adică în iad şi în muncă.

Îngerii lui Dumnezeu, cât sunt de buni şi preamilostivi, însă, dacă le dă poruncă Dumnezeu să-l ducă la greu, îl duc în iad.

Dacă ar vedea atunci cineva cum se roagă sufletul nostru la îngeri, când vede că-l duc la chinuri, ar plânge temeliile pământului. Se bagă sub aripile îngerilot şi zice:
- Îngerii lui Dumnezeu, cei preasfinți, cei preabuni, nu mă lăsați! Unde mă duceți?Într-ale cui mâini mă duceți? Cine ar să mă mai scoată pe mine de acolo? Cine mai are milă acum de mine?Cine ştie de pe fața pământului în ce chinuri mă duc eu acum?

Iar îngerii plâng şi-i spun:
- Frate suflete, noi suntem slugile lui Dumnezeu, noi avem poruncă. Nu putem face nimic mai mult, decât cum porunceşte Ziditorul: să te ducem la bine sau la rău!

Şi-l duc, dacă, Doamne fereşte, sufletul a trăit rău, în păcate şi fără pocăință la rău sau dacă-i bun şi a păzit poruncile Domnului, îl duc la Rai, potrivit cu faptele lui bune sau rele.

Aceasta se întâmplă la 40 de zile după moarte. De aceea Biserica, mama noastră cea duhovnicească, are mare grijă să facă pomeniri după fiecare mort la 3 zile, la 9 zile şi la 40 de zile, pentru că atunci se hotărăşte unde va sta sufletul nostru, la bine sau la greu.

De la 40 de zile mai rămâne o singură portiță deschisă pentru suflet. Dacă sufletul a fost în credința ortodoxă adevărată şi a fost fiu adevărat al Bisericii lui Hristos, şi dacă n-a căzut în vreo sectă sau în alte rătăciri, sau păcate grele şi dacă a fost spovedit şi împărtpşit, Biserica îl poate scoate din chinurile iadului prin sfintele slujbe şi prin milostenie.

Biserica este mama noastră spirituală, care ne-a născut pe noi la dumnezeiescul Botez prin apă şi prin duh. **Biserica este stâlpul şi întărirea adevărului, Biserica este trupul lui Hristos, Biserica este mireasa Mielului,** cum spune la Apocalipsă.

De aceea, are mare îndrăzneală către capul ei din ceruri care este Hristos. Ați auzit ce spune Hristos în Evanghelie: *Eu sunt buciumul, vița* - adică trunchiul copacului - *şi voi sunteți ramurile; toată vița care rămâne întru Mine, aduce roadă multă, iar care nu rămâne întru Mine, în foc se aruncă.*

Deci, băgați de seamă! Cine nu rămâne în Biserică, nu rămâne în trupul lui Hristos. Cine s-a rupt de Biserică, toți sectanții care au ieşit şi au împânzit lumea - căci sunt peste 800 de secte numai în Europa - aceştia sunt neghină în grâu, aceştia sunt semințele satanei; *Doamne,* zice Evanghelia, *n-ai semănat sămânță bună în țarina Ta? Dar de unde are neghină? Un om vrăjmaş,* adică diavolul *a făcut aceasta.*

Sectanții sunt buruieni crescute la umbra Bisericii, oameni stricați la minte şi la credință, prin care satana vrea să rătăcească şi pe alții. Să nu-i ascultați! Cine s-a rupt de Biserică, s-a rupt de trupul lui Hristos.

Ia să vă dau o imagine: Dacă copacul acesta ar fi încărcat cu flori până în vârf sau cu roade, un copac roditor, şi dacă o mlădiță s-a rupt de acolo cumva şi a căzut cu greutatea roadelor sale jos, mai rodeşte aceea? Ce se întâmplî? Se usucă şi o punem pe foc.

Aşa-i sufletul care s-a rupt de Biserică. S-a rupt de trupul lui Hristos. Că Biserica este, cum spune marele Apostol Pavel, *trupul lui Hristos*.

Şi acea mlădiță, acel suflet care s-a rupt de Biserică, în veacul veacului nu mai rodeşte şi nici mântuire nu are. Pentru că Duhul Sfânt şi seva Duhului Sfânt, vine numai prin punerea mâinilor, de la Apostoli la episcopi, de la episcopi la preoți şi de la preoți se lucrează în rândul credincioşilor prin Tainele care le-a hotărât Dumenzeu să le lucreze preotul, ca iconom al Tainelor lui Dumnezeu. Pe altă cale nu vine Duhul Sfânt în Biserică.

Feriți-vă! Fugiți cât puteți, ca de diavoli, de acei care vă învață să nu vă închinați Sfintei Cruci, sau Maicii Domnului, sau să nu mergeți la Biserică, sau să nu ascultați de preot. Aceia vin cu satana în inimă şi-n minte, să vă rupă de Biserică, de adevărul nostru dogmatic, de credința noastră ortodoxă, care este neschimbată de 2000 de ani, de la Hristos.

Acum sectele au ieşit ca ciupecile după ploaie, şi toate sectele au venit mai mult din Occident. Cele mai multe au venit de la oameni bolnavi la minte. Eu am o sectologie care s-a tipărit la Bucureşti, şi-am arătat şi istoricul, de unde au venit, cu ce scop au venit. Vin cu scopul să ne strice şi credinţa şi neamul, să ne piardă sufletele!

Nu ieşiţi din corania mântuirii. Nu plecaţi din Biserica lui Hristos. Biserica este mama noastră duhovnicească. Ea ne-a născut prin apă şi prin duh, la Botez. Deci, să cinstiţi Biserica şi pe preoţi şi pe arhierei şi pe Sfântul Sinod.

Ţineţi-vă de Biserica noastră cea de totdeauna. Să fiţi creştini buni şi cetăţeni buni, şi să împliniţi porunca Sfântului Apostol Pavel: Daţi celui cu cinstea, cinste; celui cu dajdia, dajdie; celui cu frica, frică, şi nimănui cu nimic să nu rămâneţi datori.

Se spune la Epistola către Romani: *Tot sufletul să se supună stăpânirii celor mai înalte, că nu este stăpânire decât de la Dumnezeu.* Şi iar spune: *Cel ce nu se supune stăpânirilor, legii lui Dumnezeu se împotriveşte.*

A ieşit o sectă blestamată, foarte periculoasă pentru ţară şi Biserică, care se cheamă "**Martorii lui Iehova**". Aceştia sunt cei mai înverşunaţi împotriva conducerii de stat şi a Bisericii. Să fugiţi ca de diavoli, ca de satana de aceştia! Aceştia, nu numai că nu sunt creştini, dar sunt mai răi decât toţi păgânii. Că nu recunosc nici Biserica, nici statul şi nu cred în Hristos.

Păziţi-vă de orice sectă, rămâneţi fii ai Bisericii lui Hristos, cum au fost părinţii şi bunicii voştri şi strămoşii din veac.

Rămâneţi în Biserică, ţineţi-vă de mama noastră, care este Biserica. Că, doamne fereşte, chiar dacă omul merge la iad pentru păcatele lui, Biserica îl poate scoate prin dumnezeiasca Liturghie, prin pomeniri, prin milostenii şi prin jertfe.

Fără Biserică nu este mântuire! Cine a ieşit din Biserică, nu mai are pe Hristos, că Biserica este trupul lui Hristos. Cine a oeşit din Biserică, nu mai este fiu după dar al lui Dumnezeu din Botez, ci este fiu al satanei, căci s-a rupt de la mama lui duhovnicească şi a luat-o după capul lui şi s-a pierdut.

Dumnezeu să vă ajute. Cu aceasta închei şi vă rog din toată inima să aveţi frica lui Dumnezeu, să nu uitaţi rugăciunea, şi să vă rugaţi şi pentru noi păcătoşii. Amin.

Părintele CLEOPA

DESPRE FARMECE, VRĂJITORIE, ASTROLOGIE ŞI MAGIE

Părinte Cleopa, ce este vrajitoria si de câte feluri este?

Prin cuvântul vrăjitorie întelegem invocarea puterii demonice în ajutorul oamenilor, în locul lui Dumnezeu, cu scopul împlinirii anumitor dorinti omenesti. Vrajitoria s-a practicat, atât la poporul evreu in timpul Legii Vechiului Testament, cât si la crestinii din Legea Darului, până in vremea noastra. în Legea Veche a cerut ajutorul diavolului, apelând la vrajitoare, regele Saul, pentru care a fost aspru pedepsit de Dumnezeu. Vrăjitori au fost atât Valaam, cât si cei trei magi care practicau astrologia.

După învătătura Sfantului Nicodim Aghioritul, vrăjitoria se împarte în mai multe părti si anume: Vrăjitoria propriu-zisă prin care se întelege chemarea diavolilor pentru a descoperi oamenilor comori ascunse, lucruri pierdute si altele de acest fel. Ghicirea, al doilea fel de vrăjitorie, prin care unii oameni spun cele viitoare prin semnele din palmă, numită chiromantie si prin alte obiecte (bobi, cărti de joc, cafea etc).

Descântarea, spiritismul, adică chemarea ajutorului diavolilor în camere obscure sau la morminte, pentru a pedepsi pe cei ce suntinviată. Descântătorii pretind că cheamă sufletele mortilor din iad, precum ghicitorii din timpul Proorocului Samuil (I Regi 21,3), pentru a afla cele viitoare sau pentru a se răzbuna pe cineva. în zilele noastre se practică descântecul în rândul credinciosilor, precum stingerea cărbunilor, rostirea anumitor cuvinte amestecate cu rugăciuni, pentru cei bolnavi, care pretind că sunt "vrăjiti" etc.

Ghitia, adică ghicirea sau vrăjitoria prin lucruri sfinte, precum ghicirea prin Psaltire, numită astăzi deschiderea pravilei; ghicirea cu obiectele bisericii, cum ar fi resturi de vesmmte clericale, cheia bisericii, cenusa din cădelniță, scrierea unor nume pe toacă, pe clopote, pe ziduri de biserică, sau introducerea lor in candele etc. Fermecătoria, adică vrăjirea unor tineri spre a se căsători unii cu altii sau a se despărti, prin invocarea ajutorolui diavolesc, numită popular "ursită".

Ghicirea prin măruntaiele animalelor, numită "iconoscopia" în acest fel de vrăjitorie intră si visurile, zodiile, ceasurile bune si rele, ghicirea prin membrele trupului, numită si prevestire (tiuitul urechilor, zbaterea ochiului, mâncărimea palmelor). Baierele prin care se întelege purtarea la mână sau la piept a unor semne satanice, ate, chei, obiecte (amulete) sau bucâti de stofa vopsite spre păzirea de boli, de primejdii si de pagube, după ce mai întâi s-a invocat asupra lor puterea diavolului. Chemătorii de demoni (clindonii) sunt cei ce ghicesc cele viitoare prin chemarea diavolilor. Intre acestia se numără cei ce fac focuri înaintea caselor si sar prin foc, ghicitorii din pântece precum si cei ce ghicesc în măruntaiele animalelor sau iau mana vitelor, vrăjitorie ce se practică în zilele noastre.

Astrologia este o vrajitorie practicată din cele mai vechi timpuri până astăzi. Prin astrologie se întelege ghicirea celor viitoare prin miscările stelelor, planetelor, vânturilor, norilor si ale celorlalte fenomene ale universului. Astrologii pretind că fiecare om are o stea proprie.

lată câteva din cele mai obisnuite feluri de vrăjitorii, unele aproape uitate, altele practicate si în zllele noastre, pe care le combatem si de care trebuie să fugim, fiind iscodiri diavolesti care amăgesc si însală pe multi crestini spre a lor pierzare.

Poate, într-adevăr, să ajute diavolul pe oameni prin vrăji, mai mult decât ne ajută puterea si harul lui Dumnezeu?

Să se stie că diavolii nu au nici o putere de a vindeca pe cineva, de a descoperi pagube sau pe răufăcători. Ei nu pot niciodată sa facă minuni adevărate, ci numai cu năluciri mincinoase însala pe cei necredinciosi si slabi în credintă. Acest adevar ni-l arată dumnezeiescul părinte loan Gură de Aur, zicând: „Nu vezi cum diavolii n-au putut să vindece nici chiar pe vrajitorii si fermecătorii care le slujeau lor, de besicile si de bubele date de Moise în Egipt, si pe tine oare au să te vindece? (lesire 9, 11). Si dacă dracii nu se milostivesc de sufletul tău, cum se vor întrista pentru durerea trupului tău?

Dacă dracii se silesc să te izgonească pe tine din împărătia lui Dumnezeu, cum te vor izbăvi pe tine de boli? Acestea sunt râsuri si basme. Deci nu te amăgi, crestine, că niciodată lupul nu se poate face oaie, nici diavolul nu se face cândva doctor. Că mai lesne poate face focul să înghete si zăpada să încălzească, decât diavolul să te vindece pe tine cu adevărat" (Impărtire de grâu,pag.324).

Deci, noi când ne îmbolnăvim sau avem necazuri, sau suntem nedreptătiti, sau avem pagube, sau feciori de căsătorit, sau alte greutăti în familie, să nu mai alergăm la ajutorul diavolului si al slugilor lui, care sunt vrăjitorii si ghicitorii, ci la biserică să alergăm si la preoti, la rugăciune si la post si îndată ne va ajuta Bunul nostru Tată, Care ne-a zidit căci are milă de noi.

Care sunt urmarile pacatului vrajitoriei?

Cei ce fac vrăji si aleargă la vrăjitori, fac un mare păcat împotriva Duliului Sfânt, căci lasă pe Dumnezeu si cer ajutorul diavolilor. Se leapădă de slujitorii lui Hristos, adică de sfintii preoti si se duc la slujitorii satanei. Adică, lasă apa cea vie, preotul si harul mântuirii din Biserică si, pentru interesele lor pătimase si omenesti cer ajutorul vrajmasilor lui Hristos, adică al vrăjitorilor si vrăjitoarelor. Se leapădă de adevăr si primesc în loc minciuna, căci toate cuvintele vrăjitorilor sunt minciună si amăgire diavolească. Un păcat asa de mare împotriva Duhului Sfânt nu se iartă celor vinovati nici în veacul de acum, nici în cel ce va sa vină, după cum spune Hristos, de nu se vor pocăi toată viata. Pentru un astfel de păcat vin asupra celor vinovati, care aleargă la vrăji, tot felul de răutăti si primejdii. Mai întâi, mustrarea constiintei că au lăsat pe Dumnezeu si au cerut ajutor vrăjmasului lui Dumnezeu.

Apoi, este oprirea pe mai multi ani de la Sfanta împărtăsanie, de la 7 pâna la 15, si chiar 20 de ani. Apoi, cei ce cred si aleargă la vrăji, alungă din inima lor darul lui Dumnezeu si aduc în casa si în inima lor duhul diavolului. Apoi, cei ce fac vraji si cred în ajutorul lor, se leapădă de Hristos si se unesc cu diavolul. Apoi, cei ce fac vrăji si aleargă la acestea nu se cade a se mai numi crestini ci apostati. Apoi, cei vinovati de acest greu păcat sunt pedepsiti de Dumnezeu cu boli grele si fară leac, cu suferintă în familia lor, cu pagube si neîntelegere, cu sărăcie si moarte cumplită. Si dacă nu se spovedesc la preot si nu-si plâng păcatul acesta cu lacrimi toata viata, nu se pot mântui.

Vrăjitorii si cei ce cred si aleargă la ajutorul diavolului, dacă nu se părăsesc de aceasta si nu se pocăiesc, "se leapădâ cu totul din Biserică", adică se despart de Hristos si se dau de bunăvoie în mâinile vrajmasului, iar dacă mor în acest păcat, nici nu se îngroapă cu preot; ci, asemenea celor păgâni si lepădati de credintă, spre vesnica lor osândă în muncile iadului. latâ urmările grozave ale vrăjitoriei.

Ce canon rânduiesc Sfintii Părinti vrajitorilor si celor ce aleargă la vrăji?

Cel mai aspru pedepseste pe vrajitori Sfântul Vasile cel Mare. latâ ce spune el în canonul 72: "Cel ce se dă vrăjitorilor, sau unora ca acestora, se va canonisi cu canonul ucigasilor". (Sfantul Vasile 72; Sfântul Grigore de Nyssa, 3; Laodiceea, 36). El pune pe vrăjitori în rândul ucigasilor de oameni si a celor lepădati de Dumnezeu, adică îi opreste de cele sfinte de la 10 la 20 de ani. în canonul 65, acelasi Sfânt Vasile cel Mare, zice: "femeia ce va fermeca pe străini si pe ai săi (se opreste de cele sfînte) ani 9 si metanii 500 pe zi.

lar canonul 61 al Sinodului Ecumenic al VI-lea opreste de Sfanta împărtăsanie pe cei ce merg la ghicitori, la cărti de joc si altele asemenea, spre a afla cele viitoare, timp de sase ani de zile. lar "dacă vor stărui în acestea si nu se vor feri de aceste mestesuguri pierzătoare si păgânesti, hotărâm să se lepede cu totul de la Biserică, precum si Sfîntele Canoane învată..." "Sfantul loan Postitorul scurtează canonul vrăjitorilor si al celor ce aleargă la vraji, numai la 3 ani oprire de cele sfinte, dacă se mărturisesc de păcat, dacă îl părăsesc definitiv, dacă tin post zilnic până la orele 3 după masă si fac câte 250 de metanii pe zi.

Dar si Sfanta Scriptură arată cât de greu pedepseste Dumnezeu pe cei ce alergau la vrăjitori, că auzi ce zice: Pe fermecatori nu-i lăsati să trăiască (lesire 22, 18). Si iarăsi zice: Si bărbatul sau femeia, oricare dintre ei se vor face descântători sau vrăjitori, cu moarte să se omoare; pe amândoî cu pietre să-i ucideti că vinovati sunt (Levitic 29, 27) Si iarăsi: Sufletul care se va duce la descântători sau la vrăjitori ca să curvească in urma lor, Eu voi întoarce fata Mea împoiriva sufletului aceluia sî-l voi pierde din poporul lui(Levitic 20, 6).

Vedem că pe împăratul Manase l-a pedepsit Dumnezeu cu robie amară si grea în Babilon, că "trecea pe fiii lui prin foc si facea descântece si felurite vraji si a facut grăitori din pântece si vrajitori si a înmultit a face rău înaintea Domnului, ca să-l înlăture pe el de la împărătie" (II Paralipomena 33, 6) Pe împăratul Saul l-a pedepsit Dumnezeu cu pierderea împărătiei si cu moarte de ocară, pentru că a lăsat pe Dumnezeu si a chemat femeie grăitoare din pântece, urmând ghiciturile ei (I Regi 28, 7) lar pe împăratul Ohozia s-a mâniat Dumnezeu foarte tare, că a trimis să întrebe pe vrăjitoarea din Ecron.

Spuneti-ne mai pe larg despre păcatul ghicirii cu carti sfinte, sau cum se numeste "deschiderea pravilei", care se obisnuieste astăzi la credinciosi.

Vrajirea cu lucruri si cu cărti sfinte este al patrulea fel de vrajitorie si se cheamă "ghitia". Acesti vrăjitori amestecă vrăjile lor cu rugăciuni, cu psalmi si cu alte cuvinte sfinte, adresate către Maica Domnului si către sfmti, ca să poată însela mai usor pe cei slabi în credintă. Acest fel de vrăji îl obisnuiesc mai ales femeile cele rele, bătrânele si tigăncile, pentru a amăgi pe cei slabi la minte.

lată ce zice despre acestea Sfântul loan Gură de Aur: "Tu zici că bătrâna aceea este crestină si omul acela este ghicitor crestin si când descântă sau deschid cartea, nu zic, nici nu scriu alt nume, decât numele lui Hristos, al Născătoarei de Dumnezeu si al sfintilor; deci ce rău fac ei? La aceasta îti răspund că pentru aceasta se cuvine mai cu seamă să urăsti pe femeia cea rea si pe acel rău fermecător si ghicitor (din cărti) 5 fimdcă folosesc spre ocară si necinste numele lui Dumnezeu.

Crestini fiind, lucrează ca păgânii. Pentru că si diavolii, cu toate că numesc numele lui Dumnezeu, însă tot diavoli sunt. Unii, voind a se îndrepta, zic că este crestină femeia care a descântat si nimic alta nu zice, fară numai numele lui Dumnezeu. Eu pentru aceea mai vârtos o urăsc si mă întorc de la ea, că întrebuintează numele lui Dunmezeu spre ocară. Numindu-se pe dânsa crestina, se arată pe sine că lucrează cele ale păgânilor" (Hristoitia, op. cit p. 305-320).

Cei ce ghicesc prin deschiderea Psaltirii si a altor cărti sfinte, se opresc de împărtăsanie până la 7 ani, pentru că Psaltirea este o carte sfântă cu multe proorocii în ea, insuflată de Duhul Sfânt si este pentru rugăciune, iar nu pentru ghicit si câstigat bani spre osândă. Acelasi păcat fac si unii preoti care "descid cartea cum se spune în popor, si cad sub grea osândă, atât ei, cât si cei care cer să le deschidă Sfânta Evanghelie.

Pentru ce au căzut crestinii în vrăjitorie?

Pentu că a slăbit în ei credinta si frica de Dumnezeu; pentru că nu se roagă îndeajuns crestinii de astăzi, ca să-si împlinească cererile lor prin rugăciune, iar nu prin ghicire; pentru că nu citesc Slânta Scriptură să vadă ce osândă ajung pe cei vrajitori si pentru că nu merg regulat la biserică, nu se spovedesc în cele patru posturi si nu cer la nevoie sfatul si rugaciunile preotului. Mai aleargă unii crestini la ghicit pentru că au uitat fagăduintele pe care le-au dat lui Hristos la Sfantul Botez, când au spus: Mă lepăd de satana, si de toate lucrurile lui, si de toată slujirea lui... De asemenea, mai aleargă crestinii la ajutorul diavolului când nu li se împlineste cererea lor la Bisericâ sau pentru că uită de moarte si de ziua judecătii lui Hristos.

De aceea, Sfîntii Părinti ne îndeamnă să alergăm numai la Dumnezeu, numai la Biserică si la preoti, iar nu la diavoli si la slugile lor. lar Sfantul loan Gură de Aur ne sfatuieste, zicând: "Vă rog, fiti curati de această înselăciune... si când voiesti a călca pragul casei tale, sâ zici mai întâi acest cuvânt: Mă lepăd de tine, satană, si de cinstirea ta, si de slujirea ta si mă împreun cu tine, Hristoase! Fără cugetarea aceasta niciodată să nu iesi din casă. Aceasta să-ti fie toiag, aceasta armă, aceasta cetate de apărare, si împreună cu aceste cuvinte fa si semnul crucii pe fruntea ta. Că asa, de te vei înarma pretutindeni, nu numai om, ci chiar diavolul de te va întâlni, nu va putea să te vatăme pe tine" (Hristoitia, p. 316-317).

Cum pot crestinii sâ se izbăvească de vrăjitorii si de tot felul de farmece izvodite de diavolul?

Cel ce crede cu tărie în Dumnezeu, cel ce se roagă neîncetat lui Dumnezeu si aleargă regulat la Sfanta Biserică, nu va cere niciodată ajutorul diavolului si al vrăjitorilor, care sunt vrăjmasii lui Dumnezcu.

Deci, cei ce au credintă tare în Dumnezeu, să-I ceară neîncetat ajutorul. lar cei slabi in credintă, care au cerut vreodată ajutorul vrăjitorilor, dacă vor să se mântuiască, mai întâi să se spovedească de acest păcat si să ceară canon. Apoi, să nu mai apeleze la ajutorul satanei în orice nevoie ar fi, ci numai la Dumnezeu să alerge. Apoi să se roage cât mai mult cu rugăciuni si lacrimi din inimă (Deuteronom 4, 29; Psalm 118, 58; leremia 29, 13) si asa cu răbdare si cu credintă se vor izbăvi de vrăji si vor primi darul Duhului Sfânt.

Ce sunt visurile si vedeniile, care este deosebirea între ele si de câte feluri sunt?

Vă răspund cu cuvintele Sfântului loan Scărarul, care zice: "Visul este miscarea mintii în vremea nemiscării trupului. lar nălucirea (vedenia falsă) este amăgirea ochilor, când doarme cugetarea. Nălucirea este iesirea mintii când trupul veghează. Nălucirea este o vedere a ceva fară ipostas (nereal) " (Filocâlîa vol. IX, Cuvântul 3, p. 75) lată dar ce sunt visele si vedeniile. Ele sunt de două feluri: vise si vedenii bune si rele. lar deosebirea dintre ele este aceasta: Visele si vedeniile bune sunt de la Dumnezeu, prin care se descoperă voia Lui cea mare, numai la cei ce sunt cu totul desăvârsiti si sfinti si care fac poruncile Lui, precum a fost dreptul losif, căruia i s-a arătat Arhanghelul Gavriil în vis, poruncindu-i să fugă cu Pruncul lisus si cu Fecioara Maria în Egipt. Visele bune vin de la îngeri si ne amintesc de moarte si de osândă, iar după ce ne desteptăm, ne îndeamnă la rugăciune si la pocăintă. Dimpotrivă, visele si nălucirile rele sunt de la diavoli, prefacuti în îngeri de lumină sau în sfinti, care ne amăgesc în somn că suntem buni si vrednici de rai; iar după ce ne desteptăm "ne scufundăm în mândrie si în bucurie" (Filocalia vol. IX, Cuvântul 3, p. 76).

Este păcat să creadă crestinii în vise si vedenii?

Spune Sfântul loan Scărarul că "cel ce crede în vise, este asemenea celui ce aleargă după umbra sa si încearcă s-o prindă" Tot el spune, că "diavolii slavei desarte sunt în visuri prooroci. Ei închipuiesc, ca niste vicleni, cele viitoare si ni le vestesc mai dinainte. lar dacă se împlinesc vedeniile, ne minunăm si ne mândrim cu gândul, ca si cum am avea darul înaintevederii (proorociei). Cei ce ascultă pe diavolul, acestia s-au făcut adeseori prooroci mincinosi. Si mai departe zice: "Diavolii nu stiu nimic de cele viitoare, dintr-o cunostintă de mai înainte, căci si doctorii pot să ne spună moartea de mai înainte". Apoi încheie, zicând" Când începem să credem în visele diavolilor, ei îsi bat joc de noi, chiar când suntem treji.

Cel ce crede visurilor si nălucirilor din somn este cu totul necercat. lar cel ce nu crede nici unora este fîlosof' (Filocalia, vol. IX, Cuvântul 3, p. 76).

Deci, este păcat să credem în visuri si în vedenii, că prin acestea ne amăgesc foarte usor diavolii si ne aruncă în păcatul cel cumplit al mândriei si al slavei desarte, când omul se încrede în sine mai mult decât în cuvântul lui Dumnezeu. Cu acest mestesug ispititor, diavolul a amăgit pe multi crestini si călugări, aruncându-i apoi în prăpastia pierzării. lar dacă cineva are totusi îndoială de visul sau vedenia sa, să se spovedească la duhovnic si să-i ceară sfatul lui, că prin duhovnic grăieste Dumnezeu.

Din câte pricini se înseala oamenii de vedenii si de visuri desarte?

Din sapte pricini se însală crestinii de vedenii si visuri, ca si cum ar fi de la Dumnezeu, si anume: din mândrie, din slavă desartă, care este prima fiică a mândriei; din cauza mintii slabe si neiscusite a crestinilor, din cauza râvnei nesocotite a unor crestini, care se roagă si postesc mult ca să aibă vedenii, de care spune Sfantul Isaac Sirul: "Cu mare boală boleste cel ce are râvna cea rea" (Filocalia, vol. X, Cuvântul 58). A cincea pricină a amăgirii prin vedenii si visuri este neascultarea de duhovnici si îndărătnicia unor credinciosi, mai ales a celor mândri, din care cauză usor sunt vânati de diavolul; a sasea pricină vine din cauza vietii de sine ascunse a unora si din nemărturisirea curată a gândurilor la duhovnic. lar ultima pricină prin care se însală crestinii cu visuri si vedenii mincinoase este necunostinta de sine si lipsa de citire a Sfintei Scripturi si a Sfintilor Părinti.

Despre acestea spune si înteleptul Sirah, zicând: "Visurile cele rele sunt desertăciune, ca vrajile si descântecele, si pe multi visurile i-au înselat si au căzut toti cei ce au nădăjduit într-însele" (Isus Sirah 34, 1-7) Cel ce crede lesne in visuri si în vedenii, fară multă cercetare si sfat, să se canonisească, la fel cu cei ce merg la vrăji si descântece, adică până la 7 ani să se oprească de la Sfânta împărtăsanie.

Fragment din "Ne vorbeste Părintele Cleopa" vol.4

DESPRE RUGĂCIUNE

Rugăciunea este maică şi împărătească peste toate faptele bune. Dar cum este ea maica tuturor faptelor bune? Că doar marele Apostol Pavel spune: *Şi acum rămân acestea trei: credința, nădejdea şi dragostea; iar mai mare decât toate este dragostea.*. Nu spune aşa?

Deci iată că cea mai mare faptă bună nu-i rugăciunea, după Sfinții Părinți, ci este dragostea. Dar de ce totuşi Sfinții Părinți au spus că rugăciunea este maică a tuturor faptelor bune? Pentru că ea aduce în sufletul nostru şi pe dragoste. **Dragostea de Dumnezeu şi dragostea de aproapele nu vin pe altă cale în sufletul nostru, decât pe calea rugăciunii!**

Bunăoară să spun: dacă ai supărat pe cineva sau te-a supărat cineva şi începi să-l pomeneşti la rugăciune, numai vezi că, de la o vreme, se ridică ura din mijloc. Prin rugăciune se taie vrajba şi îndată îl câştigi pe acela şi îl aduci la înțelegere, la unire. De aceea spune Sfântul Maxim: **Când vei vedea pe cineva că te urăşte, sau te nedreptățeşte, fie cu dreptate, fie cu nedreptate, începe să-l pomeneşti la rugăciune.** Dar să nu-l pomeneşti, să-i fie lui vreun rău, că atunci cade pe tine. Să zici aşa: "Doamne, Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine păcătosul şi pe fratele meu (cutare), că pentru păcatele mele s-a supărat pe mine. Pentru că fratele meu este oglinda mea şi el vede răutațile mele".

Aşa spune şi Sfântul Ioan Scărarul. "Să nu învinuieşti cumva pe fratele tău când te rogi pentru el, sau să-i ceri pedeapsă", cum îi pun unii în pomelnice la vrăjmaşi. Nu-i voie! Chiar dacă îi puneți pe unii la vrăjmaşi, Biserica ştiți cum se roagă? Biserica se roagă pentru vrăjmaşi să-i înțelepţească, să le ierte păcatele, să-i aducă la cunoştința adevărului, să-i facă blânzi şi să-i întoarcă cu bine.

Aşa se roagă Biserica. Niciodată Biserica nu vrea să facă rău la nimeni. Că Dumnezeu vrea ca toți oamenii să se mântuiască... Iar noi, când avem o supărare, ni se pare că cutare ne urăşte. Dar Biserica nu! Ea nu face deosebire. Ea se roagă deopotrivă pentru toți, ca să fie buni.

De aceea, vorbind despre sfânta rugăciune, v-am spus că ea se numeşte maica tuturor faptelor bune, pentru că ea aduce în sufletul nostru pe cea mai mare faptă bună: dragostea de Dumnezeu şi dragostea de aproapele.

Auzi ce spune dumnezeiescul Părinte Maxim Mărturisitorul - care a fost "vârful teologiei" şi "bilanțul teologiei ortodoxe" în secolul VI - în Filocalie şi în cartea numită "Ambigua", o carte a lui cu care îl întrece în gândire şi pe Sfântul Dionisie Areopagitul, numit şi "Pasărea cerului": **Toate faptele bune ajută pe om să câştige dragostea de Dumnezeu, dar nici una ca rugăciunea.** Că rugăciunea, de aceea se cheamă "maica faptelor bune", că ea, pe cea mai mare faptă bună o ajunge, pe dragoste.

Toate faptele bune apropie pe om de Dumnezeu, dar rugăciunea le uneşte. Este ca şi când ai face o uşă din tăblii, sau un dulap, şi vezi că se potrivesc lucrurile trase la gealău, dar nu se lipesc până nu pui clei. Iar când ai pus clei le-ai făcut dintr-o bucată toate. Aşa este şi rugăciunea.

Rugăciunea nu numai că îl apropie pe om de Dumnezeu, ci îl lipeşte de Dumnezeu şi îl face un duh cu El. Este ceea ce spune marele Apostol Pavel: Cela ce se lipeşte de desfrânată, un trup este cu ea... şi cel ce se lipeşte de Domnul, un duh este cu El. Sudura aceasta duhovnicească de a se uni omul cu Dumnezeu, se face pe calea rugăciunii.

Dar când auzim noi de rugăciune, să nu credem că toată rugăciunea noastră este rugăciune. Dacă eu zic cu limba rugăciunea, sau cu gura, iar mintea este pe dealuri, eu mă înşel pe mine când mă rog. Că Dumnezeu, în vremea rugăciunii, nu caută numai buzele şi limba, ci caută mintea şi inima.

Rugăciunea care o facem noi cu gura şi cu buzele şi ea este bună într-o măsură, căci şi ea are temei în Sfânta Scriptură. Când auzi pe Apostolul Pavel că spune aşa: *Aduceți Domnului roada buzelor voastre*, arată rugăciunea gurii pe care o zicem; sau când auzi în Sfânta Scriptură că zice: *Cu glasul meu către*

Domnul am strigat, cu glasul meu către Domnul m-am rugat, se referă la rugăciunea limbii şi a glasului. Când auzi pe proorocul că zice: *Şi L-am înălţat pe El cu limba mea,* iarăşi de rugăciunea gurii vorbeşte; sau: *Doamne, auzi rugăciunea mea şi strigarea mea la tine să vină,* tot de rugăciunea buzelor vorbeşte. Sau: *Auzi, Dumnezeule, rugăciunea mea şi nu trece cu vederea ruga mea,* iarăşi de rugăciunea gurii vorbeşte şi aici Sfânta Scriptură.

Dar să ştiţi că rugăciunea gurii, după învăţătura dumnezeiescului părinte Grigore de Nissa, marele filosof şi fratele marelui Vasile, **este graniţa cea mai depărtată a rugăciunii,** sau mai bine zis, ca să înţelegeţi mai bine, ea este cuiul (treapta) cel mai de jos din scara rugăciunii. Ştii că atunci când te urci pe scară, pui piciorul pe cel dintâi cui. Dar, cât ai de suit!

Or, scara rugăciunii în urcuşul ei nu are sfârşit. **Rugăciunea, în creşterea ei, nu are margine, pentru că ea se uneşte cu Dumnezeu.** Şi precum Dumnezeu, fiind nemărginit în sfinţenie prin înălţimea însuşirilor Sale, nu are sfârşit în bunătate şi în sfinţenie, aşa şi rugăciunea, în creşterea ei duhovnicească, se înalţă şi margine nu are!

Şi nu numai rugăciunea este nemărginită, ci şi **toate virtuţile care se nasc din Dumnezeu sunt nemărginite**; tocmai de aceea, că se nasc din Dumnezeul nemărginit. Ori credinţa, ori nădejdea, ori dragostea, ori mila, toate sunt nemărginite, pentru că ele se nasc dintr-un Dumnezeu care nu are margine în bunătate.

Aşadar, când ne rugăm cu gura, să ştiţi că facem bine, căci cu aceasta începe a se învăţa omul a se ruga. Cu gura începem să învăţăm întâi rugăciunile începătoare: "Împărate ceresc", "Sfinte Dumnezeule", "Preasfânta Treime", "Tatăl nostru", "Crezul", "Psalmul 50"...;şi-i bine să le învăţăm pe de rost din cărţi de rugăciune, din Ceaslov şi Psaltire.

Noi citim rugăciuni cu gura - şi aşa se învaţă rugăciunile - ca şi cum ai fi în clasa întâi. O ia de la această rugăciune cu gura şi se ridică omul în rugăciune, până când nu mai este rugăciune, până intră în vedere dumnezeiască. Acum, vorbind de rugăciune, vom vorbi despre treptele rugăciunii, aşa cum ne învaţă Sfinţii Părinţi.

Când ne rugăm cu limba, cu gura şi cu buzele, suntem în treapta cea mai de jos a rugăciunii. Trebuie să trecem cu rugăciunea noastră de la limbă şi de la gură, la minte, pentru că **sufletul nostru are două părţi domnitoare**, cum arată Sfântul Ioan Damaschin în "Dogmatica": **mintea şi inima.**

Mintea izvorăşte permanent gânduri. Creierul este unealta raţiunii, iar inima este unealta sentimentelor, a simţirilor celor duhovniceşti. Că unde simţi întâi bucuria, scârba, frica? Nu în inimă? Vezi că simţirea sufletului se află în inimă?

Deci, vreau să vă spun un lucru. Când ne rugăm cu gura, ne aflăm la începutul rugăciunii. Iar, dacă eu zic o rugăciune cu gura: "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul", sau "Tatăl nostru", sau "Născătoare de Dumnezeu, Fecioară...!" sau oricare şi, dacă o înţeleg şi cu mintea, ea atunci nu se mai cheamă rugăciunea gurii, ci trece în altă treaptă, şi anume la rugăciunea minţii.

Iar, dacă această rugăciune, care o zic cu gura şi o înţeleg cu mintea, o duc până la simţirea inimii - ea a devenit atunci rugăciunea inimii, altă treaptă mai înaltă. Deci, auzi ce spune Sfântul Apostol Pavel: *Vreau mai bine să zici cinci cuvinte cu mintea în biserică, decât zece mii de cuvinte cu limba.* Aţi auzit cu cât este mai înaltă rugăciunea minţii decât a limbii? Că preferă apostolul mai degrabă să zică cinci cuvinte cu mintea în biserică, decât zece mii de cuvinte cu limba; fiindcă, a te ruga cu mintea, este rugăciune mult mai înaltă decât a limbii.

Dar rugăciunea minţii este desăvârşită? Nu! Nici a minţii nu-i desăvârşită. Rugăciunea minţii de-abia o numesc dumnezeieştii Părinţi, jumătate de rugăciune, sau pasăre cu o aripă, sau rugăciune cu-n picior, că nici rugăciunea minţii nu-i desăvârşită. Îi mai trebuie ceva. Trebuie să ducem această rugăciune de la înţelegerea minţii la simţirea inimii.

Când noi zicem o rugăciune cu limba şi o înțelegem cu mintea şi o simțim cu inima, ea devine sferică, rotundă, în mişcarea sufletului nostru. Această rugăciune este mult mai desăvârşită şi **se numeşte rugăciunea inimii.**

Dar o să mă întrebați: Rugăciunea inimii este cea mai înaltă? Nu! Sunt rugăciuni şi mai înalte decât a inimii. Dar **la rugăciunea inimii,** zice Sfântul Isaac Sirianul, **de abia ajunge unul din zece mii.** Iar **la rugăciunea care-i mai sus decât a inimii, de abia ajunge unul din neam în neam**; aşa de înaltă este rugăciunea care trece peste cea a inimii. Şi care sunt treptele mai sus de rugăciunea inimii?

Prima este rugăciunea numită **De sine mişcătoare**. De ce se cheamă aşa? Când s-a întărit rugăciunea în inimă, adică "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!", de la o vreme inima se roagă fără să zică limba cuvinte. Este ceea ce spune la "Cântarea Cântărilor", în Biblie: *Eu dorm şi inima mea veghează.* Ştii cum este atunci rugăciunea noastră? Aşa cum ai întoarce un ceas şi apoi el merge singur.

În această treaptă ajungi la ceea ce spune marele Apostol Pavel: *Neîncetat vă rugați* (I Tes. 5,17). Ni s-ar părea că Apostolul Pavel zice aici ceva mai presus de puterea noastră. "Cum să mă rog neîncetat? Dar eu mănânc. Mă pot ruga când mănânc? Dar eu vorbesc cu oamenii. Mă pot ruga?" Te poți, dacă vrei!

Omul care a ajuns la rugăciunea de sine mişcătoare, oriunde ar fi, inima lui se roagă permanent. Dacă-i în avion, dacă-i în tren, dacă-i în fabrică, dacă-i la gară, dacă-i pe drum, dacă doarme, inima lui se roagă neîncetat. Această rugăciune, când ajunge să fie "de sine mişcătoare", **toată viața omului este o rugăciune**. Orice lucrează pe pământ, el tot timpul se roagă.

Apostolii nimic n-au învățat mai presus de puterea noastră. Când a zis Apostolul Pavel: *Neîncetat vă rugați,* cel ce ajunge la "rugăciunea de sine mişcătoare", împlineşte cuvântul lui. El dacă mănâncă, inima lui se roagă, când vorbeşte cu oamenii, are în taină altă gură: gura cea de foc a Duhului Sfânt din inima lui. Cu aceea vorbeşte cu Dumnezeu. Este "gura Duhului", cum o numeşte Vasile cel Mare. Un asemenea om, care a câştigat "rugăciunea de sine mişcătoare", orice-ar face el, inima lui se roagă. **Aceasta este a patra treaptă a rugăciunii.**

Este şi o altă treaptă mai înaltă decât aceasta: **rugăciunea cea văzătoare**. Care este aceasta? Ai văzut pe Sfântul Antonie cel Mare? De-acolo, din muntele lui, din Tebaida, unde era el în Egipt, se ducea cu mintea la Sfântul Amonie, alt sihastru mare. Acela ieşise din viață şi sufletul lui era dus de îngeri la cer. Şi el a început a se închina. Şi l-au întrebat călugării: "Părinte, de ce te închini?" Şi el a răspuns: "Fratele nostru Amonie, marele stâlp al cerului şi al pământului, se duce la cer şi m-am închinat sufletului lui".

Şi era mare distanța de la Sfântul Antonie până la muntele lui Amonie, însă Antonie vedea sufletul lui Amonie cum este ridicat de îngeri la ceruri când a ieşit din trup. Asta înseamnă oameni înainte-văzători sau cu minte înainte-văzătoare de Dumnezeu!

Când ajunge omul să fie înainte-văzător de Dumnezeu, el are această rugăciune numită "văzătoare". Deci, se suie cu mintea aşa de tare, că el vede aici unde suntem noi, câți demoni sunt - că sunt mulți - şi câți îngeri sunt. Pe toți îi vede. Şi vede pe cel ce şi-a curățit inima, vede şi gândurile; gândurile ce le gândeşte fiecare. Atât de curată devine mintea lui, că îți spune ce gândeşti tu, ce gândeşte celălalt. La fiecare le ştie gândurile. Ai văzut la Mântuitorul: *Ştiind gândurile cărturarilor şi ale fariseilor, a zis: Ce gândiți rele în inimile voastre? Ce este mai uşor a zice? Ridică-te şi ia-ți patul tău şi umblă? Sau a zice: iartă-ți-se păcatele?* Se uita şi vedea gândurile lor.

Deci, la măsura aceasta ajunge omul care are rugăciunea de sine văzătoare. Ştie gândurile la toți care sunt de față. Vede duhurile rele, vede îngerii şi pe toți care se îngrijesc de mântuirea noastră aici.

Dar este şi altă treaptă de rugăciune mai înaltă, a şasea: **Rugăciunea în extaz sau în uimire**. Prin aceasta, în vremea rugăciunii, omul se răpeşte cu mintea la cer, fața lui se face ca focul şi mâinile şi degetele lui ca făcliile de foc şi nu mai este pe pământ cu mintea, ci numai în cer.

Ultima rugăciune, mai înaltă decât cea în extaz, este: **Rugăciunea cea duhovnicească.** Aceasta este a şaptea. Rugăciunea duhovnicească nici nu se mai cheamă rugăciune. Ea, după toți dumnezeieştii Părinți, **se cheamă vedere duhovnicească şi Împărăție a cerului.** La fel zice şi dumnezeiescul Părinte Isaac Sirul.

Deci, rugăciunea duhovnicească este mai presus de hotarele rugăciunii. Ea este o fire cu Dumnezeu. Asta este ceea ce a văzut marele Apostol Pavel: *Ştiu pe un om oarecare, care acum paisprezece ani, s-a răpit până la al treilea cer şi a auzit acolo cuvinte, care nu este cu putință omului a le grăi. În trup sau afară din trup, nu ştiu. Dumnezeu ştie!*

El nu ştia cum a fost. Că în rugăciunea aceasta duhovnicească mintea omului nu mai lucrează după a sa putere. Ci este luată de puterea Duhului Sfânt şi-i dusă în slăvile cereşti şi nu mai poate cugeta ce vrea ea. Mintea omului este dusă la descoperiri mari în iad, în cer, unde vrea să-l ducă Duhul sfânt. Şi omul acesta este în mari descoperiri şi când vine iar în aşezarea lui, nu ştie dacă a fost în trup sau în afară de trup, ca Apostolul Pavel.

Aceasta este cea mai înaltă rugăciune, de care spune dumnezeiescul Părinte Isaac Sirul că "de abia se învredniceşte unul din neam în neam, de o descoperire ca aceasta". Într-o generație abia dacă se găseşte unul.

Pentru ce v-am spus despre aceste trepte ale rugăciunii? Ea are de toate trei trepte generale: **Rugăciunea gurii, a mintii şi a inimii**. Iar celelalte trepte intermediare sunt legate între ele, ca nişte cuie la scară când te sui. **Un rugător desăvârşit trece prin toate aceste trepte de rugăciune cu darul lui Dumnezeu. Dar a se sui omul pe aceste trepte, nu este în puterea lui. A omului este numai voința.** Să voiască, să se roage lui Dumnezeu cum poate, iar a se învrednici de rugăciuni ca acestea înalte, este numai o lucrare dumnezeiască, care depinde de darul lui Dumnezeu.

Deci, în aceste rugăciuni trebuie să se unească mintea cu inima. Este o rugăciune a minții în inimă şi este o rugăciune a inimii curată. Dar să ştiți că **mintea, pogorându-se în inimă, trece două vămi sau obstacole, ca să se unească cu inima**. Care sunt aceste vămi? Întâi este vama închipuirii, **a imaginației** şi a doua este vama rațiunii de la poarta inimii.

Pogorându-se mintea spre inimă, ea întâlneşte prima vamă, imaginația. Ai văzut că stai uneori la rugăciune ăi apare în mintea ta te miri ce. O închipuire, ori cel ce te-a supărat, ori cel ce te-a smintit cu o patimă. Şi atunci, la vama imaginației sau a închipuirii, se opreşte mintea noastră în vremea rugăciunii, mergând spre inimă.

Asta este prima stație. Sfântul Nil Ascetul zice în Filocalie: **Fericită este mintea aceea care a ajuns să se roage lui Hristos, fără imaginație, fără formă!** Mintea Mântuitorului n-a avut imaginație, spun toți sfinții teologi. Pentru că El era Noul Adam şi a venit să restaureze pe vechiul Adam, exact cum a fost în rai.

Că şi **Adam, când a fost creat de Dumnezeu în rai, nu avea imaginație**, n-avea închipuire. Satana a căzut din închipuire, că voia să se facă asemenea cu Dumnezeu, cum zice la Isaia: "Tu ai spus în gândul tău: *Mă voi sui deasupra norilor, peste munții cei de miazănoapte care sunt în ceruri, deasupra stelelor cerului voi pune scaunul meu şi voi fi asemenea cu Cel Preaînalt.*" Şi numai cât şi-a închipuit, l-a dat Dumnezeu pe Lucifer jos din cer, pentru că şi-a închipuit să fie asemenea cu El, necunoscând că este zidire. Că Dumnezeu l-a făcut numai cu gândirea şi poate să-l surpe într-o clipeală.

Aşa şi **Adam, când a căzut, prin gândire a căzut.** Ce i-a zis satana? *Nu vei muri, ci vei fi ca un Dumnezeu, cunoscând binele şi răul.* Şi cum şi-a închipuit că va fi ca un Dumnezeu, a căzut prin imaginație din darurile date şi apoi a fost izgonit din rai. De aceea **dumnezeieştii părinți numesc imaginația pod al demonilor. Nici un păcat nu trece de la minte la simțire (la inimă) dacă nu şi-l închipuie întâi omul cu mintea.**

Deci, **în vremea rugăciunii n-ai voie să-ți închipui nimic.** Nici imaginații sfinte, nici pe Hristos pe Sfânta Cruce, nici pe scaunul Judecății. Nimic. Că **toate imaginațiile sunt afară de inimă** şi dacă rămâi să te închini la acestea, nu te închini lui Hristos.

Mintea trebuie să se pogoare în inima, că inima este cămara minții. Aceasta-i cămara de care spune Hristos: *Tu, când te rogi, intră în cămara ta şi încuie uşa ta şi roagă-te Tatălui tău întru ascuns şi Tatăl tău, Care vede cele întru ascuns, îți va răsplăti ție la arătare.* Voi credeți căci cămara este cea din lemn, casa? Dacă o luați aşa, o luați după literă.

Ori aici dumnezeieştii Părinți înteleg cu totul altfel: **Trei uşi ai de încuiat când te rogi: uşa cea de lemn, pentru oameni; uşa buzelor, pentru cuvinte ca să nu grăieşti cu nimeni decât cu Dumnezeu; şi uşa inimii, pentru duhuri, ca să te pogori cu mintea în cămara inimii.** Că inima este cămara minții.

Auzi ce zice dumnezeiescul Părinte Isaac Sirianul: **Omule, pogoară-te cu mintea în cămara inimii tale şi atunci ai ajuns în cer.** Că şi aceea este cămara cerului, a Împărăției cerului. Dar cine ne-a spus nouă că Împărăția cerului este în inima noastră? Hristos. N-a spus El: *Împărăția cerului înlăuntrul vostru este?* Deci, iată că noi avem Împărăția cerului în inima noastră. Şi **când ajungem cu mintea în inimă, am ajuns la Împărăția cerurilor.**

Deci, pogorându-se mintea spre inimă în vremea rugăciunii, întâlneşte aceste două vămi: întâi vama imaginației şi pe urmă vama rațiunii, la poarta inimii. Un om înțelept într-o clipeală de vreme le trece.

Legea cea mai scurtă a rugăciunii este să nu-ți închipui nimic când te rogi. Că imaginațiile sunt de trei feluri: rele, bune şi sfinte. Să nu primeşti nici un fel de imaginație. Că dacă te opreşti la imaginație, nu poți intra cu mintea în inimă în vremea rugăciunii. Iar aici la vama rațiunii, care-i la poarta inimii, întâmpină alte duhuri rele. Să vă dau aici o pildă ca să înțelegeți.

La vama rațiunii o întâmpină pe mintea noastră *teologii întunericului* şi *filosofii iadului* şi-i dau minții rațiuni duhovniceşti. Mintea noastră, după mărturia Sfântului Vasile, are însuşirea să izvorască veşnic gânduri, bune sau rele. Şi nu-i de vină ce izvorăşte. Că ce turnăm într-însa, moara macină. Noi suntem cei ce hotărâm dacă dăm drumul la gânduri.

Stai uneori la rugăciune, în genunchi sau în picioare sau stai pe-un scaun sau pe-o laiță, că te poți ruga şi culcat când eşti bolnav sau bătrân, cum zice Sfântul Grigore Sinaitul "Cel bătrân şi bolnav, poate sta culcat cu capul pe-o pernă, dacă nu poate sta în picioare, numai să se roage". Dumnezeu nu cere omului poziția trupului, ci a minții şi a inimii. În clipa rugăciunii, numai ce vezi că apar nu cuvinte rele, ci din Scriptură, cum a ispitit pe Mântuitorul în muntele Carantaniei. Nu l-a ispitit din Scriptură? *Aruncă-Te jos, că scris este: Îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi Te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să loveşti de piatra piciorul Tău.*

Ai văzut că rolul lor este să te ispitească din Scriptură? Aşa face şi cu mintea noastră, când vrea să se coboare în inimă la rugăciune. Şi la vama rațiunii, care-i la poarta inimii, de exemplu îți vin în minte aceste cuvinte: *Ridicat-ai de la mare caii Tăi, tulburând ape multe.* Sau: *Lipsit-au de la mâncare oile, când nu vor fi boii lângă iesle.*

Ce este asta, că-i din Scriptură, nu? Cine sunt boii? Care sunt oile? Ce înțeles au astea? Şi îndată te duce cu mintea la tâlcuirea Sfântului Maxim: Boii raționali - că-s mai mari boii decât oile - sunt Apostolii, episcopii şi preoții, Biserica povățuitoare, ierarhia. Ce sunt oile? Biserica ascultătoare, poporul de jos. De câte ori nu a numit Hristos poporul de jos oi? Oi cuvântătoare!

Ce este ieslea din care se hrănesc şi boii şi oile? Biserica lui Hristos. Că şi Biserica povățuitoare şi cea ascultătoare se hrănesc cu Preacuratele Taine, cu învățăturile Sfinților Părinți, a Sfintelor Scripturi celor vechi şi noi şi cu toate dogmele, cu toate tâlcuirile Evangheliei. De unde toate astea? Din această iesle care este Biserica.

Dar ce zice Duhul Sfânt aici? *Lipsit-au de la mâncare oile, când nu vor fi boii lângă iesle.* Adică o să lipsească poporul lui Hristos din Biserică, când n-or să fie păstorii lângă Biserică. Că boii, în chip rațional, sunt păstorii Bisericii. Şi iată ce rațiuni adevărate şi înalte, ne vin în vremea rugăciunii! Dar vrăjmaşul nu se supără de asta, când vede că tu raționezi. El se bucură. Bine că teologhiseşti, când te rogi!

Fraților, n-au ce căuta astea în vremea rugăciunii! Sfântul Ioan Gura de Aur spune: **"Tu, când te rogi, nu teologhisi, că eşti batjocorit de demoni!" Când te rogi trebuie să ai mintea înfrântă şi smerită, durerea inimii pentru păcate şi smerenie.** Taina asta este a lui Dumnezeu, Izvorul minților raționale din cer şi de pe pământ.

Deci, nu este voie, în vremea rugăciunii, nici să teologhiseşti. Pentru că a sta de vorbă cu nişte rațiuni duhovniceşti în vremea rugăciunii, chiar de-ar fi din Sfânta Scriptură, nu ne rugăm, ci teologhisim. Adică înseamnă să cugetăm ceva la cuvintele Scripturii. Fiindcă această vamă a rațiunii este la poarta inimii, n-ai voie să vorbeşti în vremea rugăciunii nici un cuvânt din Scriptură. Ci, **te coboară în inimă cu rugăciunea de-un singur gând.** Adică **gândind numai la numele Domnului nostru Iisus Hristos.**

Deci cu această rațiune ne coborâm în inimă, zicând aşa: "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul (sau păcătoasa)". Cu altă rațiune n-ai ce căuta. După cum v-am spus mai sus, la vama imaginației, că nici o imaginație cât de sfântă ar fi, nu este în inimă ci afară de inimă şi trage mintea noastră din inimă afară. Aşa şi rațiunile acestea.

Că diavolul, numit *teologul întunericului* şi *filosoful iadului*, are scop să-i dea minții noastre de teologhisit. Şi el îți aduce la rugăciune toată Scriptura, dacă vrei - că el este teolog vechi - şi o ştie pe de rost. Numai să nu te rogi! El ştie că rugăciunea îl arde.

De aceea îți aduce texte şi de la Apostol şi din Evanghelie, din predicile pe care le-ai auzit în biserică, din cazanie. Tu stai la rugăciune iar diavolul îți aduce lucruri mari şi rațiuni duhovniceşti foarte înalte. Atunci, tu capeți o trufie duhovnicească: "De aceea îmi vin mie acum cuvintele astea aşa de înalte, că eu mă rog lui Dumnezeu!" Şi el râde cu gura până la urechi! Tu nu te rogi atunci, teologhiseşti. Mântuitorul îți spune să te rogi: *Voi nu vorbiți multe ca fățarnicii, cărora li se pare că întru multe vorbe îi aude Dumnezeu!*

Hristos cere de la noi rugăciunea "monologhie", adică de-un singur cuvânt, de-un singur gând. Ai văzut canaaneanca? Mergea după Hristos şi striga cu câteva cuvinte: *Iisuse, Fiul lui David, miluieşte-mă!* şi *Fiul lui David, miluieşte-mă!* Dar striga din inimă. Ea nu s-a rugat mult, s-a rugat cu un singur cuvânt, dar îl zicea din inimă, până a biruit bunătatea lui Dumnezeu să zică: *O! femeie, mare este credința ta!*

Aşa şi noi, în vremea rugăciunii, mai ales a rugăciunii inimii, când vrem să pogorâm mintea în inimă, aşa să ne rugăm, cu un singur gând. Că dacă părăseşti teologia asta în vremea rugăciunii, cu ajutorul lui Dumnezeu, îndată mintea intră în inimă.

Cămara minții este inima. Când auzi în Evanghelie **Tu, când te rogi, intră în cămara ta**, să ştii că-i vorba de intrarea minții în inimă. Pentru că acolo este Hristos de la Botez; acolo stă mireasa cu mirele şi se uneşte, adică sufletul nostru se uneşte cu Hristos în inimă.

Deci, îndată ce mintea a intrat în inimă, ai un semn firesc. Începe ca un cui de foc şi se încălzeşte inima de la centru. Apoi se încălzeşte toată, pe urmă pieptul, coloana vertebrală, tot corpul şi încep a curge sudori cu mare putere, iar ochii încep a vărsa lacrimi calde de pocăință cu mare foc. Asta-i rugăciune de foc.

Ce s-a întâmplat acolo? S-a întâlnit Mirele cu mireasa. Hristos cu sufletul nostru. Această unire duhovnicească îl face pe om un duh cu Dumnezeu. Este ceea ce spune Apostolul: *Cela ce se lipeşte de desfrânată, un trup este cu ea... şi cel ce se lipeşte de Domnul, un duh este cu El.* Această unire şi lipire de Dumnezeu în inimă, prin Iisus Hristos, aduce mare dulceată duhovnicească şi mare căldură.

Dar nu-i temelia lucrării, nici dulceața, nici căldura cea din inimă. **Temelia lucrării este zdrobirea inimii, căința, durerea inimii pentru păcate şi lacrimile de pocăință care se varsă atunci.** În starea aceasta sufletul nostru are atâta fericire, atâta uşurare, atâta căldură şi dulceață duhovnicească, încât, după ce se trezeşte din starea aceasta de unire cu Iisus Hristos în inimă, el nu poate spune trei cuvinte.

Ce minute fericite, ce dulceață, ce bucurie a avut în inima sa! Şi dacă în starea aceasta ar sta un lucrător al rugăciunii un ceas sau două - cu mintea pogorâtă în inimă, adică să se unească mintea cu inima - când s-ar trezi, o săptămână sau doua în inima lui nu mai poate intra nici un gând din lumea aceasta! Cerul inimii lui atât se curăță, încât rămâne văzduhul inimii plin de lucrarea Duhului Sfânt. O inimă fericită care s-a adăpat cu lacrimi de pocăință şi cu mare dragoste din unirea cu Iisus Hristos. Dragoste duhovnicească care nu se poate descrie cu limba!

Deci, aceasta-i rugăciunea inimii, de care v-am spus mai sus, la care de abia se învredniceşte unul la zece mii! Aşa-i de înaltă. Iar de rugăciunea cea duhovnicească, de care v-am amintit în primul cuvânt, de abia unul din neam în neam.

Dar o să mă întrebați: "Dar noi, părinte, ce facem, majoritatea lumii, care nu ştim această tehnică şi această filosofie de rugăciune înaltă? Noi ne pierdem?" Nu! Dar fiindcă a venit cuvântul despre rugăciune, v-am arătat care este rugăciunea cea adevărată. Nu înseamnă că, dacă eu nu mă rog, nici să nu spun la altul. Nici eu nu m-am rugat aşa, de când sunt! Dar nu înseamnă să nu ştim. Că neştiința este orbirea sufletului.

Dar ştii ce face dracul mândriei şi al nesimțirii? Dacă noi avem o lacrimă la rugăciune, ştii ce zice? "Amu te-ai rugat straşnic!" Ehei! Şi cât îi de acolo până la rugăciunea cea curată! Cât îi de departe cerul de pământ! V-am spus, că rugăciunea în creşterea ei n-are limită. Pentru că se uneşte cu Dumnezeu. N-are margine.

Aceea înseamnă rugăciune, cum zicea unul din Pateric: "Am poruncit minții mele să se ridice trei zile în ceruri! Să nu se pogoare de acolo trei zile". Aceia-i rugăciune! Sau cum s-a rugat un bătrân din pustia scetică. Acesta, venind un frate la dânsul, l-a întrebat:
- Fiule, ce este pe la Alexandria? Ce face lumea?
- Părinte, îi mare secetă; a răspuns fratele.
- Da' de ce nu vă rugați? a zis bătrânul.
- Ba ne rugăm, părinte! Au scos şi sfintele moaşte şi icoanele, au venit preoți, au făcut Sfântul Maslu cu arhiereii pe câmp, cu procesiune mare. Se roagă şi tot nu plouă! Dar bătrânul a zis:
- Arătat este că nu vă rugați! Bătrânul ştia adevărata rugăciune.
- Ba ne rugăm, părinte! stăruia fratele.
- Fiule, dacă-i aşa, hai să ne rugăm oleacă! - ca să-i arate care-i adevărata rugăciune. A ridicat bătrânul mâinile în sus şi s-au făcut degetele lui ca zece făclii de foc şi fața lui ca soarele. Şi nu le-a lăsat în jos timp de un ceas. Şi în timpul ăsta, cum era senin şi secetă, au venit nori, s-au îngroşat norii, au început tunete şi fulgere şi a plouat aşa de tare, în jurul lor şi-n tot Egiptul, încât a strigat fratele: - Părinte, părinte, coboară mâinile în jos că mă îneacă apa! Şi atunci părintele, când a coborât mâinile, i s-a făcut fața lui iarăşi ca mai înainte.

Ai auzit care-i adevărata rugăciune? Aşa, să ne rugăm şi noi! S-au rugat mii şi mii; şi preoți şi arhierei şi popor şi n-o plouat. Şi s-a rugat unul, dar s-a rugat cum trebuie. Într-un ceas a coborât şi ploaia şi norii şi toate. Cu această rugăciune, Ilie a descuiat cerul, care era încuiat de trei ani şi şase luni. Asta-i rugăciune în extaz sau în uimire.

Şi aşa, când ne rugăm, să ştim că suntem departe de rugăciune, atâta vreme cât mintea noastră este la cele de jos şi-i necurată. Dar nu trebuie să deznădăjduim, pentru că Dumnezeu ştie neputința noastră. Şi de multe ori unul se roagă, săracul, amărât de vreun necaz şi nu are nici când zice în ceasul acela rugăciune din Ceaslov sau din Psaltire. Zice şi el ceva: "Doamne, miluieşte-mă! Doamne, iartă-mă!" Dar zice din toată inima.

Când mintea lui pătrunde în inimă, nici nu se mai poate ruga cu rugăciune lungă. Numai atâta zice: "Miluieşte-mă, Doamne!", sau "Mila mea!", sau "Îndurarea mea!", sau "Dumnezeul meu!" Deci, când s-a coborât mintea în inimă sau a intrat în cămara inimii, atâta zice: "Iisuse al meu! Iisuse al meu!". Pentru că inima atunci se închide şi se deschide repede. Inima înghite pe Iisus şi Iisus, inima!

Atunci nu mai este timp de vorbă, că el stă în fața Mântuitorului şi se teme să zică cuvinte lungi, pentru că pierde atenția. Că **atenția este puterea rugăciunii din fața Mântuitorului.** Şi atunci zice numai câte un cuvânt: "Iisuse al meu!". Dar în acel "Iisuse al meu!", atâtea lacrimi se varsă şi atâta dragoste dumnezeiască, încât omul se face tot ca focul în vremea rugăciunii.

De aceea, când ne rugăm să zicem cum putem. Sfântul Macarie ştia că nu ştim să ne rugăm, dar ne dă un sfat: **"Omule, eu ştiu că tu nu ştii să te rogi!** - el ştia ce înseamnă rugăciunea, că era mare stâlp al Ortodoxiei - **dar îți dau un sfat: Roagă-te cum poți tu! Dar roagă-te adeseori!"** Că **din deasa rugăciune, omul începe a se învăța rugăciunea adevărata.**

Iar Sfântul Ioan Scărarul zice: "Dar ce? Vom părăsi rugaciunea cea de cantitate?" că rugăciunea de cantitate este cea pe care o facem multă, dar fără să fim cu mintea în inimă şi fără să fim cu privirea minții la Dumnezeu. "N-o părăsim!" Că rugăciunea dintâi este pricina celei de a doua. Cantitatea naşte calitatea.

Este o vorbă țărănească: "Exercițiul face premianți!" Roagă-te mereu! Apostolul spune: *Rugați-vă neîncetat!* Noi, rugându-ne aşa, neputincioşi şi răspândiți, cum putem noi, Dumnezeu, văzând sufletul nostru că vrea să se roage cât de cât, îi dă câteva minute de rugăciune curată.

Şi atunci el începe să se roage cu lacrimi, cu foc mare. Însă rugăciunea aceea, chiar dacă durează câteva minute, acele câteva minute de rugăciune cu mintea în inimă sunt mai puternice decât dacă ai sta o lună de zile în rugăciune, citind la Psaltire sau din Ceaslov. Aşa de mare putere are. Şi atunci, creştinul, gustând din dulceața rugăciunii celei curate, zice: "Ehei! asta-i rugăciune!" Dar această gustare din rugăciunea curată, din rugăciunea harică, nu vine la cheremul nostru, când vrem noi. Vine când vrea Dumnezeu să miluiască sufletul nostru.

Auzi ce spune Sfântul Isaac Sirianul? Semn al milei lui Dumnezeu sunt lacrimile la rugăciune. Când vedem că ne cercetează Dumnezeu cu lacrimi multe la rugăciune este semn că mila lui Dumnezeu s-a atins de ochii tăi şi vrea, prin aceste lacrimi de pocăință şi de dragoste mare, să te curețe pe tine, să te lumineze, să te spele de păcate şi să-ți arate ție care-i adevărata rugăciune.

Deci, noi suntem datori să ne rugăm cum ştim noi, cum putem, începând cu rugăciunile începătoare: "Împărate ceresc", "Sfinte Dumnezeule", "Preasfântă Treime", "Tatăl nostru", "Crezul" şi celelalte. Ne rugăm cum putem, dar să ne rugăm adeseori.

Că auzi ce spun Sfinții Părinți? Sfântul Teofan Zăvorâtul, este o mărturie preaîndreptățită să vă spună: **Cela ce se roagă des, însăşi rugăciunea i se face lui cel mai mare dascăl al rugăciunii.** Însăşi rugăciunea îl poate învăța să se suie de la treptele cele mai de jos ale rugăciunii, până la treptele cele mai înalte şi până la extaz şi până la rugăciunea duhovnicească". Deci rugăciunea îi învăța pe sfinți să se roage, pentru că ei totdeauna se rugau.

De aceea Apostolul spune: *Neîncetat vă rugați!* Adică, oricând. Eşti acasă, eşti pe drum, eşti în chilia ta, eşti la lucru, oriunde, tu înalță mintea către Dumnezeu. Şi zi cum poți, dar zi mereu! Orice rugăciune-i bună, dacă o zici cu frica lui Dumnezeu şi cu atenție.

Să nu căutăm noi trepte de rugăciune înaltă, că aceasta-i mândrie! Noi ne rugăm cum putem, iar Dumnezeu, văzând că sufletul se chinuieşte să se învețe a se ruga, când ştie darul Lui, îl învredniceşte de momente de rugăciune curată.

Şi atunci, acela caută însingurare, să fie numai cu Dumnezeu. Cum spune dumnezeiescul Ioan Scărarul: **Cela ce pe dulceața rugăciunii o a aflat, pururea voieşte să fie singur.** Şi Sfântul Isaac Sirianul zice:

Cela ce pe dulceața rugăciunii o a aflat, va fugi de gloate ca un asin sălbatic! El vrea să rămână în dulceața aceea şi în vorbirea cu Dumnezeu oricând. Şi vorbăria şi treburile şi altele îl sustrag de la rugaciune, dar lui îi pare rău.

Este foarte greu să ajungă omul să se roage în aşa fel, ca să nu-l tragă înapoi zgomotul şi vederea multora şi auzirea despre atâtea lucruri. Rugăciunea desăvârşită puțini oameni o dobândesc.

Este o însingurare în sine, în inimă, şi o însingurare dinafară. Însingurarea dinafară: Eu mă duc în pădure şi stau într-un bordei, într-o colibă, undeva; într-o peştera, şi mă rog. Şi aceasta ajută mult rugăciunii. Dar dacă nu vei avea însingurarea în sine, nu-ți ajută. Poți să fii acolo şi să năluceşti cu mintea toate oraşele şi tot Bucureştiul şi toate târgurile. Degeaba ai fugit cu trupul în pustie, căci cu mintea n-ai fugit în pustie. Ori, călugăr ce înseamnă? Spune Sfântul Ioan Scărarul: **Cel ce stă cu mintea sa afară de lume şi deapururea se roagă lui Dumnezeu. Acela este călugăr!**

Dumnezeu nu cere să ieşim noi numai cu trupul din lume şi să fugim în pădure; ci cu mintea să ieşim din lume. Aş putea să stau în zgomotul lumii, cum făcea Sfântul Teodosie, începătorul vieții de obşte, dar îl vedeau rugându-se ca un stâlp de foc în mijlocul lumii. El avea la trapeză câte trei mii de săraci pe zi şi el le slujea la masă. Şi-l vedeai în mijlocul lumii, că în cea mai mare pustie, că era desăvârşit. El nu mai auzea şi nu mai privea la cele din lumea asta, ci numai la cele de sus. Dar a celor desăvârşiți este aceasta.

Iar noi, care avem nevoie să ne învățăm rugăciunea, avem nevoie de o însingurare în noi mai întâi. Te închizi între patru pereți ai casei tale şi te poți însingura. Ai închis uşa şi intri în cămara inimii. De abia acolo te poți ascunde să te rogi lui Dumnezeu în ascuns.

Sfântul Simeon Noul Teolog spune: **Mintea nu se poate ascunde nicăieri între zidiri!** Poți să te duci tu şi-n pustie, poți să te duci şi între stânci, poți să te duci oriunde, nu o poți ascunde între zidiri. **Cel mai adânc loc unde poți ascunde mintea de lume este cămara ei - inima!** Numai în inimă o poți ascunde, că acolo stă de vorbă cu Iisus, cu Mirele Cuvântul, pe care Îl ai de la Botez.

Acolo dacă o ascunzi, **mintea trebuie să intre în inimă, mută, surdă şi oarbă.** Să nu mai vorbească, să nu mai audă nimic şi să nu mai vadă nimic din lumea asta. Ci numai pe Iisus să-L vadă şi să se lipească şi cu El să se unească în Duhul Sfânt. Acolo în inimă, Mirele cu mireasa! Sufletele noastre sunt miresele lui Hristos cum spune Sfântul Apostol Pavel: *V-am logodit pe voi mireasa unui Mire fără de moarte şi tare mi-e fricaăde voi să nu se poticnească inimile voastre, precum a Evei de satana.* N-a spus mintea, ci inimile, că a ştiut că **adevărata unire a sufletului nostru cu Hristos se face în inimă**, nu în altă parte.

Iar dacă noi ne rugăm cum putem, să ne rugăm adesea, că harul este maică de obşte la fiecare. Ai văzut o mamă bună cu copilul cel mic al ei? Dacă vede că nu ştie să meargă pe picioruşe, îl lasă oleacă să meargă şi el îndată cade jos şi începe a plânge că el îi cu picioarele plăpânde şi nu poate merge. Şi îndată mama îl ridică: "Stai, hai să te învăț". Şi-l ia de mână, îl mai duce oleacă, iar îl lasă. Ca să se învețe a merge. Aşa face harul cu noi în vremea rugăciunii, când nu ştim să ne rugăm.

Când vine harul la tine, simți o rugăciune curată; simți o rugăciune a minții, a inimii. Şi pe urmă, când te lasă Duhul Sfânt, din cauza mândriei şi a leneviei, iar cazi jos, iar mintea se duce la lume, la tulburare. Apoi iar te ridică, până ce te înveți să mergi pe acest drum şi să te ții pe picioarele tale. Şi aşa, văzând Dumnezeu că sufletul tău vrea să se roage, îl introduce încet-încet pe treptele rugăciunii. Şi când a învățat el să se roage, nu-i mai trebuie să-l ducă nimeni de mână. El ştie că adevărata rugăciune o găseşte în inima sa, unindu-se cu Iisus Hristos.

Deci se cade să ne rugăm cum putem. Uneori cu gura, alteori cu mintea, alteori cu inima, alteori mai presus de rugăciunea inimii. Cine se va învrednici de celelalte trepte ale rugăciunii, cum v-am spus - de sine mişcătoare, văzătoare, rugăciunea în extaz, în uimire, până la rugăciunea cea duhovnicească - are mare dar de la Dumnezeu; dar nu ştiu dacă din neamul nostru de azi ajunge cineva. Numai Dumnezeu ştie pe unul ca acela. Poate se găseşte undeva în vreo peşteră ascunsă, prin munți pe undeva sau cine ştie, că

numai Domnul ştie. Acela-i stâlp de foc! Acela, când se roagă, se face ca bătrânul din Pateric, stâlp de foc!

Dar noi să ne rugăm cum putem, că am văzut că Mântuitorul n-a trecut cu vederea rugăciunea canaanencei. Ea, săraca, nici nu era evreică. Era feniciancă, din părțile Tirului şi ale Sidonului. Ori fenicienii erau păgâni. Dar a auzit şi ea de Mântuitorul că face minuni şi a venit. Văzând atâta lume în jurul Lui, a început să strige: *Miluieşte-mă pe mine, Fiul lui David; fiica mea rău se îndrăceşte!*

Ca femeie păgână, a învățat şi ea de la evrei cum să strige. Ea nici nu ştia cum Îl cheamă. "Strigă aşa, femeie!" Dar ea, săraca, striga ca mamă năcăjită. Pe fata ei o chinuiau diavolii de atâția ani, că era îndrăcită. Şi a luat asupra sa fața fiicei sale, că auzi ce striga: *Miluieşte-mă, Doamne, pe mine, că fiica mea rău se îndrăceşte!* Nu striga: "Miluieşte, Doamne, pe fiica mea!" Adică, dacă ai să faci milă cu fiica mea, pe mine mă miluieşti.

Deci s-a băgat în ființa fiicei sale şi cu toata inima se ruga pentru fiica sa. Iar Mântuitorul, ca să arate la toți statornicia credinței ei, se făcea că nu o aude. Ai văzut ce-a spus întâi: *Nu sunt trimis, fără numai la oile cele pierdute ale casei lui Israel.* Adică "Tu eşti feniciancă, eşti păgână; nu pentru tine am venit în lume!" Ea atunci mai tare striga. Şi la Apostoli le era mila: *Doamne, slobozeşte-o pe ea, că strigă în urma noastră!* O vedeau că strigă cu lacrimi din adâncul inimii. Iar Mântuitorul o mai înfruntă o dată: *Nu este bine să iei pâinea fiilor şi s-o dai câinilor.*

Câine a făcut-o! Înțelegi? Dar ea nu s-a supărat că o face câine. Ea, în fierbințeala rugăciunii ei, a trecut peste toate. De aceea a zis: "*Doamne, câine sunt eu* - adică nu sunt din neamul lui Israil, eu sunt păgână - *dar şi câinii, Doamne, mănâncă din fărâmiturile care cad de la masa domnilor lor*".

Adică, "chiar dacă sunt câine, dar măcar dă-mi şi mie o fărâmitură, că eu nu întind mâna la masă cu stăpânii". Şi atunci a spus Mântuitorul către dânsa: *O! femeie, mare este credința ta! Fie ție precum voieşti! Şi s-a tămăduit fiica ei din acel ceas.* Ați văzut rugăciune? Ai văzut credință? Nu cu multe cuvinte, dar din inimă!

Dar tâlharul pe Cruce? Ai văzut ce spune Sfântul Efrem în *Cuvânt la tâlhar* din Vinerea Mare? Mai întâi el şi celălalt tâlhar huleau pe Iisus pe Cruce, şi-I ziceau: *Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, coboară-te de pe Cruce şi ne izbăveşte şi pe noi.* Pe urmă au văzut că, Mântuitorul, când Îi băteau cuie în mâini şi-n picioare şi-L batjocoreau, se ruga pentru dânşii fără răutate: *Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac!*

Atunci tâlharul din dreapta s-a străpuns de blândețea Lui şi zicea: "Ia uită-te! Noi cât îi blestemăm şi-i înjurăm pe aceştia care ne-au răstignit aici, iar El zice: *Părinte, iartă-i pe ei, că nu ştiu ce fac!*"

Atunci a crezut în inima lui că Acel Care este răstignit lângă dânşii, nu este un prooroc, ci este Dumnezeu.

Tâlharul care a început să creadă că Mântuitorul este Dumnezeu, văzând că rabdă cu atâta blândețe, a început să se uite la El în sus, căci Crucea Mântuitorului era mai înaltă decât a lor, şi se gândea: "Ce rău a făcut Omul acesta? Morți a înviat, bolnavi a vindecat, oameni a săturat, a învățat cu cuvântul blândeții, n-a fost păcătos, nu s-a atins de El nimic... Cu adevărat acesta-i Dumnezeu!"

Aceasta zice şi Apostolul: *Cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturiseşte spre mântuire.* Că nu-i de ajuns să crezi în inima ta în Dumnezeu, ci să-L mărturiseşti şi cu gura, că avem două părți. Cu sufletul cred că este Dumnezeu, dar trebuie să-L mărturisesc şi cu buzele. De aceea a zis Mântuitorul: *Cine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor şi Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu.* Cu toată ființa ta trebuie să-L mărturiseşti; şi prin cuvânt şi cu inima, prin credință.

Atunci tâlharul, care credea în inima lui că Mântuitorul este Dumnezeu, ce-a gândit el? "Oare o să mă ierte Dumnezeu şi pe mine, că eu mai înainte am hulit, ca şi cel din stânga?" Se gândea el: "Acest Iisus,

Care se roagă pentru cei ce-L răstignesc, dacă pe cei care L-au răstignit nu ține mânie, cu cât mai mult o să mă ierte şi pe mine, măcar că eu am făcut atâtea desfrâuri şi ucideri şi jafuri şi înjurături şi beții!"

Şi-aducea aminte de viața lui de tâlhar, şi-şi zicea: "Oare ce pocăință să mai fac eu acum? Dacă aş avea picioarele libere, aş face metanii, dar ele sunt legate. Dacă aş avea mâinile libere, aş da două palme la cel din stânga care huleşte şi aş zice: De ce huleşti pe acest blând Iisus! Dar şi mâinile sunt răstignite". Se gândea el, "ce pocăință să mai fac eu acum pe cruce?" Duhul Sfânt i-a dat în gând: "Ştii ce mai am eu slobod? Am limba! Limba nu-i răstignită. Şi eu am să strig din toată inima cu limba mea: *Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta!*

Vezi? Întâi cu limba L-a apărat de tâlharul din stânga, care-L ocăra pe Mântuitorul, zicându-i: *Nu te temi tu de Dumnezeu, că noi suntem în aceeaşi osândă, că am făcut atâtea păcate? Dar Acest Iisus ce-a făcut?* Întâi cu limba îl ocăra pe celălalt. "Eu cred că acesta-I Iisus! Nu mă mai iau după tine!". După ce l-a ocărât pe tâlharul din stânga cu limba, a făcut pocăință; roade de pocăință că numai limba şi căința inimii îi mai rămăsese. "Am să strig cu această limbă, pe acest Iisus care nu ține minte răul, să mă ierte". Şi a strigat din adâncul inimii: *Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta!* Şi aude pe Mântuitorul de sus de pe Cruce: *Adevărat grăiesc ție, astăzi vei fi cu Mine în rai!*

Sfântul Efrem face artă mare în cuvânt: "Văzut-ai rugăciune tâlhărească? Văzut-ai tâlhar înțelept? A ştiut să fure mult în viața lui! Dar, având credința în inimă, a ştiut să fure cu limba raiul". Adică: "Tâlharule! Ai furat, ai spart, ai făcut ucideri, răutăți; dar acum cu credința ta din inimă ai ştiut să furi cu limba raiul". Şi zice la urmă acest cuvânt, aşa:"O! tâlharule, şi al raiului tâlharule! Ai furat toate, dar ai furat şi raiul cu limba. O! tâlharule şi al raiului tâlharule! O! floare timpurie a lui Hristos, Căruia I se cuvine slavă!"

Adică cea mai întâi floare răsărită din Crucea lui Hristos a fost sufletul tâlharului.

De aceea el a mers întâi în rai cu Mântuitorul, că L-a mărturisit pe Cruce înainte de a-L mărturisi pe Dumnezeu Longhin Sutaşul, când L-a străpuns în coastă şi alți mulți pe urmă. Cel dintâi, tâlharul L-a mărturisit pe Dumnezeu şi L-a rugat să-l ducă în rai.

Iată ce înseamnă rugăciune în vreme de nevoie! Când suntem năcăjiți, să strigăm din toată inima, că Dumnezeu caută la inima noastră.

Părintele Cleopa

DREAPTA CREDINȚĂ A NEAMULUI ROMÂNESC

Sa stiti ca radacina si viata poporului nostru, inaintea lui Dumnezeu, este credinta cea dreapta in Hristos, adica Ortodoxia. Noi ne-am increstinat de aproape doua mii de ani, din timpul Sfantului Apostol Andrei.

Colonistii romani, carora le-au predicat Sfintii Apostoli Petru si Pavel la Roma si cei din Grecia, cand au venit aici cu legiunile romane, au adus credinta ortodoxa. Eram daci pe atunci; stramosii nostri dacii si romanii, de la care am ramas noi romanii. De atunci, de cand am primit sfanta si dreapta credinta in Dumnezeu, poporul nostru a avut viata. Pana atunci a fost mort; numai cu trupul era viu, iar cu sufletul era mort. Viata poporului roman este dreapta credinta in Iisus Hristos. Bagati de seama ! Ca popor crestin de doua mii de ani de cand suntem noi, am avut toata administratia noastra si toata traditia noastra sfanta. Sa tinem cu tarie la credinta Ortodoxa.

Ati vazut dumneavoastra, de la primii voievozi crestini ai romanilor, de cand sunt cele trei Tari Romane, Moldova, Muntenia si Ardealul, toti au fost crestini ortodocsi.

Ati vazut pe Mihai Viteazul ? Mama lui a fost calugarita. Du-te la Manastirea Cozia si vei vedea langa Mircea cel Batran, care a intemeiat aceasta manastire ca-i inmormantata acolo, o lespede de piatra pe care scrie : " Aici odihneste Monahia Teofana, mama lui Mihai Viteazul ". Ai auzit ? El domn peste trei principate si mama lui calugarita. Apoi si Stefan cel Mare. Du-te la Manastirea Probota, unde este ingropat Petru Rares, facuta de el. Vei vedea langa dansul scris : " Aici odihneste roaba lui Dumnezeu, Monahia Maria Oltea, mama lui Stefan cel Mare ". Ei domni si mamele lor calugarite ! Vedeti voi cata unire era intre credinta si conducere atunci ? Cel ce conducea tara avea mama calugarita si frate calugar. Asa trebuie sa murim !

Au cunoscut ca totul este desertaciune. Da, erau adevarati domni. Oricat ar fi, viata asta este umbra si vis ! Este o scurta trecere ! Dar eu cand mor, ma duc la o viata care nu are sfarsit. Cine are sa se roage pentru mine ? Asa cugetau inaintasii.

Ai vazut ca toti isi faceau cate o manastire si mormant in manastire ? Fericiti si de trei ori fericiti au fost domnii nostri ortodocsi : Stefan cel Mare si Sfant, la Putna; Ieremia Movila si Gheorghe Movila, la Sucevita; Petru Rares, la Probota; Lapusneanu, la Slatina; Alexandru cel Bun, la Bistrita; Mircea cel Batran, la Cozia. Ai auzit unde era inima lor ? **Unde este inima ta, acolo va fi si comoara ta.** Pentru aceea au facut ei manastiri, ca sa fie pomeniti sute de ani la Sfanta Liturghie.
Stefan cel Mare n-a fost baptist ! Mircea cel Batran n-a fost evanghelist sau adventist ! Alexandru cel Bun n-a fost martorul lui Iehova; nebunii astia care au iesit acum. Nici o secta nu exista in tara noastra pe atunci. Acestia vin din strainatate, platiti de masoni, sa ne strice dreapta credinta si originea noastra si radacina noastra de popor ortodox.
Ce spune Sfantul Efrem Sirul ? " Cu omul eretic sa nu vorbesti, in casa sa nu-l primesti, la masa sa nu stai cu dansul, buna ziua sa nu-i dai ". Acestia sunt inaintemergatorii lui Antihrist. ca Mantuitorul a spus la Efeseni, prin Apostolul Pavel : **Biserica este Trupul lui Hristos, iar cap al Bisericii este Hristos.** Fiecare sectar care s-a despartit de Biserica, s-a despartit de Hristos. Este om al satanei.

Evanghelia spune : **In vremea de apoi vor iesi hristosi mincinosi si pe multi vor insela.** Paziti-va de sectari, care dau brosuri prin trenuri, prin gari si prin cutiile de posta si unde vad oameni, dau gratuit otrava lor. cand vei vedea o carte ca nu are aprobarea Sfantului Sinod si nu are cruce pe ea, da-o pe foc, chiar Biblie daca este ! Daca-i sectara si scrie sa nu va mai inchinati la icoane, da-o pe foc ! Nici un pacat nu ai ! Aceasta este otrava semanata de inaintemergatorii lui Antihrist. Toate sunt otrava.
Sa tineti credinta pe care ati supt-o de la piepturile maicilor voastre ! Sa tineti credinta pe care o avem de doua mii de ani ! Nu va luati dupa slugile satanei, care vin din Apus cu milioane de dolari. Ei cumpara pe cei prosti si nelamuriti in credinta, sa rupa unitatea si sufletul poporului roman si vor sa faca cele mai mari erezii si nebunii in tara asta.
Paziti-va de nebunii acestia ! Au case de rugaciuni, dar acolo-i casa satanei. Unde nu sunt preoti si arhierei, nu este Hristos. Ca Mantuitorul a spus asa la Apostoli : **Luati Duh Sfant ! Carora le veti ierta pacatele, iertate vor fi. Iar carora le veti tine, tinute vor fi.**Nu la sectari le-a spus acestea, ci la Apostoli, la episcopi si la preoti. Caci Apostolii, prin punerea mainilor si prin succesiunea apostolica, au dat darul Duhului Sfant la toti preotii din lume, prin hirotonii.

Deci, bagati de seama, ca sectarii nu au ierarhie canonica; n-au pe Duhul Sfant in ei; n-au cele sapte Sfinte Taie, nu cinstesc pe maica Domnului si Sfanta Cruce si nu au mantuire. Auzi ce spune Apostolul Pavel ? **Luati aminte de voi si de turma voastra, intru care v-a pus pe voi Duhul Sfant pastori**, zice la preoti si la arhierei.
Celor doisprezece Apostoli, pe care i-a ales Hristos, cand S-a inaltat la cer, le-a spus : **Stati in Ierusalim pana va veti imbraca cu putere de sus !**Si la Duminica Mare, dupa zece zile, a venit peste ei Duhul Sfant de sus, in chip de limbi de foc. Pe urma, vorbeau toate limbile de sub cer. Si dupa ce i-a imbracat cu putere de sus, i-a trimis, zicand : **Mergand, propovaduiti Evanghelia la toata lumea, botezandu-i pe ei in numele Tatalui si al Fiului si al Sfantului Duh. Cel ce va crede si se va boteza, se va mantui, iar cine nu, se va osandi.** Deci, Biserica lui Hristos are ierarhie canonica, Duhul Sfant este in Biserica si cap al Bisericii este Hristos. Toti sectarii care s-au rupt de Hristos si nu merg la Biserica, sunt fiii lui Antihrist si inaintemergatorii satanei. Sa nu va luati dupa ei ! Sa nu spuneti ca nu v-am aratat adevarul !

Sa tinem credinta noastra pe care au tinut-o toti voievozii nostri si toti protoparintii nostri si toti romanii cei adevarati. Daca vrei sa fii fiu adevarat al lui Hristos si al Tarii Romanesti, sa tii credinta cea dreapta, ortodoxa, care o tinem de doua mii de ani. Daca nu, nu esti fiu al lui Hristos si al Bisericii, si esti strain de neamul romanesc. Nu poti fi cetatean crestin si roman, daca nu ai dreapta credinta in Hristos. Esti strain. Nu esti fiu al tarii. Ca fiu adevarat al Romaniei este cel care-i ortodox, pentru ca Biserica Ortodoxa predomina in tara noastra de doua mii de ani. Iar pe cei care-s sectari sa nu-i primim in casele noastre.

Iar cei care au confesiuni aprobate de stat, cum sunt catolicii si lipovenii, treaba lor. Aceia sunt cu credinta lor. Dar acestia care s-au rupt din Biserica Ortodoxa si s-au facut sectari, nu sunt fii adevarati ai tarii noastre, nici ai Bisericii, ci sunt inaintemergatori ai satanei. Asa sa stiti. Sunt prooroci mincinosi care vor sa va rupa credinta si sa duca la pierzare, poporul nostru bland. Tineti dreapta credinta si nu ascultati de ei!

Tara noastra romaneasca a fost ortodoxa dintotdeaunua si trebuie sa tina linia Ortodoxiei. Ortodocsi ne-am nascut de la origine, de la colonizarea Daciei, ortodocsi am trait timp de doua mii de ani si ortodocsi trebuie sa stam pana la moarte. Asta este adevarata credinta ortodoxa a Romaniei. Nu primiti nimic din afara, ca toti vor sa ne strice unitatea neamului, a credintei si a Bisericii. Toti acestia sunt vrajmasii Crucii lui Hristos.

Noi, dintru începutul plămădirii acestui neam, aşa ne ştim, români şi creştini ortodocşi. Aşa ne-am născut şi avem datoria să păstrăm curat şi deplin ce am moştenit de la străbuni, ca de la Dumnezeu. Dar noi, obşte ortodoxă română, să nu uităm niciodată evlavia, râvna şi jertfa domnitorilor, strămoşilor şi părinților noştri, cu care ei au apărat de-a lungul aproape a două mii de ani, patria şi această credință care le-au fost date drept sfântă moştenire de la Domnul nostru Iisus Hristos, prin Duhul Sfânt în Biserica Sa dreptmăritoare.

Nu vrem să stricăm liniştea nimănui în cele ale conştiinței, dar nici nu vrem a ne depărta şi a părăsi moştenirea străbună în care noi simțim că stă unitatea adâncă a neamului nostru.

Pentru noi, patria şi ortodoxia sunt "grădina Raiului" dată nouă de Dumnezeu să "lucrăm în ea şi să o păzim" (Facere 2,15) cu sfințenie.

Să ştiți că nu toată credința în Dumnezeu este bună. Auzi ce spune marele Apostol Pavel: *Fiule Timotei, sfătuieşte pe creştini să fie sănătoşi în credință.* Poate să creadă cineva în Dumnezeu şi credința lui să nu-i aducă nici un folos, dacă nu crede cum mărturiseşte Biserica, adică credința adevarată Ortodoxă. Şi dracii cred în Dumnezeu! Nu spune Apostolul Iacob (cap. 2,19) *că şi demonii cred şi se cutremură?* Dar la ce le foloseşte diavolilor credința, dacă ei nu fac voia lui Dumnezeu?

Primul fel de credință este **credința dreaptă**, adică **ortodoxă**, singura care este lucrătoare şi mântuitoare.

Apoi este **credința schismatică**. Schismatici sunt acei cu stilul vechi de la noi. Ei au credința ortodoxă, exact ca noi, dar fiindcă nu ascultă de Biserică, se numesc dezbinați de Biserică. Sunt afurisiți de Biserică, până vin şi se întorc înapoi, să asculte de Sfântul Sinod.

Credința schismatică este şi credința catolică, care înseamnă universală, dar nu mai este dreaptă, adică ortodoxă, căci au schimbat unele dogme stabilite de Sfinții Apostoli şi Sfinții Părinți la cele şapte Sinoade Ecumenice. Din această cauza ei s-au rupt de credința şi de crezul ortodox şi cred în Papa.

Apoi este **credința eretică**. Şi sectarii cred, dar asta este credință eretică. Dacă cineva strâmbă credința ortodoxă, ea nu mai este dreaptă şi nu-i plăcută lui Dumnezeu. Că marele Apostol Pavel spune aşa: *Pace peste cei ce vor umbla cu dreptarul acesta* - adică cu dreapta credință -, *şi peste toți aleşii lui Dumnezeu.* Şi iar zice: *Fiule Timotei ,luptă-te ca un bun ostaş al lui Iisus Hristos, că cine nu se luptă după lege, nu se încununează* (2 Timotei 2, 5).

Deci este o luptă şi o credinţă lucrătoare, când se face după legea lui Dumnezeu. Aceasta este credinţa dreaptă. Iar dacă nu-i credinţa dreaptă, aceea este credinţă eretică sau schismatică sau strâmbă, adică cu abatere de la dreapta credinţă ortodoxă.

Protestanţii zic "Sola Fide", mântuirea numai prin credinţă. Omul se mântuieşte numai prin credinţă, fără fapte, zic ei. Oare nu auzi ce spune Apostolul Iacob? *Credinţa fără fapte este moartă* (cap. 2, 20) *precum şi faptele fără credinţă.* Deci credinţa care nu este unită cu faptele bune nu este mântuitoare; căci şi diavolii cred, dar nu fac voia lui Dumnezeu.

Aţi auzit ce spune marele Apostol Pavel? **Acea credinţă este mântuitoare, care se lucrează prin dragoste. Credinţă cunoscătoare au şi dracii, iar credinţa lucrătoare o au numai creştinii cei buni**. Credinţa care este împodobită şi îmbrăcată cu fapte bune este credinţă lucrătoare, care aduce mântuire sufletului. Numai credinţa care se lucrează prin dragoste, numită credinţă ortodoxă lucrătoare, îl poate mântui pe om.

Deci, să nu vă înşelaţi cu ideile sectarilor, care vin din sânul Bisericii Protestante, care zic că numai credinţa, adică "Sola Fide", ajunge pentru mântuire, şi ca pot să-şi facă de cap, că n-au nevoie de sfat. Sau "Sola Graţia", care înseamnă mântuirea prin har. Nu este adevărat!

A zis Apostolul: *În dar suntem mântuiţi?* Da. Dar acelaşi apostol care a spus aceasta, a spus şi: *Toţi vom sta în faţa divanului lui Iisus Hristos, ca să luăm fiecare după cum a lucrat, după faptele lui.* Ai auzit că cere fapte?

Şi Mântuitorul spune în Evanghelie: *Când va şedea Fiul Omului pe scaunul slavei Sale... şi va răsplăti fiecăruia după faptele lui*; şi în psalmul 61 zice: *Că Tu vei răsplăti fiecăruia după faptele lui.* Auzi ce le spune lor Hristos? *Toată fapta bună sau rea, o va trage Dumnezeu la judecată.* Şi în multe părţi ale Scripturii veţi găsi aceasta. Deci, numai credinţa dreaptă este mântuitoare, dacă este unită cu faptele.

Auzi ce spune Sfântul Apostol Iacob: *Dacă ar veni cineva la voi şi ar fi goi şi lipsiţi de hrana cea de toate zilele şi v-ar cere ajutor, şi le-ai zice: Du-te, frate! Mergi în pace! Dumnezeu să te hrănească; Dumnezeu să te facă sănătos, Dumnezeu să te primească, dar nu i-ai dat nimic, care ar fi folosul?* (Iacob 2, 14-17). Ferească Dumnezeu! Dumnezeu putea să-l miluiască fără să-l trimită la tine. Dar l-a trimis la tine să vadă dragostea ta; să vadă credinţa ta; că tu vrei să-l ajuţi, să-l hrăneşti, să-l primeşti ca pe un străin în casa ta şi să-l adăpi.

Deci, credinţa ortodoxă unită cu fapta bună este credinţa mântuitoare. Iar acea credinţă în care nu-ţi pasă de durerea aproapelui tău, este credinţa stearpă, nelucrătoare şi nu aduce mântuire, căci *credinţa fără fapte este moartă.*

Credinţa mozaică, este credinţa evreilor primită prin proorocul Moise. Ei nu cred în Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, refuzând Legea cea Nouă adusă de El şi de aceea prigonesc pe creştini.

Altă credinţă este **credinţa păgână**, a celor ce nu cred în adevăratul Dumnezeu. Cele mai mari religii păgâne sunt: mahomedanismul, budismul, brahmanismul, parsismul, hinduismul, şintoismul etc. Ei se închină la alţi Dumnezei, care sunt idoli sau diavoli. Ce zice psalmistul David? *Idolii păgânilor sunt argint şi aur, lucruri făcute de mâini omeneşti; gură au şi nu vor grăi* . .. şi celelalte. Deci, cine crede în alţi dumnezei şi nu se închină Dumnezeului Celui în Treime, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Dumnezeu care a făcut cerul şi pământul, acela are credinţă păgână.

Credinţa creştină poate fi uneori superstiţioasă, alteori fanatică. Oamenii care cred în vrăjitorii, în descântece, în vise, în vedenii şi alte năluciri, aceştia sunt oameni superstiţioşi şi au credinţa bolnavă sau stricată.

N-ai văzut ce spune Cartea înțelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah, la capitolul 34? *Precum este cel ce aleargă dupaăvânt şi vrea să prindă umbra sa, aşa este omul care crede în vise. Că pe multț visele i-au înşelat sş au căzut cei care au nădăjduit în vise.* Cel ce crede în vise este asemenea celui ce merge la vrăjitori.

Dar ce este credința fanatică? Credința care nu are la bază dreapta socoteală. Are un elan în toate: posteşte prea mult, se nevoieşte prea mult, o ia straşnic cu postul, cu milostenia, cu lepădarea de sine, cu metaniile şi n-are un bilanț, n-are o dreaptă socoteală. Vorba proverbului: "N-o lua lată, că rămâne negrăpată!"

Credința fanatică ştii cum este? Cum ai încărca o maşină cu fel de fel de bunătăți şi pe urmă i-ai da drumul la o vale mare fără frână. Se duce şi unde ajunge, se răstoarnă. Gata! Aşa-i credința fanatică.

Nu aşa! Toată fapta bună trebuie s-o conducă dreapta credință în Iisus Hristos şi dreapta socoteală sau cumpăna dreaptă. Dumnezeiasca Scriptură zice: "Nu te abate nici la dreapta nici la stânga. Calea de mijloc este cale împărătească". Deci, este o credință care nu are echilibru, o credință fără dreapta socoteală se numeşte fanatică. O ia într-o parte şi mai încolo se răstoarnă.

Părintele Cleopa

DIAVOLUL CARE S-A TRANSFORMAT ÎN ÎNGER DE LUMINĂ

Smerenia este o faptă bună pe care nu o poate avea dracul. Noi postim, dar el nu mănâncă niciodată; noi ne ostenim, dar el nu stă degeaba; noi citim prin cărti, dar el este teolog mare, stie toată Scriptura pe de rost. Orice am face noi, face si el. Una nu face el; nu se smereste, nu poate zice "iartă-mă"!

Am să vă spun o istorioară sfântă din cartea Everghetinos. La o mănăstire de maici, o călugărită, săraca, era paraclisieră, în viata de obste. Paracli-sierul se duce la ora 11 (23) noaptea, că Utrenia se face la miezul noptii, si scoală pe staretă. Asa am apucat si noi. Când eram paraclisier, aveam un clopotel în mână si un ciocan. Mă duceam si băteam de trei ori în usă si ziceam: "Pentru rugăciunile Sfintilor Părintilor nostri, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ne pe noi!", iar cel din casă zicea: "Amin".

Sunam clopotelul si plecam la altul. Asa era rânduiala si asa am apucat noi. Asa era si această călugărită. Ea, ca să nu doarmă, ce făcea? Citea la Psaltire de cu seară si până la Utrenie, si când era ora 11(23) fuga la staretă să ia blagoslovenie ca să meargă să toace, să scoale maicile la rugăciune.

Diavolul avea mare ciudă pe ea, că-l ardea cu Psaltirea. Dar ea ani de zile s-a ostenit asa. Si ce s-a gândit diavolul să-i facă, ca s-o ocărască stareta si maicile? Se ducea dracul noaptea si-i trăgea clopo-tele. Dar nu le trăgea când trebuie. De abia adormeau maicile si numai ce auzeai: "Bang, bang, bang...". O chema stareta:

- Nebună, hăi, dar de-abia au adormit maicile, de ce tragi clopotele?

Dar ea zicea:

- Iartă-mă, maică staretă, că am gresit!

Ea nu stia că-i dracul, credea că altă călugărită vrea să-i facă ei rău. Altă dată, de două ori le trăgea, si de cu seară si după miezul noptii, după ce adormeau maicile. Numai la vreme nu le trăgea, ca să tulbure pe călugărita care citea la Psaltire.

Dar ea ce-a făcut? "Măi, am să mă duc în clopotnită! Tot nu dorm!" Si a luat Psaltirea, o cruce în mână si

niste lumânări, că nu erau pe atunci becuri, ca să citească în clopotniță, să vadă care-i maica aceea, că de atâtea ori au pus-o la canon si stareta si duhovnicii, că sună clopotele înainte de vreme.

Când s-a dus acolo, vine dracul. Pune un picior pe-un geam si un picior pe celălalt si se agată cu mâna de funie ca să tragă clopotele. Dar ea, cum era cu crucea, când l-a văzut, a zis:

- În numele lui Iisus Hristos, stai! Să te lege puterea dumnezeirii!

- Văleu, roaba lui Dumnezeu, dă-mi drumul, că nu mai vin niciodată!

- Nu. Stai!

- Dă-mi drumul! Mă jur că nu mai vin la mă-năstirea asta!

- Nu! Stai să vină maica staretă si maicile din consiliu, care de atâtea ori m-au pus la canon, că eu trag clopotele.

- Dă-mi drumul, roaba lui Dumnezeu!

- Nu. Să te lege puterea lui Dumnezeu si Sfânta Cruce! Stai asa, cu mâna pe funie!

Si ea săraca s-a dat jos din clopotniță si s-a dus la staretă.

- Maică staretă!

- Ce-i cu tine?

- Hai să vezi cine trage clopotele, că de atâtea ori m-ai pus la canon!

Maica staretă a luat câteva maici din consiliu si s-a dus să vadă cine trage clopotele. Ea a crezut că este o maică care trage clopotele, ca s-o supere. Când a ajuns si l-a văzut:

- Văleu! Maică, alungă-l de aici! Vai de noi, murim de frică! Îi urât tare!

Si, pe fugă, când a văzut că dracu-i clopotar!

- Nu! Lăsati-l! Nu poate să se ducă, că-i legat.

Dar el striga:

- Dati-mi drumul, roabele lui Dumnezeu, că nu mai vin la mănăstirea asta în veac!

- Nu! Stai aici să aduc tot soborul mănăstirii să-ti ceri iertare de la maici, că ai tulburat toate maicile, când sunai clopotele înainte de vreme!

- Asta n-o pot face!

Ai văzut răutatea diavolului? "Asta n-o pot face". Ei asa zic în iad: "Nu vom sluji Tie! Nu vom sluji Tie!" Tot împotriva lui Dumnezeu, căci au căzut din mândrie.

Si au tras clopotele să se adune maicile.

- Măi, dracul în clopotniță! Îl pune aceea să-si ceară iertare.

Când îl vedeau, tipau si fugeau care într-o parte, care în alta.

- Zi, iartă-mă! îi spuneau maicile.

- Nu pot, că dacă zic mă fac înger!

- Asta vrem noi! Să vedem un drac că s-a făcut înger cum a fost înainte.

Vezi, dacă a căzut din mândrie, nu poate zice "iartă-mă". Asa si noi. Când vei vedea că cineva îti cere iertare, si tu, dacă nu zici: "Dumnezeu să te ierte!", esti asemenea cu dracul care nu poate zice "iartă-mă". Sau dacă ai gresit ceva, si nu ceri iertare, te asemeni cu el, că nu zici "iartă-mă". "Nu vreau să zic "iartă-mă"! Dar de ce? El este vinovat, nu eu!"

- Nu zic "iartă-mă"!

Atunci a zis călugărita:

- Uite ce-i! Dacă nu zici "iartă-mă", să ne cânti o cântare, cum cântai tu când erai înger înainte.

- Dacă voi cânta, vă topiti ca ceara.

- Nu ne temem!

- Si ce cântare să cânt?

- Cântă Trisaghionul: Sfinte Dumnezeule.

Când a început să cânte, plângea tot soborul mănăstirii. Cânta frumos tare. Dar stii cum cânta? Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, si gata. Până acolo! Miluieste-ne, nu voia să zică.

- Zi "miluieste-ne"!

- Nu pot, că dacă zic mă fac înger!

- Asta vrem noi! Cântă miluieste-ne, că nu-ti dau drumul. Aici te tin legat si mâine, să vină toate satele să te vadă aici clopotar! Puterea dumnezeirii să nu-ti dea drumul, până nu zici miluieste-ne.

Cânta frumos: Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte si iar se oprea. Miluieste-ne nu zicea.

- Zi miluieste-ne!

- Nu pot!

- Să te ardă puterea Sfintei Cruci!

- Văleu! Dati-mi drumul, că nu mai vin în veac aici! Am să spun la tot iadul ce-am pătit aici.

- Nu! Zi: "Miluieste-ne pe noi"!

Când a văzut că-l arde puterea Sfintei Cruci, a cântat. Si când a cântat miluieste-ne pe noi, a strălucit ca soarele si a zburat la cer. S-a făcut înger. Si atunci maicile au început a face metanii:

- Multumim Domnului că am văzut un drac care s-a făcut înger înapoi, că a zis miluieste-ne pe noi!

De aceea, dacă cineva a gresit ceva, să zică imediat: "Iartă-mă, frate, că am gresit

SFATURI DUHOVNICEŞTI 4

- Cand facem pomelnic pentru Sfantul Altar, pe cine sa trecem in primul rand ?

- Cel mai mare neam pe care il avem pe fat a pamantului, nu-i tata si mama, cat veti trai voi. Cel mai mare neam pe care il avem nu-i sotia, nu-i sotul, ci este preotul care ne-a botezat si al doilea este nasuI de botez, si al treilea - pentru care sunteti cununati - este nasuI de cununie. Deci, cand faci un pomelnic, intai si intai la morti sa faci. Si daca preotul care te-a botezat este mort, pe el sa-l pui intai. Apoi sa pui nasul, daca-i mort, pe urma pe ceilalti.

Cand faci pomelnic la vii, tot asa. Daca traieste preotul, pui pe preot intai si apoi pe nasuI de botez, nasuI de cununie si apoi pui pe sot, sotie, mama, sora si alte rudenii.

- Ce persoane nu se pot trece pe pomelnic ?

- Pe pomelnic nu se pot trece niciodata mai intai sectarii, caci ei s-au rupt definitiv de Biserica lui Hristos. Pe acestia in veac nu-i poti trece in pomelnic. AI doilea sunt sinucigasii, care si-au facut seama singuri; ori s-au inecat, ori s-au spanzurat, ori au murit din betie, au baut si au murit beti, ori au murit in duel, tot sinucigasi se socotesc.

Pe urma nu se pun la slujbe cei ce traiesc necununati. In veacul veacului nu-i poti pune particica in Sfantul Potir, celui ce traieste in preacurvie ! Niciodata. Pentru preacurvie se da 15 ani oprire de la impartasanie, ca traieste necununat. Cum sa-i pun particica lui, sa se impartaseasca cu Trupul si Sangele Domnului ?

De asemenea nu se trec pe pomelnic cei care refuza Sfintele Taine si care nu se mai spovedesc. Gata ! Pe acestia nu-i mai pui ! S-au despartit de Biserica pentru vesnicie !

- Este de folos crestiniIor sa ia particele acasa ?

- N-ai voie sa iei particica acasa. Nici un preot n-are voie sa dea particica acasa. Este o mare greseala a preotilor care dau particele acasa ! Nu-i voie, Doamne fereste ! Sfantul Simion al Tesalonicului zice : " Preotul care va da particele din Altar poporului sa nu mai fie preot ".

Particica ti-o scoate preotul in altar si ramane in Sfantul Potir. Ti-a scos pentru vii si pentru morti. Ea ramane sa se sfinteasca cand se coboara Preasfantul Duh la epicleza. Dupa ce s-a sfintit, este pusa in dumnezeiescul Sange, si atunci ai impartasire direct cu Trupul si Sangele Domnului . Nu sa i-o dea omului acasa s-o puna prin castroane. Vai de mine ce nebunie ! Cine ti-a spus ca ai voie sa dai particele acasa ? Niciodata nu se dau particele. Sa vina la mine preotul care da particele !

- Dar daca un crestin este betiv, este bine sa-l trecem la pomelnic ?

-Este bine sa-l pui la Psaltire, Sfantul Maslu, acatiste, dar nu la Sfanta Liturghie.

- Dar cel desfranat, se poate trece la Sfanta Liturghie ?

- Desfranaiii, daca nu parasesc pacatul si nu se spovedesc, nu se pun niciodata ! Dimineata, la Sfanta Proscomidie, ai vazut ca preotul are copia aceea de argint in mana, si din prescura intai scoate dumnezeiescul Agnet, care se preface in Trupul lui Hristos; din prescura a doua se scoate partea Maicii Domnului; din prescura a treia scoate pentru ctitorii manastirii, conducatorii tarii, conducatorii Bisericii; din a patra prescura scoate particele pentru cei vii. Dar pentru cel care injura, huleste si traieste in desfrau nu poti scoate, ca acea particica reprezinta fata sufletului lui.

Si acele particele care le scoatem dimineata, sunt numai blagoslovite. Si in timpul epiclezei, atunci cand se canta in biserica : *Pe Tine te laudam, pe Tine Te binecuvantam...*, preotul in Altar ridica mainile la cer, se roaga in fata Sfintei Mese si se pogoara Sfantul Duh peste Sfintele Daruri. Atunci pe Sfanta Masa nu mai este paine, ci Trupul lui Iisus Hristos. In Sfantul Potir nu mai este vin, ci Sangele lui Iisus Hristos.

Ce-am patit aici cu un preot, Calistrat Bobu ! Era un preot foarte bun. Foarte bun. A trecut pe la o maica care traia prin padure, ca in padure erau vreo 50 de pustnici atunci, si ea i-a spus preotului asta tanar : " La voi nu se pogoara Duhul Sfant, ca ati trecut pe stilul nou !"

Parintele Calistrat a venit acasa si-i spune staretului. Staretul meu era din Sfantul Munte; Ieroschimonahui Ioanichie, care m-a calugarit. El manca numai sambata si Duminica. In celelalte zile, nimic. Sambata ma intreba : " Ai oleaca de zeama de varza si oleaca de grau fiert ?" El a slujit 20 de ani Sfanta Liturghie singur si se intarea numai cu Sfanta Impartasanie. Cand s-a indreptat calendarul, a postit 23 de zile. N-a gustat nimic, pana i s-au aratat Sfintii Trei lerarhi si i-au spus sa asculte de Biserica ! Sa tina cum zice Biserica !

Odata slujea parintele Calistrat Bobu. Eu eram paraclisier. Anafora de la staret era alba si dulce, iar, de la parintele Calistrat, verzuie si acra. Am intrebat :

- Parinte staret, de ce cand slujeste parintele Calistrat, anafora este verzuie si acra ?

- Mai, baiete, slujeste cu indoiala !S-a dus la nebuna aceea de Isidora, care a facut atatea boroboate in manastire, si ea i-a spus ca nu vine darul Duhului Sfant din cauza calendarului. si i-am spus ca are s-o pateasca, fiindca el se indoieste ca nu vine Duhul Sfant !

Eram paraclisier. Cand a chemat harul Duhului Sfant, numai ce vede ca Agnetul s-a facut carne, curgea sange pe Sfantul Disc, pe Sfantul Antimis. Si cand se uita in potir vede sange. Ma cheama pe mine :

- Costica, ia vino incoace ! Ce vezi ?

- Vai, parinte Calistrat ! S-a facut carne si sange ! Staretul ti-a spus ca ai s-o patesti, sa nu mai crezi in caiendar, caci calendarul nu-i sfant sau dogma. El este un ceas al vremii. A mai fost indreptat canonic inainte de cateva ori pana acum.

Staretul, cand a venit, a pus sa se citeasca Psaltirea la strana.

- Ei ! Acum crezi ca vine Duhul Sfant si preface Darurile ?

- Iarta-ma, parinte ! Si a cazut in genunchi.

- Ia uite ! A venit Duhul Sfant ! S-a facut carne ! S-a facut sange ! Te mai indoiesti de acum, parinte ?

- Cred, parinte, iarta-ma !

- Ia si strange Sfintele Taine !

Si a facut cu dalta o gaura in piciorul Sfintei Mese, ca Sfanta Masa este mormantul Domnului, si a ingropat acolo Sfintele Taine. Iar potirul l-a sfintit din nou si l-a spalat la sfanta spalatoare si Sfantul Antimis, toate. Si am stat pana s-a citit Psaltirea toata, patru ore, si apoi a inceput Liturghia de la Sfanta Proscomidie : " Si unul din ostasi cu sulita in coasta..." a luat-o de acolo. Si a facut Sfanta Liturghie si nu s-a mai repetat.

- Vezi ? Acum crezi ?

- Cred, parinte !

Staretul i-a dat canon 40 de zile. " De ce nu crezi, cand eu iti spun, si te duci la babe sa te invete despre calendar ?" Asta a fost in anul 1932. In vara anului 1932 eram aici. Eu am venit in anul 1929 aici.

- Parinte, ce-i cu cei de la Slatioara ? Ei spun ca noi ne-am vandut credinta.

- Stilistii sunt caterisiti de Sfantul Sinod, ca tin mai mult la calendar decat la dogmele Bisericii si au cazut din ascultare.

- Stilistii se lauda ca ei au dreapta credinta si noi nu.

- Ei au intr-insa mandrie si nesupunere.

In vara anului 1992 au venit din Sfantul Munte staretul Manastirii Xeropotamu cu cativa calugari si au facut un pelerinaj prin tara cu Sfanta Cruce, facuta tocmai din secolul V, de imparatul Marcian si imparateasa Pulcheria, ce pastreaza o mare parte din crucea Mantuitorului. Si am sarutat Sfanta Cruce, udata cu sangele lui Hristos. De doua ori am sarutat-o.

Cei din Muntele Athos tin pe vechi. De ce nu au mers la stilisti la Slatioara, ci au mers numai la manastirile ortodoxe pe stil nou ?

Au fost in multe locuri in tara si calugarii in Sfantul Munte sunt pe vechi toti; dar cand m-am dus acolo, ii blestemau pe cei din Romania pe stil vechi. Ca atonitii nu s-au rupt de ascultarea Bisericii. Ei sunt pe vechi, dar asculta de Sfantul Sinod din Grecia, doar grecii sunt pe nou, dati din anul 1924. Ei nu fac diaconi, preoti, biserici, nu fac nimic fara aprobarea Sfantului Sinod. Si mi-au zis : " Spune stilistiIor de la voi ca sunt eretici. S-au apucat sa faca manastiri si biserici fara voia Sfantului Sinod ".

N-am fost eu acolo ? N-am slujit cu ei ? Cei de pe vechi nu slujesc cu noi, dar cei din Athos au slujit. Ne-am impartasit cu ei. Ii au ca pe niste pagani pe cei cu stilul vechi de la noi. Raman exact ca lipovenii din Rusia !

Calendarul nu-i sfant ! M-am dus la instalarea mitropolitului la Iasi si le-am vorbit. Am vorbit in mitropolie de atatea ori, erau mii de oameni. Erau episcopi si mitropoliti, dar m-au pus pe mine sa vorbesc. La sala de mese, unde erau atatea oficialitati, am vorbit aproape o ora.

A doua zi am vorbit la Facultatea de Teologie din Iasi si le-am aratat cum calendarul vechi a mai fost indreptat pana acum. Le-am aratat si anul si luna si timpul; si cand va mai ramanea in urma - cum spune in Pidalion -, iar se va indrepta. Calendarul este un ceas al vremii.

Pentru calendar sa ne sfadim ?

- Cine poate boteza un copil ?

- Pentru botez sa va alegeti oameni crestini ortodocsi. La fel si pentru cununie. Numai atata sa va feriti : La nunta si la botez sa nu puneti nasi multi, ca te-ai facut rudenie cu toti aceia, rudenie spirituala, si copiii vostri in veac nu se mai pot lua neamuri.

- Se pot boteza copiii avortati ?

- Cine a indraznit sa boteze un copil mort ori avortat, nebotezat, nu mai poate fi preot in veacul veacului. Ce botezi ? Țărîna ! Doar sufletul a plecat din clipa cand a murit. Cum ? Te-ai facut preot si te-apuci sa botezi la cimitir si sa inseli lumea ? Mare nebunie !

Am auzit pe undeva ca preotul boteaza la Botezul Domnului pe cei avortati. Asta-i nebunie ! Asta-i iesire din minti ! Nu se boteaza in veacul veacului ! A plecat sufletul lui. Stiti voi unde stau copiii nebotezati ?

Sa tineti minte, care sunteti aici ! Copiii nebotezati ai crestinilor stau in partea de miazanoapte din ceruri, unde este un fel de ceata, cum este la noi in zori de ziua, cand nu s-a luminat.

Ei au primit de la Mantuitorul un inel; se cheama " inelul nemuririi vesnice ". Ei stau acolo si striga totdeauna impotriva parintilor : " Doamne, n-am vazut lumina soarelui, n-am vazut lumina lunii, n-am vazut stelele, n-am vazut lumina zilei, n-am vazut florile campului, n-am auzit cantand pasarile, n-am vazut frumusetea lumii, de ce ne tii pe noi in intuneric, ca noi nu suntem vinovati !" Iar Hristos le va zice : " Stati acolo, sa vad pocainta parintilor vostri !" Ca, daca cei ce au copii morti neboiezati se marturisesc curat la duhovnic si fac canonul si nu mai fac aceasta urgie, se mantuiesc.

Cand se mantuiesc parintii, atunci si copiii se mantuiesc. Cand se mantuiesc parintii, copiii avortati in clipa aceea primesc botezul nadejdii; cum au avut cei din Vechiul Testament, cei ce mai inainte au nadajduit spre Hristos, zicand : " O sa vina Mesia sa ne scoata din iad !" Primesc botezul nadejdii si odata cu parintii lor zboara la cer. Asta-i soarta copiilor care au murit nebotezati.

- Prea Cuvioase, cum ni se cuvine noua, crestinilor, care purtam numele unor sfinti din calendar, sa praznuim ziua numelui ?

- Cand este sfantul care-i porti numele, sa te duci la biserica, sa asculti Sfanta Liturghie, sa te impartsesti, daca esti spovedit. Daca poti, fa oleaca de pomana la tine acasa, la cateva suflete amarate.

Vine o batrana la mine, nu de mult : " Parinte, scrie acolo !" " Ce sa pun, matusa ?" " Pune pe Ghita, pe Costicula, pe Tincuta, pe Nelutu... !"

" Matusa hai ! Unde ai gasit tu nume de sfinti de astia ? Eu am imbatranit in manastire, si de sfantul Ghita n-am auzit. Unde ai gasit pe sfantul Costicuta ? In calendar nu-i, in Prolog nu-i, in Minei nu-i, in Penticostar nu-i, in Triod nu-i. De unde l-ai scos ?" " Nu, nu. Asa-i cheama !" " Fugi, matusa de aici ! Iti bati joc de slujbele Bisericii ?"

- Nu Ghita, ci Gheorghe l-a chemat; nu Costicuta, ci Constantin, ca " sfantul Costicuta " nu exista sau Costachel sau Costache cum ii zici tu acasa; si " sfanta Tincuta ". N-am auzit de cand sunt de " sfanta Tincuta " sau Catrina sau Catinca. Sfanta Ecaterina, marea mucenita, fiica de imparat. I-am vazut sfintele moaste la Muntele Sinai in sicriu de aur.

Asa, cand veniti cu pomelnic, sa nu puneti nume de acestea, sa va bateti joc de sfintii lui Dumnezeu. Cum sa scriu eu asa, ca trebuie sa scot particele ? Particica n-o pot scoate decat pentru un nume ortodox.

Sa stiti ! Eu va spun. Nu ma intereseaza ca aveti ciuda pe mine. Eu sunt un putregai; maine sunt in groapa, dar sa nu ziceti ca n-ati auzit si nu v-am spus !

- Se pot pune doua nume la botez ?

- Nu se pun doua nume la botez in veac. Numai unul si ortodox ! Niciodata sa nu puneti doua nume la copii. Unul si ortodox ! Ca particica este pentru un suflet, nu pentru doua. Asa este ! Manca-v-ar Raiul, sa va manance ! Asa sa va vad in rai, mamă, pe toti ! Pe toti ! Doamne fereste, unul sa nu ramana la munci! Toti sa va bucurati in gradinile Raiului ! Toti, mamăa !

Daca as avea eu un sac mare, sa va pun intr-un sac, sa pot sa va dau drumul in gradinile Raiului... Acolo ! Stiti voi cat de frumos este acolo ? Vai de mine ! Auzi ce spune Apostolul Pavel : *Cele ce ochiul n-a vazut, si urechea n-a auzit si la inima omului nu s-au suit* (1 Corinteni 2, 9). Aceasta a pregatit Dumnezeu celor ce se tem de El si-L iubesc pe El.

- In ce perioada nu se fac metanii ?

- Cand ai intrat in biserica, intai faci trei inchinaciuni in mijlocul bisericii; la iconostas faci doua metanii, saruti icoana de pe iconostas si mai faci o metanie. Tot asa faci si la Maica Domnului din mijlocul bisericii. Acestea nu-s oprite niciodata. Nici in ziua de Pasti.

Dupa tipic, nu se fac metanii de vineri seara de la Vecernie, pana Duminica seara la Vecernie, in cinstea Invierii Domnului. Nu se fac metanii in cele 12 praznice imparatesti si de la Pasti, pana la Duminica Mare. Insa in locul lor se fac inchinaciuni. Inchinaciunile nu-s oprite tot anul. Se fac doua inchinaciuni pentru o metanie.

Cine are canon de la duhovnic, sa-si faca metaniile acasa, oricand, ca-i sub canon.

- Ce ne puteti spune despre Rai ?

- Asa cum s-a silit omul sa-si faca cortul in lumea aceasta, asa il va avea in vecii vecilor. *Eu ma duc sa va gatesc voua loc* (Ioan 14, 2), zice Mantuitorul.

Cum si-a pregatit fiecare sufletul aici pe pamant, asa il va dobandi in Rai ! Vorba batranilor : " Cum iti vei asterne, asa vei dormi !"

Unii au fost milostivi, altii au avut darul rugaciunii, unii au fost postitori, altii au mers cu evlavie la biserica, altii au avut dragoste sa citeasca sfintele carti, altii au avut rabdare in necazuri. Fiecare si-a pregatit locul aici si cum si-a pregatit, asa se va veseli in vecii vecilor !

De aceea, cei ce va aduc pe voi pe aici pe la manastiri, sunt ingerii care ve pazesc de la Botez, ca sa mai faceti ceva pentru suflet, cat mai este vreme, ca numai Mantuitorul stie cata vreme mai avem !

- Este buna cartea cu douasprezece vineri ?

- Cartea cu douasprezece vineri a ramas de la bogomili, un fel de sectari ai bulgarilor din secolul XII. Este carte apocrifa, adica neaprobata de Sfantul Sinod. Tot asa nu-i bun " Visul Maicii Domnului ", nici " Epistolia ". Dar Biserica le-a tolerat, le-a ingaduit, pentru ca multa lume s-a intors la pocainta dupa ele, dar nu sunt aprobate de Sfantul Sinod.

Cele mai bune sunt Acatistul Maicii Domnului si Paraclisul Maicii Domnului. Acestea au mare putere si sunt aprobate de toate Sinoadele Ecumenice. Sa le cititi in fiecare zi.

Cititi Acatistul Bunei Vestiri, cel mai renumit; Acatistul Acoperamantului Maicii Domnului, cand ai o suparare mare, sa te acopere Maica Domnului; si Acatistul Maicii Domnului numit " Bucuria tuturor scarbitilor ".

Ai vazut in Ceaslov, cand ai scarbe mari si-l citesti, Maica Domnului iti da bucurie; si Paraclisul este pentru calmare. Cand esti nervos, cand ai suparare in casa si-i tulburat sotul sau sotia, cititi Paraclisul Maicii Domnului cu candela apansa la sfintele icoane si va linistiti.

Aceasta putere are Paraclisul Maicii Domnului, ca sa dea liniste in familie si in casa.

- Parinte, a mai aparut ceva : " Scrisoarea Domnului nostru Iisus Hristos despre patimile care le-a suferit ".

- Sunt bune toate, dar este mai bine sa cititi Acatistul Mantuitorului nostru Iisus Hristos, caci este aprobat de toate Bisericile. Acatistul cu tot cu canoane, si impreuna cu Canonul de pocainta catre Mantuitorul, ne ajuta cel mai mult.

Dar invatati-va cea mai puternica rugaciune, dupa rugaciunea domneasca " Tatal nostru ", care este rugaciunea inimii, adica sa zici mereu in minte si in inima : " Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ma pe mine, pacatosul !"

Sau poti sa zici si asa : " Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, pentru rugaciunile Preacuratei Maicii Tale si ale tuturor sfintilor, miluieste-ma pe mine, pacatosul !"

Aceasta este o rugaciune scurta, dar are mare putere. Este bine s-o repeti si in tren si pe drum si acasa, pana ce adormi seara s-o ai in gura. Daca ai numele lui Iisus Hristos, nu mai ai naluciri prin somn si suparari si visuri urate, pentru ca nu se poate apropia satana de locul acela unde se pomeneste numele Mantuitorului cu toata inima, cu toata dragostea.

Afara de asta sa stii ca daca adormi seara neinchinat este mare pacat. Cat de obosit ai fi, zi macar rugaciunile de seara pe scurt din Ceaslov, fa cateva inchinaciuni si apoi culca-te !

Dimineata, daca pleci la lucru fara rugaciune, este la fel mare pacat. Sfantul Ioan Gura de Aur zice asa : " Se cade, mai inainte de toate in viata omului, sa povatuiasca nevinovata rugaciune ".

Cand te-ai sculat dimineata, nu te apuca de treaba. Este un drac care se cheama " inainte mergator " si are o ceata mare de draci pe fata pamantului, care o trimite in casele crestinilor sa sa-i invete, cand se vor scula dimineata, sa se apuce intai de treaba. Cu noaptea in cap sa se apuce de treaba.

Nu ! Intai slaveste-L pe Dumnezeu, ca apoi Dumnezeu te intareste si poti sa lucrezi cat zece oameni intr-o zi.

- Daca suntem obligati sa lucram Duminica, ce trebuie sa facem ?

- In timpul de astazi, vin multi la mine, ca ei sunt siliti sa lucreze Duminica si in sarbatori mari. " Parinte sunt obligat sa lucrez Duminica, ca daca nu, imi desface contractul de munca !"

Hai sa va spun un lucru ! Nu va suparati; banii care ii castigati Duminica, sa-i dati la saraci ! Ca este mai mare milostenia decat ținerea unei zile.

Ati vazut voi cand Mantuitorul a vindecat pe femeia cea garbova de optsprezece ani in sinagoga ? Ati vazut ca vine mai-marele sinagogii si cu ravna legii se fatarniceste ? Nu putea lovi pe Hristos cu cuvantul, ca-l omora lumea, ca lumea tinea la Hristos.

Auzi ce spune fatarnicul : *Sase zile sunt in care trebuie sa se lucreze; in acestea veniti sa va vindecati, dar nu in ziua sambetei !* (Luca 13, 14).

Mantuitorul nu l-a mai rabdat : *Fatarnice !* Caci una avea in inima si alta in gura. Acela-i fatarnic, care are una pe limba si alta in inima. Fatarnicia este mai rea decat toti dracii ! *Fatarnice, care din voi nu dezleaga boul sau sau asinul sa-l duca la apa, sau sa-i dea mancare ? Si daca tu dezlegi asinul si boul, in ziua sambetei, pe aceasta fiica a lui Adam, pe care, iata, a legat-o satana de optsprezece ani, nu se cadea s-o dezleg in ziua sambetei ?* (Luca 13, 15-16).

A numit-o fiica, ca era credincioasa. Era cu capul in jos, ca la rugaciune. Numai a spus si a indreptat-o. Si atunci, vedeti voi, a tine sambata era un lucru mare; iar a vindeca si a ajuta pe cineva din mila, era mai mare bine, ca a vindecat-o in ziua sambetei.

Ai vazut ca apostolii in ziua sambetei smulgeau spice si mancau si cate minuni nu au facut in ziua sambetei, ca sa rastoarne parerea acelor sambatari, care voiau sa-si faca dreptate.

Ce ? *Sambata s-a facut pentru om, nu omul pentru sambata* (Marcu 2, 27). Deci voi, daca sunteti fortati de imprejurari sa lucrati, lucrati cinstii, corect si sa nu furati. Nu-i voie sa furi nici de la stat, nici de la

nimeni, si banii care-i castigi Duminica sau in sarbatori, sa-i dai la saraci, ca-i mai mare milostenia decat tinerea unei zile !

- Parinte Cleopa, apar filme acum care aduc hule la adresa Mantuitorului, care tulbura tineretul. Ce atitudine trebuie sa ia Biserica fata de asemenea lucruri ?

- Frate, nu-ti fie frica de asta ! Ai vazut ce i-a spus Mantuitorul lui Petru ? Iata : *Cine zic oamenii ca sunt Eu ? ... Unul ca esti Ilie, altul ca esti Ieremia sau unul din prooroci. ...Dar voi cine ziceti ca sunt ?* (Matei 16, 13-15).

S-a sculat Petru si a zis : *Doamne, Tu esti Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu.* Si i-a raspuns Mantuitorul : *Tu esti Petru si pe aceasta piatra voi zidi Biserica Mea si portile iadului nu o vor birui* (Matei 16, 16-18). Cine sunt portile iadului ? Sfantul Atanasie cel Mare zice : " Portile iadului sunt gurile ateilor, gurile necredinciosilor, gurile ereticilor, gurile sectarilor; acestia nu vor birui Biserica lui Hristos, ca este intemeiata pe Piatra cea din capul unghiului ".

Necredinciosi sunt de cand e lumea. Si apoi Piatra cea din capul unghiului este Hristos. Niciodata Biserica nu va cadea. Cand se ridica unul si huleste Biserica si pe Hristos, lasa-l, da-i pace, ca Dumnezeu nu se judeca cu el aici ! Ci cand va veni la judecata.

- In asemenea conditii, daca vine unul si-l auzi hulind sau ocarand sau a pus un motiv anticrestin, poti lua pozitie crestina in fata lui sa-l combati sau il lasi in voia lui ?

- Iata, tocmai acum cautam ceva aici in cartea Sfantului Ioan Gura de Aur, numita Putul : " De vei auzi pe cineva injurand in public pe Hristos, sau Biserica Lui, du-te si-i da palme, ca ti-ai sfintit mainile tale ! Si chiar de vei suferi inchisoare sau bataie sau pedeapsa pentru asta, bucura-te, ca mucenicie se socoteste tie asta, daca suferi ca ai batut pe cel ce huleste pe Hristos !"

Asta-i marturisire de credinta, dar mai trebuie si dreapta socoteala !Mantuitorul a spus : *Paziti-va de oameni, ca vor pune peste voi mainile si va vor duce la adunari si la soboare !* (Matei 10, 17). Si zice Sfantul Ioan Gura de Aur : " Cand poti, fereste-te de primejdie ! Iar pe urma daca ai cazut in primejdie, sa nu-ti pierzi curajul !" Sa marturisesti pe Hristos pana la urma !

- De ce trebuie sa ne temem cel mai mult in viata ?

- Cel mai tare sa ne temem de Dumnezeu. Stii de ce ? Pentru ca zice Scriptura : *Cu frica Dumnezeu, se abate tot omul de la rau.* Si auzi mai departe : *Inceputul intelepciunii este frica Domnului.* Asta o zice David si fiul sau, Solomon.

- De cine trebuie sa ne lipim cel mai mult pe pamant cat traim ?

- Porunca intai o stii? Cum sa n-o stii tu, manca-te-ar Raiul ! Cata dreptate are Dumnezeu, sa ne dea porunca intai ! *Sa iubesti pe Domnul Dumnezeu din toata inima ta, din tot cugetul tau si din toata virtutea ta.* Adica din toata fiinta noastra. Din inima ia sufletul, din cuget ia mintea si din vartute ia trupul. Cu toata fiinta sa-L iubim ! Sa ne contopim in El cu toata fiinta noastra !

Dar de ce ? Cine ne-a dat noua minte ? Cine ne-a dat trup ? Cine ne-a dat suflet ? Cine ne-a dat vedere ? Cine ne-a dat auz ? Cine ne-a dat miros ? Cine ne-a dat gust ? Cine ne-a dat pipaire ? Cine ne-a dat viata ? Cine ne-a dat de sine stapanirea ? Cine ne hraneste ?

Cu toata fiinta noastra sa ne contopim cu Dumnezeu ! Apostolul Pavel spune asa : *Ce ai, omule, care n-ai luat ?* (1 Corinteni 4, 7) Ai viata ! Cine ti-a dat-o ? Ai minte ! Cine ti-a dat-o ? Ai vorbire ! Cine ti-a dat-o ? Ai vedere ! Cine ti-a dat-o ? Ai miros ! Cine ti l-a dat ? Ai gust ! Cine ti l-a dat ? Ai trup ! Cine ti l-a dat ? Ai sanatate ! Cine ti-a dat-o ? Ai de sine stapanirea, cand sa faci bine sau nu ! Cine ti-a dat-o ? *Si daca ai luat, de ce te mandresti ca si cum nu ai luat ?*

De aceea in porunca intai Dumnezeu cere prea cu dreptate, sa-L slujim cu toata fiinta in veacul veacului. De El sa ne lipim cu toata fiinta ! Ca legea noastra crestina este cea mai desavarsita de sub cer. Sa iubim pe Facatorul, Care ne-a adus din nefiinta la fiinta pe toti, si ne-a dat tot ce avem noi in fiinta noastra.

- Iubirea crestina fata de om, este de aceeasi masura ?

- Nu ! Auzi ce spune : *Iar a doua porunca, asemenea acesteia, sa iubesti pe aproapele tau ca pe tine insuti* (Matei 22, 39). Iubirea de aproapele are masura. Pe aproapele sa-l iubim, nu ca pe Dumnezeu, numai ca pe tine insuti. " Eu vreau sa ma mantuiesc, te iubesc pe tine, dar hai cu mine la mantuire ! Eu vreau sa mananc, hai si tu !..."

Il iubesti numai in masura ta. Iar cu Dumnezeu te cufunzi cu nemarginire in iubirea Lui, cu toata fiinta. Deci a doua porunca are masura, cu treapta; in masura in care ma iubesc pe mine. Iar cea dintai nu mai are masura, fiindca se contopeste cu fiinta cea nemarginita a lui Dumnezeu.

- Ce inseamna cuvantul : *N-a facut Hristos in patria Sa multe minuni, pentru necredinta lor.* Nu putea sa faca minuni sa-i intoarca si pe ei ?

- Stii de ce n-a facut minuni ? Nu credeau ! Ca un stiutor al inimilor, n-a facut minuni, ca nu cumva, facand minuni si ei necrezand, sa se osandeasca. Tot din dragoste, din mila lor. " Ma duc la aceia care cred, ca dreptatea Mea ma sileste sa-i pedepsesc, si mai bine nu fac aici minuni ".

Dar nu canta proorocul prin Duhul Sfant : *Mila si judecata voi canta Tie, Doamne !* Dumnezeu este nemarginit in milostenie, este nemarginit si in dreptate. Daca le-ar fi facut minuni, dreptatea Lui avea sa-i pedepseasca, dar asa nu. El i-a crutat, ca nu erau pregatiti sa primeasca.

--SFÎRŞIT--